Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՑՈՒՑԱԿ

ՏՓԽԻՍԵՑԻ ԱԲԳԱՐ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԻ

ՀԱՅԵՐԷՆ ՁԵՌԱԳՐԵՐԻ

ԵՐԿԱՍԻՐՑ

ՖՐԱՆՑ ՆԻԿՈԼԱՈՒՍ ՖԻՆԿ

ՏՊԱՐԱՆ
ՆՈՒՊԱՐ ՔԱՓԱՄՃԵԱՆ
ԼԱՑՊՑԻԳՈՒՄ

ՄԻՋՆՈՐԴ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ն. Գ. ԷԼՎԵՐՑ
ՄԱՐԲՈՒՐԳՈՒՄ

Katalog

der

armenischen Handschriften

des

Herrn **Abgar Joannissiany**

zu

Tiflis

von

Franz Nikolaus Finck

Gedruckt
von
Nubar Kapamadjian
zu
Leipzig

In Kommission
der
N. G. Elwert'schen Verlagsbuchhandlung
zu
Marburg

1903

APM.
4-1107
016
$ - 58
5 MAY 2009

ՑՈՒՑԱԿ

ՏՓԽԻՍԵՑԻ ԱԲԳԱՐ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԻ

ՀԱՅԵՐԷՆ ՁԵՌԱԳՐԵՐԻ

ԵՐԿԱՍԻՐԵՑ

ՖՐԱՆՑ ՆԻԿՈԼԱՈՒՍ ՖԻՆԿ

ՏՊԱՐԱՆ
ՆՈՒՊԱՐ ՔԱՓԱՄԱՃԵԱՆ
ԼԱՅՊՑԻԳՈՒՄ

ՄԻՋՆՈՐԴ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ն. Գ. ԷԼՎԵՐՏ
ՄԱՐԲՈՒՐԳՈՒՄ

Katalog

der

armenischen Handschriften

des

Herrn **Abgar Joannissiany**

zu

Tiflis

von

Franz Nikolaus Finck

Gedruckt
von
Nubar Kapamadjian
zu
Leipzig

In Kommission
der
N. G. Elwert'schen Verlagsbuchhandlung
zu
Marburg

1903

0 6 SEP 2013

8214

ПОГАШЕНО

Պետական գրադարան
Гос. Библиотека
ՀՍՍՌ-Арм.ССР
им. А. Мясникяна
Ա. ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ

40601-67

Բովանդակութիւն

	էջ
Հայերէն յառաջաբան . . .	V—X
Գերմաներէն յառաջաբան . .	XI—XVI
Համառօտագրութիւններ . .	XVII
Վրիպակներ	XVIII—XXIII
Հայերէն բնագիր	1—204
Գերմաներէն բնագիր	205—218
Հայերէն ցանկ	219—239
Գերմաներէն ցանկ	240—260

Inhalt

	Seite
Armenisches Vorwort . . .	V—X
Deutsches Vorwort	XI—XVI
Abkürzungen	XVII
Berichtigungen . . .	XVIII—XXIII
Armenischer Teil	1—204
Deutscher Teil	205—218
Armenisches Register . . .	219—239
Deutsches Register	240—260

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Ներկայ աշխատութեան հիմնական ու իսկական շարժառիթը այն հաստատուն համոզմունքն էր, որ հայկական բանասիրութեան անդաստանում դեռ երկար ժամանակ ոչ մի պէտք այնքան զգալի չի լինիլ որքան մասամբ դարակներում աննպատակ կուտակած եւ մասամբ այստեղ ու այնտեղ ցիրուցան եղած բազմաթիւ հայերէն ձեռագրերի ցուցակագրութեան կարիքը, որոնց խնամքով հետազօտութիւնը մի էական պայման է Հայոց լեզուի եւ գրականութեան պատմական ուսումնասիրութիւնը լուրջ ու ճշգրիտ գիտութեան պահանջներին գոհացնող ընթացքի մէջ դնելու համար. ահաւասիկ մի խնդիր, որի լուծումը տակաւին անակնունելի ժամանակով հեռաւոր ապագային է վերապահուած։

Մի անհամեմատ աւելի ստուար, սակայն 1—2 տարի սրանից առաջ դեռ իրագործելի համարուած մի երկի հրատարակութեանը նախապատրաստական ծառայութիւն մատուցանելու տենչն էր, որ դրդեց ինձ ձեռնամուխ լինել տփխիսեցի պ. Աբգար Յովհաննիսեանի սակաւաթիւ ձեռագրեր պարունակող փոքրիկ ժողովածուի ուսումնասիրութեան, որ ներկայ աշխատութեամբ ընծայաբերում եմ գիտական աշխարհին։ Ս. Էջմիածնի Հայրապետական մատենադարանում տասն ամսի չափ պարապելով այն համոզմունքին եկայ, որ հայկական գրականութիւնը, որի նշանակութիւնը քրիստոնէական եկեղեցու պատմութեան նկատմամբ արդի պայմաններում հազիւ թէ հնարաւոր լինի դիւրաւ գնհատել — լռութեան եմ տալիս այն իրողութիւնը, որ նրա նշանակութիւնը ճշգրիտ ստուգութեամբ սահմանելու հնար իսպառ չկայ —, դեռ բաւարարապէս յայտնի չէ գիտական աշխարհին, չնայելով Մխիթարեան Հարց զարմանալի փութկոտութեան եւ բեղմնաւոր գործունէութեան։ Այս համոզմունքին բնականաբար յարեցաւ այն միտքը, որ ամենից առաջ անհրաժեշտ է հայերէն ձեռագրերի ամենահարուստ ժողովածուն՝ Ս. Էջմիածնի մօտ 4000 գրչագիր բովանդակող մատենադարանը կարգաւորեալ ցուցակագրութեամբ մատչելի դարձնել աշխարհին եւ դորանով ապագայ հրա-

տարակութեանց գործին նպաստել։ Սակայն թէ այսպիսի ձեռնարկութեան իրագործումը մի անհատի եւ առանձնապէս իմ գործը չէր, պարզ էր նոյն իսկ գիտական ներքին մղումից ծփացող եւ ոգեւորութիւնից ապագան փարթամ գեղեցկութեամբ պատկերացնող երեւակայութեան։ Այդ իսկ պատճառով մի քանի ընկերների եւ ծանօթների շրջանում բանակցութիւն տեղի ունեցաւ եւ միահամուռ ուժերով այդ գիտական գործին սկիզբ դնելու համար ծրագիր կազմուեցաւ։ Սակայն խորհրդակցութեան ընթացքում հետզհետէ իմ մէջ մի նոր միտք յղացաւ եւ որոշեցի՝ սկզբում ինքս միայնակ պարապել եւ աշխատութեանս արդիւնքը մի գրքոյկով խորհրդակիցներիս հայեցողութեան մատուցանել, իմ առաջարկութիւնները չօշափելի դարձնելու եւ նոցա հետախուզումը դիւրացնելու դիտմամբ, որպէս զի այդպիսով ուղի հարթուի մի քանի առանձնակի խնդիրների նկատմամբ համաձայնութեան յանգելու, որ շատ անհրաժեշտ էր ծրագրուած երկի իրականացման համար։

Ժամանակի ընթացքում այդ յանչափս բաղձալի մեծ երկը իրականացած տեսնելու յոյսս կորցրի. իսկ աշխատութեան փոքրիկ նմուշը միանգամ արդէն սկսած լինելով, շարունակեցի եւ աւարտեցի. այդ նմուշը ահաւասիկ այս գիրքն է, որ կոչուած է այժմ իւր գոյութիւնը արդարացնել նաեւ նոցա առաջ, որոնք նորա յօրինման նախորդ հանգամանքների հետ ոչ մի առընչութիւն չունին։ Այդ իմաստով աւելորդ չեմ համարում այստեղ գրքի յօրինուածքի մասին մի համառօտ տեղեկութիւն տալ, թէ ինչո՞ւ սակաւ դէպքերում իւր կազմութեամբ չեղւում է Վիեննայի Մխիթարեան Միաբանութեան ցուցակից, որը Հ. Յ. Տաշեանի ուղի հարթող գործակցութեան շնորհիւ, ինչպէս երեւում է, իրաւունք ունի, եւ մասամբ այդ իրաւունքը արդարեւ նրան է պատկանում, իբրեւ օրինակելի տիպար ծառայելու։

Գիրքը բաղկացած է երկու մասից։ Առաջինը ընդարձակ է, աշխարհաբառ հայերէն շարահիւսութեամբ, բազմաթիւ քաղուածքներով եւ մանրամասն մատենագիտական տեղեկութիւններով. երկրորդը համառօտ է, գերմաներէն եւ սահմանափակուած է միայն համառօտ բովանդակութեամբ։ Գերմաներէն մասը որոշուած է յատկապէս այն ընթերցողների համար, որոնց աշխարհաբառ հայերէնի ծանօթութիւնը պակասաւոր է։ Այս պատճառով վերջին մասի թուահամարները, Մխիթարեան Միաբանութեան հրատարակած ցուցակներին հակառակ, ծայրէ ծայր համապատասխանում են հայերէն բնագրին, որով միմիայն առաջին մասում յիշատակած մատենագիտական տեղեկութիւնները եւս աշխարհաբառ հայերէն բոլորովին չիմացողներին անգամ մատչելի կը լինին, հարկաւ եթէ այնպիսի գրքերի չեն վերաբերում, որոնք ընթերցողին անծանօթ, այն է՝ աշխարհաբառ լեզուով են շարադրուած։ Արդ՝ մատենագիտական բաժնում իւրաքանչիւր գիրք նշանակուած է իւր յատուկ լեզուով, մի

բան, որ ըստ իս ամէն հեղինակի ինքն ըստ ինքեան հասկանալի պիտի լինէր. բայց դժբաղդաբար սորա ներհակն է սովորութիւն դարձել, ուստի եւ այս հանգամանքը առանձնապէս արժանի է բացայայտ յիշատակութեան։ Յաճախ հայերէն, ռուսերէն եւ առհասարակ ընդհանուր կրթութեան պահանջների համար դեռ արտօնեալ կարեւորութիւն չվայելող լեզուներով շարադրած գրքերը ո՛չ միայն գրավաճառների ցուցակներում, որ այնքան էլ մեղադրելի չէ, այլ նոյն իսկ լուրջ գիտական հրատարակութիւնների մէջ յիշատակւում են միայն գերմաներէն թարգմանութեամբ, որին սովորաբար կցում են նաեւ բնագրի լեզուն բնորոշող այս կամ այն նկատողութիւնը։ Նայելով թէ թարգմանութիւնը ի՞նչպէս է կատարուած, ըստ այնմ բնականաբար դժուարութիւններ են հանդէս գալիս, երբ մէկը փորձում է այդ տարօրինակ թարգմանութիւնից վերստին բնագրի իսկական խորագիրը վերականգնել. եւ ի նկատի առնելով, որ այս փորձը յաճախ բաւական ջանք ու աշխատութիւն է պահանջում, ստիպուած եմ կամայ թէ ակամայ հարցնել՝ ու՞մ համար են արդեօք այդ տեսակ թարգմանութիւնները։ Անշուշտ բնագրի լեզուին հմուտ անձանց համար չեն։ Իսկ թէ նոքա, որոնք գոնէ խորագրի նշանակութիւնը ըմբռնելու անգամ միջոց չունին, ի՞նչ օգուտ կարող են քաղել գրքերի այդ ձեւով յիշատակութիւնից, ինձ համար բոլորովին մութն է։ Կամ թերեւս կարծւու՞մ է, որ ընթերցողին երբէք խորհուրդ չպէտքէ տալ այդ գրքերը կարդալու։

Ցուցակում բանախօսած հատուածների ո՛չ միայն սկիզբն եմ նշանակել, ինչպէս սովորութիւն է, այլ սակաւաթիւ դիւրամեկնելի բացառութիւններից զատ նաեւ վերջը, այս դէպքում եւս գիտակցաբար Վիեննայի Մխիթարեան Միաբանութեան հրատարակած ցուցակներին ներհակ ընթացք բռնելով։ Անձնական փորձառութիւնն է ինձ թելադրել այսպէս վարուել, քանի որ սովորաբար շատ ձեռագրերի սկիզբը պակասում է, թերեւս նախկին ընթերցողների դեռ սկզբում ցոյց տուած եռանդից քրքրուած ու մաշուած լինելով. ապա ուրեմն այս տեսակ ձեռագրի առաջին հատուածի նկատմամբ շատ օգտակար կը լինի, եթէ ընթերցողին դիւրութիւն տրուի գեթ նորա վերջաւորութիւնը արդէն պատրաստի հրատարակութիւնների հետ համեմատել, որ եւ է նոյնութիւն գտնելու նպատակով։

Ձեռագրից քաղուածաբար հանած հատուածների լեզուն եւ ուղղագրութիւնը հարկաւ անփոփոխ եմ թողել, ի բաց առեալ բառերի տրոհումն ու կէտադրութիւնը, որ մեծ մասամբ կատարել եմ անկախ՝ ոչ մի կարեւորութիւն չտալով ձեռագրին։ Սակայն գրքի ապագրական յօրինուածքը, իբրեւ մի առաջին փորձ ապագայ հրատարակութիւնների համար, այնպէս է կազմուած, որ ներկայացնում է ձեռագրի բնագիրը իւր յատուկ իսկութեամբ, միաժամանակ եւ այնպիսի կանոնաւորու-

թեամբ, որ գոնէ առանց դժուարութեան կարդացուի: Այս գրքի ընթերցողներին խնդրում եմ ըստ այսմ հետեւեալը ուշադրութեան առնել:

Շեղագրով (ա, բ, գ, դ, ե եւ այլն) տպագրած մասերը ձեռագրում չկան եւ արտայայտուած են կրճատման սովորական նշանով, որ մի հորիզոնական գիծ է: Օրինակ. «վասն», եր. 10, տ. 2վ., ձեռագրում է «վ̄ս», որ պէտք է ընդարձակել եւ կարդալ «վասն»: Ուղղահայեաց գլխագրերը (Ա, Բ, Գ, Դ, Ե եւ այլն) ցոյց են տալիս, որ թէեւ ձեռագրում համապատասխան տառերը փոքրագիր են, բայց իսկապէս պէտք է գլխագիր լինէին. նոյնպէս եւ ուղղահայեաց փոքրագրերը (ա, բ, գ, դ, ե եւ այլն) համապատասխանում են ձեռագրի գլխագրին, որոնք տպագրում փոքրագրի են վերածուած: Եր. 2, տ. 6ն. «առաքեալքն» ձեռագրում է «ԱՌԱՔԵԱԼՔՆ». րե. 3, տ. 15վ. «զՅիսուս Քրիսոս» ցոյց է տալիս, որ ձեռագրի կրճատ ձեւը «զյ̄ս ք̄ս» ընդարձակուած է: Յաւելումները անկիւնաւոր, իսկ յապաւումները հասարակ փակագծերի մէջ են առնուած. եր. 139, տ. 1վ. «եր[ր]որդ»-ի համապատասխանն է ձեռագրում «երորդ», իսկ եր. 141 տ. 2ն. «գալըս(ս)տեանն» ձեռագրում է «գալըսստեանն», ուրեմն մի ս աւելորդ է, պէտք է հանել: Եր. 125, տ. 1վ. «Եւ [եղեւ] իբրեւ կատարեաց (Յիսուս) զբանս զայսոսիկ», ինչպէս տպագրութեան ձեւից երեւում է, համապատասխանում է ձեռագրի «Եւ իբրեւ կատարեաց յ̄ս զբանս զայսոսիկ» ձեւին, որի փոխարէն սակայն պէտք է լինէր՝ «Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց զբանս զայսոսիկ»: Եր. 29, տ. 6վ. «յՀէս [=յաշխարհէս]» նշանակում է, որ ձեռագրում է «յՀէս», որ պէտք է «յաշխարհէս» կարդալ: Ուղղահայեաց գծերը ցոյց են տալիս ձեռագրի տողադարձութիւնը՝ տողի սկիզբն ու վերջը. օրինակ. եր. 15, տ. 1վ. «շնորհի». այս գիծը յատկապէս ը տառի պատճառով եմ գործածել. շատ հետաքրքրական է իմանալ, թէ արդեօ՞ք նոր տողի սկզբում ը-ի կիրառութիւնը տիրող ուղղագրութեան հետեւանքն է, ինչպէս օրինակ կարելի էր եր. 8 վերջին տողում «մը|կրտութիւն» բառից ենթադրել, թէ բոլորովին անկախ է ուղղագրութեան կանոններից, ինչպէս եր. 43 վերջընթեր տողում «Աստըւած» բառի մէջ:

Ինչպէս արդէն մի անգամ յիշուեցաւ, այս բոլոր տպագրական միջոցները ծառայում են ոչ թէ գրքին քննական հրատարակութեան կերպարանք տալու, այլ միայն բնագրի ընթերցումը հեշտացնելու համար: Ուստի եւ սրբագրութեան արժանի շատ կտորներ քաղել ենք ձեռագրից նոյնութեամբ առանց յաւելումներ կցորդելու, մանաւանդ որ սխալները տեղ տեղ այնքան չնչին էին, որ բնագրի իմաստը ամենեւին չէին խանգարում: Որոշ դէպքերում այս կամ այն բառը լուսաբանուած է մի երկրորդ բառով, որը սակայն ոչ թէ առաջինը փոխարինելու նպատակով է գործածուած, այլ կիրառութեան մէջ աւելի ընդհանրացած լինելով, սոսկ իբրեւ յարմար միջոց է նկատուել կցորդ բառը լուսաբանելու համար:

Օրինակ. եր. 170, տ. 3ն. «մեղայոր» ձեւը լուսաբանուած է «մեղաւոր» բառով, որովհետեւ այս վերջինը բառարաններում ընդունուած եւ շատ գործածական լինելով, ընդհանրութեան աւելի է ծանօթ քան առաջինը: Բոլորովին դիտում չունիմ պնդելու, իբր թէ «մեղայոր» ձեւը սխալ է, եւ պէտք է «մեղաւոր» բառով փոխարինել. մանաւանդ ինձ շատ լաւ յայտնի է, որ այստեղ գրաբառ (-աւոր) ածանցի հետքն է պահպանուել, որ իբրեւ գաւառական լեզուի արտադրութիւն յատուկ է Ջուղայի բարբառին, ինչպէս վկայում է Ք. Պատկանեան իւր Изслѣдованіе о діалектахъ армянскаго языка երկասիրութեան 82-րդ էջում. ուրեմն այս դէպքում գրչի կամ նման վրիպակ որոնելու հարկ չկայ: Թէ արդեօ՞ք առանձնակի խնդիրների նկատմամբ այս գրքի մատուցած օժանդակութիւնը շատ է թէ քիչ, այդ թողնում եմ արդարամիտ քննադատի վճռին: Բայց այնուամենայնիւ պարտք եմ համարում մի անգամ եւս յիշել, որ հարկադրուած էի նաեւ այն ընթերցողներին ի նկատի առնել, որոնց գիտութիւնը հայերէն լեզուի նկատմամբ շատ աննշան է, ուստի եւ պէտք է գիջողաբար վերաբերուել այն աւելորդութիւններին, որոնք թերեւս ծննդեամբ հայ ընթերցողին աւելի զգալի կը լինին: Ես մինչեւ անգամ էլ աւելի հեռուն կը գնայի, եթէ մի հանգամանք չստիպէր ինձ գրքի ծաւալը ըստ կարելոյն սեղմել. յայտնի է, որ նման երկասիրութիւնները ոչ միայն ամենաչնչին նիւթական շահ չեն բերում, այլ եւ իրապէս մեծ ծախք պահանջելով բեռ են դառնում հեղինակին, որը բաղդի ճոխ բարիքներով օժտուած մեկը չլինելով, կամաւ նիւթական մեծ զրկանք է կրում այս գիրքը իւր արդի ինքն ըստ ինքեան ստուար ծաւալով հրատարակելու համար:

Մատենագիտական բաժնի վերաբերմամբ իմ գլխաւոր ձգտումն է եղել ընթերցողին նախ եւ առաջ վստահելի այլ եւ լրիւ աղբիւրներ ընձեռել. սակայն իմ ցանկութիւնը վերջինի նկատմամբ կարելի էր միայն որոշ սահմանափակութեամբ իրականացնել, այնպէս որ մի քանի հին գրքեր, որոնց փոխարէն այժմ մատչելի ու ընտիր հրատարակութիւններ գոյութիւն ունին, հայեցողութեան չեմ առել, բանական հիմունքով եղած մի քանի բացառութիւններից զատ: Չնայելով այս սահմանափակման, դարձեալ չեմ կարծում, որ մտադրած լրութեան հասած լինիմ: Այս իրողութիւնը պէտք է վերագրել գլխաւորապէս այն անպատեհ անյարմարութիւններին, որոնց դժբաղդաբար արեւելքում ենթարկուած է ամեն գրական վաստակաւոր: Տփխիսում, ուր ձեռագրերն էին գտնւում, գրեթէ ոչ մի մատենագիտական օժանդակ միջոց չկար, այնպէս որ մատենագիտական բաժնի մեծագոյն մասը կարողացայ միայն յետոյ իմ Վիեննայում անցուցած երկարատեւ ժամանակի ընթացքում պատրաստել. այստեղ էլ յաճախ բնագրի այս կամ այն հատուածը ձեռագրերի հետ մի անգամ եւս համեմատելու կարիք էր զգացւում. բայց արդէն ուշ էր. ձեռագրերը

տարածութեամբ հեռու էին: Այս աննպաստ եւ ամեն մէկի համար, ո՛վ էլ լինի, արգելառիթ պարագաներին պէտք է աւելացնել նաեւ այն անհաճելի իրողութիւնը, որ իմ գլխաւորապէս լեզուագիտական գործունէութեան նուիրած ուսման ընթացքում ամենեւին հետամուտ չեմ եղել աստուածաբանական եւ մանաւանդ եկեղեցական- պատմական գիտութիւն ձեռք բերելու, որ ներկայ եւ նման աշխատութեան համար շատ ցանկալի էր, եթէ չասեմ, կարեւոր: Մի քանի տարի առաջ ինքս էլ նման դէպքերում կը գերադասէի եւ խորհուրդ կը տայի ուրիշներին հեռու մնալ իրենց անծանօթ գիտութեան անդաստանից եւ նորա մշակութիւնը թողնել նոցա, որոնք գոհացուցիչ կերպով նորա ծաւալն ու սահմանները աչքով չափել ու կշռել են: Բայց այսօր աներկբայ համոզուած եմ, եթէ շարունակ այսպիսի սկզբունքով առաջնորդուենք, պէտք է աւելի երկար սպասենք քան թէ հարկը պահանջում է: Ես շատ ուրախ կը լինէի, եթէ աստուածաբանները կանխէին բանասիրական գիտութեան հայկական բաժնում իրենց վերապահուած հարուստ աւարին տիրանալ. բայց քանի որ այդ ժամանակը դեռ հասած չէ, պէտք է համբերատար լինել եւ զիջողաբար վերաբերուել օտար դաշտի վրայ կատարուած այն մշակութիւններին, որոնք առնուազն ընդհանուր գործին ոչ մի վնաս չեն բերում:

Ի նկատի ունենալով, որ այս աշխատութիւնը գլուխ է բերուած աստանդական կեանք վարելիս, երբ մինչեւ անգամ դժուար էր սովորական գրասեղանին գեթ նման մի կարասիք ճարել, հանգստութիւն գտնելու մասին դեռ չեմ խօսում, յուսով եմ, որ ընթերցողը յատուկ անունների մի քանի գրչական անհարթութիւններին եւ ո՛չ միայն հայերէն, այլ եւ իմ մայրենի լեզուի՝ գերմաներէնի ոգուն հակառակ բռնի լեզուական զարտուղութիւններին առանձին ներողամտութեամբ կը վերաբերի: Նաեւ աչքից սպրդած սխալների եւ թերութիւնների համար անհրաժեշտ համարուեցաւ մի ցանկ կազմել, որոնց պատասխանատուութիւնը սակայն գրաշարի վրայ չէ ծանրանում: Լայպցիգում վերաբնակող գրաշար եւ տպագրիչ Նուպար Քափամաճեանը այս բաւական ծանր եւ դժուար շարուածքը այնպիսի բարեխղճութեամբ է կատարել եւ այնքան յաջողակ, որ այլ եւս անկարելի էր աւելին պահանջել. այս գրքի հրատարակման գործում նորա ցոյց տուած մասնակցութիւնը ամեն քննադատութիւնից բարձր է: Դժբաղդաբար նոյնը չեմ կարող ասել նաեւ իմ վաստակի նկատմամբ: Այնուամենայնիւ առանց որ եւ է վարանման հրապարակ եմ հանում այս աշխատութիւնը, վստահանելով արդարադատութեան, որը դատել կարողին միւսներից որոշում, միւսներից աւելի բարձր է դասում:

Շարլոտենբուրգ, մայիս 1903 թ.

Vorwort.

Der eigentliche Grund, auf dem die vorliegende Arbeit ruht, ist die feste Überzeugung, daß auf dem Gebiete der armenischen Philologie auf lange Zeit hinaus nichts mehr Not tut als die Katalogisierung der zahlreichen, teils nutzlos aufgeschichteten, teils hier und dorthin versprengten Handschriften. Ihre Durchforschung ist die unerläßliche Vorbedingung für eine den Anforderungen strenger Wissenschaft genügende geschichtliche Darstellung armenischer Sprache und Literatur, eine Aufgabe, deren Lösung einer noch unabsehbar fernen Zukunft vorbehalten ist.

Den Anlaß zur Bearbeitung gerade dieser, nunmehr der wissenschaftlichen Welt bekannt gemachten kleinen, im Besitze des Herrn Abgar Joannissiany zu Tiflis befindlichen, Sammlung bot der Wunsch, einem unvergleichbar größeren, aber noch vor wenigen Jahren für ausführbar gehaltenen Werke vorbereitende Dienste zu leisten. Nachdem ich durch eine zehn Monate währende Arbeit in der Bibliothek des Klosters Etschmiadsin zu der Überzeugung gelangt war, daß die armenische Literatur mit ihrer heute kaum abzuschätzenden, geschweige zu berechnenden Bedeutung für die Geschichte der christlichen Kirche trotz der staunenerregenden und auch erfolgreichen Rührigkeit der Mechitharisten doch noch lange nicht genügend bekannt gemacht sei, schloß sich naturgemäß der Gedanke an, daß also vor allem die reichste Sammlung armenischer Handschriften, die nahezu 4000 Stück bergende Bibliothek des Klosters Etschmiadsin der Welt zugänglich gemacht, also auch in erster Linie durch ordnende Beschreibung für spätere Veröffentlichungen in Bereitschaft gesetzt werden müsse. Daß dies jedoch nicht die Aufgabe eines Einzelnen sein konnte, und ganz besonders nicht die meinige, war selbst der zukunftverschönernden Begeisterung wissenschaftlichen Dranges klar. Es wurde daher Rücksprache mit Freunden und Bekannten genommen, ein Plan für gemeinsame

Arbeit entworfen, und im Laufe der Beratungen reifte in mir der Entschluß, zunächst allein eine kleine Arbeit zu liefern, die meine Vorschläge veranschaulichen, ihre Beurteilung erleichtern sollte, um so die für die Ausführung des geplanten großen Werkes erforderliche Verständigung über mancherlei Einzelheiten anzubahnen.

Den Glauben an die Verwirklichung des ersehnten großen Werkes habe ich nun inzwischen verloren, die kleine Probearbeit aber ist, da sie einmal begonnen war, auch zu Ende geführt worden. Sie ist das vorliegende Buch geworden, das nun sein Dasein auch vor denen zu rechtfertigen hat, die an seiner Vorgeschichte keinen Anteil nehmen. Ein kurzer Bericht über seine Einrichtung wird dazu von Nutzen sein, wobei vor allem anzugeben ist, warum in einigen wenigen Fällen von der Anordnung des großen, von der Wiener Mechitharisten-Kongregation herausgegebenen Katalogs abgewichen wird, der namentlich nach P. J. Dashians bahnbrechender Beteiligung ein Recht zu haben scheint und zum Teil wirklich ein Recht darauf hat, fortan als Muster zu gelten.

Das Buch besteht aus zwei Teilen, einem ausführlichen in neuarmenischer Sprache mit zahlreichen Auszügen und weitgehenden bibliographischen Angaben, und einem kürzeren, deutsch abgefaßten, der sich darauf beschränkt, den Inhalt kurz zu verzeichnen. Dieser deutsche Teil ist in erster Linie für diejenigen Benutzer bestimmt, die des Neuarmenischen nur in unvollkommenem Maße kundig sind. Deshalb trägt er eine dem armenischen Teil durchgehends genau entsprechende Numerierung — im Gegensatz zu den von der Mechitharisten-Kongregation veröffentlichten Katalogen —, die selbst dem des Neuarmenischen durchaus Unkundigen die nur im ersten Teil gebotene Bibliographie zugänglich macht, sofern es sich eben nicht um Bücher handelt, die gerade in der ihm unbekannten Sprache, also der neuarmenischen, verfaßt sind. Jedes Buch ist nämlich in der Sprache angeführt worden, in der es erschienen ist, was meiner Ansicht nach selbstverständlich sein sollte, aber deshalb ausdrücklich bemerkt sei, weil ein anderes leider Mode geworden ist. Armenisch geschriebene Bücher, auch solche in russischer Sprache und anderen Idiomen, deren Kenntnis noch nicht zu den Erfordernissen einer allgemeinen Bildung gerechnet wird, werden nicht nur in Buchhändlerkatalogen, was sich leicht rechtfertigen läßt, sondern auch in streng wissenschaftlichen Werken vielfach in deutscher Übersetzung angeführt und dann zuweilen mit einer die Originalsprache kennzeichnenden Bemerkung versehen. Je nachdem, wie die Übersetzung ausfällt, gestaltet sich aber naturgemäß auch die Rückübersetzung zu einer mehr oder weniger schwierigen Leistung, und angesichts der oft

nicht geringen Mühe darf man wohl fragen, für wen solche Übersetzungen überhaupt da sind. Für den der Originalsprache Kundigen sind sie offenbar nicht bestimmt. Was aber diejenigen Leute aus den angeführten Büchern herauslesen sollen, denen man noch nicht einmal die Fähigkeit zutraut, sich über die Bedeutung des Titels zu orientieren, ist mir unklar. Oder sollte man etwa diese Bücher überhaupt nicht zum Lesen empfehlen?

Von den im Katalog besprochenen Stücken habe ich nicht nur, wie üblich, den Anfang gegeben, sondern bis auf wenige, leicht erklärliche Ausnahmen auch den Schluß, auch in diesen Punkte in bewußtem Gegensatz zu den von der Mechitharisten-Kongregation zu Wien veröffentlichten Verzeichnissen. Ich bin dazu durch die Erfahrung bestimmt worden, daß gerade der Anfang bei vielen Handschriften fehlt, vielleicht wegen der stärkeren Abnutzung durch die im Beginn noch eifrigen Leser früherer Zeiten, daß es demgemäß für das erste Stück einer solchen Handschrift sehr nützlich ist, wenigstens den Schluß zwecks Identifikation mit bereits Veröffentlichtem vergleichen zu können.

Die Sprache der angeführten Stellen ist, abgesehen von der ohne Rücksicht auf die Handschrift durchgeführten Worttrennung und Interpunktation, natürlich unverändert übernommen worden. Dabei ist jedoch, und zwar zum erstenmal als ein Versuch für spätere Ausgaben, eine typographische Einrichtung getroffen worden, die den in der Handschrift vorliegenden Text zeigt und gleichzeitig diesen soweit in Ordnung bringt, daß er wenigstens lesbar wird. Die Benutzer dieses Buches werden demnach gebeten, folgendes zu beachten:

Alles in Kurrentschrift (ա, բ, գ, դ, ե usw.) Gedruckte steht nicht in der Handschrift, wird vielmehr dort nur durch einen wagerechten Strich angedeutet. *վասն* auf Seite 10, Zeile 2 von oben beispielsweise besagt, daß die Handschrift *վ̄ս* hat, daß dieses aber in *վասն* aufzulösen ist. Senkrechte Majuskeln (Ա, Բ, Գ, Դ, Ե usw.) zeigen an, daß in der Handschrift eine Minuskel steht, für die eine Majuskel einzusetzen ist, senkrechte Minuskeln (ա, բ, գ, դ, ե usw.) bedeuten entsprechend, daß ihnen eine handschriftliche Majuskel zu Grunde liegt, die in eine Minuskel zu ändern war. ատաfեալfն auf Seite 2, Zeile 7 von unten giebt also ein ԱՌԱՔԵԱԼՖՆ der Handschrift wieder, *գȝիտուս Քրիստոս* auf Seite 3, Zeile 15 von oben zeigt, daß gleichzeitig eine Abkürzung aufgelöst worden ist, in der Handschrift also *գ̄ȝ̄ ք̄ս̄* steht. Eckige Klammern bezeichnen Zusätze, runde heben Buchstaben hervor, die zu tilgen sind. *կր[ր]ծգ* auf Seite 139, Zeile 1 von oben entspricht also handschriftlichem *կրծգ*, *գալ[ս](ս)ահանն* auf Seite 141, Zeile 2 von unten zeigt an, daß in dem

in der Handschrift überlieferten *գալըսաահանն* ein *ս* zu streichen ist. *եւ* [*հղէւ*] *իբրեւ կատարեաց* (*ցխտոս*) *զբանս զայսոսիկ* auf Seite 125, Zeile 1 von oben läßt aus der Art des Druckes erkennen, daß die Handschrift *եւ իբրեւ կատարեաց յո զբանս զայսոսիկ* zeigt, daß statt dessen jedoch *եւ հղէւ իբրեւ կատարեաց զբանս զայսոսիկ* stehen müsste. *յ֊էս* [= *յաչխարհէս*] auf Seite 29, Zeile 6 von oben bedeutet, daß in der Handschrift *յ֊էս* steht, daß dies aber als *յաչխարհէս* zu lesen ist. Ein senkrechter Strich bezeichnet den Zeilenübergang, z. B. in *չո|իմ* auf Seite 15, Zeile 1 von oben, eine Angabe, die hauptsächlich des Buchstabens *ը* wegen gemacht worden ist, da es bei Einschiebung desselben von Interesse ist zu erfahren, ob er etwa der herrschenden Orthographie gemäß nur wegen des Beginnes einer neuen Zeile gesetzt ist, wie man beispielsweise bei *մը|կրաւմիւն* auf Seite 8 in der letzten Zeile vermuten könnte, oder unabhängig davon, wie beispielsweise in *Աաքւած*, Seite 43, vorletzte Zeile.

Alle diese typographischen Mittel sollen, wie schon angedeutet, nur dazu dienen, die Lesung des Textes zu erleichtern, stellen aber keineswegs den Versuch einer kritischen Ausgabe dar. Manches Verbesserungsbedürftige ist deshalb ohne Zusatz übernommen worden, weil der Fehler zu gering war, um den Sinn zu stören. In anderen Fällen wiederum ist ein Wort durch ein anderes erläutert worden, das deshalb durchaus noch nicht an die Stelle des erläuterten gesetzt werden dürfte, das aber als bekannter vorausgesetzt und deshalb als geeignet zur Erklärung angesehen werden darf. Wenn also beispielsweise Seite 170, Zeile 3 von unten *մեղայր* durch *մեղաւոր* erklärt wird, so geschieht dies nur, weil letzteres als allgemein bekannt bezw. in jedem Wörterbuch vorhanden angesehen werden darf, nicht aber ersteres. Es soll aber keineswegs gesagt sein, das *մեղայր* falsch sei und durch *մեղաւոր* ersetzt werden müsse. Denn ich weiß ganz gut, daß hier die dialektische Entsprechung des altarmenischen Suffixes *-աւոր* vorliegt, die Patkanean Изслѣдованіе о діалектахъ армянскаго языка Seite 82 für die Mundart von Dschulfa bezeugt, daß also von einem Schreibfehler oder dergleichen keine Rede sein kann. Ob im Einzelfalle zu viel oder zu wenig Hülfe geleistet worden ist, darüber mag eine gerechte Kritik entscheiden. Meine Pflicht ist es jedoch, daran zu erinnern, daß dieses Buch auch auf solche Rücksicht zu nehmen hat, die nur eine geringe Kenntnis der armenischen Sprache haben, daß demnach das eine oder andere geduldet werden muß, was dem geborenen Armenier überflüssig erscheinen mag. Ich würde sogar noch viel weiter gehen, wenn ich nicht gezwungen wäre, dem Umfange des Buches gewisse Grenzen zu setzen, da Werke

wie das vorliegende, deren Kosten bei der geringen Aussicht auf Gewinn naturgemäß dem Verfasser zur Last fallen, einem mit Glücksgütern nicht gerade überhäuften Forscher auch in der gestatteten Ausdehnung schon ziemlich viel Opferwilligkeit zumuten.

Hinsichtlich der Bibliographie habe ich in erster Linie Zuverlässigkeit erstrebt, dann aber auch Vollständigkeit, letztere jedoch mit der Einschränkung, daß ich Ausgaben, die durch bessere oder bequemer zugängliche ersetzt worden sind, von besonders begründeten Ausnahmen abgesehen, nicht berücksichtigt habe. Aber selbst innerhalb dieser Beschränkung darf ich kaum hoffen, das Erwünschte erreicht zu haben. Zunächst sind es die Folgen ungünstiger Arbeitsverhältnisse, die leider wohl zu Tage treten werden. In Tiflis, wo sich die Handschriften befanden, fehlte es fast ganz an bibliographischen Hülfsmitteln. Der größte Teil der Bibliographie konnte daher erst später, während eines längeren Aufenthalts in Wien, fertiggestellt werden, wobei dann aber wieder gar zu oft die nun weit entrückten Handschriften zu nochmaligem Vergleich wünschenswert erschienen. Zu dieser Ungunst der Verhältnisse aber, unter der jeder gelitten haben würde, kommt noch eins hinzu, nämlich die für das vorliegende Buch unerfreuliche Tatsache, daß ich bei meiner wesentlich auf die Tätigkeit des Sprachforschers gerichteten Ausbildung mir nicht die theologischen und besonders kirchengeschichtlichen Kenntnisse erworben habe, die für Arbeiten wie die vorliegende wünschenswert, um nicht zu sagen, notwendig sind. Noch vor wenigen Jahren würde ich selbst in einem solchen Falle den Rat erteilt haben, dem fremden Gebiete dann doch lieber ganz fern zu bleiben und es denen zur Bearbeitung zu überlassen, die sich hinreichend auf demselben umgesehen haben. Heute aber kann ich die Befürchtung nicht loswerden, daß wir bei solchen Grundsätzen länger warten müssen, als wir von Rechts wegen warten dürfen. Es sollte mich freuen, wenn die Theologen bald den ihnen gebührenden Löwenanteil an der philologischen Arbeit auf armenischem Gebiet beanspruchen wollten. Bis dahin aber mag man die ja mindestens nicht gemeingefährliche Tätigkeit auf fremdem Felde immerhin dulden.

Auch manche Ungleichmäßigkeiten in der Schreibung der Namen und verschiedene Gewalttätigkeiten nicht nur gegen das Armenische, sondern sogar gegen meine Muttersprache, das Deutsche, mag der Umstand entschuldigen, daß die ganze Arbeit in eine Zeit zigeunerartigen Wanderlebens fällt, das nirgends eine dem gewohnten Schreibtisch ähnliche Stätte, geschweige die nötige Ruhe finden ließ. So hat sich denn auch noch ein Verzeichnis von Versehen als erforderlich herausgestellt,

die ich nicht dem Setzer zur Last legen darf. Dieser, Herr Nubar Kapamadjian in Leipzig, hat vielmehr den ziemlich schwierigen Satz so gut ausgeführt, wie es überhaupt erwartet werden durfte, so daß seine Mitarbeit an diesem Buche gewissermaßen über jede Kritik erhaben ist. Die meinige ist es leider nicht. Und doch schicke ich sie ruhig hinaus, im Vertrauen auf die Gerechtigkeit, die gerade den Urteilsfähigen von anderen unterscheidet, vor anderen auszeichnet.

Charlottenburg, im Mai 1903.

Համառօտագրութիւններ
(Abkürzungen)

եր.	երես
եւն.	եւ այլն
թ.	թերթ
կ.	կարդալ
խրդ.	խորագիր
Կդւ.	Կարգաւորութիւն հասարակաց աղօթից Հայաստանեայց եկեղեցւոյ եւ այլն, Վենետիկ 1898։
հայրպ.	հայրապետ
հբ.	համբարձի
հմմտ.	համեմատիր
հմր.	համար
հց.	հարց
ճշ.	ճաշու
Մ. 1831	Մաշտոց, Արարողութիւնք պաշտամանց եկեղեցւոյ Հայաստանեայց ըստ կարգաւորութեան սրբոց հարցն մերոց . . . . . , Վենետիկ 1831։
Մ. 1880	Մաշտոց Հայաստանեայց ուղղափառ եկեղեցւոյ, Վիեննա 1880։
մծ.	մեծացուցէ
մկ.	մանկունք
ն.	ներքեւից
ող.	ողորմեա
սկ.	սկիզբ
սմ.	սանտիմետր
վ.	վերեւից
վնգ։	վերնագիր
վջ.	վերջ
տ.	տող
տյ.	տէր յերկնից
փ.	փոխանակ
օհ.	օրհնութիւն

Ein Sternchen (*) im deutschen Teil bezeichnet die im armenischen Teil vollständig abgedruckten Stücke.

ՎՐԻՊԱԿՆԵՐ

Նր. 1 փ. 13 վ. ի. ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐՔ կ. ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐԴ։ — եր. 3 փ. 13 վ. ի. [յ]որ կ. որ, 14 վ. ի. որ կ. [յ]որ, 18/19 վ. կ. *Հռոմայ կղեմէս հայրապետից աւանդուած երկրորդ առաքելական կանոնները*, 2 ն. ի. զպտուհան կ. զպ[ա]տուհան։ — եր. 4 փ. 11 վ. ի. աւբէնս ուսոյ|ցս կ. աւբէնսուսոյ|ցս։ — եր. 5 փ. 6 վ. ի. հետևուող կ. յաջորդող, ի. կանոնները կ. կանոնները, 15 վ. ի. կանոնները կ. կանոնները, 11 ն. ի. Բարսեղ եւս կ. Բարսեղևս, 5 ն. ի. ի կ. ի՝։ — եր. 6 փ. 3 վ. ի. կանոնները կ. կանոնները, 16 ն. ի. [յ]Աբի|ոս կ. Աբի|ոս, 12 ն. ի. ձեռագրաց կ. ձեռագրաց, 11 ն. ի. ևՂ կ. ԷՂ։ — եր. 7 փ. 16 վ. ի. յծը. կ. յժը., 21 վ. ի. ժլԹ. կ. յլԹ., 12 ն. ի. կանոններ կ. կանոնները, 6 ն. ի. ա.Թ. կ. Վնգ., 2 ն. ի. կանոններ կ. կանոնները։ — եր. 9 փ. 6 վ. ի. մի կ. մի՛, 12/13 ն. ի. կանոններ կ. կանոնները։ — եր. 10 փ. 3 վ. ի. հոգէ մարտ կ. հոգէմարտ, 9 վ. ի. կանոններ կ. կանոնները, 5 ն. ի. որոշևալք կ. որոշևալք։ — եր. 11 փ. 13 վ. ի. կանոններ պէսպէս կ. կանոնները պէսպէս, 17/18 վ. ի. դասաս-տանըընկալ|ցի կ. դասաստան ընկալ|ցի, 16 ն. ի. ճառ կ. ճառը, 7 ն. ի. կանոններ կ. կանոնները։ — եր. 12 փ. 7/8 վ. ի. խը|նդ-բուանոց կ. խը|նդ-բուածոց, 10 վ. Ե 18 ն. ի. կանոններ կ. կանոնները, 1 ն. Ե 2 ն. ի. մի կ. մի՛։ — եր. 13 փ. 1 վ. Ե 10 ն. ի. կանոններ կ. կանոնները, 11 վ. ի. մի կ. մի՛, 17 վ. ի. առն|ցեն կ. առնի|ցեն, 3 ն. ի. ընԹերուածող կ. ընԹեր[ձ]ուածող։ — եր. 14 փ. 9 վ. Եւսեբիոս բառ|ն չեռոյ դնել ոչ կ|կ, ի. ամեևայնի կ. ամեևայն, 10 վ. Թէոդոս բառ|ն չեռոյ դնել ոչ կ|կ, 12 վ. ի. չարընԹացահմր. կ. չարընԹաց հմր., 13 վ. ի. խոստովանուԹիւն կ. խոստովանուԹիւնը, 8 ն. ի. չունչլի կ. չունչ լ։ — եր 15 փ. 4 վ. ի. պատեցաւ կ. պատ[ու]եցաւ, 14 վ. ի. զ|Տումարն կ. զ|տումարն, 16 վ. ի. որնա կ. նորա, 15 ն. ի. այդորըվկ. այդորիվկ, 7 ն. ի. ապա կանացու կ. ապականացու, վերջի՛ փ. ի. [ւիցի] կ. [ւիցին]։ — եր. 16 փ. 12 վ. ի. նորա ձայն կ. նորաձայն, 13 վ. ի. պա|տուբրեցին կ. պա|տուիրեցին, 13 ն. ի.

կանոններ կ. կանոնները, 2 ն. ի. Վերջին կ. Վերջում։ — եր. 17 փ. 1 վ. ի. աղաստուԹեաւբ կ. աղաստուԹեաւբ, 2 վ. ի. յՆըրայեցից կ. յՆբրայեցիս, 3 ն. ի. տուն կ. տուն [= տաւն]։ — եր. 18 փ. 15 վ. ի. հպարտ կ. հպարտ [= հայրապետ], 16 վ. ի. զՊաւղոս ի կ. զՊաւղոսի, 17 վ. ի. զԹէոդորի կ. զԹէոդորի, 20 վ. ի. ընդմէջ կ. ընդ մէջ, 21 վ. ի. վարս կ. վա[յ]րս, 7 ն. ի. նա եւ կ. նաեւ։ — եր. 19 փ. 8 վ. ի. քոր|եպիսկոպոսաց կ. քոր|եպիսկոպոսաց, 13 վ. կ. աստուածասիրուԹիւն [= աստուածասիրուԹեան] եւ ևղբայրսիրուԹեան, 2 ն. ի. պայծառ|ուԹեամբք կ. պայծառ|ուԹեաւբք։ — եր. 20 փ. 18 ն. ի. իշխանուԹիւն կ. իշխանուԹիւն։ — եր. 21 փ. 16 վ. ի. նոյնպես կ. նոյնպէս, 23/24 վ. ի. նորա փեստուր կ. նորա-փեստուր։ — եր. 22 փ. 2 վ. ի. սրբուԹեան կ. սրբուԹեան, 4 վ. ի. իձեռն կ. ի ձեռն, 9 վ. ի. աւգանակուԹեան կ. աւգանակուԹեան [= աւգնականուԹեան], 4 ն. ի. քահանայապետացն կ. քահանայապետացն։ — եր. 23 փ. 2 վ. ի. պղ|ծուԹիւն կ. պղ|ծուԹիւն [= պղ|ծուԹեան], 10 վ. ի. ԱպաշխարուԹեան կ. ապաշխարուԹեան, 14 վ. ի. ապաշխարեցուք կ. ապաշխարիցուք, 15 վ. ի. ղի կ. ղի՛, 9 ն. ի. ռճլի կ. ռճլը։ — եր. 24 փ. 8 ն. ևՆԼ Աբրահամ Մամիկոնէից եպիսկոպոսն եւ լուր առ Վաչագան զրած թուղթն, քննադատեալ հրատարակեց Հ. Բարսէղ Սարգիսեան, Վեն. 1899, 2/3 ն. ի. աւետա-բանին կ. աւետա-բանին, վերջի՛ փ. ի. Սիւնակենի կ. Սիւնեականի։ — եր. 26 փ. 6 ն. ի. չանընԹաց կ. չարընԹաց։ — եր. 27 փ. 16 վ. ի. արասցին կ. արասցեն, 7 ն. ի. ժողովոյն կ. ժողովոյն։ — եր. 28 փ. 19 ն. ի. եպիսկապոս կ. եպիսկոպոս, 7 ն. ի. պարտ կ. պարտ։ — եր. 29 փ. 18 ն. ի. կայենի կ. Գայիանէի, 13 ն. ի. կացց|ուքընդ կ. կացց|ուք ընդ, 12 ն. ի. յորում կ. (յ)որում։ — եր. 30 փ. 3 վ. ի. որոյ կ. զորոյ, 13 ն. ի. զյանձանս կ. զյանցանս, 2 ն. ի. ազատին կ. ազատին։ — եր. 31 փ. 5 վ. ի. զա|մենայ պոռնիկ կ. զա|մենայպոռնիկ, 7/8 վ. կ. *Հռոմայ կղեմէս հայրապետի խօսքը «խաչեցար»-ով սրբասացութեան մասին*, 12 վ. ևկեղեցւոյ բառ|ն չեռոյ դնել ոչ վերջ|նէ, 13 վ. ի. տուրբ կ. տուրբ, 15 վ. ի. աւբինա կժամա|նեալ կ. աւբինակ ժամա|նեալ։ — եր. 33 վերջի՛ փ. ի. կալ|ան արժանքն կ. կալ անարժանքն։ — եր. 36 փ. 5 վ. ի. սկասայ կ. սկ(ա)սայ, 14 ն. ի. դարանաղ|ու կ. Դարանաղ|ու, 10 ն. ի. յանդհանի կ. յանդ հանի։ — եր. 37 փ. 7 վ. ի. անպիտ|անի կ. անպիտ|ան ի։ — եր. 38 փ. 2 վ. ի. զԱսահաս կ. զԱս[յ]ահաս, 19 վ. ի. առաջ ի կ. առաջի, 12 ն. ի. յառաջնոց կ. առաջնոց։ — եր. 39 փ. 10 վ. ի. սողքն կ. [ւ]սողքն, 13 վ. ի. որ կ. որ [= ոչ]։ — եր. 40 փ. 3 ն. ի. տուների կ. տներին, ի. գուբզաներ կ. գուբզանեըի, 2/3 ն. ի. ա-ռանձին կ. առանձին. — եր. 41. փ. 3 վ. ի. սա բարչատց կ. սմբարչատց։ — եր. 43 փ. 7 վ. ի. армянскій կ. армянской, 11 վ. ի. մրր. կ. հմր.։ — եր. 45 փ. 4 վ. ևՆԼ Հմմտ. հմր. 4 VI 19։ — եր. 51 փ. 11 ն. ի. Անբսակիղբըն կ.

Անըսկիզբըն: — Եր. 52 տ. 14 վ. փ. առէիցս կ. առ էիցս: — Եր. 55 տ. 13 ն. փ. ըզփառս կ. ըզփառս: — Եր. 63 տ. 14 ն. փ. Հնմտ. կ. Հմմտ.: — Եր. 66 տ. 11 վ. փ. երդով կ. երգով, 16 վ. փ. Քրիսսս կ. Քրիսսոս: — Եր. 68 տ. 3 վ. փ. ռաւօտեան կ. Առաւօտեան, 13 վ. փ. եկիրպ կ. եկիր: — Եր. 72 տ. 15 վ. փ. Ըզքեր կ. Ըզքեզ: — Եր. 74 տ. 2 ն. փ բալըստեամբ կ. գալըստեամբ: — Եր. 77 տ. 14 ն. փ. մեծի կ. մեծ[ն] ի, 3 ն. փ. Բան կ. բան: — Եր. 78 տ. 8 վ. փ. բարեաօ[սութեամբ] կ. բարեխօ[սութեամբ], 15 ն. փ. սուրբ կ. սուրբ 4 ն. փ. ընդ կ. ընդ: — Եր. 79 տ. 7 վ. փ. տօն է կ. տօնէ, 14 վ. փ. աստուածահրաչ|տեսլեամբ կ. աստուածահրաչ տեսլեամբ: — Եր. 80 տ. 10 վ. փ. առաւեր կ. առաւել, 4 ն. փ. ի կ. ի[մ]: — Եր. 87 տ. 4 վ. փ. յերկիից կ. յերկնից: — Եր. 88 տ. 1 վ. փ. սպա|սաւորք կ. սպա|սաւորք: — Եր. 92 տ. 1 վ. փ. Մեռոնի կ. մեռոնի, 4 վ. փ. Միւռոնի կ. միւռոնի, 7 վ. կ. «Շարական հանդերձ ի յորժամ զգենուն»: Հմմտ. հմր. 4 VIII 12, 14 վ. կցել Հմմտ. հմր. 4 VIII 9: — Եր. 95 տ. 13 վ. փ. 198 կ. 196: — Եր. 97 տ. 8 վ. փ. Ուրախացան կ. Ուրախացան: — Եր. 98 տ. 15 ն. փ. Զինուրութիւնըք կ. Զինուրութիւնըք կ. Զինուրութիւնըք: — Եր. 100 տ. 15 վ. փ. Համօրէն կ. համօրէն, 6 ն. փ. մի կ. մի': — Եր. 103 տ. 1 վ. կցել Հմմտ. հմր. 4 IX: — Եր. 104 տ. 2 ն. փ. Աստուածայատնութեան կանոնի կ. Աստուածայայտնութեան կանոնից: — Եր. 107 տ. 10 վ. փ. Ըզքես կ. Ըզքես [= Ըզքեզ], 3 ն. փ. Եղեկիել կ. Եղեկիել: — Եր. 108 տ. 4 վ. փ. իլի կ. իլի [= Իսրայէլի]: — Եր. 109 տ. 8 վ. փ. զվարդակետս կ. զվարդապետս: — Եր. 110 տ. 6 ն. փ. Կանոմն կ. Կանոմն: — Եր. 112 տ. 12 ն. փ. ասէց նոսա կ. ասէ ցնոսա: — Եր. 113 տ. 7 վ. փ. մեծաւետիք կ. մեծ աւետիք, 13 վ. կցել Կգւ. էջ 130—131: — Եր. 115 տ. 3 ն. փ. Լուսաւոչին կ. Լուսաւորչին: — Եր. 117 տ. 7 վ. փ. Ու կ. Որ: — Եր. 119 տ. 14 վ. կցել Հմմտ. հմր. 3 I 1ը Բ, 17 վ. փ. Մեռոն կ. մեռոն, 19 վ. փ. Միռոնի կ. միռոնի: — Եր. 120 տ. 17 վ. փ. առաքեալսն կ. առաքեալսն: — Եր. 122 տ. 12 վ. կցել Հմմտ. հմր. 3 XXV, 22 վ. կցել Հմմտ. հմր. 3 XXIII, 11 ն. փ. երգար|պնի կ. երգար|անի, 10 ն. փ. գրչի կ. գրչի: — Եր. 123 տ. 8 վ. կցել Հմմտ. հմր. 3 LIV: — Եր. 124 տ. 15 վ. փ. վդն. 1832 կ. Վեն. 1831, 17 վ. փ. կանոնի կ. կանոնից: — Եր. 125 տ. 11 ն. փ. Որդոյդ կ. Որդոյդ, 8 ն. փ. Հոբոյն կ. Հոգոյն: — Եր. 127 տ. 17 ն. փ. գերեզմանն կ. գերեզմանն: — Եր. 128 տ. 17 վ. փ. Եւթնաւուրն կ. Եւթն աւուրն: — Եր. 129 տ. 18 ն. փ. Որպես կ. Որպես, 8 ն. փ. բազում ողորմ կ. բազումողորմ, 7/8 ն. փ. Խաղա-ղութիւն կ. Խաղա-ղութիւն: — Եր. 132 տ. 3 վ. փ. Ասսուծոյ կ. Ասսուծոյ, 17 վ. փ. Թիֆլիզի կ. Թիֆլիզի, 22 վ. փ. ինչ կ. ի՞նչ: — Եր. 133 տ. 2/3 վ. փ. Մխի-դարեանց կ. Մխի-թարեանց: — Եր. 134 տ. 8 ն. փ. Բազմավեպ կ. Բազմավէպ: — Եր. 135 տ. 12 վ. փ. եօթներոր կ. եօթներորդ, 19 վ. փ. ընեհանրապես կ. ընդհանրապես, տ. 5 ն. փ. խաղուածին կ. խաղուածիներով: — Եր. 136 տ. 1 ն. փ. սոսա կ. այսպես: — Եր. 137 տ. 8 վ. փ. հոգիչխանու|թեանն կ. հոգ իչխանու|թեանն, 11 վ. փ. տեսնես ուստի կ. տեսնե՞ս ուստի՞, 12 վ. փ. ուր կ. ու՞ր: — Եր. 138 տ. 16 վ. փ. ընդէր կ. ընդէ՞ր, փ. առանձին կ. առ անձին, 15 ն. փ. զիարդ կ. զիա՞րդ: — Եր. 139 տ. 17 վ. փ. յաւելն կ. յասելն, 25 վ. փ. Վենտիկ կ. Վենետիկ: — Եր. 140 տ. 16 վ. փ. սր կ. որ, 4 ն. փ. Պաւղոսի կ. Պաւղոսի, 1 ն. փ. սոսա կ. այսպես: — Եր. 141 տ. 5 վ. փ. Կողոնիայ կ. Կողոնիայ, 6 վ. փ. ծիրանէ վաճառ կ. ծիրանէվաճառ, 16 վ. փ. չնոհրք կ. չնորհք, 10 ն. փ. յասեն կ. յասե[լ]ն, 7 ն. փ. Ոսկեբէրանի կ. Ոսկեբերանի: — Եր. 142 տ. 18 վ. փ. առաաքեալն կ. առաքեալն, 22 վ. փ. ընդէր կ. ընդէ՞ր: — Եր. 143 տ. 19 վ. փ. Տիմէ[թեոս] կ. Տիմէ[թէոս], 22 վ. փ. զի ատելի կ. զի ատելի [= զխոտելի]: — Եր. 144 տ. 4 վ. փ. մաթենագրութինք կ. մատենագրութիւնք, 11 վ. փ. սոսա կ. այսպես, 18 վ. փ. մի կ. մի', փ. ասաց քաղաքդ կ. ասա ցքաղաքդ, 16 ն. փ. Կեսարացւոց կ. Կեսարացւոյ, 15 ն. փ. պարզապանեալ կ. պարզաբանեալ: — Եր. 145 տ. 1/2 վ. փ. երկայն մըտութեամբ կ. երկայն-մըտութեամբ, 13 վ. փ. Թիմոթէոսի կ. Տիմոթէոսի: — Եր. 146 տ. 1 վ. փ. Ընդէր կ. ընդէ՞ր, 6 վ. փ. Թիմոթէոսի կ. Տիմոթէոսի, 16/17 վ. փ. յա-սելն կ. յա-սելն, 2 ն. փ. յԱտե|նի կ. յատե|նի: — Եր. 147 տ. 21 վ. փ. եպիկկոպոսապետի կ. եպիսկոպոսապետի: — Եր. 148 տ. 1 վ. փ. Պաւղոս կ. Պաւղոս, 2 ն. փ. առնէք իմս կ. առնէ քիմս: — Եր. 149 տ. 13 ն. փ. Թվականից կ. Թվականին, 10 ն. փ. վարկապետս կ. վարդապետս: — Եր. 150 տ. 8 վ. փ. III կ. VII, 6 ն. փ. մատենագրութիւնք կ. մատենագրութիւնք, 1/2 ն. փ. Բազմավեպ կ. Բազ-մավէպ: — Եր. 151 տ. 12 վ. փ. Քրիսոսի կ. Քրիսոսի, 16 ն. փ. Երբ կ. Երգ, 12 ն. փ. եւգոյ կ. երգոյ, 11 ն. փ. զրո կ. զոր, 8 ն. փ. քառք կ. փառք: — Եր. 152 տ. 7 վ. փ. զեղբօր որդւոյ կ. զեղբօրորդւոյ, 6 ն. փ. ամենասուրբ կ. ամենասուրբ, 4 ն. փ. սրբոյ կ. սրբոյ: — Եր. 153 տ. 12 ն. փ. ճառերի կ. ճառերից, 6 ն. փ. երդ կ. երգ, 4 ն. փ. Տեր Տերն կ. տերտերն: — Եր. 154 տ. 6 վ. փ. Յօղն կ. Ցօղն, 9 վ. փ. տայ է կ. տացէ, 16 վ. փ. նախնեայ կ. նախնեաց, 15/16 ն. փ. Կոս-տանդինուպօլսի կ. Կոս-տանդինուպօլսի, 12 ն. փ. սուրբ կ. սուրբ: — Եր. 155 տ. 11 վ. փ. Հռով|մայեցւոց կ. Հռով|մայեցւոց, 18 ն. փ. մի կ. մի': — Եր. 156 տ. 14 վ. փ. ժողովոյս կ. ժողովոյս, 17 ն. փ. երեգքսան կ. երեգ քսան, 15 ն. փ. սուրբ կ. սուրբ: — Եր. 157 տ. 2 վ. փ. զմիւս անգամ կ. զմիւսանգամ, 18 ն. փ. էր, բարւոք կ. էր: Բարւոք, 10 ն. փ. վեր առաքեմք կ. վերառաքեմք, 8 ն. փ. վերջին կ. Վերջում: — Եր. 159 տ. 5 վ. փ. որբոցն կ. սրբոցն, 11 վ. փ. օրհեալ կ. օրհնեալ, 21 վ. փ. արեան առու կ. առեանառու, 4 ն. փ. անսաստալիք կ. անսաստ ալիք: — Եր. 161 տ. 6 ն. փ. ըստաղոց ի կ. ըստաղոցի: —

եր. 162 տ. 1 վ. փ. 102,2 կ. 102,3, փ. քարոզի կ. քարոզից, 14 վ. փ. առկիցէ կ. առ[ա]կիցէ, 1 ն. փ. ղեղբայր կ. ղեղբայր։ — եր. 163 տ. 10 վ. փ. ձեդիգայրն կ. ձեդիգայրն [= ղԵդիգայրն], 16 ն. փ. փախ կ. փոխ, 15 ն. փ. ազգէ կ. ազգ է։ — եր. 167 տ. 10 ն. փ. morgenläns-dichen կ. morgenländischen։ — եր. 168 տ. 11 վ. փ. Ἀρχιολογία կ. Ἀρχαιολογία։ — եր. 169 տ. 6 վ. փ. Սոփեստ կ. սոփեստ, 10 վ. փ. մեր առաքի կ. մեր առաքի [= վերառաքի], 12/13 վ. փ. վի|պա-տանի կ. վի|-պա-սանի, 7 ն. փ. զԱսուծոյ կ. զԱսուծոյ։ — եր. 170 տ. 8 վ. փ. կամիր կ. կարմիր, 1 ն. փ. պապային կ. Պապային։ — եր. 171 տ. 14 վ. փ. մի կ. մի՛, 16 ն. փ. զարոզից կ. քարոզից։ — եր. 173 տ. 11 վ. փ. զինչ կ. զի՞նչ, փ. ուր կ. ու՞ր։ — եր. 174 տ. 10 վ. փ. պատմութիւն կ. պատմութիւնը, 9 ն. փ. կենսագրութիւնը կ. կենսագրութիւնը։ — եր. 177 տ. 5 վ. փ. ինքնագա կ. ինքնագա [= ինքնակալն], 6 վ. փ. սուրբ կ. սուրբ։ — եր. 178 տ. 18 վ. փ. Կար. կ. Գար.։ — եր. 179 տ. 2 վ. փ. սուրբ կ. սուրբ, 3 վ. փ. սրտութեան կ. սրտութեան [= սրտ-մտութեամբ], 15 վ. փ. Կար. կ. Գար., 11/12 ն. փ. մատե-նադարնի կ. մատե-նապարանին։ — եր. 180 տ. 5 վ. փ. քարոզի կ. քարոզից։ — եր. 182 տ. 2 վ. փ. յոչ էից կ. յոչէից։ — եր. 183 տ. 2 ն. փ. միմիայն կ. մի միայն։ — եր. 184 տ. 5 վ. փ. տեսնեակի կ. տեսնեկի։ — եր. 190 տ. 4 վ. փ. կամիմ կ. կամիմ, փ. մարտիրոսա- կ. մարտիրոսանալ։ — եր. 193 տ. 9/10 վ. ԳԾՈՂ Ախմար [տես թերթ 131ա, համ. 21]։ հանել։ — եր. 194 տ. 16 ն. փ. պզծա|լի կ. պզծալի։ — եր. 196 տ. 4 վ. փ. երկուս կ. երկուս, 1 ն. փ. Արծրունի կ. Արծրունու։ — եր. 197 տ. 1/2 վ. փ. պա-ասախաններից կ. պա-տասխաններից։ — եր. 200 տ. 2 վ. փ. առ հօատչեա կ. առհօատչեա, 18 վ. փ. Ախմար կ. ախմար։ — եր. 201 տ. 15 վ. փ. այլ ազգ կ. այլազգ, 5 ն. փ. արտաքսելան էր կ. արտաքս ե-լանէր։ — եր. 203 տ. 12/13 վ. փ. ապա(ր)չարու-թեան կ. ապա(ր)չ[խ]ա-րութեան։ — եր. 206 տ. 6 վ. փ. Konstitutionen կ. Kanones։ — եր. 206 տ. 7 ն. փ. die Kirchengrade կ. das Sanktus։ — եր. 208 տ. 12 վ. փ. Athanagines կ. Athenogines։ — եր. 214 տ. 9 ն. փ. den Reden կ. dem Hexaemeron։ — եր. 215 տ. 13 վ. փ. deinem կ. deinen, 5 ն. փ. Ge-schiechte կ. Geschichte։ — եր. 220 տ. 13 վ. փ. Ամաթունիք կ. Ամա-տունիք, 5/6 ն. փ. ժամանագրա-կան կ. ժամանակագրա-կան։ — եր. 221 տ. 9 վ. փ. Աստուածայատնութեան կ. Աստուածայայտնութեան, 8 ն. փ. աւազ կ. աւագ, 6 ն. փ. աւագ օրհնութեանց կանոն կ. աւագ օրհնու-թիւններ, 5 ն. փ. Արիստակես կ. Արիստակես։ — եր. 223 տ. 6 ն. փ. Կոկիսոնու կ. Կոկիսոնի։ — եր. 224 տ. 8 վ. կցել Դարանաղիք (ձեռ. «Դարանաղու») գաւառ 36։ — եր. 227 տ. 11 վ. փ. բաչվերաց կ. խաչ-վերաց։ — եր. 228 տ. 3 վ. փ. ծաղկազարդի կ. ծաղկազարդի, 4 ն. փ. Կոստանդնուպոլիս կ. Կոստանդնուպոլիս։ — եր. 229 տ. 16 վ. փ. գէմ կ.

դէմ։ — եր. 231 տ. 8 ն. փ. տնունով կ. անունով։ — եր. 233 տ. 8 վ. փ. Մանդակունոյ կ. Մանդակունու։ — եր. 235 տ. 15 վ. փ. գրքից կ. գրքից։ — եր. 236 տ. 7 վ. փ. Աղուենի կ. Աղուէնի։ — եր. 237 տ. 19 ն. փ. Սանդուխտ կ. Սանդուխտ, 11 ն. փ. աշակերդ կ. աշակերտ։ — եր. 344 տ. 11 վ. կցել Daranalīkh, Gau in der Provinz Hocharmenien 36։

ՀԱՄԱՐ 1.

ԹԵՐԹ 243 [4—287. առաջին երեք թերթերը պակաս են]. [դաsարկ 219բ, 220ա—223բ, 275ա]. թերթ 224 դուրս է հանուած, 8-րդ եւ 9-րդ թերթերի միջից մինը պակաս է։ — ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ 17,7×14 սմ. [գրութիւն երկսիւն, իւրաքանչիւրը 14,5×4,5 սմ.]։ — ՏՈՂ 25 [նախ կապարով ուղղահայեաց գծուած, ապա մասամբ քերուած]։ — ՆԻԻԹ թուղթ, դեղնագոյն, ողորկ։ — ԳԻՐ նosրագիր։ — ՎԵՐՆԱԳԻՐ կարմիր։ — ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ կարմիր, իբրեւ զարդագիր կարմիր եւ կապոյs 10ա, 11ա, 23ա, 30բ, 36բ, 39բ, 44ա, 49բ, 54ա, 57բ, 70բ, 71ա, 75բ, 82բ, 83բ, 104ա, 105բ, 109բ, 112ա, 116ա, 119ա, 124բ, 127ա, 131բ, 137բ, 138բ, 139բ, 141բ, 146բ, 151բ, 156բ, 159ա, 170բ, 172բ, 174բ, 176բ, 177բ, 179ա, 181ա, 186բ, 190բ, 193բ, 197ա, 197բ, 201ա, 202բ, 204բ, 205բ, 208ա, 212բ, 218ա, 225ա, 226ա եւ 233բ։ — ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ համարեա միշs։ — ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐԹ կարմիր եւ կապոյs 23ա, 30բ, 36բ, 39բ, 44ա, 49բ, 54ա, 57բ, 70բ, 71ա, 75բ, 82բ, 83բ, 104ա, 105բ, 109բ, 112ա, 116ա, 119ա, 124բ, 127ա, 131բ, 137բ, 138բ, 139բ, 141բ, 146բ, 151բ, 156բ, 159ա, 170բ, 172բ, 174բ, 176բ, 177բ, 179ա, 181ա, 186բ, 190բ, 193բ, 197բ, 202բ, 204բ, 205բ 208ա, 212բ, 218ա, 225ա եւ 233բ։ — ԽՈՐԱՆԱԶԱՐԴ կարմիր եւ կապոյs 11ա, 23ա, 30բ, 36բ, 39բ, 44ա, 49բ, 54ա, 57բ, 75բ, 105բ, 225ա եւ 233բ։ — ԿԱԶՄ փայsեայ, կաշեպաs։ — ԹՈՒԱԿԱՆ ՌՁԸ = 1639։ — ՏԵՂ Յռաsoզ = Թեքիրsաղ, sես III.։ — ԳՐԻՉ, Կիրակոս, sես III.։ — ԿԱԶՄՈՂ եւ ԾԱՂԿՈՂ անյայs։ — ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ 269բ—270բ։ — ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ կնիքներ 11ա, 219ա, 225ա, 270ա։ — ՎԻՃԱԿ վաs, կազմից ելած, կազմի մեկ sախsակը կոsրուած, թերթ 44 եւ 45 պաsառոsած։

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐՔ

Հմմտ. Յակովբոս Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, *էջ* 268—275, 649—657։ *Գար. Զարպհանալեան, Մատենադարան հայկական թարգմանութեանց, Վենետիկ* 1889, *էջ* 489—500։

I. 1. *Թ.* 4*ա*—8*բ*ք [*առաջին երեք թերթերը պակաս են*]՝ *Նիւթերի ցանկի մի հատուած, հմր. լբ—ճխզ։ Իւրաքանչիւր նիւթից յետոյ*

նշանակած թուերը ցոյց են տալիս այն կանոնների շարընթաց համարները, ուր նոյն նիւթերի մասին է խօսւում: Սկ.՝ «. . . . թից եւ ոչ ընդունել զնոցա մկրտութիւնն ժէ. ժը. խդ. հէ. հը. ճհ. մլբ. մձդ. մձէ. յլ. յձբ. նկէ. չլդ. ջխը. ջծ. ռճ. զա.: լգ. Զբանադրեալ եպիսկոպոսի զքահանայի կամ զՀական [=զաշխարհական] այլում չլու|ծանել եւ ոչ ընդունել զնոսա. խե. խզ. . . . . » եւն.: Վջ.՝ մկա. Չփոքրել կնոջ զհերս եւ ա . . . . . »:

2. Թ. 9ա — 21բ՝ Վարդապետութիւն առաքելոց, թարգմանութիւն ասորերէն բնագրից:

Հմմտ. Յ. Տաշեան, Վարդապետութիւն Առաքելոց, Թուղթ Կոդրատոսի և Կանոնք Ադդէի, Վիեննա 1896, էջ 273—358. Ծիլն Աւարայրի, Հանդէս ազգային, բանասիրական և մտաւոր լուսաւորութեան, Կոստանդնուպօլիս, 1867, էջ 131—136, 153—167. Սոխակ, 1888, էջ 258—261, 374—378, 421—425, 436—441: Ancient syriac documents relative to the earliest establishment of Christianity in Edessa and the neighbouring countries, ed. by W. Cureton, with a preface by W. Wright, London 1864, p. 24—35. Reliquiae juris ecclesiastici antiquissimae, syr. primus ed. A. P. de Lagarde, Lipsiae 1856, I 32—44. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio, e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 1 p. 169—175:

ա. Թ. 9ա — 10ա՝ յառաջաբանի վերջը [թ. 8ի եւ 9ի մէջ մէկը պակաս է]: Հատուածի սկիզբը՝ «. . . . չնորհելով նոցա զաստիճան քահանայութեան. եւ իբրեւ ըն|կալան նոքա զպարգեւս մեծի երիցութեանն պատուէր առե|ալ . . . . » եւն.:

բ. Թ. 10ա — 10բ՝ ցանկ: Վնգ.՝ «Գլուխք եւ թիւք համաւր|էն կանոնական ասացուած առաքելական կանոնիս: Գլուխք իդ.»:

Հմմտ. Յ. Տաշեան, Վարդապետութիւն Առաքելոց, Թուղթ Կոդրատոսի և Կանոնք Ադդէի, Վիեննա 1896, էջ 246—247:

գ. Թ. 11ա — 17ա՝ կանոններ, շարընթաց հմր.՝ ա — լդ:

Հմմտ. հմր. 4, 3:

Վնգ.՝ «Կանոնք եւ սահմանք, զոր եդին աշակերտքն Քրիստոսի ի սուրբ յեկե|ղեցիս յետ վերանալոյ[ն] Տեառն ժողովեալք ի վերնատունն. այս են կարգաւ»: Սկ.՝ «Կարգեցին առաքեալքն եւ եդին հաստատութեամբ եթէ յորժամ յաղաւթս կան եւ երկիր պագանեն Աստուածութեանն՝ ընդ յարեւ|ելս կացցեն ըստ այնմ, զոր ասաց փրկիչն եթէ որպէս փայլա|կն . . . » եւն.: Վջ.՝ «առանց ամենայն ընտանութեան մարմնոյ իւրոյ մի՛ մերձեսցի չնութեամբ կամ ամուսնութեամբ. մինչեւ ի չորրո|րդ զարմն չունի իշխանու|թիւն առնել»:

գ. Թ. 17ա — 21բ՝ վերջաբան՝

ա. Թ. 17ա — 19բ՝ պատմական մաս. կանոնների շարընթաց հմր.՝ լե. հմմտ. հմր. 4, 3բ: Սկ.՝ «Եւ արդ զայս ամենայն զոր ինչ կարգեցին առաքեալքն՝ ոչ թէ ան|ձանց իւրեանց միայն կարգեցին, այլ եւ այնոցիկ . . . . » եւն.: Վջ.՝ «. . . կարգեցան կացին քահանայապետք գլուխք եւ առաջնորդք քար|ոզել եւ աւետարանել եւ ուսուցա|նել զամենայն տիեզերս, որպէս եւ հրամ|այեաց նոցա Տէր առաջնոր|դութեամբ Հոգոյն սրբոյ»:

բ. Թ. 19բ — 21բ՝ աշխարհացուցակ, ա — ժ: Սկ.՝ «ա. Ընկալաւ ձեռնադրութիւն Երուսաղէմ եւ ամենայն Հն [=աշխարհն] Պաղեստինա|ցւոց եւ Սամարացւոց եւ Փղշ|տացիք եւ գաւառն Արաբացւոց Փիւնիկէ եւ բնակիչք Կեսարու ի Յակոբոս առաքելոյ, որ եղեւ հրամանատար եւ առաջնորդ եկեղեցւոյ [յ]որ յԵրուսաղէմ՝ որ շինեցաւ Սիովն: բ. Ընկալաւ ձեռնադրութիւն . . . . » եւն.: Վջ.՝ «. . . . զՏէրն մեր զՅիսուս Քրիստոս եւ զամենա|ուսոյց զմխիթարիչ եւ զառա|ջնորդն ամենայնի զսուրբ Հոգին, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս. ամէն»:

3. Թ. 21բ — 30ա՝ Երկրորդ — Կղեմէսի, Հռոմայ հայրապետի — առաքելական կանոնները:

Հմմտ. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta I, Romae 1864, p. 8—36. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita X, Romae 1838, 1 p. 8—27. Reliquiae juris ecclesiastici antiquissimae, syr. primus ed. A. P. de Lagarde, Lipsiae 1856, II p. 20—35, 44 seq. P. de Lagarde, Aegyptiaca, Goettingae 1883, p. 209—291. H. Tattam, The apostolical constitutions or canons of the apostels in coptic, with an english translation, London 1848. U. Bouriant, Les canons apostoliques de Clément de Rome. Traduction en dialecte thébain, d'après un manuscrit de la bibliothèque du patriarche Jacobite du Caire [Recueil de travaux relatifs à la philologie et à l'archéologie égyptiennes et assyriennes, publ. sous la direction de G. Maspero, V, VI] C. I. Hefele, Conciliengeschichte², 1873, I p. 800—827. W. Fell, Canones apostolorum aethiopice, Lipsiae 1871.

ա. Թ. 21բ — 23ա՝ ցանկ: Վնգ.՝ «Երկրորդ առաքելական կանոնիս գլուխք ձե»:

բ. Թ. 23ա — 30ա՝ կանոններ, շարընթաց հմր.՝ լե — ճժթ: Վնգ.՝ «Սահմանք եւ կանոնք սուրբ առաքելոցն ի ձեռն Կղեմայ առաքեալ հեթանոսաց: Կանոնք Երկրորդ առա|քելականք»: Սկ.՝ «ա. Եպիսկոպոս ձե|ռնադրեսցի բ. եպիսկոպոսաց կամ երէց . . . » եւն.: Վջ.՝ «. . . զպտուհասն վասն ոչ լսելոյ ըստ արժանոյն վը|տանգեալք, այժմ եւ միշտ»:

4. Թ. 30բա — 35ա՝ Թադէոս առաքեալի կանոնները:

Հմմտ. Գար. Զարպհանելեան, Մատենադարան հայկական թարգմանութեանց, Վենետիկ 1889, էջ 468—469. Յ. Տաշեան, Վարդապետութիւն առաքելոց, Թուղթ Կոդրատոսի և կանոնք Ադդէի, Վիեննա 1896, էջ 131—150, 392—425. Աբէլ Մխիթարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 9—18:

ա. Թ. 30բա Ներածութիւն՝ «Սահմանք կանոնաց սրբոյն Թաթէոսի ի քաղա|քն Ուռհայ ի լուսաւորել զնոսայ: Յորժամ լուսաւորե|ցաւ քաղաքն մկրտութեամբ, ձեռնադրեցաւ եպիսկոպոսունս, քահանայս եւ տարկաւագունս եւ հաստատեցաւ վարդապետ եւ աւրէնս ուսոյ|ցս. եւ եղեւ հաստատութիւն եկե|ղեցոյ եւ սեղանոյ Աստուծոյ սկսան հարցանել զնայ զամենայն կար|գաւորութիւնս եկեղեցոյ եւ զամենայն կրօնսն քրիստոնէից եւ նա պատուիրեաց նոցա ըստ հրա|մանի փրկչին եւ Աստուծոյ»:

բ. Թ. 30բբ — 34բբ՝ կանոններ, չարընթաց հմր.՝ ճի — ճծդ: Վնգ.՝ «Հարցումն առաջին թէ ԾԻ [=ո՞րպէս] պարտ է եպիսկոպոսին կալ ի տես|չութեան: Սկ.՝ «Այլ եպիսկոպոս եղիցի ա|նարատ պարկե|շտ ուսու|ցաւղ մի՛ արծաթասէր, մի՛ կերող, մի՛ արբեցող . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . զոր գրեաց Մովսէս հր|ամանաւ Աստուծոյ, իջցէ անէծք ի վերայ նորա եւ եղիցի նզովեալ ի կեանս եւ ի մահս»:

գ. Թ. 34բբ — 35ա վերջաբան՝ «Եւ իբրեւ կատարեաց զայս սուրբ առաքեալն Թաթէոս ասէ ցժողո|վուրդն. Հարք եւ եղբարք, որ Տեառն ետուք զանձինս, այս ձեզ յինէն աւրէնք եւ այլոց, որ յետ ձեզ լինելոց են. արդ հաստատուն կացէք, ի Տեր սիրելիք, ամենայնի, զոր լուարուք յինէն, մի՛ անցանէք ընդ սա|հմանս ըստ այսմիկ, զի բարի լինիցի ձեզ, եւ երկայնակեա|ցք իցէք, եւ եղիցի ձեզ յիշատակ բանս այս. եւ մի՛ մոռանայք յաղաւթս ձեր: Եւ զայլ կարգաւ|որութիւնն ուսուցէ զէզ [= ձեզ] Ադ|դէ, զամենայն զոր լուաւ յինէն ըստ կարգին, զոր կարգեցին եղբարք՝ առաքեալ[ք] Տեառն, պահես|ջիք խաղաղութիւն ի փորձանաց չարին, խաղաղութիւն ԸԸ [= ընդ] ձեզ: Զայս աւրինադրութիւնս ես Զաքարիայ աշակերտ Թաթէ|ոսի առաքելոյ գրեցի որպէս լու|այ ի նմանէ՝ ամենայն հաւատա|ցելոցն Քրիստոսի»:

5. ա. Թ. 35ա — 35աբ՝ «Կանոնք Տեառն Փիլիպպոսի առաքելոյ: Յաղագս քառասունսն ունելոյ՝ երիս միանգամ արժան է եւ այլ ոչ հրամայեմք . . .» եւն.: Վջ.՝ «Իսկ եթէ յաղագս աղքատութեան պակասեսցէ քան զխը [= զքառասունը], երկդրամեան հաւանութեամբ քահանային այժան է»:

բ. Թ. 35աբ — 36ա՝ «Նորին կանոն գլուխ ը.»: Կանոնների չարընթաց հմր.՝ ճծդ — ճկ: Սկ.՝ «Կին եթէ ամուլ դիպեսցի անգիտաբար ամուսնան|ալով, անմեղք են, մի՛ որոչես|ցին. իսկ զոր յայլոց արանց փորձեալ իցէ եւ յետոյ այլք առնուն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . դնելով սահմանական կարգացն, նզովեալ եղիցի»:

6. Թ. 36ա — 39ա՝ առաքեալներին հետեւող հայրերի կանոնները:

ա. Թ. 36ա — 36բա՝ «Կանոնք հարանց հետեւող|աց յետ առաքելոյ, գլուխ ունի իդ . . .» եւն.: Ցանկ:

բ. Թ. 36բա — 39ա՝ «Գլուխք կանոնիս հարանց սրբոց իդ.» չարընթաց հմր.՝ ճկա — ճձդ: Սկ.՝ «ա. Եթէ հեղձու|ցանէ ոք զտղայ իբրեւ զխեղ կամ ի շնութեան զայն կամաւ ար|արեալ, փոխանակ մեռցի, զի որպէս ոչ է հնար ի վերայ կա|ցուցանել . . .» եւն.: Վջ.՝ «Մա|կաբայեցիք Սիրաք եւ կալ|ջիկ [=կալջիք] առ ի խրատել զմանկու|նս ձեր»:

7. Թ. 39ա — 43բբ՝ Անկիւրիայի ժողովի կանոնները:

Հմմտ. R. B. Backham, The text of the canons of Ancyra [Studia biblica et ecclesiastica III p. 139—216]. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta I, Romae 1864, p. 441—448. C. J. Hefele, Conciliengeschichte² 1873, I 219—251. Analecta sacra Spicilegio Solesmensi parata ed. I. B. Pitra, IV, Paris 1883, p. 221—223, 449—451:

ա. Թ. 39ա — 39բա՝ «Անկիւրիայ կանոնիս գլուխք ի.»: Ցանկ:

բ. Թ. 39բա — 39բբ Ներածութիւն՝ «Այս կանոնքս նախ են քան որ կարգեցան ի Նիկիայ: Քանզի որ ի Նիկիայ կարգեցան յառաջագո|յն կարգեցան վասն սաստիկ եւ մեծ ժո|ղովոյն ի Նիկիայ քաղաք. քանիք ուստէք ժողովեցան յԱնկուրիայ, նոցին [անուա]մբ կարգեալ են ի գրի ասա. Մարկեղոս՝ յԱնկիւրէ. Ուր|տալիոս՝ յԱնտիոքէ. Բարսեղ եւս յԱմասիէ. Փաղագղփոս յՈւղիպաւլսէ, եւ Ստորիղոս ի Նիկոմիդէ. Պետրոս ի Կոնէ [=Իկոնէ], Նունէքսիոս ի Լաւոդիկէ. Սերգիանոս յԱնտի[ոքէ] Պիսիդացւոց: Արդ գումար|ել յԱնկուրիայ միահամուռ ժողովելոցն ուղղափառացն առ ի քակտումն Լիկիանու ամբարշտութեան, որ ի զոհս կռոց բռնադատէր զերիցունս: Կարգեցին ըստ յանցանացն սահման ապաշ|խարութեան ի գլուխ կա|նոն, որ են այս»:

գ. Թ. 39բբ — 43գբ՝ կանոններ, չարընթաց հմր.՝ ճձե — մդ: Սկ.՝ «Վասն երիցանց որք ի բռ|նութենէ հեթանոսաց մին|չեւ ի տանջանս ածեալ եւ մահ սպառնալ եւ նոքա ան|երկիւղին զոհեցին . . .» եւն.: Վջ.՝ «Բայց, օծումն քահանայութեան մի՛ մերձեսցին, այլ

վասն կուսանաց որ մերձեսցին առ ոմա|նս իբրեւ քեռք, զայնպիս|ին խափանեցաք զի մի՛ եւս լինիցին »։

8. Թ. 43բբ — 49աբ՝ Նիկիական ժողովի կանոնները։

Հմմտ. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta, I, Romae 1864, p. 427—437. Hefele, Conciliengeschichte², 1873, I, 376—431. Analecta sacra Specilegio Solesmensi parata ed. I. B. Pitra, IV, Paris 1883, p. 224—233, 451—458։

ա. Թ. 43բբ—44աա՝ ցանկ։ Վնգ.՝ «Դնի կանոնս Նիկիակա|նք գլուխս ի.»։

բ. Թ. 44աբ — 44բա՝ ներածութեւն։ Վնգ.ի սկիզբն է՝ «Կանոնք եւ սահմանք որ եղան ի սուրբ կաթուղիկէ եկեղեցւոջ . . .» Հետեւեալը պակաս է. տե՛ս վերոյիշեալ տեղեկութիւնը։ Վջ.՝ «. . . եւս . . . . բութիւն . . . . գլխաւ . . . . դաք առաջնորդք աւրէնք ուսոյցք կար|գի ժողովրդեանն յժը եպիսկոպոսք, որով լուացան սրբեցին ի նե|խեալ եւ ի փտեալ վիրացն եւ թե|թեւացուցին ի ծանրաբեռն մեղաց ի ձեռն ապաշխարութեան բազմադիմի եւ ազգի ազ|գի մեղացն գործելոցն »։

գ. Թ. 44բա — 48բա՝ կանոններ, շարընթաց հմր.՝ մե — միե։ Սկ.՝ «Վասն այնոցիկ ոյք կարի|ցեն համաւք զերկրաւ|որիս անդամոց . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . պահել զկարգն, զոր ինչ եդ սուրբ ժողովն. զաղաւթսն մատուս|ցեն Տեառն ամենայն երկիր »։

դ. Թ. 48բա — 49աբ՝ «Կոստանդիանոսի թագաւորի առ եպիսկոպոսս եւ առ ժողովուրդս։ Զի չարաց եւ ամբարշտ|ութեանց լծակից եղեւ [յ]Արի|ոս, յիրաւի զնոյն պատուհաս նոցին անարգանաւք կրեսցէ, որպէս եւ այժմ Պորփիւր, որ ասուածապա|շտութեան թշնամին եւ աւրէ|նսդրութեան անօրէնութեամբ վասն պաշտաւնէից հաստատեաց, ըստ արժանի գիւտի զ[հ]ատու|ցումն [հմմտ. Տաշեան, Ցուցակ հայերէն ձերագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, եջ 269] չարեաց իւրոց եւ ա|յնչափ եւս զի նախատելի իցէ, եւս որ գալոց ժամանակքն իցեն զի առաւելապէս եւս լիցի չա|րաչար եւ հայհոյեալ կռփօք եւ ապահանեսցին, որ ի նմա|նէ ամբարշտութեան աւրէնս|դրութիւն։ Այսպէս եւ կան ո|մանք ոյք հաւասար են կա|մաց նորա, զի Մանէացի կոչին, զի ումէք բարուց ելեալ են զնոցին եւ զանուանս ունին եւ վասն այսորիկ, թէ առ ումէք գիրք Արիոսի կեցեալ իցէ եւ գտանիցէ զայնպիսին, հր|ով այրեսցեն, զի ոչ միայն վարդապետութիւն նորա ապահանեալ կորիցէ, այլ եւ զի ամենեւին յիշատակ նորա մի՛ գտանիցէ. այլ զա|յս յայտնապէս հրաման տամ, զի թէ առ ումէք գիրք (յ)Արիոսի եղեալ կամ կար|դացեալ իցէ եւ տեսանիցի առ

ումէք եւ կամ թագոյց եւ ոչ առ ետեղի կրակ մերձե|ցոյց եւ կամ ոչ վատնեաց այրելով, այնպիսին մահու մեռցի, ապայ թէ ի նմին ժամանակի այլք եւս գտցեն, պատիժ ա|յս լիցի գլուխ, զոր մտացին նոյնպէս վաղջանեսցեն ի կենաց իւրեանց։ Գլուխ հաւատոյն ժողովուն Նիկիայ, յիշխանութիւն Պօղովնի եւ Յուլիանոսի փա|ռաւորաց՝ եւ լուսաւորաց յամաց յԱղէկսանդրի ոլզ. յա|մսեանն մարերի, իբրեւ ժթ. էր ամսոյն, յառաջ քան զ ժգ-ն կաղանդին յունվարի [ի] Նիկիայ մայրաքաղաքացն Բիւ|թանացւոց եդաւ հաւատս։ Հաւատամք ի մի Աստուած հայր։ Այս են հաւատք զոր եդին սուրբ հայրքն յառաջ վասն Ա|րիոսի հայհոյութեանն յասե|լն թէ արարած է որդին Աստուծոյ եւ վասն ամենայն հերձուածողացն Սաբէլի, Փոտիանոսի եւ Պօ|ղոսի Սամաստացոյն, եւ Մա|նէացոյ եւ Վաղենտինացւոց եւ Մարկինացոց եւ վասն ամենայն հեր|ձուածողացն որք յարեան ի վերայ կաթուղիկէ եւ առաքելական եկեղեցոյ, զորս դատապարտեցին ի Նիկիայ քաղաքին, իբրեւ ժողովեալ էին եպիսկոպոսք յծը., որոց անու|անք ըստ իւրաքանչիւր ի|շխանութեան գրեալ է, որ չէ դժուար յայ(յ)տնել »։

9. Թ. 49բա — 53բբ՝ Նիկիայի եւ ուրիշ ժողովների, օրինակ Անկիւրիայի, Նէոկեսարիայի, Կոստանդնուպօլսի եւ Եփեսոսի որոշումների մի խառնուրդ։ Կանոնների շարընթաց հմր.՝ միզ — ժլթ., Վնգ.՝ «Կանոնք երկրորդ Նիկիա|կանք, զոր եդին յժը եպիսկոպոսքն Կրկնաբանեալ կարճ ի կարճոյ»։ Սկ.՝ «Ոչ է պարտ զկրճատե|ալն եւ զներքինիս արարեալ զինքեա|նս ի վիճակի քահ|անայութեան յառաջ ածել։ Ոչ է պարտ զհեթանոսաց . . .» եւն.։ Վջ.՝ «Իսկ կատարիչք սահմանի կա|նոնացս աւրհնեալք եղիցին »։

10. Թ. 54աա — 55աբ՝ Սբ. Գրիգորի կանոնները։ Շարընթաց հմր.՝ յխ — յկթ։

Հմմտ. Աբէլ Մխիթարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, եջ 20—24։ Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, եջ 269—270։

ա. Թ. «Կանոնք սրբոյն Գրիգորի առաքելոյ Հայոց, գլ|ուխ լ.։ Սկ.՝ «Քահանայ որ ի մեղս զառածեալ է, ժ. ամ ապա|շխարեսցէ ջեր|մեռանդ սրտիւ . . .» եւն։ Վջ.՝ «. . . եւ եպիսկոպոսն տե|սցէ զվարսն եւ որպէս կամի մա|րդասիրեսցէ »։

11. Թ. 55աբ — 57աա՝ Աթանասի կանոնները։

Հմմտ. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historiae et monumenta,

I, Romae 1864, p. 630—643. [Responsa canonica Timothei Alexandriae episcopi և Alia ejusdem Timothei diversa capitula]։

ա. Թ. 55աբ — 57աա՝ «Կանոնք Ա֊թանասի, գ|լուխք ձէ»։ Ցանկ։

բ. Թ. 57աա — 57աբ՝ ներածուԹիւն՝ «Ի ժամանակին յայնմիկ եբեւեցաւ այր մի Գորգիոս անուն արիոս [= արիանոս] ի Կապադո|կիայ, եւ հաւեալ յԱղէկսանդրիայ չիմԹէը եւ չա|ԹԷը գ֊քազաքն եւ անաւրէն իշխանք քաղաքին, որ մեր|ժեալ է յեկեղեցոյ երանելին Ա֊թանաս, ձեռնտու լինէին յաղանդոյն եւ յարուցեալ ամբոխ սասիկ ի վերայ սրբոյն Ա֊թանասի հա|լածական առնէին ի հայր|ապետական աԹոռոյն. սակայն մեծ մասն քազաքին գիմադարձ լինէին աղանդոյն։ Իսկ ա|մբարիշտ Գորգիոս մեծա|մեծ իշխանաւն դասու ժո|ղովեալ ի հաչակաւոր քազաքն Սեւեւկիայ գհայոց|ԱԹին Արիոսի հաստատէը [= հաստատէը]։ Իսկ երանելին Ա֊թանաս յորդաբուխ արտասու|աւք գոչէը առ Աստուած ա|ապարաԹեամբ սրբոյ ճգնա|ւորաց եւ բազում միայնա|կեաց, որոց ի միջի բնա|կէը տուրն եւ վաղվաղակի բառնայր ի միջոյ։ Իսկ տուրն Ա֊թանաս գանդայր յա|Ծոան իւր եւ լուսաւոր վա|ղդապետաԹեամբն իւրով ածէը զմոլորեալսն ի հաւա|տոյ ճշմարտաԹիւնն, աւանդելով եկեղեցւոյ զբանս պլատանիս հարցմ֊ան եւ պատասխանական»։

գ. Թ. 57բա — 67բբ՝ «Բանկ [= Բանք] կանոնականք։ ա. Եթէ մանուկ երախայ կամաբեալ իցէ եւ գիպիցի, Թէ յորժամ պատարագն մատուցանի, եւ անզիա|անալով հաղորդեսցի, գ֊ինչ պարտ իցէ առնել վասն նորա։ Պատասխանի։ Մկրտեալ պարտ է ֆ [= որպէս] կոչեցեալ [յ]Աստուծոյ» եւն.։ Վջ.՝ «... իշխանաւԹիւն լիցի ի վերայ կամաց իւրոց անայր մնալոյ. եւ սայ Թէ ոչ ունիցի ժոյժ, ինքն գիտասցէ գ֊ինչ կամիցի արասցէ»։ ՇարընԹաց հմր. յկԹ — նծգ։

12. Թ. 67բբ — 70աբ՝ Երուսաղէմի Մակար հայրապետի վրԹաներն եւ Հայերին ուղղած կանոնական ԹուղԹը։ Կանոնների չարընԹաց հմր.՝ նծգ — նկգ։

Հմմտ. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 270—272։ Տիրք ԹղԹոց, Թիֆլ. 1901, էջ 407—412։

ա. Թ. 67բբ՝ ներածուԹիւն՝ «Այլ վասն երգման առեմ քեզ քահանայ, [անդ երգելոյ՝ ուր կար|ճումն մնգաց է եւ կարի կա|րիք իցեն եւ վասն իցէ յար|դար[ա]ԹիւԹ եւ զայն արդար երգնուցու զի քահանայից ամենեւ|ին չէ պարտ երգնուլ»։

բ. Թ. 67բբ — 69բբ՝ կանոններ։ Սկ.՝ «Հարցումն Թէ արժան իցէ տարհատագից մկրտուԹիւն առնել կատարեալ իցէ խորհուրդն, զի-

տուԹիւն լիցի քրիստոսասէր եղբայր|ուԹեան ձերոյ, զի եպիսկոպոսաց եւ քահանայից միայն է իշխանուԹիւնս այս եւ տարհատագի .... » եւն.։ — Թ. 68բբ եւն.՝ «Ես Մա|կարիոս, արքեպիսկոպոս տուրբ քա|ղաքիս Երուսաղէմի, աւանդեմ զկա|նոնադրուԹիւնս այս ձեզ ու|սեալ առաքելոց պատմո|Թեանց եւ աւանդուԹեամբ հարցն առ մեզ հաստատեալ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... զի մի ընդ միմեանս ելանելով եղծցին կա|րգն, այլ իւրաքանչիւր կայ|անի անարատ մնասցէ»։

դ. Թ. 69բբ — 70աբ՝ վերջաբան՝ «Զայս աւանդեմ ձեզ պա|տուիրան հաւատոյ եւ կա|րգ եկեղեցւոյ ըստ ինդրոյ տալ աղաչանաց ձերոց. եւ նզովեմք ի վերայ այսոցիկ զա|յլաձեւսն խորհեցեալս. զի միմեանց ընկալեալ ձեռն|ադրուԹեամբ զչնորհն՝ ոչ բն|բնմբ պակասուԹիւն եւ միա|պատիս ոչ իրաւունս վա|րկանիմք զկարգեալսն ուղղապէս եկեղեցւոյ, եւ զիա|ռամոլ անձինս կշտամբեմք, որք խորհին հակառակ, որպէս պատմեալ եղեւ մեզ զՏուբա [= զՏուբգեա] Բասանու եւ Բագրեւ|անդա եպիսկոպոսէն, [ո]ր սակաւ|աք ընդ արքեպիսկոպոսին միա|բանեալ է եւ զարձեալ խղճեալ, արդ եւ այլ եւս յանդգնագոյնս խորհի՝ եպիսկոպոս միայն աԹոռաւ եւ ընդ արքեպիսկոպոսին ինքեամբ անձին տա պատիւ, զոր չէ արժան ընդունել. զի ոչ հայրքն աւանդեցին այնպիսի ինչ հակառակուԹիւնս յեկեղեցիս մուծանել եւ անվայելուչ համարել հաւատոյ մինչեւ կոչմամբ ի պատիւ աԹոռոյն ժամանակէ։ Եւ արդ պարտ է զայն պահին քաղցրուԹեամբ ի հր|նազանդուԹիւն կոչել, եւ եթէ ի նոյնս մնասցէ խորչել իբրեւ յաւարէ։ Ողջոյն տան ձեզ աԹեւնայի և|կեղեցիս։ Ողջոյն լերուք ի Տէրն հաստատուն հաւատով»։

13. Թ. 70աբ—71աա՝ Կոստանդնուպօլսի երկրորդ ժողովի կանոնները։

Հմմտ. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta, I, Romae 1864, p. 507—512. C. I. Hefele, Conciliengeschichte², 1873, II p. 14—28։

ա. Թ. 70աբ 4—14՝ ցանկ՝ «Կոստանդինուպաւլսի տուրբ ժողովոյն եւ կանոնին գլուխ գ։ ա. Յաղագս զնիկիական հաւատոյ հաստատուն պահել։ բ. Յաղագս երԹալ եպիսկոպոսին գիւրմէ վիճակէն յայլ եւ չը|փոխել։ գ՝ Յաղագս լուծանելոյ զՄաքսիմոս, եւ որք ի նմանէ ձեռնադրեալք են»։

բ. Թ. 70աբ 15—70բա՝ ներածուԹիւն՝ «Յետ որոյ բազում աւ|ուրց Թագաւորութեանց մեծի Թէոդո|սի աստուածասէր Թագաւորի եբեւեցաւ այր մի Մակեդոն անուն, որ հայհոյէը զՀոգին տուրբ,

եւ ոչ ի Հաւր եւ Որդոյ յէ|ութենէ ասէր, այլ աւտար ե|զութենէ. վասն որոյ ժողովին ի Կոստանդինուպօլիս ճծ. եպիսկոպոսք դատապարտեցին զնայ եւ հոգէ մարտ կոչե|ցին»։

գ. Թ. 70բա — 71աա՝ կանոններ, չարընթաց հմր.՝ նկե — նկէ։ Սկ.՝ «Եւ սահմանեցին բանս գլուխս գ։ Ոչ խոտորել զհաւա|տս սուրբ հարցն, որք ի Նիկիայ ժողովեցան» եւն.։ Վջ.՝ «...եւ ոչ, որք ի նմանէ ձեռ|նադրեցան, յոր եւ իցէ յաստի|ճան վիճակի. ամենայն որ ինչ ի նայ եւ որ նովաւ եղեն ան|հաստատուն եղեալ»։

14. Թ. 71աա — 74բբ՝ Գրիգոր Նազիանզացու կանոնները ուղղափառ հաւատոյ մասին։ Շարընթաց հմր.՝ նկը — նձթ։

Հմմտ. Գար. Զարպհանալեան, Մատենադարան հայկական թարգմանութեանց նախնեաց, Վեն. 1889, էջ 355։

Վնգ.՝ «Սահմանք կանոնադր|ութեան երանելոյն Գրիգորի Աստուածաբանի Անձիանձու եպիսկոպոսին՝ յաղագս ուղղափ|առ հաւատոյ, իբ.»։ Սկ.՝ «Աշակերտեալք սրբու|թեան հաւատոյ, դաւ|անողք սուրբ ուխտի եւ քարոզիչք ճշմարտութեան, որք զբանին զիջումն ուղղա|փառութեամբ...» եւն.։ Վջ.՝ «...իսկ խոհակերքն միմեա|նց արուամոլքն հեռասցին ի միմեանց տարաբնակութեամբ, զի մի արմատ դառնութեան ի վեր երեւեալ»։

15. Թ. 74բբ — 82բ՝ Բարսեղ Կեսարացու գիրք կանոնական առ Ակակիոս։

Հմմտ. Գար. Զարպհանալեան, Մատենադարան հայկական թարգմանութեանց նախնեաց, Վենետիկ 1889, էջ 339։

ա. Թ. 74բբ — 75բբ՝ ցանկ։ Վնգ.՝ «Կանոնք մեծի սուրբ հաւ|րն եւ տիեզերալոյս վարդապետի Բարսղի»։

բ. Թ. 75բբ — 82բա՝ կանոններ, չարընթաց հմր.՝ նկ — չխէ։ Վնգ.՝ «Գիր կանոնական մեծի եւ քաջ գիտնականի երանելոյն Բարսղի եպիսկոպոսապետի. բան առ սուրբն Ակակիոս, գլուխ ծ»։ Սկ.՝ «Արտաքսեալք յեկե|ղեցոյ ոչ ամենայնքն հերձուածո|ղք ասեն, այլ զկէսս հերձուա|ծողս կոչեցին միայն, եւ այլսն առանձինն ժողովարարս. զի աղանդաւորք այնոքիկ ասին, որ ամենեւին ի բաց որողեալք են եւ աւտարա|ցեալք յուղիղ հաւատոյ...» եւն.։ Վջ.՝ «....նոյնպես եւ սայ ո|րոչեսցի յեկեղեցոյ եւ յեղ|բայրութեանց բ. չաբաթս մի|նչեւ ուղղեսցէ զինքն»։

16. Թ. 82բա — 83աբ՝ Բարսեղ Կեսարացու գիրք կանոնական առ Դիոդորոս։ Կանոնների չարընթաց հմր.՝ չխը։

Հմմտ. Գար. Զարպհանալեան, Մատենադարան հայկական թարգմանութեանց նախնեաց, Վենետիկ 1889, էջ 339. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta, I, Romae 1864, p. 602 seq.։

Վնգ.՝ «Դարձեալ սրբոյն Բարսղի գիր կանոնական առ քահանայ Դիոթորոս յԱնտիո|քայ, վասն հեռանալոյ յա|զգակցութենէ»։ Սկ.՝ «Զայս իմն առաւել հարկ է, մարդ եթէ դատիցի յօրի|նաց ինչ որ ըստ կամացն հեշտութեան լիցի ընդ լծով ծառայութեան աւրինաց ան|կանի. իսկ եթէ զտցէ ծա|նրութիւն աւրինացն ասացե|ալ առ Քրիստոսի ազատութիւնն փախուցեալն անկանի...» եւն.։ Վջ.՝ «...եթէ աւրէնք դիմեալ ոք յամուսնութիւն բացե|ալ յառաջի կայ ՀՆ [=աշխարհ] ամենայն ապա թէ ուխտաւոր է փոյթ ամու|սնութեան առաւել արգելի է»։

17. Թ. 83բա — 104աա՝ Բարսեղ Կեսարացու կանոնները պէսպէ եւ բիւրապատիկ ախտերի մասին։ Կանոնների չարընթաց հմր.՝ չխթ — պժը։ Վնգ.՝ «Բարսղի է գիր կանոնակ|ան, վասն պէսպէս եւ բիւրապ|ատիկ ախտից, գլուխս մհբ.»։ Սկ.՝ «Թէ ոք ապահանէ յանկարծաւրէն բռնաբարոյ, մահապա|րտութեան դատաստանընկալ|ցի, բ. մահ համարեալ լիցի եւ մինչեւ վախճան ա|պաշխարեսցէ հայելով վարդապետն իշխան լիցի կարճել զկարգն...» եւն.։ Վջ.՝ «Որք զուգաւորին ընդ կնոջ եղբօր կամ ընդ քերց նորա, բա|ժանեսցին եւ ապաշխարեսցին զամենայն աւուրս կենաց իւրեանց, ապա թէ ոչ բաժանեսցին եղիցին իբրեւ զհեթանոսս»։

18. Թ. 104աա — 104բբ՝ Եփրեմ Ասորու ճառը կուսութան մասին։ Շարընթաց հմր.՝ պժթ — պիզ։ Վնգ.՝ «Կանոնականք տեառն Եփրեմի արդիւնակատար կրօնաւոր|ի, զոր սնուցանէր անապատն, ի կուսութեան ճառէն»։ Սկ.՝ «Կահանայ կամ կրօնաւոր կամ տարկաւագ, որ կամաւոր մտօք ինքեան ընկենու զպատիւն կամ զբեմն վասն ծանրութեան կամ վասն ծու|լութեան...» եւն.։ Վջ.՝ «Եւ տարունական պատարագ կիրակէի եւ յայլ աւուր ան|խտրաբար կատարեսցեն իսկ չոր|եքշաբաթ եւ յուրբաթ ոչ»։

19. Թ. 104բբ — 109աբ՝ Ներսէս կաթողիկոսի եւ Ներշապուհ եպիսկոպոսի կանոնները։

Հմմտ. Աբէլ Մխիթարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 78—81. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 272—273։

ա. Թ. 104բբ — 105բա՝ ցանկ։ Վնգ.՝ «Կանոնք Ներսէսի կաթողիկոսի եւ Ներշապու|հոյ Մամիկոնէից եպիսկոպոսին»։

բ. Թ. 105բա — 109աբ՝ կանոններ, շարընթաց հմր.՝ պիթ — պկգ։ Վնգ.՝ «Այս կանոնքս եդան յա|ւուրս Ներսէսի կաթողիկոսի եւ Ներշապուհոն Մամիկոնէից եպիսկոպոսին։ Փառք Աստուծոյ ճռ։ անգամ յաղագս յամեն|այնի»։ Սկ.՝ «ա. Զի ոչ է պարտ բաժանել զժո|[ղո]վրդական վասն պաղոց եւ մըտից սրբոյ յե|կեղեցոյն, յորմէ համարձակե|ցան բաժանել զպատարագս անառակութեամբ...» եւն.։ Վջ.՝ «Եւ պատուիրեցաւ ձեզ ամենայն ամսեայ պարապել խը|նդրուանոց զաւուր շաբա|թի միոյ խնդրել յԱստուծոյ զմար|մնոյ առողջութիւն»։

20. Թ. 109աբ — 112աա՝ Կեսարիայի ժողովի կանոնները։

ա. Թ. 109աբ—109բա՝ ցանկ։ Վնգ.՝ «Կեսարիայ կանոնի գլուխ ժ.»։

բ. Թ. 109բա — 112աա՝ կանոններ, շարընթաց հմր.՝ պկգ — պհգ։ Վնգ.՝ «Որք ժողովեցան ի Կեսարիայ եպիսկոպոսք խ. վասն ինչ ա|նաւրէնութեանց կանանց, սա|հմանեցին կանոնս, գլուխս ժ»։ Սկ.՝ «ա. Վասն կանանց որ արա|մբի եցեն եւ չնան, թէ թողցեն ի բաց զպղծութիւն, եւ յապաշխարութիւն եկեսցեն, ե. ամ առ դրանն ընդ ձեռամբ կացցեն...» եւն.։ Վջ.՝ «.....եւ է. ամ հաւասարեսցէ ընդ ձեռա|մբ աղաւթից, ապայ հաղոր|դեսցի աւրինաց, եթէ կամք իցեն իրիցուն»։

21. Թ. 112աա — 114բբ՝ Նէոկեսարիայի ժողովի կանոնները։

Հմմտ. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta, I, Romae 1864, p. 451—454. C. I. Hefele, Conciliengeschichte², I, p. 242—251։

ա. Թ. 112աա — 112աբ՝ ցանկ։ Վնգ.՝ «Նեառյկեսարիայի կանո|նիս գլուխ ի.»։

բ. Թ. 112աբ — 112բա՝ ներածութիւն։ «Այս կանոնքս յետոյ արդ եդան քան որ յԱնկիւրիայ կամ ի Կեսար|իա|յն, բայց զի քան զՆիկիայն յառաջագոյն. քանզի ժողով|եալ ի Նէոյկեսարիայ ժզ. եպիսկոպոս|ացն վասն պոռնկական աղա|նդիցն, որ թոյլ տային քահանայից վասն պղծութեան գործոց, յոր|ժամ ժողովեալ սահմանեցին կանոնս գլուխ ի.»։

գ. Թ. 112բա — 114բբ՝ կանոններ, շարընթաց հմր.՝ պհե — պղե։ Սկ.՝ «ա. Երէց այր, եթէ ամուսնով իցէ, ընդունելի իցէ ի կարգ|ս. ապայ թէ չնասցի կամ պոռնկեսցի, մերժել արժա|ն է զայնպիսին առաւելապէս եւ ջանալ արժան է զ|այնպիսին զի ապաշխար|ութեան հասցէ»։ Վջ.՝ «Եւ տարկաւագունքս ըստ պիտոյից պարտ է առնել որչափ տե|դիք եւ պէտքն խնդրեսցեն եւ մի առնելիս ինչ զի մի ցոփու|թիւն լինիցի»։

22. Թ. 114բբ — 118բա՝ Գանգրայի ժողովի կանոնները։

Հմմտ. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta, I, Romae 1864, p. 487—492. C. I. Hefele, Conciliengeschichte², I, p. 777—792։

ա. Թ. 114բբ—115աբ՝ ցանկ։ Վնգ.՝ «Կանոնք Գանգրիայ, գլուխս իգ»։

բ. Թ. 115աբ — 115բբ՝ ներածութիւն։ Սկ.՝ «Իսկ դնելոյ զկանոնս եւ կա|րգելոյ եւ ծնաւալելոյ ընդհա|նրական կաթուղիկէ եկեղե|ցոյ, ուրախ եղեալ ամենեցուն, տային փառս ի բարձունս եւ եկեալ ի մի վայր վարդապետք կող|մամբք յարեւելից հիւսիւսոյ եպիսկոպոսունք ժե. ի մեծ եկեղեցին Գանգրացւոց առ սուրբն Եւսե|բիոս, զի առաւել եւս կարգ|եսցեն եւ ուղեսցեն...» եւն.։ Վջ.՝ «...ի ձեռն ապաշխարութեան արդարոց եւ մեղաւորաց եւ մի անյոյս լինել ի փրկութենէ, որ ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր»։

գ. Թ. 115բբ—117բբ՝ կանոններ, շարընթաց հմր.՝ պղզ — ջժը։ Վնգ.՝ «Գանգրեայ կանոնի գլուխ իգ.»։ Սկ.՝ «ա. Որ զամուսնութիւն մեղս զրեն եւ ան|գոսնեն, կամ որ ոչ ննջէ ընդ առն իւրում, իբրեւ իցէ հաւատացեալ եւ երկիւղած եւ գարշելի հա|մարիցեն եւ մեղադիր առն ի|ցեն իբրեւ այն թէ արքայութիւն ոչ կարէ մտանել, այ|նպիսիքն նզովեալ լիցին...» եւն.։ Վջ.՝ «...այնպիսի կերպարանօք առաջի մահկանացու իշխա|նի, թէ ընկալցի զքեզ. արդ ե|թէ ոք անցցէ ըստ կանոնս, ա|յնպիսին նզովեալ է»։

գ. Թ. 117բբ — 118բա՝ Վերջաբան, շարընթաց հմր. չժթ։ Սկ.՝ «Զայս զրեմ եւ ոչ խափան|եմք, ոյք յեկեղեցի Աստուծոյ զիրս ստա|նալ կամ ճարտարութիւն, կամ զպահսն կամին, այլ որք ընդունին զ[զ]իրս պահոց ի պա|տճառս ամբարտաւանելոյ ի վերայ այնոցիկ...» եւն.։ Վջ.՝ «...զի եթէ կա|րի փոքր մեղք իցեն եւ ընդ ա|պաշխարանօք ոչ անկանիցի մահու չափ լինին ըստ ա|ռաքելոյն, են մեղք որ մահու չափ են»։

23. Թ. 118բա — 126աբ՝ Անտիոքայ ժողովի կանոնները։

Հմմտ. C. I. Hefele, Conciliengeschichte², I, p. 502 ff.։

ա. Թ. 118բա — 118բբ՝ ցանկ։ Վնգ.՝ «Անտիոքայ կանոնիս գլուխ իգ.»։

բ. Թ. 118բբ — 119աա՝ ներածութիւն. «Եւսեբիոսի բան։ Յետ բազում ժամանակաց ան|ցանելոյ դարձեալ բորբոքե|ցաւ աղանդն Արտեմոնեայ վասն ամենասուրբ տօնից այլա|փոխումն առնել եւ յաւել|ուածս արտաքոյ կանոնեալ սուրբ ընթերուածող, որ ի սուրբ առաքելոց աւանդեցաւ ե|կեղեցոյ։ Վասն որոյ ժողովեալք զԱնտիոք եպիսկոպոսք լա., սահ|մանեցին զկանոնս զայս իգ. բանս»։

դ. Թ. 119աա—124աբ՝ կանոնն ևբ, չարընթաց հմր.՝ ՉԼի — ՉԼիբ։ Սկ.՝ «ա. Սահնայն ով ևւ համարձակևցի ևւ լուծցէ զ|սահմանս տուրբ ևւ մեծ ժողով|ին, որ ի Նիկիայ ժողովեցան, ևւ զառաքևլոցն, իբրև էր անդ ատուածապաշտ ևւ ատուածասէր թագաւորն Կոստանդիանոս վասն ամենատուրբ ծոնից վիրաբերևլոյ կա|պել ևւ մերժել եկեղեցոյ, թէ կաց|ցին . . .» ևւն.։ Վջ.՝ « . . . . . զայն-պիսին ուղղել ար|ժան է ըստ իրաւին զօրէ|ն ընտրելոցն է ժողով եպիսկոպոսաց»։

դ. Թ. 124աբ—124բա՝ «Եւսեբիոս ևւ ամենայնի որ սա|հմանեցաւ ևւ որոշեցաւ իբր անկ [=անդ] եղև ևւ յանձին կալայ. Թէոդոս ևւ ամենայնի զինչ ևւ սահմանեցաւ՝ հաճեց|այ ևւ յանձին կալայ»։ Կանոնների չարընթացմամբ՝ ՉԼզ.։

և. Թ. 124բա—126աբ՝ Անտիոքայ ժողովի խոստովանութիւնը։

Համմ. C. I. Hefele, Conciliengeschichte², I, p. 524 seq.։

«Խոստովանութիւն ժողով|ոյն Անտիոքայ։ Խոստովանեմք, որպես ուսուցին զիրք տուրբք ևւ վարդապետք ճը|շմարիտ յԱվ., որ ի Նիկիայ ևւ ճծ. որ ի Կոստան|դինուպօլիս, մ., որ յԵփեսոս տուրբս, որ ժողովեցան ի տուրբ Հոգւոյն ևւ իբրևանց ժամանակս հալածեցին զմոլորեցուց|չսն, որք էին իբրև զղայլս ապահանիչս հօտսին [=հաւատին] Քրիստոսի, ևւ զի նահատակեցան հօ|տովք [=հաւատովք] ևւ նզովեցին զամենայն հե|րձուածողս. ևւ ահա զրևա|լեն անուանք նոցա ի զիրն կե|նդանութեան, ևւ մեք որպիք ևւ ժառանգաւորք նոցա հաւատոցն ե|մք զօրանամբ ևւ նզովեմք զամենայն հերձուածողն։ Նախ նզովեմք զԱրիոս, որ հայհոյ|եաց ևւ ասէ, եթէ որպէ ոչ է ի բնութենէ հօր։ Նզովեմք ևւ զՄակեդոն, որ ասաց, եթէ Հոգին սուրբ նուազագոյն է քան զհայր ևւ զորդի։ Նզովեմք ևւ զՊօղոս Սամոսատացին, որ ասէր, թէ Յիսուս մարդ էր ևւ իմաստութեամբ զօր|անայր ևւ ուսուցանէր ևւ իմաստութիւնն մեծ է քան զՅիսուն։ Նզովեմք ևւ զՓլոպիանոս ե|պիսկոպոսն, որ ասաց, եթէ որպես նման|նութեամբ ևւ առ[ու]երօք երևեցաւ որդին Աստուծոյ յ֊ս [=յայնմանս] ևւ ոչ առ առա|զապէս մարմին ևւ չունչ սուրբ կուսէն։ Նզովեմք զԱպողինար, որ ասաց, թէ մանուին առ ի սուրբ կուսէն ևւ միշտ ևւ չունչ ոչ առ։ Առաւել նզովեմք զպիղծ զՆեստորն, որ հայ|հոյեաց ևւ ասէ, թէ մարմին ոչ ծնաւ Աստուած այլ մարդ արարած իբրև զմի ի մարգարէ|ից ևւ այնու մեծ էր քան զ|մարգարէսն, զի տաճար էր բանին Աստուծոյ։ Նզովեմք ևւ զԹէոդորոս ևւ զԻուդորոս ևւ զԲիա ևւ զԱկակ ևւ զԲարայ ի Մծբն|այ ևւ զպիղծս կանոնս նոցա, ևւ որ միանգամ հնազանդե|ցան կամ հնազանդին չար ժողովոյն Նեստորի՝

որ ամ|բարշացեալ ասաց, թէ չնո|րհի արժանաւորեցաւ Քրիստոս լինիլ տաճար բանին Աստուծոյ նո|յն այս մարդ Քրիստոս ի զաւակէ Դաւթի չարչարեցաւ ևւ մե|ռաւ ևւ յարուցաւն իւրով արար փրկութիւն ամենեցունն ևւ յաղագս այնր պատեցաւ լինել որպէ Աստուծոյ ևւ հայհոյեն ևւ ասեն այլ որպէ Աստուծոյ հօրէ ևւ այլ որ|պէ ի Մարիամայէ, մինչևւ խո|տորգեցան ևւ արհամարհե|ցին զՀայր ը. որպէսզի միո|վն բնութեամբ ևւ միովն նկա|մաւս ևւ յայտ մեծանան զչորրորդութիւն խոստովանութեամբ իւրեանց ևւ մոռացան զսուրբ երրորդ|ութիւնն, որ երկնաւորաց ևւ ե|րկրաւորացս փառաւորի ևւ ըստ նոցա բանիցն անօրէ|նութիւն հաստատի, եթէ նոր Աստուած երկրպագի որոյ սկիզ|բն ի Մարիամայ, ևւ այսր է, եթէ այդ այսպէս է ամենայն ազգ ևւ տո|հմիք կորեան. ևւ եթէ մարդ էր լոկ որ ի խաչին էր ևւ մարդոյ խաչի երկիր պագանեն ևւ զմարմին ևւ զարիւն ճաշակ|են զմարդոյ։ Նզովեմք ևւ զՏոմարն Լևւոնի, որ ը բնու|թիւնս ասաց ևւ երկուս դնեմս ի Քրիստոս յետ միաւորութեանն։ Նզովեմք ևւ զԱևւեբիանոս ևւ զդե|րս նորա զապականիչս, որ աբ|ար բաժանումն ի մարմնաւ|որութենէ անտի ևւ ասաց, եթէ մահկանացու էր մարմինն Աստուծոյ որպես ամենայն մարդոյ մինչևւ յյա|րութիւն անփտաւոր ևւ ան|կատար. բայց ի յարութեան փա|ռաւորեցաւ ևւ ոչ լուան զբանն Պետրոսի առաքե|լոյ, որ ասէ, եթէ մարմինն ոչ ետես զապականութիւնն, որ ոչ հաւատայ, եթէ բնութեամբ էութեանն ճանաչի միաւոր|ութիւնն, որ ոչ այսպես խոստովան|ի, նզովեալ լիցի։ Որ ոչ խոստովանի զՅիսուս Աստուած, որ հա|մբերեաց զհասն կամաւոր|ութեամբ վասն մեր մին ի զիմաց երր|որդութենէն ևւ բնութենէ Աստուծոյ հօր, բայց փոխանակ այդորիկ ասէ, եթէ մարդ է բնութեամբ այր է ա|րարած է չնորհօք որպէ է ընտրութեամբ անչար|չարելի է ևւ ան|մահական ևւ բնութեամբ մարդ զոլով. որ ոչ այսպես խոստովանի, նզովեալ լիցի։ Որ ասէ, թէ յերկնից կամ յայլմէ բնութենէ ևւ մարմին Աստուած ևւ ոչ խոստովանի, եթէ ի մերմէն բնութենէս ևւ ի Մա|րիամայ սրբոյ կուսէն առ Տէրն մեր մարմին չունէ, չար|չարեալ ևւ թաղեալ ևւ յարուցեալ, որպես ևւ կամեցաւ. որ ոչ այսպես խո|տովանի, նզովեալ լիցի։ Որ համարձակի զմարմին Աստուծոյ ասել ի մի|աւորութենէն ևւ ասէ բաժանումն Աստուծոյ ևւ մարմնոյն ևւ ոչ ա|ռաւել խոստովանի անա|պական մի բնութիւն անմահի մի զէմս երկիր պագել, զի է Աստուած ևւ մարմին ի մի բնութիւն անեղկտանալի. որ ոչ այսպես խոստովանի, նզովեալ լիցի։ Որ զկարզ միաբանութենէն բաժանեալ յերկուս բնու|թիւնս ևւ յայն մեծանէն զչորրորդութիւնն, այնպիսիքն նզովեալ [լիցի]։ Որ ասէ զմահն Տեառն կենդա|նացուցչի ևւ զչարչարանս

փրկարար ապականացու եւ ոչ առաւել խոստովանե|ցի, եթէ չարչարանաւք ան|չարչարելի եւ մահուամբ ան|մահորէն Աստուած, որ ամենայն ինչ դիւ|րին է. որ ոչ այսպէս խոստովանի՝ նզովեալ լիցի։ Որ ասէ զմարմինն ճշմար|իտ Աստուծոյ Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի, թէ ի միաւոր|ութենէն մինչեւ ի յարութիւն ա|պականացու էր եւ անփառ|աւոր եւ անկատար, բայց ի յարութեանն փառաւորեցաւ եւ կատարեցաւ եւ ոչ խոստովանի, թէ որպէս զկնի յարութեանն էր նոյնպէս եւ յառաջ քան զյարութիւնն կենդանացուցիչ եւ անապ|ական. որ ոչ այսպէս խոստովա|նի, նզովեալ լիցի։ Զայս ամենայն, զոր գրեցաք եւ նը|զովեցաք զամենայն հերձուածո|ղս պիղծս ուսեալք ի մարգա|րէից եւ յառաքելոց, որ ասէ՝ փախիր ի պիղծ եւ ի նորա ձայն հակառակութենէ եւ ի մոլորե|ցուցիչ դիտութենէ, զոր պա|տուրեցին մեզ սուրբ վարդապետք եւ զոր ասացեալ է սրբոց ոչ մե|կնմեք ի նոցա ուղափար հաւա|տոյն, եւ խոստովանիմք եւ երկիր պագանեմք սուրբ երրոր|դութեանն հաւր եւ որդոյ եւ հոգոյն սրբոյ՝ այժմ եւ միշտ։ Սուրբ եւ խաղաղարար ժո|ղովն որ յԱնտիոք յԱստուծոյ ժողովեցան, յորում էին՝ Եւսեբիոս, Թէոդորոս, Պօղոս, Եւարքեղաոս, Եւ|ստաթէոս, Մանիկոս, Եւթերիոս, Յակոբոս, Ագապիոս, Մագնոս, Ենիոս, Թէոդիտոս, Աղփիոս, Նիկետաս, Ագապիոս, Մարկոն, Դեմատրոսն, Բարսոս, Աղէքսանդրոս, Պետրոս, Մովսէս, Պատակիոս, Անատողիոս, Մակիդոնիոս, Պետրոս, Կիւրիովն, Թէոդոր|ոս, Թէոդոսիոս յիշխանութենէ Հովտաց Ասորոց եւ Փիւնիկե|ցոց յԱրաբաց|ւոց ի Միջագետաց եւ ի Կիւ|լիկեցոց ի Սուրացւոց»։

24. Թ. 126աբ — 131ա՝ Լաւոդիկեայի ժողովի կանոնները։

Հմմտ. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta, I, Romae 1864, p. 494—504. C. I. Hefele, Conciliengeschichte², I, p. 246—777։

ա. Թ. 126աբ — 127աբ՝ ցանկ։ Վնգ.՝ «Լաւոդիկեայ կանոնիս գլուխ ծե.»։

բ. Թ. 127աբ՝ ներածութիւն՝ «Յետ այսորիկ զաւրանա|յր յաստուացոց հերձուածն, որ չորեքտասաներորդ կո|չին, որ բազմաց այլայլութիւնս դաւանէին լլկանս եկեղեցոյ. վասն որոյ ժողովեալ ի Ղաւոդի|կեայ Փռիւգացւոց [=Փռիւգացւոց] եպիսկոպոսք իե., որք ժողովեալ ի պատկան ի անէս ի պէսպէս իշխ|անութենէ յարիանոսաց ջնջու|մն առնէին իթ. մանկանցն»։

գ. Թ. 127աբ — 131ա՝ կանոններ, շարընթաց հմր.՝ ջխ.։ Վերջին Ս. Գրոց ցանկը։ Սկ.՝ «Զի ոչ ըստ [=ըստ] եկեղեցոյ կանո|նաց, ոյք

աղատութեամբ եւ օր|ինօք բնակեցան ի միասին եւ զերկրորդ հարսանիսն մի՛ գա|ղտ արասցեն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «տ. առ յԵբրայեցից. բ. առ Տիմոթէոս. ա. առ Տի|տոս. ա. առ Փիլիմոն։ Այս սահմանք եղան, որ ի միասին ժողովեալք եպ|իսկոպոսք նլէ.»։

25. Թ. 131ա — 137բբ՝ Սարդիկեայ ժողովի կանոնները։

Հմմտ. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta, I, Romae 1864, p. 468—483. C. I. Hefele, Conciliengeschichte², I, p. 558—605։

ա. Թ. 131ա՝ ցանկ։ Վնգ.՝ «Սարդիկեալ [=Սարդիկեայ] կանոնիս գլուխ իա.»։

բ. Թ. 131բ — 137բբ՝ կանոններ, շարընթաց հմր.՝ ռ—ռի։ Վնգ.՝ «Կանոնք Սարդիկեայ, որք ժողովեցան, գլուխ իա.»։ Սկ.՝ «ա. Ոսիոս եպիսկոպոս ասաց. ոչ այսքան յետին սովորութիւն, որքան վնասական արդեանցն զանազա|նութիւն յինքեանց ի հիմանց անտի արմատակի խլել . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ի պաղատն ոչ ձեռն|արկել, պարտ է ի թուղթսն եւ ոչ հաղորդել ընդ այնպի|սումն. ամենեքին ասա|ցին. սահմանեսցի այս»։

26. Թ. 137բբ — 138աբ՝ Եպիփան Կիպրացու կանոնական գիր։ Կանոնների շարընթաց հմր.՝ ռիա—ռիդ։ Վնգ.՝ Կանոնական գիր տեառն Ե|պիփանու ասացեալ։ «Եպիսկոպոս կամ երէց կամ սարկաւագ, որ տանտիկին ունի|ցի ի տան ըստ հեթա|նոսական սովորութեանց, լուծցին իւրաքանչիւր աստիճանէ, բայց [=բաց] ի հանոյ կամ ի մօրէ կամ ի քերց։ — Որք ուլունս արկանեն վասն կրից կամ վասն այլ ինչ հը|մայութեանց բարբանջանաց կամ գրարութեամբ վարին, որոշեսցին յեկեղեցոյ, զի թողին զԱստուած եւ գնացին առ ճան|ճիկն Ակկարոնի։ — Զկնի յարութեանն զերիս աւուրս ոչ ընթեռնուն կա|թուղիկէք, վասն զի հայր եւ ո|րդի եւ ի սուրբ հոգին են կանոնք, եւ երկրորդ կանոն, վասն զի յորդի է որպէս ոչ թողու ոգի նորա ի դժոխս եւ ոչ մա|րմին նորա ետես զապակա|նութիւն, եւ յոյս եղեւ ամենայն զաւ|առաց երկրի։ — Որք ի ծովս կորեան կամ ի գետոց կամ յամբարշտաց կամ ի շանդից եւ ի գա|զանաց եւ իւրոյ եւ ամենայն չարա|մահութեանց, զյիշատակս ամենայն մե|ռելոյ, որ ի Քրիստոս հաւատացե|լոցն, կատարեսցեն ի տնօրէնու|թենէ մինչեւ ցհասարակաց յարութիւնն։ — Որք ի զատկէն մինչեւ ցպէնդակոստն եւ զամենայն կիր|ակէս պսակ դնեն, նզով|եալ եղիցին. իսկ եթէ յիշատակ սրբոց պատահին յաւու|րս յարութեան Տեառն, նոցա յիշատակ|քն հասարակաց կատարեսցեն. տուն կարապետին եւ մկր|տչին Յովաննու, եթէ յար|ութեան աւուր հանդիպին անխափան կատարեսցեն. նմանապէս եւ զամենայն մարտիրոսաց»։

40601-67
ՊԵՏ ԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀՍՍՌ ԳԻՏ ԱԿԱԴ

27. Թ. 138աբ՝ Եղիշայի կանոն, չարընթաց հմր.՝ ոխե.։ «Եղիշայի՝ եթէ ոք ի կիրակէի կամ տաւնի կամ յերեւելի աւու|րս ամուսնանայ ընդ կն|ոջ խրտմ, ը. օր ապաչխա|րեսցէ, հաղորդեսցի»։

28. Թ. 138աբ—139բբ՝ Եփեսոսի ժողովի կանոնները։

Հմմտ. I. B. Pitra, Juris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta, I, Romae 1864, p. 515—519. C. I. Hefele, Conciliengeschichte², II, p. 209—211. U. Bouriant, Actes du concile d'Éphèse. Texte copte publié et traduit. Paris 1892 [Mémoires publiés par les membres de la mission archéologique française au Caire, sous la direction de Maspero et Bouriant, vol. VIII].

ա. Թ. 138աբ—138բա՝ ցանկ։ Վնդ.՝ «Կանոնք ժողովոյն, որ յԵփեսոս. գլուխք ղ.»։

բ. Թ. 138բա—138բբ՝ Ներսէս Ա Ծ ու թ իւն՝ «Իսկ յաւուր փոքու Թէո|դոսի այր վիշապագլուխ երեւեցաւ եւ Նեստոր անուն. սա սկսաւ լինել ընդեմ [=ընդդէմ] ճշմարտութեանն եւ չրջաբերական թղթովքն աղանդէը զոխիզերս, զի (զի) էր հպարտ Կոստանդի|նուպօլսի. ուրուագեալ ի Սատանայէ զՊաւղոս ի Սամսա|տացո եւ զԹէոդոր ի հայհոյ|ութիւն հաստատէր. զերկուց բնութիւնից չաբայարումն պատկանելով ի անօրէնութիւն բանին Աստուծոյ խորհուրդն քողափորէը. վասն որոյ ժողովեալ եպիսկոպոսք մ. անաաբրական սր|ով կտրէին զնայ ընդմէջ եւ կորզէին ի տարաբնակ վարս»։

գ. Թ. 138բբ—139բբ՝ կանոնները, չարընթաց հմր.՝ ոխզ — ոլա։ Վնդ.՝ «Սահմանադրելով կա|նոնս գլուխ ղ.»։ Սկ.՝ «Քանզի պիտոյ էր, որ ոչ եկեղ ի ժողովն եւ մնացին [ի] դաւաճին, ոչ անպիտանալ, զկարզաւ|որեալ եւ այլս ծանուցա|նեմք...» եւն.։ Վջ.՝ «...եթէ եպիսկոպոսունք լեցեն կամ վիճակեալք յիւրեանցն. ամենեւին, ապայ եթէ հակա|նք [=աչխարհականք] լեցեն, անհաղորդք լիցին»

29. Թ. 139բբ—140աբ՝ Կիւրեղ Աղէքսանդրացու կանոնները. Շարընթաց հմր.՝ ոլբ — ոլզ։ Վնդ.՝ «Կանոնք Կիւրղի Աղէքսանդրացւոյ։» Սկ.՝ «Քահանայ որ կո|յս լեցէ կամ այրի եւ հ[=աչխարհ] քահանայութիւն առնէ, նա եւ ժողովուրդն եւ ընդունողք նորա՝ նզովեալ ե|ղիցին։ Քահանայ որ կին ունի...» եւն.։ Վջ.՝ «...աղօթանոցին ջնջմեռանդն ապաչխարութեամբ եւ ապա հաղորդեսցի օրինացն»։

30. Թ. 140աբ—158բբ՝ Ս. Սահակայ կանոնները։

ա. Թ. 140աբ—146բբ՝ Քորեպիսկոպոսաց մասին։

Հմմտ. Սոփերք հայկականք, Վիեննեի 1853—1862, հատոր բ., էջ 80—99.

Աբէլ Մխիթարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնագրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 50 եւլն. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 277—281։

ա. Թ. 140աբ—141աբ՝ ցանկ։ Վնդ.՝ «Սրբոյն Սահակայ հա|յրապետի կանոնք, զլուխք ծե.։

բ. Թ. 141աբ—146բբ՝ կանոնները, չարընթաց հմր.՝ ոլէ—ոկթ։ Վնդ.՝ «Սրբոյն Սահակայ հա|յրապետի յաղագս քոր|եպիսկոպոսաց թէ որպես պարտ է զկ|արգն հաստատուն պահել յեկեղեցիս»։ Սկ.՝ «ա. Զի սրբոց բարեպաշտից եւ առա|քինութեամբ պայծառացելոց պարտ է հաւատալ, զի պատիւ կարգի...» եւն.։ Վջ.՝ «...պաշտօնասիրութիւն նմանութիւն բերել անձինս հրեշտակական վար|ուց աւետասիրութիւն եւ ե|ղբայր սիրութեան»։

բ. Թ. 146բբ—151բա՝ կղերի մասին։

Հմմտ. Սոփերք հայկականք, Վիեննեի 1853—1862, հատոր բ, էջ 100—116. Աբէլ Մխիթարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնագրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 25—32. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 281—285։

գ. Թ. 146բբ—151աբ՝ կանոնները, չարընթաց հմր.՝ ոհ — ոհը։ Վնդ.՝ «Նորին սրբոյ սրբոյն թէ որպես սահմանեցաւ կարգ ուխտի, բան երկրորդ»։ Սկ.՝ «Քանզի բազու|մք կարծեցին սր|պիտութեամբ այլ գոմն եկեղեցի սահել եւ ա|յլ գոմն վասն...» եւն.» Վջ.՝ «...քանզի այդ գործ է վարդապետի եւ հոգեւոր հովուի»։

դ. Թ. 151աբ—151բա՝ յիշատակարան՝ «Այս սահմանադրութեան [=սահմանադրութիւն] կարգաց գրեցաւ հրամա|նաւ երանելոյն Սահակայ մեծ հայրապետի Հայաստան տի [=աշխարհի], ընկալեալ ի քաջ նահա|տակէն ի տեառնէն Գրիգորէ. թարգմանեցաւ միայն յու|նէ ի հայ։ Արդ եթէ ոք անհն|ադանդեալ կանոնիս նորայ|ձեւել կամեսցի զկարգեալ սահմանադրութիւնս, մի՛ ընկա|լցի մասն եւ վիճակ ժառա|նգութեան յարքայութենէն Քրիստոսի եւ Աստուծոյ, եւ որ ոք միաբանեալ կա|տարեսցէ՝ ընկալցի զարհնութիւն ի Տեառնէ, հաղորդելով պարգեւացն եւ անվախճան հան|գստեան եւ երջանկին Գրիգորի եւ հաւրն մերոյ Իսա|հակայ եւ նոցին հետեւող|ացն ճշմարիտ ուղափառու|թեանց, որք ի մեծ եւ յերեւել|ում աւուրն են պատկելոց յամենաբաւական աչօյն, անթարգմանելի պայծառու|թեամբք մչանչենաւորեա|լք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն»։

գ. Թ. 151բա — 153բբ՝ եպիսկոպոսաց մասին։ Շարընթաց հմր.՝ ռձ — ռձե։

Հմմտ. Սոփերք հայկականք, Վենետիկ 1853—1862, հատոր բ, էջ 71—79. Աբէլ Մխիթարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 40—44. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vatic nis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 276—277։

Վնգ.՝ «Նորին թէ որպէս պարտ է եպ|իսկոպոսաց ունել զնտանիս սրբոյ եկեղեցոյ»։ Սկ.՝ «Այցելու եւ հասարակ|աց հայր է եպիսկոպոսն. վասն այսորիկ ...» եւն.։ Վջ.՝ «...ընդ որում հաւր միանգամայն եւ հոգոյդ սր|բոյ վայել է փառք, իշխա|նութիւն եւ պատիւ այժմ եւ միշտ»։

դ. Թ. 154ա — 156բբ՝ եկեղեցու տնտեսութեան մասին։ Շարընթաց հմր.՝ ռձզ — ռղբ։

Հմմտ. Սոփերք հայկականք, Վենետիկ 1853—1862, հատոր բ, էջ 117—126. Աբէլ Մխիթարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 45—50. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 285—289։

Վնգ.՝ «Նորին թէ որպէս պարտ է եպիսկոպոսաց պահել զգանձս եկե|ղեցոյ մամ [= կամ] որպէս մատաղ արար|եալ»։ Սկ.՝ «Նաւահանգիստ է ա|մենեցուն տաճար աղաւթից եւ տեղի խնդրուածոց մերոց, զոր յարանուա|նաբար եկեղեցի սովոր եմք կոչել ...» եւն.։ Վջ.՝ «... իշխանութիւն եւ պատիւ այժմ եւ հանապազ յաւիտեանս. ամէն»։

ե. Թ. 156բբ — 158բբ՝ քահանայից հասից մասին։ Շարընթաց հմր.՝ ռղգ։

Հմմտ. Սոփերք հայկականք, Վենետիկ 1853—1862, հատոր բ, էջ 127—134. Աբէլ Մխիթարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 31—32. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 289—290։

Վնգ.՝ «Նորին [այս բառի միեւնոյն տեղում՝ (Քանզի)] սրբոյն Սահակա Հայոց կաթուղիկոսի գիր աղանդութեան [= աւանդութեան, յաղագս սպասաւորաց սրբոյ եկեղեցո եւ պտղ|ոց ժողովրդականաց ընծայելոց ի տուն Աստուծոյ»։ Սկ.՝ «Քանզի սուրբ Լուսաւ|որիչն հայոց մեծն Գր|իգորիս, ծնեալ վեր|ստին զՀայաստան Ֆս [= աշխարհս], աւազանին ծննդեա|մբ, եւ ընծայեալ յորդէգր|ութիւն Հաւրն երկնաւորի ...» եւն.։ Վջ.՝ «... եւ ընկալ|ցին զաւրհնութիւնս ի նոցանէ զի կարգ եկեղեցոյ հաստատ|ուն եւ անշարժ եղիցին եւ Աստուած փառաւորեսցի յամենայնի այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն»։

31. Թ. 159ա — 170բա՝ Շահապիվանի ժողովի կանոնները։

Հմմտ. Աբէլ Մխիթարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 57—68. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 291—296. Յ. Տաշեան, Վարդապետութիւն Առաքելոց..., Թուղթ Կոդրատոսի և կանոնք Ագդէի, Վիեննա 1896, էջ 183—195։

ա. Թ. 159ա — 159աբ՝ ցանկ։ Վնգ.՝ «Հայոց ժողովոյն կանով|նին գլուխ ի.։

բ. Թ. 159աբ — 160բբ՝ ներածութիւն՝ «Եւ եդեալ միաբանութեամբ աւագացն Հայոց յեւ|թներորդ ամի վաղխճանելոյն Սահակայ, կարգեցաւ կա|նոնքս այս։ Սահմանք եւ կան|ոնք կարգի Աստուծոյ սը|րբոյ եկեղեցոյ, զոր եդին վարդապետք Հա|յոց ի լրութիւն առաքելական եւ նիկիական կանոնաց հաստատութիւն։ Պարտ է եւ պ|ատչաճ է նավավարին հո|գալ զարուեստագործ|ութիւն նաւին եւ զչաւիղս ծո|վուն նկատել եւ ըստ հողմո|յն աջողութեան գնալ ի վերայ [մ]կանաց ծովուն, նոյնպէս եւ զօրա|վարին յամենայն ժամ զզաւրսն ի հանդիսի կացուցանել՝ զա|յր ընդիր եւ զձի ընդիր, զ|էն զարամբ սպառազէն զերիվարաւ, եւ ակն ունել՝ ի ճակատուն յաղթող գտանել եւ առնուլ զպսակ եւ զ|պատիւ թագաւորին։ Ապայ ա|ռաւելապէս արժան եւ իր|աւ է վարդապետաց սրբոյ եկեղեցո, հովուաց առաջնորդաց օր|ինաց արդարութեան եւ ըստոյգ պատուիրանաց Աստուծոյ կենդանոյ յամենայն ժամ յօրէ|նս Տեառն խորհել ի տուէ եւ ի գիշերի, զմանկունս եկեղեցո յամենայն ժամ նորա փետուր զա|րդարել ի Տեր։ Յետ փոխելո յերկրէս վարդապետացն հարցն արդարոցն եւ ճշմարիտ օրէ|նդիր առաջնորդացն եւ մանաւանդ սրբոյ քահանայապետին Սահակայ Հայոց կաթուղիկոսին եւ հոգէլից, հոգէկիր, ճշմար|տասէր վարդապետին Մեսրովպա զերկիրս Հայոց վարդապետութեամբ իւրով, ի փոխել նոցա յերկիրէս, լինէր եղծումն եւ քակումն կարգաց եւ աւրինաց սրբոյ եկեղեցո, որպէս եւ տեսանէր ի Տե|սլեանն յառաջագոյն սուրբ քա|հանայապետն Աստուծոյ Սահակ կամ եւս յառաջ սուրբն Գրիգորիոս։ Բա|զմանային որք յաճախէին ի գործս պղծութեան ընդդէմ գնացից.. ի ցամաքել սիրոյն բազմանայր անաւրէնութիւնն եւ ոչ ոք էր, որ քաղէր զորումն եւ սրբէր զդաղձն վնասակար. քանզի արմատացեալ էր սէղն եւ տարածէր օր ըստ օ|րէ եւ լինէր յանաճումն մը|ծղնէից եւ այլոց չարեաց կնահանէից, պոռնկաց, գո|ղաց, անձնակամակաց, ամենայն խոտորնակ չարագործ Ֆիս [աշխարհիս] Հայոց, ի մէջ տանս Թորգոմա. եւ լինէր սուգ եւ տրտմութիւն, որք էին ի ժամանակին նախան|ձախնդիր վարդապետք, եպիսկոպոսք, երիցունք, ոյք ունէին զու|խտ սրբութեան, պաշտաւնե|այք Քրիստոսի եւ ման-

կունք սրբոյ եկեղեցո. այլ եւ յախտէ [= յուխտէ] քահանայիցն ոչ գնացին ըստ սրբութեան արդար ճանապարհին եւ ման|աւանդ, զի չէր ի ժամանակին այնմիկ իշխանութիւն եւ տէր|ութիւն իձեռն ազգին Մամիկո|նէից, զի զօղեալ [= զօղեալ] եւ նուաճե|ալ եւ հնազանդեալ էին համ|բարձելոյ պարսկային թագաւորու|թեանն, զի թէպէտ եւ հեծէին, մռմռային, մռնչէին ի նմանութիւն կորեանց առիւծուց, Վարդան Մամիկոնեան համազգօք իւրեանց հանդերձ եղբարբք, այլ կայ|ին իբրեւ ի գառազգի [= գառազգի] արգե|լեալք, եւ ակն ունէին ի վերու|ստ աւգանակութեան, քանզի չարահնար ազգն Պարսիս [= Պարսից] ի կասկածանս կային եւ յերկիւղի եւ ոչ տային զիշխանութիւն ի ձե|ռս նոցա։ Ապա աւր ըստ [= ըստ] աւրէ բղխէր զբանն եւ գիշեր զի|շերի ցուցանէր զգործս անա|գրելութեան [= անարգելութեան]. բան առ բան հա|սանէր, մարդ ի մանդոյ հընչու|մն լինէր յիւրաքանչիւր լսե|լիս. գային ժողովէին ի հրա|մանէ միաբանութեանն յեղե|ալ կեան [= կէտն] ի Շահապիվան ի բանակեալ [= բանակեաղ] թագաւորացն Հայոց, ի ժամս նորաբեր տօնին. եւ լի|նէր այս ժզ. ամի թագաւորութեանն Յազկերտի Պարսից արքայի. եւ Վասակա Սիւնեաց մեր զպա|նութեան [= մարզպանութեան] Հայոց եւ Վահանայ Ամատունոյ հազարապետութեանն եւ Վրվայ Խոռխոռունեաց մա|զխաազութեանն. եւ ժողովէին եպիս կոպոսք խ. եւ երիցունք եւ սարկաւագունք բազում եւ նախանձ|աւոր պաշտաւնեայք. եւ հա|մարէին ուխտ սրբոյ եկեղեցո իշխանք, ամենայն գաւառատեա|րք, [գ]աւառակալք, պետք, բռ|նաւորք, զօրագլուխք, հա|զարաւորք, կուսակալք, աղ|քատք [= ազատք] կողմանց կողմանց, աւագ նախարարք ծին [= աշխարհին] Հա|յոց, որք էին նախանձախն|դիր աւրինացն եւ սրբութեան, միաբան ասէին այսպէս. թէ զեդեալ կարգ սրբոյն Գրիգորի եւ Ներսէսի եւ Սա|հակայ եւ Մաշթոցի, դուք անդրէն հաստատեցէք եւ այլ զլաւն եւս, որպէս եւ ձեր կամք են, եւ մեք կամաւք եւ ախորժիւք յանձն առնումք, քանզի կարգք եկեղեցո թուլացան եւ մարդիք յանօ|րէնութիւն դարձան. արդ օր|էնք, որ Աստուծոյ հաճոյ են եւ եկե|ղեցոյ նորա շինութեան [= շինութիւն, դուք զայն կարգեցէք եւ մեք հն|ազանդիմք եւ հաստատուն պահեմք. եւ եթէ ոք հաստա|տուն ոչ պահիցէք զկար|գս աւրինացս կամ եպիսկոպոսք կամ երէց կամ ազատ կամ շինական, պատուհաս կրե|սցէ եւ տուգանս տացէ։ Եւ զայս ասացեալ միա|բան քահանայապետացն, եթէ առաքե|լական եւ նիկիական կան|ոնն հաստատուն կացցեն, եւ մեք հնազանդեալք եմք, բայց որ ինչ պիտոյ է ի լրութիւն ի նոյն կանոնս եւ մանաւա|նդ ի մէջ տանս Թորգոմայ եւ կողմանց արեւելեացս, ա|պայ կարգեցին եւ եդին այ|սպէս»։

գ. Թ. 160բբ — 170բա՝ կանոններ, շարընթաց հմր.՝ ողե — ռճժգ։ Սկ.՝ «Եթէ եպիսկոպոս, որ գացի ի պղ|ծութիւն կամ ի պոռնկութեան կամ զինչ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ակն կալցուք ժառանգեսցուք զպարգ|եւս նորա զանվաղխճան յօիտեանս [= յաւիտեանս] յաւիտենից. ամէն»։

32. Թ. 170բա — 172բա՝ Սեւանդոս եպիսկոպոսի նամակը։

ա. Թ. 170բա — 170բբ՝ ցանկ։ Վնգ.՝ «Թուղթ Սեւանդեայ եպիսկոպոսին»։

բ. Թ. 170բբ — 172բա՝ նամակ։ Շարընթաց հմր.՝ ռճժգ — ռճիէ։ Վնգ.՝ «Ի թղթի աստ Ապաշխարութեան բանք ժգ.»։ Սկ.՝ «Սեւանդոս եպիսկոպոս, որ էք յԱստուծոյ ի Քրիստոսէ եւ ի Հոգոյն սրբոյ, քահանայից ի Տեառնէ ողջոյն։ մժբ. եպիսկոպոսք ժողովեցաք եւ քննեց|աք, որպէս եւ գտաք ...» եւն.։ Վջ.՝ «... եթէ ծի [= աշխարհի] աստ ապաշխարութեան ոչ այսպէս ապաշխարեցուք, իսկ ծին [= աշխարհին] հանդերձեալ զի գործեցէք»։

33. Թ. 172բա—174բա՝ Անտիոքայ երկրորդ ժողովի կանոնները։

ա. Թ. 172բա — 172բբ՝ ներածութիւն՝ «Կանոնք երկրորդ Ան|տիոքայ։ Որպէս ասէ յերկուց եւ յերից վկայից հա|ստատեսցի ամենայն բան. այլ ինքն Տէրն մեր եւ Փր|կիչն ասէ, որ բ. եւ գ. միաբ|անին յանուն իմ, անդ եմ ես ի մէջ նոցա եւ զամենայն, զոր ինչ խնդր|եսցեն, եղիցի նոցա, եւ եթէ ասի|ցեն լերինս փոխեաց, փոխե|սցի։ Սուրբ եւ խաղաղարար ժողովն որ ժողովեցան յԱնտիոքա|ցոց եկեղեցին կողմանցն Պաղեստինացւոց եւ Ասորոց եպիսկոպոսք ժբ., որ հաստատեցան զմեծ ժողովն Նիկիայ զկանոնն ոչ աւելի քան զայն եդեալ, այլ զնոյն հաս|տատելով առաքեցաք ընդհա|նրական սուրբ կաթուղիկէ յե|կեղեցոյ. խաղաղութիւն ընդ ձեզ բազմասցի։ Ողջ լերուք ի Տէր»։

բ. Թ. 172բբ — 174բա՝ կանոններ, շարընթաց հմր.՝ ռճիթ — ռճլի։ Սկ.՝ «Եպիսկոպոսք մի՛ իշխան լիցին այլոց վիճակի ձեռնադրել զքահանայութիւն, բայց եթէ գլխաւորին հրամա|նաւ.» եւն.։ Վջ.՝ «Եւ միահամուռ հին եւ նոր կտակարանաց տունս թիւ չի.»։

34. Թ. 174բա — 176բբ՝ Յովհան Մանդակունու կանոնները։

Հմմտ. Աբէլ Մխիթարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 73—76. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 296—298։

ա. Թ. 174բա — 174բբ՝ ցանկ։ Վնգ.՝ «Յոհաննու Մանդակունոյ Հայոց կաթուղիկոսի»։

բ. Թ. 174բբ — 176բբ՝ կանոններ, չարընթաց հմր.՝ ռճլթ — ռճխզ։ Վնգ.՝ «Յոհաննու Մանդակ|ունոյ»։ Սկ.՝ «ա. Վասն սրբոյ պասեք|ին պահոցն. ի կանոնս ի չաբաթու ոչ հրամայեն պահել, եւ յայտ|նի է ...» եւն.։ Վջ.՝ «... մատ|նեցէք զայնպիսին ի սատակ|ումն մարմնոյն, զի ոգին ապր|եսցի յաւուրն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիսոսի»։

35. Թ. 176բբ — 177բա՝ Յովհան Մանդակունու կանոնական բան։ Շարընթաց հմր. ռճխը։

Հմմտ. Տեառն Յովհաննու Մանդակունւոյ Հայոց հայրապետի ճառք։ Երկրորդ տպագրութիւն, Վենետիկ 1860, էջ 207—208. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 298—299. J. M. Schmid, Heilige Reden des Johannes Mandakuni, Regensburg 1871, S. 243—244։

Վնգ.՝ «Նորին Յովհաննու Ման|դակունոյ Հայոց կաթուղիկոսի, թարգմանչի աշակերտելոց մեծին սրբոյն Սահակայ հայրապետին, բան կանոնական»։ Սկ.՝ «Արդ ես զայս ըստ իմ|ում գիտելոյ ասեմ, եթէ որ զմանուկ տգէտ զտխմար, որ ոչ կարէ կարդալ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... որպէս ի սուրբ աւետարանին Փրկիչն ասէ առ սուրբ աշակերտսն, ձը|րի առէք եւ ձրի տուք»։

36. Թ. 177բա — 178բբ՝ Մամիկոնեանց Աբրահամ եպիսկոպոսի Վաջագան Աղուանից թագաւորին ուղղած կանոնները։

Հմմտ. Մովսեսի Կաղանկատուացւոյ Պատմութիւն Աղուանից աշխարհին, ի լոյս ընծայեաց Մկրտիչ Էմին, ծախիւք ներքին խորհրդականի և ասպետի Խաչատրոյ Յովակիմեան Լազերեվի, Մոսկվա 1860, էջ 64. Պատմութիւն Աղվանից արարեալ Մովսիսի Կաղանկայտուացւոյ, ի լոյս ընծայեաց հանդերձ ծանօթութեամբք Կ. Վ. Շահնազարեան, Փարիզ 1860, էջ 182. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 299—300։

ա. Թ. 177բա՝ ցանկ։ Վնգ.՝ «Աբրահամու Մամիկոնէ|ից եպիսկոպոսի առ Վաջագան Աղաւնից [= Աղուանից] արքեպիսկոպոսին»։

բ. Թ. 177բբ — 178բբ՝ կանոններ, չարընթաց հմր.՝ ռճխե — ռճխէ։ Սկ.՝ «Միտ դիր, ո՛վ սիրելի, զի եթէ գիտութիւն եւ անգիտութիւն հանգուցելոցն ասիցէ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ը [= ըստ] աւիտարանին ընդունին հրաւիրեալք յարքայութիւնն»։

37. Թ. 178բբ — 180բբ՝ Յովհաննէս Սիւնակենի կանոնական

հարցումները եւ Հայոց Սահակ վերջին կաթողիկոսի պատասխանները։

Հմմտ. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 300—302։

ա. Թ. 178բբ — 179աբ՝ ցանկ։ Վնգ.՝ «Կանոնն վերջնոյ Սահա|կայ Հայոց կաթուղիկոսի»։

բ. Թ. 179աբ — 180բբ՝ կանոններ, չարընթաց հմր.՝ ռճխը — ռճկբ։ Վնգ.՝ «Կանոնականք Յովհա|ննայ Սիւնակենի քաղաքաց եւ առընթեր եդեալ պատասխանիքն, մին Սահակայ Հայոց կա|թուղիկոսի եւ նորին աթոռակցաց եպիսկոպոսակցաց բազմաց, գլուխ ժե.»։ Սկ.՝ «Հարցումն հարցողի։ Եթէ պարտ է եպիսկոպոսին, մինչդեռ յեկեղեցւոջ իւ|րում իցէ, եւ ի գործս եպիսկոպոսութեանն, երկաթս առնուլ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... զբեռն հոգոյ, զոր մե|ղաւորս միահամուռ ասացից որ է ըստ ուխտից մերոց»։

38. Թ. 180բբ — 186բբ՝ Յովհան Օձնեցու կանոնները։

Հմմտ. Յովհաննու իմաստասիրի Աւձնեցւոյ մատենագրութիւնք, Վենետիկ 1833, էջ 24—33. Beati Johannis Ozniensis Sermones duo, quod per P. Joh. Bapt. Aucher Vic. Gen. Congreg. Mechit. nunc primum ex armenio in latinum translatos Emin. ac. Rev. Jacobo Card. Monico Venetiarum Patriarchae S. Purpuram solemniter induenti Mechitaristica Armeniorum Societas gratulationis devotionisque ergo D. D. D., Venetiis 1833, p. 56—77. Աբէլ Մխիթարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 91—95. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 1, p. 302—307։

ա. Թ. 180բբ — 181աբ՝ ցանկ։ Վնգ.՝ «Կանոնք Տեառն Յովանիսի իմա|ստասիրի Հայոց կաթուղիկոսի, գլուխ լբ.»։

բ. Թ. 181աբ — 186բբ՝ կանոններ, չարընթաց հմր.՝ ռճկգ — ռճղգ։ Վնգ.՝ «Կանոնն Յոհանիսի Հայոց կաթուղիկոսի»։ Սկ.՝ «Եպիսկոպոս կամքահանայ կամ սարկաւագ կամ յով իցէ ու|խտէ եկեղեցոյ, յարբեցութեան գտեալ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... զի մի յարմատ դա|ռնութեան ի վեր երեւեալ նե|ղիցէ եւ նովաւ բազումք պղծիցին։»

39. Թ. 186բբ — 190բբ՝ Սիոն կաթողիկոսի կանոնները։ Շարընթաց հմր.՝ ռճղդ — ռմժե։

Հմմտ. Աբէլ Մխիթարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 96—99. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 307—310։

ա. Թ. 186բբ—187բբ՝ ներածութիւն։ Շարընթաց հմր.՝ ռճղդ։ Վնգ.՝ «Կանոնք Սիովնի Հայոց կաթուղիկոսի. գլուխ իբ.»։ Սկ.՝ «Որք պատմող աստուածային աւրինադրութեանն եղեն աչակերտքն, առաքեալքն ի Տեառնէն եւ ընթհա|նուր տիեզերաց աւետարանել...» եւն.։ — 187ա՝ «Վասն որո ես Սիոն՝ որ ոչ արժանեաց, այլ ըստ ողորմութեանն Աստուծոյ ե|պիսկոպոսապետ Հայոց, հոգ զայս անձին եդեալ կոչեցի զեպիսկոպոս|ակիցս իմ ի հոգեկան հար|կիս այսորիկ խորհուրդ...» եւն.։ — 187աբ՝ «Ընդ իս էին աստուածապատիւ եպիսկոպոսու|նք Ֆի [= աշխարհի] Հայոց Գէորգ Ոստան եպիսկոպոս, Սադովկ Սիւնեաց ե|պիսկոպոս, Եսայի Գողթան եպիսկոպոս, հարկ եղեւ հասանել ի մայրա|քաղաքդ Աղուանից Պարտաւ. էր ընդ մեզ եւ բարե|- [187բա]պաշտ իշխան Ֆին [= աշխարհին] մերոյ Սահակ Բագրատունի, եւ այլ պատուական ազատք մեր՝ բարեպաշտութեան աշա|կերտք, ընդ նմայ, Ատրներ|սէհ Սիւնեաց տէր, Սըմ|բատ Բագրատունի, Մերու|ժան Արծրունի, Վահրամ Խորխոռունի, Արտաւազ Աշոցայ տէր, Վահան Վան|անդայ տէր, Սահակ Գող|թան տէր։ Արդ աջողեաց ու|ղղիչն խորհրդոյ...» եւն.։ Վջ.՝ «... սահման բարէկարգութեան առաջնո|րդաց եկեղեցոյ եւ ժողով|րդոց նոցին»։

բ. Թ. 187բբ—190բբ՝ կանոններ, շարընթաց հմր.՝ ռճլե — ռմժէ։ Սկ.՝ «Եպիսկոպոս կամ քորեպիսկոպոս կամ երէց մի՛ ստասցի ի պատճա|ռս փառաց մարմնոյ զփառս շնորհաց հոգոյն...» եւն.։ Վջ.՝ «... զձեր մանկունս զուսու|մնաբազումսն Սիրաքայ իմաստութիւնն»։

40. Թ. 190բբ—193աբ՝ Վաջագան թագաւորի կանոնները։

Հմմտ. Մովսեսի Կաղանկատուացւոյ Պատմութիւն Աղուանից աշխարհին, ի լոյս ընծայեաց Մկրտիչ Էմին, Մոսկվա 1860, գլ. իզ, էջ 65—69. Պատմութիւն Աղվանից, արարեալ Մովսիսի Կաղանկատուացւոյ, ի լոյս ընծայեաց հանդերձ ծանօթութեամբք, Կ. Վ. Շահնազարեան, Փարիզ 1860, հատ Ա., էջ 183—198։ Agop Manandian, Beiträge zur albanischen Geschichte, Leipzig 1897, S. 44—48 [Գերմ. թարգմ.]։

Վնգ.՝ «Սահմանադրութիւն կա|նովնի Վաջագանայ Աղուանից արքայի եդեալ ի ժո|ղովն, որ յԱղուա|նս եղեւ»։

ա. Թ. 190բբ—191աբ՝ ներածութիւն, շանընթաց հմր. ռմժը։ Սկ. «Յամս Վաջագանա Աղուանից արքայի բազում հակառակութիւնք լինէին ի մէջ Ֆականաց [= աշխարհականաց] եւ եպիսկոպոսաց եւ քահանայից եւ քորեպիսկոպոսաց, ազատաց եւ ռամկաց. ապայ կամ եղեւ ար|քային առնել ժողով յԱղ|ուէն բազմամբոխ յատեան յամսեանն մարերի, որ օր գ.տասան էր։ Ես Վաջագան Աղուանից

արքայ, Շոփեղի|չոյ Պերտեւայ արքեպիսկոպոս, Մանասէ Կապաղակայ եպիսկոպոս, Յովհան Հրոչոյ եպիսկոպոս, Անանիայ եւ Սահակ եւ Ստուփդ եպիսկոպոսք, Յովսէփ Կաղանդա|տուա[ց] երէց, Մատթէ Պար|տ[աւ]այ երէց, Թովմայ թագաւորի դր|ան երէց, Պաւղոս Գայ(ց)է|գուճու երէց, Շմաւոն Ցը|րոյքո եպիսկոպոս, Մատթէ Դարահուճու երէց, Աբայի Կազբեթայ երէց, Ուրբաթայր Մանուչէից երէց, Յովել եւ Պարգմիգէ եւ Յա|կովբ երիցունք, եւ ազատ մարդիկք եւ անհապ(պ)ետքն [= նահապետքն] Արցախա, Բակուր Կաղան|տատուաց նահապետ եւ այլք բա|զումք, որք միաբան առա|ջի իմ եկին ի հանդէս ի Հօ|վոց ի տեղոջս յԱղուէն, կա|րգեցաք այսպէս»։

բ. Թ. 191աբ—193ա՝ կանոններ, շարընթաց հմր.՝ ռմժթ — ռմլը։ Սկ.՝ «Երիցունք որ ի չէնս լինին, երիցս անգամ ի տարւոջն եպիսկոպոսին երկիրպագ[ս]ցեն եւ զկարգս հոգեւորս ուսցին ի նմանէ...» եւն.։ Վջ.՝ «Եւ յետ այնր որչափ տուգանս տա|ցէ մարդն որ ի կանոնադրե|ալ ըստ աւրհնութեամբ արասցեն»։

գ. Թ. 193ա—193աբ՝ Վերջաբան՝ «Զայս պայման արարին եպիսկոպոսքն եւ քահանայքն եւ ազատ մարդիկ առաջի արքային, թէ ի մեր եպիսկոպոսաց եւ յերիցանց եւ յեկեղեցո բերանոյ աւրհնեալ եղիցի թագաւորն թագուհո|վն հանդերձ եւ զաւակովն եւ ամենայն Ֆովս [= աշխարհովս], որ ի յայս ժողովեալ են՝ աւրհնեալ եղիցին։ Եւ զայս հրաման մատենագր|եցին Մուծիկ արքայ եւ հրա|մանատար, Հմիրհօրիկ հազարապետ, ազգապետ Մար|ութ, Տիրազգ, Ըսպրակոս, Շամաբեկուռ, Էռատան, Արշէս, Վարդան քաջ Գարդմանա տէր, Խուսր, Գերմոսան, Խոսկեան, Փիրոգ նա|հապետ եւ ամենայն ազատ Աղուա|նից. վասն առաւել գրոյն Վաջագան արքայի Աղուանից մատանի եդաւ ի վերայ»։

41. Թ. 193աբ—197բա՝ Դուինի ժողովի կանոնները։

Հմմտ. Աբէլ Մխիթարեան, Պատմութիւն ժողովոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հանդերձ կանոնադրութեամբք, Վաղարշապատ 1874, էջ 86 եւն.։ Angelo Mai, Scriptorum veterum nova colloctio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 310—312։

Վնգ. «Կանոնք Դվնայ սուրբ ժողովոնյ, զոր ամի չորրորդի Կոստանդիանոսի կայսեր բարեպա|շտութիւն Հռոմ[այեցւ]ոց. այս գիր ի հաստատութիւն գրեցաւ յուղիղ կարգի եւ կանոնաց սրբոյ եկեղեցո, եւ առաջնորդաց եւ ժառանգ|աւորաց, հրամանաւ երա|նելոյն կաթուղիկոսին Հայոց Ներ|սեսի Շինողի եւ այլոց եպիսկոպոս|աց, որոց անուանք գրոշմ|եալ կան գրով ի կատարման կան|ոնացդ. գլուխ ժբ.»։

ա. Թ. 193աբ — 193բա՝ ցանկ։

բ. Թ. 193բբ — 197աա՝ կանոնների, չարընթաց հմր.՝ ոմն — ոմն։ Սկ.՝ «ա. Զառաջնորդաց սրբոյ եկեղեցւո, որ [= այսինքն] է եպիսկոպոսաց, ըստ կանոնի սրբոյ հարցն է գնալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «Եւ որք լսողք լինին, հնազանդք եւ կատարիչք այսմ կանոնի, եւ եղիցին ժառանգաւորք անվախճան կենացն յերկնից արքայութեան յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն»։

գ. Թ. 197աա — 197բա՝ Վերջաբան. «Ես Ներսէս չնորհիւն Աստուծոյ նուաստ կաթուղիկոս Հայոց, վասն վերագրեալ կանոնիս ամենայն աթոռակցօք մերովք տուրք եպիսկոպոսօք Հայոց ձեռն արկեալ կնքեցաք ըստ սահմանի հրամանի Հոգւոյն սրբոյ եւ ընտրելոց նորա։ ա. Տէր Յովհաննէս ոստան եւ մարզպետական Հայոց, բ. Տէր Ներսէս Հարքայ եպիսկոպոսապետ, գ. Տէր Քրիստոսատուր Բասենու եպիսկոպոս, դ. Տէր Իսրայէլ Տայոց եպիսկոպոս, ե. Տէր Յովաննէս Մարդաղոյ եպիսկոպոս, զ. Տէր Յոհան Բզնունեաց եպիսկոպոս, է. Տէր Գրիգոր Արշարունեաց եպիսկոպոս, ը. Տէր Սեբէոս Բագրատունեաց եպիսկոպոս, թ. Տէր Գրիգոր Խոսրոտունեաց եպիսկոպոս, ժ. Տէր Սիմէոն Ուշտունեաց եպիսկոպոս, ժա. Տէր Իսրայէլ Վանանդայ եպիսկոպոս, ժբ. Տէր Թէոփիլոս Աշմունեաց եպիսկոպոս, ժգ. Տէր Աստուածատուր Ամատունեաց եպիսկոպոս, ժդ. Տէր Գրիգոր Անձաւացեաց եպիսկոպոս, ժե. Տէր Օգէոս Գնունեաց եպիսկոպոս, ժզ. Տէր Յակոբոս Պալունեաց եպիսկոպոս, ժէ. Տէր Սամուէլ Մեհնունեաց եպիսկոպոս։ Սոյս են տուրք ժողովքն [= ժողովոյն] Հայոց անուանք, որ ի Դուին ժողովեցան ի փառս ամենատուրը Երրորդութեանն»։

42. Թ. 197բա — 201աբ՝ Եղիշէի կանոնները։

Հմմ. Սրբոյ Հօրն մերոյ Եղիշէի վարդապետի մատենագրութիւնք, Վենետիկ 1859, էջ 363—368. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collection e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 312։

ա. Թ. 197բա — 200բբ՝ դիւահարների մասին։ Վնգ.՝ «Գլուխ վասն դիւահարաց, թէ պարտ իցէ աւրէնս տալ կամ թէ երախայ իցէ՝ կնիք, մինչ դեռ (ի) դիւն ի նմայ իցէ»։ Սկ.՝ «Բազում ախտ [ե]ն ի մարդ, վասն զի ունի մարմին չարչար|ելի. եւ են ախտիցն՝ որ ի ձեռն ճարտար բժշկ|աց . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . քանզի հեռացաւ զոմի եւ թաղադրաց ըստուգութիւն, որ հաստ|ցանէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւրեանց»։

բ. Թ. 200բբ — 201աա՝ ուրացողների մասին։ Վնգ.՝ «Նորին

վասն ուրացողաց»։ Սկ.՝ «Ապաչ եթէ ոք, որպէս հաւատացին կամաւք, եւ զարձ|ալ ուրանայցէ, ինքն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . զի թերեւս ընկալցի ողորմ|ութիւն զթացեալ»։

գ. Թ. 201աա — 201աբ՝ երախաների մասին։ Վնգ.՝ «Նորին վասն երախայ|ից»։ Սկ.՝ «Իսկ վասն անմեղ երախայ|ից, որ հրաժարեցին յՀէս [= յայնմհարկէս] առանց մկրտելոյ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . զի ապրեցուա|ցէ զվրիպեալն յանչէջ հրոյ զհնձնէն [= զհնձնին], յոր երթալոց է առաւելայ»։

43. Թ. 201աբ — 202աա՝ Յովհաննէս Ոսկեբերանի երկու կանոնները, չարընթաց հմր.՝ ոմն — ոմն։

ա. Թ. 201աբ — 201բա՝ Վնգ.՝ «Յոհաննու Կոստանդնու|պօլսի հայրապետին»։ Սկ.՝ «Բանզի ոչ եթէ ընդ վայր ինչ յիշեմք յաստուածա|յին խորհուրդն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . զի բաւ|ական է նոցա յայն յօգնակա|նութիւն եւ ի միսիթարութիւն»։

բ. Թ. 201բա — 202աա՝ Վնգ.՝ «Նորին»։ Սկ.՝ «Զոր ինչ խնդրիցէք յան|ուն իմ ի հաւրէ իմմէ՝ տայի ձեզ, ասէ Տէր . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . նոյնպէս եւ դիս թաղեսջիք ի հող եւ միայն կատարեսջիք զյիշատակս իմ»։

44. Թ. 202աա — 202բա՝ Ադամանդեղոսի կայենի մասին ասացիք մի կտոր։ Կանոնների չարընթաց հմր.՝ ոմն։ Վնգ.՝ «Մեծի Ադամանկեղոսի ի բանէն որ գԿայինէ»։ Սկ.՝ «Արդ ասացանօր զսի|նեան զադարեցուք զառասանութիւն, եւ մեք զեղ|բայրադարձին չարայարես|ցուք զրուցասրութիւն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «Եւ կացց|ուքզնդ Քրիստոսի արդարապես եւ անսպատն հասցուք բարեթիւնս ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր, յորում վայել է փառք, իշխանութիւն յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն»։

45. Թ. 202բա — 204աբ՝ Մեծն Ներսէսի կանոնները. չարընթաց հմր.՝ ոմն — ոմն։

Հմմ. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 312—314։

Վնգ.՝ «Սահմանք եւ կանոնք կա|րգի եկեղեցւոյ սրբոյն Ներսէ|սի հայրապետի Հայոց»։ Սկ.՝ «Վասն այնոցիկ, որ չեն արժանի հաղորդութեան, յետին ժա|մուն ածին հիւանդք . . .» եւն.։ Վջ.՝ «Այն է մահուչափ մեղք, որ ոչ պիտանութեամբ ան|կանի»։

46. Թ. 204աբ — 204բա՝ Մեսրոպ Մաշտոցի կանոնը։ Վնգ.՝ «Երանելոյն Մեսրովբայ Հայոց վարդապետի»։ Սկ.՝ «Բարուք

ողբայր [= եղբայր], մի ոմն ի սրբոցն՝ գիտացիք, ասէ, ով սիրելիք, զի թէպէտ եւ բեւեռեաց Տէր զչարն . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . իջանէ ի Տարտարոս դառն տանջանաց Գեհենին, զսրոյ [= զորոյ] զվարդապետութիւն ընկալաւ »:

47. Թ. 204բա — 205աբ՝ Յովհան Մանդակունու կանոնները: Շարընթաց հմր.՝ ռմղէ — ռյգ:

Հմմտ. Angelo Mai, Scriptorum veterum nova collectio e vaticanis codicibus edita, X, Romae 1838, 2, p. 314:

Վնգ.՝ « Կանոնք Յովհաննու Մա|նդակունոյ Հայոց կաթուղիկոսի, գլուխ է: Սկ.՝ « Քահանայ կ. ամեա ի պատարագէ լըռեսցէ. ապայ եթէ ա|ռողջ իցէ՝ անյիշատակաց կա|տարեսցէ . . . » եւն.: Վջ.՝ « Ըստ բանի Տեառն, որ եւթանասնեկին եւթն հրամա|յեցաք թողուլ »:

48. Թ. 205բա — 206բբ՝ Յովհան Մանդակունու ապաշխարութեան կոչում: Վնգ.՝ « Նորին Յովհաննու Մանդակունոյ կոչումն ապաշխարութեան »: Սկ.՝ « Երթայ քահանայն մեղուցելովն ի դու|ռն եկեղեցոյն եւ սա|ղմոսէ. առ քեզ, Տէր, համբա|րձի. ողորմեայ, ինձ, Աստուած . . . » եւն.: Վջ.՝ « Թէ ի տօնի կամ ի կիրակէի յառաջ քան զպատարագն կերեալ. թէ զուրբաթ եւ զչորեք|շաբաթն լուծեալ, որ է մեծ մեղք »:

49. Թ. 206բբ — 208ա՝ քահանայի խոստովանութիւնը. Վնգ. « Խոստովանութիւն քահանայի »: Սկ.՝ « Թէ կաշառք վասն մեղացն է|առ եւ եթող: Թէ զխոստովանութիւն յայ|տնեաց » եւն.: Վջ.՝ « Արդ փութացիր խոստո|վանեայ զյանձանոքս [= զյանձանս քո] եւ ի հանդերձեալն ազատեսցիս եւ լուսաւորեսցի հոգի քո յաւիտեան »:

50. Թ. 208ա — 211աբ՝ Եպիփան Կիպրացու երեք կանոնները: Շարընթաց հմր.՝ ռյե — ռյէ: Վնգ.՝ « Կանոնք Երանելոյն Եպիփանու Կիպրացոյ եպիսկոպոսի մեծի եւ առագինոյ մարգարէ|ի եւ նշանագործի. գլ|ուխ գ. »: Սկ.՝ « Ի վերայ բազում նշան|ացն մարգարէութեանց էր եւ այս շնորհեալ երա|նելոյն Եպիփանու. զի յոր|ժամ պատարագ կամէր մա|տուցանել, յառաջին ա|ղաւթսն իւր, զոր վասն արժանաւոր լինելոյ զանձն իւր, ա|ղաչէր վասն իջից սուրբ Հոգոյն ի խորհուրդն սուրբ ի վերայ սուրբ սե|ղանոյն եւ տեսանէր յայտն|ապէս զՀոգին սուրբ իջեալ . . . » եւն.: Վջ.՝ « Իսկ յորովայնին զման|կարարութիւնն ազատովն ա|պականեն եւ ոչ տան նը|կարել ի կենդանութիւն »:

51. Թ. 211աբ՝ « Ի հարանց կանոնացն է »: Որ զհետ միմեանց մեռանին մինչեւ յերրորդ կին, եթէ վասն որդէծնութեան կամ վասն անա|րատութեան իցէ, յետ մեկնելոյն ընկալցի սուրբ եկեղեցի յապաշխարութիւն ծանրա|գոյն: Ապայ թէ որդիք գտ|ցեն եւ անտես կացցէ մեր|ժեսցի այնպիսին իբրեւ զա|մենայ պոռնիկ »: Շարընթաց հմր.՝ ռյը:

52. Թ. 211աբ — 211բա՝ Հռոմայ Կղեմէս հայրապետի եկեղեցական կարգերը: Շարընթաց հմր.՝ ռյթ:

Հմմտ. Analecta sacra Specilegio Solesmensi parata ed. I. B. Pitra, IV, Paris 1883, p. 2 seq:

« Կղեմայ Հռոմայ եպիսկոպոսին սահմանք եւ հաստատութիւնք եկեղեցո: Սուրբ խաչն քրիստոսական եւ սրբասացութիւն, զոր հանապազ կատարեմք յա|ղաւթս մեր այսպէս՝ սուրբ Աստուած, սուրբ եւ հզաւր, սուրբ եւ անմահ, որ խաչեցար վասն մեր, ողո|րմեայ մեզ: Եւ ընդէ՞ր երեքկին. զոր աւրինակ ժամա|նեալ ոք արքայութեան՝ նը|մայ եւ երիցս երանէ, նոյնպէս եւ մեք երիցս ասեմ[ք] զերեքկին սրբասացութիւնն »:

53. Թ. 211ա՝ « Սրբոյն Դիոնէսիոսի Աթենացոց եպիսկոպոսի բան ա: Համակարգն ոչ կարեն զմիմեանց յառաջ ածել. եթէ յանդգնի՝ կրկին նոր|ոգեսցի. վերինքն զներքնոցն ունին. իսկ ներքինքն զվերնոցն [ոչ] ունին »: Կանոնների շարընթաց հմր.՝ ռյժ:

54. Թ. 211բա — 211բբ՝ « Սրբոյն Դիոնէսիոսի Արիսբագացոյն յաղա|գս Աստուածածնին բան երկրորդ: Զի արժանացաւ Աստուած Բանն Հաւր, յառաջ քան զժամանակս ծնեալ, կեանս Ն|ի [= աշխարհի] ընծայիլ, վասն որոյ եւ Աստուածա|ծնին. եւ եկեղեցի հեթա|նոսաց հրապարակագոջ ձայնիւ ամ յամէ տօնախը|մբէ զյիշատակս նորա, զի այսպէս մեծարի արար զորդիս մա|րդկան ընդ որդոյ իւրում. պատուեսցուք զյիշատակս նորա մեծապայծառ տօնիւք, ի մի|աշաբաթոջ աւուրն ներբո|ղենիւք զերգս աւրհնութեան մատուցանեմք ընդ որդոյ իւրում »: Կանոնների շարընթաց հմր.՝ ռյժա:

55. Թ. 211բբ — 216աբ՝ Կարնոյ (Թէոդուպոլսի, Էրզրումի) ժողովի կանոնները:

Հմմտ. Յ. Տաշեան, Վարդապետութիւն Առաքելոց, Թուղթ Կոդրատոսի և կանոնք Ադդէի, Վիեննա 1896, էջ 240—242:

Վնգ.՝ « Կանոնք սուրբ ժողովոյն, որ ի Թէոդուպաւլիս, որ այժմ կոչի Կարնոյ քաղաք »:

ա. Թ. 211բբ — 212աբ՝ ներածութիւն. կանոնների չարընթաց հմր.՝ այժբ։ «Սուրբ եւ աստուածասէր ժողովուրդն(ն), որ ժողովեցան յամենայն քաղ|աքաց եւ յ֊ծագ [=յաշխարհաց] Յունաց եւ ի Հռոմայ, հրամանաւ մեծի թագաւորին Յուստինեանոսի, որք նախանձայոյզ եղեալ աւրինացն Աստուծոյ եւ սրբոց առա|քելոցն քարոզութեան, ժողով հր|ամայեաց լինել ի միջատահասնս ծին [=աշխարհին] Հայոց, Վրաց եւ Աղուանից, որ ժողովեցան բազում եպիսկոպոսք յամենայն քաղաքաց հանդերձ կաթուղիկոսաւն Հայոց Սահակաւ եւ հրամանաւ նորին թագաւորի, զսրբոց առաքելոցն զաւան|դութիւնս եւ զաւուրս ժողովոյն Նիկիայ եւ զ.ճճ.հիցն, որ ի Կո|ստանդնուպօլիս, եւ զ.քճ.հիցն, որ յԵփեսոս, զայն հա|ստատեալ հաւատ, եւ նզովել զամենայն հերձուածողս զա|ռաջինս եւ զմիջինս եւ զվե|րջինս։ Նախ եւ առաջն զաղանդն Մարկիոնեայ եւ զաղանդն Արեւմտեան եւ զաղանդն Մաքենեցւոյն եւ զաղանդն Պաւղոսի Սամոսատացւոյն եւ զաղանդն Արիոսի եւ զաղանդն Մակեդոնի եւ զ|աւաւմարն Լեւոնի եւ զամենայն հերձուածողսն, որ արտաքոյ սրբոց առաքելոյն քարոզ|ութեան եւ ամենայն ժողովոյն են ասացեալ արտաքս ընկե|նուլ յեկեղեցւոյ եւ աւտար հա|մարել եւ ոչ հաղորդել ընդ այնպիսեացն եւ թագաւորական հր|ամանաւն յաքսորս բնակե|ացէ այնպիսին մինչեւ յօր մահուան իւրոյ։ Եւ ժողովեցան բազում եպիսկոպոսք Վրաց եւ Աղուանից ի քաղաքն Թէոդու|պօլիս եւ միաւորեցան ի հաւատս սրբոց առաքելոցն եւ ի կանոնս տուրբ ժողովոյն եւ ինչ որ պէտք էին՝ եդին ի լուսթիւն տուրբ եկեղեցւոյ եւ ի կանոնս զղու|շաւորս»։

բ. Թ. 212աբ — 212բա՝ ցանկ։

գ. Թ. 212բա — 216աբ՝ կանոնները։ Սկ.՝ «Վասն մեծի յայտնութեանն, զոր կարգեցին ա|ռաքեալքն ի Հոգւոյն սրբոյ ի յունվա|րի զ. կատարել մեծ առաւ|ելութեամբ ի փառս Աստուծոյ» եւն.։ Վջ.՝ «... արտա|ահմանեալք ի մեռաղս բնակեա|ցէն մինչեւ յօր մահուան իւրեանց»։

56. Թ. 216աբ — 216բբ՝ Հիւպողիտոս Բոստրացու առածք Քրիստոսի ծննդեան եւ մկրտութեան մասին։

Հմմտ. Analecta sacra Specilegio Solesmensi parata ed. I. B. Pitra, IV, Paris 1883, p. 70—71, 336—337.

Վնգ.՝ «Հիպողիտոսի սրբոյ բա|ն ի ծնունդն եւ ի մկրտու|թիւնն Տեառն. գլուխ ա.»։ Սկ.՝ «Ըստ աւետեաց յիշատակի Թ. ամսեայ ծնեալ Տեառն իմ եւ .լ. ամեայ մկրտեցաւ ի նմին աւուր [=ըստ] Ղուկայ օհ|ոսրանչին [=աւետարանչին]...» եւն.։ Վջ.՝ «Եւ

միաշաբաթոյն եւ յաւուրն, յորում դիպեցի ծնունդ Տեառն կատարեցաւն»։

57. Թ. 216բբ—217աա՝ Մելիտոս եպիսկոպոսի նամակը առ Տոյ։ Վնգ.՝ «Մելիտոսի եպիսկոպոսի թուղթ առ Տոյ եպիսկոպոսի. գլուխ ա.»։ Սկ.՝ «Այս գրեցաւ վասն միանալոյ բանին Աստուծոյ [=ընդ] մեզ ծնընդեամբ ի սրբոյ կուսէն...» եւն.։ Վջ.՝ «...ի նմին աւուր տաւնեացի զծննդեանն, զյայտնութեանն»։

58. Թ. 267աա՝ Մանուէլ կայսրի օրէնքներից մի հատուած։ Վնգ.՝ «Մանուէլի գլուխք ա.»։ Սկ.՝ «Ի ձեռն Կոստանդիանո|սի մեծի հաստատեցաւ ծնեալ|մութիւն...» եւն.։ Վջ. «...զիւրա|քոյծ աներ|ևութական խաչին ծնեալ|մութիւնն»։

59. Թ. 217աբ — 217բբ՝ Սոկրատ Սկոլաստիկոսի եկեղեցական պատմութենից երկու հատուած։

ա. Թ. 217աբ — 217բա՝ Վնգ.՝ «Ի Սոկրատայ գլուխ ա.»։ Սկ.՝ «Հանդէս յր.ծիցն [=յժը.ից] յաւուրս մեծին Կոստանդիանոսի ժողովին հաստատեցին...» եւն.։ Վջ.՝ «...եւ տուգանս յեկեղեցւոյն գ|կանոն ի հրահանգն տացէ»։

բ. Թ. 217բա — 217բբ՝ Վնգ.՝ «Նորին Ճման»։ Սկ.՝ «Եւ որ զառաքեալական սահմանս կանոնաց քայքայեն...» եւն.։ Վջ.՝ «...ընդդէմ հակա|ռակին ի միջի եւ յեկեղեցւոյն նզովեացին»։

60. Թ. 217բբ — 219աբ՝ Աղուանից Սիմէոն կաթողիկոսի կանոնները։ Վնգ.՝ «Կանոնք Տեառն Սիմէոնի Աղ|ուանից կաթուղիկոսի, յետ կարծա|նմանն [=կործանմանն] Ներսէսի Աղուա|նից կաթուղիկոսի, որ վասն զԲաղկեդո|նին խորհելոյ եւ չիոմիելոյ զԱ|ղուանք, մերժեցաւ ձաղանօք ըստ ձեռն Եղիայի կաթուղիկոսի եւ ժողովոյն Աղուանից. գլուխ ե.»։

ա. Թ. 218աա՝ ներածութիւն՝ «Այս կանոնադրութիւն ե|զաւ ի Սիմէոնէ Աղուանից կաթուղի|կոսէ, յորժամ նստաւ յա|թոռ ի ժողովումն, որ վասն ա|նիծեալն Ներսէսի եղեւ, զի զկարգս եկեղեցւոյ այլայլեաց, վասն որոյ հարկ եղեւ վեր|ըսաին նորոգել»։

բ. Թ. 218աա — 219աբ՝ կանոնները։ Սկ.՝ «Մինչ կամեցաւ զթալ ի մեզ քաղցրութեամբ իւրով բարերարն Աստուած վասն բազում սիրոյն իւրոյ...» եւն.։ Վջ.՝ «...զնորոյ ուխտիս եկե|ղեցւոյ սրբոյ, որ չիշխեն, կալ|ան արժանքն կամ գինու|որքն»։

Гос Публичная

II. Թ. 225ա — 269աբ՝ Յովհաննէս Արճիչեցու մեկնութիւն պատարագի:

Հմմտ. Գարեգին Զարպհանալեան, Հայկական մատենագիտութիւն, Վիեննա 1883, էջ 463—465: Գարեգին Զարպհանալեան, Հայկական հին դպրութեան պատմութիւն³, Վեն. 1897, էջ 767—768: Յ. Տաշեան, Ցուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 490:

1. Թ. 225ա — 226ա՝ յառաջաբան: Վնգ.՝ «Պատճառ տեսութիւն [= տեսութեան] աղօ|թից պատարագին»: Սկ.՝ «Ամենայնի ժամ եւ ժա|մանակ է ամենայն իրի: Արդ վասն զի հար|քն մեր առաջինք եւ վարդապետք եկեղեցոյ, յորժամ բանս ինչ ...» եւն.: — 225բբ՝ «Վասն որոյ մեծն Խոսրով [հայրն] Գրիգորի Նարեկացոյ նախ, եւ Ներսէս (վեր) վերատեսուչն Տարսոնի յետոյ, ընդարձակ եւ պայծառ քննութեամբ ետուն մեզ զ|մեկնութիւն պատարագին: Բայց զի են ոմանք, զի զյաճ|ախութիւն բանիցն պատճա|ռեն, եւ կէսք զնրբութիւն, եւ անօգուտ մնան, թէպէտ եւ չէ ինչ ծածուկ բանք նոցին: Յաղագս այսորիկ յետ|նեալս ի բարեաց, ծնունդս վերջին ժամանակիս, Յովհա|ննէս Արճիչեցի, թախանձեալ յոմանց քահանայից սրբազգեցից, տալ նոցա վերստին համառ|աւտ եւ պարզ բանիւք զ|տեսութիւն խորհրդոյս: Եւ մեք հարկեալ ի նոցունց, ձեռն|արկեցաք ի նոյն: Յուսալով ի Հոգին սուրբ եւ յաղօթս սրբոց, ոչ եթէ յաւելուած ինչ իմա|-[226ա]ստից խառնելով ի մէնջ ի բա|նս մեկնութեան նախասացե|ալ արանցն, այլ միայն զբանս նոցունց կարճեալ պարզե|ցաք: Զոր թէ հաճելի իցէ ձեզ Տեառն չնորհ, եւ թէ ոչ եւ նոյն|պէս չնորհ, միայն անպար|սաւ մնաց ի պատահելոցդ»:

2. Թ. 226ա — 269աբ՝ մեկնութիւն:

ա. Թ. 226ա — 233ա՝ վարդապետական կամ տեսական նիւթերի մասին:

ա. Թ. 226ա — 229աբ՝ Վնգ.՝ «Տեսութիւն թէ ի՞նչ խորհու|րդ յամենայն աւր պատարագեմք զՔրիստոս եւ, եւ զի ոչ միայն Կենդանեաց, այլ եւ մեռելոց է փրկութիւն: Եւ դարձեալ թէ որոց մեռելոց իցէ պա|տարագն փրկութիւն եւ որոց ոչ: Այլ եւ զնծայս պատարագին՝ յորո՞ց եւ կամ որպիսի՞ աւրինակաւ առնու քահանայ եւ տուիչք ընծայիցն որպի|սի՞ կամաւք տացեն ի քահանայ. Նայեւ թէ զի՞նչ խորհուրդ է քառասներորդս կատարել ննջեցելոցն»: Սկ.՝ «Արդ նախ զայս պա|րտ է գիտել թէ զկ|արգ յամենայն աւո|ւր հրաման ...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ ընդ վատ ծառային այնորիկ արտաքս ընկէցիկ լիցի յաստուածայ|ինն զաւթէ»:

բ. Թ. 229աբ — 230բբ՝ Վնգ.՝ «Յաղագս թէ ոչ է աւրինակ հացն եւ բաժակն մարմնոյ եւ արե|անն Քրիստոսի, այլ ճշմարիտ մարմին եւ ա|րիւն Քրիստոսի: Յորս թէ ոչ Նուազի չնորհն յաղագս անարժան մա|տուցողի»: Սկ.՝ «Տէր մեր եւ Աստուած Յիսուս Քրիստոս յորժամ էջն յարգանդ կուսի Աստուածածնին ...» եւն.: Վջ.՝ «Եկեսցուք այսուհե|տեւ ի տեսութիւն առաջիկայ խորհրդոյս հոգոյն ձեռնտու|ութեամբ»:

գ. Թ. 230բբ — 231աբ՝ Վնգ.՝ «Խորհուրդ զանազանութիւն [= զանազանութեան] զգեստից»: Սկ.՝ «Յորժամ հանդերցեալ ոք ի|ցէ ի քահանայապետաց եւ կամ ի քահանայից ...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ բացաւ գլխով կայցեն ամենեքին ի սուրբ խորհրդեանն»:

դ. Թ. 231աբ — 231բբ՝ Վնգ.՝ «Մեկնութիւն»: Սկ.՝ «Քահանային մտանելն յօ|անդատունն [= յաւանդատունն] եւ ի բաց մերկա|նալն ...» եւն.: Վջ.՝ «... զաղօ|թսն զհամարձակութիւն եւ զպարզութիւն սրտին ունի զօրինակ»:

ե. Թ. 231բբ — 233ա՝ Վնգ.՝ «Վասն (դիմա) դիմադրութիւն [= դիմադրութեան]»: Սկ.՝ «Բայց են ոմանք, զի հակառ|ակեն եւ աւելորդ եւ անաւգուտ ...» եւն.: Վջ.՝ «... ոչ միայն քրիստո|նեայք, այլ եւ անհաւատք բացագլխով կան յաղօթս»:

բ. Թ. 233ա — 269աբ՝ Բուն պատարագի մեկնութիւնը զգեստաւորուելուց մինչեւ վերջը: Սկ.՝ «Զի՞նչ խորհուրդ ունի սաղմոս եւ աղօթք քահանային ի ժամ զգեստաւորութեանն: Եկեղեցին տուն եւ բնակու|թիւն է երկնաւոր թագաւորին եւ դասք քահանայիցն ...» եւն.: — 234բա՝ «Զինչ նշանակէ յետ զգեն|լոյն առ Հոգին աղօթել: Եւ յետ զգենլոյն զայ առաջի սրբոյ սեղանոյն եւ անկեալ ի վերայ երեսացն ասէ զաղաւթս զայս առ սուրբ Հոգ|ին, զոր ասացեալ սուրբ հօրն Գրիգորի Նարեկացոյ ...» եւն.: — 234բբ՝ «Ամենակալ Աստուած, բարերար, մարդասէր, Աստուած բոլորից, յօրինող էրեւ|ութից ...» եւն.: — 237բա՝ «Եւ քահանայն ասէ զաղօթսն սրբ|ոյն Յովհաննու Ոսկէբերա[նին]: Տէր Աստուած մեր, որ զերկնաւոր հացդ, զՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս, զկերակուր ...» եւն.: — 250աբ՝ «Մեկնութիւն առաջին աղօթից պատարագին սուրբ հաւրն Աթանասի: Տէր Աստուած զաւրութեանց եւ ար|արիչ ամենայն լինելութեանց, որ յանէու|թենէ զբնաւս ի ցուցակութիւն ածե|ալ զոյացուցեր: Տէր Աստուած, ոչ միայն ...» եւն.: Վջ.՝ «... Պատուական մարմին եւ արի|ւնն Քրիստոսի տուեալ լինի քեզ ի քաւութիւն եւ ի թողութիւն մեղաց: Եւ Քրիստոսի Աստուծոյ անդադար փառք յաւիտեանս. ամէն»:

III. Թ. 269բա — 270բբ՝ Յիշատակարան: «Փառք ամենազօր տէրութեան եւ միա|նական սուրբ երրորդութեան Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգոյն սրբո յիմանալեաց եւ ի հրաբուն սեռիցն ամենայն տարրեղէն սե|ռից նիւթականացս այժմ եւ զրաւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն: Արդ չնորհիւ Տեառն սկասայ եւ ողորմութեամբ նորին աւարտե|ցայ զսահմանեալ տառս կանոնաց առաքելոցն սրբոց եւ երից սուրբ ժողովոյն սուրբ հարա|նցն հայրապետաց եւ ընդ ժամանակս ժա|մանակս սուրբ եպիսկոպոսաց եւ թագաւորք ժողով եղելոցն ամենայն ազգաց եւ մանաւանդ յատուկ մերայնոց ազգացս հայրա|պետաց, եպիսկոպոսաց եւ սուրբ վարդապետացն, զոր ժողովեալ են իմաստու|նքն սուրբ մեծաւ աշխատութեամբ եւ եդեալ են ի մի տուփ եւ ցան|կով փակեալ եւ համարով նշանակեալ, զի դիւրագիւտ լիցի, խնդրողացն, վաղվաղակի գտանել վկայական բանիւք բազմաւք մին կանոնին, ի ԺԸ ի ԺԵ ի մինչեւ ԾԸ անգամ. այլ զո համաձայնութիւն որպէս ի ձեռնադրութեան կոչումն աս|տիճանաւորաց թ կարգաց եկեղեցականաց՝ թէ զորս պարտ է կո|չել եւ կամ զորն ոչ, եւ այլ կանոնական օրէնս եւ սահմա|նս պիտանիս ի յօգուտ լսող|ացն: Արդ եւ ես անպիտան ծառայս, փծուն եւ տխմար, սուտանուն Կիրակոս, էի եւ եմ եւ եղէց վիճակ եւ ժառան|գութիւն, միայն թէ ընկալցի ան|արգամեծար Տէրն, որոյ չնորհիւն սկիզբն արարի սուրբ առաքելոց եւ հայրապետաց կանոնիս եւ պատարագի խորհրդ|ոյ մեկնիչիս ի քաղաքն ի Յռա|տօզ, որ մականուն Թէքիրտաղ կոչի, ի դուռն Ծովահայեաց սուրբ Յոհանէս նորընձայ աւե|տարանիչ անուն եկեղեցոյս ի հայրապետութեան Էջմիած|նայ Տէր Փիլիպպոսին եւ տեղ|ոյս առաջնորդութեանն, քաջ հռետոր եւ ջատագով յօրի|նացն Աստուծոյ, մեծ եւ անուանի եւ ամենայն իմաստիւք լի, դարանաղ|ու Գրիգոր վարդապետին եւ ընդ հովանեաւ նորին սքան|չելագործ սուրբ Թեղթափին, որ Թումայ առաքեալն մասն ի մէ|նջ կայ եւ առ հուպ յինք ունի եւ միւս սքանչելագործ Վասլոյ սուրբ նշամին, որ թագաւոր կոչի: Եւ արդ սկսայ ողորմութեամբ եւ աւգնականութեամբ սոցին յանգհանի: Իսկ ես անար|ժանս եւ անպիտանս, վատ|թարս եւ անպտուղս ի բարե|աց ծառայս ամենայն ծառայիցդ Աստուծոյ, Պետրոս երէցս, խնդրեցի զաւրինակ կանոնգրգիս եւ զխորհրդոյ մեկնիչիս ի Գրիգոր վարդապետէն իմմէ. եւ եմ ծառայ եւ սպասաւոր նորին. ի խնդրելն իմոյ ոչ ձանձրացաւ, այլ սիրով չնորհեաց ինձ: Եւ ես փափագանաւք եւ իմ հալալ արդեանցս եւ վաստակի իմոյ ետու գրել իմոյ անձին: Արդ երես անկեալ աղաչ|եմ զձեզ, ո՛վ դասք քահանայից եւ մա|նկունք եկեղեցոյ, որք հանդ|իպիք սմայ, կարդալով կամ աւրինակելով, հայցեցէք ի յա|պէնիազ Արարչէն եւ ի յՈրդոյն

միածնէն, զի պահեսցէ զնայ անսայթաք կենաւք ջահ անշիջանելի ի մէջ եկեղեցոյ. եւ յետ փոխման նորա ինքն Քրիստոս զփո|խարէն եւ զտրիտուրն միոյն .ճ.|ապատիկ եւ հազարապատիկ եւ բիւրապատիկ հատուսցէ դասելով ընդ ճշմարիտ եւ աստուածաբան վարդապետաց դասուն, դասակից եւ պսակակից արասցէ զինքն եւ զննջեցեալսն իւր ի Քրիստոս Աստուածն մեր. ամէն: Արդ ես, անկեալ, անպիտ|անի ծառայս, փծուն, մեղօք [ի]լի, ըզկանոնգիրքս աւարտ հանի եւ ի խնդիր տէր Պետրոսի, ի թվին Հայոց հա|զար ամի ութձուն եւ ութ, յԱրաբարդի, ի քսան երկ|ու ամսոյն մարտի, որ արե|գակն ի խոյն մտի:

Զեռս երթայ դառնայ ի հող,
Գիրս մնայ յիշատակ|ող.
ԶԶեզ աղաչեմ, ո՛վ ընթեր|ցողք,
Վասն իմ առ Տէր լինիք մաղթող:

Եւ որք հայցեն ի Քրիստոսէ,
Առատաձիրն պարգեւողէ,
Չիշել ըզմեղս իմ, որ անբաւ է,
Տէրն ամենից զնոցայն թողցէ:

Որք հանդիպիք յայսըմ տառի,
Յիշման առնէք զմեզ արժանի.
Եւ որք յիշենն՝ յիշեալ լիցի
Յահեղ աւու|րն աներեկի:

Տացուք ըզփառս Հաւր անծնի,
Այլ եւ Որդոյ իւր միա|ծնի,
Բղխումըն Հաւր անճառ Հոգի,
Անձամբ երեք բնու|թեամբըն մի»:

IV. Թ. 275բ — 287աբ՝ ազգականութեան աստիճանների մասին:

1. Թ. 275բ — 276աբ՝ Ներսէս Շնորհալու ասածը ազգականութեան մասին:

ա. Թ. 275բ՝ ազգականութեան աստիճանների մի տախտակ:

բ. Թ. 276՝ նկատողութիւններ: Վնդ.՝ «Մեծին Ներսէսի Հայոց պատրիարգի արարեալ է, եր|կրորդ լուսաւորչի: Ընթհե|ռնելով մեր զխրատ աստիճանաց ազգականութեան մե|ծաւ աշխատութեամբ հասու ե|ղեալ ի դրոշմած աղուսակա|ձեւ [= աղիւսակաձեւ] աստիճանացս իւրաքա|նչիւրոցն հանդիպողութեան, թէ ո՞ր ո՞րոյ զուգա-

կշիռ, եւ վասն անուանց նրբախաւսութեան հարկաւորապէս»։ Սկ.՝ «Այլ եւ դրոշմեցաք ի խաչաձեւ աղու|սակիս վասն դիւահաս գոլոյ ...» եւն.։ Վջ.՝ «...մի՛ ի|շխեսցէ թողուլ զհինն, որ ա|ղիւսակաձեւ դրոշմածն, զոր յառաջնոց վեհիցն է աշխատասիրեալ, եւ որ թողցէ, դատեսցէ զնոսա Աստուած»։

2. Թ. 276բա — 284բբ՝ Վնգ.՝ «Դարձեալ կանոնք եւ սահմանադրութիւն եւ աւրէ|նք աստիճանաց ազգակա|նութեան եւ կնքաւորութեան, եդեալ Հարցն առաջնոց՝ լուսաւորչին մերոյ սրբոյն Գրիգորի եւ որդոց եւ թո|ռանց նորա եւ սրբոյ Ներսէ|սի սքանչելագործ հայրա|պետին մեծի, եւ պարզութիւն եւ մեկնութիւն, արարեալ սրբոյն Ներսեսի Կլայեցոյն։ Աւ|գնեայ Յիսուս Քրիստոս»։ Սկ.՝ «Գիտել պարտ է, ով որդիք հո|գեւորք բազմաչարչար հաւ|րն մերոյ եւ կենդանի նահատակին, լուսաւորչին մերոյ, սրբոյն Գրիգո|րի, զի ազգականութիւնն տարորոշեալ անձանցն է եւ ոչ անհատին, զի անհատն ...» եւն.։ Վջ.՝ «Այսպէս եւ օրինաւոր հոգէզաւակքն երկրորդն խնամենան, որ օտարցն առ|նուն զիրար եւ այս անքան շատ լիցի, որ ցուցեալ եղեւ ի մէնջ։ Եւ Քրիստոսի փառք յօ|իտեանս [= յաւիտեանս]. ամէն»։ «Եւ այս աղիւսակ Քրիստոս եւ ... զարդի առաջ ի խաչ աղիւսակէն, որ Ներսէս Կլայե|ցոյն է յաւրինեալ եւ որն ամենայն բովանդակ Յակոբ ..... խոտաճարակ մեկնիչ արարին հանճարոցն աստուածիմաստ վարդապետն, ի խնդրոյ մեծ եւ աւագ վարդապետ|ին Թումայոյ աստուածաբնակ մեծ ուխտին Յոբա եւ ծառայաբար կատարել աստուածակիր հոգելից առն Աստուծոյ Թումայի, աշակերտի Նորին»։

3. Թ. 284բբ — 287աբ՝ Վնգ.՝ «Կանոնք եւ օրինադրութիւն մամնաւոր եւ հոգեւոր ազգականու|թեանցն, զոր արարեալ եւ սահմանեալ յառաջնոց հարցն սրբոց՝ սուրբ լուսաւորչին մերոյ, սրբոյն Գրիգորի եւ սուրբ որդոց եւ թոռանց նոր|ին, եւ մեկնեալ եւ պարզեալ սուրբ եւ աստուածակիր, հոգիընկալ վարդապետացն մերոց՝ Վարդանայ եւ Գէորգայ եւ Յովհանէ Պլուզի Երզնկացոյն։ Աւգնեայ, Յիսուս Քրիստոս»։ Սկ.՝ «Գիտելի է, զի կանոնք է այնոցիկ, որ սրբ|ութեամբ սնանին եւ լինի կտրիճ, տղայն ժե տա|րոյ՝ փեսացու է եւ աղ|ջիկն ժդ տարոյ՝ հարսնացու է, կամ ժբ տարոյ ...» եւն.։ Վջ.՝ «...առնէ զայն, զի մեծ անցա|նք եւ անօրէնութիւն եւ անքօ|ելի [= անքաւելի] ուրացութիւն է անզղջից»։

V. Թ. 287աբ — 287բա՝ «Նախադրութիւն եւ աղերսա|նք Յովհանիսի վարդապետի Երզնկացոյ, որ եւ Պլուզ կոչեցեալ, եւ .... արկողի Գրիգոր վարդապետի կ ....։ Եւ ես նովին ձայնիւ գոչեմ

[եւ] [ա]ղաղակեմ զամենեցունդ զվերակաց|ոյս եկեղեցւոյս Աստուծոյ, զվարդապետս (վպ) եւ զքահանայս։ Զոր եւ աղաչեմ զաստուածա|պատիւ առաջնորդս եկեղեցս .... [չորս տող պակասում են, որովհետեւ թերթի ներքին մասը պատառոտած է] զմեզ ի պարտուց եւ ի խղճէ թե|թեւացուսջիք եւ գրով տայք զ|այս ամենայն վիճակս ձեր։ Քահանայքդ, կարդայք եւ քարոզեք ժողովրդե|ան ձերոյ, զի հարկ ի վերայ ձեր կայ եւ առաջի ատենին Քրիստոսի հա|մարս տալոց էք վասն ժողովրդե|ան ձերոյ։ Արդ մի՛ անփոյթ առնէք զսայ գրել եւ քարոզել. զի թերեւս պատիժ դատա|ստանին մերոյ թեթեւասցի եւ սողքն յաւրէնս եւ ի պատու[իր]անս Աստուծոյ գնասցին. Եւ մի՛ այնգիտաբար մեղանչելով, [ա]ջակողմ դասէն ի ձախն, ստորեսջիք, այլ զուղիղ եւ զանխոտոր զարքունին գնասցեն ճանապարհ, որ յաջ խոտորելով եւ ոչ յահեակ. եւ Քրիստոսի փառ[ք] [յ]աւիտեանս. ամեն»։

* * *

ՀԱՄԱՐ 2.

ԹԵՐԹ 251 [252 եւ 253 դուրս են հանուած]։ — ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ 9×6 սմ. [գրութիւն միասիւն 6,5×3,5—4]։ — ՏՈՂ. 21 [ենթամբ ուղղահայեաց գծուած, ապա յղկուած]։ — ՆԻՒԹ մագաղաթ։ — ԳԻՐ բոլորագիր։ — ԽՈՐԱԳԻՐ եւ ՎԵՐՆԱԳԻՐ կարմիր։ — ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ կարմիր. — զարդագիր՝ կարմիր եւ կապոյտ 2ա, 4բ, 7բ, 10ա, 13ա, 16բ, 20ա, 24բ, 29ա, 33ա, 37բ, 41բ, 45ա, 49ա, 52բ, 56բ, 61ա, 64բ, 70բ, 73բ, 79ա, 83ա, 87բ, 91բ, 96բ, 100բ, 104բ, 107բ, 111բ, 115բ, 119բ, 123բ, 127ա, 132ա, 136ա, 142ա, 147բ, 151բ, 156ա, 160ա, 162բ, 167ա, 170բ, 174ա, 176բ, 181ա, 186բ, 190ա, 192ա, 195բ, 199բ, 203բ, 207ա, 210բ, 215բ, 219բ, 221բ, 225բ, 229ա, 232բ, 235բ, 241ա, 245բ, 248ա եւ 250բ։ — ԲԱՒԱՆԶԱՏՈՒՄ միջօց։ — ԶԱՐԴ 1բ Դաւիթ մարգարէի պատկերը. խոռանազարդ՝ կարմիր եւ կապոյտ, 2ա, 29ա, 61ա, 96բ, 127ա, 162բ, 192ա եւ 221բ. լուսանցազարդ՝ կարմիր եւ կապոյտ 2ա, 4բ, 7բ, 10ա, 13ա, 16բ, 20ա, 24բ, 29ա, 33ա, 37բ, 41բ, 45ա, 49ա, 52բ, 56բ, 61ա, 64բ, 70բ, 73բ, 79ա, 83ա, 87բ, 91բ, 96բ, 100բ, 104բ, 107բ, 111բ, 115բ, 119բ, 123բ, 127ա, 132ա, 136ա, 142ա, 147բ, 151բ, 156ա, 160ա, 162բ, 167ա, 170բ, 174ա, 176բ, 181ա, 186բ, 190ա, 192ա, 195բ, 199բ, 203բ, 207ա, 210բ, 215բ, 219բ, 221բ, 225բ, 229ա, 232բ, 235բ, 241ա, 245բ, 248ա եւ 250բ պատկերներ 24բ, 56բ, 91բ, 123բ, 142ա, 160ա, 190ա, 219բ եւ 248ա։ — ԿԱԶՄ փայտեայ, կաշեպատ։ — ԹՈՒԱԿԱՆ, ՏԵՂ., ԳՐԻՉ, ԿԱԶՄՈՂ., ԾԱՂԿՈՂ. անյայտ։ — ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 162ա։ — ՎԻՃԱԿ լաւ, միայն թերթ 1 եւ 251 պատառոտած, 1 ուրիշ թերթի վերայ կպցրած, 252 եւ 253 դուրս հանուած։

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ

Իւրաքանչիւր սաղմոս տուներով եւ գլուխներով բաժանուած եւ առանձին վերնագիր ունի։ Խրգ.՝ «Մեկնութիւն [ի վերայ բո]վանդակացն՝ թէ վասն է՞ր եւ յորո՞[եմ ա]ւուր նուագեաց Դաւիթ յիւրաք[անչիւր]

սաղմոսն»։ Սկ.՝ «Յորժամ գնաց Սաւուղ առ գիւթն հանել զՍամուէլ՝ առաց Դաւիթ զսաղմոսս գայս։ Եւ գարձեալ վասն հաւատոց եւ գործոց եւ յանդիմանութեան ամբարշտաց ասէր. Երանեալ է այր, որ ոչ գնաց . . .» եւն.։ Վ.Ջ. «Տունք Ժդ. Ալէլուիա։ Վասն կատարում չինուա|ծոց յարկացն Աստուծոյ, զոր չինեաց զօ . . . .» [Թերթ 252 եւ 253 դուրս են հանուած]։ — 162ա՝ «Յիշեցէք ի սուրբ աղօթս ձեր զիս մեղսաթաւալ զբ|րիչ Քրիստոսատուրս։ Հայր մեր.»։

Հմմտ. Գարեգին Զարպհանալեան, Հայկական Մատենագիտութիւն, Վեն. 1883, էջ 595—608։

* * *

ՀԱՄԱՐ 3.

ԹԵՐԹ 344։ — ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ 14,5×10 սմ. [գրութիւն միասիւն 11×7 սմ.]։ — ՏՈՂ 24 [կարմիր բանաձով ուղղահայեաց, նեղմամբ հորիզոնական գծուած եւ ապա յղկուած]։ — ՆԻՒԹ բուղթ։ — ԳԻՐ նօտրագիր։ — ՎԵՐՆԱԳԻՐ կարմիր։ — ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ կարմիր. — զարդագիր կարմիր, կանանչ, կապոյտ եւ դեղնագոյն 1ա, 3բ, 6բ, 9բ, 12ա, 14բ, 16բ, 18բ, 19բ, 25ա, 29բ, 32բ, 35բ, 39ա, 40ա, 41բ, 44ա, 45ա, 45բ, 48ա, 51ա, 51բ, 55ա, 57բ, 60ա, 63ա, 66ա, 70ա, 72բ, 75ա, 76բ, 79ա, 82բ, 83ա, 86ա, 89բ, 90ա, 94բ, 98բ, 102բ, 105ա, 108բ, 114ա, 118ա, 123ա, 126ա, 129ա, 131բ, 134ա, 137ա, 140ա, 143բ, 148բ, 151ա, 154բ, 156ա, 160բ, 167ա, 170բ, 174բ, 177բ, 182ա, 184ա, 188բ, 193ա, 197բ, 201ա, 204բ, 207բ, 210ա, 213ա, 216ա, 219բ, 224ա, 227բ, 231ա, 234բ, 236ա, 241ա, 245ա, 246բ, 251բ, 270բ, 277ա, 277բ, 282ա, 283ա, 284բ, 286ա, 288բ, 290բ, 292բ, 294բ 297ա, 299բ, 301բ, 305ա, 306ա, 307բ, 308բ, 311ա, 313ա, 315բ, 320բ, 325ա, 327ա, 329բ, 332ա, 334բ, 336բ, 339ա։ — ԲԱՒԱՆԶԱՏՈՒՄ հաճարեա միջօց։ — ԽՈՐԱՆԱԶԱՐԴ 1ա, 45ա, 76բ, 123ա, 286ա, 305ա եւ 325ա։ — ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐԴ 1ա, 48ա, 51բ, 55ա, 57բ, 86ա, 90ա, 94բ, 123ա 137ա, 140ա, 143բ, 148բ 154բ, 156ա, 167ա, 174բ, 177բ, 182ա, 184ա, 188բ, 193ա, 197բ, 201ա, 204բ 231ա, 234բ, 236ա, 286ա, 288բ, 290բ, 292բ, 305ա, 306ա, 307բ, 318բ, 311ա, [— 51ա, 151ա, 160բ, 170բ եւ 241ա պատկերներ]։ — ԿԱԶՄ բղթեայ կաւեպատ մէջօվ։ — ԹՈՒԱԿԱՆ, ՏԵՂ, ԳՐԻՉ, ԿԱԶՄՈՂ եւ ՆԱՂԿՈՂ աճյայտ։ — ՑԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 304բ եւ 344բ։ — ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ 81ա մի կնիք։ — ՎԻՃԱԿ լաւ։

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ՇԱՐԱԿԱՆ

Հմմտ. Գաբեգին Զարպհանալեան, Հայկական մատենագիտութիւն, Վենետիկ 1883, էջ 512—517. Գաբրիէլ Ալեւիքեան . . . . , Բացատրութիւն շարականաց որ պաշտին ի հաւատակաց ժամակարգութեան Հայաստանեայց եկեղեցւոյ, Վենետիկ 1814. Կարգաւորութիւն հաւատակաց աղօթից Հայաստանեայց եկեղեցւոյ արարեալ Ս. Սահակայ Հայրապետի և Մեսրոպայ վարդապետի և Գիւտայ և Յովհաննու Մանդակունւոյ

և այլոց վարդապետաց, ի Հայրապետութեան Տն. Տն. Մատթէոսի Պետրոսի Ժ. Ազարեան կաթուղիկոսի տանն Կիլիկիոյ, Վենետիկ ի Սուրբ Ղազար 1898։ F. Nève, Les Hymnes funèbres de l'église arménienne traduites sur le texte arménien du charagan, Louvain 1855. F. Nève, L'Arménie chrétienne, Louvain 1886. *Աբարատ* 1894, էջ 85—88, 120—127, 218—220, 250—256՝ 222—227։ Zeitschrift der deutschen morgenländischen Gesellschaft, 1851, էջ 365—72. *Шараканъ. Богослужебные каноны и пѣсни армянскій восточной церкви переведъ съ древне-армянскаго языка, Н. Эминъ, Москва* 1879։

I. *Թերթ* 1ա—76ա՝ *Մեծ պասի կանոնը*։

1. *Թ.* 1ա—6բ՝ *Ա. չաբաթ*։

ա. *Թ.* 1ա—3ա՝ «*Կանօն բուն բարեկենդանին*»։ *Հմմտ. մրբ.* 4 II 1ա։

ա. *Թ.* 1ա—2բ՝ *օհ. կգբ. էջ* 185—187, «*Բանն որ ընդ Հօր յէութեան . . .*» *մինչեւ* «. . . . *ամենասուրբ Հոգի եւ բոլորից Աստըւած*», *յետոյ* 20 *տող*՝ «*Այսօր գուարճացան հրեշտակք . . . .*» *մինչեւ* «. . . *յայնմ աւուր աւրհնեալ առնին*»։

բ. *Թ.* 2բ—3ա՝ *հց. կգբ. էջ* 188, «*Ուրախացիր եկեղեցի . . . .*» *մինչեւ* «. . . . *արդարութեամբ. բարձ*[*ր*]. »։

գ. *Թ.* 3ա՝ *մծ. կգբ. էջ* 188—189, «*Որ ընտրեցար . . .*» *մինչեւ* «. . . . *նորոգիցուք. առ Նա.*»։

դ. *Թ.* 3ա՝ *ող. կգբ. էջ* 189, «. . . *թիւնս իմ . . .*» *մինչեւ* «. . . *ի փառս. ողո.*»։

ե. *Թ.* 3ա՝ *այ. կգբ. էջ* 189, «*Ի բարձանց . . .*» *մինչեւ* «. . . *արքայութեանդ. փա.*»։

բ. *Թ.* 3բ՝ *Ա. երկուշաբ. կգբ. էջ* 192—193։ *Հմմտ. հմր.* 4, II 1բ։

ա. *հց.*։ *Սկ.*՝ «*Որ հայիս քաղցրութեամբ . . . .*» *եւն.*։ *Վջ.*՝ «. . . *եկեղեցւոյ քո. ամեն*|*այն գործըք.*»։

բ. *ող.*։ *Սկ.*՝ «*Հայր բազումողորմ . . .*» *եւն.*։ *Վջ.*՝ «. . . *պիս ըզ*|*մոլորեալս. եւ ող*[*ըմիա*]. »։

գ. *այ. Աջ*։ *Սկ.*՝ «*Որ ի վերայ քերովբէից . . . .*» *եւն.*։ *Վջ.*՝ «. . . *քաղցր*[*ութեամբ*]. »։

գ. *Թ.* 3բ—4ա՝ *Ա. երեքշաբ.*։ *կգբ. էջ* 193—194։ *Հմմտ. հմր.* 4, II 1գ։

ա. *Թ.* 3բ—4ա՝ *հց.*։ *Սկ.*՝ «*Որ համագոյից ես . . .*» *եւն.*։ *Վջ.*՝ «. . . *զԱստըւածն Իսրայէլի*»։

բ. *Ող.*։ *Սկ.*՝ «*Աստըւած բազումողորմ . . .*» *եւն.*։ *Վջ.*՝ «. . . *ճըշմար*|*տութեան. եւ ող*[*որմիա*]. »։

գ. *այ.*։ *Սկ.*՝ «*Քեզ վայել է, Աստըւած . . .*» *եւն.*։ *Վջ.*՝ «. . . *եւ զմի Աստուածութիւն*»։

դ. Թ. 4ա—4բ՝ Ա. չորեքշաբ. կգւ. էջ 194—195։ Հմմտ. հմր. 4 II 1դ։

ա. Թ. 4ա—4բ՝ հց.։ Սկ.՝ «[Ո]ր յամենայնի ես կարօղ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ըզընա յաւ|իտեանս »։

բ. ող.։ Սկ.՝ «Ի նեղութեան . . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . . ապրեցոյ եւ ողորմեա »։

գ. տյ.։ Սկ.՝ «Ամենայն զինուորութիւնըք . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ամենակալ. »։

ե. Թ. 4բ—5ա՝ Հմմտ. հմր. 4 II 1ե։

ա. Թ. 4բ—5ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Երգէին մանկունքն ի հնոցին . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ասելով սուրբ, սուրբ, սուրբ Տեր, ալէլուիայ »։

բ. ող.։ Սկ.՝ «Զըղջըման իմոյ զարտասուս . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ զիմ զհիւ|անդութիւնս, որ մի. »։

գ. տյ.։ Սկ.՝ «ԶԱստըւածն Իսրայէլի ամենեքեան . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . մեծացուսցուք. եւ փ[առք].։

զ. Թ. 5ա—5բ՝ Ա. հինգշաբ. կգւ. էջ 196—197։ Հմմտ. հմր. 4 II 1զ։

ա. Թ. 5ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Բարեբանեալ ես թագաւոր անմահ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . . արարէ|ք ըզը(զ)նա յաւիտեան »։

բ. Թ. 5ա—5բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Վըտանգիմ ի բազմութենէ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . բարի փըրկեա զիս »։

գ. Թ. 5բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Որ բնակեալդ ես . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . Աստըւած մեր »։

է. Թ. 5բ—6ա՝ Ա. ուրբ. կգւ. էջ 197—198 [ա—գ]։ Հմմտ. հմր. 4 II 1է։

ա. Թ. 5բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Բարեբանեալ ես յաւիտեան . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . բարձրացուցէք ըզընա յաւիտեան »։

բ. Թ. 5բ՝ ող.։ Սկ.՝ « . . . թիւնս իմ. Ողորմեա ինձ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . որդոց մարդ|կան. ողորմ[եա]. »։

գ. Թ. 5բ—6ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Ի բարձանց . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . անբաժանելի. փա. »։

դ. Թ. 6ա՝ մկ.։ Սկ.՝ «Առաւօտու զօրհներգութիւնս . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յար|արածըս քո. եւ զմանկ[ունս]. »։

ե. Թ. 6ա՝ հբ.։ Սկ.՝ «Ինձ օգնութիւն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . Աստըւած յաւիտենից. ինձ օգնութիւն. »։

զ. Թ. 6ա՝ հբ.։ Սկ.՝ «Համբարձի զաչս իմ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . փըրկեա ըզմեզ »։

ը. Թ. 6ա—6բ՝ Ա. շաբ.

ա. Խրատ. «Շաբաթ զօրհնութիւն ի մարտիրոսաց կարգէն ասա, որպէս եւ գրեալ է»։

բ.՝ «Շարական սրբոյն Թէոդորոսի»։ Կգւ. էջ 201—202։ Սկ.՝ «Որ ընտրեցեր ի սկըզբանէ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ընդունելի. աղաչանօք. »։

2. Թ. 6բ—12ա՝ Բ. շաբաթ։ Վնգ.՝ «Կանօն երկրորդ կիրակէին աղուհացից»։

ա. Թ. 6բ—9բ՝ Բ. Կիր.։ Հմմտ. հմր. 4 II 2ա։

ա. Թ. 6բ—8բ՝ օհ.։ Կգւ. էջ 202—205, «Որ զօրէնըս սրբութեան . . .» մինչեւ « . . . Որ մեռելոցըն յուսով. յարութիւն ես ձայնիւ քեզ», յետոյ՝ «Ուրախ լեր, մայր անճառ լուսոյ . . .» եւն., «Զօրութիւն սուրբ խաչի . . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . խաչի քո ցուցեր աշխարհի. սա պահեսցէ. »։

բ. Թ. 8բ՝ հց.։ Կգւ. էջ 206։ Սկ.՝ «Որ յառաջ քան . . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . կեանսըն յաւիտենից. բարձր արարէք. »։

գ. Թ. 9ա՝ մծ.։ Կգւ. էջ 206—207։ Սկ.՝ «Որ ըզկեանքն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . վերածեաց ի կեանս. առ նա. »։

դ. Թ. 9ա՝ ող.։ Կգւ. էջ 207։ Սկ.՝ «Որ առաքեցար . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . աղաչեմք ըզքեզ »։

ե. Թ. 9ա—9բ՝ տյ.։ Կգւ. էջ 207։ Սկ.՝ «Որ անմարմնոց . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . երգեմըք քեզ ըզփառս ի բարձունս »։

բ. Թ. 10ա—10բ՝ Բ. չորեքշաբ. կգւ. էջ 211—212։ Հմմտ. հմր. 4 II 2գ։

ա. Թ. 10ա—10բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Աստըւած հարցըն մերոց բարեբանեալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . արար|էք ըզընա յաւիտեան »։

բ. ող.։ Սկ.՝ «Աղաչեմք ըզքեզ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . խնայեա յիս եւ ողորմեա »։

գ. տյ.։ Սկ.՝ «Տուք փառս Աստուծոյ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . փրկչէն մերմէ »։

գ. Թ. 10բ—11ա՝ Բ. հինգշաբ.։ Կգւ. էջ 212—213։ Հմմտ. հմր. 4 II 2ե։

ա. Թ. 10բ—11ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Աւրհնեալ եւ փառաւորեալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «ընդ նոսին գովելով, բարձր. »։

բ. ող.։ Սկ.՝ «Աղաչեմ ըզքեզ, Տեր, Հայր երկնաւոր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ալէկոծեալ յանցանաւք »։

ֆ.՝ այ.: Սկ.՝ «Փառք պատիւ ...» եւն.: Վջ.՝ «... անու|անըդ քում սրբոյ»:

դ. Թ. 11ա—11բ: Հմմտ. հմր. 4 II 2զ:

ա. Թ. 11ա՝ հց.: Սկ.՝ «Փառաւորեալ յաւիտեան Աստուած հարցըն մերոց ...» եւն.: Վջ.՝ «... զՀայր ի յերկինըս տայր փառ|աւորել. բարձր.»:

բ. Թ. 11ա—11բ՝ ող.: Մեղաց, Տեր, բազումողորմ ...» եւն.: Վջ.՝ «... խոստովանիմ ըզյանցանս իմ եւ ողորմեա»:

գ. Թ. 11բ՝ այ.: «Ընդ երկնային զօրութիւնսն ...» եւն.: Վջ.՝ «... մա|նկունք եկեղեցւոյ սրբոյ»:

ե. Թ. 11բ—12ա՝ Բ. ուրբ.: Կգւ. էջ 213—215 [ա—գ]: Հմմտ. հմր. 4 II 2է:

ա. Թ. 11բ՝ հց.: Սկ.՝ «Զանճառ էութիւն ...» եւն.: Վջ.՝ «... բարձր արարէք ըզընա յաւիտեան»:

բ. 11բ՝ ող.: «... թիւնս իմ Մեղա քեզ ...» եւն.: Վջ.՝ «... ի մէնջ ըզցասումըն քո. մեղա քեզ»:

գ. Թ. 11բ—12ա՝ այ.: «Որ Տերդ ես երկնի ...» եւն.: Վջ.՝ «... լուր ձայնից մերոց»:

դ. Թ. 12ա՝ մկ.: Սկ.՝ «Լոյս փառաց բանդ Աստուած ...» եւն.: Վջ.՝ «... բնակեալդ ի լոյս անմատոյց. կար.»:

ե. Թ. 12ա՝ հբ.: Սկ.՝ «Աւգնական մեր լեր, Տեր ...» եւն.: Վջ.՝ «... ի ժամ երեկոյիս»:

զ. Թ. 12ա՝ Բ. չաբ.: Վնգ.՝ «Երկրորդում Շաբաթ սրբոյն Կեւրդի Երուսաղէմի հայրապետին»: Յետոյ՝ մկ. կգւ. էջ 218, «Մանկունըք նոր Սիօնի ...» մինչեւ «... ըզյիշատակ.»:

3. Թ. 12ա—19բ՝ Գ. չաբաթ:

ա. Թ. 12ա—14բ՝ Գ. կիր.: Վնգ.՝ «Կանօն երրորդում կիրակէին»: Կգւ. էջ 218՝ «Օրհնեմք ըզքեզ ամըսկիզբն ...» — 221 «... արեգ|ակնային փայլին ճառագայթք», 221 «Որ զտիրականըդ ...» — 222 վերջին տող: Հմմտ. հմր. 4 II 3ա:

ա. Թ. 12ա—13բ՝ օհ.: Սկ.՝ «Օրհնեմք ըզքեզ անըսկիզբն Հայր ...» եւն.: Վջ.՝ «... յորմէ արեգ|ակնային փայլին ճառագայթք»:

բ. Թ. 13բ—14ա՝ հց.: «Որ զտիրականըդ կերպարան ըզզեցուցեր ...» եւն.: Վջ.՝ «... ի ջուրց մեղաց եւ բարձր.»:

գ. Թ. 14ա՝ մծ. Սկ.՝ «Ուրախ լեր, մայր լուսոյ ...» եւն.: Վջ.՝ «... մեզ լոյս երեսաց Քրիստոս. լեր»:

դ. Թ. 14ա—14բ՝ ող: Սկ.՝ «... թիւնս իմ, որ խոնարհեցար ...» եւն.: Վջ.՝ «.... երկրաւորացս ողորմեա»:

ե. Թ. 14բ՝ այ.: Սկ.՝ «Ընդ լուսափայլ ...» եւն.: Վջ.՝ «.... բարձունս Աստուծոյ»:

բ. Թ. 14բ—15ա՝ Գ. երկուշաբ.: Կգւ. էջ 225—226: Հմմտ. հմր. 4 II 3բ:

ա. Թ. 14բ՝ հց.: Սկ.՝ «Աւրհնեալ Տեր Աստուած հարցըն ...» եւն.: Վջ.՝ «... բարեբանեցէք եւ բարձ.»:

բ. Թ. 14բ—15ա՝ ող.: Սկ.՝ «Դարձոյ զցասումն ...» եւն.: Վջ.՝ «.... քաւեա զիս ըզմեղաւորս»:

գ. Թ. 15ա՝ այ.: Սկ.՝ «Որ ի վերդ ես քան ...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ ի մարդկանէ. փառաց.»:

զ. Թ. 15ա—15բ՝: Հմմտ. հմր. 4 II 3գ:

ա. Թ. 15ա՝ հց.: Սկ.՝ «Որ ապրեցուցեր զերիս մանկունս ....» եւն.: Վջ.՝ «... Աստուածն Աստուծոյ գովեցէք եւ բարձ.»:

բ. Թ. 15ա—15բ՝ ող.: Սկ.՝ «Աներեւութից քննող գաղտնեաց ...» եւն.: Վջ.՝ «... ըզթողութիւն եւ կեցո»:

գ. Թ. 15բ՝ այ.: Սկ.՝ «Աւրհնեմք ըզքեզ, անըսկիզբն ...» եւն.: Վջ.՝ «... փառըք քեզ Աստուած»:

դ. Թ. 15բ—16ա՝: Հմմտ. հմր. 4 II 3դ:

ա. Թ. 15բ՝ հց.: Սկ.՝ «Որ ահաւոր քոյով զօրութեամբ ...» եւն.: Վջ.՝ «... ձայնիւ բարե|բանելով. օրհ.»:

բ. Թ. 15բ՝ ող.: Սկ.՝ «Բազում են քո զըթութիւնքըդ ...» եւն.: Վջ.՝ «... յորժամ գաս դատել զերկիր. ո[ղորմեա]»:

գ. Թ. 15բ—16ա՝ այ.: Սկ.՝ «Աւրհնեսցուք եւ գովեսցուք ....» եւն.: Վջ.՝ «... օրհնու|թիւն մատուցանեն, Փրկիչ, քեզ»:

ե. Թ. 16ա—16բ՝ Գ. երեքշաբ. Կգւ. էջ 226—227 [ա—գ]: Հմմտ. հմր. 4 II 3ե:

ա. Թ. 16՝ հց.: Սկ.՝ «Ուղիղ են ճանապարհըք քո ...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ առաւել բարձ[ր].»:

բ. Թ. 16ա՝ ող.: Սկ.՝ «Մեղաք մինչեւ յերկինս ...» եւն.: Վջ.՝ «... քո ժառանգութիւն»:

գ. Թ. 16ա՝ այ.: Սկ.՝ «Հընչմամբ փողոյ ...» եւն.: Վջ.՝ «... ձայնիւ ցնծութեամբ»:

դ. Թ. 16ա—16բ՝ մկ.: Սկ.՝ «Մանկունք եկեղեցոյ փառաբանիչք...» եւն.: Վջ.՝ «... զհոգին ճըշմար|իտ անդադար.»:

Ե. Թ. 16բ՝ հբ.: Սկ.՝ «Համբառնալով զաչս մեր ...» եւն.: Վջ.՝ «... փառք ամենա|զօր տէրութեանըդ քո»:

զ. Թ. 16բ—17ա: Հմմտ. հմր. 4 II 3զ:

ա. Թ. 16բ՝ հց.: Սկ.՝ «Հարցըն մերոց օրհնեալ ես ...» եւն.: Վջ.՝ «... օրհնեմ զթագաւորն անմահ»:

բ. Թ. 16բ՝ ող.: Սկ. «Յամենայն ժամ աղաչանք ...» եւն.: Վջ.՝ «... յանցաւոր երկրի»:

գ. Թ. 17ա՝ տյ.: Սկ.՝ «Միաբանութեամբ տուք փառս ...» եւն.: Վջ.՝ «... լուսատու տիեզերաց«:

է. Թ. 17ա՝ Գ. չորեքշաբ.: Կգւ. էջ 227—228: Հմմտ. հմր. 4 II 3է:

ա. հց.: Սկ.՝ «Որ հարցըն մերոց ...» եւն.: Վջ.՝ «... օրհնեցէք եւ առաւել.»:

բ. ող.: Սկ.՝ «... թիւնս իմ. Ողորմեա ինձ ...» եւն.: Վջ.՝ «... քաւեա զիս. եւ ողոր[մեա]»:

գ. տյ.: Սկ.՝ «Յորժամ գայցես ....» եւն.: Վջ.՝ «... եւ Աստըւած իմ»:

ը. Թ. 17ա—17բ՝ Գ. հինգշաբ.: Կգւ. էջ 228—230: Հմմտ. հմր. 4 II 3ը:

ա. Թ. 17ա—17բ՝ հց.: Սկ.՝ «Մանկունքըն գերեալք ի մէջ հնոցին ...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ բարձ[ր] ար[արէք].»:

բ՝ ող.: Սկ.՝ «Յոյս իմ ես դու, Տէր ...» եւն.: Վջ.՝ «... սուրբ արքայութեանդ. ողորմ[եա]»:

գ՝ տյ.: Սկ.՝ «Ընդ առաւօտս ...» եւն.: Վջ.՝ «... յաղօթս իմ. թագաւոր.»:

թ. Թ. 17բ—18ա: Հմմտ. հմր. 4 II 3թ:

ա. Թ. 17բ—18ա՝հց.: Սկ.՝ «Տէր Աստըւած հարցըն մերոց յամենայնի ...» եւն.: Վջ.՝ «... զուարճացոյց. եւ բարձ[ր].»:

բ. ող.: Սկ.՝ «Մեղք իմ բազում են ...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ մարդասէր, քանզի.»:

գ. տյ.: Սկ.՝ «Ամենայն երկիր տուք փառս ...» եւն.: Վջ.՝ «... յազգէ տանն Իսրայէլի»:

ժ. Թ. 18ա—18բ: Հմմտ. հմր. 4 II 3ժ:

ա. Թ. 18ա՝ հց.: Սկ.՝ «Մանկանց ըզձայնն քեզ ...» եւն.: Վջ.՝ «... հրոյն բորբոքումըն. բա[րձր].»:

բ. Թ. 18ա—18բ՝ ող.: Սկ.՝ «... թիւնս իմ. Մեղայ քեզ ...» եւն.: Վջ.՝ «... արդ անկեալ աղաչեմ»:

գ. տյ.: Սկ.՝ «Ամենայն արարածք համբառնալով ...» եւն.: Վջ.՝ «... ընդ սուրբս նորա զբնակե.»:

դ. մկ.: Սկ.՝ «Արթունք եւ պատրաստ ...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ կեցուցանէ»:

Ե՝ հբ.: Սկ.՝ «Յօգնութիւն մեզ ժամանեա ...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ պահեա [զ]քո յուս.»:

ժա. Թ. 18բ—19բ՝ Գ. ուրբ.: Կգւ. էջ 230—231: Հմմտ. հմր. 4 II 3ժա:

ա. Թ. 18բ—19ա՝ հց.: Սկ.՝ «... անուն քո յաւիտեան ...» եւն.: Վջ.՝ «... ալէլուիա, ալէլուիայ»:

բ. Թ. 19ա՝ ող.:

α. Սկ.՝ «Եկեսցէ Տէր ի վերայ մեր ...» եւն.: Վջ.՝ «... սուրբ Աստուածածնին»:

β. Սկ.՝ «Տէր, ըզլուր քո միւսանգամ ...» եւն.: Վջ.՝ «... արդար դատաւոր»:

գ. Թ. 19ա—19բ՝ տյ.:

α. Թ. 19ա՝ Սկ.՝ «Որ օրհնիս ի հրեշտակաց ...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ կենդանարար ընկալ.»:

β. Թ. 19ա—19բ. Սկ.՝ «Օրհնեցէք ըզՏէր ...» եւն.: Վջ.՝ «... պարգեւողիդ մեզ ըզկեանըս փառք.»:

դ. Թ. 19բ՝ հբ. «Զանուն Տեառն ալէլուիայ ալէլուիայ»: մկ. «Եւ սրբոյ Հոգւոյն ալէլուիայ ալէլուիայ»:

4. Թ. 19բ—29բ՝ Դ. շաբաթ:

ա. Թ. 19բ—22ա՝ Դ. կիր.: Վնդ.՝ «Կանօն չորրորդում կիրակ(ր)էին քառասնորդաց»: Հմմտ. հմր. 4 II 4ա:

ա. Թ. 19բ—21ա՝ օհ.: Կգւ. էջ 234 «Որ արարեր զօրութեամբ ...» եւն. մինչեւ 236 «... զի դու միայն ես փառաւորեալ փառըք քեզ Աստըւած», յետոյ «Մերձեալ է օր զալոյ քո ...» եւն.: Վջ.՝ «... որում ցանկային երկրածին քո որդիք մարդկան»:

բ. Թ. 21ա—21բ՝ հց.: Կգւ. էջ 237—238: Սկ.՝ «Արարչակիցըդ Հօր. համագոյ Հոգոյդ ...» եւն.: Վջ.՝ «... բարձր ար|արէք զՀոգին ճըշմարիտ»:

գ. Թ. 21բ՝ մծ.: Կգւ. էջ 238: Սկ.՝ «Աստուածատունկ խընկաբեր ...» եւն.: Վջ.՝ «... ի հնութենէ մեղաց»:

ԺԹ. Թ. 21բ—22ա՝ ող.: Կգւ. էջ 239: Սկ.՝ «Շնորհեա մեզ Տէր . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ջուր ի զովաց|ումն. լուր.»:

Լ. Թ. 22ա՝ տյ.: Կգւ. էջ 239: Սկ.՝ «Որ ըզլոյս ասուածային . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ըզփառս ի բարձունս»:

բ. Թ. 22ա—22բ՝ Դ. երկուշաբ.: Կգւ. էջ 241—242: Հմմտ. հմր. 4 II 4բ:

ա. Թ. 22ա՝ հց.: Սկ.՝ «[Փ]առաւորեալ անուն քո . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . քահանայք, օրհնեցէ[ք] . . .»:

բ. Թ. 22բ՝ ող.: Սկ.՝ «Զերծոյ զիս յորոգայթէ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . գիտութեան. եւ ողորմեայ»:

գ. Թ. 22բ՝ տյ.: Սկ.՝ «ԸզՀայրն երկնաւոր . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . լուսաւորեացն ըզմեզ»:

գ. Թ. 22բ—23ա՝ Դ. երեքշաբ.: Կգւ. էջ 242: Հմմտ. հմր. 4 II 4գ:

ա. Թ. 22բ՝ հց.: Սկ.՝ «Փառաւորեալ է անուն քո . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . օրհնել[ով], [ժողովո]ւրդք, առաւել բարձր.»:

բ. Թ. 22բ՝ ող.: Սկ.՝ «Ծով մեղաց իմոց . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ինձ ըզմեղս իմ, Հայր . . .»:

գ. Թ. 22բ—23ա՝ տյ.: Սկ.՝ «Օրհնեմք ըզքեզ անըսկիզբն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . փառըք քեզ Ասուած»:

դ. Թ. 23ա—23բ: Հմմտ. հմր. 4 II 4դ:

ա. Թ. 23ա՝ հց.: Սկ.՝ «Օրհնեալ ես, Տէր, եւ փառաւորեալ է անուն քո . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . քահանայք օրհնեցէք.»:

բ. Թ. 23ա՝ ող.: Սկ.՝ «Մերձեալ է օր գալոյ քո . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . որ կարդամս առ քեզ»:

գ. 23ա—23բ՝ տյ.: Սկ.՝ «Օրհնեմք ըզքեզ Ասուած ընդ սուրբըս . . .» եւն.: Վջ. «. . . պահելով ի խաղաղութեան»:

ե. Թ. 23բ՝ Դ. չորեքշաբ.: Կգւ. էջ 243: Հմմտ. հմր. 4 II 4ե:

ա՝ հց.: Սկ.՝ «. . . հարցըն մերոց . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . զանմահ թագաւորն»:

բ՝ ող.: Սկ.՝ «Ողորմեա ինձ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . իշխանութիւն. եւ ողորմեա»:

գ՝ տյ.: Սկ.՝ «Առաւօտ խաղաղութեան . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . տրոյ եւ կեցոյ»:

զ. Թ 23բ—24ա: Հմմտ. հմր. 4 II 4զ:

ա. Թ. 23բ—24ա՝ հց.: Սկ.՝ «Օրհնեալ ես Տէր Ասուած հարցըն մերոց . . . Որ հրաշալի . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . անուն նորոգեալ օրհ[նեա]»:

բ. Թ. 24ա՝ ող.: Սկ.՝ «Վիրաւորեալ յանցանօք . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ի վըտանգէս եւ ողորմեա»:

գ. Թ. 24՝ տյ.: «Փառք թագաւորին . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . հրեշտակս երգեն ասելով. փա[ռք].»:

է. Թ. 24ա—25ա՝ Դ. հինգշաբ.: Կգւ. էջ 244—245 [ա—գ]: Հմմտ. հմր. 4 II 4է:

ա. Թ. 24ա—24բ՝ հց.: Սկ.՝ «Օրհնեալ ես, Տէր, Ասուած հարցըն մերոց . . . Վասն ուստի . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . սուրբ զՀոգին բարեբանեցէք. բա[րձր].»:

բ. Թ. 24բ՝ ող.: Սկ.՝ «Զանապական ըզհոգեւոր . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . եւ անոխակալ Փըրկիչ, խն[այեա ի մեղուցեալ ծառայս]»:

գ. Թ. 24բ՝ տյ.: Սկ.՝ «Աջովըդ քո . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . Ասուած մեր»:

դ. 24բ՝ մկ.: Սկ.՝ «Ըզքեզ բարեբանեն մանկունք . . . եւն.: Վջ.՝ «. . . քո արարածք եւ զքեզ.»:

Լ. 24բ—25ա՝ հբ.: Սկ.՝ «Զորհներգութիւնըս բանաւոր . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . սուրբ զերրորդութիւնդ. թագաւոր.»:

Ղ. Թ. 25ա՝ հբ.: Սկ.՝ «Պահապան խնդրեմք ի քէն . . .» եւն.: Վջ.՝ «Հոգիդ յաւիտ|եանս. ամէն»:

ը. Թ. 25ա—25բ: Հմմտ. հմր. 4 II 4ը:

ա. Թ. 25ա՝ հց.: Սկ.՝ «Սուրբ Ասուած, Հայր անըսկիզբն աշ|խարհի ողորմեա . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . օրհնութիւնս երգելով. բարձ[ր].»:

բ. Թ. 25ա—25բ՝ ող.: Սկ.՝ «Քրիստոս Ասուած Աստուծոց . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . մի անտես առներ, ողորմեա»:

գ. Թ. 25բ՝ տյ.: Սկ.՝ «Անըսկիզբն Ասուած զՀայրն ամենակալ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . անլըսելի ձայնիւ»:

թ. Թ. 25բ—26ա՝ Դ. ուրբ.: Կգւ. էջ 245—246 [ա—գ]: Հմմտ. հմր. 4 II 4թ:

ա. Թ. 25բ՝ հց.: Սկ.՝ «Աստուած բարձրեալ ահաւոր . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . օրհն|ութեամբ եւ բա[րձր].»:

բ. Թ. 25բ՝ ող.: Սկ.՝ «Մաքսաւորն հառաչանօք . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . առաջի քո. նովին.»:

գ. Թ. 25բ—26ա՝ տյ.: Սկ.՝ «Անըսկիզբն Ասուած եւ թագաւոր . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . սուրբ Հոգիդ ճըշմարիտ»:

դ. Թ. 26ա՝ մկ.: Սկ.՝ «Աւրհնեցէք ըզՏէր եւ օրհնեցէք զանուն նորայ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . զփրկ|ութիւն նորայ»:

ե. Թ. 26ա՝ հբ.: Սկ.՝ «Տուր մեզ, Տեր, զօգնութիւն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . քոյոց արարածոց»:

զ. Թ. 26ա՝ հբ.: Սկ.՝ «Հովանի աջոյ ձեռին քո . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . յաներեւոյթ թըշնամոյն»:

ժ. Թ. 26ա—29բ՝ Դ. շաբ.: Վնդ.՝ «Կանօն սրբոց քառասնից, որք ի Սեբաստիա»: Հմմտ. հմր. 4 II 4ժ:

ա. Թ. 26ա—28ա՝ օհ.: Սկ.՝ «Այսօր ընդ անմարմնոցն դաս[ս] պարեն . . .» եւն., կգւ. էջ 246—248, 18 «տեսլեամբ բարեխօսեա», յետոյ «Ճգնաւորական աշխատութեանց համբերեցին . . . ի դասս վերին զուարթնոցն. բարե[խօսութեամբ].», յետոյ 248, 26 «Նահատակք յաղթօղք . . .» մինչեւ 249, 8 «վայր անկեալ», յետոյ «Մայր եւ կոյս աղախին Քրիստոսի . . .» եւն. [5 տող], «Ով պահապան . . .» եւն. [7 տող]: Վջ.՝ «. . . տուք անմարմնոցն առէիցս»:

բ. Թ. 28ա—28բ՝ հց.: Կգւ. էջ 250: Սկ.՝ «Այսօր տօնելով ըզյիշատակ . . .» եւն.: Վջ.՝ ջուրցն եւ բա[րձր].»:

գ. Թ. 28բ՝ ող.: Կգւ. էջ 251: Սկ.՝ «Հռաչափառ ծագումն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . զանապական պըսակն, ողորմեա»:

դ. Թ. 28բ—29ա՝ տյ.: Կգւ. էջ 251: Սկ.՝ «Այսօր ցընծան դասք . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . անձանց մերոց»:

ե. Թ. 29ա՝ մկ.: Կգւ. էջ 252: Սկ.՝ «. . . զանունըն Տեառն. Լուսապըսակ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . կորըստական բաղանիսն. ճըգնութեամբ.»:

զ. Թ. 29ա—29բ՝ ճշ.: Սկ.՝ «Այսօր մեծապէս պանծացեալ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ի վերայ սրբոց քառասն|իցն եւ նոցայ»:

5. Թ. 29բ—40ա՝ Ե. շաբաթ:

ա. Թ. 29բ—32բ՝ Ե. կիր.: Վնդ.՝ «Կանօն հինգերրորդ կիրակէին»: Հմմտ. հմր. 4 II 5ա:

ա. Թ. 29բ—31ա՝ օհ.: Կգւ. էջ 252 «Որ պատուիրան ճըշմարտութեան . . .» եւն. մինչեւ էջ 254, տող 7՝ «ի բարձունս Աստուծոյ», յետոյ «Շնորհեա մեզ զՔրիստոս թագաւորն . . .» եւն. [7 տ.], «Միաբան ամենեքեան . . .» եւն. [5 տ.], «Այսօր տօմեմք . . .» եւն. [8 տ.], «Ըզքեզ Աստուածածին . . .» եւն. [5 տող], «Անպատումն կառք . . .» եւն. [16 տող]: Վջ.՝ «. . . մարդկան. քեզ.»:

բ. Թ. 31բ՝ հց.: Կգւ. էջ 255: Սկ.՝ «Որ ի սկիզբըն փրկութեան . . .» Վջ.՝ «. . . յաղթեցուք նովաւ, ամենայն.»:

գ. Թ. 31բ—32ա՝ մծ.: Կգւ. էջ 256: Սկ.՝ «Աստուածածին գերազոյն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . երկանցն ազատելով, բարեխօսեայ»:

դ. Թ. 32ա՝ ող.: Կգւ. էջ 256: Սկ.՝ «Դատաւոր արդար . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . մարմնոյս խընայեա.»:

ե. Թ. 32ա—32բ՝ տյ.: Կգւ. էջ 256—257: Սկ.՝ «Որ փառաբանիս ի հրեշտակաց . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . երր|որդութեանդ ըզփառս ի բարձունս»:

բ. Թ. 32բ՝ Ե. երկուշաբ.: Կգւ. էջ 259—260: Հմմտ. հմր. 4 II 5բ:

ա. հց.: Սկ.՝ «Հարցըն մերոց Աստըւած, որ ապրեցուց|եր . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ժողովուրդք առաւել բա[րձր].»:

բ. ող.: Սկ.՝ «Համբառնամ առ քեզ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . յորոգայթէ մեղաց եւ ողորմեա»:

գ. տյ.: Սկ.՝ «Տեր երկնի . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . յուսացել|ոցս ի քեզ»:

գ. Թ. 32բ—33ա՝ Ե. երեքշաբ.: Կգւ. էջ 260—261: Հմմտ. հմր. 4 II 5գ:

ա. Թ. 32բ—33ա՝ հց.: Սկ.՝ «. . . հարցըն մերոց . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . յաւիտենից. բարձ[ր].»:

բ. ող.: Սկ.՝ «Բազմութեամբ յանցանօք . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . . պաղատիմ քաւեա զիս»:

գ. տյ.: Սկ.՝ «Որ ի բարձունըս . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . մեղաւորաց [= արարածք]»:

դ. Թ. 33ա—33բ: Հմմտ. հմր. 4 II 5դ:

ա. Թ. 33ա՝ հց.: Սկ.՝ «. . . քո յաւիտեան. Աւրհնեալ ես . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . զնստեալն յաթոռ փառաց բարձր.»:

բ. Թ. 33բ՝ ող.: Սկ.՝ «Աստուած մարդասէր, որ զմաքսաւորն . . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . զանդամալոյծն առ.»:

գ. տյ.: Սկ.՝ «Զուարթունք երկնից . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . փառաւորեալ»:

ե. Թ. 33բ—34ա՝ Ե. չորեքշաբ.: Կգւ. էջ 262—263: Հմմտ. հմր. 4 II 5ե:

ա. Թ. 33բ՝ հց.: Սկ.՝ «Որ յամենայնի ցուցեր . . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . զնա անդադար աւրհնեցէք. բարձր արարէք յաւիտեան»:

բ. Թ. 33բ—34ա՝ ող.: Սկ.՝ «Որ զաղաղակ կնոջն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . հովասիրի, եւ զիմս ապաշխարութեան.»:

ջ. Թ. 34ա՝ տյ.: Սկ.՝ «Երկնային զօրութեանցն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ի բարձունս Աստ|ուծոյ»:

զ. Թ. 34ա—34բ՝ Ե. հինբշաբ.: Կգւ. էջ 263—264: Հմմտ. հմր. 4 II 5զ:

ա. Թ. 34ա՝ հց.: Սկ.՝ «Ճըշմարտապէս գոհանամք . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . Թագաւոր փառաց. ըզքոյ.»:

բ. Թ. 34ա—34բ՝ ող.: Սկ.՝ «Անկանիմ առաջի քո . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . բանսարկ|ուին վիրաւորեցա. մի՛ անտես.»:

գ. Թ. 34բ՝ տյ.: Սկ.՝ «Աւրհնեցէք ըզՏէր յերկինըս . . .» եւն.: Վջ.՝ Տէր յարարածոց քոց»:

է. Թ. 34բ—35ա՝ Ե. ուրբ.: Կգւ. էջ 264—265: Հմմտ. հմր. 4 II 5է:

ա. Թ.34բ՝ հց.: Սկ.՝ «Տէր Աստըւած մեր, որ հաս|տատեցեր . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . երգէին ասելով. ըզնայ անդադար.»:

բ. Թ. 34բ՝ ող.: Սկ.՝ «Անկանիմ առաջի քո . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . բար|երար բազմամեղիս»:

գ. Թ. 35ա՝ տյ.: Սկ.՝ «Աւրհնեմք ըզքեզ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . . ճըշմարիտ ի յ[ամենայն]»:

ը. Թ. 35ա—35բ: Հմմտ. հմր. 4 II 5ը:

ա. Թ. 35ա՝ հց.: Սկ.՝ «Որ զերիս մանկունըս ի հրոյն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . աւրհնեցէք բարձր. Իսրայէլ ըզա[էր] աւր|հնեսցէ»:

բ. Թ. 35ա՝ ող.: Սկ.՝ «ԶԱստըւածըն յաւիտենից . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . եւ լուր ինձ բազմամեղիս»:

գ. Թ. 35ա՝ տյ.: Սկ.՝ «. . . ի բարձանց. Քեզ վայելէ . . .» եւն.: Վջ.՝ յուսով յարութիւն ես ձայնիւ, քեզ վայ[ելէ].»:

դ. Թ. 35ա—35բ՝ մկ.: Սկ.՝ «Մանկունք ըզՏէր աւրհնեցէք . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . եւ սուրբ Հոգւոյն յաւիտեանս. ամէն»:

ե. Թ. 35բ՝ հբ.: Սկ.՝ «Ըզքեզ կարդամք օգնութեան . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . քաղցրութեամբ արարածս»:

թ. Թ. 35բ—40ա՝ Ե. շաբ.: Հմմտ. հմր. 4 II 5թ:

ա. Թ. 35բ—39ա՝ օհ.: Վնգ.՝ «Կանօն սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչին»: Սկ.՝ «Այսօր զուարճացեալ . . . .» եւն. Կգւ. էջ 266—271, 4 [մեղաց մերոց], յետոյ «Լերինք ամենայն, այսօր ցընծացէք ընդ մեծապայծառ փառսըն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ախտից մաքրութեան, որով սրբեմք հոգւով ի թունից վիշապին»:

բ. Թ. 39ա—40ա՝ հց, ող., տյ., մկ.: Կգւ. էջ 271—273: Վնգ. «[Շ]աբաթ նունոյ Գրիգորի Հայոց լուսաւորչի»:

α. Թ. 39ա—39բ՝ հց.: Սկ.՝ «Որ ի Հօրէ . . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . . շնորհաց. բարձր արարէք ըզլոյսն անըստուեր»:

β. Թ. 39բ՝ ող.: Սկ.՝ «Որ կոչեցեր . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ի յերկինս. բարեխօսութեամբ սորա ողորմեա մեզ Աստըւած»:

γ. Թ. 39բ՝ տյ.: Սկ.՝ «Այսօր զիմանալի . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ի բարձունս Աստուծոյ»:

δ. Թ. 39բ—40ա՝ մկ.: Սկ.՝ «Այսօր տօնէ եկեղեցի . . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . . առ Տէր վասըն մեր օրհ[նեցէք]»:

6. Թ. 40ա—47բ: Զ. շաբաթ:

ա. Թ. 40ա—41բ՝ Զ. կիր.: Վնգ.՝ «[Կ]անօն վեցերորդի կիւրակէին»: Հմմտ. հմր. 4 II 6ա:

ա. Թ. 40ա—40բ՝ օհ.: Կգւ. էջ 273—274, 15, 276, 22—26: Սկ.՝ «Որ ըզխորհուրդ քո գալըստեանդ . . . .» եւն.: Թ. 40բ 13՝ «. . . զըթա Քրիստոս եւ ողորմեա: Աստուած|ածին անհարսնացեալ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ընդ երկնայնոցն»:

բ. Թ. 40բ—41ա՝ հց.: Կգւ. էջ 276—277: Սկ.՝ «Որ յանճառելի ծոց . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . երկնից եկեալ. բարձր.»:

գ. Թ. 41ա՝ մծ.: Կգւ. էջ 277: Սկ.՝ «Աստուածածին պայծառ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . սրօբէական ձայնիւ զքեզ.»:

դ. Թ. 41ա—41բ՝ ող.: Կգւ. էջ 277—278: Սկ.՝ «Որ ողորմութեամբ զգեցար . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . հոգւով ի կեանս եւ [ողորմեա]»:

ե. Թ. 41բ՝ տյ.: Կգւ. էջ 278: Սկ.՝ «Նորահրաչ տեսլեամբ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . երգել ըսփառս [=ըզփառս] ի բարձունս»:

բ. Թ. 41բ—42ա՝ Զ. երկուշաբ.: Կգւ. էջ 280—281: Հմմտ. հմր. 4 II 6բ:

ա. Թ. 41բ—42ա՝ հց.: Սկ.՝ «Աստըւած հարցըն մերոց . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ժողովուրդք առաւել բարձր ար.»:

բ. Թ. 42ա՝ ող.: Սկ.՝ «Քրիստոս Աստըւած յոյս . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . յարքայութեանդ»:

գ. Թ. 42ա՝ տյ.: Սկ.՝ «Յիշեա զմեզ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . տէրութեանըդ քոյ»:

գ. Թ. 42ա: Հմմտ. հմր. 4 II 6գ:

ա՝ հց.: Սկ.՝ «Աւրհնեալ Տէր Աստըւած հարցըն մերոց [ա]մենազօր թագաւոր . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . սուրբ զՀոգին եւ բարձր.»:

բ՝ ող.: Սկ.՝ «Ընդ մեղս իմ խոստովան . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . հաստատեա զիս եւ.»:

ֆ. այ.: Սկ.՝ «Ըղքեզ օրհնեմք . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . զովեմք եւ վա|ռաւորեմք »:

դ. Թ. 42ա—42բ՝ Զ. երէքշաբ.: Կզ. էջ 282—283: Համմ. հմր. 4 II 6դ:

ա. Թ. 42ա—42բ՝ հց.: Սկ.՝ «Հայցըն մերոց օրհնեալ ես . . .» եւն.: Վ.՝ « . . . ըղընա յաւի[տեանս] »:

բ. Թ. 42բ՝ ող.: Սկ.՝ «Ալիք յանցանաց . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . . յանցանաց իմոց »:

գ. Թ. 42բ՝ այ.: Սկ.՝ «Օրհնեմք ըղքեզ . . . » եւն.: Վ.՝ Հօր եւ Որդւոյ »:

է. Թ. 42բ—43ա՝ Զ. չորեքշաբ.: Կզ. էջ 283—284: Համմ. հմր. 4 II 6է:

ա. Թ. 42բ—43ա՝ հց.: Սկ.՝ «[Օ]րհնեալ Տէր Աստըւած. օրհնեալ. Աւրհնեալ . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . զովեմք եւ վառաւորեմք »:

բ. Թ. 43ա՝ ող.: Սկ.՝ «Տէր որ ի մէջ լերինն . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . քոց դառաստանաց »:

գ. Թ. 43ա՝ այ.: Սկ.՝ «Մի աստուածութիւն . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . . եւ բոլորից Աստըւած »:

զ. Թ. 43ա—43բ՝ Զ. հինգշաբ.: Կզ. էջ 284—285: Համմ. հմր. 4 II 6զ:

ա. Թ. 43ա—43բ՝ հց.: Սկ.՝ «Օրհնեալ ես Տէր . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . քահանայք առաւել զովեցէք եւ բարձր արարէք զնա յաւիտեան »:

բ. Թ. 43բ՝ ող.: Սկ.՝ «Մեղուցեալ անձամբ . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . զիս ըզմոլորեալս, որ մեղօքս եմ մեռեալ օգնեայ.»:

գ. Թ. 43բ՝ այ.: Սկ.՝ «Օրհնեմք ըղքեզ . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . . Հոգիդ ճըշմարտութեան(ն) »:

է. Թ. 43բ—44ա: Համմ. հմր. 4 II 6է:

ա. Թ. 43բ՝ հց.: Սկ.՝ «Աստըւած հայցըն մերոց բարեբանեալ ես . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . եւ բարձրացուցէք ըղընա յաւիտեան »:

բ. Թ. 44ա՝ ող.: Սկ.՝ «Մեղայ քեզ Տէր . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . փըրկեա զիս ի վըտանգէ եւ ողորմեա »:

գ. Թ. 44ա՝ այ.: Սկ.՝ «Օրհնեմք ըղքեզ մարդասէր Տէր . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . պահեա եւ կեցո ըզմեզ »:

դ. Թ. 44ա՝ մկ.: Սկ.՝ «Յանուն Տեառն օրհնեալ . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . օրհնեալ յայսմ հետ[է] »:

ե. Թ. 44ա՝ հր.: Սկ.՝ «Մըտեկն ազօթք . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . . ծընողի քո եւ առաք[եա].»:

ը. Թ. 44ա 45ա՝ Զ. ուրբ.: Կզ. էջ 285—287: Համմ. հմր. 4 II 6ը:

ա. Թ. 44ա—44բ՝ հց.: Սկ.՝ « . . . անուն քո յաւիտեան . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . ըզնա յաւիտեան »:

բ. Թ. 44բ՝ ող.: Սկ.՝ «Զարհուրեալ դողացաւ . . . » եւն.: Վ.՝« . . . բազմամեղիս.»:

գ. Թ. 44բ՝ ող.: Սկ.՝ «Ամենակալ . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . յանա|պին հըրոյն, զի Աստուած ես ապաշխարողաց»:

դ. Թ. 44բ՝ այ.: Սկ.՝ «Զառաւ|օտու զաղօթս . . . » եւն.: Վ.՝« . . . զալըստեան քո, Տէր»:

ե. Թ. 44բ՝ այ.: Սկ.՝ «Կանխեա . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . ի նորոգել զերկիր»:

զ. Թ. 44բ—45ա՝ մկ.: Սկ.՝ «Ցոյս իմ . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . առներ զիս»:

թ. Թ. 45ա—47բ՝ Զ. չաբ.՝ «[Կ]անօն [յ]արութեան [Ղ]ազարու»: Համմ. հմր. 4 III 1:

ա. Թ. 45ա—45բ՝ Հետեւակ չարական ԱՋ: Կզ. էջ 299: Սկ.՝ «Ա յաօր զոլով ի Բեթանիայ . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . արտաքս անապականն»:

բ. Թ. 45բ—47ա՝ օճ.: Սկ.՝ «Յաստուածային ձայնէ զոչմանըն . . . » եւն.: Կզ. էջ 299—301, 17 [« . . . զարդարեաց. մակրեա ի մէնջ ըզ[մէգ].»], յետոյ «Հրեշտակային ձայնիւ օրհնեացուք . . . » եւն. «Սուրբ եւ աստուածային Մարիամ . . . » եւն.: «Ապաւինեցաք ի խաչ քո . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . եւ լուսաւոու սիեզերաց, աղաչեմք սուրբ, փըրկիչ.»:

գ. Թ. 47ա՝ հց.: Կզ. էջ 302—303: Սկ.՝ «Աստուածային կոչմամբ . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . ի թաղմանէ. օրհնե[ցէք] [եւ զովեցէք բարձր].»:

դ. Թ. 47ա—47բ՝ ող.: Կզ. էջ 303: Սկ.՝ «Որ ի չորեքկերպեան . . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . եւ մե|ռելոց Աստուած. աղբիւր կենաց մեր եւ յոյս ողորմեա մեզ»:

ե. Թ. 47բ՝ այ.: Կզ. էջ 303: Սկ.՝ «Աղբիւր անմահութեան . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . ըզզեցաւ զանմահութիւն»:

զ. Թ. 47բ՝ մկ.: Կզ. էջ 304: Սկ.՝ «Ցիսուս միածինն . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . եւ եկեալ արա|ւաքս անապական»:

է. Թ.4 7բ՝ ճշ.: Սկ.՝ «Որ ի յերկինից իջեր, բանդ Աստըւած, մարդ եղեալ . . . » եւն.: Վ.՝ « . . . զչորեքօրեայ զմեռեալն. փառք.»:

7. Թ. 47բ—76ա՝ Է. շաբաթ։

ա. Թ. 47բ—51բ՝ Ծաղկազարդ։ Վնգ.՝ «Կանօն գալստեան Տեառն յԵրուսաղէմ»։ Հմմտ. հմր. 4 III 2ա։

ա. Թ. 48ա—49բ՝ օհ.։ Կգւ. էջ 310—313։ Սկ.՝ «Որ վերօրհնիս յաթոռըս ...» եւն.։ Վջ.՝ «... պայծառութեան քո սուրբ եկեղեցոյ. ի սմա միաձայնեալ փառք.»։

բ. Թ. 49բ—50ա՝ հց.։ Կգւ. էջ 313—314։ Սկ.՝ «Որ ի քրօբէական ...» եւն.։ Վջ.՝ «... հոգեւոր երգով բարձր [արարէք ...]» եւն.։

գ. Թ. 50ա՝ մծ.։ Կգւ. էջ 314։ Սկ.՝ «Ուրախ լեր յոյժ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... անուամբ Տեառն»։

դ. Թ. 50ա՝ ող.։ Կգւ. էջ 314։ Սկ.՝ «Ուրախ լեր եկեղ|եցի ... » եւն.։ Վջ.՝ «.... Թագաւոր տիեզերաց»։

ե. Թ. 50ա—50բ՝ տյ.։ Կգւ. էջ 314։ Սկ.՝ «ԶՔրիստոս Թագաւորն ...» եւն.։ Վջ.՝ «... զանմահ Թագաւորն»։

զ. Թ. 50բ՝ ճշ. Տէր Թագաւորեաց։ Սկ.՝ «Անըսկիզբըն բանըն ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ձայնիւ փառաւորեսցուք»։

է. Թ. 50բ՝ հբ.։ Կգւ. էջ 318։ Սկ.՝ «Այսօր ընդ հրակերպեան ...» եւն.։ Վջ.՝ ... անուամբ Տեառն օհնեալ, որ գալոցդ ես»։

ը. Թ. 50բ—51բ՝ Հետեւակ շարական ԴՁ։ Կգւ. էջ 309—310։ Վնգ.՝ «Կանօն մեծի ողոգոման նունոյ ծաղկազարդի»։ Սկ.՝ «Թագաւոր գոլով ...» եւն.։ Վջ.՝ «... փա|ռաբանութիւն. եւ անդա[դար].»։

բ. Թ. 51բ—55ա՝ «Կանոն Մեծի երկուշաբաթի»։ Հմմտ. հմր. 4 III 2բ։

ա. Թ. 51բ—53բ՝ օհ.։ Կգւ. էջ 337—340։ Սկ.՝ «Անեղն ի Հօրէ ծընեալ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... լոյսն անմեկնելի, որ ձեւ.»։

բ. Թ. 53բ—54ա՝ հց.։ Կգւ. էջ 340—341։ Սկ.՝ «Որ արարիչդ ես ...» եւն.։ Վջ.՝ «... Քրիստոս եւ.»։

գ. Թ. 54ա՝ ող.։ Կգւ. էջ 341։ Սկ.՝ «[Ա]ռ ամենեսեան ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ի յաջմէ քումմէ»։

դ. Թ. 54ա—54բ՝ տյ.։ Կգւ. էջ 341։ Սկ.՝ «Ըզքեզ օրհնեմք ....» եւն.։ Վջ.՝ «.... քում գալըստեանն»։

ե. Թ. 54բ՝ մկ.։ Կգւ. էջ 342։ Սկ.՝ «Մէք զանունըն Տեառն ....» եւն.։ Վջ.՝ «... հրեղէնսն. միա[բանական.]»։

զ. Թ. 54բ—55ա՝ հբ.։ Կգւ. էջ 352—353։ Սկ.՝ «Որ յանէից գոյացուցեր ...» եւն.։ Վջ.՝ «... յանըսպառ յաւիտենին»։

գ. Թ. 55ա—57բ՝ «Կանօն մեծի երեքշաբաթին»։ Հմմտ. հմր. 4 III 2գ։

ա. Թ. 55ա—56բ՝ օհ.։ Կգւ. էջ 355—257։ Սկ.՝ «Իմաստուն կուսանքըն ....» եւն.։ Վջ.՝ «... տուր սոցա զառատ քո զողորմութիւն. փառք Հօր եւ.»։

բ. Թ. 56բ՝ հց.։ Կգւ. էջ 358։ Սկ.՝ «Որ ըսքանչելիդ ես ...» եւն.։ Վջ.՝ «... առ լոյսն. եւ.»։

գ. Թ. 56բ—57ա՝ ող.։ Կգւ. էջ 358։ Սկ.՝ «... Թիւնս իմ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... հինգ կուսանացն»։

դ. 57ա՝ տյ.։ Կգւ. էջ 358—359։ Սկ.՝ «Որ նստիս ...» եւն.։ Վջ.՝ «... եկեղեցոյ սըրբոյ քո. օր[հնեմք.]»։

ե. Թ. 57ա՝ մկ.։ Կգւ. էջ 359։ Սկ.՝ «Ահաւոր ես ...» եւն.։ Վջ.՝ «... նորոգես զքո զա[րարածս]»։

զ. Թ. 57ա—57բ՝ հբ.։ Կգւ. էջ 369։ Սկ.՝ «Շնորհեա մեզ ....» եւն.։ Վջ.՝ «... արքայութեան երկնից»։

դ. Թ. 57բ—60ա՝ «Կանօն Մեծի չորեքշաբաթին»։ Կգւ. էջ 375—380։ Հմմտ. հմր. 4 III 2դ։

ա. Թ. 57բ—59բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Որ յաթոռ փառաց ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ահա Որդին գայ առ քեզ»։

բ. Թ. 59բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ խորհըրդոց ...» եւն.։ Վջ.՝ «.... վաճառի Աստուած բանն եւ [բարձր.]»։

գ. Թ. 59բ՝ ող։ Սկ.՝ «Ըզքէն խորհեցան ...» եւն.։ Վջ.՝ «... յանիծիցն Ադամայ»։

դ. Թ. 60ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Այսօր եկեալ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... արարածոց. վասն.։

ե. Թ. 60ա՝ մկ. հբ.։ Սկ.՝ «Նոր սքանչելիք ...» եւն.։ Վջ.՝ «.. խաչեսցի ի մէջ երկրի»։

ե. Թ. 60ա—62բ՝ «Կանօն Մեծի հինգշապթիւն»։ Հմմտ. հմր. 4 III 2ե։

ա. Թ. 60ա—61բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Վերաձգօղն երկնից ....» եւն., կգւ. էջ 388—390, 18 [«... հանգոյ զհոգիս քոց ծառ[այից»], յետոյ՝ «Զյիշատակ հրաժարելոցն ի հաճոյս։ Ի խորան քում սիր|ողաց հանգուսցես ըզծառայս քո։ Սուրբ զԱստուած[ած]ին աւրհնութեամբ։ Աւետաւ|որ հրեշտակն։ Ասէ ուրախ լեր բերկրեալ։ Անուանեալ փայտ գիտութեան ըզմեզ ի կենացն հանեալ։ Եւ տուր մեզ նշան յաղթող սուրբ խաչ քո. զի.»։

բ. Թ. 61բ—62ա՝ հց.: Կգւ. էջ 392: Սկ.՝ «Լոյսդ ի հայրական ծոցոյ . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . արքայութիւնն. ըզ[նա].»:

գ. Թ. 62ա—62բ՝ ող.: Կգւ. էջ 392—393: Սկ.՝ «Արկօղդ ըզլոյս . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . միայն մարդասէր»:

դ. Թ. 62բ՝ տյ.: Կգւ. էջ 393: Սկ.՝ Որ անըսկիզբն յէութեան . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . զարիւն քո ի սուրբ. օրհն[եալ].»:

ե. Թ. 62բ—63ա՝ մկ.: Կգւ. էջ 393: Սկ.՝ «Այսօր կանգնեցեր աւազան . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . եւ խռ|ովեցան ամենեքեան»:

զ. Թ. 63ա—72ա՝«Կանօն Ուրբաթի»: Հմմտ. հմր. 5 III 2զ:

ա. Թ. 63ա—63բ՝ Հետեւակ շարական ԴՁ: Կգւ. էջ 436—437: Վնգ.՝ «Աւրհնութիւն»: Սկ.՝ «Այսօր ի կատարումն ասուածային . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . Պիղատոսի եւ Հեր|օդէի. վասն.»:

բ. Թ. 64ա—65ա՝ օհ.: Սկ.՝ «Ործաթսիրութեամբն [=Արծաթսիրութեամբն] մոլորեալ Յուդայ . . .» եւն. կգւ. էջ 465—467, 14 « . . . մարդկան ըզգործս եւ», յետոյ՝ «Սուրբ եւ ասուածային Մարիամ, ցանկալի կուսից: Անկըզ մորենի եւ տաճար Ը̃հռնիւր [=ընդհանուր] [լ]ուսոյն: Խորհուրդ կենաց եւ մայր կենդանութեան: Ապաւինեցաք ի խաչ քո արարիչ յաւիտենից Մար: Բարձեալ թագաւոր որ վասն մեր ելեր ի խաչ եւ բար[ձեր]: Գլուխ սուրբ հաւատոյ եւ փայտ կենաց»:

գ. Թ. 65ա՝ հց.: Կգւ. էջ 468: Սկ.՝ «Իջեր յերկնից . . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . ի մեղաց. բա[րձր.]»:

դ. Թ. 65բ՝ ող.: Կգւ. էջ 469: Սկ.՝ «Եկեալդ ի փրկութիւն ազգի . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . թողութեանն. հա[մբերելով.]»:

ե. Թ. 65բ՝ տյ.: Կգւ. էջ 469: Սկ.՝ «Ով ըսքանչելի . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . անօրէնսըն համարեցաւ»:

զ. Թ. 65բ՝ մկ.: Կգւ. էջ 470: Սկ.՝ «Որ թագաւորդ ես . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . կոխեցեր. եր[կայնամիտ.]»:

է. Թ. 65բ՝ հբ.: Սկ.՝ «Եկայք հաւատացեալք . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . ըզմահ ճաշակեաց ան[ըմահ]»:

ը. Թ. 66ա—70ա՝ Վնգ.՝ «Երգ Տեառն Ներսէսի որ յաղագս հսկման»: Կգւ. էջ 164—170: Սկ.՝ «Այսօր անճառ լուսոյն . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . ընդ Հօր փառաւ|որէ»:

Ը. Թ. 70ա—72ա՝ Ներսէս Շնորհալու շարականները:

α. Թ. 70ա—70բ՝ Կգւ. էջ 481—482: Վնգ.՝ «Աւետարան Յոհան[նու]»

Սկ.՝ «Նորոգող տիեզերաց . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . մեղացըն ջընջեսց|ին»:

β. Թ. 70բ—71ա՝ Կգւ. էջ 486: Վնգ.՝ «Աւետարան Մաւթէոսի»: Սկ.՝ «Իբրեւ այգ եղեւ. վ. մայր որդոցն»: Սկ.՝ «Ետուն ըմպել քեզ . . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . հայրեն|իս քո առաջին»:

γ. Թ. 71բ—72ա՝ Կգւ. էջ 489: Վնգ.՝ «Որթիւ. աւետարան ըստ Մաւթէոսի»: Սկ.՝ «Բարբառելով զէլի . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . . մեղացն աղջամըղջին»:

δ. Թ. 72ա՝ Կգւ. էջ 495: Վնգ.՝ «Որթիւ. աւետարան ըստ Մաւթէոսի. Իբրեւ այք»: Սկ.՝ «Աղբերացն անապական . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . միշտ յաւ|իտեան»:

է. Թ. 72բ—76ա՝ Աւագ շաբ.: Հմմտ. հմր 4 III 2է:

ա. Թ. 72բ—74ա՝ օհ.: Սկ.՝ «Պարգեւատուն ամենեցուն այսօր . . .» եւն. կգւ. էջ 503—505, 9 [«յաջմէ քումմէ»], յետոյ՝ «Սուրբ եւ ասուածածին Մարիամ, ցանկալի . . .» եւն., «Դողացաւ թըշնամին ընդ յայտնիլ . . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . . սուրբ խաչն եւ լուսատու տի|եզերաց. աղա[չեմք.]»:

բ. Թ. 74ա—74բ՝ հց.: Կգւ. էջ 506: Սկ.՝ «Զքեզ օրհնեմք, թագաւոր յաւիտենից . . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . . գանձն անմահութեան եւ բարձր.»:

գ. Թ.74բ—75ա՝ ող.: Կգւ. էջ 506: Սկ.՝ «Որ բաշխողդ ես բարութեանց . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . ի յանցանաց մեղաց մերոց»:

դ. Թ. 75ա՝ տյ.: Կգւ. էջ 506—507: Սկ.՝ «Յովսէփ, ճըշմարիտ եւ արդար . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . կապանըս մահու ելոյծ»:

ե. Թ. 75ա՝ մկ.: Կգւ. էջ 507: Սկ.՝ «Յովսէփ քեզ հաւատացեալ . . . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . կընքեցար յերկրի»:

զ. Թ. 75ա—76ա՝ ճշ.: Վնգ.՝ «Գովեաք յինանցն ճաշուն»: Սկ.՝ «Յարեաւ Քրիստոս ի մեռելոց ալէլուիա: Եկայք ժողով|ուրդք . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . յաթոռ փառաց բանդ Ասուած ընդ երկ|նային.»:

II. Թ. 76բ—122բ՝ Յինանց կանոնը:

1. Թ. 76բ—83ա՝ Ա. շաբաթ:

ա. Թ. 76բ—79ա՝ Կանօն կենսաբեր յարութեան, Հմմտ. հմր. 4 IV 1բ:

ա. Թ. 76բ—78ա՝ օհ.: Սկ.՝ «Այսօր յարեաւ ի մեռելոց փեսայն անմահ . . .» եւն.: Կգւ. էջ 529—531, 4 [«եւ պարգեւեայ նոցա

դաս[իլ յաջակողմեանընն քո]», յետոյ՝ «Յարուցելոյն ի մեռելոց բնակարան մայր եւ կոյս: Արարողին յերկնի եւ եր[կրի]: Կերակրողին տիեզերաց արբուցեր: Սուրբ խաչն օգնական հաւատացելոց կա|նգնեցաւ ի յերկրի յաղթող թշնամոյն. եկ[այք]: Արարիչն Աստուած բարձրաձաւ ի խաչին: Ի միւս անգամ գալստեանն Աստուածորդոյն սուրբ խաչն երեւի եւ լուս.»:

բ. Թ. 78ա՝ հց.: Կգւ. էջ 531—532: Սկ.՝ «Այսօր մեծ աւետիք Ադամայ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ի մեռելոց Քրիստոս աւրհնեցէք.»:

գ. Թ. 78ա—78բ՝ մծ.: Կգւ. էջ 532: Սկ.՝ «Աստուածածին տաճար լուսոյ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . միածնի Որդոյ քո. զքեզ.»:

դ. Թ. 78բ՝ ող.: Կգւ. էջ 532: Սկ.՝ «Այսօր ըզպասէք չարչարանացն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . եւ անդրանիկ մեռելոց»:

ե. Թ. 78բ—79ա՝ տյ.: Կգւ. էջ 533: Սկ.՝ «Այսօր հրեշտակ[ք] ի բարձունս ուրախան|ան ը [=ընդ] մարդկան . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . եւ միաբան գոչեսցուք Քրիստոս.»:

բ. Թ. 79ա—79բ: Հմմտ. հմր. 4 IV 1բ:

ա. Թ. հց.: Սկ.՝ «Որ եկիր ի փրկութիւն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ամենայն ժողովուրդ բարե|բանելով. բա[րձր.]»:

բ. մծ.: «Յանճառ փառ.: Եւ ծնար ի սուրբ: Այսօր զեկ.»:

գ. ող.: Սկ.՝ «Բանդ որ ի Հօրէ իջեալ . . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . եւ արեան|ըդ քո ազատեցեր. սուրբ.»:

դ. տյ.: Սկ.՝ «Ընդ լուսանալ միաշաբաթին, կանգնեց|ին . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . զնոսա ի փրկութիւն տիեզերաց»:

ե. հբ.: «Այս բ̄շաբթի մեռելոց է, հանգստեան ասայ. Աւրհնեալ ես դու Քրիստոս որ յարեարդ ի մեռել[ոց]»:

շ. մկ.: «Յարուցելոյն ի մէ.: Արարողին. Կերակր.»:

գ. Թ. 79բ—80ա՝ Ա. երեքշաբ.: Կգւ. էջ 545—546: Հմմտ. հմր. 4 IV 1գ:

ա. Թ. 79բ—80ա՝ հց.: Սկ.՝ «Պայծառացիր յեկեղեցի հեթանոսաց . . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . մահու ի մէնջ բա[րձր.]»:

բ. Թ. 80ա՝ ող.: Սկ.՝ «. . . թիւնս իմ: Ողորմեա ինձ Աստուած . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . պարգեւատու ամենեցուն. ո[ղորմեա.]»:

գ. Թ. 80ա՝ տյ.: Սկ.՝ «. . . ի բարձանց: Փառք . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ամենեքեան, փա[ռք.]»:

դ. Թ. 80ա—80բ՝ Ա. չորեքշաբ.: Կգւ. էջ 548—549: Հմմտ. հմր. 4 IV 1դ:

ա. Թ. 80ա—80բ՝ հց.: Սկ.՝ «Օրհնեալ ես, Տէր Աստուած հարցըն մերոց . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ըզհնութիւն մեռելութիւն [=մեռելութեան] մերոյ յարութեամբն իւրով. բա[րձր.]»:

բ. Թ. 80բ՝ մծ.: «Մեծացուցանեմ: Մեծացուց[անեմ]: Մեծացո[ւցանեմ]»:

գ. Թ. 80բ՝ ող.: Սկ.՝ «Անճառելոյ Հօր էակից . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ցուցար մեզ. ող[որմեա.]»:

դ. Թ. 80բ՝ տյ.: Սկ.՝ «Ընդ կանայսն իւղաբերսն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ամենազօր թագաւոր անմահ»:

ե. Թ. 80բ=81բ՝ Ա. հինգշաբ.: Կգւ. էջ 550—551: Հմմտ. հմր. 4 IV 1ե:

ա. Թ. 80բ—81ա՝ հց.: Սկ.՝ «Ընդ երիս մանկունսըն . . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . մեզ պար|գեւեաց, բա[րձր.]»:

բ. Թ. 81ա՝ մծ.: «Որ ըզհրեշտակ.: Որ ըզհուր.: Որ զան[շօշափելին.]»:

գ. Թ. 81ա՝ ող.: Սկ.՝ «Որ խոնարհեցար ի յերկնից . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ի յերկինըս համբարձար ող[որմեա]»:

դ. Թ. 81ա—81բ՝ տյ.: Սկ.՝ «Որ յանճառ յէութեամբ Հօրդ ես . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . արարածոց յաւիտենից աւր[հնեալ ես Տէր]»:

զ. Թ. 81բ—82ա՝ Ա. ուրբ.: Կգւ. էջ 553—554: Հնմտ. հմր. 4 1զ:

ա. Թ. 81բ՝ հց.: Սկ.՝ «Լոյս որ ի հրեղէն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . եւ անմահացան. օր[հնեցէք.]»:

բ. Թ. 81բ՝ մծ.: «Ըզքեզ երեւ[եալ.]: Ըզքեզ որ ի.: Ըզքեզ»:

գ. Թ. 81բ—82ա՝ ող.: Սկ.՝ «Անըսկիզբըն բանդ անբաժանելի . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . մարդկան զմեծ զողորմութիւն»:

դ. Թ. 82ա՝ տյ.: Սկ.՝ «Սոսկալի տեսիլ հրեշտակին . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . պատմելով նոցա զյարութիւն Տեառն»:

ե. Թ. 82ա՝ ճշ.: Սկ.՝ «Զթագաւորն փառաց Քրիստոս, որ վասն մեր . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . զմեծ վայելչութիւն միաբան.»:

է. Թ. 82բ—83ա՝ «Կանօն գլխատման Յովհաննու»: Կգւ. էջ 556—558: Հմմտ. հմր. 4 IV 1է:

ա. Թ. 82բ՝ հց.: Սկ.՝ «Նախայաւիտեան բանին պատմօղ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . այսօր ըզյիշատակ. գո[վեցէք.]»:

բ. Թ. 82բ՝ մծ.։ «Որ ըզԲանն . . . Որ էից լուսոյ . . . Անապատ.»։

գ. Թ. 82բ—83ա՝ ող.։ Սկ.՝ «կարապետ արքայութեան երկնից . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . դասս անմարմնոց. աղ[օթիւք.]»։

դ. Թ. 83ա՝այ.։ Սկ.՝ «Երկնաքաղաքացին . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . զանաղօտ լապտերն»։

2. Թ. 83ա—90ա՝ Բ. չաբաթ.։

ա. Թ. 83ա—86ա՝ Նոր կիր.։ Վնգ.՝ «կանօն նորոգ կիրակէին»։ Հմմտ. հմր. 4 IV 2ա։

ա. Թ. 83ա—85ա՝ օհ.։ Սկ.՝ «Նորոգեալ կղզիք առ Աստուած . . .» ևն.։ Կզ. էջ 565—566 [«սեսեալ հաւատացաք»], յետոյ «իշխանութիւնք յերկնից զարհուրեցան . . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . . սպասէին արարչեալքն ի մեղսասէր բանդին»։

բ. Թ. 85ա՝ հց.։ Կզ. էջ 566։ Սկ.՝ «Որ խոնարհեցար . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . յարուցեալոյն ի մեռելոց. եւ [բարձր.]»։

գ. Թ. 85բ՝ մծ.։ Կզ. էջ 566—567։ Սկ.՝ «Նոր խորանիդ . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . հոգեւոր եր|գով բա[րեբանեսցուք]»։

դ. Թ. 85բ՝ ող.։ Կզ. էջ 567։ Սկ.՝ «Որ վերըսաին . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . միութիւն. աղ[աչեմք.]»։

ե. Թ. 85բ—86ա՝ այ.։ Կզ. էջ 567։ Սկ.՝ «Այսօր նոր ժողովուրդք . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . թագաւորն աս[ելով.]»։

բ. Թ. 86ա—86բ՝ Բ. երկուշաբ. Կզ. էջ 572—573։ Հմմտ. հմր. 4 IV 2բ։

ա. Թ. 86ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ եկիր ի փրկութիւն . . .» ևն.։ Վջ.՝« . . . եւ եւս առաւել բա[րձր.]»։

բ. Թ. 86ա—86բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Սուրբ Աստուած որ . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . ի բարձունս ող[որմեա]»։

գ. Թ. 86բ՝ այ.։ Սկ.՝ «Առաքեցար . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . յարութեան քո Տէր»։

գ. Թ. 86—բ87ա՝ Բ. երեքշաբ.։ Կզ. էջ 576—577։ Հմմտ. հմր. 4 IV 2գ։

ա. Թ. 86՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ վասն մերոյ . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . հոգեւոր երգով օր[հնեցէք.]»։

բ. Թ. 86բ—87ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Դու ես Քրիստոս . . .» ևն.։ Վջ.՝« . . . եւ փրկութեան. ող[որմեա.]»։

գ. Թ. 87ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Յարուցեալ Տէրն . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . քո յարութիւնդ»։

դ. Թ. 87ա—87բ՝ Բ. չորեքշաբ.։ Կզ. էջ 578—579։ Հմմտ. հմր. 4 IV 2դ։

ա. Թ. 87ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Անբոկիզբըն բանըդ . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . քահանայք, հոգեւոր երգով բ[արձր].»։

բ. Թ. 87բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Իջեր յերկնից Որդի . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . յարեար իշխանութեամբ, ող[որմեա]»։

գ. Թ. 87բ՝ այ.։ Սկ.՝ «Սքանչելի հրեշտակըն . . .» ևն.։ Վջ.՝« . . . խաղաղութիւն ընդ [= ընդ] ձեզ։ — Յայս չորեքշաբթիս աւետեաց Աստուածա|ծնի տօն է»։

ե. Թ. 87բ—88բ՝ Բ. հինգշաբ.։ Կզ. էջ 583—584։ Հմմտ. հմր. 4 IV 2ե։

ա. Թ. 87բ—88ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ յաթոռ փառաց . . . .» ևն.։ Վջ.՝ զանապական օր[հնեցէք].»։

բ. Թ. 88ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ խոնարհեցար . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . զօրութեամբ յարեար, ող[որմեա]»։

գ. Թ. 88ա—88բ՝ այ.։ Սկ.՝ «Հրաշալի . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . յարուցեալն ի մեռ|ելոց Քրիստոս եր[կեացուք երգ նոր]»։

զ. Թ. 88բ—89բ՝ Բ. ուրբ.։ Կզ. էջ 587—588 [ա—գ]։ Հմմտ. հմր. 4 IV 2զ։

ա. Թ. 88բ հց.։ Սկ.՝ «Անեղանելիդ Աստուած իջեր . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . յերկնից արքայ|ութիւն. օր[հնեցէք].»։

բ. Թ. 89ա՝ ող.։ Սկ.՝ «եկիր ի տեսութիւն . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . կեանքս փոխեցեր կեւ.»։

գ. Թ. 89ա՝ այ.։ Սկ.՝ «երկեացուք քեզ . . .» ևն.։ Վջ.՝« . . . զհիմունս եկեղեցոյ սրբոյ»։

դ. Թ. 89ա—89բ՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Թագաւորեաց Աստուած ի վերայ հեթանոսաց . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . եւ արեան կենարարին. ժո[ղովուրդք].»։

է. Թ. 89բ—90ա՝ Բ. չաբ.։ Կզ. էջ 591—592։ Հմմտ. հմր. 4 IV 2է։

ա. Թ. 89բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ ի յերկնից իջեր . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . . համբարձաւ Աստուած ամեն[այն].»։

բ. Թ. 89բ—90ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Իջեր յերկնից Որդի . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . առներ, քանզի քեզ մի[այնոց մեղայ].»։

գ. Թ. 90ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Ի զերեզման քո . . .» ևն.։ Վջ.՝ « . . . ի յանլոյծ կապանս»։

3. Թ. 90ա—95բ՝ Գ. չաբաթ։

ա. Թ. 90ա—91ա՝ Աշխարհամատրան կիր.։ Կգւ. էջ 596—598։ Վնդ.՝ «Կանօն աշխարհամատռան»։ Հմմտ. հմր. 4 IV 3ա։

ա. Թ. 90ա—90բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Երկըրպագեմք քեզ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . սեղանոյ եւ առ[աւել].»։

բ. Թ. 90բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Այսօր հրեշտակաց . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ըզմանկունըս քո»։

գ. Թ. 90բ—91ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Որք արժանաւորեցայք . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ամենայն սըրբովք իւրովք»։

բ. Թ. 91ա—92ա՝ Գ. երկուշ.։ Կգւ. էջ 602—604։ Հմմտ. հմր. 4 IV 3բ։

ա. Թ. 91ա—91բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Անապական Բանդ Աստըւած . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . հրեշտակային աւրհնութեամբ ըզ[ընա հոգեւոր երգով օրհնեցէք]»։

բ. Թ. 91բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Առաջին պտուղն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . . զանձն իմ կենդանացոյ»։

գ. Թ. 91բ—92ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Եկին ի գերեզմանն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . եթէ յարեաւ Քրիստոս»։

դ. Թ. 92ա—92բ՝ Գ. երեքշաբ.։ Կգւ. էջ 606—607։ Հմմտ. հմր. 4 IV 3դ։

ա. Թ. 92ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ թագաւորդ ես . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . . ցուցաւ մեզ. օր[հնեցէք].»։

բ. Թ. 92ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ կամաւոր . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . կենագործեցեր զաշս [= զաշխարհս]. ըզ[քեզ].»։

գ. Թ. 92ա—92բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Զայն աւետաւոր . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . խափանեաց ըզմահ»։

դ. Թ. 92բ—93ա՝ Գ. չորեքշաբ.։ Կգւ. էջ 610—611։ Հմմտ. հմր. 4 IV 3դ։

ա. Թ. 92բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Այսօր բեւեռեալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . արեանըն Տեառն. ամե[նայն].»։

բ. Թ. 92բ—93ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Հայր անըսկիզբն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ճշմարիտ սուրբ Հոգի, ող[որմեա]»։

գ. Թ. 93ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Այսօր զուարճացան . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . յարեաւ Աստըւած»։

ե. Թ. 93ա—93բ՝ Գ. հինգշաբ.։ Կգւ. էջ 612—613։ Հմմտ. հմր. 4 IV 3ե։

ա. Թ. 93ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ զթացար . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . յարու|թեամբն իւրով. ամե[նայն].»։

բ. Թ. 93բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ խաչեցար . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . քո գալստեանն. խն[այեա].»։

գ. Թ. 93բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Սքանչելի կանայքն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . յաղթեաց մահու»։

զ. Թ. 94ա—94բ՝ Գ. ուրբ.։ Կգւ. էջ 616—617 [ա—գ]։ Հմմտ. հմր. 5 IV 3զ.

ա. Թ. 94ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ զարդարեալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . յարութեամբն իւրով. օր[հնեցէք].»։

բ. Թ. 94ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Եկիր ի չարչարանըս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . կենաց մերոց, Քրիստոս.»։

գ. Թ. 94բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Կանխելով սուրբ կանացն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . քարոզէին՝ եթէ.»։

դ. Թ. 94բ՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Թագաւորին յաւիտենից . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . եւ ի գովեստ ան|ուան իւրոյ. փա[ռըք].»։

է. Թ. 94բ—95բ՝ Գ. շաբ.։ Կգւ. էջ 622—623։ Հմմտ. հմր. 4 IV 3է։

ա. Թ. 94բ—95ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ յերկնային . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . գովեցէք եւ բարձր.»։

բ. Թ. 95ա՝ ող.։ Սկ.՝ «. . . թիւնս իմ Ողորմեա . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . յաթոռ փառաց. ողո[րմեա].»։

գ. Թ. 95ա—95բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Քո յարութեանըդ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . Տէրն ի մեռել|ոց. քո.»։

4. Թ. 95բ—100ա՝ Դ. շաբաթ։

ա. Թ 95բ—96ա՝ Դ. կիր.։ Կգւ. էջ 626—627։ Հմմտ. հմր. 4 IV 4ա։

ա. Թ. 95բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Անըսկիզբն Աստըւած եւ ամենազօր . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ասել|ով յարեաւ Աստըւած, ա[մենայն].»։

բ. Թ. 95բ—96ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Իջեր Տէր եւ մարմնացար . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ը [= ընդ] աջմէ Հօր նստար»։

գ. Թ. 96ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Քրիստոս յարեաւ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . աշակերտացն ասելով, Քրիստոս.»։

բ. Թ. 96ա—96բ՝ Դ. երկուշաբ.։ Կգւ. էջ 630—631։ Հմմտ. հմր. 4 IV 4բ։

ա. Թ. 96ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ զծառայի . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ըզթագաւորն անմահ. մի[աբանութեամբ օրհ.]»։

բ. Թ. 96բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ իջեր յերկընից Բանդ Ասբուած ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ստուերանըս|տացս. ող[որմեա].»։

գ. Թ. 96բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Առաւօտեան սուրբ կանայքն ...» եւն.։ Վջ.՝ «... եւ Յովհաննու սիրելոյ. յա[րեաւ փառաց].»։

դ. Թ. 96բ—97բ՝ Դ. երեքշաբ.։ Կգւ. էջ 634—635։ Հմմտ. հմր 4 IV 4դ։

ա. Թ. 96բ—97ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ էիր յառաջ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... զաւերօղ|ըն դըժոխոց. ամ[ենայն].»։

բ. Թ. 97ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ համագոյդ ես ...» եւն.։ Վջ.՝ «... յանպատում ի կեանսն»։

գ. Թ. 97ա—97բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Կանխեցին կանայքն ...» եւն.։ Վջ.՝ «... յարեաւ Քրիստոս»։

դ. Թ. 97բ—98բ՝ Դ. չորեքշաբ.։ Կգւ. էջ 638—640։ Հմմտ. Հմր. 4 IV 4դ։

ա. Թ. 97բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Կամաւորութեամբ եկիր....» եւն.։ Վջ.՝ «... զննջեցեալսն. ըզ[նա].»։

բ. Թ. 97բ—98ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ յաթոռ փառաց ...» եւն.։ Վջ.՝ «... կրկնակի ծնընմբ [= ծնընդեամբ]»։

գ. Թ. 98ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Ըզյարութիւն Քրիստոսի ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ըզմահ եւ զանմահութիւն պար[գեւեաց ազգի մարդկան]»։

դ. Թ. 98բ՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Օրհնութիւն ի բարձունս ...» եւն.։ Վջ.՝ «... միասնական սուրբ Երրորդ|ութեանն. ալ.»։

ե. Թ. 98բ—99ա՝ Դ. հինգշաբ.։ Կգւ. էջ 643—644։ Հմմտ. հմբ. 4 IV 4ե։

ա. Թ. 98բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Փառաւորեմք ըզքեզ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... օգնականի. քահան[այք, օրհնեցէք].»։

բ. Թ. 98բ—99ա՝ ող.։ Սկ.՝ Էակից Հօր ....» եւն.։ Վջ.՝ «.... կեանըս պարգեւեաց»։

գ. Թ. 99ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Իւղաբեր եւ սուրբ կանայքն ....» եւն.։ Վջ.՝ «... կենսատու գերեզմանն»։

զ. Թ. 99ա—99բ՝ Դ. ուրբ.։ Կգւ. էջ 647—648։ Հմմտ. հմր. 4 IV 4զ։

ա. Թ. 99ա—99բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Փառաւորեալ Որդի ...» եւն.։ Վջ.՝ «... զտիեզերս ի մեղաց. բա[րձր].»։

բ. Թ. 99բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Յամենայնի բազումողորմ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... եւ ապրեցոյ, զի [դու միայն ես մարդասէր]»։

գ. Թ. 99բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Այսօր յարութիւն ...» եւն.։ Վջ.՝ «.... հը[ն]չմամբ երգով օր[հնեն]»։

է. Թ. 99բ—100ա՝ Դ. շաբ.։ Կգւ. էջ 650—651։ Հմմտ. հմր. 4 IV 4է։

ա. Թ. 99բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ յաւիտենից ես ...» եւն.։ Վջ.՝ «.... մահու իշխանութեամբ. եկայ[ք ժողովուրդք երգով].»։

բ. Թ. 100ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Քրիստոս Ասբուած, որ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... աւերեցեր բանիւ, ող[որմեա]»։

գ. Թ. 100ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Ի խաչանիշ փայտէն ...» եւն.։ Վջ.՝ «... կենդանին յաւիտենից Քրիստոս»։

5. Թ. 100ա—105բ՝ Ե. շաբաթ։

ա. Թ. 100ա՝ «Յայս կիրակիս կամ իւր ամիսն բերէ, մայիսի .է., Երեւման խաչի տօն է»։ Հմմտ. կգւ. էջ 654 եւ հմր. 4 IV 5ա։

բ. Թ. 100բ—101ա՝ Ե. երկուշաբ.։ Կգւ. էջ 661—663։ Հմմտ. հմր. 4 IV 5ա։

ա. Թ. 100բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Կամաւորութեամբ եկիր ....» եւն.։ Վջ.՝ «... նորոգելով ըզմեզ. բա[րձր].»։

բ. Թ. 100բ—101ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Լոյս ճըշմարիտ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... զարարածըս Բա[նդ].»։

գ. Թ. 101ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Փառաւորեալ է ...» եւն.։ Վջ.՝ «... յառաջն ասաց»։

դ. Թ. 101ա—102բ՝ Ե. երեքշաբ.։ Կգւ. էջ 665—667։ Հմմտ. հմր. 4 IV 5բ։

ա. Թ. 101ա—101բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Արարիչդ արարածոց ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ըզզօրութիւն մահու. ըզ[նա].»։

բ. Թ. 101բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Իջեր յերկնից ...» եւն.։ Վջ.՝ «... զողորմութիւն»։

գ. Թ. 101բ—102բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Հրաշալի յարութիւնն ...» եւն.։ Վջ.՝ «... միւսանգամ քո գալըստեան. օր[հնութիւն առաքողին ի բարձունս]»։

դ. Թ. 102բ՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Զթագաւորըն քո ...» եւն.։ Վջ.՝ «... երկրպագութիւն յաւ|իտեանս ամէն»։

դ. Թ. 102բ—103ա՝ Ե. չորեքշաբ.։ Կգւ. էջ 669—670։ Հմմտ. հմր. 4 IV 5գ։

ա. Թ. 102բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Անճառելի բնութիւն ...» եւն.։ Վջ.՝ «... գովեցէք եւ առ[աւել].»։

բ. Թ. 102բ—103ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ յարեարդ . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . զբժոխոց փըչրեցեր, եւ [մեզ].»։

գ. Թ. 103ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Յարեաւ Տէրն . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . փըրկիչն ախեզբաց»։

ե. Թ. 103ա—104ա՝ Ե. հինգշաբ.։ Կգ. էջ 673—674։ Համմ. հմր. 4 IV 5գ։

ա. Թ. 103ա—103բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Նախայաւիտեան Որդի . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . Թագմամբ զգժոխս աւ|երեաց. բարձ[բ].»։

բ. Թ. 103բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Անըսկիզբըն Բանդ . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . յարեաւ ի մեռելոց Քրիստոս. զքեզ.»։

գ. Թ. 103բ—104ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Ըզքո յարութիւնդ . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . տուր անմահ Թագաւոր»։

զ. Թ. 104ա—105ա՝ Ե. ուրբ.։ Կգ. էջ 677—678։ Համմ. հմր. 4 IV 5ե։

ա. Թ. 104ա—104բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Այսօր զնո[ւա մեզ պատարագ . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . ժող|ովուրդք հեթանոսաց, աւ[աւել].».

բ. Թ. 104բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ արամահաղորդ . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . յանմահ|ական ճաշակն. Քրիստոս.»։

գ. Թ. 104բ—105ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Տեսիլ փայլակնաձեւ . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . խափ|անեցեր ըզզօրութիւն մահու. ըզ[քեզ].»։

դ. Թ. 105ա՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Լուսով աստուածութեան . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . զմարմին քո եւ զար|իւն. պահ[ես].»։

է. Թ. 105ա—105բ՝ Ե. շաբ.։ Կգ. էջ 681. Համմ. հմր. 4 IV 5է։

ա. Թ. 105ա—105բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ եկիր կամաւ . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . ազ|ատեաց ըզմեզ. օր[հնեցէք]»։

բ. Թ. 105բ՝ ող.։ Սկ.՝ «. . . Թիւնս իմ . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . յաբուբեաւրդ ող[որմեա].»։

գ. Թ. 105բ՝ այ.։ Սկ.՝ «Փառաբանակից . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . յարուցիչըդ մեռելոց. փա[ռք]։

6. Թ. 105բ—113ա՝ Զ. շաբաթի։

ա. Թ. 105բ—106բ՝ Զ. կիր.։ Կգ. էջ 685—686։ Համմ. հմր. 4 IV 6ա։

ա. Թ. 105բ—106ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ բարեբանեալդ ես . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . զբա|ժունք յերկնից, ըզնայ [անդադար օրհ.]»։

բ. Թ. 106ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Ի խաչ եկեր Բանդ . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . ի սերօբէից»։

գ. Թ. 106ա—106բ՝ այ.։ Սկ.՝ «Կանացըն կանխելով . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . մնծաւ յարեաւ.»։

բ. Թ. 106բ—107ա՝ Զ. երկուշաբ.։ Կգ. էջ 692—693։ Համմ. հմր. 4 IV 6բ։

ա. Թ. 106բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ ի քառակերպեան . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . Ը [=ընդ] այմէ Հօր ներառաւ. ա[մենայն].»։

բ. Թ. 106բ—107ա՝ ող.։ Սկ.՝ «. . . Թիւնս իմ . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . պրօքըն փաքելովք. ող[որմեա]»։

գ. Թ 107՝ այ.։ Սկ.՝ «Անապին ձայնիւըդ . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . ըզպրունըս ձեր ի վեր»։

գ. Թ. 107ա—107բ՝ Զ. երեքշաբ.։ Կգ. էջ 697—698։ Համմ. հմր. 4 IV 6գ։

ա. Թ. 107ա—107բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Յորժամ ի խաչին . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . յիշեա մեզ Տէր»։

բ. Թ. 107բ՝ ող.։ Սկ.՝ «[Ա]նեղակից Բանըդ . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . որ յարեարդ ի մեռելոց ըզ[քեզ ծանեաք. Աստուած, ազաչեմք ողորմեա ազգի մարդկան]»։

գ. Թ. 107բ՝ այ.։ Սկ.՝ «Որ ի վերդ ես . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . նո|րոգեցեր զաշխարհս»։

դ. Թ. 107բ—108բ՝ Զ. չորեքշաբ.։ Կգ. էջ 701—703։ Համմ. հմր. 4 IV 6դ։

ա. Թ. 107բ—108ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Միածին Որդի . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . մարմնոյն ունայն. ամենայն զործ.»։

բ. Թ. 108ա—108բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Եկիր ի փըրկութիւն . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . նորոգեա եւ կեցո»։

գ. Թ. 108բ՝ այ.։ Սկ.՝ «Զյարութիւն Աստուածորդւոյն . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . ի ձեռաց մահու»։

ե. Թ. 108բ—112բ՝ Զ. հինգշաբ.։ Վնգ.՝ «Կանօն հաւրա[բ]ձմանն Քրիստոսի»։ Համմ. հմր. 4 IV 6ե։

ա. Թ. 108բ—111ա՝ օհ։ Կգ. էջ 706—709։ Սկ.՝ «Համբարձաւ Տէրըն մեր . . .» ևն.։ Վջ.՝ «. . . տեսանելով զերկնաւոր փեսա|յն զարդարեալ լուսով հայրական փառօք»։

բ. Թ. 111ա՝ հց.։ Կգւ. էջ 709—710։ Սկ.՝ «Աւրհնեսցի պըսակ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . հաւատար սուրբ Հոգւոյն. օրհն[ե]ց[է]ք.»։

գ. Թ. 111ա—111բ՝ ող.։ Կգւ. էջ 710։ Սկ.՝ «Որ ողորմութեամբ քո(վ) . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . վի|շապն. այսօր.»։

դ. Թ. 111բ՝ տյ.։ Կգւ. էջ 710—711։ Սկ.՝ «Իշխանութիւնք երկնից . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . կարօղ ի պատերազմի»։

ե. Թ. 111բ—112ա՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Որ համբարձաւն այսօր աստուածային իշխանութեամբ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ ազատիչ ազգի մարդկան. համ[բարձէք].»։

շ. Թ. 112ա—112բ՝ հբ.։ Կգւ. էջ 718։ Սկ.՝ «Որըք տընկակիցք . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ըզբազմապատիկ զի|մաստութիւնըս քո. քե.»։

զ. Թ. 112բ—113ա՝ Զ. ուրբ.։ Կգւ. էջ 719—720։ Հմմտ. հմր. 4 IV 6զ։

ա. Թ. 112բ—113ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Ծագումըն միածնի . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . հրաշազարդ ը| յարութեան. ա[մենայն].»։

բ. Թ. 113ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Ըզքեզ աղաչեմք . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ մեք աղաչե[մք]»։

գ. Թ. 113ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Փառաւորեալ անճառելի . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի կեանս անմահ. փառաւո[րեալ].»։

է. Թ. 113ա—114ա՝ Զ. շաբ.։ Կգւ. էջ 724—725։ Հմմտ. հմր. 4 IV 6է։

ա. Թ. 113ա—113բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Փառաւորելով զանուն քո . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . փառատեցոյց. բարձր ա[բարէք].»։

բ. Թ. 113բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Անժամանակդ Աստուած . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . աշակեր|տեալ կանանցն. Որդի.»։

գ. Թ. 114ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Զանճառելի յարութիւնըն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յարութեամբն իւրով»։

դ. Թ. 114ա՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Թագաւոր Քրիստոս էակից . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . եր|գեմք քեզ ընդ հրեշտակս ասելով. Թագաւ[որ].»։

7. Թ. 114ա—122բ՝ Է. շաբաթ։

ա. Թ. 114ա—118ա՝ Է. կիր.։ Կգւ. էջ 729—734։ Վնգ.՝ «Կանօն երկրորդ ծաղկազարդին»։ Հմմտ. հմր. 4 IV 7ա։

ա. Թ. 114ա—117ա՝ օհ.։ Սկ.՝ «Մեծահրաշ այս խորհուրդ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ լուծեր ըզկնիք դատապարտութեան յանցանաց մե|րոց, ապրե[ցուցանել].»։

բ. Թ. 117ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Այսօր արարիչդ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . որ դասե|ցոյցն, օրհնեցէք.»։

գ. Թ. 117բ՝ մծ.։ Սկ.՝ «Աստուածային մայր լուսոյ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . յորովայնի քում կրեցեր. օրհ[նութեամբ].»։

դ. Թ. 117բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ բանիւ Բանըդ Հօր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . քո պարգեւսն»։

ե. Թ. 117բ—118ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Քահանայպետք [= քահանայապետք] առաջինք . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ մեք զփառս ի բարձունս»։

բ. Թ. 118ա—118բ՝ Է. երկուշաբ.։ Կգւ. էջ 737—738։ Հմմտ. հմր. 4 IV 7բ։

ա. Թ. 118ա—118բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ զամենազօր զօրութիւնըդ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յարեաւ ի մեռելոց. բար[ձր].»։

բ. Թ. 118բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Յարեար երեւեցար . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . արեամբըդ քով սըրբով»։

գ. Թ. 118բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Յորժամ եկին ի գերեզմանն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զահագին տեսիլն»։

գ. Թ. 119ա—119բ՝ Է. երեքշաբ.։ Կգւ. էջ 741—742։ Հմմտ. հմր. 4 IV 7գ։

ա. Թ. 119ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Այսօր ցընծան . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . մեզ պար|գեւեաց. բարձր.»։

բ. Թ. 119ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ ըզկերպարանըս . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ընդ աջմէ Հօր»։

գ. Թ. 119ա—119բ՝ տյ.։ Սկ.՝ «Էջ հրեշտակն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ծագեալ ի Հօրէ»։

դ. Թ. 119բ—120ա՝ Է. չորեքշաբ.։ Կգւ. էջ 746—747։ Հմմտ. հմր. 4 IV 7դ։

ա. Թ. 119բ—120ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Փառաւորեալ է անուն քո սուրբ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի յերրորդ աւուր յարեաւ. ա[մենայն].»։

բ. Թ. 120ա՝ ող.։ Սկ.՝ « . . . թիւնս իմ. Ողորմեաց ինձ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ընդ աջմէ Հօր նըստար. ողո[րմեա].»։

գ. Թ. 120ա՝ տյ.։ Սկ.՝ «Հրեշտակացըն դասքն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . պարգեւեաց աշխարհի»։

ե. Թ. 120ա—120բ՝ Է. հինգշաբ.։ Կգւ. էջ 750—751։ Հմմտ. հմր. 4 IV 7ե։

ա. Թ. 120ա—120բ՝ հց.: Սկ.՝ «Որ յառաջ քան զարեւ . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . առ աշակերտան. միա[բանութեամբ]. »:

բ. Թ. 120բ՝ ող.: Սկ.՝ «Իջեր յերկնից Միածին . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . կենդանատու մեռելոց »:

գ. Թ. 120բ՝ այ.: Սկ.՝ «Հրեշտակ քո . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . ասա, այլ յարեաւ »:

զ. Թ. 120բ—121բ՝ Է. ուրբ.: Կգւ. էջ 754—755: Հմմտ. հմր. 4 IV 7զ:

ա. Թ. 120բ—121ա՝ հց.: Սկ.՝ «Անըսկիզբըն Բանդ որ յանճառ . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . ամենայն տիեզերաց. առաւ[ել]. »:

բ. Թ. 121ա՝ ող.: Սկ.՝ «Վասըն մերոյ փըրկութեան . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . համբարձար Ասցըւա[ծ] »:

գ. Թ. 121ա—121բ՝ այ.: Սկ.՝ «Փառք յարութեան քո . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . կեն|դանին յաւիտենից »:

է. Թ. 121բ—122բ՝ Է. շաբ.: Կգւ. էջ 758—759: Հմմտ. հմր. 4 IV 7է:

ա. Թ. 121բ—122ա՝ հց.: Սկ.՝ «Որ յահեղակերպ . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . դա է Որդի իմ սիրելի. բարձր. »:

բ. Թ. 122ա՝ ող.: Սկ.՝ «Որ վասըն մեր երկնի . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . զհոգիս իմ նորոգեա ողորմու[թեամբ] »:

գ. Թ. 122ա—122բ՝ այ.: Սկ.՝ «փառըք Քրիստոսի . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . հրեշտակապետին, որ գոչէր առ նոսա. ո[րք]. »:

դ. Թ. 122բ՝ ճշ.: Սկ.՝ «Որ անբաւելի յաղթօղ . . .»: եւն.: Վջ.՝ « . . . անմահ էութիւն, օրհնաբանեմք ըզքեզ »:

III. Թ. 123ա—170բ՝ Հոգեգալստեան կանոնը:

1. Թ. 123ա—143ա՝ Հոգեգալստեան շաբաթը:

ա. Թ. 123ա—126ա՝ կիրակ.: Կգւ. էջ 763—768: Հմմտ. հմր. 4 V 1ա: Վնգ.՝ «Կանօն Պենտակոստէին»:

ա. Թ. 123ա—125ա՝ օհ.: Սկ.՝ «Առաքելոյ աղաւնոյ իջանելով մեծաձայն . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . ի վերայ մարմնոյ եւ արեանըն Տեառն ի բժըշ|կութիւն հոգւոց մերոց »:

բ. Թ. 125ա՝ հց.: Սկ.՝ «ԶՀոգւոյն զգալուստըն տօնեմք . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . առ Բանն ընտրու|թեան. օր[հնեցէք]. »:

գ. Թ. 125ա—125բ՝ մծ.: Սկ.՝ Այսօր ընոր ժողովուրք . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . . գալըստեամբ Հոգւոյն սըրբոյ մեծացուցանելով զելողըն. »:

դ. Թ. 125բ՝ ող.: Սկ.՝ «Որ յամենայնի . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . յառաքեալսըն սուրբ Հոգի. ողոր[մեա]. [ժ]ողովեալ ընտրելոց մետասանիցն սպա. »:

ե. Թ. 125բ—126ա՝ այ.: Սկ.՝ «Որ ի քրօբէական . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . որք արբինըն, կենդա|նացան »:

շ. Թ. 126ա՝ ճշ.: Սկ.՝ «Որ ի հարաշարժ(ի) աղբերէն . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . կենդանւոյ բըխեալ յԵրուսա|ղէմ. ըզը. »:

բ. Թ. 126ա—128բ՝ երկուշաբ.: Կգւ. էջ 775—779: Հմմտ. հմր. 4 V 1բ: Վնգ.՝ «Կանոն Երրորդի յաւուրն»:

ա. Թ. 126ա—128ա՝ օհ.: Սկ.՝ «Նոյն եւ նըման Հօր . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . ընդհանուր քարոզի Ասցըւած հը|զօր անմահ Բանն »:

բ. Թ. 128ա—128բ՝ հց.: Սկ.՝ «Որ անիմանալիդ ես . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . օծմամբ սուրբ Հոգւոյն. բարձր. »:

գ. Թ. 128բ՝ ող.: Սկ.՝ «Որ առաքեցար . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . յայգւոյն Եդեմայ. աղա[չեմք]. »:

դ. Թ. 128բ՝ այ.: Սկ.՝ «Որ յերկնային զօրս . . .» եւն.: Վջ.՝« . . . Հոգին սուրբ ընդ նոսին փառաւ[որեմք] »:

գ. Թ. 129ա—131բ՝ երեքշաբ.: Կգւ. էջ 781—786: Վնգ.՝ «Կանոն Երրորդի աւուրն»: Հմմտ. հմր. 5 V 1գ:

ա. Թ. 129ա—130բ՝ օհ.: Սկ.՝ «Այսօր երկնայինքն . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . Բանին զօրհնիչն Եւայի. մաղթանօք սորա. »:

բ. Թ. 130բ—131ա՝ հց.: Սկ.՝ «Որ բոլորից ես . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . եւ մաքրութեան մեղաց ըզՏեր. »:

գ. Թ. 131ա՝ ող.: Սկ.՝ «Որ ի վերայ բըղխեալ . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . զիս եւ Հոգի նորա. աղա[չեմք]. »:

դ. Թ. 131ա—131բ՝ այ.: Սկ.՝ «Ընդ երկնայնոցն . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . զմեզ նորոգողին ըզփառս փա[ռաւորեալ] »:

գ. Թ. 131բ—134ա՝ չորեքշաբ.: Կգւ. էջ 789—793: Վնգ.՝ «Կանոն Չորրորդի աւուրն»: Հմմտ. հմր. 4 V 1դ:

ա. Թ. 131բ—133բ՝ օհ.: Սկ.՝ «Արեգակն արդարութեան . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . սա է կենդանին յաւիտենից Քրիստոս »:

բ. Թ. 133բ՝ հց.: Սկ.՝ «Որ անքընինդ ես . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . գովեցէք հո|գեւոր երգով. բարձր. »:

գ. Թ. 133բ—134ա՝ ող.: Սկ.՝ «Աղբիւր կենաց . . .» եւն.: Վջ.՝ « . . . մանկունքն սորա »:

ե. Թ. 134ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Հոգիք հրեղինացն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ըզփառս ի բարձունս»։

ե. Թ. 134ա—137ա՝ հինգշաբ.։ Կգ. էջ 796—800։ Վնգ.՝ «Կանոն ճինգ՝երորդի աւուրն»։ Համմ. հմր. 4 V 1ե։

ա. Թ. 134ա—136բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Զանբակըզբնաբար բըղխումն ի Հօ|րէ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . . Հոգւով ի քեզ տըպաւ|որեալ Բանին. վասն.»։

բ. Թ. 136բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Անեղանելիդ Աստուած եւ եղելոցս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . եւ զնոր օրէնս Ա|ստուծոյ. ամե[նայն].»։

գ. Թ. 136բ—137ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Իջեր Տէր . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . աղքատ բընութեանս»։

դ. Թ. 137ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Այսօր աղբիւր պիտութեան . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ըզփառս ի բարձունս»։

զ. Թ. 137ա—140ա՝ ուրբ.։ Կգ. էջ 804—808։ Վնգ.՝ «Կանոն վե-ցերորդի աւուրն»։ Համմ. հմր. 4 V 1զ։

ա. Թ. 137—139բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Անմահատար բաժակ . . .»։ Վջ. կգ. էջ 804—807, 5 [«ճըշմարիտ Աստըած»], յետոյ՝ «Լուսաւորեաց Ցերուսաղէմ, զի հասեալ է լոյս քո. զարդարեա զամուրըս քո. եւ փառք . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ժողովուրդ զըշխոյ դուստըր Սիոնի»։

բ. Թ. 139բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Անճառելի բըղխումն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . բըխեալ ի նոսա. բարձր.»։

գ. Թ. 139բ—140ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ ի հայրական . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . լուսովըն զուար[ճացուցեալ]»։

դ. Թ. 140ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Որ ի հրացայտ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . բաժակ հեղեալ ի յերկն|ից. օրհ[նեալ].»։

է. Թ. 140ա—143ա՝ չաբ.։ Կգ. էջ 811—814 եւ 817։ Վնգ.՝ «Կանոն եօթնե՝երորդի աւուրն»։ Համմ. հմր. 4 V 1է։

ա. Թ. 140ա—142ա՝ օհ.։ Սկ.՝ «Ի հարաշարժ աղբերէն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ծա|զեաց մեզ լոյս ի Հայաստան աշխարհի».

բ. Թ. 142ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Անեղանելի Հոգիդ տուրբ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ըզտուրբ զաւակեան. բար[ձր.]»։

գ. Թ. 142բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Հոգիդ ճըշմարիտ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ի տուրբ վերնատունն. ողո[րմեա]»։

դ. Թ. 142բ՝ այ.։ Սկ.՝ «Որ ի թեւըս թեթեւս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . բաչխեցեր յարարածս Հոգի.»։

ե. Թ. 142բ—143ա՝ հր.։ Սկ.՝ «Հոգին տուրբ էր միշտ եւ է . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . . կա(կա)տարելութիւն սըրբութեան եւ միշտ օրհնեալ է ի յաւիտեան»։

2. Թ. 143ա—148ա՝ «Կանոն ծնընդեան Յովհաննու Մկրտչի»։ Կգ. էջ 1188—1194։ Համմ. հմր. 4 V 2։

ա. Թ. 143—147՝օհ.։ Սկ.՝ «Արեգականն արդարութեան ծագման . . .» եւն.։ Կգ. էջ 1188—1191, 18 [«վերափոխեցար առ Քրիստոս»], յետոյ՝ «Փութացիր մեզ . . .» եւն. [Կգ. էջ 1193], «Քահանայապետին . . .» եւն. [Կգ. էջ 1193], «Որ առաքեցար ի Հօրէ Հոգիդ . . .» եւն., «Յորժամ յերկինից . . .» եւն. [Կգ. էջ 1192], «Ով վերահաս ծագիկ . . .» եւն., «Սեղան քո, Տէր զօրութեանց . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ճըշմարիտ պատարագ եւ վնտումն անապական. ևկայք.»։

բ. Թ. 147ա—147բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ աւետաւոր քոմ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ա|զատնակերպ իջմամբ. ըզՏէր օրհնեցէք, բար[ձր].»։

գ. Թ. 147բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Երկնաւոր Փեսայ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . քո քաղցրեաց. սորին.»։

դ. Թ. 147բ—148ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Այսօր ցընծան . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . երգեմք ըզփառս ի բարձունս»։

ե. Թ. 148ա՝ մկ.։ Կգ. էջ 837։ Սկ.՝ «Մարգարէից գերազոյն եւ մեծ ի ծնունդըս կանանց . . .» եւն.։ Յետոյ ճշ.՝ «Այսօր ցընծայ եկեղեցի . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . սուրբ լուսաւորչին Հայաստանեայց աշխարհի»։

3. Թ. 148ա—151ա՝ Կարապետի եւ Մխանագինէ եպիսկոպոսի կանոնը։ Կգ. էջ 832—837։ Վնգ.՝ «Կանոն Յոհաննու Մկրտչին»։ Համմ. հմր. 4 V 3.

ա. Թ. 148բ—150բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Զմարգարէ բարձրելոյն . . .» եւն., Կգ. էջ 832—834, 19 [«գըւարթուն յեր|կնից»], յետոյ՝ «Ի հարաշարժ աղբերէն . . .» եւն., «Որ ի Հօրէ առաքեցար . . .» եւն., «Աստուածածնին սուրբ կոյս . . .» եւն., «Հայէ քո Քրիստոս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . որ ազատեաց ըզմեզ ի պատ|րանաց բան.»։

բ. Թ. 150բ—151ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Զուարճանայ այսօր . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ընդ նըմին զճըշմարիտ տուրբ Հոգին օրհ[նեցէք].։

գ. Թ. 151ա՝ ող.: Սկ.՝ «Ճրագ ճըշմարտութեան ...» եւն.: Վջ.՝ «... արդարութեան. աղօ[թիւք].»:

դ. Թ. 151ա՝ այ.: Սկ.՝ «Առաքեալըն յԱստուծոյ ...» եւն.: Վջ.՝ «... զմեղս աշխարհի»:

4. Թ. 151ա—154բ՝ «Կանօն սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչի»: Կգւ. էջ 837—842: Հմմտ. հմր. 4 V 4:

ա. Թ. 151ա—153ա՝ օհ.: Սկ.՝ «Ով երջանիկ տեր սուրբ Գրիգոր ...» եւն. կգւ. էջ 837—839, 9 [«յերկինս. բարեխօ[սութեամբ].»], յետոյ՝ «Այսօր զիմանալի լուսոյն ...» եւն., «Խընդրեմք ի քէն ....» եւն. [կգւ. էջ 839]: Վջ.՝ «... ծագեաց մեզ զլոյս ի Հայաստան աշխարհի»:

բ. Թ. 153ա—153բ՝ հց.: Սկ.՝ «Որ առաքեցեր ըզսիրելի ...» եւն.. Վջ.՝ «... զՀոգին ճըշմար|տութեան»:

գ. Թ. 153բ՝ ող.: Սկ.՝ «... թիւնս իմ. Բարեխօսութեամբ ...» եւն.: Վջ.՝ «... ըզյանցանըս մեր»:

դ. Թ. 153բ—154ա՝ այ.: Սկ.՝ «Առաջնորդ հաւատոյ ...» եւն.: Վջ.՝ ի բարձունս Աստուծոյ»:

ե. Թ. 154ա՝ մկ.: Սկ.՝ «Հրաշափառ Աստուած ...» եւն.: Վջ.՝ «... սուրբ Երրորդութեանդ. վասն որոյ բարե[խօսութեամբ].»:

զ. Թ. 154ա—154բ՝ ճշ.: Սկ.՝ «Հովիւ քաջ բանաւոր ...» եւն.: Վջ.՝ «... կեցուցանել զանձինըս մեր»:

է. Թ. 154բ՝ հբ.: Սկ.՝ «Որ կոչեցար ...» եւն.: Վջ.՝ «... կենացըն յաւիտենից. վա[սըն].»:

5. Թ. 154բ—156ա՝ «Կանօն որդւոց եւ թոռանց սրբոյն Գրի|գորի Լուսաւորչի»: Կգւ. էջ 879—881. Հմմտ. հմր. 4 V 5:

ա. Թ. 154բ—155ա՝ հց.: Սկ.՝ «Որ ըզլուս աստուածային քոյ ...» եւն.: Վջ.՝ «... հոգեւոր երգով օրհ[նեցէք].»:

բ. Թ. 155ա—155բ՝ ող.: Սկ.՝ «Որ հրաւիրեցեր ...» եւն.: Վջ.՝ «... երկ|նից յարքայութիւնդ. աղօթիւք սոցա.»:

գ. Թ. 155բ՝ այ.: Սկ.՝ «Այսօր ընդ երկնային ...» եւն.: Վջ.՝ «... երգելով ըզփ|առս ի բարձունս»:

դ. Թ. 155բ—156ա՝ մկ. հբ.: Սկ.՝ «Աստուածային հաւատոյ ...» եւն.: Վջ.՝ «... սուրբ Դանիէլ. անդա[դար].»:

6. Թ. 156ա—160ա՝ «Կանօն սրբոյն Ներսեսի հայրապետին»: Կգւ. էջ 863—869: Հմմտ. հմր. 4 V 6:

ա. Թ. 156 —158ա՝ օհ.: Սկ.՝ «Որ ըզլոյս անճառ շնորհաց ...» եւն. կգւ. էջ 863—866, 13 [«ընդ Տեառըն լինին»], յետոյ՝ «Մայր լուսոյ ...» եւն., «Եկայք, ժողովուրդք ...» եւն.: Վջ.՝ «.... դասաւորեալ տօնին Տեառն տուք.»:

բ. Թ. 158ա—158բ՝ հց.: Սկ.՝ «Այսօր տօնէ եկեղեցի ...» եւն.: Վջ.՝ «... բարեբանեցէք, բարձր.»:

գ. Թ. 158բ—159ա՝ ող.: Սկ.՝ «Որ ասացեր ողորմութեամբ ...» եւն.: Վջ.՝ «... սրբոյն Ներսեսի. աղաւթիւք.»:

դ. Թ. 159ա—159բ՝ այ.: Սկ.՝ «Այսօր զուարճացեալ տօնեն ...» եւն.: Վջ.՝ «... թագաւորական աթոռոյ»:

ե. Թ. 159բ—160ա՝ ճշ.: Սկ.՝ «Այսօր ցընծայ եկեղեցի ...» եւն.: Վջ.՝ աստուածահրաշ տեսլեամբ. բա[րձր].»:

7. Թ. 160ա՝ «Շարական սրբոյն Իսահակայ Հայոց հայրապետի»: Կգւ. էջ 876: Հմմտ. հմր. 4 V 7: Սկ.՝ «Որ յարմատոց հարցըն ...» եւն.: Վջ.՝ «... ըզտօնողացս ա|ղաչանս»:

8. Թ. 160ա—165բ՝ «Կանօն սրբոց Հռիփսիմեանց»: Կգւ. էջ 823—830: Հմմտ. հմր. 4 V 8:

ա. Թ. 160ա—164բ՝ օհ.: Սկ.՝ «Անձինք նուիրեալըք սիրոյն ...» եւն.: Կգւ. էջ 823—827, 5 [«ընդ հը|րեշտակս»], յետոյ՝ «Փառաց ի փառըս բարձրացեալ ...» եւն., «Ի համբառնալ Բանին յերկինս ...» եւն., «Թագաւոր փառաց քո ...» եւն., «Աստուածածին եւ սրբուհի ...» եւն., «Այսօր նըշան յաղթօղ ...» եւն.: Վջ.՝ «.... դատապարտութեան յանցանաց մերոց. ապրե.»:

բ. Թ. 164բ—165ա՝ հց.: Սկ.՝ «Այսօր զանյաղթելի ...» եւն.: Վջ.՝ «... ձեռըն սրբոյն Գրիգորի. օրհ[նեցէք].»:

գ. Թ. 165ա՝ ող.: Սկ.՝ «Քրիստոս Աստուած բացեր ...» եւն.: Վջ.՝ «... ի դըպ|րութեան կենաց»:

դ. Թ. 165ա՝ այ.: Սկ.՝ «Պարկեշտ կանայքըն ...» եւն.: Վջ.՝ «.... վերինն Երու|սաղէմի»:

ե. Թ. 165ա—165բ՝ մկ.: Սկ.՝ «Յիշատակք Քրիստոսի ....» եւն.: Վջ.՝ «... վայել|չութեամբ տօնեն այսօր. ե[կայք, հաւատացեալք.]»:

9. Թ. 165բ—166բ՝ «Շարական սրբոյն Սան|դխտոյ»: Հմմտ. հմր. 4 V 9:

ա. Թ. 165բ՝ մկ.։ կգ. էջ 929։ Սկ.՝ «Քեւ պարծի այսօր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . վասըն մեր առ Տէր բարեխօսեա»։

բ. Թ. 165բ—166բ՝ հբ.։ Սկ.՝ «Անբակիւղըն Բանն Աստուած, որ վասըն մեր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . չնորհեացէ մեր բազում յանցանացն»։

10. Թ. 167ա—170բ՝ «Կանոն տապանակին Տեառն»։ կգ. էջ 894—899։ Համմ. հմր. 4 V 10։

ա. Թ. 167ա—169ա՝ օհ.։ Սկ.՝ «Ըզքեզ քաղաք Աստուծոյ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . պատարագ եւ զհնութիւն ա|նապական. ե[կայք].»։

բ. Թ. 169ա—169բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Այսօր ցընծան դասըք . . . . եւն.։ Վջ.՝ « . . . քահանայք օրհնեցէք եւ առաւել բար[ձր].»։

գ. Թ. 169բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Լուսաւորեաց Երուսաղէմ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . դասաբը Սիոնի»։

դ. Թ. 169բ—170ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Այսօր աստուածութիւնըն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . լոյսըն թեթիանոսաց [= հեթանոսաց]»։

ե. Թ. 170ա—170բ՝ մկ.։ Սկ.՝ «Որ ի սկըզբանէ խոստուութեամբ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . Տէր, երգեացեն մանկունք»։

IV. Թ. 170բ—184ա՝ Վարդավառի կանոնը։

1. Թ. 170բ—182ա՝ Ս. չաբաթ։

ա. Թ. 170բ—174բ՝ կիրակ.։ Վնդ.՝ «Կանօն վարդայվառին առաջնոյ աւուր»։ Համմ. հմր. 4 V 11ա.

ա. Թ. 170բ—172բ՝ օհ.։ կգ. էջ 900—903։ Սկ.՝ «Որ ի լերինն այլակերպեալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի կապանաց մահու ի կեանսըդ յաւիտեանից»։

բ. Թ. 172բ՝ հց.։ կգ. էջ 903։ Սկ.՝ «Զանճառելի խորհուրդ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ա|չակերտային յայտնեալ. եւ [բարձր].»։

գ. Թ. 172բ—173ա՝ մծ.։ կգ. էջ 213։ Սկ.՝ «Զանճառելի ըզլոյս . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . սուրբ Ա|ստուածածին օրհ[նութեամբ].»։

դ. Թ. 173ա՝ ող.։ կգ. էջ 903—904։ Սկ.՝ «Ի Թաբոր ի լերինն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . Որդի իմ սիրելի, ընդ.»։

ե. Թ. 173բ՝ այ.։ կգ. էջ 904։ Սկ.՝ «Բրխաւոս Աստըւած մեր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . դայ է Որդի իմ սիրելի»։

զ. Թ. 173բ—174ա՝ մկ.։ Սկ.՝ «Լերինըք ցընծ(ցըն)ծացին պտաղի քո, Տէր, որ երեւեցար . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ճըչմարիտ ըզմիա|ծին Որդի. փա]ռք].»։

է. Թ. 174ա՝ ճչ.։ Սկ.՝ «Ուրախացիր պըտակ կուսից տի|րամայր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զՈրդին իւր դաւանեաց նըմա. յաւէժ.»։

ը. Թ. 174ա—174բ՝ հբ.։ կգ. էջ 909։ Սկ.՝ «Այսօր ի լերինըն Թաբոր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ղըմա լըսարուք. օրհնեմք.»։

բ. Թ. 174բ—177բ՝ երկուշաբ.։ կգ. էջ 912—916։ Վնդ.՝ «Կանօն երկրորդի աւուրն»։ Համմ. հմր. 5 V 11բ։

ա. Թ. 174բ—176բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Ճառագայթ փառաց . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . դասաւորեալ ոճանն. Տէա|ռն տուք ա[մենեքեան].»։

բ. Թ. 176բ—177ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Այսօր ըզխորհուրդ անճառելի . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . արիիական լուսոյն ըզ[Տէր].»։

գ. Թ. 177ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ ճառագայթս աստուածային . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . նորոգել ըզաիեզերս. լոյսդ.»։

դ. Թ. 177ա—177բ՝ այ.։ Սկ.՝ «Ցընծայ այսօր փառօք . . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . հայրական փառօք»։

ե. Թ. 177բ՝ մկ.։ Սկ.՝ «Աբրնեցէք մանկունք . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . հոլանացեալ այսօր.»։

գ. Թ. 177բ—182ա՝ երեքշաբ.։ կգ. էջ 916—922։ Վնդ.՝ «Կանօն երրորդի աւուրն»։ Համմ. հմր. 4 V 11գ։

ա. Թ. 177բ—180բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Այսօր որ էն ի յերկինս . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ահա Որդին գայ [առ քեզ]»։

բ. Թ. 180բ—181ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Այսօր զխորհուրդն անճառ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . քահանայք բ[արձր].»։

գ. Թ. 181ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ անբակիւղըն էէն անյեղապէս . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յերուսաղէմ զխորհու|րդ քո.»։

դ. Թ. 181ա—181բ՝ այ.։ Սկ.՝ «Այսօր ընդ հրեշտակս . . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . Տէր յար|քայութեանդ. օ[րհնեմք].»։

ե. Թ. 181բ—182ա՝ մկ.։ Սկ.՝ «Լերինք ամենայն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . քոց առաքելոցն, ընդ [որս].»։

2. Թ. 182ա—184ա՝ «Կանօն Ծողակաթին»։ Համմ. հմր. 4 V 12։

ա. Թ. 182ա—183բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Ուրախ լեր, սուրբ եկեղեցի, քանզի . . .» եւն. կգ. էջ 945—946, 13 [«մնծ է վերս ամե[նայն]», յետոյ՝ Թ. 183ա 1՝ [հրաչա]լի ձայնիւ ընդ Հօր . . . . .» եւն. կգ. էջ 947, 19—24] [Թ. 182 եւ 183-ի մէջ մէկը պակաս է]. յետոյ՝ «Արարչագործ Աստըւած, որ յոչընչէ . . . .» եւն., «Այսօր Գաբրիէլ ըն-

ծուխեանը . . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . . նըշանի ի ծընունդ Աստուածորդւոյն »:

բ. Թ. 183բ՝ հց.: կգ. էջ 948: Սկ.՝ « Ուրախ լեր այսօր . . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . եր|գով ըղՏէր օրհնե[մք] »:

գ. Թ. 183բ—184ա՝ ող.: կգ. էջ 948—949: Սկ.՝ « Որ հաստատեցեր բանիւ . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . հոգւոց մերոց »:

դ. Թ. 187ա՝ այ.: կգ. էջ 949: Սկ.՝ « Լուսաւորեա Երուսաղէմ . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . քեզ Քրիստոս թագաւորն »:

ե. Թ. 184ա՝ մկ.: կգ. էջ 949: Սկ.՝ « Էջ Միածինն ի Հօրէ . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . ի Հայաստան աշխարհի »:

V. Թ. 184ա—201ա՝ Վերափոխման կանոնը:

1. Թ. 184ա—197բ՝ Ա. չաբաթ:

ա. Թ. 184ա—188բ՝ « Կանօն վերափոխման Աստուածա[ծ]նին »: կգ. էջ 950—956: Համմ. հմր. 4 V 13ա:

ա. Թ. 184ա—187ա՝ օհ.: Սկ.՝ « Այսօր ժողովեալ սրբոցն . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . փառակից Հօր եւ Որ|դւոյ . աղաչանօք Աստուածածնին հանգո . »:

բ. Թ. 187ա—187բ՝ հց.: Սկ.՝ « Որ ըղնախամօրն . . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . ըղհանգըստեան տօնա . եւ առա[ւ]. »:

գ. Թ. 187բ—188ա՝ մծ.: Սկ.՝ « Խորանայարկ կամարնըման . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . յանմարմնա|կան զօրաց ան[գադար] . »:

դ. Թ. 188ա՝ ող.: Սկ.՝ « Որ ունիս իշխանութիւն . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . վըտանգից մերոց »:

ե. Թ. 188ա—188բ՝ այ.: Սկ.՝ « Անբակիծդ Աստուած . . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . Հոգիդ ճըշմարիտ Աստըւած »:

զ. Թ. 188բ՝ ճչ՝ « Անթառամ: Համեղա: Քաղա[բա.] »:

բ. Թ. 188բ—192բ՝ Երկուշաբ.: Վնդ.՝ « Կանօն երկրորդի աւուրն »: Համմ. հմր. 4 V 13բ:

ա. Թ. 188բ—192բ՝ օհ.: Սկ.՝ « Այսօր զանճառելի ծնընդեան . . . » ևն. կգ. էջ 961—965, 25 [« յայնժամ չնորհէ յուսայելոցս »], յետոյ՝ « Ի հաճարտնալ Բանին յերկինս . . . » ևն. կգ. էջ 966] մինչեւ « . . . . ըզՀայր զաւաքող Հոգւոյն ». յետոյ՝ « Թագաւոր փառաց Քրիստոս, յոյս ազգի . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . զարդա|րին ընդ առաջ քո, Տէր, զա[պաւինեալսն] . »:

բ. Թ. 192բ՝ հց.: Սկ.՝ « Որ զմիածնի Որդւոյ քոյ . . . » ևն. կգ. էջ 966 մինչեւ 967, 8 [« . . . սերօքէիցն, որք պա . . .] »:

գ. Թ. 193ա—197բ՝ Երեքշաբ.: կգ. էջ 970—976: Համմ. հմր. 4 V 13գ:

ա. Թ. 193ա—196ա՝ օհ.: Սկ.՝ « Այսօր հրաշափառ կոչմամբ . . . . » ևն. մինչեւ 973, 13 [« . . . կեցուցանել ըզմեզ »:], յետոյ՝ « Որ ի վերոյ բըղխեալ զաւազանին . . . » ևն., « Որ զառաքեալն առ ի Հօրէ . . . . » ևն., « Ժամանակ զարձի իմոյ . . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . ի ծառայս քո եւ Հոգի . »:

բ. Թ. 196ա—196բ՝ հց. Սկ.՝ « Որ ըղդատակնիք երկանց . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . բարեբանեմք ըզծագօղ . »:

գ. Թ. 196բ—197ա՝ մծ.: Սկ.՝ « Աստուածածնին զերազոյն . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . անհարանա|կեալ, հոգեւոր . »:

դ. Թ. 197ա՝ ող.: Սկ.՝ « Որ խոնարհեցար . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . . վասն անձանց մերոց »:

ե. Թ. 197ա—197բ՝ այ.: Սկ.՝ « Ուրախ լեր, մայր . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . օրհնութիւն, մայր Տեառն »:

2. Թ. 197բ—201ա՝ « Կանօն Յաւելուածոց սրբոյ խաչին »: Համմ. հմր. 4 VI 1ա:

ա. Թ. 197բ—200ա՝ օհ.: Սկ.՝ « Ի վերոյ վիմի հաւատոյ . . . » ևն. կգ. էջ 1001—1003, 11 [« թագաւոր սիեզերաց »:], յետոյ՝ « Որ զմիածանեալն աչառելոյն . . . » ևն., « Սարսափելի որոտմամբ . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . բարեխօսեա վասն մեր ի յայնմ աւուր [= աւուր] ահեղին »:

բ. Թ. 200ա—200բ՝ հց.: կգ. էջ 1004: Սկ.՝ « Ի նորահրաշ նաւակատեան . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . թագաւորեա|լք. բա[րի] . »:

գ. Թ. 200բ՝ ող.: կգ. էջ 1005: Սկ.՝ « Ի խորանի քում . . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . եկեղեցւոյ . ի ա[մ] . »:

դ. Թ. 200բ՝ այ.: կգ. էջ 1005: Սկ.՝ « Ի տաճառ սրբութեան . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . ի խաղաղութեան »:

ե. Թ. 200բ—201ա՝ մկ.: կգ. էջ 157—158: Սկ.՝ « Սեղան քո, Տէր . . . » ևն.: Վջ.՝ « . . . անապական . ե[կայք] . »:

VI. Թ. 201ա՝ Ս. Խաչի կանոնը:

1. Թ. 201ա—224ա՝ Ա. չաբաթ:

ա. Թ. 201ա—204ա՝ Խաչվերացի կանոն: Վնդ.՝ « Կանօն երկրորդի աւուր »: Համմ. հմր. 4 VI 1բ:

ա. Թ. 201ա—203ա՝ օհ.: Սկ.՝ «Որ զանարատ բազուկըս քո . . . .» եւն. կգւ. էջ 1006—1007, 29 [«փըրկութեան եկիր աշխարհ»], յետոյ՝ «ժողովեալ ընդրելոց մետասանիցն» եւն. մինչեւ «. . . կենդանացան», յետոյ՝ «Զհոգիս ծառայից . . .» եւն. [կգւ. էջ 1008, 7 եւն.]: Վջ.՝ «. . . սըրբոյ, միշտ կոյս, զքեզ մեծա[ցուցանեմք]:

բ. Թ. 203ա—203բ՝ հց.: Կգւ. էջ 1008—1009: Սկ.՝ «Այսօր պատուական . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . կեանսըն յա|ւիտենից. առ[աւել].»:

գ. Թ. 203բ՝ մծ.: «Մայր եւ կոյս.: Մաքուր.: Քեւ հաճե[ցան].»: Կգւ. էջ 246:

դ. Թ. 203բ՝ ող.: Կգւ. էջ 1009: Սկ.՝ «Փայտ կենաց, որ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . հաւատա|ցեալք, պար|ըսպեալ].»:

ե. Թ. 203բ՝ տյ.: Կգւ. էջ 1009—1010: Սկ. «Անուանեալ փայտ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . որդիք մարդկան»:

շ. Թ. 204ա՝ ճշ.: Սկ.՝ «Յաղթօղ եւ զնոր օրհնութիւն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . փառք եւ պատիւ յաւիտեան»:

է. Թ. 204ա՝ Շարական: Կգւ. էջ 497, 1—13: Սկ.՝ «Խաչի քոյ Քրիստոս . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . խաչին ալելուի[ա]»:

բ. Թ. 204բ—207բ՝ Երկուշաբ.: Վնգ.՝ «Կանօն Երրորդի աւուրն»: Հմմտ. հմր. 4 VI 1գ:

ա. Թ. 204բ—206ա՝ օհ.: Սկ.՝ «Զօրութիւն. սուրբ խաչի քոյ . . . .» եւն. կգւ. էջ 1012—1013, 4 [«. . . . անձանց մերոց»], յետոյ՝ «Բանն անեղ համագոյ . . .» եւն. մինչեւ «. . . որդէգրութեան շնորհս», յետոյ՝ «Թագաւոր Քրիստոս . . .» եւն. կգւ. էջ 1013, 5 մինչեւ 1013, 13 [«ասելով թա[գաւոր].»], յետոյ՝ «Որ կամաւ ըզչարչարանըս . . . .» եւն., յետոյ՝ «Ի խաչ ելեր Բանդ . . . .» եւն. կգւ. էջ 1013, 17—1014, 10 [«ուրախութիւն.»], յետոյ՝ «Որ մահու խաչին իւրոյ կենդանացոյց . . . .» եւն., «Անմահարար բաժակ հեղեալ . . .» եւն., «Բարձեալ թագաւոր յաւիտենից . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . զը|տութեամբըդ քո նորոգեա զհոգիս նընջե[ցելոց]»:

բ. Թ. 206բ՝ կգւ. էջ 654—655: Սկ.՝ «Այսօր ընդ ամպըս . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . եր|գով ըզՏեր.»:

գ. Թ. 206բ—207ա՝ ող.: Կգւ. էջ 655: Սկ.՝ «Ի յերկնեց երեւեալ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . զօրութեա|մբ քով»:

դ. Թ. 207ա—207բ՝ տյ.: Կգւ. էջ 655—656: Սկ.՝ «Գաւազան զօրութեան . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . հաւա|տացելոց եւ սո[վաւ].»:

գ. Թ. 207բ—209բ՝ Երեքշաբ.: Վնգ.՝ «Կանօն չորրորդի աւուր»: Հմմտ. հմր. 4 VI 1դ: Սկ.՝ օհ. «Խաչըն կենարար. որ եղեւ ըզմեզ . . .» եւն., կգւ. էջ 1015—1018, 11 [«որդիք մարդկան»], «Իջեր, Տեր, ողորմութեամբ . . . .» եւն., «Գայ զօրութեանց թագաւորն . . .» եւն., «Ըզքեզ Աստուածածին . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . մարգարէին յառաջ գուշակե|ալ. ազգ մ[արդկան].»:

դ. Թ. 210ա—213ա՝ Չորեքշաբ.: Վնգ.՝ «Կանօն հինգերրորդ աւուրն»: Հմմտ. հմր. 4 VI 1ե:

ա. Թ. 210ա—212ա: Սկ.՝ օհ. «Ուրախ լեր, սուրբ.: Խընդա յո[յժ].: Ընդ դ[ասս].: Խորան սըր[բութեան] . . .» եւն.: Կգւ. էջ 843—845, 9 [«. . . . պարգեւած տըւօղն»:], յետոյ՝ «Հոգիդ ճըշմարիտ, որ զաստուածային ըզ|հրամանսըն . . . .» եւն. մինչեւ «. . . գալըստեան քոյ ի սուրբ վերնատանն ողո[րմեա]:», յետոյ՝ «Որ երկայնամիտ ես . . .» եւն., կգւ. էջ 845,24—846, 7 [«. . . ըզնա ամե|նեքեան օրհ[նութեամբ].»:

բ. Թ. 212ա՝ հց.: Կգւ. էջ 846: Սկ.՝ «Այսօր պայծառ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . սեղանոյ. եւ առաւ[ել].»:

գ. Թ. 212ա—211բ՝ ող.: Կգւ. էջ 846—847: Սկ.՝ «Զորս ըստ պատկերի . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . քան ըզառաջինն»:

դ. Թ. 212բ—213ա՝ տյ.: Կգւ. էջ 847: Սկ.՝ «Որ զարդարեաց . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . յանմայտոյց լուսոյն. ըզը|նա.»:

ե. Թ. 213ա՝ մկ.: Սկ.՝ «Այսօր ուրախացեալ ցընծան երկը|նից . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . մեզ ը̄ [=ընդ] երկայն աւուրս»:

ե. Թ. 213ա—216ա՝ Հինգշաբ.: Վնգ.՝ «Կանօն վեցերրորդի աւուրն»: Հմմտ. հմր. 4 VI 1զ: Սկ.՝ օհ. «Անպատումըն կառք անքըննելի . . .» եւն. կգւ. էջ 1020—1022, 29 [«. . . հըզօրեղապէս զերամս արդարոց»:], յետոյ՝ «Աղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց . . .» եւն., «Ի գիշերաց կանխեալ սաղմոս . . .» եւն., «Սիւն լուսոյ եւ ամպ հովանի . . .» եւն., «Այսօր ցընծան դասք հրեշտակաց . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . յառաջնումն ահա Որդին գայ առ քեզ»:

զ. Թ. 216ա—219բ՝ Ուրբաթ: Վնգ.՝ «Կանօն Երրորդի աւուրն»: Հմմտ. հմր. 4 VI 1է:

ա. Թ. 216ա—218բ՝ օհ.: Սկ.՝ «Անապական սուրբ ըզխաչն . . .» եւն. կգւ. էջ 1024—1026, 18 [«. . . ի յերկին եւ ի յերկրի»:], յետոյ՝ «Սարսափելի հողմոյ նըման . . .» եւն., «Հրեշտակային ձայնիւ օրհնեսցուք . . .» եւն., «Ի քեզ Հայր յառաջ . . .» եւն.: Կգւ. էջ 1027: Վջ.՝ «. . . յորդէգրութիւն կենաց կոչէ, Աստուած.»:

բ. Թ. 218բ—219ա՝ հց.: Կգւ. էջ 1027—1028: Սկ.՝ «Այսօր զենար զառն ...» եւն.: Վջ.՝ «... զոր արբոյց տիեզե|րաց. բար[ձր].»:

գ. Թ. 219ա—219բ՝ ող.: Կգւ. էջ 1028: Սկ.՝ «Ով քառաքեւ [= քառաթեւ] լուսածին ...» եւն.: Վջ.՝ «... փայլին ճառագայթք»:

դ. Թ. 219բ՝ այ.: Կգւ. էջ 1028: Սկ.՝ «Ով պահապան ...» եւն.: Վջ.՝ «... անմար|մնոցն առէիցս»:

է. Թ. 219բ—224ա՝ Շաբաթ: Վնգ.՝ «Կանօն ութերրորդ աւուրն»: Հմմտ. հմր. 4 VI 1ը:

ա. Թ. 219բ—222բ՝ օհ.: Սկ.՝ «Որ ծագեցեր մեզ լոյս մեծ ...» եւն. կգւ. էջ 1029 մինչեւ վերջին տողը «... սողնոց թունից. աղաչեմք.», յետոյ՝ «Զկենդա|նագիր անարատ ծընողի քոյ ...» եւն. կգւ. էջ 1032, «Այսօր երեւումն մեծի ճա|ռագայթի ...» եւն. կգւ. էջ 1034, «Փայտ կենաց, որ ....» եւն. կգւ. էջ 1030—1031, 13 [«... յաւիտենից Քրիստոս»], յետոյ՝ «Հոգիդ ճըշմարիտ, որ զաստուածային ...» եւն., «Զահաւոր քո գալըստեանըն, յորժամ գաս ...» եւն. «Սուրբ զԱստուածածինն օրհնութեամբ մեծացուցանեմ ...» եւն.: Վջ.՝ «... քանզի տէր տե|րանց է ընդ քեզ:

բ. Թ. 222բ—223ա՝ հց.: Կգւ. էջ 1032—1033: Սկ.՝ «Քրիստոս Աստըւած, որ առաւել ...» եւն.: Վջ.՝ «... դասք սանդարամետիցն. եւ.»:

գ. Թ. 223ա՝ ող.: Կգւ. էջ 1033: Սկ.՝ «Այսօր նըշան յաղթօղ ...» եւն.: Վջ.՝«... յան|ցանաց մերոց. ապրե[ցուցանել].»:

դ. Թ. 223ա—223բ՝ այ.: Կգւ. էջ 1033: Սկ.՝ «Խաչի քո, Քրիստոս ...» եւն.: Վջ.՝ «... որ ազատեաց ըզմեզ ի պատրանաց բանսարկուին»:

ե. Թ. 223բ՝ մկ.: Կգւ. էջ 1034: Սկ.՝ «Պարունակեալ պահէին ...» եւն.: Վջ.՝ «... ըզկողածնին ջըն|ջեաց ըզմեզս. զքեզ.».

զ. Թ. 224ա՝ ճշ.: Սկ.՝ «Սուրբ զխաչ քո չնորհեցեր ...» եւն.: Վջ.՝ «... յայնմ աւուր ահեղ ատենին»:

2. Թ. 224ա—227բ՝ Գ. կիրակի: Վնգ.՝ «Կանօն Վարագայ սուրբ խաչին»: Հմմտ. հմր. 4 VI 2:

ա. Թ. 224ա—226բ՝ օհ.: Սկ.՝ «Նըշանաւ ամենայաղթ խաչիւ|ըդ քո ...» եւն.: Կգւ. էջ 1036 մինչեւ 1038, 26 [«... երգեսցեն մանկունք»], յետոյ՝ «Որ ի հայրական իսկութենէն յառաջ բըղխեալ եւն., «Զեռըք քո արարին ...» եւն., «Ուրախ լեր, Աստուածածին ...» եւն.: Վջ.՝ «... արդարութեան եւ դուռն երկ|նային. ուր[ախ].»:

բ. Թ. 226բ—227ա՝ հց.: Կգւ. էջ 1040: Սկ.՝ «Որ ըզլոյս անճառելի ...» եւն.: Վջ.՝ «... երկըրպագելով ըզՏեր.»:

գ. Թ. 227ա՝ մծ.: Կգւ. էջ 655: Սկ.՝ «Մայր լուսոյ Մարիամ ....» եւն.: Վջ.՝ «... յերկիից լուսաւորեաց. հո|գեւոր եր[գով].»:

դ. Թ. 227ա—227բ՝ ող.: Կգւ. էջ 1040—1041: Սկ.՝ «Քեզ Քրիստոսի կաթուղիկէ ...» եւն.: Վջ.՝ «... միչտ փառաւորեսցուք»:

ե. Թ. 227բ՝ այ.: Կգւ. էջ 1041: Սկ.՝ «Հրաշափառ տեսութիւն ...» եւն.: Վջ.՝ «... պար|գեւաց տըւօղն»:

3. Թ. 227բ—231ա՝ Է. կիրակի: Վնգ.՝ «Կանօն գիւտի սուրբ խաչին»: Հմմտ. հմր. 4 VI 3:

ա. Թ. 227բ—229բ՝ օհ.: Սկ.՝ «Հրաշակերտ եւ զօրեղ փայտ ...» եւն.: Կգւ. էջ 1058— 1059, 19 [«... ցուցար մեզ, ողորմեա»]՝ յետոյ՝ «Որ ի քրօբէական կառսըգ ...» եւն. կգւ. էջ 1059, 26—1060, 2 [«.... քո սուրբ Հոգի. օրհ.»], յետոյ՝ «Զհոգիս ծառայից քոց, Քրիստոս ...» եւն., յետոյ՝ «Որ ըզհրեշտակին ըզձայնըն ....» մինչեւ «... կաթընա|սուն. բա[րեխօսեա].», կգւ. էջ 1060:

բ. Թ. 229բ—230ա՝ հց.: Կգւ. էջ 1060—1061: Սկ.՝ «Որ փափագելի տենչմամբ ...» եւն.: Վջ.՝ «... ցուցաւ մեզ. օրհնեցէք.»:

գ. Թ. 230ա—230բ՝ մծ.: Կգւ. էջ 859—860: Սկ.՝ «Երանելի աստուածայսէր սուրբ դըշխոյն ...» եւն.: Վջ.՝ «... սուրբ նըշանիս. մե[ծացու.]»:

դ. Թ. 230բ՝ ող.: Կգւ. էջ 1061: Սկ.՝ «Այսօր խընդրի պատուական ...» եւն.: Վջ.՝«... իսկ մեք Քրիստոսի հաւատա|ցեալ, եկայք.»:

ե. Թ. 230բ—231ա՝ այ.: Կգւ. էջ 1061—1062: Սկ.՝ «Ապաւինեցաք ի խաչ ...» եւն.: Վջ. «... եւ լուսատու տի|եզերաց, աղ[աչեմք].»:

4. Թ. 231ա—236ա՝ Ժ. երեքշաբ.: Կգւ. էջ 1074:

ա. Թ. 231ա—234բ՝ «Կանօն սրբոց մարգարէիցն»: Հմմտ. հմր. 4 VI 4ա:

ա. Թ. 231ա—233ա՝ օհ.: Սկ.՝ «Որ զաստուածային զօրութիւնըդ քո ...» եւն. կգւ. էջ 881—882, 29 [«... ար|քայութիւնդ. աղօթի[ւք].»], յետոյ՝ «Որ ի հրացայտ սաւառնաթեւ ....» եւն., «Արարիչ Աստուած եւ ըստեղծիչ ազգի ....» եւն., «Անարատ տաճար բնակարան ...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ յամենայն վըտանգից մերոց»:

բ. Թ. 233ա—233բ՝ հց.: Կգւ. էջ 884—885: Սկ.՝ «Որ ընդ հո-

ղեղէն բնութեան . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . ուխտիս սպա|սաւորք. ըզՏէր [օրհնեցէք]. »:

ջ. Թ. 233բ—234ա՝ ող.: Կգւ. էջ 885—886: Սկ.՝ « Որ աւետաւոր քում . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . իմաստիւք Հո|գւոյն. բա[րեխօսութեամբ]. »:

դ. Թ. 234ա—234բ՝ տյ.: Կգւ. էջ 886: Սկ.՝ « Այսօր ժողովուրդ, որք ի հեթանո|սաց . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . մեք ըզփառս ի բարձունս »:

ե. Թ. 234բ՝ մկ.: Կգւ. էջ 886—887: Սկ.՝ « Այսօր ցընծայ զուարճացեալ . . . » եւն.: Վջ.՝« . . . զարբուցանողըն ծա|րաւեաց »:

բ. 234բ — 236ա՝ « Այլ հարց սրբոց մարգարէից »: Հմմտ. հմր. 4 VI 4բ:

ա. Թ. 234բ—235ա՝ հց.: Կգւ. էջ 922—923: Սկ.՝ « Որ երկնային զինուորութեանցդ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . երգով գովեցէք ըզՏէր, եւ բարձր. »:

բ. Թ. 235ա—235բ՝ ող.: Կգւ. էջ 923: Սկ.՝ « Որ ըզծածկեալ խորհուրդ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . երկնային զինուորութիւնքն »:

գ. Թ. 235բ՝ տյ.: Կգւ. էջ 923: Սկ.՝ « Երգս առեալ մարգարէիցըն . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . ի սուրբ Կուսէն, որ [երեւեցաւ]. »:

դ. Թ. 235բ—236ա՝ ճշ.: Սկ.՝ « Ճառագայթ անճառ լուսոյ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . աստուածային տնօրէնութեամբ »:

ե. Թ. 236ա՝ մկ.: Կգւ. էջ 887: Սկ.՝ « Որ զյառաջագոյն ընտրեալսն . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . քո հան|գիստ. սոքօք. »:

VII. Թ. 236ա — 241ա՝ « Կանօն սրբոց թարգմանչացն »: Հմմտ. հմր. 4 VI 5:

1. Թ. 236ա—239բ օհ.: Սկ.՝ « Որ զարդարեցին տնօրինաբար . . . » եւն. կգւ. էջ 870—873, 3 [« . . . արեանն իւրեանց. բա[րեխօսութեամբ]. »], յետոյ՝ « Որ ի հայրական խսկութենէն . . . » եւն., « Հայր անոխակալ եւ բարեգութ . . . » եւն. մինչեւ « . . . նընջեցելոցն արժանաւ|[որ]իլ հանգըս[տեան]. », յետոյ՝ « Ով գերահրաչ ծաղիկ . . . » եւն., կգւ. էջ 873, 27—874 [« . . . արարածք ամենայն ի լուսոյն պայ|ծառացան »]:

2. Թ. 239բ—240ա՝ հց.: Կգւ. էջ 874—875: Սկ.՝ « Սքանչելագործ Աստուած, որ ցուցեր . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . ի կեանսըն յա|ւիտենից »:

3. Թ. 240ա—240բ՝ ող.: Կգւ. էջ 875: Սկ.՝ « Որ ըզչնորհս աստուածային . . . » Վջ.՝ « . . . սրբոց թարգման|չաց. աղա[չանօք]. »:

4. Թ. 240բ՝ տյ.: Կգւ. էջ 875: Սկ.՝ « Անճառելի շնորհօք . . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . բարեխօսու|թեան, Տէր, կե[ցո] »:

5. Թ. 240բ—241ա՝ մկ.: Կգւ. էջ 876: Սկ.՝ « Նըմանեալ Մովսէսի . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . սուրբ եկեղեցւոյ »:

VIII. Թ. 241ա—245ա՝ « Կանօն սրբոյն Յակօբայ Մըծբնա հայրապետի »: Հմմտ. հմր. 4 VI 6:

1. Թ. 241ա—243բ՝ օհ.: Սկ.՝ « Յաղթօղ եւ սուրբ հայրապետ . . . » եւն. կգւ. էջ 1087—1089, 10 [« . . . կուսու|թեամբ. փառըս. »:], յետոյ՝ « Լոյս ի լուսոյ, զմեզ լուսաւորեա . . . . » եւն., « Մայր եւ կոյս աղախին . . . » եւն. մինչեւ « . . . ի փայտ|ըն կենաց. քեզ. », յետոյ՝ « Յաղթօղ եւ զնոր . . . » եւն., կգւ. էջ 1089, 28—1090, 4 « . . . . եւ պատիւ յաւիտեան »:

2. Թ. 243բ—244ա՝ հց.: Կգւ. էջ 1090: Սկ.՝ « Սուրբ ես, Տէր, եւ ի սուրբըս հանգու|ցեալ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . ախտացելոց ան|ձանձ [= անձանց] զՔրիստոս թա[գաւորն] »:

3. Թ. 244ա՝ ող.: Կգւ. էջ 1091: Սկ.՝ « Երկըրպագեմք առաջի տեւողական . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . տէրու|թեանն, որ է. »:

4. Թ. 244ա—244բ՝ տյ.: Կգւ. էջ 1091: Սկ.՝ « Ամոլըք հաւատոյ . . . . » եւն.: Վջ.՝« . . . պարծանք եկե|ղեցւոյ. յա[ռաքելական]. »:

5. Թ. 244բ՝ մկ.: Կգւ. էջ 1091: Սկ.՝ « Հայրապետ սուրբ եւ անբիծ . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . քոյ հանգըստեան. առ. »:

6. Թ. 245ա՝ ճշ: Սկ.՝ « Որ յանապատէ կոչեցար . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . միշտ անշարժ պահել յաւիտեան »:

IX. Թ. 245ա—246բ՝ « Կանօն մանկանցն Բէթղէհէմի »: Կգւ. էջ 851—853: Հմմտ. հմր. 4 VI 7:

1. Թ. 245ա—245բ՝ հց.: Սկ.՝ « Այսօր անմեղ սուրբ մանկունքն . . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . զԱբէլ ի Կայենի. ժո[ղովուրդք]. »:

2. Թ. 245բ—246ա՝ ող.: Սկ.՝ « Այսօր տըղայք ստընդեայք . . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . . անուշահոտ պատարա|գօք. բարե[խօսութեամբ սոցա, Փըրկիչ, ողորմեա] »:

3. Թ. 246ա—246բ՝ տյ.: Սկ.՝ « Այսօր ընդ դասս հոգեղինաց . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . ի գոգն Աբրա|համու »:

4. Թ. 246բ՝ մկ.: Սկ.՝ « Երանելի սուրբ մանկունքն . . . » եւն.: Վջ.՝ « . . . զըւարթունս երկնից »:

X. Թ. 246բ—251բ՝ «Կանոն սրբոց հրեշտակապետացն Միքայէլի եւ Գաբրիէլի եւ ամենայն երկնային զօրաց»։ Կգ. էջ 1065—1068, 15 եւ 1069—1071։ Համմ. հմր. 4 VI 8։

1. Թ. 246բ—249բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Որ յանէից առեղծեր ...» եւն.։ Վջ.՝ «... զաղաւեղութիւն ազգի մարդկան. քեզ.»։

2. Թ. 249բ—250ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Անբակիւզբըն Հայր, առաջին ....» եւն.։ Վջ.՝ «... զՀոգին ճըշմարիտ»։

3. Թ. 250ա—250բ՝ ոդ.։ Սկ.՝ «Որ ի հրեղէն զօրաց ...» եւն.։ Վջ.՝ «... յերկրի սպասաւորելով. աղա[չանօք].»։

4. Թ. 250բ՝ այ.։ Սկ.՝ «Անմահ արքային ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ըզվառս ի բարձունս»։

5. Թ. 250բ—251ա՝ մկ.։ Սկ.՝ «Երկնաւոր հօտ ընդրեալ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... Երրորդութեանն. աղաչեմք.»։

6. Թ. 251ա—251բ՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Այսօր ուրախացեալք տուր եկեղեցի ...» եւն.։ Վջ.՝ «... փեսային յառագաստ. սրբոյ.»։

XI. Թ. 251բ—257ա՝ «Կանոն սրբոց հայրապետաց»։ Համմ. հմր. 4 VI 9։

1. Թ. 251բ—254բ՝ օհ.։ Սկ.՝ «Այսօր սրբոց հայրապետացըն ...» եւն., յետոյ՝ «Ժողովեալ տուր հայրապետք ....» եւն., «Այսօր ոճով եկեղեցի ....» եւն., «Այսօր զուարճացեալ ոճովն ....» եւն., «Հայրապետ տուր եւ ամբիծ ...» եւն., «Զանմարմնոցն ըզմարքրութիւնըն ...» եւն., «Որ համագոյդ ես ...» եւն., «Հայր բարեգութ ...» եւն., «Լոյս, լուսոյ մայր ...» եւն., «Այսօր ուրախացեալ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ընդ երկնային աւուրս [= աւուրս]»։

2. Թ. 254բ—255բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ էիր յառաջ քան զյաւիտեանս ....» եւն.։ Վջ.՝ «.... եւ բարձր արարէք տուր զՀոգին ճըշմարտութեան»։

3. Թ. 255բ՝ ոդ.։ Սկ.՝ «Աստուածային ճառագայթ ....» եւն.։ Վջ.՝ .... պերազոյն քան ըզբնութիւնս. աղօթիւք.»։

4. Թ. 255բ—256ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Հանգիստացեալք ընդ երկնայնոցն ....» եւն.։ Վջ.՝ «... զմանկունս երկնաւոր փեսային օրհ[նեցէք]»։

5. Թ. 256ա—256բ՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Այսօր երկնայնոցն ընդ մեզ ոճա[խրմբելով ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ընդ նոսին փառս յաւիտեան»։

6. Թ. 256բ—257ա՝ մկ.։ Սկ.՝ «Ով հրաշալի նախահարք, միշտ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... նըզովեցին ըզնեստոր եւ զաղանդն իւր պիղծ»։

XII. Թ. 257ա—257բ՝ «Շարական Իգնատիոսի հայրապետի»։ Կգ. էջ 1092։ Համմ. հմր. 4 VI 10։ Սկ.՝ «Որ հրաւիրեցեր զյառաջագոյն ...» եւն.։ Վջ.՝ «.... հաց տուր զբոսաւ Աստուածոյ. աղա[չանօք].»։

XIII. Թ. 257բ—258ա՝ «Շարական Յովհաննու Ոսկեբերանին»։ Կգ. էջ 1072։ Համմ. հմր. 4 VI 11։ Սկ.՝ »Որ յանբակիւզբն ի հօրէ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... քոյ տուր յիշատակս. մա[գիթեա].»։

XIV. Թ. 258ա՝ «Շարական սրբոյն Բարսեղի հայրապետի»։ Կգ. էջ 1142—1143։ Համմ. հմր. 4 VI 12։ Սկ.՝ «Լուսապայծառ խաւսափեալ .. » եւն.։ Վջ.՝ «... յերկնային խորանն երանելին Բասիլիոս. մաղ[թանօք].»։

XV. Թ. 258ա—258բ՝ «Շարական Գրիգորի Աստուածաբանի»։ Կգ. էջ 1202։ Համմ. հմր. 4 VI 13։ Սկ.՝ «Որ լուսով աստուածային ...» եւն.։ Վջ.՝ «... խարնումն ըսքանչելի. ով [տէր].»։

XVI. Թ. 258բ—259ա՝ «Շարական Նիկողայոսի հայրապետին»։ Կգ. էջ 1082—1083։ Համմ. հմր. 4 VI 14։ Սկ.՝ «Հիացան անմարմինքն ...» եւն.։ Վջ.՝ «... քաւութեան միջոց մերոց»։

XVII. Թ. 259ա—260ա՝ «Եփրեմ Ասորու կանոնը»։ Կգ. էջ 1138—1139, 11՝ «Որ համանման մեծին Եղիայի ...» մինչեւ «... ըզքաւութիւն յանցանաց», յետոյ՝ «Գոհութեամբ փառաբանեցուք ըզքեզ ....» եւն. մինչեւ «.... զերրորդութիւնդ յաւիտեանս ամէն», կգ. էջ 1142։

XVIII. Թ. 260ա—260բ՝ Եւսաւատիոսի, Աւքսենտիոսի, Եւգենիոսի, Ովբեսանսի եւ Մարդարիոսի կանոնը։ Կգ. էջ 1086։ Վնգ.՝ «Շարական սրբոց Եւսաւատիոսեանցն»։ Համմ. հմր. 4 VI 16։ Սկ.՝ «Որ ըզհաւր միոյ քո ...» եւն.։ Վջ.՝ «... չարչարելով պըսակեցաւ. բ[արեխոսութեամբ]»։

XIX. Թ. 260բ—261ա՝ «Շարական երկուց բիւրոցն»։ Կգ. էջ 1057։ Համմ. հմր. 4 VI 17։ Սկ.՝ «Այսօր ընդ անմարմնոցըն ....» եւն.։ Վջ.՝ «... զթողութիւն յանցանաց, փա[ռաւորելով].»։

XX. Թ. 261ա—261բ՝ «Շարական Սահակի Ուղնեցւոյն»։ Կգ. էջ 985—986։ Համմ. հմր. 4 VI 20։

1. Թ. 261ա—261բ՝ մկ.։ Սկ.՝ «Ցընծայ այսօր տուր եկեղեցի ...» եւն.։ Վջ.՝ «... պարգեւաց արւօղ»։

2. Թ. 261բ՝ հր.։ Սկ.՝ «Մարաիրոս եւ վըկայ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ըզճըգնութեան քոյ զհանդէս. ա[ղաչեա].»։

XXI. Թ. 262ա՝ «Շարական Մեռոնի աւրհնելոյ»։ Հմմտ. հմր. 4 VI 21։ Սկ.՝ «Որ յառաջագոյն յօրէնս յօրինակ Միածնի քոյ . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ընդ հրեշտակս օրհնեն սուրբ զԵրրորդութիւնդ»։

XXII. Թ. 262ա—262բ՝ «Մեղեդի Միւռոնի ի վերայ նորածնելոցն»։ Հմմտ. հմր. 4 VI 22։ Սկ.՝ «Հայր ամենակալ, որ առաքեցեր . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . յաւէժ քեզ փառք»։

XXIII. Թ. 262բ—263ա՝ «Շարական հանդերձի։ Յորժամ զգենուն»։ Սկ.՝ «Խորհուրդ խորին անհաս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . քում սուրբ խորհրդոյդ լինել սպասաւոր»։

XXIV. Թ. 263բ—264ա՝ «Շարական խընկարկութեան պատա|-րագի»։ Սկ.՝ «Յայս յարկ նիրանաց [=նուիրանաց] ուխտի . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . զթողութիւն կանգնողի տաճարիս»։

XXV. Թ. 264ա—266ա՝ «Շարական եօթանց խոտաճարակացն»։ Կգւ. էջ 1052—1054։ Սկ.՝ «Յաւուր վերջին ժամանակի . . .» եւն.։ Վջ. «. . . պահել ըզմեզ միշտ ան|վրտանք»։

XXVI. Թ. 266ա—266բ՝ «Շարական սրբոց Սուքիասանց»։ Կգւ. էջ 1224։ Հմմտ. հմր. 4 VI 23։ Սկ.՝ «Ստուգութեամբ տեղեկացեալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . հոգւոց եւ մարմնոց»։

XXVII. Թ. 266բ—267ա՝ «Շարական Վահանայ գողթնացւոյն»։ Կգւ. էջ 1201—1202։ Հմմտ. հմր. 4 VI 24։ Սկ.՝ «Զարմանալի է ինձ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . գողթնեացն իշ|խեցող»։

XXVIII. Թ. 267ա—267բ՝ «Շարական Դաւթի Դունեցւոյն»։ Կգւ. էջ 1043։ Հմմտ. հմր. 4 VI 25։ Սկ.՝ «Լրցեալ ասուածային շնորհիւ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . հարաւային կործանմանէն»։

XXIX. Թ. 267բ—268ա՝ «Շարական Կիւրակոսի եւ Յուղիտայի»։ Կգւ. էջ 1200—1201։ Հմմտ. հմր. 4 VI 26։

1. Թ. 267բ՝ մկ.։ Սկ.՝ «Յարմատոց բարեաց քաղցըր շառաւիղ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . վասն անձանց [մերոց]»։

2. Թ. 267բ—268ա՝ հբ.։ Սկ.՝ «Վարդագոյն վառեալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . փըրկչին մերոյ»։

XXX. Թ. 268ա—268բ՝ «Շարական Մինասայ, Երմոգինեայ եւ Գրաբոսի»։ Կգւ. էջ 1085։ Սկ.՝ «Ըզյիշատակ վըկային . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . երկըր|պագեսցուք»։

XXXI. Թ. 268բ՝ «Շարական սրբոց Ոսկեանց»։ Կգւ. էջ 1224—1225։

Հմմտ. հմր. 4 VI 27։ Սկ.՝ «Որք արժանաւորեցայք . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . պատա|րագ ընդունելի. ով.»։

XXXII. Թ. 268բ—269ա՝ «Շարական սրբոց Ատօնմանց [= Ատոմեանց»։ Կգւ. էջ1223։ Հմմտ. հմր. 4 VI 28։ Սկ.՝ «Աղաչեմք ըզքեզ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . արեա|նն իւրեանց. բա[րեխօսութեամբ].»։

XXXIII. Թ. 269ա—270բ՝ «Շարական սրբոց Վարդանանց»։ Հմմտ. հմր. 4 VI 29։ Սկ.՝ «Արիացեալք առ հակառակսն քա|ջութեամբ առնուլ . . .» եւն. մինչեւ «. . . պսակեալք ի Քրիստոս», յետոյ՝ «Նորահրաչ պսակաւոր . . .» եւն., կգւ. էջ 1234—1235, 23 [«. . . յերկ|նաւոր հանդիսադրէն»], յետոյ՝ «Գոհութեամբ փառատրութիւն . . .» եւն. մինչեւ «. . . մարտի սոցա»։ Կգւ. էջ 1236։

XXXIV. Թ. 270բ—277ա՝ «Կանօն սրբոց Ղեւոնդեանցն»։ Հմմտ. հմր. 4 VI 30։

1. Թ. 270բ—273ա՝ օհ.։ Սկ.՝ «Որ առաջագոյն սահմանեցեր . . . .» եւն. կգւ. էջ 1226—1228, 8 [«. . . ըզփառս ի բարձունս»], յետոյ «Անմահարար բաժակ հեղեալ . . .» եւն., «Ի հանգիստ քո Տեր . . . .» եւն., յետոյ՝ «Ըզքեզ օրհնութեամբ . . .» եւն., կգւ. էջ 1228, 26—1229, 8 [«. . . հոգոց մերոց»]։

2. Թ. 273բ՝ հց.։ Կգւ. էջ 1229։ Սկ.՝ «Որ անդադար . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . նոր Իսրայէլ, բար[ձր].»։

3. Թ. 273բ—274ա՝ ող.։ Կգւ. էջ 1230։ Սկ.՝ «Արեգակն արդարութեան . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . պըսակազարդ տեսեալ. մա[ղթանօք].»։

4. Թ. 274ա՝ ոյ.։ Կգւ. էջ 1230։ Սկ.՝ «Երկնային հրաւիրակօք . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . մաղթանօք սոցա.»։

5. Թ. 274ա—275բ՝ մկ.։ Կգւ. էջ 1231—1232։ Սկ.՝ «Անճառելի Բանդ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . մեր բազում յանցանացն»։

6. Թ. 275բ—276ա՝ հբ.։ Կգւ. էջ 1232—1233։ Սկ.՝ «Պայծառացան այսօր . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . երգեսցեն մանկունք»։

7. Թ. 276բ—277ա՝ հբ.։ Կգւ. էջ 1233—1234։ Սկ.՝ «Երգեմք ձեզ երգս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . վասն անձանց մերոց. ով.»։

XXXV. Թ. 277ա—277բ՝ «Երգ [Տեառն Ներսեսի] արաջնոյ աւուր միաշաբաթին, եւ զխորհուրդ արարչութեանն, եւ յարութեանն Քրիստոսի»։ Կգւ. Ա., էջ 157—158։ Հմմտ. հմր. 4 VI 31։ Սկ.՝ «Նորաստեղծեալ բանն յանէից . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . յարուցելոյն, նընջեցելոց կենաց պըտղոյն»։

XXXVI. Թ. 277բ—278բ՝ «Երգ [Տեառն Ներսեսի] վասն երկրորդի աւուր արարչութեանն, եւ վասն երկնայնոց զօրացն»: Կգւ. Ա., էջ 167—168: Հմմտ. հմր. 4 VI 32: Սկ.՝ «Արարչական բանին ...» եւն.: Վջ.՝ «... ընդ Հօր փառա|ւորելով»:

XXXVII. Թ. 278բ—279ա՝ «Երգ վասն երրորդի աւուր արարչութեանն, եւ վասն երրորդի դարուն, եւ ի Յօհան|նէս Մկրտիչն»: Կգւ. Ա., էջ 168—169: Հմմտ. հմր. 4 VI 33: Սկ.՝ «Էական Բանն որ ընդ Հօր ...» եւն.: Վջ.՝ «... քեզ երգս փառաց»:

XXXVIII. Թ. 279ա—279բ՝ «Երգ վասն չորրորդի աւուր արարչութեանն, եւ վասն չորրորդի դարուն եւ վասն աւետեաց Աստուածածնին»: Կգւ. Ա., էջ 169—170: Հմմտ. հմր. 4 VI 34: Սկ.՝ «Խաւարն անգոյ եւ սկզբնածին ...» եւն.: Վջ.՝ «... քում ծընողին, յոր օրհնեցայք. ազգ երկրածինք, տուք օրհնութիւն պըտ|ղոյ Կուսին»:

XXXIX. Թ. 280ա—280բ՝ «Երգ վասն հինկեր(ր)որդի աւուր արար|չութեանն, եւ վասն հինգ դարուն, եւ սուրբ Առա|քեալսն Քրիստոսի»: Կգւ. Ա., էջ 170—171: Հմմտ. հմր. 4 VI 35: Սկ.՝ «Ճառագայթեալ Բանն ...» եւն.: Վջ.՝ «.... քո պըտղաբեր|(ց)ի ի փառըս քո»:

XL. Թ. 280բ—281ա՝ «Երգ վասն վեցեր(ր)որդի աւուր արարչու|թեանն, եւ վասն վեց դարուն, եւ ի խաչելութիւնն Քրիստոսի»: Կգւ. Ա., էջ 171—172: Հմմտ. հմր. 4 VI 36: Սկ.՝ «Չհանդուրժեալ բնութեամբ ...» եւն.: Վջ.՝ «.. օրհնեմք յաւիտենից»:

XLI. Թ. 281ա—282ա՝ «Երգ եօթներորդի աւուր արարչութեանն, եւ վասն եօթն դարուն, եւ խորհուրդ հանգստեանն»: Կգւ. Ա., էջ 172—173: Հմմտ. հմր 4 VI 37: Սկ.՝ «Տէրն յետ ստեղծման ...» եւն.: Վջ.՝ «... ի [= ընդ] Հօր Հոգւով»:

XLII. Թ. 282ա՝ «Երգ արեւագալին զկնի 'Եղիցի անուն' սաղմոսին»: Կգւ. Ա., էջ 176: Հմմտ. հմր. 4 VI 38: Սկ.՝ «Յարեւելից մինչ ի մուտս ...» եւն.: Վջ.՝ «... գիտութեանն իւրոյ ի մեզ»:

XLIII. Թ. 282ա—282բ՝ «Երգ զկնի 'Աղաղակեցէք' սաղմոսին»: Կգւ. Ա., էջ 178: Հմմտ. հմր. 4 VI 39: Սկ.՝ «Ճըգնաւորք Աստուծոյ ...» եւն.: Վջ.՝ «... զմայլե|ցուցիչ. բարեխօ[սեցէք].»:

XLIV. Թ. 282բ—283ա՝ «Երգ զկնի 'Ասուած Ասուած' սաղմոսին»: Կգւ. Ա., էջ 180—181: Հմմտ. հմր. 4 VI 40: Սկ.՝ «Լոյս արարիչ ...» եւն.: Վջ.՝ «... փառաւորեմք. ի [ծագել].»:

XLV. Թ. 283ա՝ «Երգ զկնի 'Տէր հովուեսցէ' սաղմոսին»: Կգւ. Ա., էջ 184: Հմմտ. հմր. 4 VI 41: Սկ.՝ «Ճանապարհ եւ ճըշմար|տութիւն ...» եւն.: Վջ.՝ «... միշտ ըզփառս»:

XLVI. Թ. 283ա—283բ՝ «Երգ երրորդ ժամու աւուրն զկնի ողոր|մեային»: Կգւ. Ա., էջ 187: Հմմտ. հմր. 4 VI 42: Սկ.՝ «Աւրհնեմք ըզքեզ, Հայր ...» եւն.: Վջ.՝ «... երրորդ ժամուս»:

XLVII. Թ. 283բ—284ա՝ «Երգ վեցեր(ր)որդի ժամուն»: Կգւ. Ա., էջ 191—192: Հմմտ. հմր. 4 VI 43: Սկ.՝ «Խաւարեցաւ լոյսն արեւուն ...» եւն. Վջ.՝ «... ի [= ընդ] Հօր փառատրելով»:

XLVIII. Թ. 284ա՝ «Երգ իններորդի ժամուն»: Կգւ. Ա., էջ 198: Հմմտ. հմր. 4 VI 44: Սկ.՝ «Չարչարակցեալ քեզ ...» եւն.: Վջ.՝ «... ըզմեզ յօրն (յ)ահագին»:

XLIX. Թ. 284բ՝ «Իններորդ ժամի երգ»: Կգւ. Ա., էջ 198: Սկ.՝ «Նահապետին ...» եւն.: Վջ.՝ «... զմիտս եւ զմարմին»:

L. Թ. 284բ—285բ՝ «Երգ [Տեառն Ներսեսի] երեկոյեան ժամու խաղաղականին»: Կգւ. Ա., էջ 234—236: Հմմտ. հմր. 4 VI 45: Սկ.՝ «Նայեաց սիրով, Հայրըդ ...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ սքանչելի փառաւք իւրովք»:

LI. Թ. 286ա—304բ՝ «Կանօն մարտիրոսացն»:

1. Թ. 286ա—289բ: Հմմտ. հմր. 4 VII 1:

ա. Թ. 286ա՝ հց.: Կգւ. էջ 80: Սկ.՝ «Ըզքեզ արդար եւ ուղիղ ....» եւն.: Վջ.՝ «... մեղաց մերոց. բարձր.»:

բ. Թ. 286ա—286բ՝ ող.: Կգւ. էջ 80: Սկ.՝ «Ժողովեալքս ի յիշատակ ...» եւն.: Վջ.՝ «... մարդասէր Փըր|կիչ, սոց[ա].»:

գ. Թ. 286բ—287բ՝ ոյ.: Կգւ. էջ 81—82: Սկ.՝ «Ժողովեալքս ի յիշատակ սըրբոց մար|տիրոսացըն ...» եւն.: Վջ.՝ «... ի [= ընդ] հրաւիրեալսն [ի կոչումն արքայութեան երկնից]»:

դ. Թ. 287բ՝ մկ.: Կգւ. էջ 105: Սկ.՝ «Զինաւորըն Քրիստոսի ի Հօրէ ....» եւն. մինչեւ «... եւ մեզ [զէն]», յետոյ՝ «ըսճըգնութիւն [= զճգնութիւն] սըրբոց ...» եւն.: Վջ.՝ «... ի վայելչութիւն սուրբ արքայութեանն»:

ե. Թ. 287բ—288ա՝ հբ.։ Կգւ. էջ 105—106։ Սկ.՝ «Պարծե[ս]ցին սուրբքն փառօք . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զանպատում ըզկեանսն »։

զ. Թ. 288ա—288բ՝ հբ.։ Սկ.՝ «Սուրբ ես, Տէր զօրութեանց, որ բնակեալդ ես . . .» եւն., «Լոյսդ որ յառաջ քան . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . օրհնեալ ես թագաւոր յաւիտենից »։

2. Թ. 288բ—290բ՝ Կգւ. էջ 82—83։ Հմմտ. հմր. 4 VII 2։

ա. Թ. 288բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Սուրբ Աստըւած արարիչ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . փառակից Հօր եւ Որդոյ. [գործըք]. »։

բ. Թ. 288բ—289ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Խնդրեմք ի քէն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . լուր, Տէր, եւ ողորմեայ »։

գ. Թ. 289ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Յամենայն ժամ աւրհնեմք . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . սըրբոցն ի լոյս »։

3. Թ. 289ա—290բ։ Հմմտ. հմր. 4 VII 3։

ա. Թ. 289ա՝ հց.։ Կգւ. էջ 83։ Սկ.՝ «Որ բարձրեալդ ես եւ ի . . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . թագաւորն ըզՔրիստոս եւ բար[ձր]. »։

բ. Թ. 289բ՝ ող.։ Կգւ. էջ 84։ Սկ.՝ «Ըզյիշատակ սըրբոց . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ըզքեզ, Հոգիդ ճըշմարիտ. [աղօթիւք]. »։

գ. Թ. 289բ—290ա՝ այ.։ Կգւ. էջ 84—85։ Սկ.՝ «Զօրութիւնք երկնաինք եւ անմարմնոց . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զոհութեամբ փառք ի բ[արձունս Աստուծոյ] »։

դ. Թ. 290ա—290բ՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Ի տաճարի հանգստեան . . . եւն.։ Վջ.՝ « . . . պըսակացն արժանի եղեն. սո[ցա] .»։

ե. Թ. 290բ՝ մկ.։ Սկ.՝ «Ճըգնաւորըք Քրիստոսի մոլո(մ)րելոց . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յաղբիւրըն կեն|աց »։

4. Թ. 290բ—291ա Կգւ. էջ 85—86։ Հմմտ. հմր. 4 VII 4։

ա. Թ. 290բ—291ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Անոխակալ եւ բարեգոյթ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ան|ուն քո ամենայն յաւիտեան »։

բ. Թ. 291ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Հեղմամբ արեան . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ զենումն. սո[ցին աղաչանօք հաշտեաց]. »։

գ. Թ. 291ա՝ այ.։ Սկ.՝ »Աւրհնեն ըզքեզ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զյուսացեալս ի քեզ »։

5. Թ. 291ա—292բ։ Հմմտ. հմր. 4 VII 5։

ա. Թ. 291ա—291բ՝ հց.։ Կգւ. էջ 86—87։ Սկ.՝ «Ընդ սուրբըս քո

բարեբանեմք . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ամենեքեան միաբան. օ[րհնեցէք]. »։

բ. Թ. 291բ՝ ող.։ Կգւ. էջ 87։ Սկ.՝ «Աղբիւր կենաց Աստըւած . . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . քո խաղաղ|ութեամբդ. որ. »։

գ. Թ. 291բ—292ա՝ այ.։ Կգւ. էջ 87—88, 8 Հմմտ. ե.։ Սկ.՝ «Տօն ճըգնաւորացն այսօր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի հրոյն յաւիտենից միայն [մարդասէր] »։

դ. Թ. 292ա՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Ուրախացան հրեշտակք ի յերկինս . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ասելով՝ փառըք քեզ, Աստըւած »։

ե. Թ. 292ա—292բ՝ այ.։ Կգւ. էջ 88, 9—15։ Հմմտ. գ.։ Սկ.՝ «Զքեզ Տէր, աւրհնեն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ հրեշտակք ասելով՝ [փառըք քեզ, փառըք քեզ, Աստըւած] »։

6. Թ. 292բ—293ա՝ Կգւ. էջ 88—89։ Հմմտ. հմր. 4 VII 6։

ա. Թ. 292բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Օրհնեմք ըզքեզ, Տէր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . վկայիցըն. բա[րձր]. »։

բ. Թ. 292բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Եկեալ եմք ի տեղի . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . նեղչաց մերոց. բա[րեխօսութեամբ]. »։

գ. Թ. 292բ—293ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Շնորհեա մեզ Քրիստոս . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զԵրրորդութիւնդ համագոյ »։

7. Թ. 293ա—294բ՝ Կգւ. էջ 89—91 [ա—գ]։ Հմմտ. հմր. 4 VII 7։

ա. Թ. 293ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որք ի մարտի . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . բարեբանելով. [օրհնեցէք]. »։

բ. Թ. 293ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որք զանձինս իւրեանց . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . արժանաւորք եղեն. [բարեխօսութեամբ] սո[ցա] »։

գ. Թ. 293ա—294ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Միաբան ամենեքեան զԱստըւածն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . պատերազմեալք ի հանդիսի. բար[եխօսութեամբ]. »։

դ. Թ. 294ա—294բ՝ այ.։ Սկ.՝ «Հրաշափառ ճըգնութեամբ պատերազմեալք . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ունելով միշտ բարե|խօս առ Տէր վասն ան[ձանց] »։

ե. Թ. 294բ՝ մկ.։ Կգւ. էջ 107։ Սկ.՝ «Ի փառըս պարծեսցին . . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . առնուլ ի Հօրէ ըզպսակ[ն] »։

8. Թ. 294բ—295բ՝ Կգւ. էջ 91—92։ Հմմտ. հմր. 4 VII 8։

ա. Թ. 294բ—295ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որք ըզտանջանս անօրինաց . . .» եւն.։

Վ.Ջ.՝ «... սոցա ըզճըղնութիւնս. առաւ[և բարեբանելով. քաղցրաձայն]»։

բ. Թ. 295ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որք ի մարմնի ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... յերկինս քո ճըշ|մարիտ]»։

գ. Թ. 295ա—295բ՝ այ.։ Սկ.՝ «Զարհիական մահ սրբոց ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... ի զօրս ի վերին զըւարթնոցն»։

9. Թ. 295բ—297ա՝ կգ. էջ 92—94 [ա—գ]։ Համմ. հմր. 4 VII 9։

ա. Թ. 295բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ զանչափ քո ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... համաբնական ձայնիւն ըզ[Տէր օրհ.]»։

բ. Թ. 295բ—296ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Զանմարմնոցն ըզմաքրութիւնըն ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... ի գոնդս զըւարթնոցն. սոց[ա].»։

գ. Թ. 296ա—396բ՝ այ.։ Սկ.՝ «Երանելի սուրբ հայրապետք ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «լուսեղէնըս վերացոյց. օր[հնեցէք]»։

դ. Թ. 296բ—297ա՝ մկ.։ Կգ. էջ 108։ Սկ.՝ «Ա.յսօր յիշատակ սրբոց մարտիրոսաց ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... ի լոյս ամենայն արարածս»։

ե. Թ. 297ա՝ հբ.։ Կգ. էջ 108։ Սկ.՝ «Պայծառացիր եկեղեցի ....» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... ըզ|յիշատակ սրբոց վկայի[ցն]»։

10. Թ. 297ա—298բ։ Համմ. հմր. 4 VII 10։

ա. Թ. 297ա—297բ՝ հց.։ Կգ. էջ 95։ Սկ.՝ «Ջինուրութիւնըք հրեշտակաց ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... մարտիրոսացըն. քահանայք, օր[հնեցէք].»։

բ. Թ. 297բ՝ ող.։ Կգ. էջ 95։ Սկ.՝ «Նայեաց ի մեզ ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... սոցայ Քրիստոս որ [ունիս. բազում գթութիւն]»։

գ. Թ. 297բ—298ա՝ այ.։ Կգ. էջ 95—97։ Սկ.՝ «Ա.յսօր հրեշտակաց դասքն ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... յերկինից վայր անկեալ»։

դ. Թ. 298ա—298բ՝ հբ.։ Կգ. էջ 108։ Սկ.՝ «Ձըղնաւորըք ճչմարիտք ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... ի Հօրէ լուսոյ ըզՀոգի»։

ե. Թ. 298բ՝ մկ.։ Կգ. էջ 108։ Սկ.՝ «Ընդ զաթիռնս յերկինից ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... բարեխօսութեամբ սրբոցն»։

11. Թ. 298բ—299ա՝ կգ. էջ 97—98։ Համմ. հմր. 4 VII 11։

ա. Թ. 298բ—299ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Յուսացեալքն յանուն քո ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... գովեմք եւ փառաւորեմք»։

բ. Թ. 299ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որք ըզքաժակ ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... վերակարգեցան. սոքօք աղա[չեմք].»։

գ. Թ 299ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Ա.յսօր յիշատակ ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... հիվանդաց բժիշկ [աղաչեացուք]»։

12. Թ. 299բ—300ա՝ կգ. էջ 98—99։ Համմ. հմր. 4 VII 12։

ա. Թ. 299բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Սուրբ եւ Տէր զօրութեանց ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... սուրբ երանելեացն օրհնեցէք եւ.»։

բ. Թ. 299բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Ըղքեզ սիրողաց ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... պատրաստեցեր. աղօ[թիւք].»։

գ. Թ. 299բ—300ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Ա.յսօր ճըղնութեամբ ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... կենդանեաց ի մեծըն Սիոն»։

13. Թ. 300ա—301բ։ Համմ. հմր. 4 VII 13։

ա. Թ. 300ա՝ հց.։ Կգ. էջ 99—100։ Սկ.՝ «Որք հաղորդեցան ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... փրկօղին գինքեանըս. բ[արձր].»։

բ. Թ. 300ա—300բ՝ ող.։ Կգ. էջ 100։ Սկ.՝ «Ողորմեաց մեզ ....» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... փառաց պըսակին. ա[ղօթիւք].»։

գ. Թ. 300բ—301ա՝ այ.։ Կգ. էջ 100—101։ Սկ.՝ «Որք զառ ի Քրիստոս ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... ընդ հրեշտակս. եկայք.»։

դ. Թ. 301ա՝ մկ.։ Կգ. էջ 109։ Սկ.՝ «[Ը]ղքեզ կարդային յօդնութիւն ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... միշտ եւ յաւիտեան»։

ե. Թ. 301ա—301բ՝ Ս. Գէորգայ չարականը։ Կգ. էջ 1036։ Սկ.՝ «[Ո]վ սուրբ Գէորգ պարծանք ....» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «.... անմարմին բեւլիաթայ»։

14. Թ. 301բ—302ա՝ կգ. էջ 101—102։ Համմ. հմր. 4 VII 14։

ա. Թ. 301բ—302ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Սո քեզ Աստըւած ....» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... միաբանութեամբ եր|գով բարձր.»։

բ. Թ. 302ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Զողորմութեան քոյ ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «.... սուրբ ձըղ|նաւորացն»։

գ. Թ. 302ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Ի յիշատակըս վրկայից ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... արեամբըդ քո սրբոց»։

15. Թ. 302ա—304բ։ Համմ. հմր. 4 VII 15։

ա. Թ. 302ա—302բ՝ հց.։ Կգ. էջ 102—103։ Սկ.՝ «Որ ըզհրաշափառ քո ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... յերկն|ից արքայութիւն. օրհնեցէք.»։

բ. Թ. 302բ—303ա՝ ող.։ Կգ. էջ 103։ Սկ.՝ Ըզյիշատակըս վրկայից ...» ևն.։ Վ.Ջ.՝ «... հրեշտակս ի յերկինս»։

դ. Թ. 303ա—304ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Այսօր յիշատակ սրբոց քոց ....» եւն. մինչեւ «... քոց փառաբանիլ»։ [Կդ. ԷՂ 103, 23—29], յետոյ՝ «Այսօր հկհղեցի Քրիստոսի ...» եւն. մինչեւ «... որք բարեխօս|կեն. առ.», յետոյ՝ «Փառքք քեզ Հայր ...» եւն. կդ. ԷՂ 303 վերջին տ. մինչեւ ԷՂ 104՝ «.... վասն անուանըդ քումմ սրբոց. բ[արեխօսութեամբ].»։

դ. Թ. 304ա՝ հբ.։ Կդ. ԷՂ 109—110։ Սկ.՝ «Երրորդութեանըն սիրոյ անձինք ...» եւն.։ Վջ.՝ «... մեզ դուռըն կենաց բացին ի յերկինս»։

ե. Թ. 304ա—304բ՝ մկ.։ Կդ. ԷՂ 109։ Սկ.՝ «Որք հկհալ համք ի պատուիլ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... յամենայն ժամ ասել, Տէր, փառքք քեզ փառքք»։

LII. Թ. 304բ՝ Յիշատակարութիւն։ Համմ. LV։

«ესე წიგნი სურბ ნიშნის ტერ დავითს შვილი ტირაცუ გრიქურს: დივდრისა ქვსუპთ: »։

LIII. Թ. 305ա—324բ՝ «Կանոն Համօրէն ննջեցելոց»։

1. Թ. 305ա—306ա՝ կդ. ԷՂ 130—132։ Համմ. հմր. 4 VIII 1։

ա. Թ. 305ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Աւրհնեալ ես դու Քրիստոս ...» եւն.։ Վջ.՝ «... զանուն քո [յաւիտեան]»։

բ. Թ. 305ա—305բ՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ ըստեղծմամբ ըստ պատկերի ...» եւն.։ Վջ.՝ «... տուրբ արեան քո ես։

գ. Թ. 305բ—306ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Քեզ վայելէ Աստուած աւրհնութիւն ...» եւն.։ Վջ.՝ «... աղաչանօք Աստուածածնին. այսօր.»։

2. Թ. 306ա—307բ՝ կդ. ԷՂ 132—134։ Համմ. հմր. 4 VIII 2։

ա. Թ. 306ա—306բ՝ հց.։ Սկ.՝ «Գոհաբանեմք ըզքեզ յաղթական ...» եւն.։ Վջ.՝ «... է [=ընդ] իմ|աստուն կուսանցըն. բար[ձր].»։

բ. Թ. 306բ—307ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Արարիչ Աստուած եւ ըստեղծիչ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... միսիթար|իչ սգաւորաց. մի անտես.»։

գ. Թ. 307ա—307բ՝ այ.։ Սկ.՝ «Զեռըք քո արարին եւ ըստեղծին ...» եւն. Վջ.՝ «... որդոց մար|դկան. յայն[մ աւուր յահեղին յիշեա]»։

3. Թ. 307բ—308բ՝ կդ. ԷՂ 134—136։ Համմ. հմր. 4 VIII 3։

ա. Թ. 307բ—308ա՝ հց.։ Սկ.՝ «Որ թագաւորդ ես թագաւոր|աց ...» եւն.։ Վջ.՝ «... յաջակողմեան դասուն. եւ բ[արձր].»։

բ. Թ. 308ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ կոչեցեր առ քեզ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... երանաւէտ զըւարթնոցն, ող[որմած].»։

գ. Թ. 308ա—308բ՝ այ.։ Սկ.՝ «Հրեշտակային ձայնիւն ...» եւն.։ Վջ.՝ «... չնորհեա դասիլ [ընդ սուրբսն քո]»։

4. Թ. 308բ—311ա։ Համմ. հմր. 4 VIII 4։

ա. Թ. 308բ—309ա՝ հց.։ Կդ. ԷՂ 136—137։ Սկ.՝ «Արարիչ եւ մարդասէր Տէր ...» եւն.։ Վջ.՝ «... հանդերձ կենդանեօք. բ[արձր].»։

բ. Թ. 309ա՝ ող.։ Սկ.՝ «Որ Որդիդ ես եւ Բանդ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... հեղեալ մաղթեմք. հան[գո].»։

գ. Թ. 309ա—311ա՝ այ.։ Սկ.՝ «Քեզ վայելէ Աստուած աւրհնութիւն ....» եւն., կդ. ԷՂ 137—138, 28 [«յամենայն ժամ է [= ընդ] Տեառնն լինին»։], յետոյ՝ «Պատրաստ արարեր առաջ քմ ....» եւն., «Սաղմոս Տէր հովուեսցէ։ Աւծեր իւղով ...» եւն., «Ողջոյն քեզ, տուրբ հկհղեցի ...» եւն., յետոյ՝ [Թ. 310բ 1] «Հաւատս ունելով ...» եւն., կդ. ԷՂ 138 վերջին տ. մինչեւ 140, «... բարեխօսեայ վասն մեր ի յայնմ աւուր ահեղին։

5. Թ. 311ա—313ա։ Համմ. հմր. 4 VIII 5։

ա. Թ. 311ա—311բ՝ հց.։ Կդ. ԷՂ 140—141։ Սկ.՝ «Օրհնեմք ըզքեզ Հայր ...» եւն.։ Վջ.՝ «... լուսեղէնս. քահանայք առ[աւել].»։

բ. Թ. 311բ՝ ող.։ Կդ. ԷՂ 141։ Սկ.՝ «Հայր բարեգթիւ, որ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... աւետեան քոց սրբոց. յիշ[եա].»։

գ. Թ. 311բ—313ա՝ այ.։ Կդ. ԷՂ 141—143։ Սկ.՝ «Ի ձայն մեծի զուարթնոյն ....» եւն.։ Վջ.՝ «... ընդ առաջ Աստուած|որդւոյդ, որ ի յերկինից»։

դ. Թ. 313ա՝ ճշ.։ Սկ.՝ «Քրիստոս Աստուած յիշեա զընծայեցեալսն ...» եւն., յետոյ՝ «Արեգակն արդարութեան ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ժառանգեցուցեր. փըր[կիլ].»։

6. Թ. 313ա—315բ։ Համմ. հմր. 4 VIII 6։

ա. Թ. 313ա—313բ՝ հց.։ Կդ. ԷՂ 143։ Սկ.՝ «Բանդ Աստուած, որ ի ծոց ...» եւն.։ Վջ.՝ «... եւ կենդանարար ի կեանս անմահ. բար[ձր].»։

բ. Թ. 313բ—314ա՝ ող.։ Կդ. ԷՂ 144։ Սկ.՝ Զանըզկըզնական ծոցոյ Հօր ...» եւն.։ Վջ.՝ «... պարգեւեցեր աչխարհի. աղա[չեմք].»։

գ. Թ. 314ա—315ա՝ այ.։ Կդ. ԷՂ 144—146։ Սկ.՝ «Լոյս ի լուսոյ զմեզ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... զՀոգին ճըչ|մարիտ. զի.»։

դ. Թ. 315ա—315բ՝ մծ.։ Կգւ. էջ 143—144։ Սկ.՝ «Լեառըն վիմածին աղբիւր . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . սուրբ կոյս Մա|րիամ. առ ծը[նեալն].»։

7. Թ. 315բ—320բ։ Հմմտ. հմր. 4 VIII 7։

ա. Թ. 315բ—316ա՝ հց.։ Կգւ. էջ 146։ Սկ.՝ «Որ փառօք Հօր հանդերձեալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . օրհնեալ սուրբ զԵրրորդութիւնդ»։

բ. Թ. 316ա՝ ող.։ Կգւ. էջ 147։ Սկ.՝ «Յորժամ հարկանի . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . յահա|գին աւուրն. որ [միայնդ].»։

գ. Թ. 316ա—319բ՝ այ.։ Կգւ. էջ 147—151, 22 [հմմտ. ե]։ Սկ.՝ «Քանզի զքեզ օրհնեն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . հրեշտակք անողորմ դատեն զմեղաւորս. եւ այժմ.»։

դ. Թ. 319բ—320ա՝ մծ.։ Կգւ. էջ 146—147։ Սկ.՝ «Բազմերամք վեհագունիցըն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զըմուռս եւ զ|հալուէս քե[զ]»։

ե. Թ. 320ա—320բ՝ այ.։ Կգւ. էջ 151, 23—152 [հմմտ. գ]։ Սկ.՝ «Մեծ եւ ահեղ է . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . հո|գւոց մեր նընջեցելոցն»։

8. Թ. 320բ—324բ։ Հմմտ. հմր. 4 VIII 8։

ա. Թ. 320բ—321ա՝ հց.։ Կգւ. էջ 152։ Սկ.՝ «Յաւիտենից Աստուած . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . իմաստուն կուսանսն. առաւ[ել].»։

բ. Թ. 321ա—321բ՝ ող.։ Կգւ. էջ 153։

ա. Սկ.՝ «Որ թագաւորդ ես . . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . . ի ծառայս քո. եւ.»։

բ. Սկ.՝ «Ողորմութեանց տըւօղ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . կարգաւորեա. որո. [= ողորմութեանց]»։

գ. Թ. 321բ—323ա՝ այ.։ Կգւ. էջ 153—155։ Սկ.՝ «Հայր անըսկիզբն բարեխընամ . . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . . ի յերկնայնոց եւ երկրայնոցս. յիս.»։

դ. Թ. 323ա՝ ճշ.։

ա. Սկ.՝ «Փառաբանութիւն առ(ե)աքեմք քեզ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . Հոգիդ ճըշմարիտ. յիշ[եա]»։

բ. Սկ.՝ «Որ անըսկիզբըն յէութեան . . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . փըրկեցեր ըզտիե|զերս. հանգո.»։

գ. Սկ.՝ «Որ յանէից ստեղծօղ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . վաղ|ճան բարեաց բաշխօղ. թո[ղութիւն].»։

ե. Թ. 323բ—324բ։ Սկ.՝ «Արարիչ եւ մարդասէր անոխակալ . . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ ի միւս անգամ գալըստեանըդ քոյ օգնեա ինձ»։

LIV. Թ. 325ա—344բ՝ Աւագ օրհնութեանց կանոնը։ Կգւ. էջ 3—27։ Սկ.՝ «Երգեսցուք երգ նոր Աստուծոյ փըրկչին . . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ի յահէ ամե|նազօր փառաց քոց»։

LV. Թ. 344բ՝ Յիշատակագրութիւն։ Հմմտ. LII։

«Յիշատակ է սուրբ շարականս։ Յիշատակ է սուրբ շարա|կանս։ Տիրացու Գրիգորին է։ Թւին ռմժթին ամսոյն հոգտ|եմբրի ժբ»։

* * *

ՀԱՄԱՐ 4.

ԹԵՐԹ 323 [դաsարկ 106բ]։ — ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ 13×9 սմ. [գրութիւն միասիւն 10×6 սմ.]։ — ՏՈՂ 22 [ճնշմամբ ուղղահայեաց եւ հորիզոնական գծուած, ապա յղկուած]։ — ՆԻԻԹ թուղթ։ — ԳԻՐ բոլորագիր։ — ՎԵՐՆԱԳԻՐ եւ ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ կարմիր. — ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ միշs։ — ԽՈՐԱՆԱԶԱՐԴ կարմիր 31ա, 80ա, 107ա, 151բ, 200բ, 256ա, 276ա եւ 306ա։ — ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐԴ եւ ԶԱՐԴԱԳԻՐ կարմիր՝ 1բ, 2բ, 4ա, 6ա, 8ա, 9բ, 10ա, 12ա, 13ա, 13բ, 13բ, 14ա, 14ա, 14բ, 15բ, 16ա, 18ա, 19ա, 21ա, 22ա, 23ա, 25ա, 26բ, 29ա, 30բ, 31ա, 32բ, 36ա, 38ա, 41բ, 43բ, 46ա, 49ա, 50ա, 52ա, 56ա, 57բ, 60ա, 62ա, 66բ, 71բ, 73ա, 75ա, 78բ, 80ա, 81բ, 84ա, 87բ, 89բ, 91ա, 93բ, 96բ, 101բ, 104ա, 105բ, 107ա, 112բ, 113բ, 115ա, 119ա, 120ա, 125ա, 129ա, 134ա, 137ա, 140ա, 144ա, 146ա, 151բ, 153բ, 155ա, 157ա, 158բ, 160ա, 161ա, 163ա, 167բ, 168բ, 171ա, 172բ, 175ա, 181ա, 183ա, 185բ, 187ա, 189ա, 190բ, 193ա, 198ա, 200բ, 201բ, 203բ, 205ա, 206ա, 207բ, 209ա, 210բ, 213ա, 214բ, 216բ, 218բ, 220ա, 222ա, 224ա, 225բ, 227բ, 237ա, 241բ, 246ա, 247ա, 253ա, 254բ, 256ա, 261ա, 263ա, 265բ, 268ա, 270ա, 273ա, 276ա, 279ա, 280բ, 284ա, 286ա, 288ա, 293ա, 301ա, 306ա, 308բ, 311բ, 314ա, 318ա, 320բ, եւ 321բ։ — ԿԱԶՄ փայsեայ, կաշեպաs։ — ԹՈՒԱԿԱՆ, $\overline{\text{ջճկե}}$ = 1616։ — ՏԵՂ Ս. Միքայէլի եւ Ս. Կարապեsի վանքը Սպեր գաւառում։ — ԳՐԻՉ Յովհաննես աբեղայ։ — ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ թերթ 300ա—300բ։ — ՎԻՃԱԿ՝ ընդհանրապես լաւ, միայն սկզբը եւ վերջը պակասաւոր են, եւ թերթ 1 եւ 2-ի մէջ, 9 եւ 10-ի մէջ, 22 եւ 23-ի մէջ, 30 եւ 31-ի մէջ մէկ հաs դուրս է հանուած։

ՄԱՏԵԱՆՍ Է
ՇԱՐԱԿԱՆ

Համեմատիր համար 3։

I. 1. *ա. Թ. 1ա—բ Աստուածայատնութեան կանոնի մի հատուած։ Սկ.՝ «. . . ծընար ի կուսէ անճառ . . .» եւն., կգւ. էջ 1110, տող*

6—1111, տ. 8 «. . . Ասsըւած ըզքեզ, յետոյ՝ «ճշ. Ս(Բ)ուրբ զԱսsուածածինն աւրհնութեամբ մեծացուցանեմք . . .» եւն.։

բ. Թ. 1բ—2բ՝ «Կանոնն երկրորդ աւուրն»։ Կգւ. էջ 1144 եւն.։ «Աւրհնութիւն. Այսաւր Բանն ի Հաւրէ անմեկ|նելի եւ անճառելի խորհրդով. ի ձեռըն կուսական որով . . .» — Հետեւեալը պակաս է մինչեւ կգւ. էջ 1148 տ. 27 [թերթը դուրս է հանուած]։ Թ. 2ա՝ «. . . տեաւքն ընթացեալք ի յայրն. տեսին զի նու|աստացեալ . . .» եւն. մինչեւ «. . . փըրկեցեր ըզտիեզերս քոյով յայտնու|թեամբդ», կգւ. էջ 1149 տ. 9, յետոյ՝ ճշ. «Ամենագովելի եւ քան զերկինըս բարձրա|գոյն . . .» եւն.։

գ. Թ. 2բ—4ա՝ «Կանոնն երրորդ աւուրն։ Էակից Հաւր եւ Հոգոյն. անըսկիզ|բն . . .» եւն. մինչեւ «. . . կրեցեր ուրախ. Որ զարարչակից Բանն գոյացեալ ըստուգ|ապէս աշխարհի ծընար ուրախ.», կգւ. էջ 1150—1151, տ. 9, յետոյ «հց.՝ Սքանչելագործ Աստըւած . . .» եւն., կգւ. էջ 1154—1155 «. . . . ի փըրկութիւն մեզ ըզԲանն Ասsըւած», յետոյ՝ «ճշ. Անըսկըզբնական Բանին Հաւր բընակա|րան . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ըզկուսական քո սուրբ ըզ|կաթն. զքեզ.»։

դ. Թ. 4ա—6ա՝ «Կանոնն չորրորդ աւուրն։ Ա[ւրհնութիւն]. Այսաւր Գաբրիէլ ցընծութեամբ . . . .» եւն., կգւ. էջ 1157 մինչեւ վերջին տ.՝ «. . . . յարգանդ կուսին», յետոյ՝ «Այսաւր տիեզերք պայծառացան աւետեաւք սըր|բոյ Կուսին. քանզի Բանն մարմին եղեւ եւ բնակեաց ի մեզ», յետոյ՝ «հց. Որ ի ծոցոյ Հաւր Բանդ . . . .» եւն., կգւ. էջ 1160—1162, տ. 4 «. . . մարդասիրապես», յետոյ՝ «ճշ. Ըզքեզ զԿոյս եւ մայր եւ բնակարան . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . գոհաբանեն եւ վերաւրհնեն եւ փառաւորեն ըզմայր եւ զաղա.»։

ե. Թ. 6ա—8ա՝ «Կանոնն հինգերորդ աւուրն։ Աւրհնութիւն. Այսաւր որ յաթոռ փառաց . . .» եւն. կգւ. էջ 1162—1163 տ. 5 «. . . Ադամայ», յետոյ՝ «Ուրախ լեր անապատ ծարաւի եւ ծաղկեա հաւատով երանութեամբ յայսըմ հետէ. քանզի Քրիստոս յոյս յայտնեցաւ հեթանոսաց», յետոյ՝ «հց. Որ յանճառելի ծոցոյ . . .» եւն., կգւ. էջ 1165—1667 տ. 4 «. . . Դաւթի», յետոյ՝ «ճշ. Անթառամ ծաղիկ անդատապարտ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . յար|քայութիւն Որդոյ քո եւ Աստուծոյ ըմե|րոյ. բարեխաւս խոստովանողացս»։

զ. Թ. 8ա—9բ՝ «Կանոնն վեցերորդ աւուրն։ Աւրհնութիւն. Անըսկըզբնական տեսիլ փառաց . . .» եւն. կգւ. էջ 1168 տ. 22 «. . . բազմեալ. քեզ». յետոյ՝ «Թագաւոր փառաց Քրիսsոս եւ արարիչ

բոլորից ...» եւն., յետոյ՝ «հց. Որ խոնարհեցար ի հայրական ...» եւն., կզ. էջ 1171—1172 տ. 12 «... հովուացն», յետոյ՝ «ճչ. Զքեզ հայր յառաջ քան զյաւիտեանս ...» եւն.: Վջ.՝ «... զի արարիչն յաւիտենից սրղայ եղեալ յորդիզրութիւն կենաց կոչէ»:

է. Թ. 9բ—10ա՝ «Կանոնն եւթնեքորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Անեղանելի բընութիւնն որ յէ|ութեանդ ...» եւն. կզ. էջ 1172—1173 տ. 13 «... ըզնա ընկալար. ըզքեզ.»: Հետեւեալը պակաս է մինչեւ կզ. էջ 1176 տ. 29 [թերթը դուրս է հանուած]: Թ. 10ա՝ «... մըսուր. եւ մոգքըն հետեւէին ծագմամբ լու|սափայլ աստեղն»: կզ. էջ 1176 տ. 29—31. յետոյ՝ «ճչ. Սի .... ոյ եւ ամպհովանի տուրբ կոյս ...» եւն.: Վջ.՝ «... որ զանսահանելին յէ|ից ի վերկըս քո բարձեր. ըզքեզ.»:

ը. Թ. 10ա—12ա՝ «Կանոնն ուԹեքորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Լոյս ի լուսոյ ի Հաւրէ ....» եւն., կզ. էջ 1178—1179 տ. 5, «.... փոխարէն տալով մեզ»:, յետոյ՝ «Մըկըրտի Քրիստոս եւ սրբըն ամենայն արարած. եւ տայ մեզ Թողութիւն մեղաց ջրով եւ հոգով վերաստրեալով ըզմեզ»:, յետոյ՝ «հց. Տընաւրինեցաւ յարգանդի Կուսին ....» եւն. կզ. էջ 1181—1183 տ. 9՝ «.... զոր աւրհնեացուք ըմի[չտ յաւիտեան]», յետոյ՝ «ճչ. Անըսկիզբն Աստուած Բանդ որ ի Հաւրէ ...» եւն.: Վջ.՝ «... վը|կայեցաւ. դայ է որդի իմ սիրելի, ընդ որում ե|ս հաճեցայ»:

2. Թ. 12ա—15բ՝ «Մեծացուսցէք յարութեան Տեառն»:

ա. Թ. 12ա՝ «Ցանճառ վառաց ...» եւն. կզ. էջ 80:

բ. Թ. 12ա՝ «Ցարուցեալոյն ի մեռելոց ...» եւն. կզ. էջ 131, 531:

գ. Թ. 12ա—12բ՝ «Որ զաւետիս Հոգւոյն ...» եւն. կզ. էջ 193:

դ. Թ. 12բ՝ Մեծացուցանեմք ըզքեզ ...» եւն. կզ. էջ 195:

ե. Թ. 12բ՝ «Որ ըզհրեշտակին ըզձայնըն ...» եւն. կզ. էջ 550—551:

զ. Թ. 12բ—13ա՝ «Ըզքեզ երեւեալ դուն ...» եւն. կզ. էջ 196:

է. Թ. 13ա՝ «Որ ըզԲանն Աստուած ...» եւն. կզ. էջ 197:

ը. Թ. 13ա՝ «Ուրախ լեր Աստուածածին ...» եւն. կզ. էջ 82:

թ. Թ. 13ա—13բ՝ «Անարատ տաճար բնակարան ...» եւն. կզ. էջ 83:

ժ. Թ. 13բ՝ «Սուրբ եւ Աստուածածին Մարիամ ...» եւն. կզ. էջ 61, 85, 225:

ժա. Թ. 13բ՝ «Ըզքեզ կոյս. ծնունդ. ծնեալ. Ըզքեզ.». կզ. էջ 35:

ժբ. Թ. 13բ՝ «Բանն առաքեալ. Զի որում ոչըն. Ծորմէ սարսեալ.» կզ. էջ 301:

ժգ. Թ. 13բ՝ «Ըզկուսութիւնըդ. Որ յարգանդի. Անհասանելի. կզ. էջ 303:

ժդ. Թ. 13բ՝ «Ըզքեզ ամէնաւրհնեալ ...» եւն. կզ. էջ 135:

ժե. Թ. 13բ—14ա՝ «Ըզքեզ Աստուածածին որ վերաւրհնիս ....» եւն. կզ. էջ 230, 357:

ժզ. Թ. 14ա՝ «Սիւն լուսոյ ...» եւն. կզ. էջ 38, 254:

ժէ. Թ. 14ա՝ «Մայր լուսոյն Մարիամ ...» եւն. կզ. էջ 137:

ժը. Թ. 14ա՝ «Աստուածածին երկնային դուռն ...» եւն. կզ. էջ 92, 379:

ժԹ. Թ. 14ա. «Զանճառելի լուսոյ. Զանհաս արնօրհնութեան. Զբոլորից.» կզ. էջ 93:

ի. Թ. 14ա՝ «Ուրախ լեր Աստուածածին. Ըզքես լուսոյ. Մայր տուրբ անարատ.» կզ. էջ 217:

իա. Թ. 14ա՝ «Սուրբ զԱստուածածինն. Աւետաւոր. Ասէ ուրախ ...». կզ. էջ 141:

իբ. Թ. 14ա՝ «Լոյս լուսոյ մայր. Ստեղծաւղին. Լոյս ծագեցար». կզ. էջ 469:

իգ. Թ. 14ա՝ «Անըսկըզբնական Բանին ...» եւն. կզ. էջ 244:

իդ. Թ. 14ա—14բ՝ «ԶԱստուածածինն եւ զմիշտ կոյսն ...» եւն. կզ. էջ 72, 95:

իե. Թ. 14բ՝ «Ամենագովելի. Ամենապայծառ. Ի լեռնէ». կզ. էջ 201:

իզ. Թ. 14բ՝ «Որ ըզմարմնա. Որ զանտա. Որ զաբար.»

իէ. Թ. 14բ՝ «Մայր եւ կոյս աղախին Քրիստոսի ...» եւն.:

իը. Թ. 14բ՝ «Ըզքեզ աւրհնութեամբ ...» եւն. կզ. էջ 97:

իԹ. Թ. 14բ—15ա՝ «Անարատ կոյս ...» եւն. կզ. էջ 98:

լ. Թ. 15ա՝ «Աստուածածին մայր լուսոյ ....» եւն. կզ. էջ 972—973 տ. 3:

լա. Թ. 15ա—15բ՝ «Ուրախացիր Աստուածածին ...» եւն. կզ. էջ 262:

լբ. Թ. 15բ՝ «Աստուածածին մայր եւ կոյս ...» եւն. կզ. էջ 152:

լգ. Թ. 15բ՝ «Աստուածածին տուրբ կոյս. Անապական. Հուրըն.» կզ. էջ 79:

լդ. Թ. 15բ՝ «Ըզքեզ Աստուածածին. Դու պարծանըք. Դու ճրչմարիտ.» կզ. էջ 282:

լե. Թ. 15բ՝ «Աստուածածինն եւ սրբրուհի. Զքեզ մայր. Քեւ լուծան.» կզ. էջ 187:

լզ. Թ. 15բ՝ «Որ զանճառելին. Որ զաբարչակիցըն. Զքեզ Եղեկիէլ.» կզ. էջ 103:

լէ. Թ. 15բ—16ա՝ «Ի քեզ համք ապաւինեալ ...» եւն. կզ. էջ 102:

3. Թ. 16ա—17բ՝ «Կանոնն Տեառնընդառաջին։ Աւրհնութիւն. Մարմնացեալդ ի կուսէն ...» եւն., կգւ. էջ 1207—1208 տ. 11 «... ձեռաց իւրոց.», յետոյ՝ «Այսաւր հեթանոսաց լոյս ծագեցաւ Քրիստոս Աստուած. եւ փառք իւրում ժողովըր|դեանն իլի.», յետոյ՝ «Այսաւր ի տաճարն եկիր Փըրկիչ ....» եւն., կգւ. էջ 1212, «Աւրհնեմք ըզքեզ որ առաքեցար ....» եւն., կգւ. էջ 1213—1214 տ. 18, յետոյ՝ «ճչ. Անըսկիզբն Բանըն ...» եւն., կգւ. էջ 1215։

4. Թ. 18ա—19ա՝ «Կանոն Անտոնի անապատականի։ Որ գերազանցեալ գըտար ...» եւն., կգւ. էջ 1195 տ. 27 «... ով սուրբ.», յետոյ՝ «Ուստի եւ մեք տաւնելով ըզճըգնութեան քո սուրբ գյի|չատակս. որ եղեր նախընթաց բարեաց կենաց ճանապարհին. փոխեցար յերկրայնոցս յան|մահից դասակցութիւնսն. ով.», յետոյ՝ «Նախասկիզբն միանձանց ...» եւն., կգւ. էջ 1198—1200 տ. 4 «.... ով սուրբ»։

5. Թ. 19ա—21ա՝ «Կանոնն սրբոյն Թէոդոսի թագաւորին։ «Որ զերկնաւոր թագաւորութեանըդ ...» եւն., կգւ. էջ 855—856 տ. 8 «... բարեպաշտութեամբ.», յետոյ՝ «հ. Աւրհնեմք ըզքեզ Քրիստոս ...» եւն., կգւ. էջ 859 տ. 27 «... զեկ|եղեցի. ընդ սըր.», յետոյ՝ ող. «.... թիւնս իմ ....» եւն., կգւ. էջ 860—861 տ. 4, յետոյ՝ «մկ. Որ գերագոյն քան ըզբնութիւնս ...» եւն.։ Վջ.՝ «... նորա ստեղծեալ զարքայն մեծ Տըրդատ. վասն.»։

6. Թ. 21ա—22ա՝ «Կանոնն Դաւթի եւ Յակոբայ։ Յաղթող գըտաւ յաւրհնաբանս ....» եւն., կգւ. էջ 1117 մինչեւ տ. 26, յետոյ՝ «Մեղաք յամենայնի ...» եւն։, կգւ. էջ 1121—1122 «.... սուրբ եկեղեցոյ. աւրհնեցէք»։

7. Թ. 22ա—23ա՝ «Կանոնն սրբոյն Ստեփաննոսի Նախավկային։ Նահատակ բարի ....» եւն., կգւ. էջ 1122—1123 տ. 27 «.... Աստուածաստեղծ մարդոյն պը ...» հետեւեալը պակաս է, թերթը դուրս է հանուած։ Թ. 23ա՝ «Նախասարկաւագ եւ առաջին ....» եւն., կգւ. էջ 1128 վերջին տ. մինչեւ 1129 տ. 20 «.... Աստուծոյ. ով.»։

8. Թ. 23ա—25ա՝ «Կանոն Պետրոսի եւ Պօղոսի գլխաւոր [առաքելոցն]։ Ցընծայ այսաւր եկեղեցի ....» եւն., կգւ. էջ 887—888 տ. 9 «... զհեթանոսս.», յետոյ՝ «Որ երկոքումբք ընտրելովք լուսաւորչաւքն աշխարհի հաստատեցեր զեկեղեցի քո Քրիստոս մաղթանաւք սոցա խընայեա ի մեզ»։, յետոյ՝ «հ. Որ խոստացար տալ ըզփականս ...» եւն., կգւ. 891—893 տ. 16։

9. Թ. 25ա—26բ՝ «Կանոնն Յոհաննու եւ Յակոբայ։ Որ էն յէութեան ...» եւն., կգւ. էջ 1130 մինչեւ տ. 29 «.... գերապանծ լուսոյն», յետոյ՝ «Որ կենարար բանիւ քո անմահ|ացեալ ....» եւն., յետոյ՝ «հց. Որ զամենայնըն յոչընչէ ....» եւն., կգւ. էջ 1133—1135 տ. 17։

10. Թ. 26բ—28բ՝ «Կանոնն համաւրէն առաքելոցն։ Երանելի սուրբ առաքեալք ի սկըզբանէ ...» եւն. «Զորս առեալ ի ծովակէն ....» եւն. «Զառաջնորդս եւ զվարդակետս ...» եւն., հց. «Էակից բանըդ Հաւր եւ Հոգոյն ...» եւն., ող. «Տէր որ զգըթութիւնըդ քո ....» եւն., «Որք ի սկըզբանէ պատուեալ եղեն ...» եւն. տյ. «Առաքեալք Աստուծոյ սիւնըք հաւատոյ ...» եւն. հբ. «Ի քէն հայցեմք բազում ...» եւն. մկ. «Աշակերտք Քրիստոսի ...» եւն. ճչ. «Որ սիրողդ էք արարչին արարածոց ...» եւն.։

11. Թ. 29ա—30բ՝ «Կանոնն եւթանասուն եւ երկու առաքելոցն։ Իմաստութիւն երկնային ....» եւն., կգւ. էջ 1045—1046 տ. 14 «... աղաչանօք», յետոյ՝ «Որ տիրականդ իշխանութեան հաղորդս արարեր ըզսուրբ զառաք[29բ]եալսն կապել եւ արձակել զորդիս մարդկան յերկինս եւ յերկրի եւ աթոռակից լինել քեզ խոստացար, յորժամ նըստին յաթոռ դատողա|կան. աղաչանաւք.», յետոյ՝ «հ. Որ ի Հաւրէ առաքեցար ....» եւն.. կգւ. էջ 1049—1050 «.... Քրիստոսի. բարեխաւսեցէք»։

12. Թ. 30բ—31ա՝ «Կանոնն Յունանու մարգարէին։ Որ զանճառելի ծածկապէս ...» եւն., կգւ. էջ 1216—1217 տ. 6 «... ապականութենէ. բարե ...» Թ. 30 եւ 31-ի մէջ մէկը դուրս է հանուած։ Թ. 31ա՝ «... ղայոց. ներող զըթած եւ երկայնամիտ ...» եւն., կգւ. էջ 1218 տ. 26 մինչեւ էջ 1219 տ. 4։

II. 1. ա. Թ. 31ա—32բ՝ «Երգ բուն բարեկենդանին առաջի կիւրակէի աղուհացիցս Տեառն Ներսէսի ասացեալ։ Բանն որ ընդ Հաւր յէութեան ...» եւն. կգւ. էջ 185 մինչեւ վերջին տ. «... աւրինաւք.», յետոյ՝ «Ցընծայ Մարիամ արեգա|կանն արդարութեան ...» [4 տ.] եւն., յետոյ՝ «Ուրախացիր ...» եւն., հմր. 3 I 1աբ, «Որ ընդրեցար ...» եւն., հմր. 3 I 1աբ, «.... թիւնս իմ ...» եւն., հմր 3 I 1աբ, «Ի բարձանց ...» եւն., հմր 3 I 1աէ։

բ. Թ. 31բ—32ա՝ «Որ հայիս քաղցրութեամբ ...» եւն., հմր. 3 I 1բ։

գ. Թ. 33ա—33բ՝ «Որ համագոյից ...» եւն., հմր. 3 I 1գ։

դ. Թ. 33բ—34ա՝ «Որ յամենայնի ...» եւն., հմր. 3 I 1դ։

ե. Թ. 34ա—34բ՝ «Երգէին մանկունքն ...» եւն., հմր. 3 I 1ե։

զ. Թ. 34բ—35ա՝ «Բարեբանեալ ես թագաւոր . . .» եւն. հմր. 3 I 1զ։
է. Թ. 35ա—36ա՝ «Բարեբանեալ ես ի յաւիտեան . . .» եւն. հմր. 3 I 1է։

2. ա. Թ. 36ա—38ա՝ «Կանոմն երկր|որդ կիւրակէ աղուհացին։ Որ զաւրէնըս սըրբութեան . . .» եւն. կգւ. էջ 202—203 տ. 8 «. . . . բաժակ.», յետոյ՝ «Որ անապական ծնը|նդեամբըդ քո լուծեր . . .» եւն. [6 տ.], յետոյ՝ «Որ յառաջ քան . . .» եւն. հմր. 3 I 2աբ—ե։
բ. Թ. 38ա—38բ՝ «Հց. Զանուն քո Քրիստոս աւրհնեմք . . .» եւն. «Ծով կենաց . . .» եւն. «Ի համբառնալ . . . .» եւն. կգւ. էջ 209։
գ. Թ. 38բ—39ա՝ «Որ խոնարհեցար . . .» եւն. «Մերձ եմ . . .» եւն. «Բարձրեալ . . .» եւն. կգւ. էջ 210—212։
դ. Թ. 39ա—49բ՝ «Աստըւած հարցըն . . .» եւն. հմր. 3 I 2բ։
ե. Թ. 39բ—40ա՝ «Աւրհնեալ եւ փառաւորեալ . . .» եւն. հմր. 3 I 2դ։
զ. Թ. 40ա—40բ՝ «Փառաւորեալ յաւիտեան . . .» եւն. հմր. 3 I 2դ։
է. Թ. 40բ—41բ՝ «Զանճառ էութիւն . . .» եւն. հմր. 3 I 2ե։

3. ա. Թ. 41բ—43ա՝ «Կանոմն երրորդ կիւրակէի աղուհացի։ Աւրհնեմք ըզքեզ . . .» եւն., կգւ. էջ 218—219 տ. 14 «. . . համբուրիւ, մաքրեա.», յետոյ՝ «Աղբեր կենաց բըղխեալ . . .» եւն. [5 տ.], յետոյ՝ «Որ զտիրականըդ . . .» եւն. հմր. 3 I 3աբ—ե։
բ. Թ. 43բ—44ա՝ «Աւրհնեալ Տեր Աստուած հարցըն . . .» եւն. հմր. 3 I 3բ։
գ. Թ. 44ա—44բ՝ «Որ ապրեցուցեր . . .» եւն. հմր. 3 I 3գ։
դ. Թ. 44բ—45ա՝ «Որ ահաւոր . . .» եւն. հմր. 3 I 3դ։
ե. Թ. 45ա—46ա՝ «Ուղիղ են ճանապարհք քո . . .» եւն. հմր. 3 I 3ե։
զ. Թ. 46ա—46բ՝ «Հարցըն մերոց աւրհնեալ ես . . .» եւն. հմր. 3 I 3զ։
է. Թ. 46բ—47ա՝ «Որ հարցըն մեր . . .» եւն. հմր. 3 I 3է։
ը. Թ. 47ա—47բ՝ «Մանկունքըն գերեալք . . .» եւն. հմր. 3 I 3ը։
թ. Թ. 47բ—48բ՝ «Տեր Աստըւած հարցըն մերոց . . .» եւն. հմր. 3 I 3թ։
ժ. Թ. 48ա—49ա՝ «Մանկանցն ըզձայնըն քեզ . . .» եւն. հմր. 3 I 3ժ։
ժա. Թ. 49ա—50ա՝ «Անուն քո յաւիտե|ան . . . .» եւն. հմր. 3 I 3ժա, ա—գ։

4. ա. Թ. 50ա—52ա՝ «Կանոմն չորրորդ կիւրակէի աղուհացից։ Որ արարեր զաւրութեամբ . . .» եւն., կգւ. էջ 234—235 տ. 18 «. . . մեղաց մերոց.», յետոյ՝ «Որ վառեցար ի յարփւոյն . . .» եւն. [4 տ.], յետոյ՝ «Արարչակիցըդ Հաւր . . .» եւն. հմր. 3 I 4աբ—ե։
բ. Թ. 52ա—52բ՝ «Փառաւորեալ անուն . . .» եւն. հմր. 3 I 4բ։
գ. Թ. 53ա—53բ՝ «Փառաւորեալ է անուն քո . . .» եւն. հմր. 3 I 4գ։

դ. Թ. 53բ—54ա՝ «Աւրհնեալ ես . . .» եւն. հմր. 3 I 4դ։
ե. Թ. 54ա—54բ՝ «Հարցըն մերոց . . .» եւն. հմր. 3 I 4ե։
զ. Թ. 54բ—55ա՝ «Աւրհնեալ ես . . .» եւն. հմր. 3 I 4զ։
է. Թ. 55ա—56ա՝ «Աւրհեալ ես . . .» եւն. հմր. 3 I 4է։
ը. Թ. 56ա—56բ՝ «Սուրբ Աստըւած . . .» եւն. հմր. 3 I 4ը։
թ. Թ. 56բ—57բ՝ «Աստըւած բարձեալ . . .» եւն. հմր. 3 I 4թ։
ժ. Թ. 57բ—60ա՝ «Շաբաթ աւր սրբոց քառասնիցն։ Այսաւր ընդ անմարմնոցըն . . .» եւն. կգւ. էջ 246—247 տ. 16 «. . . սըրբոց քոց Քրիստոս խընայէ.», յետոյ՝ «Այսաւր տաւնելով . . .» եւն. հմր. 3 I 4ժբ—ղ։

5. ա. Թ. 60ա—62ա՝ «Կանոն հինկերորդ կիրակէի աղուհացից։ Որ պատուիրան . . .» եւն. կգւ. էջ 252—253 տ. 12 «. . . . մարմնոյ իմոյ.», յետոյ՝ «Մարիամ կոյս անարատ . . .» եւն. [4 տ.], յետոյ՝ «Որ ի սկիզբըն . . . .» եւն. հմր. 3 I 5աբ—ե։
բ. Թ. 62ա—62բ՝ «Հարցըն մերոց . . .» եւն. հմր. 3 I 5բ։
գ. Թ. 62բ—63բ՝ «Հարցըն մերոց . . .» եւն. հմր. 3 I 5գ։
դ. Թ. 63բ՝ «Քո յաւիտեան . . .» եւն. հմր. 3 I 5դ։
ե. Թ. 63բ—64բ՝ «Որ յամենայնի . . .» եւն. հմր. 3 I 5ե։
զ. Թ. 64բ—65ա՝ «Ճըշմարտապէս գոհանամք . . .» եւն. հմր. 3 I 5զ։
է. Թ. 65ա—65բ՝ «Տեր Աստըւած մեր որ . . .» եւն. հմր. 3 I 5է։
ը. Թ. 65բ—66բ՝ «Որ զերիս մանկունսն . . .» եւն. հմր. 3 I 5ը։
թ. Թ. 66բ—72բ՝ «Այս շաբաթ աւրս Գրիգորի Լուսաւորչին տաւն է։ Այսաւր զուարճացեալ . . .» եւն. հմր. 3 I 5թ։

6. ա. Թ. 73ա—75ա՝ «Կանոմն վեցերորդ կիւրակէի աղուհաց|ից։ Որ ըզխորհուրդ քո . . .» եւն. հմր. 3 I 6ա։
բ. Թ. 75ա—75բ՝ «Աստըւած հարցըն մերոց . . .» եւն. հմր. 3 I 6բ։
գ. Թ. 75բ—76ա՝ «Աւրհնեալ Տեր . . .» եւն. հմր. 3 I 6գ։
դ. Թ. 76ա—76բ՝ «Հարցըն մերոց . . .» եւն. հմր. 3 I 6դ։
ե. Թ. 76բ—77ա՝ «Աւրհնեալ Տեր . . .» եւն. հմր. 3 I 6ե։
զ. Թ. 77ա—78ա՝ «Աւրհնեալ ես Տեր . . .» եւն. հմր. 3 I 6զ։
է. Թ. 78ա—78բ՝ «Աստըւած հարցըն մերոց . . .» եւն. հմր. 3 I 6է։
ը. Թ. 78բ—79բ՝ «Անուն քո յաւիտեան . . .» եւն. հմր. 3 I 6ը։

III. 1. Թ. 80ա—81բ՝ «Կանոմն յարութեան Ղազարու։ Այսօր գոլով . . .» եւն. հմր. 3 I 4թ։

2. ա. Թ. 81բ—85բ՝ «Կանոնն գալստեան Տեառն յԵրուսաղէմ։ Որ վերաւրհնիս յաթոռըս ...» եւն. հմր. 3 I 7ա։

բ. Թ. 85բ—87բ՝ «Կա|նոնն մեծի երկուշաբաղին։ Աւրհնութիւն. Անեղն ի Հաւրէ ...» եւն. հմր. 3 I 7բ։

գ. Թ. 87բ—89բ՝ «Կանոնն մեծի երեքշաբաթին։ Աւրհնութիւն. Իմաստուն կուսանք ...» եւն. հմր. 3 I 7գ։

դ. Թ. 89բ—91ա՝ «Կանոնն մեծի չորէքշաբաթին։ Աւրհ|նութիւն. Որ յաթոռ փառաց ...» եւն. հմր. 3 I 7դ։

ե. Թ. 91ա—93բ՝ «Կանոնն մեծի հինկշաբաթին։ Աւրհ|նութիւն. Վերաձգաւղն երկնից ....» եւն. կգւ. էջ 388—390 տ. 8. «.... ցթըշնամոյն. աւրհնեցեք», յետոյ՝ «Այսաւր վերըս|տին նորոգեցաք ի յանիցից նախա|հաւրն ճաշակելով ըզմարմին եւ զ|արիւն Որդւոյն Աստուծոյ. աւ.», յետոյ՝ «Լոյսդ ի հայրական ...» եւն. հմր. 3 I 7եբ—ե։

զ. Թ. 93բ—96բ՝ «Կանոնն մե|ծի ուրբաթուն։ Աւրհնութիւն. Այսաւր ի կատարումն ....» եւն. հմր. 3 I 7զա, յետոյ կգւ. էջ 465 տ. 29 [«Արծաթասիրութեամբըն ...»] — էջ 466 տ. 5 «... ըզվարդապետն», յետոյ՝ «Ժողովեալ Հրէիցն կըռւեցին արծաթ բազում առեալ, տարան առ Պիղատոս. ասեն ի խաչ հան ի խաչ, զի հայհոյիչ է աւր.», յետոյ հմր. 3 I 7զգ—ը։ — Թ. 97բ—103բ՝ «Երգ Տեառն Ներսէսի ասացեալ Հայոց կաթու|ղիկոսի յաղագս մեծի ուրբաթու|ն զիշերն աւետարանացն։ Այսաւր անճառ լուսոյն ...» եւն. կգւ. էջ 164—165 «... ելիւք յերկինս» մինչեւ 97բ՝ Որթիւ. աւետարան՝ Ոչ է ծառայ. Էլից զաւրէնսըն Մովսէսի ...» եւն.։ 98բ՝ «Որթիւ. աւետարան Ղուկաս՝ Մերձեցաւ. Խնամով սիրոյն յիւր սիրելեացն ...» եւն.։ 99ա՝ «Աւետարան Մարկոս՝ Եւ ասէց նոսա. ճառագայթ փառաց էին ...» եւն.։ 100ա՝ Որթիւ. աւետարան Մաթ.՝ Յայնժամ. Զար կապանաց մարդկան ...» եւն.։ 101ա՝ «Որթիւ. աւետարան Մաթեոս՝ Իսկ նոցա կալե։ Տարածեալ ձեռք ընդ ձեռաց ...» եւն.։ 101բ՝ «Որթիւ. աւետարան Յոհաննու. Գիտ|էր եւ. Նորին երգ ցերեկի աւետարանա։ Նորազաւղ տիեզերաց ....» եւն., հմր 3 I 7զԲ α։ 102ա՝ «Որթիւ. աւետարան Մաթէոսի՝ Իբրեւ այգ ....» եւն., հմր. 3 I 7զԲ β։ 103՝ «Որթիւ. աւետարան Մարկոսի՝ Եւ Վաղ.։ Բարբառելով ...» եւն., հմր. 3 I 7զԲ γ։ 103բ՝ «Որթիւ. աւետարան Ղուկասայ՝ Եւ իբրեւ։ Աղբերացն ...» եւն., հմր. 3 I 7զԲ δ։

է. Թ. 104ա—106ա՝ «Կանոնն մեծի շաբաթուն թաղման։ Պարգեւատուն ամենեցուն ....» եւն., կգւ. էջ 503 մինչեւ տ. 26 ....»

պահպանի ի զինուորացն.», յետոյ՝ «Ցընծութիւն արարածոց ...» եւն., կգւ. էջ 505, յետոյ՝ «Զքեզ աւրհնեմըք ...» եւն., հմր. 3 I 7էբ—ղ։

IV. 1. ա. Թ. 107ա—108բ՝ «Կանոնն մեծ|ի եւ կենսաբեր յարութեանն Քրիսոսի Աստուծոյ մերոյ։ Այսաւր յարեաւ ...» եւն., կգւ. էջ 529 մինչեւ տ. 21 «... ասելով Քրիսոս յարեաւ.», յետոյ՝ «Այսաւր նոր Իսրայէլ ....» եւն. կգւ., էջ 531, յետոյ՝ «Այսաւր մեծաւետիք ...» եւն. հմր. 3 II 1աբ—ե։

բ. Թ. 108բ—109բ՝ «Վասն սուրբ եւ կենսաբեր յարութեանն Քրիսոսի։ Որ եկիր ի փըրկութիւն ...» եւն. հմր. 3 II 1բա—դ։

գ. Թ. 109բ—110ա՝ «Երկուշաբթի աւր հարցն զհանգստեան յա՜ձ իւր. Աւրհնեալ ես դու Քրիսոս որ յարեարդ ի յարուցելո. Արարող. Կերակրո. Պայծառացիր եկեղեցի ....» եւն. հմր. 3 II 1գա։ «Որ զաւետիս. Անըսկիզբըն. Աղաչեմք» կգւ. էջ 193. «....թիւնս իմ ...» եւն. հմր. 3 II 1բբ—գ։

դ. Թ. 110ա—111ա՝ «Աւրհնեալ ես ...» եւն. հմր. 3 II 1դ։

ե. Թ. 111ա—111բ՝ «Ընդ երիս մանկունսն ...» եւն. հմր. 3 II 1ե։

զ. Թ. 111բ—112բ՝ «Լոյսդ որ ի հրեղէն ...» եւն. հմր. 3 II 1զ։

է. Թ. 112բ—113բ՝ «Կանոն գլխատմանն Յոհաննու Մըկըրտչի։ Նախայաւիտեան ...» եւն. հմր. 3 II 1է։

2. ա. Թ. 113բ—115ա՝ «Կանոնն Նոր կիրակէին։ Նորոգեալ կըղզիք ...» եւն. կգւ. էջ 565—567, հմր. 3 II 2աա։ «Իշխանութիւնք ...» եւն. այստեղ պակաս է։

բ. Թ. 115ա—115բ՝ «Որ եկիր ի փըրկութիւն ...» եւն. հմր. 3 II 2բ։

գ. Թ. 115բ—116բ՝ «Որ վասըն մերոյ ...» եւն. հմր. 3 II 2գ։

դ. Թ. 116բ—117ա՝ «Անըսկիզբըն Բանըդ ...» եւն. հմր. 3 II 2դ։

ե. Թ. 117ա—118ա՝ «Որ յաթոռ ...» եւն. հմր. 3 II 2ե։

զ. Թ. 118ա—119ա՝ «Անեղանելիդ ...» եւն. հմր. 3 II 2զ։

է. Թ. 119ա—120ա՝ «Որ ի յերկնից ...» եւն. հմր. 3 II 2է։

3. ա. Թ. 120ա—121ա՝ «Յայս կիրակէ|ս աշխարհամատրան կիրակէ։ Երկըրպագեմք քեզ ...» եւն. հմր. 3 II 3ա։

բ. Թ. 121ա—122ա՝ «Անապական Բանդ ...» եւն. հմր. 3 II 3բ։

գ. Թ. 122ա—122բ՝ «Որ թագաւորդ ...» եւն. հմր. 3 II 3գ։

դ. Թ. 122բ—123բ՝ «Այսաւր բեւեռեալ ...» եւն. հմր. 3 II 3դ։

ե. Թ. 123բ—124ա՝ «Որ զթացար ...» եւն. հմր. 3 II 3ե։

զ. Թ. 124ա—125ա՝ «Որ զարդարեալ . . .» եւն. հմր. 3 II 3զ։
է. Թ. 125ա—125բ՝ «Որ յերկնային . . .» եւն. հմր. 3 II 3է։

4 ա. Թ. 126ա—126բ՝ «Անըսկիզբըն Աստուած . . .» եւն. հմր. 3 II 4ա։
բ. Թ. 126բ—127բ՝ «Որ զծառայի . . .» եւն. հմր. 3 II 4բ։
գ. Թ. 127բ—128ա՝ «Որ էիր յառաջ . . .» եւն. հմր. 3 II 4գ։
դ. Թ. 128ա—129ա՝ «Կամաւորութեամբ . . .» եւն. հմր. 3 II 4դ։
ե. Թ. 129ա—130ա՝ «Փառաւորեմք ըզքեզ . . .» եւն. հմր. 3 II 4ե։
զ. Թ. 130ա—130բ՝ «Փառաւորեալ Որդի . . .» եւն. հմր. 3 II 4զ։
է. Թ. 130բ—131բ՝ «Որ յաւիտենից . . .» եւն. հմր 3 II 4է։

5 ա. Թ. 131բ—132բ՝ «Յայս կիրակէս կամ ուր ամիսն բերէ Երեւման սուրբ խաչին է։ Կամաւորութեամբ . . .» եւն. հմր. 3 II 5աբ։
բ. Թ. 132բ—134ա՝ «Արարիչդ արարածոց . . .» եւն. հմր. 3 II 5գ։
գ. Թ. 134ա—134բ՝ «Անճառելի բնութիւն . . .» եւն. հմր. 3 II 5դ։
դ. Թ. 134բ—135բ՝ «Նախայաւիտեան . . .» եւն. հմր. 3 II 5ե։
ե. Թ. 135բ—137ա՝ «Այսաւր զենաւ . . .» եւն. հմր. 3 II 5զ։
զ. Թ. 137ա—138ա՝ «Որ եկիր կամաւ . . .» եւն. հմր. 3 II 5է։

6 ա. Թ. 137բ—138ա՝ «Որ բարեբանեալդ . . .» եւն. հմր. 3 II 6ա։
բ. Թ. 138ա—138բ՝ «Որ ի քառակերպեան . . .» եւն. հմր. 3 II 6բ։
գ. Թ. 139ա—139բ՝ «Յորժամ ի խաչին . . .» եւն. հմր. 3 II 6գ։
դ. Թ. 139բ—140ա՝ «Միածին Որդի . . .» եւն. հմր. 3 II 6դ։
ե. Թ. 140ա—142ա՝ «Կանոն համբարձմանն Քրիստոսի։ Համբարձաւ Տերըն . . .» եւն. կգւ. էջ 706—707 տ. 6 «. . . յանունըն Տեառն.», յետոյ՝ «Նըս|տեալ ընդ աջմէ . . . .» եւն., կգւ. էջ 709, յետոյ՝ «Աւրհնեսցի պըսակ . . .» եւն. հմր. 3 II 6եբ—ղ։
զ. Թ. 142ա—143ա՝ «Ծագումըն Միածնի . . .» եւն. հմր. 3 II 6զ։
է. Թ. 143ա—144ա՝ «Փառաւորելով զանուն . . .» եւն. հմր. 3 II 6է։

7 ա. Թ. 144ա—146ա՝ «Կանոնն Երկրորդ ծաղկազարդի։ Մեծահրաչ այս խորհուրդ . . .» եւն., կգւ. էջ 729—730 տ. 12 «. . . կողէն.», յետոյ՝ «Ուստի լըւեալ . . .» եւն., կգւ. էջ 732, յետոյ՝ «Այսաւր արարիչդ . . .» եւն. հմր. 3 II 7աբ—ե։
բ. Թ. 146ա—147ա՝ «Որ զամենազաւր . . .» եւն. հմր. 3 II 7բ։
գ. Թ. 147ա—147բ՝ «Այսաւր ցընծան . . .» եւն. հմր. 3 II 7գ։
դ. Թ. 147բ—148բ՝ «Փառաւորեալ է անուն . . .» եւն. հմր. 3 II 7դ։
ե. Թ. 148բ—149ա՝ «Որ յառաջ քան . . .» եւն. հմր. 3 II 7ե։

զ. Թ. 149ա—150ա՝ «Անըսկիզբըն Բանդ . . .» եւն. հմր. 3 II 7զ։
է. Թ. 150ա—151ա՝ «Որ յահեղակերպ . . .» եւն. հմր. 3 II 7է։

V. 1 ա. Թ. 151բ—153բ՝ «Կանոնն Պենտակոստէին»։
ա. «Առաքելոյ աղաւնոյ . . .» եւն. կգւ. էջ 763 մինչեւ վերջին տող՝ «. . . լեզուաւք. վասն որոյ եւ մեք»։ — բ. «Հոգեւորական սուրբ . . .» եւն. կգւ. էջ 766։ — գ. «Երրորդութիւնն անբաժանելի . . .» եւն. կգւ. էջ 763։ — դ. «ԶՀոգոյն ըզգալուստըն . . .» եւն. հմր. 4 III 1աբ—ղ։
բ. Թ. 153բ—155ա՝ «Կանոնն Երկրորդ աւուրն։ Աւրհնութիւն. Նոյն եւ նըման . . . .» եւն. կգւ. էջ 755 մինչեւ վերջին տող, յետոյ՝ «Սէրն ի սիրոյ . . .» եւն., կգւ. էջ 778, յետոյ՝ «Որ անիմանալիդ . . .» եւն. հմր. 3 III 1բբ—դ։
գ. Թ. 155ա—156բ՝ «Կանոն Երրորդ աւուրն։ Աւրհնութիւն. Այսաւր երկնայինք . . .» եւն. կգւ. էջ 781—782 տ. 13, էջ 784 տող 15—18, յետոյ՝ «Որ բոլորից ես . . .» եւն. հմր. 3 III 1գբ—դ։
դ. Թ. 157ա—158բ՝ «Կանոնն Չորրորդ աւուրն։ Աւրհնութիւն. Արեգակն արդարութեան . . .» եւն. կգւ. էջ 789—790 տ. 5, յետոյ՝ «Որ անքընննիդ ես . . .» եւն. հմր. 3 III 1դբ—դ։
ե. Թ. 158բ—160ա՝ «Կանոնն Հինգերորդ աւուրն։ Աւրհնութիւն. Զանըսկըզբնաբար . . .» եւն. կգւ. էջ 796 մինչեւ տ. 21 «Եդեմիա. փառըս.», էջ 799 տ. 13—17, յետոյ՝ «Անեղանելիդ Աստուած . . .» եւն. հմր. 3 III 1եբ—դ։
զ. Թ. 160ա—161ա՝ «Կանոնն վեցերորդ աւուրն։ Աւրհնութիւն. Անմահարար բաժակ . . .» եւն. կգւ. էջ 804—805 տ. 7, էջ 807 տ. 16—18, յետոյ՝ «Անճառելի բըղխումն . . .» եւն. հմր. 3 III 1զբ—դ։
է. Թ. 161ա—163ա՝ «Կանոնն Եւթներորդ աւուրն։ Աւրհնութիւն. Ի հարաչարժ . . .» եւն. կգւ. էջ 811, տ. 10—20, էջ 813 տ.20—23, յետոյ՝ «Անեղանելի Հոգիդ . . .» եւն. հմր. 3 III 1էբ—դ։

2. Թ. 163ա—167բ՝ «Կան|ոնն ծնընդեան Յովհաննու Մկրտչին։ Արեգականն արդարութեան . . .» եւն. հմր. III 2։

3. Թ. 167բ—168բ՝ «Կանոնն Յովանու Մկր|տչին։ Զմարգարէ բարձրելոյն . . . .» եւն. կգւ. էջ 832—833 տ. 11, էջ 835 տ. 20—23, յետոյ՝ «Զուարճանայ այսաւր . . .» եւն. հմր. III 3բ—դ։

4. Թ. 168բ—171ա՝ «Կանոնն սրբոյն Գրիգորի Լուսաւոչին։ Ով երջանիկ . . . .» եւն. կգւ. էջ 837—838 տ. 22, էջ 840 տ. 15—18, յետոյ՝ «Որ առաքեցեր . . .» եւն. հմր. 3 III 4բ—է։

5. Թ. 171ա—172բ՝ «Կանոնք որդոց եւ թոռանց սրբոյն Գրիգորի: Որ ըզկոյս առտուածային ...» ետն. համ. 3 III 5:

6. Թ. 172բ—175ա՝ «Կանոնք սրբոյն Ներսէսի հայրապետի: Որ ըզկոյս ...» ետն. կզ. էջ 863—864 տ. 12, էջ 867 տ. 1—4, յետոյ՝ «Այսաւր տաւնէ ...» ետն. համ. 3 III 6բ—է:

7. Թ. 175ա՝ «Շարական սրբոյն Սահակայ հայրապետին: Որ յարմատոյ ...» ետն. համ. 3 III 7:

8. Թ. 175ա—180բ՝ «Կանոնք սրբոյ Հռիփսիմեանց: Աւրհնութիւն. Անձինք նուիրեալքդ ...» ետն. կզ. 823—828 «... մեր բազում յանցանացն.», յետոյ՝ «Անբասկիզբն Բանն ...» մինչեւ «... չնորհեսցէ մեր բազում յանցանացն», կզ. էջ 830—831, յետոյ՝ «Այսաւր զանյաղթելի ...» ետն. համ. 3 III 8բ—է:

9. Թ. 181ա՝ «Շարական սրբոյն Սանդխտոյ կուսին: Քեւ պարծի ...» ետն. համ: 3 III 9ա:

10. Թ. 181ա—183ա՝ «Կանոնք սրբոյն տապանակին: Աւրհնութիւն. Ըզքեզ քաղաք ...» ետն. կզ. էջ 894—895 տ. 7, էջ 897 տ. 23—27, յետոյ՝ «Այսաւր ցընծան ...» ետն. համ. 3 III 10բ—է:

11ա. Թ. 183ա—185բ՝ «Կանոնք վարդաւառին առաջի աւուրն: Որ ի լերինն ...» ետն. կզ. էջ 900—901 տ. 3, էջ 903 տ. 10—12, յետոյ՝ «Զանճառելի խորհուրդ ...» ետն. համ. 3 IV 1աբ—ը:

բ. Թ. 185բ—187ա՝ «Կանոնք երկրորդ աւուր: Աւրհնութիւն. ճառագայթ փառաց ...» ետն. կզ. էջ 912 մինչեւ տ. 17 «... լըսաբուք», էջ 914 տ. 19—21, յետոյ՝ «Այսաւր ըզխորհուրդ անճառելի ...» ետն. համ. 3 IV 1բբ—է:

գ. Թ. 187ա—189ա՝ «Կանոնք երրորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Այսաւր որ էն ...» ետն. կզ. էջ 916—917 տ. 14, էջ 920 տ. 9—12, յետոյ՝ «Այսաւր զխորհուրդն անճառ ...» ետն. համ. 3 IV 1գբ—է:

12. Թ. 189ա—190բ՝ «Կանոնք շաղակաթին: Աւրհնութիւն. Ուրախ լեր տուր եկեղեցի ...» ետն. կզ. էջ 945 մինչեւ տ. 25 «... սրբասաց ձայնիւ», էջ 948 տ. 8—11, յետոյ՝ «Ուրախ լեր ...» ետն. համ. 3 IV 2բ—գ:

13ա. Թ. 190բ—195ա՝ «Կանոնք փոխման Աստուածածնին: Այսաւր ժողովեալ ...» ետն. կզ. էջ 950—951 տ. 17, էջ 954 տ. 9—14, յետոյ՝ «Որ ըզնախամաւրըն ...» ետն. համ. 3 V 1աբ—ը:

բ. Թ. 195ա—198ա՝ «Կանոնք երկրորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Այսաւմ [= Այսաւր] զանճառելի ...» ետն. կզ. էջ 961—962 տ. 6,

էջ 966 տ. 18—21, յետոյ՝ «Արեւելք զերաբերին եւ աւթարան ...» կզ. էջ 962—966 տ. 2 «.... տընկէն», յետոյ՝ «Որ զՄիածնի ետն. կզ. էջ 966—968: Վջ.՝ «... կուսին յերուսաղէմ քաղաքն վերին»: Համմտ. համ. 3 V 1բ:

գ. Թ. 198ա—200բ՝ «Կանոնք երրորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Այսաւր հրաշափառ ...» ետն. կզ. էջ 970—971 տ. 5, էջ 974 տ. 1—6, յետոյ՝ «Ու ըզդասակնիք երկանց ...» ետն. համ. 3 V 1գբ—է:

VI. 1ա. Թ. 200բ—201բ՝ «Կանոնք ճաւակատեաց սրբոյ խաչին: Աւրհնութիւն. Ի վերա վիմի ...» ետն. կզ. էջ 1001 մինչեւ տ. 20 «.... խրովք տուք.», էջ 1004, տ. 8—10, յետոյ՝ «Ի նորահրաշ ետն. համ. 3 V 2բ—է:

բ. Թ. 201բ—203բ՝ «Կանոնք երկրորդ աւուրն. Աւրհնութիւն. Որ զանարատ բազուկըդ ...» ետն. կզ. էջ 1006 մինչեւ տ. 19 «... նորոգեալ կենդանացոյց.», էջ 1008 տ. 19—21, յետոյ՝ «Այսաւր պատուական ...» ետն. համ. 3 VI 1աբ—է:

գ. Թ. 203բ—205ա՝ «Կանոնք երրորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Զաւրութիւն տուր խաչի ....» ետն. կզ. էջ 1012—1013 տ. 4, էջ 1015 տ. 7—10, յետոյ՝ «Այսաւր ընդ ամպըս ...» ետն. համ 3 VI 1բբ—գ:

դ. Թ. 205ա—206ա՝ «Կանոնք չորրորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Խաչըն կենսարար ...» ետն. կզ. էջ 1015—1017 տ. 22 «... անհաւա|տիցն. ապաչեմ.», յետոյ՝ էջ 1019 տ. 11—16, «Սրբոյն Աստուածածնին ...» ետն.: Համմտ. համ. 3 VI 1գ:

ե. Թ. 206ա—207բ՝ «Կանոնք հինգ աւուրն: Աւրհնութիւն. Ուրախ լեր ...» ետն. համ. 3 VI 1դ:

զ. Թ. 207բ—208բ՝ «Կանոնք վեցերորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Անապատումըն կառք ....» ետն. կզ. էջ 1020—1021 տ. 11, էջ 1023 տ. 22—28, էջ 1021 տ. 12—22, յետոյ՝ «ճչ. Այսաւր ցընծան դասք ...» ետն., համ. 3 VI 1ե:

է. Թ. 208բ—210ա՝ «Կանոնք եւթներորդ աւուրն: Աւրհնութիւն. Անապական տուր ըզխաչն ...» ետն. կզ. էջ 1024—1025 տ. 3, էջ 1027 տ. 17—19, յետոյ՝ «Այսաւր զկնար զառն ...» ետն. համ. 3 VI 1զբ—ը:

ը. Թ. 210բ—212բ՝ «Կանոնք ութ աւուրն: Աւրհնութիւն. Որ ծագեցեր ...» ետն. կզ. էջ 1029 մինչեւ վերջին տող, էջ 1032 տ. 13—18, յետոյ՝ «Այսաւր երեւումն ...» ետն. կզ. էջ 1034, յետոյ՝ «Քրիստոս Աստըւած ...» ետն. համ. 3 VI 1էբ—լ:

2. Թ. 212բ—214բ՝ «Կանոմն վարագա խաչին: Աւրհնութիւն. Նըշանաւ ամենայաղթ . . .» եւն. կգւ. էջ 1036—1037 տ. 14, էջ 1039 վերջին տ. մինչեւ էջ 1040 տ. 3, յետոյ՝ «Որ ըզլոյս անճառելի . . .» եւն. հմր. 3 VI 2բ—ե:

3. Թ. 214բ—216բ՝ «Կան|ոմն գիւտ խաչին: Աւրհնութիւն. Հրաշակերտ եւ զաւրեղ . . .» եւն. կգւ. էջ 1058 եւ էջ 1060 տ. 22—24, յետոյ՝ «Որ փափաքելի . . .» եւն. հմր. 3 VI 3բ—

4ա. Թ. 216բ—218բ՝ «Կանոմն սրբոց մարգարէից: Որ զասուածային . . .» եւն. կգւ. էջ 881 մինչեւ տ. 27, էջ 884 տ. 21—24, յետոյ՝ «Որ ընդ հողեղէն . . .» եւն. հմր. 3 VI 4աբ—ե:

բ. Թ. 218բ—220ա՝ «Այլ հարցն սրբոց մարգարէիցն: Որ յերկնային . . .» եւն. հմր. 3 VI 4բ:

5. Թ. 220ա—222ա՝ «Կանոմն Մեսրոպա վարդապե|տի: Որք զարդարեցին . . . .» եւն. կգւ. էջ 870—871 տ. 17, էջ 874 տ. 16—19, յետոյ՝ «Սքանչելագործ Ասըւած . . .» եւն. հմր. 3 VII 2—5:

6. Թ. 222ա—224ա՝ «Կանոմն սրբոյն Յակոբա Մծբնա հայր|ապետի: Յաղթող եւ սուրբ . . .» եւն. կգւ. էջ 1087 մինչեւ տ. 23, էջ 1090 տ. 5—8, յետոյ՝ «Սուրբ ես Տեր . . .» եւն. հմր. 3 VIII 2—6:

7. Թ. 224ա—225բ՝ «Կանոմն մանկանցն Բեթղէէմի: Այսաւր անմեղ եւն. հմր. 3 IX:

8. Թ. 225բ—227բ՝ «Կանոմն սրբոց հրեշտակացն Գաբրիէլի եւ Մի|քաելի եւ ամենայն երկնային զաւրացն: Որ յանէից . . .» եւն. կգւ. էջ 1065 մինչեւ տ. 28, էջ 1068 տ. 16—18, յետոյ՝ «Անըսկիզբըն Հայր . . .» եւն. հմր. 3 X 2—6:

9. Թ. 227բ—231ա՝ «Կանոմն սրբոյ հարապետացն: Այսաւր սրբոց հայրապետաց|ըն . . .» եւն. մինչեւ «Ժողովեալ սուրբ հայրապետքըն . . .» եւն., յետոյ՝ «Որ էիր յառաջ . . .» եւն. հմր. 3 XI 2—6:

10. Թ. 231ա՝ «Շարական Իգնատիոսի հայրապետի: Որ հրաւիրեցեր . . .» եւն. հմր. 3 XII:

11. Թ. 231ա—231բ՝ «Շարական Յովհաննու Ոսկեբերանին: Որ յանըսկիզբն . . .» եւն. հմր. 3 XIII:

12. Թ. 231բ—232ա՝ «Շարական Բարս|ղի սրբոյն հայրապետի: Լուսապայծառ . . .» եւն. հմր. 3 XIV:

13. Թ. 232ա՝ «Շարական սրբոյն Գրիգորի Ասուածա|բանին: Որ լուսով . . .» եւն. հմր. 3 XV:

14. Թ. 232ա—232բ՝ «Շարական Նիկողայոսի հայրապետի: Հիացան . . .» եւն. հմր. 3 XVI:

15. Թ. 232բ՝ «Շարական սրբոյն Կիւրղի հայրապետին: Որ համանըման մեծին Եղիայի եւ Յովհա|ննու . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ար|ժանաւորեա ըզմեզ փառաւորել սուրբ զԵրր|որդութիւնդ յաւիտեանս. ամէն»:

16. Թ. 233բ—234ա՝ «Շարակ|ան սրբոց Եւստրատիոսեանց: Որ ըզհուր . . .» եւն. հմր. 3 XVIII:

17. Թ. 234ա—234բ՝ «Շարական Երկուց բիւրուցն: Այսաւր ընդ անմարմնոցըն . . .» եւն. հմր. 3 XIX:

18. Թ. 234բ—235ա՝ «Շարական սրբոց Տարագոսեանցն: Տենչալի տաւնիւ սրբոյն զուարճա|նան այսաւր . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ընկալ ըզմեզ զյե|րկնային խորանսդ»:

19. Թ. 235ա—235բ՝ «Շարական Թէոդորո|սի զինօորին [=զինաւորին]: Որ ընտրեցեր ի սկըզբանէ . . .» եւն. կգւ. էջ 201—202:

20. Թ. 235բ—236ա՝ «Շարականք սրբոյն Ստեփանոսի Ուլնեցոյն: Ցընծայ . . .» եւն., «Մարտիրոս . . .» եւն. հմր. 3 XX:

21. Թ. 236ա—236բ՝ «Շարական Մեռոն աւրհնելոյ: Որ յառաջագոյն . . .» եւն. հմր. 3 XXI:

22. Թ. 236բ—237ա՝ «Մեղեդի ի վերայ նորա Միռոնի ծնելոցն: Հայր ամենակալ . . .» եւն. հմր. 3 XXII:

23. Թ. 237ա՝ «Շարական սրբոց Սուքիասանց: Ստուգութեամբ . . .» եւն. հմր. 3 XXVI:

24. Թ. 237ա—238ա՝ «Շարական Վահանա գողթնացւոցն: Զարմանալի է . . .» եւն. հմր. 3 XXVII:

25. Թ. 238ա՝ «Շարական Դաւթի Դվնեցւոյն: Լըցեալ . . . .» եւն. հմր. 3 XXVIII:

26. Թ. 238ա—239ա՝ «Շարական Կւրակոսի եւ Յուղիտեայ: Յարմատոց . . .» եւն., «Վարդագոյն . . .» եւն. հմր. 3 XXIX:

27. Թ. 239ա—239բ՝ «Շարական սրբոց Ոսկեանց: Որք արժանաւորեցայք . . .» եւն. հմր. 3 XXXI:

28. Թ. 239բ՝ «Շարական սրբոց Ատոմեանց: Աղաչեմք ըզքեզ . . .» եւն. հմր. 3 XXXII:

29. Թ. 239բ—241բ՝ «Շարականք սրբոց Վարդանանցն: Արիացեալք . . .» եւն. հմր. 3 XXXIII:

30. Թ. 241բ—246ա՝ «Կանոնն սրբոց Ղեւոնդե|անց: Որ յառաջագոյն . . .» եւն. կգւ. էջ 1226 մինչեւ տ. 23, էջ 1229 տ. 9—12, յետոյ՝ «Որ անդադար . . .» եւն. հմր. 3 XXXIV 2—7:

31. Թ. 246ա—247ա՝ «Երգ Տեառն Ներսեսի ասացե|ալ յառաջին աւր միաշաբաթին, եւ ի խո|րհուրդ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Նորաստեղծեալ . . .» եւն. հմր. 3 XXXV:

32. Թ. 247ա—247բ՝ «Երգ վասն երկրորդ աւուր արարչութեանն եւ վասն երկնացին զաւրացն: Արարչական բանին . . .» եւն. հմր. 3 XXXVI:

33. Թ. 247բ—248բ՝ «Երգ վասն երրորդ աւուր արարչութեանն եւ վասն երրորդ դարուն եւ ի Յովհաննէս Մկրտիչն: Էական . . .« եւն. հմր. 3 XXXVII:

34. Թ. 248բ—249ա՝ «Երգ վասն չորրորդ աւուր արարչութեան եւ վասն չո|րրորդ դարուն եւ վասն աւետեաց Աստուածածնին: Խաւարն անգոյ . . .» եւն. հմր. 3 XXXVIII:

35. Թ. 249ա—250ա՝ «Երգ վասն հինկ աւուր արարչութեան եւ վասն Է դարուն եւ ի սուրբ առաքեալսն: Ճառագայթեալ . . . .» եւն. հմր. 3 XXXIX:

36. Թ. 250ա—250բ՝ «Երգ վասն վեցերորդ աւուր արարչութեան եւ վասն վեց դարուն եւ ի խաչելութիւնն Քրիստոսի: Չհանդուրժեալ . . .» եւն. հմր. 3 XL:

37. Թ. 250բ—251բ՝ «Երգ վասն եւթն|երորդ աւուր արարչութեան եւ վասն եւթ դարուն եւ ի խորհուրդ հանգըստեան: Տէրն յետ . . .» եւն. հմր. 3 XLI:

38. Թ. 251բ—252ա՝ «Երգ արեւագալի զկնի 'Եղիցի անուն Տեառն' սաղմոսին: Յարեւելից . . .» եւն. հմր. 3 XLII:

39. Թ. 252ա—252բ՝ «Երգ զկնի 'Ա|ղաղակեցէք' սաղմոսին: Ճըգնաւորք . . .» եւն. հմր. 3 XLIII:

40. Թ. 252բ՝ «Երգ զկնի 'Աստուած Աստուած' սաղմոսին: Լոյս արարիչ . . .» եւն. հմր. 3 XLIV:

41. Թ. 252բ—253ա՝ «Երգ զկնի 'Տէր հովուեսցէ' սաղմոսին: Ճանապարհ . . .» եւն. հմր. 3 XLV:

42. Թ. 253ա՝ «Երգ երրորդ ժամու աւուրն զկ|ընի ողորմեային: Աւրհնեմք . . .» եւն. հմր. 3 XLVI:

43. Թ. 253բ՝ «Երգ վեցերորդ ժամու աւուրն: Խաւարեցաւ . . . .» եւն. հմր. 3 XLVII:

44. Թ. 253բ—254բ՝ «Երգ իններորդ ժամու աւուրն: Զարչարակցեալ . . .» եւն. հմր. 3 XLVIII:

45. Թ. 254բ—256ա՝ «Երգ խաղաղականին: Նայեաց սիրով . . .» եւն. հմր. 3 L:

VII. 1. Թ. 256ա—258բ՝ «Կանոն համաւրէն ամենայն մարտիրոսացն: Ըզքեզ արդար . . .» եւն. հմր. 3 LI 1:

2. Թ. 258բ—259բ՝ «Սուրբ Աստուած արարիչ . . .» եւն. հմր. 3 LI 2:

3. Թ. 259բ—261ա՝ «Որ բարձրեալդ ես . . .» եւն. հմր. 3 LI 3:

4. Թ. 261ա—261բ՝ «Անոխակալ եւ բարեգութ . . .» եւն. հմր. 3 LI 4:

5. Թ. 261բ—263ա՝ «Ընդ սուրբս քո բարեբանեմք . . . .» եւն. հմր. 3 LI 5, յետոյ՝ «մկ. Փառաւորեալդ փառաւք Երրորդութիւն . . .» եւն.:

6. Թ. 263ա—263բ՝ «Աւրհնեմք ըզքեզ . . .» եւն. հմր. 3 LI 6:

7. Թ. 263բ—265բ՝ «Որք ի մարտի . . .» եւն. հմր. 3 LI 7:

8. Թ. 265բ—266բ՝ «Որք ըզտանջանս . . .» եւն. հմր. 3 LI 8:

9. Թ. 266բ—268ա՝ «Որ զանչափ քո . . .» եւն. հմր. 3 LI 9:

10. Թ. 268ա—270ա՝ «Զինաւորութիւնըք հրեշտակաց . . .» եւն. հմր. 3 LI 10:

11. Թ. 270ա—270բ՝ «Յուսացեալք յանուն . . .» եւն. հմր. 3 LI 11:

12. Թ. 270բ—271բ՝ «Սուրբ ես Տէր . . .» եւն. հմր. 3 LI 12:

13. Թ. 271բ—273ա՝ «Որք հաղորդեցան . . .» եւն. հմր. 3 LI 13:

14. Թ. 273ա—273բ՝ «Առ քեզ Աստուած . . .» եւն. հմր. 3 LI 14:

15. Թ. 273բ—276ա՝ «Որ ըզհրաշափառ . . .» եւն. հմր. LI 15:

VIII. 1. Թ. 276ա—277բ՝ «Կանոն համաւրէն ամենայն նընջեցելոց: Աւրհնեալ ես դու . . .» եւն. հմր. 3 LIII 1:

2. Թ. 277բ—279ա՝ «Երկրորդ պատշաճ: Գոհաբանեմք . . . .» եւն. հմր. 3 LIII 2:

3. Թ. 279ա—280բ՝ «Որ թագաւորդ ես . . .» եւն. հմր. 3 LIII 3:

4. Թ. 280բ—283բ՝ «Արարիչ եւ մարդայսէր . . .» եւն. հմր .4 LIII 4, վջ.՝ կգւ. էջ 139 տ. 15:

5. Թ. 284ա—286ա՝ «Աւրհնեմք ըզքեզ Հայր . . . .» եւն. հմր. 3 LIII 5։

6. Թ. 286ա—288ա՝ «Բանդ Աստուած . . .» եւն. հմր. 3 LIII 6։

7. Թ. 288ա—293ա՝ «Որ փառաւք Հաւր . . .» եւն. հմր. 3 LIII 7։

8. Թ. 293ա—296ա՝ «Յաւիտենից Աստուած . . .» եւն. հմր. 3 LIII 8ա—դէ, յետոյ՝ «Ես ասացի Տէր ողորմեա հոգւոյ իմոյ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «Ի տա|ճարի հանգըստեան. սըրբոյն մեծին Մինասա եկայք հաւատացեալք յուսով երկըրպագ|եսցուք», կգւ. էջ 1085։

9. Թ. 296ա—297բ՝ «Շարական սրբոց խոտաճարակացն»։ Սկ.՝ «Յաւուր վերջին ժամանակին չինեաց իւր [296բ] տուն զեկեղեցի . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . սուրբ պատարագ պահել ըզ|մեզ միշտ անվըտանգ»։

10. Թ. 298ա—298բ՝ «Կանոնն երկոտասան առաքելոցն»։ Սկ.՝ «Ի յանսահման ծովէն Հաւր գըթութեանց . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . սուրբ առաքեալ Պաւղոս հայր համատարած. բարե.»։

11. Թ. 298բ—298բ՝ «Կանոնն սրբոյն Սարգսի զաւրավարին»։ Սկ.՝ «Ամենասուրբ Երրորդութեանն ընտրեալ . . .» եւն. կգւ. էջ 1219—1220 տ. 11, յետոյ էջ 1222 տ. 29 մինչեւ էջ 1223 տ. 4։

12. Թ. 299բ—300ա՝ «Շարական զգեստի»։ Սկ.՝ «Խորհուրդ խորին անհաս անըսկիզբն, ո|ր զարդարեցեր . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . . սիրով զմեզ զգեստաւորեցէր քում սուրբ խո|րհըրդոյդ լինել սպասաւոր»։

13. Թ. 300ա—300բ՝ Յիշատակարան։ «[Փ]առք ամենասուրբ Երրորդութ[եանն] Հաւր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյն . . . Հոգոյն . . . արգ եւ. . . . . ա̅հ . . . . . [300բ] . . . ըդոց ադամածնի,
հաւատացելոց Որդ|ոյն միածնի,
որ ցանկացող եղեւ այս երգար|պնի.
Գրել զսա մեղսամած գրչի,
որ Յոհանէս սուտանուն աբեղա կոչի,
որ ես զանունս միայն առի գործովի
լինեմ մաղտեղի խոցեալ նետիւք սատանայի.
Գրեցաւ գիրքս որ չարակնոց կոչի՝
ի յերկիրս Սպերի ի վանքս Միքայել հրեշտակապետի,
ի թվին ջ̅ճ̅կ̅ե։
Ի լաւ եւ ընտի|ր աւրինակէ. գիրն ուրիշ աւրինակէ է եւ խազն որիշ. գրիչ խոշորութեան եւ այլա|յլութեանն մի՛ մեղադրէք,
մէկ հետէ չգ|րուեցաւ դ̅ տարին ապա խալսեցա»։

14. Թ. 301ա—306ա՝ «Տեառն Ներսեսի կաթուղի|կոսի ասացեալ վասն ննջեցելոց»։ Կգւ. էջ 66—73, տ. 21։ Սկ.՝ «Աստուած անեղ անժամանակ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . . հա|մաւրէն մարտիրոսացն. ողորմա.»։

IX. Թ. 306ա—323բ՝ «Աւրհնութեն էր յայտնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։ Երգեսցուք երգ նոր Աստուծոյ փըրկ|չին . . . .» եւն. կգւ. էջ 3—22 տ. 1, էջ 24 տ. 13 մինչեւ էջ 27 տ. 28։ — Թերթ 320 եւ 321-ի մէջ մէկ հատ պակաս է։

* * *

ՀԱՄԱՐ 5.

ԹԵՐԹ 124։ — ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ 10×6,5 սմ. [գրութիւն միասիւն 7,5×4 սմ.]։ — ՏՈՂ 17 [ճնշմամբ հորիզոնական գծուած եւ ապա յղկուած, մինչեւ թերթ 18բ կարմիր թանաքով ուղղահայեաց գծուած]։ — ՆԻԻԹ թուղթ։ — ԳԻՐ բոլորագիր, սակայն 18բ եւ 19ա շղագիր, 124բ նօտրագիր։ — ՎԵՐՆԱԳԻՐ կարմիր։ — ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ կարմիր։ — Զարդագիր 1ա, 20ա, 27ա, 41բ, 48բ, 52ա, 62բ, 64բ, 67բ, 78բ, 82ա եւ 111բ։ — ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐԴ կարմիր՝ 20ա, 27ա, 41բ, 48բ, 52ա, 64բ եւ 67բ։ — ԽՈՐԱՆԱԶԱՐԴ կարմիր՝ 20ա։ — ԿԱԶՄ թղթեայ, կաշեպաս։ — ԹՈՒԱԿԱՆ, ՏԵՂ, ԳՐԻՉ, անյայս։ — ՎԻՃԱԿ պակասաւոր, կազմից ելած. թերթ 53 եւ 54-ի մեջ մեկը դուրս է հանուած։

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ՄԱՇՏՈՑ

Հմմտ. Գար. Զարպհանալեան, Հայկական մատենագիտութիւն, Վենետիկ 1883, էջ 400—404։ Մ 1831 = Մաշտոց, Արարողութիւնք պաշտամանց եկեղեցւոյ Հայաստանեայց ըստ կարգաւորութեան սրբոց հարցն մերոց . . . , Վեն. 1832։ Մ 1880 = Մաշտոց Հայաստանեայց ուղղափառ եկեղեցւոյ, Վիեննա 1880։

1. *Թ. 1ա—18ա՝ Պսակ օրհնելու կանոնի մի հատուած։*

Հմմտ. Մ 1831, էջ 68 եւն., Մ 1880, էջ 59 եւն.։

Սկ.՝ « . . . Աստուած ի մէջ սոցա եւ Քրիստոս մի ասաց երիցս անգամ։ [Ընթերցուած ի ծննդոց. Ա. 26]։ Եւ ասաց Աստուած. արասցուք մարդ ըստ պատկերի մերում . . . » եւն.։ — Թ. 1ա՝ « Դարձեալ ի ծնընդոց. [Թ. 1բ] Եւ արդ [= արկ] արաւ [Տէր Աստուած] թմբր|ութիւն ի վերայ Ադամա . . . » եւն.։ Թ. 1բ՝ « Ընթերցուած [յ]առակաց. [Դ 20] [Թ. 2ա] Որդեակ, իմոյ իմաստ|ութեան(ս) անսա . . . » եւն.։ — Թ. 4ա՝ « Ընթեր[ց]ուած յ[Ե]սայեա մարգարէէ [ԿԱ. 9]։ Եւ ծանիցի ի մէջ ազգաց . . . » եւն.։ — Թ. 5ա՝ « Պողոսի առաքելոյն յԵբեսացւոց թ[ղթոյն] [է ընթերցուածս. Ե 22]։ Կանայք իւրեանց արա|նց հնազանդ լինին [= լինիցին] . . . » եւն.։ — Թ. 6բ՝ « Ալէլուեա. Յարեւու եհար զխորան [Մ 1831 էջ 72 տ. 15, 16]. Աւետարան ըստ

Մա[տ]թէոսի։ [ԺԹ 1] Եւ [եղեւ] իբրեւ կատարեաց (Յիսուս) զբանս զայսոսիկ . . . » եւն.։ — Թ. 8ա՝ « Եւ տարկաւագն քարոզէ [Թ. 8բ] վասն ուղղելոյ [Մ 1831 էջ 74, 1880 էջ 62], եւ քահանայն զաղօթս [ասէ]։ Տէր Աստուած զօրութեանց եւ արարիչ ամենայն արարածոց . . . . » եւն. Մ 1831 էջ 75, 1880 էջ 63։ — Թ. 9բ՝ « Խաղաղութիւն ամենեցուն [Մ 1831 էջ 76, 1880 էջ 64] Աստուած յաւիտենական Աստուած տուրբ եւ ի տուրբս բնակեալ . . . » եւն.։ — Թ. 14ա՝ « Եւ ապա արկանէ բաժակ յաման ինչ. [Մ 1831 էջ 79, տ. 5] տաղմոս [ԺԲ]. Տէր հով[ուեսցէ զիս . . .] » եւն.։ — Թ. 14բ՝ « Եւ տարկաւագն քարոզէ. խնդրեցուք. [Մ 1831 էջ 79, 1880 էջ 67] գ Տէր ողորմեա. Տէր Աստուած [մեր], որ զամենայն ինչ իմաստութեամբ արարեր [= արարիր] . . . » եւն. Մ 1831 էջ 80, 1880 էջ 67։ — Թ. 15ա՝ « Եւ ապա . . . . դրէ . . . . ժակ . . . . »։ — Թ. 16բ՝ « Բժշկութեան Ղուկասու. [Է 1] Եւ (եղեւ) իբրեւ կատա|րեաց զամենայն զբա|նս իւր ի լսելիս . . . » եւն.։

2. *Թ. 18բ՝ Ջերմի դէմ աղօթք։ « Սուրբ առաքեալքն Բարթ|ուղիմէոս ել ի լեառն Դատ|ուանայ եւ ետես անդ զդեւն ջերմոց եւ կամէր հա|լածել զնա անտի. եւ նա ստ|որոտ ձայնիւ ասաց ցսուրբն. զի՞արդ հալածես զիս ասա|տէն, յորոց վերայ անուն քո եւ անու[ն] սրբոյ հրեշտակապետին Միքայելի յիշ|ես ոյ հալածեցայց, յայնմանէ հալածեսցի անուամբ սրբ|ոց պիղծս ի ծառայիս Աստուծոյ. այս անուն մարդկանէ անուամբ Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ. երեք անգամ տենտն բռնելոյ ժամանակ նոյն գրեց|եալ, մին գիրն ձգէ ջուրն եւ տուր իմէ [= խմէ]. ազատի Աստուծով »։*

3. *Թ. 19ա՝ Աստուածածնին ուղղուած մի աղօթք։*

« Ի քէն աղերսիւ հայցեմք, սուրբ Աստուածածին,
անդադար բարե|խօսեա Որդոյդ միածնի.
Տիրամայր Աստուածածին, զքեզ խոստովանիմք,
անդադ|ար բարեխօսեա աւուր ահեղին։

Ի Հոգոյն սրբոյ ընտր|եալք,
ով սուրբ առաքեալք,
ըզսիրոյ բաժակն արբեալք,
սիրով վըկայեալք։

Աշակերտէք Քրիստոսի Որդոյն Միածնին,
բարեխօս լեր|ուք առ Տէր օրն աներեկին.
Առաքեալք եւ մարգար|էք եւ սուրբ հայրապետք,
բարեխօս լերուք առ Տէր վասն եկեղեցոյ »։

4. Թ. 19բ—26բ՝ «Կանոն հաղորդ տալոյ»։

Հմմտ. Մ 1831, էջ 121 և 1880, էջ 95 եւն.։

Սկ.՝ «Ա|ռնու քահանայն զփրկակ|ան խորհուրդ պատարագին, խաչ եւ բուրվառ, եւ ի գնալն առեալ ամբիծն, աւրհնութիւն եւ փառք հար ... [Մ 1831 էջ 121]։ Քարոզ վասն ի վերուստ [Մ 1831 էջ 133, Մ 1880 էջ 112], բայց աւրէն է խոստովա|նել ամենայն խղճմտութեամբ։ Եւ ապա առեալ քահանայն եւ պարզ մտաւք ընկալեալ ասէ զաղաւթս զայս։ [Թ. 20ա] Տէր Աստուած ամենա|կալ, ամենագո|ւթ, ամենախ|նամ ...» եւն.։ — Թ. 21բ՝ «Խաղաղութիւն ամենեցուն։ Աւրհնեալ ես, Տէր Աստուած [ամենակալ] ար|արիչ ամենայն արարածոց ...» եւն. Մ 1831 էջ 133, Մ 1880 էջ 113։ — Թ. 22ա՝ «Սաղմոս [ծ]. Ողորմեայ ինձ Աստուած, ըստ։ Ընթերցուածս յԵ[ս]այիայ մարգարէէ [ԽԴ 21]։ [Թ. 22բ] Այսպէս ասէ Տէր. յուշ լիցի քեզ [այդ], Յակովբ ...» եւն.։ — Թ. 22բ՝ «Յոհանն|ու առաքելոյ[ն] ի Կաթուղիկեա[յ]ց [առաջին] թղթոյն [Ա.7] է ընթերցուածս։ Մարմին եւ արիւն Որդւոյն ...» եւն.։ — Թ. 23ա՝ «Պօղոսի առաքելոյ[ն] ի Կոր|ընթացոց [առաջին] թխթոյն [Ժ 1] է ընթերցուածս։ Ոչ կամիմ, եղբարք, եթէ տը|գէտք իցէք ...» եւն.։ — Թ. 23բ՝ «Աւետարան ըստ Յոհաննու [Զ 45]։ Ամենայն որ լսէ ի Հաւրէ ...» եւն.։ — Թ. 24բ՝ «Եւ ասեն զհաւատամքն եւ զիւր աղաւթքն [Մ 1831 էջ 138], Քրիստոս պատար|ագեալ բաշխի [Մ 1831 էջ 141], եւ տա զսուրբ խորհուրդն եւ ասէ զաղօ|թս զայս։ Գոհանամք զքէն Հայր ...» եւն. Մ 1831 էջ 142, Մ 1880 էջ 118։ — Թ. 25ա՝ «Պսակ վերացնելոյ. լուր Աստուած աղաւթից իմոց եւ նայեայ. քարոզ. խնդրեսցուք հաւատ[ով] [Մ 1831 էջ 79, Մ 1880 էջ 67] եւ ասէ ժբ Տէր ողորմեայ [Թ. 25] Տէր Աստուած մեր, որ յամենայն ժամ ընդ մեզ ես ...» եւն.։ — Թ. 26ա՝ Խաղաղութիւն ամենեցուն. Տէր Աստուած ամենակալ, ամենագութ, ամենախնամ եւ ծածկագէտ ...» եւն.։ Վջ.՝ «Եւ փոխանակ պսակացս հրեշտակ խաղա|ղութեան քո պահեսցէ զսոսա միաշունչս, միախորհուրդս մինչեւ ի խորին ծերութեան եւ յաւուր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, ընդ որում քեզ Հաւր եւ Հոգւոյդ սրբոյ վայել է փառք, իշխա[նութիւն]»։

5. Թ. 26բ—41ա՝. «Կանովն թաղման, յորժամ զամենայն ննջեցեալսն յուղար|կեն առ Քրիստոս»։

Հմմտ. Մ 1831, էջ 177 եւն.։

Սկ.՝ «Ըսկսանեն. աւրհն|եալ Հոգիդ սուրբ Աստուած ճշմարիտ [Մ 1831 էջ 177]։ Սաղմոս [Ծ]. Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի.։ Կանոն. Երկինք պատմեն, վեց գուբղա [Մ 1831 էջ 179]։ Կանոնագլուխ ԴԿ.

Դատեա Տէր զայնոսիկ [Մ 1831 էջ 179]։ Շարական. Ես ասացի ի վերանալ [Մ 1831 էջ 181]։ Քարոզ. վասն ի վե|րուստ. խաղ ...։ Եւ ասէ զաղաւթս զայ[ս] [Թ. 27ա] Աստուած յաւիտենա|կան, անըսկի|զբն, անեղ, անիմանալի, անհասանելի խորհուրդ. Հայր բարեխնամօղ, ծնաւղ միած|նի որդւոյ [քոյ], եւ արտաքս ....» եւն. Մ 1831, էջ 186։ — Թ. 29բ՝ «Քարոզէ վասն ուղղելոյ զ[գնացս]. [Մ 1831 էջ 186]։ Աստուած հոգոց եւ ստեղծիչ մա|րմնոց ...» եւն. [Մ 1831 էջ 192]։ — Թ. 30ա՝ «Խաղաղութիւն ամենեցուն։ Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, որ բարերարութեամբ[դ] [քոյով] զաշխ|արս արարեր ....» եւն. Մ 1831 էջ 193։ — Թ. 30բ՝ «Սաղմոս [ՁԳ]. Երանելի(ք են) [ամենեցուն], որ բնակեալ. Մ 1831 էջ 198։ Պաւղոսի առաքելոյ[ն] ի Թեսաղոնիկեցւոց [առաջին թղթոյն [Դ 12] է ընթերցուածս]։ Ոչ կամիմ, եղբարք, եթէ տգէտք իցէք վասն նընջեցելոցն ....» եւն.։ — Թ. 31ա՝ «Ալէլուիա։ Սաղմոս. Բարձր առնեմք. Մ 1831 էջ 200։ Աւետարան ըս [=ըստ] Յոհաննու։ [ԺԲ 24] Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր ...» եւն.։ — Թ. 31բ՝ «Սարկաւագն քարոզէ. Վասն հրաժարելոյ անձանց քրիստոնէից զՏէր աղաչեսցուք ....» եւն. [Մ 1831 էջ 200]։ — Թ. 32ա՝ «Եւ ասէ զաղաւթս. Որ թագաւորդ ես յաւիտե|նից եւ եւս ...» եւն.։ Մ 1831 էջ 201։ — Թ. 32բ՝ «Խաղաղութիւն ամենեցուն. Գթած եւ մարդասէր Աստուած ...» եւն. Մ 1831 էջ 202։ — Թ. 32բ՝ «Ապա առնու[ն] զվաղճանեալն, ըսկսանի[ն] զամբիծս եւ երթ|ան ի դերեզմանն [Մ 1831 էջ 211], ասեն [սաղմոս ՃԺԴ]՝ Դարձ անձն իմ ի հանգիս[տ]։ Պաւղոսի առաքելոյ[ն] ի կոր|ընթացոց [առաջին] թխթոյն է [ընթերցուածս]։ [ԺԵ 12] Ապա եթէ Քրիստոս քարոզի, թէ [33ա] ի մեռելոց յարուցեալ է ...» եւն.։ — Թ. 33բ՝ «Ալէլու[իա]։ Սաղմոս. Տէր լուր աղօթ|ից իմոց, [եւ] աղաղակ. Մ 1831 էջ 215։ — Աւետարան ըստ Յոհաննու. [Ե 24] Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի որ զբանն իմ լսէ ....» եւն. Մ 1831 էջ 215։ — Թ. 34բ՝ «Եւ ասէ զաղաւթս. Աստուած հոգւոց, եւ ստեղծիչ մարմնոց. տէր ես կենդանեաց ...» եւն. Մ 1831 էջ 216։ — Թ. 35բ՝ «Խաղաղութիւն ամենեցուն. Արդ խնդրեմք ի քէն, թագաւոր թագաւորաց ..» եւն. Մ 1831 էջ 217։ — Թ. 37բ՝ «Եւ ապա իջուցանեն ի դերեզ|մանն [Մ 1831 էջ 221] եւ ասեն. [չարական ԲԿ] Հաւատ ունե|լով հո[գի] [Մ 1831 էջ 225] եւ Փառք ի բարձուն[ս] [Մ 1831 էջ 225], վասն ի վերուստ պահպա|նութեան ....» եւն. Մ 1831 էջ 227։ — Թ. 39ա՝ «Խաղաղութիւն ամեն[եցուն]. Տէր մեր եւ փրկիչդ ....» եւն. Մ 1831 էջ 229։ — Վջ.՝ «.... հանդերձ Հարբդ եւ ամենասուրբ Հոգւոյդ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից»։

6. Թ. 41ա—48ա՝ «Կանոն երկրորդ աւուրն»։

Հմմտ. Մ 1831 էջ 236 եւն.։

Սկ.՝ «Առաւօտուն գան ի գերե|զմանն եւ ասեն սաղմոս [ճԻԹ]. Եղիցի ականջ քո ի լսել [զ]ձայն[ն] պաւղոսի առաքելոյ[ն] ի Թեսաղոնիկեացւոց [երկրորդ] թխթոյն է ընթերցուածս [Բ 12]. [Թ. 41բ] Այլ մեք պարտիմք գոհանալ . . .» եւն.։ — Թ. 42ա՝ «Ալէլուիա։ [Սաղմոս ՃԷ] Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ ի ա[ուէ]. Աւետարան ըստ Ղուկ|ասու. [ԻԱ. 34] Զգուշ լերուք անձա|նց. գուցէ ծանրա-նայցին սիրտք . . . .» եւն.։ — Թ. 42բ՝ «Բարոզ. վասն ի պէշերի եւ ի տու(ընչ). [Մ 1831 էջ 192]։ Գոհանամք զքէն Տէր, Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ յայց եղեր եւ [մ]արդարութեամբ քով . . .» եւն. Մ 1831 էջ 239։ [Աղօթք սուրբ Հօրն Բարսղի կեսարու հայրապետին]։ — Թ. 45ա՝ «Խաղաղութիւն ամենեցուն. Աւրհնեալ ես, Տէր Աստուած մեր, որ նեղելոց ես անդորրու|թիւն . . .» եւն. Մ 1831 էջ 241։ — Վջ.՝ «. . . . ընդ որ|ում Հօր միանզամայն եւ Հո|գւոյդ սրբոյ վայելէ փառք»։

7. Թ. 48ա—51բ՝ «Կանոն եւթնաւուրն»։

Հմմտ. Մ 1831, էջ 246 եւն.։

Սկ.՝ «Երթ|ան ի գերեզմանն եւ ասեն տաղնոս ճա. Տէր, լուր աղօ-թից իմոց աղաղակ. կից. կցեցաւ ոսկր իմ ի մարմին իմ։ Ընթերց-ուա|ծս յՅոայեայ մարգարէէ։ [Թ. 48բ] [կԶ 18] Այսպէս ասէ Տէր. զամ ժողովել զա՞ [= զամենայն] ազգս . . .» եւն.։ — Թ. 48բ՝ «Պօ-ղոսի առաքելոյ[ն] ի Թեսաղո|նիկեացւոց թխթոյն է ընթ[երցուածս]. [Թ. 49ա] Ոչ կամիմ, եղբայրք, եթէ ազէտք լինէք վասն նո՛ղեցելո|ցն . . .» եւն.։ — Թ. 49բ՝ «Ալէլուիա։ Հողի քո բարի առ[նիցես ինձ]. Մ 1831 էջ 256։ Աւետարան ըստ [= ըստ] Յոհաննու. Զայս խաւս-եղայ ընդ [= ընդ] ձեզ . . . .» եւն.։ — Թ. 50ա՝ «Բարոզ վասն [ի] վերուստ [Մ 1831 էջ 133, 1880 էջ 112]։ Եւ ասէ զաղաւթս. Տէր Աստուած յաւիտենական եւ թագաւոր անմահ . . .» եւն.։ — Թ. 51ա՝ «Խաղաղութիւն ամենեցուն. Աւրհնեալ ես, Տէր Աստուած մեր, ա-մենայն արարածոց . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ժառանգութեան սըր-բո|ցն ի լոյս, զի ընդ [= ընդ] նոսին միշտ դո|հանալով փառաւորես-ցուք»։

8. Թ. 52ա—62բ՝ «Կանոն վաղճանելոյ աղայ|ոց»։ Սկ.՝ «Սաղմոս [ԻԴ] Գուբզայս ա՛պ. Առ քեզ Տէր, [Տէր] համբարձի [զանձն իմ, Աս-տուած իմ], (առ քեզ Տէր կարպացի) ի քեզ (Տէր) յուսացա[յ]. մի՛ (յ)ամ[աչեցից]. Քարոզ. Վասն ի վերուստ խաղ[աղութեան]. Մ 1831

էջ 133, Մ 1880 էջ 112։ Հայր երկնաւոր, քաղցր եւ երկնայի|ամիտ . . .» եւն., Մ 1831 էջ 282։ — Թ. 53բ՝ «Խաղաղութիւն ամեն[ե-ցուն]. Քեզ երկիրպագանեմք եւ զքեզ աղաչեմք . . . .» եւն.։ — Թ. 54բ՝ «Պաւղոսի առաքելոյ[ն] ի Կո|ընթացոց [= Յերբայեցւոց] [ԺԲ 22] թխթոյն է [ընթերցուածս]։ Այլ մատուցեալ էք ի Սիոն լեառն . . . .» եւն.։ — Թ. 55ա՝ «Ալէլուիա։ Սաղմոս [ԻԵ] Դատ արա ինձ, Տէր, զի ես [յամբծութեան իմում գնացի]. Աւետարան ըստ Ղուկասու [= Մարկոսի] [Ժ 13]. (Եւ) մատուցանէին (առ նա) մանկտի, զի ձեռն դիցէ նոցա . . . .» եւն.։ — Թ. 55բ՝ «Բարոզ վասն ուղղելոյ զգնացս». Մ 1831 էջ 277։ «Եւ ասէ զաղաւթս. Յոյս մեր եւ ապաւէն Քրիստոս . . . .» եւն.։ — Թ. 56ա՝ «Խաղա-ղութիւն ամենեցուն. Որդի Աստուծոյ, կենդանի եւ կեն|դանարար . . .» եւն.։ — Թ. 56բ՝ «Եւ ապա առ երանին ի գե|րեզմանն՝ Դարձ անձն իմ ի հ[անդիստ քո]» Մ 1831 էջ 280։ «Եւ ասեն ողբաձայն՝ Եղիցի անուն Տեառն աւրհնեալ» Մ 1831 էջ 288։ «Ընթ|երցուած(ս) յՅոայեա[յ] մարգարէէ. Այսպէս ասէ Տէր. ոչ ես ե|ղիցի քեզ . . .» եւն. Մ 1831 էջ 276։ — Թ. 57ա՝ «Ի վարդապետութենէ սրբոյն Գրիգորի առացեալ։ Ամենեքեան որ տեսանի|ցեն զարդարն, ճանաչեցի|ն զնոսա եւ առացին, եթէ առքայ են զաւակք աւրհնեալք Յասուծոյ, եւ ուրախութեամբ ուրախ լիցին ի Տէր։ Եւ դարձեալ ասէ ցնոսա Տէր, եթէ եղիջիք ինձ յոյ|սաւեալ եւ ի գաւեթս եւ զուարթ խնամոյն յուզեսցին արարչա|կան սիրով ընդ [= ըստ] բանի մարգա|րէին, որ ասէ՝ Որպես զթայ հայր ի վերայ որդւոց իւրոց, այնպէս զթ|ասցի Տէր յերկիւղածս իւր. զի այսմ յուսոյ հայելոյ զամենայն իրքեւ ընդ [= ընդ] հայելի տեսանեմք [Թ. 57բ] եւ ի նոյն կերպարանս նորոգ|եմք փառօք ի փառս»։ — Թ. 57բ՝ «Պաւղոսի առաքելոյ[ն] յԵբր|այեցւոց թղթոյն է ընթերցուածս [Բ 14]։ Արդ որովհետեւ մանկու|նք հաղորդեսցին մարմնոյ եւ արեան . . .» եւն.։ — Թ. 58ա՝ «Ալէլուիա. Արդարքն որպես զարմանան.։ Աւե-տարան ընդ [= ըստ] Մաթէոսի. Յայնմ ժամ իրրեւ եառն Հերովդէս, եթէ խաբեցաւ . . . .» եւն.։ — Թ. 58բ՝ «Բարոզ. Վասն զառանելոյ մեզ [զ]չն[որհս]». Մ 1831 էջ 282։ «Եւ ասէ զաղաւթս. Տէր Աստ-ուած բարերար եւ բազում ողորմ . . .» եւն.։ — Թ. 59բ՝ «Խաղա-ղութիւն ամենեցուն. Տէր ես երկնի եւ երկրի . . . .» եւն.։ — Թ. 60բ՝ «Եւ իջուանեն [= իջուցանեն] ի գերեզմանն եւ [ասեն Հաւատ] . . . . . ունելով հո[գի] [Մ 1831 էջ 288] եւ փառք ի բար-ձունս [Մ 1831 էջ 289] (է ամ) [եւ սարկաւագն] . . . քարոզէ. Վասն ի վերուստ խաղաղութեան եւ փրկութեան . . .» եւն. Մ 1831 էջ 266։ — Թ. 61բ՝ «Խաղաղութիւն ամենեցուն. [Փ]առաւորեալ է անուն քո սուրբ, թագաւոր . . .» եւն. Մ 1831 էջ 305։ — Վջ.՝ «. . . փա-

ռաւորելով զանմահ թագաւորութիւնդ Հաւր եւ Որդ|ւոյ եւ Հոգւոյդ սրբոյ այժմ»։

9. Թ. 62բ—64բ՝ Տղայաթաղի երկրորդ օրուայ կանոնը։ Սկ.՝ «Այգոյն երթան ի գերեզմանն եւ ասեն սաղմոս՝ Եղիցի անուն Տեառն աւրհնեալ. յարեւ|ելից մինչեւ ընթերցուա|ծս յԵսայեայ մարգար|էէ. Զի ի Տեառնէ եղիցի ....» եւն.։ — Թ. 63ա՝ «Քարոզ. վասն ի գիշ|երի եւ ի տվէ [= տունջեան] [Մ 1831 էջ 192]. եւ ասէ զաղաւթս. Աւրհնեալ ես բարեխնամ|ող եւ բարեգութ Աստուած ....» եւն.։ — Թ. 64ա՝ «Խաղաղութիւն ամենեցուն. Արդ եւ ձեզ պարտ է գոհանալ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... միւսանգամ կենդանութեամբ, նորոգութեամբ, յարութեամբ յամենայն ընտրելոցն ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր, որում վայել է փա|ռք, իշխանութիւն եւ պատիւ այժմ եւ միշտ եւ յաւ[իտեանս]»։

10. Թ. 64բ—67բ Վնգ.՝ «Եւթանն Երանի բնակողաց»։

Հմմտ. Մ. 1831, էջ 310 եւն.։

Սկ.՝ «Թնթերցուածս յառակաց. [Իմաստ. Ե 16]։ Արդարք յաւիտե|ան կացցեն ....» եւն.։ — Թ. 65ա՝ «Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ [ԿԶ 12]. Այսպէս ասէ Տէր. ահաւա|սիկ ...» եւն.։ — Թ. 65բ՝ «Պաւղոսի առաքելոյ[ն] ի Կո|րընթացոց [առաջին] թղթոյն է [ընթերցուածս] [ԺԳ 11]. Մի[ն]չ(դեռ) տղայն էի, իբ|րեւ տղայ խալսէի ...» եւն.։ — Թ. 66ա՝ «Ալէլուիա. Սաղմոս. Կարդա|ցին արդարքն։ Աւետար|ան ըստ Ղուկասու. [Ժ 21] Յայնժամ ցնծացաւ Յիսուս Հոգով սրբով, եւ ասէ ...» եւն.։ — Թ. 66բ՝ «Սարկաւագն քարոզէ. Վասն հրաժարելոյ անձանց ննջեցելոց ...» եւն. Մ 1831 էջ 335։ — Թ. 67ա՝ «Եւ ասէ զաղօթս. Տէր Աստուած թագաւոր յաւիտենից, ընկալ զաղաչանս մեր ...» եւն.։ — Թ. 67ա՝ «Խաղաղութիւն ամենեցուն. Գթած եւ մարդասէր Տէր ....» եւն.։ Վջ.՝ «... ընդ որս եւ զմեզ ար|ժանի արասցես փառաւ|որել զՀայր եւ զՈրդի եւ զսուրբ Հոգիդ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս»։

11. Թ. 67բ—77բ՝ «Կանոն խաչլուա առնելոյ»։

Հմմտ. Մ 1831. էջ 665 եւն.։

Սկ.՝ «[Ի բժշկութիւն] ամենայն [բնութեանց], ... աւոց [= տընկոց], բուսոց եւ պտղոց։ Սաղմոս [Դ] նշանեց|աւ առ մեզ. Ընթերցուածս՝ յերկրորդ [= ի չորրորդ] թագաւորութեան [= թագաւորութենէ] [Բ 19]։ Եւ ասեն արք քա|ղաքին ...» եւն.։ — Թ. 68ա՝ «Պաւղոսի առաք|ելոյ[ն] ի Գաղատացոց թղթ|ոյն է ընթերցուածս. [Զ 14] Այլ ինձ քաւ լիցի պարծիլ [= պարծել], բայց

միայն ....» եւն.։ — Թ. 68բ՝ «Ալէլուիա. Ի պտղոյ, ցորե|նոյ, գինոյ, ձիթ.։ Աւետարան ըստ Յոհանու. Ի վերջնումն աւուր մեծի տաւնի[ն] ....» եւն. Մ 1831 էջ 667։ — Թ. 69ա՝ «Սարկաւագն քարոզէ. (Միաբան) աղաչեսցուք ....» եւն. Մ 1831 էջ 667։ — Թ. 69ա՝ «Եւ ասէ զաղաւթս. Տէր Աստուած (ամենակալ), արարիչ ամենայն արարածոց, որ յանգոյութենէ ի լինելութիւն ...» եւն. Մ 1831 էջ 667։ — Թ. 71բ՝ «Ընթերցուածս յերկրորդ թագաւորութեանց. Եւ մատոյց Դաւիթ ողջա|կէզս եւ խաղաղականս ....» եւն.։ — Թ. 72ա՝ «Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ. Այսպէս ասէ Տէր եւ զայլազգի|ն, որ եկեալ ....» եւն.։ — Թ. 72բ՝ «Պաւղոսի առաքելոյ յԵբ|րայեցոց թխթոյն է ընթերցուածս. Ունիմք սեղան, ուստի ոչ ունիցին իշխանութիւն ....» եւն.։ — Թ. 73ա՝ «Ալէլուիա. Զողջակէզս զուղարկեալս։ Աւետար|ան ըստ [= ըստ] Ղուկասու. Եւ ասէ ցկոչնատէրն. յորժամ առնիցես ճաշ կամ ընթրիս ...» եւն.։ — Թ. 73բ՝ «Սարկաւագն քարոզէ վասն ի վերուսա խաղաղութեան։ Եւ ասէ զաղաւթս. Ամենակալ Աստուած, փառաւորեալ ի վերնոց ...» եւն.։ Վջ.՝ «... վասն որոյ քեզ Հաւր փառք վայել է եւ Որդոյ քո|ւմ միածնի հանդերձ կեն|դ[ան]արար եւ ազատիչ սուրբ Հոգ|ոյդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս»։

12. Թ. 77բ—78ա՝ «Աւրհնութիւն աղի»։ Սկ.՝ «Սաղմոս. [ԿԶ] Աստուած, ողորմեա մեզ, եւ աւրհնեալ. Քարոզ. Խնդրեսցուք հաւա[տով] [Մ 1831 էջ 79, Մ 1880 էջ 67]. Եւ ասէ զաղաւթս. [Թ. 78ա] Աւրհնեալ ես, Տէր Աստուած ա|մենակալ, արարիչ ամենայն արարածոց, որ արարեր ....» եւն.։ Վջ.՝ «.... յամենայն ժամ գո|հանալով փառաւորեսց|ուք զՀայր եւ զՈրդի եւ զսուրբ Հոգիդ, այժմ եւ միշտ»։

13. Թ. 78բ—81բ՝ «Կանոն նոր գիրք աւրհնելոյ»։ Սկ.՝ «Տանին յեկեղեցին եւ հան|են ի բեմն՝ ունելով սարկաւագն ի վերայ բազկացն, եւ ասեն սաղմոս ի թիւ՝ Նայեցարուք ժողո|վուրդք յօրէնս իմ, մինջեւ ցայն տեղին, որ ասէ՝ Հոր|դան ետ որպէս խաչին ժողով. Ընթերցուածս յԵսայեա մարգարէէ. Իբրեւ զգեղեցիկ են ի վերայ լերանցն ...» եւն.։ — Թ. 79ա՝ «Պօղոսի առաքելոյ ի Կորընթացոց թխթոյն է ընթերձուածս. Եւ զորս եդ եկեղեցւոջն այս են ...» եւն.։ — Թ. 79բ՝ «Ալէլուիա. Հոգին սուրբ եկե|սցէ ի քեզ եւ զ. Աւետարան ըստ Ղուկասու. Եւ դարձաւ Յիսուս զաւրու|թեամբ Հօգւոյն ի Գալիլեա ...» եւն.։ — Թ. 80բ՝ «Քարոզ. Խնդրեսցուք հա[ւատով]. Մ 1831 էջ 79, Մ 1880 էջ 67. գ Տէր ողորմեա։ Եւ ա|սէ զաղաւթս. Աւրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր, որ

ետուր մեզ զպատուիրանս քո . . . .» եւն.: — Թ. 81ա՝ «Խաղաղութիւն ամենեցուն. Ընկալ, Տէր Աստուած մեր, զաղա|չանս ժողովրդեան քո . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . զրեալ մատամբն Աստուծոյ. եւ զփառս ամենակե|ցոյց իշխանութեանդ Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ»:

14. Թ. 82ա—87ա՝ Մանուէլ վարդապետի 'Մինդ ի յէէն' գանձը:

Հմմտ. Յ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 424 [Հմր. 133 Ա 2]:

Վնգ.՝ «Գանձ մեծի»: Սկ.՝ «Մինդ ի յէէն բանդ, որ ի Հաւրէ, յորժամ ծագիս փառաւք ի յերկ|նէ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . եւ դուք բարով կացէք մընացէք: Ողորմեց մեզ, Տէր Աստուած մեր, լ̅ս̅»:

15. Թ. 87ա—89ա՝ «Ողբ Ճընջեցելոց»: Սկ.՝ «Ով քահանայք եւ վարդապետք աստուածաբան, եւ ժողովուրդք հաւատացեալք ամենեքեան . . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . . ես հաւատ|ովըս վերանամ յերկնից խո|րան, զի Տէրն քաղցր է պարտա|կան ողորմութեան»:

16. Թ. 89բ—92բ՝ Մկրտիչ Նաղաչի հանգուցեալների տաղը:

Հմմտ. Ստեփան Կանայեանց, Յուցակ հայերէն ձեռագրների Թիֆլիզի Ներսիսեան հոգեւոր դպրանոցի, Թիֆլիզ 1893, էջ 62—63. Արարատ 1895, էջ 128—129:

Վնգ.՝ «Տաղ ի Նաղաչէ ասացեալ վասն Ճընջեցելոց»: Սկ.՝ «Անցանէ մեծութիւնն ու փառքն աշխարհիս . . .» եւն.: Վջ.՝ «Այ Նաղաչ, դու լսէ զինչ որ քարոզես, ինչ չահէ քեզ ասելդ, երբ ոչ կատա|րէս: Որչափ չատ մեծ|ութիւն ու մալ ժողովես, նա թողուս աւտարաց, (ւ) ի հող մտանես: Մի դատիր . . .»:

17. Թ. 92բ—96բ՝ «Տաղ ի [Մկրտիչ] Նաղաչէ ասացեալ վասն զարիպի»: Սկ.՝ «Աստուծոյ մարդասիրին փառք յա|ւիտեան . . .» եւն.: Վջ.՝ «Եւ քեզ ամէնքս երկըրպագեմք, Աստուածածին»:

18. Թ. 96բ—100ա՝ Մկրտիչ Նաղաչի հանգուցեալ երախաների ողբը:

Հմմտ. Յակ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 851: Ստեփան Կանայեանց, Յուցակ հայերէն ձեռագրների Թիֆլիզի Ներսիսեան հոգեւոր դպրանոցի, Թիֆլիզ 1893, էջ 60:

Վնգ.՝ «Ողբ վասն մանկանցըն Ճընջեցելոցն ասա»: Սկ.՝ «Արարիչն արարածոց մեզ բարկացաւ, քաղցր բնութիւնն . . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . եւ քեզ ամէնքս երկըրպագ|եմք, Աստուածածին»:

19. Թ. 100ա—101ա՝ Արիստակէս տաղասացի տղայոց ողբը:

Հմմտ. Յակ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 812:

Վնգ.՝ «Ողբ տղայոց»: Սկ.՝ «Աստուած քարոզեաց եւ խըր|ատ ետուր . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . սուր երկսայրի, սուր զիմ|անալի, սուր»:

20. Թ. 101ա—103բ՝ Արիստակէս տաղասացի հանգուցեալ երախաների ողբը:

Հմմտ. Յակ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 407:

Վնգ.՝ «Ողբ ի վերայ ննջեցելոց մանկանցն ասա»: Սկ.՝ «Ես գիտէի զաշխարհս ինձ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . աղաչեմ, զիս մի՛ մոռանէք, ըզկոյսըն Մարիամ բարեխօսեցէք»:

21. Թ. 103բ—106ա՝ Ողբ մեռելի Յովանէս Քերոբենց»:

Հմմտ. Գ. Սրուանձտեանց, Մանանայ, Կ. Պոլիս 1876, էջ 279—281:

Սկ.՝ «Ցերէկ հող վերաւքն ա|նցի, հոտ առի զքիմ|ըս . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . որ կորուստ է քեզ ա|մենի. վայ անձն իմ եղուկ»:

22. Թ. 106ա—108ա՝ Գրիգոր Աղթամարցու ընդդիմադրական տաղը»:

Հմմտ. Բազմավէպ, Վենետիկ 1845, էջ 251. Հանդէս Ամսօրեայ, Վիեննա 1896, էջ 118—119: Leon Alishan, Armenian popular songs, arm.-engl., Venice 1852, 1867, 1892, էջ 19 եւն.: *Н. Марръ, Изъ лѣтней поѣздки въ Арменію смр. 74.*

Վնգ.՝ «Տաղ ընդդիմառական ուրախութեանց»: Սկ.՝ «Յամէն առաւաւտ եւ լոյս պըլպուլն էր նըստեր [յ]այգոյս . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ցանկըն քակեցաւ այգոյս. ահա որ ելա այգոյս»:

23. Թ. 108ա—109բ՝ «Ողբ ի վերայ ննջեցեալ զա|րիպի որ ի աւտարութիւն մեռանի»: Սկ.՝ «Ինձ ումէտ կայր ու կուման եղբաւրս գալու . . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . . եւ քեզ ամէնքս երկըրպագեմք, տաճար լուսոյ»:

24. Թ. 109բ—111բ՝ Արիստակէս տաղասացի հանգուցեալների տաղը»:

Հմմտ. Յակ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանի Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 407:

Վնգ.՝ «Ողբ վասն ննջեցելոց»: Սկ.՝ «Եկայք այսաւր եղբայրք ամէն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . խոստովանեմք զՀայր եւ զՀոգիդ եւ փառս տամ երից անձինսդ»:

25. Թ. 111բ—117բ Վնգ.՝ «Գանձ ի յԱմթեցի Յովա|ննէս վարդապետէ ասացեալ վասն ննջեցեալ տը|ղայոցն»։ Սկ.՝ «Յանեղդ յէութեան, էդ անեղական ....» եւն.։ Վջ.՝ «... եւ մեզ ինքն ողորմեսցի։ Ողորմեաց մեզ, Տէր Աստուած, մե.»։

26. Թ. 117բ—119բ՝ «Ողբ տղայոց. Յարարչէն հրաման որդոցըս մարդկան ....» եւն.։ Վջ.՝ «Էին անմահին փառս ի յ|աւիտեան, որ երետ էառ եւ դասեաց յերկնային խորան»։

27. Թ. 119բ—121ա՝ «Ողբ տըղայոց. Ով գեղեցիկ եւ նազելի ...» եւն.։ Վջ.՝ «.... զաշխարհս բարե|խաւս ունիմ առ ծնեալ Աստուածդ ի կուսէն»։

28. Թ. 121ա—124ա՝ Յովհաննէս Թլկուրանցու [կամ Թուրկուրանցու] 'Է մահ քան զքեզ ...' տաղը։

Հմմտ. Կար. Կոստանեան, Թլկուրանցի Յովհաննէս և իւր տաղերը, Տփխիս 1892, էջ 46—48. Բազմավեպ, Վենետիկ 1859, էջ 375. Հանդէս ամսօրեայ, Վիեննա 1896, էջ 115—116. Հայերգ, էջ 135։

Վնգ.՝ «Տաղ ի Յովանէս Թուրկուր|անցոյ»։ Սկ.՝ «Է մահ քան զքեզ յիշեմ, կու դողամ ու սար|սափեմ ես ...» եւն.։ Վջ.՝ «... աղաչէ զիւր միածինն, որ գը|թայ եւ ինքն ողորմի»։

29. Թ. 124բ՝ Սաղմոս ԽԳ։ Վնգ.՝ «Սաղմոս Դաւդի»։ Սկ.՝ «Դատեա, Տէր, զայնո|սիկ ...» եւն.։ Պակասաւոր է։ Հատուածի Վջ.՝ «... Եղիցին ճանապարհք նոցա ի խաւար եւ ի գայթակղու|թիւն ...»։

* * *

ՀԱՄԱՐ 6.

ԹԵՐԹ 378 [դաստարկ 1—5, 377, 378]։ — ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ 21×15 սմ. [գրութիւն երկսիւն, իւրաքանչիւր 15×4,5—5 սմ.]։ — ՏՈՂ 31 կապարով ուղղահայեաց, ճնշմամբ հորիզոնական գծուած]։ — ՆԻՒԹ թուղթ, դեղնագոյն, ողորկ։ — ԳԻՐ բոլորագիր, 376բ նօտրագիր։ — ԽՈՐԱԳԻՐ, ՎԵՐՆԱԳԻՐ կարմիր։ — ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ կարմիր, մի քանի անգամ կապոյտ։ — Զարդագիր կարմիր եւ կապոյտ՝ 6ա, 111ա, 151բ, 155բ, 180բ, 205ա, 227բ, 247ա, 276բ, 348բ եւ 371ա. երկրորդ տողը կարմիր եւ կապոյտ, երրորդ տողը կապոյտ 6ա, հինգերորդ տողը կապոյտ 111ա, չորրորդ տողը կապոյտ 180բբ, վեցերորդ տողը կանաչ 180բբ, վեցերորդ տողը կապոյտ 205ա, չորրորդ տողը կապոյտ 247ա՝, եօթներորդ տողը կապոյտ 262բբ, չորրորդ տողը կանաչ 247ա՝, եօթներոր տողը կապոյտ 331բբ։ — ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ մասամբ։ — ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐԴ կարմիր եւ կապոյտ՝ 6ա, 111ա, 151բ, 155բ, 180բ, 205ա, 227բ, 247ա, 276բ, 348բ եւ 371ա։ — ԽՈՐԱՆԱԶԱՐԴ կարմիր եւ կապոյտ 6ա, 111ա, 155բ, 180բ, 205ա, 227բ, 247ա, 276բ, 348բ եւ 371ա։ — ԿԱԶՄ փայտեայ, կաշեպաս։ — ԹՈՒԱԿԱՆ ՌՂԵ = 1646։ — ՏԵՂ Կողոնիայ։ — ԳՐԻՉ, ԿԱԶՄՈՂ, ԾԱՂԿՈՂ Գրիգոր երէց։ — ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ 375բ—376ա։ — ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 376բ։ — ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ 6ա, 157բ եր 369բ Ս. Էջմիածնի կնիքը։ — ՎԻՃԱԿ ընեհանրապէս լաւ, միայն թերթ 16 կազմից ելած։

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՈՍԿԵԲԵՐԱՆԻ ՊՕՂՈՍԻ ԹՂԹԵՐԻ ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆԸ

եւ

Որոգինէսի, Կիւրեղի, Եւթաղի եւ մանաւանդ Եփրեմ Ասորու գրութիւններից քաղուածքն։

Խրգ.՝ «Երանելոյն Յոհաննու Ոսկեբերանի վարդապետի»։

Այս մեկնութիւնը համառօտուած խմբագրութիւն է, բոլորովին տարբեր Վենետիկի տպագրութիւնից՝ Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդինուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոց Պաւղոսի, Հատոր Ա։

1. Թ. 6ա—13բա՝ Հռոմայեցւոց Թղթի մեկնութիւնը։

ա. Թ. 6ա—12բբ՝ Ողջերբանի յառաջաբանը։

ա. Թ. 6ա—10աա։ Սկ.՝ «Սրբ այսպէս իմանալ մեզ. վասն զի առակերտք փրկչին մերոյ ոչ առնն հրաման զրով աւանդելու մեզ զբան վարդապետութեանն, այլ միայն բանիւ քարոզել, որպէս հրամայեցաւ նոցա ի Տեառնէ՝ գնացեալ, ասէ, քարոզեցէք ընդ ամենայն տիեզերս. եւ զի ոչ էր նոցա փոյթ ի վերջոյ տակաւրութիւնս մեր . . .» եւն.։ Վ.՝ «. . . զպարտս հոգւոյ եւ մանկոյ, զի արժանաւոր լիցուք երկնից արքայութեանն ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր, որ է աւրհնեալ յաւիտեանս»։

բ. Թ. 10աա—10բբ։ Սկ.՝ «Է եւ այլ գնացք թխթոյն ի Հռոմայեցւոցն ի կատարմանն ցուցանել զիւրեւ գնոտս, որ հերձուածս եւ զայթագղութիւնս առնին։ Եւ Կորնթացւոցն ի սկզբանն լսեմ, թէ . . .» եւն.։ Վ.՝ «Այս աւրհնակաւ չարայարքին թուխթքն առաքելոյն, զի վաղճան միայն սկիզբն է միոյն»։

գ. Թ. 10բբ—11բա։ Վնգ.՝ «Պատճառ թխթոյն հռոմէացւոց»։ Սկ.՝ «Բազումք հաւատացին ի Քրիստոս ի Հրէից եւ հերանոցաց, եւ էր աղմուկ ի մէջ նոցա. ոչ վասն նախանձու բարեպաշտութեան, այլ վասն նախագոհութեան հակառակէին . . .» եւն.։ Վ.՝ «Դարձեալ ցածուցանէր զսիրելիսն, թէ դու վայրենի ձիթենի էիր, կոչեցար ի հպատակսդայր»։

դ. Թ. 11բա—12բբ։ Վնգ.՝ «Երանելոյն Յոհաննու Ոսկեբերանի պատճառ թխթոյն Հռոմէացւոց»։ Սկ.՝ «Ցանկ եւ հանապազ ընթերնելով ըզգիրս թղթոց երանելոյն Պաւղոսի եւ [= քսան] իւրաքանչիւր չափեցոց էջէ, զի երկիցս եւ երիցս եւ չորիցս, մանաւանդ յորժամ յիշատակս . . .» եւն.։ Վ.՝ «. . . եւ զայս մանաւանդ էր տեսանել ի Պաւղոսի անձինն»։

բ. Թ. 12բբ—13բա՝ Եփրեմի յառաջաբանը։

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վեն. 1836, հատ. Դ., էջ 1։ S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 1—2.

Վնգ.՝ «Տեառն Եփրեմի»։ Սկ.՝ «Գիտելի զի նոր կատարածք կամ պարզեւաք կամ ի ձեռն կարգին առնելոյ Յոհաննէս է առեալ. քանզի բազմապատում չնորհաւք խառնեցան զառաքեալն, որք խառնեցան ըստ առատ մեծութեան. . .» եւն., Վ.՝ «Սրբ վասն այնորիկ եւ վասն այլոց, որ են ի Թղթի ասա, առաքեալ զրէ առ Հռոմէացին յաւելն իւրում տոմս»։

գ. Թ. 13բա—62բբ՝ մեկնութիւն, ժզ. գլուխ»։

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպոլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն Թղթոցն Պաւղոսի, Վեն. 1862, հատոր Բ, էջ 6—423։

Սկ.՝ «Պօղոս ծառայ Յիսուսի Քրիստոսի կոչեցեալ առաքեալ։ Մովսէս է դիւրս զրեաց եւ ոչ ուրէք զանուանն իւր եդ եւ ոչ ոք յետ նորա զիւրեանցն եդին, եւ այլ ոչ Մատթէոս եւ Ղուկաս։ Իսկ երանելիս Պօղոս յամենայնի ի Թուխթին զանուն իւր դնէ, եւ այս զինչ է։ Այլ զի նոքա . . .» եւն.։ Վ.՝ «. . . եւ ոչ հոգիչխանութեանն եւ ոչ այլինչ յայնպիսեացս, այլ այնմ որ կարողն է»։

դ. Թ. 62բբ՝ Վերջաբան։ «Կրկին է բանս եւ զրած է վերս։ Շնորհք Տեառն մերոյ [= ընդ] ձեզ ամենեսեան. ամենես ուստի. սկիզբն արար կամ ուր կատարեաց։ Նաեւ զհինարկութիւն Թղթիս ասէ. սկսաւ ի նոյն կատարեաց. ապա եւ զերեխտեացն իսկ յիշեցուցանէ, որ առաքինի վարդապետի է, ոչ միայն բանիւք, այլ եւ առաղթիւք աւգուտ լինել աշակերտելոցն։ Առ Հռոմայեցիս զրեցաւ ի Կորնթոսէ ի ձեռն Փիբեայ սարկաւագի. տունք չէ»։

2. Թ. 63աա—110բբ՝ Կորնթացւոց առաջին Թղթի մեկնութիւնը։

ա. Թ. 63աա—63աբ՝ Եփրեմի յառաջաբանը։

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վեն. 1836. հատ. Դ, էջ 51. S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 47։

Վնգ.՝ «Պատճառք Կորնթացւոց առաջին թխթոյ Եփրեմի հաւրն»։ Սկ.՝ «Առ Կորնթացիսն. հնոյս աւետարանին ի ձեռն Պաւղոսի եւ ընդգան զհոգին. տիրեաց նոցա ամբարտաւանութիւն . . .» եւն.։ Վ.՝ «. . . առ որ առաքեալն Պօղոս զրեաց զայս»։

բ. 63աբ—65աա՝ Ողջերբանի յառաջաբանը։ Վնգ.՝ «Յոհաննու Ոսկեբերանի»։ Սկ.՝ «Կորնթոս քաղաք է Ելլադոց առաջին եւ յոլովիւ(ի)ք ի հինն կենցաղական առատութեամբ . . .» եւն.։ Վ.՝ «. . . եւ ի կարծելոյն զիաւել քինչ առաւել քան զայլսն ի սկզբանն ասէ»։

գ. Թ. 65աա—110բբ՝ մեկնութիւն, ժզ. գլուխ։

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպոլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն Թղթոցն Պաւղոսի, Վեն. 1862, հատ. Բ, էջ 425—430։

Սկ.՝ «Պաւղոս կոչեցեալ առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի։ Տես, զի՞արդ վաղվաղակի առաջին բանի[-]քն զնպատակութիւնն անբարոյանութեան [= ամբարտաւանութեան] նոցա ի վայր կործանեաց, եւ յեր-

կիր ընկէց զամենայն պարծանս նոցա . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . կատարեաց Քրիստոս Յիսուս որ ոչինչ մարդկային ունի եւ ոչ մարմնական, այլ հոգեւոր իմն է»։

դ. Թ. 110բէ՝ Վերջաբան՝ «Սո Կորընթ|ացիս թուխթ գրեցաւ ի Փիլիպեայ ի ձեռն . . .» եւն.։

3. *Թ. 111աա—151բա՝ Կորնթացոց երկրորդ թղթի մեկնութիւնը։*

ա. Թ. 111աա—111բա՝ Եփրեմի յառաջաբանը։

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վենետիկ 1836, հատոր Գ, էջ 86։ S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 85։

Վնդ.՝ «Պատճառ երկրորդ թղթոյն Կո|րնթացոց հաւր Եբրևմի [= Եփրեմի]»։ Սկ.՝ Հալածումն մեծ եւ անհնարին յարեան ի վերայ ուսուցարանին, եւ նեղեցան Կորընթացիքն ըստ կարի իւրեանց։ Բայց ա|ռաքեալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ ի սկզբան անդ զը|նել ընդէր բնաւ զՏիմէ|թէոս առանձին իւրում համեմատեաց»։

բ. Թ.111բա—151բա՝ մեկնութիւն, ժդ. գլուխ։

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպոլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն Թղթոց Պաւղոսի, Վենետիկ 1862, հատ. Բ, էջ 430—431։

Սկ.՝ «Պաւղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի։ Քանզի յառաջումն այս թխթի անդ խոստացաւ առաքել զնա առ նոսա, եւ մեծ պատուիրանաւ ասէր, զի թէ եկեսցէ առ ձեզ Տիմոթէոս, տեսջիք, զիարդ աներկիւղ եղիցի . . .» եւն.։ Վջ.՝ «Քանզի մեծաձայն զո|չէ այժմ, զի յայնժամ պաղբատախացիքն միայն լըսէին, իսկ այժմ ամենայն տիեզերք»։

գ. Թ. 151բա վերջաբան՝ «Սո Կորընթացիսն երկրորդ թու|խթն գրեցաւ . . .» եւն.։

4. *Թ. 151բա—155բա՝ Եփրեմի Կորնթացոց երկրորդ թղթի յառաջաբանը։*

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վեն. 1836, հատոր Գ, էջ 116—123. S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 117—124. Th. Zahn, Geschichte des neutestamentlichen Kanons, II, Erlangen 1891, S. 595—606 [Սա. Կանայեանցի գերմ. թարգմ.]; Հանդէս Ամսօրեայ, Վիեննա 1891, 7—9. P. Vetter, Der apokryphe dritte Korintherbrief, Wien 1894, S. 4—7, 70—79, 80—97. Theologische Quartalschrift LXXII, Tübingen 1890, 627—639։

Վնդ.՝ «Սուրբ հաւրն Երևմի պատճառ երկ[ր]որդ թղթոյն Կոր|նթացւոց]»։ Սկ.՝ «Կորընթացիքն յետ մխաբան|ելոյն իւրեանց ի ձեռն թղթոց առաքելոյն ի հերձուածոց անտի, որ անդէն եւ անդ յինքեանն ի վերայ իւրեանց ծնան, խռովեցուցիչք ոմա|նք (ոմանք) օտարք մը|տան ի նոսա եւ խռովեցուցին զնոսա . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . ապականութիւն ոչ|չափ եւս առա|ել [= առաւել] յայնմ օուր [= աւուր] յարիչիք ոգ|ևանդամք մարմնով այն որ ի|բրեւ հող յերկրէ ցրեւել է»։

5. *Թ. 155բէ—180բա՝ Գաղատացոց թղթի մեկնութիւնը։*

ա. Թ. 155բէ՝ Եփրեմի յառաջաբանը։

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վեն. 1836, հատոր Գ, էջ 124։ S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 255։

Վնդ.՝ «Սուրբ հաւրն Եփրեմի պատճառք թղթոյն Գաղատացւոց»։ Սկ.՝ «Գաղատացիքն աշակերտեցան [ի] Պօղոսէ ոչ պահել ըզպատանութիւն աւրինացն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . սկիզբն առնէ պրել ընդէմ [= ընդդէմ] նոցա յաւելն իւրում այսպէս»։

*բ. Թ. 156աա—257աա՝ Ոսկեբերանի յառաջաբանը։ Վնդ.՝ «Ոսկեբերանն»։ Սկ.՝ «Բազում անդամ լի է սկիզբն ճառիս եւ մեբերանին»։ Սկ.՝ «Բազում անդամ լի է սկիզբն ճառիս եւ մեծաւ ի|մաստութեամբ, ոչ սկիզբն մի|այն, այլ զրէթէ ամենայն իմաստութեամբ, ոչ սկիզբն մի|այն, այլ զրէթէ ամենայն ճառ ի|մ

raem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli, nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis transtlati, Venetiis 1893, p. 140:

Վնգ.՝ «Սուրբ հաւրն Եփրեմի պատճառք թղթոյս Եփեսացոց»: Սկ.՝ «Եփրբացիքն [= Եփեսացիքն] աշակերտեալք է|ին յաւետարան|չէ անտի [= Յովհաննու]: Եւ քանզի տեսեալ ետես նա զերիսն ընկերսն իւր թէ սկիզբն աւետարանա|ցն առ ի մարմնոյ արարին, զի զմըտաւ ածեալ կարծիցեն մարդիք՝ թէ մարդ է այն, որ երեւեցաւ ...» եւն.: Վջ.՝ «... վասն մարդկութեան նորա գրեաց Եփեսացւոցն որպէս ի վերուստ ասացի յաղագս Քրիստոսի»:

բ. Թ. 181աա—181բա՝ Ոսկեբերանի յառաջաբանը:

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեն. 1862, հատ. Ա, էջ 673—674:

Վնգ.՝ «Ոսկեբերանին»: Սկ.՝ «Եփեսոս մայրաքաղաք է Ասիացւոց պաշտօնեա, հարկատու էր Արտեմեա դիցն ...» եւն.: Վջ.՝ «... որպէս այժմ յայտ|նեցաւ եւ մարգարէից հոգովն լինել հեթանոսաց ժառանգակիցս եւ մարմնակիցս եւ հաղորդս աւետեաց սր ի Քրիստոս Յիսուս»:

գ. Թ. 181բա—204բբ՝ մեկնութիւն, ղ գլուխ:

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեն. 1862, հատ. Ա, էջ 674—942.

Սկ.՝ «Պաւղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի կամօքն Աստուծոյ սըրբւոց որ են յԵփեսոս եւ հաւատաց|ելոցս ի Քրիստոս Յիսուս: Ահօասիկ [= Ահաւասիկ] եւ ըզկամօքն հօր եդ. իսկ արդ՝ զիարդ փոքր ինչ պարտից|եմք համարել զՀայր եւ ոչ երբեք կամաւքն Աստուծոյ ...» եւն.: Վջ.՝ «... զի տ [= ամենայն] մեղք ապականութէնեն եւ արդար|ութիւնն անեղծութիւն»:

դ. Թ. 204բբ՝ վերջաբան «Առ Եփեսացիս գրեցաւ ի Հռոմէ ...» եւն.:

7. Թ. 205բա—227աբ՝ Փիլիպեցոց թղթի մեկնութիւնը:

ա. Թ. 205աա՝ Եփրեմի յառաջաբանը:

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վեն. 1836, հատ. Գ, էջ 154. S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venitiis 1893, p. 157:

Վնգ.՝ «Սուրբ հաւրն Եբրեմի պատճառք Փիլիպ|ացւոց թղթին»: Սկ.՝ «Հալածանք մեծ յարեան ի վերայ Պաւղոսի ի քաղ|ակի առաքնեաց Փիլիպեցւոց, եւ նեղեց|ան ընդ նմա ...» եւն.: Վջ.՝ «Եւ ի վերայ այնոցիկ առ նա գրել առ Փիլի|պեցիսն ի Հռոմ քա|ղաքէ յասելն իւրում սոսա»:

բ. Թ. 205աբ—206բբ՝ Ոսկեբերանի յառաջաբանը:

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեն. 1862, հատ. Ա, էջ 342—348:

Վնգ.՝ «Ոսկեբերանին»: Սկ.՝ «Փիլիպեցիքն [ի] քաղաքն (է) Մակեդոնացւոցն են ի գլխօոր [= գլխաւոր] եւ ի Կողոնիայ քաղաքէ, եւ ՟ [= որպէս] ասէ Ղուկա. անդ դարձաւ ծիրանէ վաճառ ...» եւն.: Վջ.՝ «... այլ եւ չասէ անփոյթ առնէք զիս, այլ հասանէր ձեռն»:

գ. Թ. 206բբ—227աբ՝ մեկնութիւն:

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեն. 1862, հատ. Ա, էջ 348—521:

Սկ.՝ «Պաւղոս եւ Թիմէթեոս ծառ(յ)|այք Յիսուսի Քրիստոսի: Զի թէպէտ եւ թըխթին որ զկնին այրս [= այսր] թըխթին է, զՏիմէթեոս եղբայր ի սկիզբն թղթին գրեաց, ասա եւ զանուն առաքինութեանն ի բաց առն|լոյ իւրմէ ...» եւն.: Վջ.՝ «... զի հանապազ ը [= ընդ] մեզ եղիցի նոյն չնոհրք»:

դ. Թ. 227աբ վերջաբան՝ «Առ Փիլիպեցիսն գրեցօ [= գրեցաւ] ի Հռոմէ ...» եւն.:

8. Թ. 227բա—246բբ՝ Կողոսացոց թղթի մեկնութիւնը:

ա. Թ. 227բա—227բբ՝ Եփրեմի յառաջաբանը:

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վենետիկ 1836, հատոր Գ, էջ 165: S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 169.

Վնգ.՝ «Սրբոյն Եփրեմի պատճառք թղթոյն Կողո|սացւոց»: Սկ.՝ «Կողոսացիք աշակերտեալ է Եփրփրեա, այն որ ի նոցանէ, իսկ էր յետ վարդապետութեան սորին ...» եւն. Վջ.՝ «... առ նոսա հեբրայեցիքն հեթանոսօք, առ գրել նոցա յասեն իւրում (յ)ի սկզբան թղթիս այսպէս»:

բ. Թ. 227բբ—228բա՝ Ոսկեբերանի յառաջաբանը:

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վենետիկ 1862, հատոր Ա, էջ 522—523:

Վնգ.՝ «Ոսկեբերանին»: Սկ.՝ «Ամենայն թուխթ Պաւղոսի ունի աւելի ինչ, որք ի կապ|անսն գրեցան, որպէս առ Եփեսացւ|ոցն եւ որ առ Փիլիմոն ...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ դարձեալ, թէ միայն ի գալըս(ս)տ|եանն իմում, առառ|ել [= առաւել] եւս յորժամ մեկուս[ի] իցեմ»:

գ. Թ. 228բա—246բբ՝ մեկնութիւն։

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն Թղթոցն Պաւղոսի, Վենետիկ 1862, հատոր Ա, էջ 525—672։

Սկ.՝ «Պաւղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի (յի՛ քի՛) կամաւքն Աստուծոյ։ Պարտ է նախ զպա|տճառ թը[ղ]թիս ասել, զոր եւ աստէն իսկ ի թխթիս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . զի վասն անուանն ար|ժանի եղեն անարգելոյ»։

9. Թ. 246բբ—263բբ՝ Թեսաղոնիկեցոց առաջին թղթի մեկնութիւնը։

ա. Թ. 246բբ—247աբ՝ Եփրեմի յառաջաբանը։

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վենետիկ 1836, հատոր Գ, էջ 176։ S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 179։

Վնգ.՝ «Հաւրն Եփրեմի պատճառ Թեսաղոնիկացոց առաջին թղթին»։ Սկ.՝ «Պաւղոս իբր|եւ հալածեց|աւ ի քաղաքէ անտի ի Փիլիպեցոցն, եկն նա ի քաղաքն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . այլ վասն ոմանց ի նոցանէ զի հանգուցեալ էին նոքա, առ գրել նոցա առաաքեալն Պօղոս յԱթէնսն յասելն իւրում»։

բ. Թ. 247աբ—247բա՝ Ոսկեբերանի յառաջաբանը։ Վնգ.՝ [լուսանցքում] «Ոսկեբերանի»։ Սկ.՝ «Ընդէ՞ր այսպէս, յորժամ առ Փիլ|իպեցիսն գրէր զՏիմէ|թեոս, որ առ իւր ունէր՝ ընդէր ոչ գրեաց որ ծան|աւթ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . որչափ եւս առօել [= առաւել] ինքն զնոյն խնդրէր եւ ի նոյն փութար»։

գ. Թ. 247բա—263բբ՝ մեկնութիւն։

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպօլսի նպիսկոպոսապետի մեկնութիւն Թղթոցն Պաւղոսի, Վենետիկ 1862, հատոր Բ, էջ 433—462։

Սկ.՝ «Պաւղոս եւ Սիւղանոս եւ Տիմոթէոս։ Հայեաց դու եւ տես, զի խոնարհութեամբ իւրով մոռացաւ նա զա|նուն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . վասն երդմանցն արասցեն զպ|ատուէրն քարոզի մեծ երկիւ|ղ էր նոցա յիրացն»։

դ. Թ. 263բբ վերջաբան՝ «Առ Թեսաղոնիկեցիս առաջ|ին թուխթ գրեցօ [= գրեցաւ] յԱթէնսն. տունք ճ՛ղ՛։

10. Թ. 263բբ—276աբ՝ Թեսաղոնիկեցոց երկրորդ թղթի մեկնութիւնը։

ա. Թ. 263բա—264աբ՝ Եփրեմի յառաջաբանը։

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վենետիկ 1836, հատոր Գ, էջ 184։ S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 190։

Վնգ.՝ «Սրբոյն Եփրեմի երկրորդ թղթոյն Թեսաղ|ոնիկացւոց»։ Սկ.՝ «Իբրեւ ընգալան Թեսաղոն|իկեցիքն զկնի այսրն զթու|խթն առաջին եւ ընթե|րցան ի մէջ ժողովրդե|անն, որպէս եւ հրամայե|ցաւ նոցա . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ի ձեռն այնոցիկ, որ ա՛ [= ամենայն] խնդութեամբ քարոզէին զնա առ գրել նոցա այսպէս»։

բ. Թ. 264աբ—265բբ՝ Ոսկեբերանի յառաջաբանը։ Վնգ.՝ «Ոսկեբերանին»։ Սկ.՝ «Ասաց առաջին թղթին թէ աղաւթս առնեմք ըզ|ցայդ եւ զցորեկ տեսան|ել զձեզ եւ թէ չունիմք . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . այնպէս եւ նորին արբ|ենէակն [= արբանեակն] հպարտութեամբ վարեսցէ չարութեամբ»։

գ. Թ. 265բբ—276աբ՝ մեկնութիւն»։

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն Թղթոցն Պաւղոսի, Վենետիկ 1862, հատոր Բ, էջ 462—465։

Սկ.՝ «Պաւղոս եւ Սիւղիանոս եւ Տիմէ[թեոս]։ Որչափ ի|նչ դըսրովեալ եւ խո|տեալ ամօթալից էին հեթանոսք. զի ի վերայ մոլոր|ութեան եւ խաբէութեանն իւրեանց ի սուր եւ ի սա|տակումն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . . ոչ ոք կարէ լսել եւ իմա|նալ զի ատելի բանս թղթոց նոցա»։

դ. Թ. 276աբ՝ Վերջաբան՝ «Առ Թեսաղոնիկից[ի]սն երկրորդ գրեցաւ յԱթենա. տունք ճ՛ղ».

11. Թ. 276բա—331բա՝ Եբրայեցոց թղթի մեկնութիւնը։

ա. Թ. 276բա—276աբ՝ Աղէքսանդրիայի Եւթաղի եպիսկոպոսի յառաջաբանը։

Հմմտ. Աստուածաշունչ մատեան հին և նոր կտակարանաց ըստ ճշգրիտ թարգմանութեան նախնեաց մերոց ի հելլենական հաւատարմագոյն բնագրէ ի հայկականս բարբառ։ Նորոգապետ ի լոյս ընծայեալ յընտրելագոյն գրչագիր գաղափառէ համեմատութեամբ այլ և այլ օրինակաց, հանդերձ կարևոր ծանօթութեամբ բնաբանին։ Յաշխատասիրութենէ Հ. Յովհաննու Զօհրապեան վարդապետի . . . , Վենետիկ 1805, հատոր Դ, էջ 503։ Գիրք աստուածաշունչք հին և նոր կտակարանաց, ըստ միաբան վաղեմի գրչագրոց մերոց և յոյն բնագրաց, Վենետիկ 1860, էջ 1171։ C. Conybeare, Journal of Philology, 1895, p. 241—259. J. A. Robinson, Euthaliana-Studies of Euthalius . . . and the Armenian Versions, London 1895։

Վնգ.՝ «Եթաղեա պատճառ Եբրայեցոց»։ Սկ.՝ «Եբրայեցոց թուխթս թուի թէ չիցէ Պօղոս, վասն նըկարագրին եւ վասն ոչ . . .» եւն.։

Վջ.՝ «. . . որպէս եւ ինքն ընթելծուա|ծս [= ընթերծուածս] յառաջ մատու(ցեցու)ց|անէ»։

բ. Թ. 276բբ—278բբ՝ Եփրեմի յառաջաբանը։

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մաթենագրութիւնք, Վենետիկ 1836, հատոր Գ, էջ 194։ S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 200։

Վնգ.՝ «Եփրեմի սուրբ հաւրն»։ Սկ.՝ «Ի սկզբան իսկ թղթիս ծուփս եւ խնդիր ա|նգաւ, գիտել ճան|աչել վասն էր ապա յամենայն թուխթս իւր, եւ ասա ոչ գրեաց . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . համա|րէին նոքա, ասէ ի սկիզբն թըղթին իւրոյ, սոսա։

գ. Թ. 278բբ—280բա՝ Կիւրեղ Աղէքսանդրացու մեկնութիւնը։

Հմմտ. J. P, Migne, Patrologiae cursus completus, Ser. I, tom. 74, pag. 773—1006։ S. P. N. Cyrilli archiepisc. Alex. in D. Joannis evangelium. Accedunt fragmenta varia necnon tractatus ad Tiberium diaconum duo. Edidit post Aubertum Ph. Ed. Pusey, Oxonii 1872, III 173—440.

Վնգ.՝ «Կիւրղի է»։ Սկ.՝ «Եւ ի վերայ լերին բարձեւ աւետարանիչդ Սիոնի բա|րձրացուցէք մի երկինչ|իք ասաց քաղաքդ Յուդա ահաւասիկ Աստուած ահա Տէր։ Պարտ էր թէ որ զբա|ն պատգամացն Աստուծոյ քարոզեաց Ֆի [= աշխարհի] ի զանգիտելոյն . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . լինէր Քրիստոսի չնորհացն աւգ|նականութեամբ սկըզբան արարից ասել»։

դ. Թ. 280բա—281աա՝ Որոգինէսի յառաջաբանը։

Հմմտ. Եւսեբիոսի Կեսարացւոց պատմութիւն եկեղեցւոյ յեղեալ յասորւոյն ի հայ, պարզապանեալ նոր թարգմանութեամբ ի յոյն բնագրէն, ի ձեռն Հ. Աբրահամ Վ. Ճարեան, Վենետիկ 1877, էջ 473—474։ Eusebius Kirchengeschichte, Buch VI und VII, aus dem Armenischen übersetzt von Erwin Preuschen, Leipzig 1902 [Texte und Untersuchungen zur Geschichte der altchristlichen Litteratur, hgg. v. O. v. Gebhardt und A. Harnack, N. F. VII 3] S. 33—34։

Վնգ.՝ «Որոգի|նեաց [= Որոգինեայ] յեկեղեցական պատմ|ութեանցն այլ պատճառք թղթին Եբրայեցւոց»։ Սկ.՝ «Բայց ասաց նա դարձեալ վասն թըղթոյն Հեբրայեցւ|ոց, յորժամ թարգմանէր նա եւ եթէ տիպք բանի թղթոյն Հեբրայեցւոց ոչ է տըղ|էտ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ի հեբրայեցի լեզու եւ թարգմանեաց զնա Կըղե|մէնտես ի յոյն անդր»։

ե. 281աա—284աբ՝ Ոսկեբերանի յառաջաբանը։ Վնգ.՝ «Ոսկեբերան վարդապետին»։ Սկ.՝ «Հռոմէացոցն գրէ եր|անելին Պօղոս։ Յոր|չափ ժամանակս իցեմ հեթանոսաց առաքեալ, զպաչտօն իմ փառօոր [=

փառաւոր] առնեմ . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . . այնոցիկ որք երկայն մըտութեամբ ժառանգեցին զօետիսն [= զաւետիսն]։

զ. Թ. 284աբ—331բա՝ մեկնութիւն։

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեն. 1862, հատ. Բ, էջ 466—567։

Սկ.՝ «Բազում մասամբ եւ բազում աւրինակօք կանխեաւ խօսեցաւ Աստուած ընդ հարս մեր մարգարէիւք։ Ընդէ՞ր չեդ զա|նձն հանգոյն մարգարէիցն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «Շնորհք ը [= ընդ] ամենեւին ձեզ ամ|ենեցուն առ հասարակ մեծի եւ փոքու, առն եւ կնոջ, ծառայի եւ տեառն, ծերոյ եւ տըղոյ»։

է. Թ. 331բա՝ վերջաբան՝ «Առ Եբրայեցիս գրեցաւ [յ]Իտալիայ ի ձեռն Տիմոյթեայ. տունք չգ»։

12. Թ. 331բբ—348բա՝ Թիմոթէոսի առաջին թղթի մեկնութիւնը։

ա. Թ. 331բբ—332աա՝ Եփրեմի յառաջաբանը։

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վենետիկ 1836, հատոր Գ, էջ 234. S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 243։

Վնգ.՝ «Սուրբ հաւրն Եփրեմի պա|տճառ առաջի թըղթոյն Տիմէթէ|եա իմաստնոյ»։ Սկ.՝ «Առաքեալ զՏիմեթեոս յղեաց առ Եփեօ|ցիսն վասն ոմ|անց, որ ի Հեբրաեցւոց ա|նտի խռովեց(ուց)ուցանէին զնոսա . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . շրջիլ ի տուն Աստուծոյ. զի նա ինքն է եկեղեցի Աստուծոյ [յ]ասելն իւրում այսպէս»։

բ. Թ. 332աա—333աա՝ Ոսկեբերանի յառաջաբանը։

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վենետիկ 1862, հատ. Ա, էջ 1—3։

Վնգ.՝ «Ոսկիբերանին»։ Սկ.՝ «Յեօթանասնից առաքելոցն էր Տիմէթէոս. եւ վկայէ Ղու|կաս, եթէ զարմանալի էր մանուկն . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . . որ օտարոտիսն ուսուցանեն, այլ թէ պատուէր տայր նոցա մի օտարապէս ինչ ուսուցանել զայսպիսի»։

գ. Թ. 333աա—348բա՝ մեկնութիւն։

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վենետիկ 1862, հատ. Ա, էջ 3—167։

Սկ.՝ «Պաւղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի ըստ հրամանի փրկչին մերոյ Աստուծոյ։ Մեծ է պատիւ առաքել|ոցն, մեծ եւ կարի զարմանա|լի. Եւ ամենայն ուրէք տեսանեմք զՊաւղոս . . .» եւն.։ Վջ.՝

«Ընդէր զի ի հօատոցն [= հաւատոցն] հանեն եւ ոչ տան կալ հաստատուն: Շնորհք ընդ ձեզ իբրեւ ըզ|կնիք ի վերա դնէ. զի որ շնոր|հք Աստուծոյ են ամենայն ինչ բարեաց լինի»:

դ. Թ. 348բա՝ վերջաբան՝ «Առ Թիմէթէոս թուխթ առաջին գրեցաւ ի Լաւոնդիկայ, որ է մայրաքաղաքաց Պաղեստան|ացւոց. տունք մ̅լ̅բ»:

13. Թ. 348բա—362աբ՝ Թիմոթէոսի երկրորդ թղթի մեկնութիւնը:

ա. Թ. 348բա—349աա՝ Եփրեմի յառաջաբանը:

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վենետիկ 1836, հատոր Գ, էջ 247:
S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 256:

Վնգ.՝ «Սրբոյն Եփրեմի պատճառք երկրորդ թղթոյն Տիմոթիայ»: Սկ.՝ «Պաւղոս ծանե|աւ հոգովն որ է ի նմա, թէ մերձեալ է ժամանակ վաղճանի իւրոյ ....» եւն.: Վջ.՝ «Արդ վասն այսր եւ վասն այլոց գրէ նա ի Հռոմ քաղաքէ առ Տիմէթէոս յարելն [=յասելն] իւրում այսպէս»:

բ. Թ. 349աա—349բա՝ Ոսկեբերանի յառաջաբանը:

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեն. 1862, հատ. Ա, էջ 168—169:

Վնգ.՝ «Ոսկեբերանին»: Սկ.՝ «Զիա՞րդ իցէ երկրորդ թուխթ գրէ առ Տիմէթեոս. վաղվաղ|ակի գալ առ նա եւ չեղեւ գալ, մխիթարէ ....» եւն.,: Վջ.՝ «Եւ արդ զայս ամենայն կամի յարդարել եւ մխիթար|ել յիւրոց փորձութեանցն»:

գ. Թ. 349բա—362աբ՝ մեկնութիւն:

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեն. 1862, հատ. Ա, էջ 169—278:

Սկ.՝ «Պաւղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի կամաւքն Աստուծոյ ը̅ [= ըստ] աւետեաց կենացն, որ ի Քրիստոս Յիսուս: Անդէն վաղվաղակի ի սկը|զբանն քըրքեաց զու|արճացոյց զմիտս նորա ...» եւն.: Վջ.՝ «... զի ցա|նկ շնորհս ընդունիցիմք հա|նդերձ առաջին շնորհաւքն, յորժամ այն լինիցի չէ ինչ որ արտմէ ցուցանէ»:

դ. Թ. 362աբ՝ վերջաբան՝ «Առ Տիմոթէոս երկ|րորդ թուխթ, որ էր Եփեսացւոց եկեղեցոյն եպիսկոպոս ձեռնադրեալ առաջին, գրեցաւ ի Հռոմէ, յոր|ժամ երկրորդ անգամ եկաց յԱտե|նի Պաւղոս առաջ ի Ներոնի կայսեր Հռոմայ. տունք ճ̅»:

14. Թ. 362բա—370բբ՝ Տիտոսի թղթի մեկնութիւնը:

ա. Թ. 362բա—362բբ՝ Եփրեմի յառաջաբանը:

Հմմտ. Ս. Եփրեմի մատենագրութիւնք, Վենետիկ 1836, հատոր Գ, էջ 259:
S. Ephraem Syri Commentarii in epistolas D. Pauli nunc primum ex Armenio in Latinum sermonem a patribus Mekitharistis translati, Venetiis 1893, p. 269:

Վնգ.՝ «Սրբոյն Եբրեմի պատճառք Տիտոսի»: Սկ.՝ «Պաւղոս եթող ի Կը|րիտէ զՏիտոս իբրեւ զվերակացու եւ զեպիսկոպոս, զի շըրջեսցէ եւ կացուսցէ երիցունս ի քաղաքս քաղաքս ...» եւն.: Վջ.՝ «Արդ վասն այսորիկ եւ որ ինչ նման է սոցին, առ նա գրել առ Տիտոս յասելն իւրում այսպէս»:

բ. Թ. 362բբ—363աբ՝ Ոսկեբերանի յառաջաբանը:

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեն. 1862, հատ. Ա, էջ 279—280:

Սկ.՝ «Քան զամենայն որ ընդ Պաւղոս էին, առաւել ը̅ [= ընդ] ի տէր Տիտոս. եթէ ոչ այս|պիսի ինչ ոք էր, ապա ոչ ի|սկ յանձն առնէր ...» եւն.: Վջ.՝ «... յայտ ա|ռնէ թէ չեւ եւս էր մտեալ ի բանդ. քանզի անդ զանձն յաճախ կապեալ կոչէ: Եւ այդ զինչ ասիցէ»:

գ. Թ. 362աբ—370բբ՝ մեկնութիւն:

Հմմտ. Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպօլսի եպիկկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի, Վեն. 1862, հատ. Ա, էջ 280—341:

Սկ.՝ «Պաւղոս ծառայ առաքեալն Քրիստոսի: Տես, զիարդ անխտիր դնէ զ|այս. երբեմն զանձն ծառայ Աստուծոյ կոչէ ...» եւն.: Վջ.՝ «Արդ ոչ այս է պըղծութիւն, այլ որ ի մեղացն է, ասէ Տեր. վա|ճառեցէք զինչս ձեր եւ տուք ողորմութիւն եւ ահա ամենայն ինչ սուրբ է ձեր»:

դ. Թ. 370բբ վերջաբան՝ «Առ Տիտոս Կրետացուցւոց եկեղեցւոյն առա|ջինն ձեռնադրեալ եպիսկոպոս գրեցաւ ի Նիկիայ»:

15. Թ. 370բբ—375բա՝ Փիլիմոնի թղթի մեկնութիւնը:

Վենետիկի հրատարակութեան մէջ պակաս է:

ա. Թ. 370բբ—372բա՝ յառաջաբան: Վնգ.՝ «Յովհաննու Ոսկեբերանի վարդապետին պատճառ թղթոյն Փիլիմոն իմաստասիրի»: Սկ.՝ «Նախ կարեւոր համարի|մ ասել զպատճառս թղթոյս եւ ապա զխնդիրսն եւ զինչ իցէ խնդիրքն: Փիլիմոն էր այր մի ի հաւատ|ացելոցն ...» եւն.: Վջ.՝ «... ուստի որչափ շահս շա|հեցաք եւ դարձեալ շահելոց ե|մք յաւծուածքս աւկ|տակար բանից»:

բ. 372բ—375բ՝ մեկնութիւն։ Սկ.՝ «Պաւղոս կապեալ Յիսուսի Քրիստոսի եւ Տիմէթէոս եղբայր. վասն ծառայից առ տէր է այս։ Այսրէն ի սկզբանս վաղվաղակի ցածուցանէ զպատմութիւն...» եւն.։ Վջ.՝ «... փառք եւ պատիւ եւ զօրու|թիւն յաւիտեանս. ամէն»։

գ. Թ. 375բ վերջաբան՝ «Առ Փիլիմոն Եապրիայ տեարս ...» եւն.։

16. Թ. 375բ—376աբ՝ Յիշատակարան։

«Փառք անեղին աստուած|ութեանն,
որ անը|սկիզբն եւ անվաղ|ջան
եւ միշտ եւ է առանց թուական
չունի ըսպառումն կատարման.
ձըգեաց զե|րկին որպես խորան
եւ հաս|տատեաց առանց հիման
եւ լուսաւորս բազմազան,
առանց ուրուք միշտ ընթանան.
զհրեշտակս յերկի|նս ետ փառաբան,
ըզ|մարդիկ յերկիրս գործակ|ան,
պատճար լինել աստ չինութեան
մինչեւ մահու|ամբ ի հող դառնան.
յորոց եւ մինն, ես անպիտան
Կողոնացի տեղեաւ բնական,
Գրիգոր կոչիմ ես՝ անուան,
ի սուրբ գործոց զիրկ եւ ունայն.
քանզի գործովս եմ զիրկ եւ ունայն
եւ չար գործովս եմ անարժան
եւ ձեւս ունիմ քահանայութեան
դարձայ մեղաց ըշտէմարան.
եւ Աստուծոյ ինչ տամ պատասխան.
ձեզ աղաչեմ, հարք սրբազան,
որք հանդիպէք երգոյս Պաւղոսեան
եւ վարդապետ|ին քաջ իւր անուան
Ոսկիբերան վարդապետի Յոհանիսեան
եւ իմաստուն եւ ճարտարասան,
ի սուրբ գրոց է հմտական,
չնոր|հք առեալ աստուածութեան
մեկնեաց զգիրս զանազան
ան|ուշահոտ վարդի նման.
ի հոտ առնէք իմս մարդկան
եւ զուարճանա, որք ընթեռնու[ն] եւ կարդան.

գծող գրիս առնէք արժ|ան
խիստ ծերացեալ է եւ անպիտան,
որ է աւ|ուրքս թանասեան.
սա գեղեցիկ է եւ բուրաստան.
անտես չառնէք զիս (զիս) նախատեան,
զիս արժանի առնէք յիշման
առ արարիչն անմահ արքայն։

Աստանօր անկեալ կատարեցաւ այս աստուածաշունչ գիրքս ի քաղաքս Կողոնիայ ի դու|ռն սուրբ Աստուածածնին եւ սուրբ Ըս|տէփաննոսի նախավը|կային ամենայն սրբոցն, որ կան հաւաքեալ։ Գրեցաւ եւ ծաղկեցաւ եւ կատարեցաւ ձեռամբ անարժան Գրիգոր իրի|ցու ի դառն եւ ի նեղ ժա|մանակիս, որ այս ամի պատեալ կան արիա|կան ազգն եւ Ըռուս|եաց ազգն ծովով եւ ցամաքով շրջապա|տեալ կան եւ Տաճկաց ազգն անիզեր ելեալ, գնացեալ Ֆռանկաց զաւրացն ի վերայ գիտելին Աստուծոյ, թէ ի՞նչպէս պիտի որ լինուք. ապա ես արժ|անս(ս) գրէի զայս Պաւղոս գիրքս, որ ամէ|նեւին զգայարանքս կորուսեալ էի անմեղ|ադիր լերուք սղալան|եացս մեր, որ ի ծերութեան ժամանակիս գրեցի։ Խնդ|րեմ ի ձեզանէ որ ըզ|թերին լնուք եւ զաւելօր|դն բառնաք։ Գրեցաւ սա որ ունի տարիս այծ|եղջիւր եւ ամիսս աւգո|ստոսի ի՞ր աւրն գիշերի ի թվականից Հայոց ՌՂԵ, որ աւրհնեալ յաւիտեանս. ամէն։ Հայր.»։

17. Թ. 376բ՝ յիշատակագրութիւն։ «Ես նուաստ ծառայ Քրիստոսի Մինաս վարկապետս, առաջնորդ Անկուրիոյ քաղաքին, զայս գիրքս ստացեալ ունէի հա|լալ վաստակոց իմոց։ Իսկ ի թուին ՌՃԺԳերորդի եկն առ մեզ նուիրակ սուրբ Էջմիածնայ բարերջանիկ եւ սիրելի եղբայրն մեր Տաթեւացի Մինաս վարդա|պետն, որ եւ ըստ սիրոյն իմոյ, զոր ունէի առ նա, զայս փոքր ընծայ, որ է մէկնիչ Պօղոսի առաքելոյն, նմա ի վայելումն անձին իւրոյ յի|շատակ յաւիտենական պարգեւեցի. որքան կենդա|նի իցէ վայելեսցէ. եւ յետ նորա ում եւ կամի բաղխել կամ կտակագրով հաստա|տել, կամք իւր եղիցի. վասն զի իւր սեփական է այս գիրքս։ Գրեցաւ ի յԱն|կուրիոյ վանքն ՌՃԺԳ յուլիսի Ի»։

* * *

ՀԱՄԱՐ 7.

ԹԵՐԹ 316 եւ 2 կազմի մագաղաթեայ թերթ [դաստարկ 10ա եւ 310բ]։ — ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ 19×12 սմ. [գրութիւն միասիւն 13×7,5 սմ.]։ — ՏՈՂ 20 [նախ ճնշմամբ հորիզոնական գծուած, ապա յղկուած, կարմիր թանաքով ուղղահայեաց գծուած]։ — ՆԻԻԹ թուղթ։ — ԳԻՐ նօտրագիր։ — ՎԵՐՆԱԳԻՐ եւ ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ կարմիր։ — ԿԱԶՄ փայտեայ, կաշեպաս։ — ԹՈՒԱԿԱՆ 1699—1700. տես թերթ 124բ եւ 309բ։ — ՏԵՂ Նորաշեն։ — ԳՐԻՉ Մովսես քահանայ. հմմտ. II 4 եւ III 6։ — ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 122բ—125ա, 126ա, 307ա—310ա։ — ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ 2ա մի կնիք։ — ՎԻՃԱԿ ընդհանրապես լաւ։

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՑՈՒ ԵՐԳՈՑ ԵՐԳՈՅՆ ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԱՆԴՐԷԱՍ ԿԵՍԱՐԱՑՈՒ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆԸ

I. Թ. 1ա՝ *Յիշատակագրութիւն։* Հմմտ. IV.

«*Աւգնեա սուրբ Հոգի Աստուած։ Յիշատակ է երգ երգոց եւ տեսլեանն Յովհաննու մեկն|ութիւնքս Յովհաննէս վարդապետին Նորաշինկեցւոյ ի վայելումն սուրբ յանապատին Շատիկու։ Աղաչեմ, հարք եւ եղբարք, յիշ|եսջիք մեղապարտ գիրիս*»։ Հմմտ. II 5 եւ V։

II. Թ. 1ա—125բ՝ *Գրիգոր Նարեկացու երգոց երգոյն մեկնութիւնը։*

Հմմտ. *Մեկնութիւն երգոց երգոյն Սողոմոնի յօրինեալ ի Ս. Գրիգորէ Նարեկացւոյ պարզ ոճով եւ իմաստալից բանիւ եւ գեղեցիկ հայկաբանութեամբ*, Վեն. 1789։ *Գրիգոր Նարեկայ վանից վանականի մատենագրութիւնք*, Վեն. 127, էջ 389—487։ *Սրբոյ հօրն մերոյ Գրիգորի Նարեկայ վանից վանականի մատէնագրութիւնք*, Վենետիկ 1840, էջ 271—366։ Carl Friedrich Neumann, Versuch einer Geschichte der armenischen Literatur, Leipz. 1836, S. 130. [*Գարեգին Զարպհանալեան*], *Հայկական հին դպրութեան պատմութիւն*, Վեն. 1897, էջ 543—544։ F. Nève, L'Arménie chrétienne et sa littérature, Louvain 1886, p. 256—268. P. C. Thoros, St. Grégoire et ses œuvres, *Բազմավեպ* 1874, էջ 244—250։

Վնգ.՝ «*Մեկնութիւն երգոց երգոյն Սո|ղոմոնի արքայի որդւոյ Դաւթի արարեալ Տեառն Գրիգորի Նարեկա|ցւոյ հոգեշնորհ վարդապետին որդւոյ Տեառն Խօսրովու ի խնդրոյ Համազասպ թագաւորի Հայոց, որ էր յոյժ երկիւղած եւ ընթերձասէր [գ]ոլով եւ յոյժ ցանկածեալ յայսմ հոգեխառն տառի ետ աղա|չանօք մեկնել զսա*»։

1. Թ. 1ա—11ա՝ *Յառաջաբան։* Սկ.՝ «*Հրաման քո աստուածասէր թագաւորութեանդ, ո՛վ տէր արքայ, բուռն եւ աւելի էր քան զկար մեր. զի այդպիսի խնդիր, մեկնել զերգ երգոց երգոյն Սողօմոնի՝ այնոցիկ է, որ ըստ Սողոմոնին էր հո|գւովք։ Զի եթէ Նիւզացին Գրիգոր, որ կատարեալ վարդապետ էր ....*» եւն.։ *Սրբոյ հօրն մերոյ Գրիգորի Նարեկայ վանից վանականի մատենագրութիւնք*, Վեն. 1840, էջ 271—277, 9 «*.... ի Քրիստոսի սէր եւ եկեղեցւոյ որ առ միմե|անս*» [Թ. 8ա], յետոյ՝ «*... որպէս եւ ասէ թէ՝ ես իսկ եմ երգ սաղմոսարանի։ Եղկու իրս լսի բանս ....*» եւն., *Սրբոյ հօրն մերոյ Գրիգորի ....* եւն., Վեն. 1840, էջ 278, 33—280՝ «*... Եւ կայր այս օրհ|նութիւնք յօրհնութեանցն։ Այսու զԴաւթա բանսն հօր իւրոյ բերէ վկայ, թէ՝ Տէր ասաց ցիս. որդի իմ ես դու, եւ ես այսօր ծը|նայ զքեզ*»։ [Թ. 9բ], յետոյ՝ [Թ. 10բ—11ա] «*.... զմուսալից։ Թագաւորեալ մարմին միանալովն ի [= ընդ] Աստուծոյ Բանին ...*» եւն., մինչեւ «*... դարձեալ շնորհեաց մեզ իւրով իսկ կամաւոր մահուամբն*»։, *Սրբոյ հօրն մերոյ Գրիգորի ....* Վենետիկ 1840, էջ 278, 5—32։

2. Թ. 11բ—121բ *մեկնութիւն։* Վնգ.՝ «*Երբ երգոց, որ է Սօղօմոնի*»։ Սկ.՝ «[*Ս*]*օղօմոն՝ խաղաղութիւն թարգմանի, որով ա|ռաքէ զՔրիստոս. զի նայ է խա|ղաղութիւն մեր, որպէս եւ առաքեալ ասէ։ Արդ քանզի ծնաք նոր ծնունդ, աղաչեմք ...*» եւն.։ Վջ.՝ «*... Այժմ աւարտեսցուք զբանս մեկնութեան եւգոյ երգոցս, եւ ասաս|ցուք զրո Աստուածաբանն ասաց յիշելն. որոց եւ մեք հաղորդեսցուք, որ մեկնե|ցաքս զայսոսիկ, եւ որ[ք] ուսանիքդ ի նոյն ինքն ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր, յո- բում փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։ Եւ դարձեալ եւս յաւէտ փառք եւ գոհութիւն, պատիւ եւ յերկրպագութիւն շնորհաբաշխ եւ առատաձիր ստեղծօղին եւ զարդա|րողին մերոյ Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի հանդերձ Հարբ եւ ամենասուրբ Հոգովն յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն*»։

3. Թ. 121բ—123ա՝ *Գրիգոր Նարեկացու յիշատակարանը*»։ «*Ի չորս հարիւր եւ ի քսան եւ չորս ամին թուահաշութեանս եւ ի թագաւորութեանս Հայոց հար|կեցայ ես Գրիգոր քահանայ ի Նա|րեկայ, որդի տեառն Խոսրովու Անձիացեաց եպիսկոպոսի, ի Գուր-*

գենայ աստուածասէր եւ քրիստոսապսակ արքայէ՝ որդ|ւոյ Աբուսահլի Համազասպ թագաւորի՝ առ ի մեկնութիւնս յահաւոր բանիցն Սաղօմոնի, որ կոչի Երգոց երգ, բա|ցայայտել զխորին ծածուկսն որ ի նոսա, որ են յոյժ քաղցր եւ կարի պիտանի առ ի լսել եւ ի միտ առնուլ։ Վասն զի զփեսայ է եւ զհարսն է ասէ, որ եւ զստեանց եւ [թ. 122ա] զկարմրացեալ շրթանց, եւ զայտից գեղեցկութենէ եւ զաչաց ցանկալեաց զքեռ եւ զեղբօր որդւոյ եւ զօրի|որդաց եւ այլոց ամենից այսպիսեաց բանից առփականաց եւ սրտից խտը|տանաց սեռն սիրոյ եւ շաղկապ միա|ւորութեան։ Զոր լուեալ մարդկան ան|իմանալեօք մտովք, այլ եւ այլ իրս իմա|նային։ Եւ ապա ի հոգս եւ ի տարակուսանս եղեալ՝ բարեպաշտ եւ քրիստոսա|սէր թագաւորն յայսպիսի իրի յղէ ա|ռ իս միանգամ եւ երկիցս, որում ոչ իշխեցի ԸՆդիմանալ [= ընդդիմանալ], զի ծանեայ եթէ աստուածահաճոյ է հրամանն. եւ ապա ա|պաւինեալ յամենասուրբ Հոգին Աստուած մեկնե|ցի, զերգս երգոցն Սաղօմոնի ըստ նորին հայցմանց եւ խնդրանանցն։ Զի թէպէտ եւ աւելի գործ եւ առաւել քան զկար իմ առ ի տկար անձամբ առ յերկիւ|ղի անհնազանդութեան, զի մի զթագաւորական [թ. 122բ] հրամանն անկատար մնասցէ. սակայն յոյժ յանդգնութիւն էր ինձ այս եւ բա|զում բամբասանաց արժանի յամենեցունց. Նաեւ յաստուածային կողմանէն պատեաց ակնկալիք. բայց յերկոցունց կողմանէ, զաստուածայնոյն եւ զմարդկայ|նոցն, զթագաւորական հրամանն առաջի կա|լեալ կարծեմ արդարանալ։ Վասն զի իւր եւ իսկ Քրիստոսի փրկչին մերոյ հրաման է հնազանդ լինիլ թագաւորաց իբրեւ զԱստուծոյ, եւ որ հնազանդի, Աստուած իւրն համարի. եւ որ անհնազանդ գտանի, զայն եւս Աստուած իւրն համարի։ Զոր եւ աղաչեմ իսկ առ ընթերձասէրսդ, մի մեղադրանս յաւելուլ ինձ յաղագս ձեռնարկութեան ի ծանր գործ այս, որ առաւել էր քան զար|ժանն իմ, զի ըստ հարկապահանջ խնդ|րողին ոչ կարացի վերջացեալ գտանիլ, յուսալով իմ ամենազօր սուրբ Հոգին Աստուած զմտաւ ածելով, թէ ոչ անտես [թ. 123ա] առնէ զաղաչօղսն առ նա, սկիզբն արարի աղօթիւք եւ արտասուօք խնդ|րել ի նմանէ, որ եւ նայեցեալ զանարժանութիւնս իմ եւ զսրտեռանդն կամսն հայցողին, եբաց զբերանս իմ յասել եւ համա|ռօտել զսա ի փառս ամենասուրբ Երրորդու|թեանն եւ զմի Աստուածութեանն՝ Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբայ, որ փառաւորեալն է յամենայն արարածոց յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն»։

4. Թ. 123ա—123բ՝ Գրչի յիշատակարանը։ Հմմտ. VII 6։ «Եւ արդ ես անարժան եւ անիմաստ զվերջին գրօղ եւ զստացօղ սուրբ գրոյս

Մովսէս մեղապարտ եւ սեւերես քահանայս, անկարգս ի կարգս կոչեցելոց եւ անար|գս ի դասս ընտրելոց, Աստուծո(յ)վ ըսկսեալ գրեցի զսա ի դառն եւ ի նեղ ժամանակիս եւ ի յիշատակ հոգւոյ իմոյ թողի, նաեւ ծնօ|ղացն իմոց Ալեքսանին եւ Շնորհաւորին, եւ եղբարցն իմոց հանգուցելոցն ի Տէր, եւ [123բ] որդոյն իմոյ Ալէքսան դպրի, եւ այլ ամենայն արեան մերձաւորացն իմոց եւ հոգեւոր ծը|նօղացն։ Ես անարժան Մովսէս քահանայս երեսանկեալ աղաչեմ առ ընթերցօղսդ եւ որք օգտիք ի սմանէ, կարդալով եւ կամ օրինակելով, Հայրմերորիւ յիշատակել մի խնայէք։ Յիշօղքն յիշեալք լիցին զՏեառնէ մերմէ եւ զՓրկչէն Յիսուսէ Քրիստոսէ յաւուրն յահեղին։ Ամէն. եղիցի եղիցի։ Արդ գրեցաւ սա ի թուահաշւութեանս Հայոց ռ̅ճ̅խ̅ եւ ութն ամին յամ|սեանն մայիսի ԺԸ ի գեօղն Նորաշէն Ը [= ընդ] հովանեաւ սուրբ Աստուածածնի, սուրբ Կարապետի եւ սբբոյն Ստեփաննոսի նորընծայ սուրբ տա|ճարիս. առաջնորդութեան մերոյ տեառն Մատթէոսի արհի եպիսկոպոսի»։

5. Թ. 123բ՝ Յիշատակագրութիւն [առաջին յիշատակագրութեան [I] գրչի ձեռքով]։ «Եւ ետու յիշատակ եւ ի վայել|ումն հարազատ հոգեւոր որդ|եկոյն իմոյ եւ սիրելւոյն Յովհանն|էս քարոզ բանին կենաց»։ Հմմտ. I եւ V։

III. Թ. 124ա — 125բ՝ «Սուրբ եւ ընտրեալ վարդապետաց ասացեալ։ Յատկութիւն է մարմնով հիւանդին, որ յոր|ժամ զցաւն խստանայ ոչ կարէ երթալ, ոչ կարէ կանգնիլ, ոչ նստիլ, ոչ խօսիլ, ոչ լսել, ոչ ճանաչել զոք . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . Եւ վերջապէս ընդհանրագունեղ պատճառ ամենայն չարեաց»։

IV. Թ. 125ա—126ա՝ Բարսեղ Կեսարացու ճառերից մի հատուած։ Վնգ.՝ «Մեծին Բարսղի ասացեալ ի վեցօրէիցն գրոց»։ Սկ.՝ «Արդ այգի մեք եմք, մարդիկք, գոր|ծել եւ պահել եւ ամրացուցնել . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . . խափանեաց համօրէն յիւրմէն զամենայն անառակութիւնս եւ զխորհուրդս երկրաւորս»։

V. Թ. 126ա՝ Յիշատակագրութիւն [առաջին յիշատակագրութեան [I] գրչի ձեռքով]։ «Յիշատակ է երգ երգոց եւ Յոհան|նութիւն [= Յովհաննու յայտնութեան] մեկնութիւնքս Յովհաննէս վարդապետին, որ Տէր Տէրն ինձ էր տուել. եւ ես վայելումն եւ յիշատակ տուի սուրբ յանապատին Շատիկու. ով յանապատէն նենգի եւ կամ գողանայ Աստուծոյ պարտական եւ սեվերես մնայ յաւիտեանս յաւ|իտենից. ամէն. իսկ ընթերցողքն սրտի մտօք եւ յիշօղն զմեղապարտ

գիրիս՝ օրհնեալք եղիցին յԱստուծոյ եւ ամենայն սրբոց»։ Հմմտ. I եւ II 5։

VI. Թ. 126բ—127բ Այլեւայլ աղօթքներ։ «Թագաւորելն մարմնով եւ օծելն աստուածու|թեամբ . . .» եւն., «Արիւն հզօրին Աստուծոյ, անմահ . . .» եւն., «Անմահ բնութիւնն աստուածային, որ մեռաւ . . .» եւն., «Յօղն արեան կենարարին մերոյ . . .» եւն., «Յոյս եւ յարութիւնն ազգի մարդկան . . . .» եւն., «Սքանչելի յարութիւն . . .» եւն., «Ամենազօր մխիթարիչ սուրբ Հոգին . . .» եւն., «Այլ եւ տայ է ձեզ Տէր . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . . ամենասուրբ Հոգին յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն»։

VII. Թ. 128ա—310ա՝ Անդրէաս Կեսարացու Յովհաննու յայտնութեան մեկնութիւնը եւ Թետալիոսի ներածութիւնը։

Հմմտ. I. P. Migne, Patrologiae cursus completus, Ser. I, tom. CVI, pag. 215—458. Wetzer und Welte's Kirchenlexikon², I 830—832. Գարեգին Զարպհանալեան, Մատենագարան Հայկական Թարգմանութեանց նախնեաց, Վեն. 1889, էջ 297—303. Յակ. Տաշեան, Ցուցակ Հայերէն ձեռագրաց մատենագարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 278—283։

1. Թ. 128ա—131ա՝ Թետալիոսի ներածութիւնը։ «Աւգնեա Հոգիդ սուրբ Աստուած։ Առաջաբանութիւն սուրբ գրոյս։ Ի տիեզերական ժողովոյն կամս, որ եղեւ յաստուածապահ քաղաքն Կոստանդինուպօլիս՝ Յայտնու|թիւնս Յովհաննու ընկալեալ եղեւ։ Այլ եւ սորին քննութիւնն, որ եղեւ յե|պիսկոպոսացն Կեսարու։ Զեռնարկ արար ի սկիզբն գրոցս աստուածասէր արք|եպիսկոպոսն Կոստանդինուպօլսի Թէ|տալիոս կամօք եւ հաւանութեամբ հանուր ժողովոյն՝ զայս բանք։

Գիրքս այս յայտնու|թեանս Յովհաննու պատուեցաւ ի մէնջ ը̄ [= ընդ] այլ սուրբ գրոց առաքելականացն, զոր ունի սուրբ եկեղեցի՝ քննութեամբ եւ կամօք եղբարց իմոց եւ եպիսկոպոսակցաց սրբոց։ Եւ է առանց պատճառի ընդունելի. [Թ. 128բ] քանզի ունի զիմաստութիւն Աստուծոյ, որ եւ յօ|գուտ մեծ է հայեցողացն ի սոյն մտաց աչօք որպէս արդարեւ զտուչութիւն սուրբ Հոգոյն՝ զոր պարտ է ոչ անտես առ|նել։ Այլ եւ ճշմարիտ [= ճշմարիտ] է եւ ոչ սուտ, որպէս ի չարաց եւ ի հերձուածողաց ոմանց մարդկանց կարծեցեալ եղեւ։ Նաեւ ստոյգ Յովհաննու սուրբ աւետարանչին է սքանչելի եւ հիանալի յայտնութիւնս որ|դւոյն որոտման։ Զի թէ հաւատամք բանիցն Աթանասի Աղէքսանդրու մեծի հայրապետի՝ որ թարգմանեաց զհին եւ զնոր կտակարանսն, ապա նմա եւ զսոյն ընդ|ունելի եղեւ, եւ ի բազում տեղիս զպատ|չաճ վկայու-

թիւնսն առնու ի բանս իւր։ Նաեւ մեծն Բասիլիոս ի բանն որ վասն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի՝ կարօտ եղեւ ի սմանէ առնուլ վկայութիւն։ Եւ զնորին եղ|բայրն Գրիգոր Նիւսացին ի բանն յայն, զոր խօսեցաւ յայսմ քաղաքի ի ժողով եպիս[129ա]կոպոսացն։ Այլ աստուածայինն Գրիգոր Աստուածաբանն ի բանսն՝ որ յաղագս Որդւոյ եւ յիւրն հրաժարական։ Նաեւ երա|նելի եպիսկոպոսն Պատարու Մէթոդիոս ի բանն որ յաղագս յարութեան։ Եւ Կիւրեղ Աղէքսանդրու մեծ հայրապետն ի գիրս գանձուցն ի բազում տեղիս պիտանի համարեցաւ զոր ի սմանէ դնել վկայութիւն։ Եւ Հիւպոդիտոս հայրապետն Հռով|մայեցւոց ի մեկնութիւնն զոր արար մարգարէութեանն Դանիէլի։ Բայց ոչ բազմացուցա|նեմք զբանսն, թէպէտ եւ ունիմք այլ վկայս հաւասար սոցա ի սրբոց հարցն, որք հաստատեցին զոլ զայս յայտնութիւն Յովհաննու աւետարանչի։ Զի՞նչ պարտ է ասել եւ զերա|նելին Իրինիոս, որ ինքն վկայէ եւ զայլս որ նախ քան զինքն ի մէջ ածէ։ Այլ եւ ե|րեգթչուառեանն Որոգինէս ոչ թէ միայն ընկալաւ զսա, այլ եւ յաջախ մեկնութիւնս եդ ի վերայ սորին։ Արդ [Թ. 129բ] այս աստուածային յայտնութիւնս կարծեօք գնամք զմեծամեծ սուրբ հայրապետ եւ ըզ|ճըշմարտութեան վարդապետսն, որք մաքրեցին զտ[ի]եղերս ի չարաչար հերձուածոց, եւ զսմին վկայեցին ճշմարիտ զոլ, արհա|մարհեմք։ Եւ զի թէ սա անընդունե|լի թուի մեզ, անընդունե|լի լիցին եւ ըն|դունօղքն սորին. զոր մի լիցի մեզ զմտաւ ածել զչար մտածմունս զայս։ Այլ հաւա|տամք զսա ճշմարտապէս զոլ Յովհաննու որդւոյն Զեբեդեայ զսրբոց հարցն առաջ|նոցն հետեւելով։ Եւ քանզի այս տուաւ նմա մարգարէութեան չնորհք յԱստուծոյ վասն երկ|նային խորհրդոցն, եւ որ ի վերայ յերկրի եղեւ, եւ որ լինելոցն է, յորում տեղե|կանան ամենայն մարդիկք, աստուածային երկ|իւղիւն յայսմ բանից։ Ո՞վ եւ թէ ո՞րք անհասութեան սովաւ հասանե|լի լինի աստուածասէր ընթերցողաց, որ ոչ ամենայն իմաստութիւն Ծի [= աշխարհի] այսորիկ [130ա] կարօղ է ցուցանել։ Վասն զի ի սմայ է պարունակեալ Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի մարմնառիկ տնօրէնութեանն խորհուրդ եւ յերկինս ը̄ [= ընդ] մարդկան հանգստեանն եւ կրկին գալստեանն Որդւոյն Աստուծոյ՝ հայ|րենէ փառօք ի դատաստան։ Կարեւոր է եւ զայս ասել. քանզի զի՞նչ է, որ բռ|նադատէ զմեզ յայսմ հաւանութիւն, թէ ոչ զիտէաք զսա ճշմարտութեամբ աստուածային խորհրդոցն յայտնութիւն։ Նաեւ ինքն Աստուածաբանն ձայնէ ի յըս|կզբան բանիս, թէ ոչ ի մարդկանէ է, այլ ի ձեռն Յիսուսի Քրիստսի եղեւ առ նմա յայտնու|թիւնս. որում եւ մեծն Պօղոս իսկ

վկայէ, թէ Յիսուսիւ Քրիստոսիւ հաստատեցաւ ամենայն՝ եթէ երկ-
նաւորքն եւ երկրաւորքս, որ է գլուխ եկեղեցոյ եւ անդրանիկ
մեռելոց, զի եղիցի ինքն յամենայնի յառաջացեալ: Արդ ինքն Տէրն
մեր Յիսուս Քրիստոս՝ հաս|տիչն ամենայնի՝ հաւատամք թէ յայտ-
նեաց [130բ] իւրոյ ծառային եւ սիրեցեալ աշա|կերտին Յովհաննու
զերկնային խորհուր|դս, եւ զոր հանդերձեալ է լինել ի վերայ
յերկրի: Վասն այսորիկ եւ ես նուաստ արքեպիսկոպոս ար-
քայանիստ քաղաքին Կոս|տանդինուպօլսի՝ Թէտալիոս,
եւ որք ԸՆ [=ընդ] ինեւ սուրբ եւ աստուածային ժողովս՝ ընկա-
լաք զսա պատուով ի կաթու|ղիկէ եկեղեցի սուրբ իբրեւ զար-
դարեւ Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մեր յայտնութիւն: Նաեւ տե-
սութիւն մեկնութեանս, զոր արարեալ է սմա Անդրէի
արքեպիսկոպոսին Կեսարու, հաճոյ թուեցաւ տ[ի]եղերական
ժողովոյս: Քանզի ոչ թէ անձամբ անձին, այլ ի վերայ հարցն
սրբոց հիման է եդեալ չինուածս բանից իւրոց, եւ զնոցա աստուա-
ծային հոգւոյն տու|չութիւն առեալ է իւր առաջնորդ եւ վկայ ի
քննութիւնս իւր: Ուս|տի եւ ընդունելի է այս տեսութիւն,
[131ա] զոր եդ ի վերայ յայտնութեանս Յովհաննու՝ եպիսկոպոսն
Կեսարու ի կաթուղիկէ եկեղեցի, մերոյ տիեզերական ժողո|վոյս
հաճութեամբ: Եւ է ամենայն բանք գրոյս այսորիկ ի քսան եւ
չորս ճառ բաժանեալ, եւ յեօթանասուն եւ եր|կու
գլուխս, հայելով յայս խոր|հուրդ թուոցս, զի երեգքսան եւ չորսն
լինի եօթանասուն եւ երկու, եւ է քսան եւ չորից թիւն ի խոր-
հուրդ քսան եւ չորս իրիցանցն, զոր ետես սուրբն Յոհան: Եւ եօ-
թանասուն եւ երկու գլուխն նշանակէ գոլ զնոսա զամենասուրբս,
որք հոգւով եւ շնչով եւ մարմնով հաճոյք գտան Աստուծոյ նախ
քան զօրէնս, եւ որք յօրինօք եւ որք ԸՆ [=ընդ] չնորհօք, որք
պաշտեցին երեգ դասք, երեգ մասամբք զանբաժանելի զամենա|-
սուրբ Երրորդու|թիւնն»:

2. Թ. 131բ—134բ՝ Ցանկ: Վնգ.՝ «Գլուխ Յայտնութեանս, զոր ե|տես
ի Պատմոս կղզին սուրբ աւե|տարանիչն Յոհաննէս»:

3. Թ. 135ա—140բ՝ Անդրէասի եւ Արեթասի յառաջաբանը: Վնգ.՝
«Ի յայտնութիւնն Յոհաննու սրբոյ հօր մեր Անդրէի երանելւոյ
եպիսկոպոսի Կեսարոյ Կապադովկեցոց համա|ռօտ տեսութիւն: Ընդ
նմին եւ Արե|թաս եպիսկոպոսի նմին քաղաքի»: Սկ.՝ Աստուա-
ծային խորհրդական բանիցս անհասութիւն ոք հայելով, մի բան-
բասեսցէ զմերս համարձակութիւն, որք բուռն հարաք զսոյն իմա-
նալ: Քանզի հաւատամք ...» եւն.: Վջ.՝ «... Այսպէս եւ ի ձեռն

նոցին սրբոց զօրու|թեանցն զիւր փառսն եւ զպաշտօնն ի նոցանէ
եւ զմիւս անգամ գալստեանն ահաւոր խորհուրդ յայտնեաց սուրբ
եկեղեցւոյ»:

4. Թ. 141ա—306բ՝ Մեկնութիւն: Վնգ.՝ «Յայտնութիւն սրբոյն Յո-
հաննու ա|ւետարանչի եւ աստուածաբանի»: Սկ.՝ «Առաջին ճառ:
[Յ]այտնութիւն Յիսուսի Քրիստոսի, ի ձեռն որոյ ետ Աստուած ցու-
ցանել ծառայից իւրեանց որ լինելոց է վաղ|վաղակի: Յայտնու-
թիւն ասի զծածուկ խորհր|դոցն երեւումն ի ձեռն որոյ պայծա|-
ռանայ իշխանականն, եթէ աստուածային տեսլեամբք ...» եւն.:
Թ. 149ա՝ «Եւ ոտք նորա նման պղնձի ծխելոյ ի մէջ հնոցի հրաշէկ:
Զոտսն եւ աստուածայինն Գրիգորիոս զմարմնով անօրէնութեանն
գոլ ասէ նշանակ, որով զմեր փրկութիւն ...» եւն.: — Թ. 151ա՝
«Զայս գլուխս եւ Աստուածաբանն Գրիգորիոս զմտաւ ածեալ
եւ զաստեղսն ապացոյց լուսաւորութեանն եւ մաքրու|թեանն
անուանեաց ....» եւն.: — Թ. 163ա՝ «Աստուածաբանն Գրի-
գորիոս ասէ, ստոյգ եւ իրաւացի է ցուրտն ի կենաց հաւատոյն
ան|ճաշակն լինել, եւ յոյս կայ նորա առաջի ի ձեռն մկրտու-
թեանն ....» եւն.: — Թ. 208բ՝ «Զսա ոմանք զԱստուածածինն
կարծեցին վասն նո|րին աստուածածնողութեանն. բայց մեծն Մե-
թոդիոս ի սուրբ եկեղեցի տարաւ զխորհրդոյս զօրութիւնն, ան-
յարմար ասէ գոլ տէրունական ծնընդ|եանն այս, որ նախ բազում
ժամանակօք կատարե|ալ էր, բարւոք է զնոյն բանս երանելոյն
Մե|թոդիոսի յիշել զոր ասացեալ է ի բանն որ վասն արբեցու-
թեան ի դիմաց Պրոկղեայ կուսին այսպէս: Կինն որ զգեցեալ
էր զ ♂ [=զարեգակն], է եկեղեցի, զի որպէս մեզ զգալի լոյսս՝
նորա իմանալին, որպէս մեզ այս նշոյլք քաղցր, նմա այն ճառա-
գայթ|քն ...» եւն.: Վջ.՝ «Այլ որ զամենեցուն կամի զփրկու-
թիւն եւ զգիտութիւն ճշմարտութեան զհասանելն ծագեսցէ ի սիրտս
ամենեցուն զլու|սաւորութիւն գիտութեան փառացն իւրոց չնորհօք
ողորմութեանն իւրոյ, ընդ որս եւ մեք փառս վեր առաքեմք Հօրն
ամե|նակալի, Որդոյն միածնի եւ սուրբ Հո|գւոյն ճշմարտի յաւիտ-
եանս յաւիտենից: Ամէն»: Վերջին՝ «Զբազմավէր Մովսէս գծօղս
յիշեցէք ի Քրիստոս, ով ընթերցօղք»:

5. Թ. 307ա—309ա՝ Ներսէս Լամբրօնացու յիշատակարանը: «Յի-
շատակ սուրբ տառիս գտօղի տեառն Ներսէսի գերահռչակ վար-
դապետի, զոր գտեալ ի մեծն Ան|տիոք գրեաց զսա ի լուսաւորու|-
թիւն հոգւոց մարդկան:

Ես Ներսէս նուաստ ի Քրիստոս եւ տարտամս յուսումնա-
սիրաց, զվերջին եւ նուազեալ ժամանակի ծը|նունդս, յնթեռնուլն

զյայտնութիւնն Յօհաննու սուրբ աւետարանչին, որ յայտնե|ցաւ նմա ի վերուստ ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ ի Պատմոս կղզին, յոյժ տագնապէի յանձն իմ առ ի ոչ գիտել զլուծումն բանիցն սքանչելեաց. Եւ կարի որո|նմամբ այսր եւ անդր խուզելով զմեկնու|թիւն նորին ի մերս բարբառ եւ ոչ գտի. յետ որոյ եհաս ինձ ընթանալ ի մեծն Անտիոք եւ չրջելով որ անդ զվանո|րայս Հռոմոց եւ զՖռանկաց, այս տենչումն բորբոքէր ի միտս իմ, ուս[307բ]տի եւ քննեալ գտի ի գրեանս հրչակաւոր ուխտի սրբոյն Պօղոսի ի քաղաքէ անդ ըզ|մեկնութիւն յայտնութեանս ի լունպարտ բարբառ եւ ի նոյն գիր որով Ֆռանկք ԲԸ. մեկնչաց արարեալ. եւ փափաքեցի թարգ|մանել եւ ոչ գտի զոք՝ որ յայնմ բար|բառոյ ի հայ բարբառ կարէր յեղա|չրջել: Ապա ելեալ արտաքոյ քաղաքին ի սուրբ լեառն որ ի հիւսիսոյ կողմն անդր ի մի վանորէից Հռոմոց, որում անունն էր Պէթիաս, առ ոմն արգե|լական միայնակեաց, որոյ անունն Բասիլ, կնքեալ (քնն) գտի զցանկալին ի հելլենացի բարբառ եւ գիր, ուղղաբան եւ վայելուջ, որ լեալ էր Աթանասի պատ|րիարգի նորին քաղաքի: Եւ խնդրեալ աղա|չանօք ի բարէմիտ յառնեն, առեալ փութացայ գրովքն ի հայրապետական աթոռն առ տէրն իմ եւ ի կաթուղի|կոսն սուրբ Գրիգորիս, զոր ծանուցեալ [308ա] ուրախ եղեւ յոյժ: Եւ հրամայեաց թարգմանել ի ձեռն մետրապօլտին Կոստանդիեայ Յերապօլսի, որ անդ ի ներքոյ հովանւոյ սրբոյ հայրապետին հանգչէր: Եւ սկսեալ օգնականութեամբն Աստուծոյ եւ սրբոյ Տեառնն նա ի թարգմա|նել եւ ես ի գրել, եւ վերընծայեցաք սրբոյ եկեղեցւոյ Հայաստանեայց ուսում|նասէր մանկանց զայս սքանչելի եւ աստուածային յայտնութեանս մեկնութիւն:

Արդ աղաչեմ զընթերցօղսդ եւ ի զիմաստութեան սիրօղսդ, յիմանալ ըզ|խորս Աստուծոյ իմաստիցն քննութեամբս յիչել ի Տէր զսուրբ հայրապետն Հայոց զտէրն իմ Գրիգոր զբարեմիտն եւ զբարեսէրն եւ զառիթն թարգմանութեանս եւ հրամայ|օղ. մաղթեցէք զՏեառնէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ յաստիս խաղաղութեամբ պահել, եւ ի հան|դերձեալն ԸԸ [= ընդ] սրբոց իւրոց յերկնից արքայութեանն դասակիցս եւ պսակակիցս առնել: [308բ] Այլ եւ Կոստանդին մետրապօլիտն որ թարգմանեաց, եւ զԲասիլ կրօնաւորն որ զօրինակն ետ. Տէրն Քրիստոս (իւրոյ) ո|ղորմութեանն իւրոյ արժանացուսցէ զնոսա անճառելի ողորմութեանն իւրոյ աղօթիւք ձերովք:

Արդ թարգմանեցաւ աստուածային յայտնութեանս մեկնութիւն ի թու|ականութեանս Հայոց վեց հարիւր եւ քսան

եւ ութ ամին ի սուրբ եւ ի հայ|րապետական աթոռն որ կոչի Հռոմկլայ, չրջապատեալ յեղեմական աղբերէն Եփրատայ, որ մատակարարէ բնակչացն զամենայն մարմնական պիտոյսն խնամօքն Աստուծոյ, ընդ հովանեաւ աստուածընկալ սուրբ նշանին Վանկոյ, եւ սքանչելի որբոցն, որք հանգուցեալք են անդր ի փառս Աստուծոյ: Իսկ սրբանեցաւ ի նշանա|գրութենէն քերթողական արհեստիւ [309ա] ի յապահով անապատս սուրբ Գեւորգեայ՝ որ ի մէջ լերինս Տօրոսի, որ է ի Գահ Կիլիկւոյ, եւ ի սկիզբն Պանփիլիու, ձեռամբ նուաստ եպիսկոպոսի նորին քաղաքի Տարսոնի, տառապելւոյ Ներսէսի, շնորհոք եւ ողորմութեամբ Տեառն Քրիստոսի, որ է օրհեալ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն»:

6. Թ. 309ա—310ա՝ Գրչի յիշատակարանը: Հմմտ. II 4: «Եւ դարձեալ ես անպիտանս ի կարգ|ս կոչեցելոցն եւ անարժանս ի պարս հրաւիրելոց՝ Մովսէս թշուառացեալս զվերջին գծօղ եւ զստացօղ սուրբ մեկնչիս երեսս ի գետնի եդեալ արտասուաթոր աչօք եւ կողկողագին պաղատանօք հայցեմ սուրբ սիրով եւ ջերմեռանդ հաւատով ընթեր|ցողացդ, զի ի միոյ Հայրմերի եւ տէրողոր|մեայի արժանացուցանել անարժանս եւ թողութիւն խնդրել ինձ մեղաւորիս. Նաեւ ծնօղացն իմոց Ալէքսանին եւ [309բ] Շնորհաւորին եւ եղբարցն իմոց եւ որդւոցն դեռաբոյս Ալէքսանին եւ այլոցն, նաեւ ամենայն արեան առու մերձաւորացն իմոց: Զի եւ դուք յի|չեալ լիջիք ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ. ամէն:

Արդ գրեցաւ սուրբ տառս ի թուա|կանութեանս Հայոց հազար հար|իւր քառասուն եւ ինն ամին ի փետրվարի ամսոյ ԺԴ յաւուր տօնի քառասնօրեայ գալստեանն Փրկչին Յիսուսի ի տաճարն սուրբ, ի կաթողիկոսութեան տեառն Նահապետի եւ մերոյս առաջնորդութեան Մատթէոս վարդապետի, յերկիրս Երինճակու. ի գեօղն Նորաշինիկ, ԸԸ [= ընդ] հովանեաւ սուրբ Աստուածածնի, սուրբ Կարապետի եւ սուրբ նախավկայի տաճարիս, զոր շնորհօքն Քրիստոսի ի թվին .ռճլ. եւ վեց ամին հիմնար|կին եւ բազում աշխատանօք ի կատար հասուցին ողորմութեամբն Աստուծոյ, զոր Տէրն Քրիստոս վարձահատոյց լիցի երախտաւորացն: [310ա] Ի դառն եւ յանբարի ժամանակիս, որ վասն ծովացեալ մեղաց մերոց եւ թողլոյ մեզ զօրէնս Աստուծոյ, մատնեալ կամք ի ձեռն ժան|դաբարոյ ազգին Պարսից, զոր իբրեւ անսաստալիք ծովու յարուցեալք են ի վերայ սրբոյ եկեղեցւոյ եւ յորդւոց նորին, եւ կամին կլանել: Զոր եւ ի սոյն ամի հրա|ման դառնութեան ել ի դրանէ թագաւորին, զի զվանք, զանապատք եւ զեկեղեցիք հանդերձ բնակչօք իւրեանց ի ներքոյ ծանր հարկ

դնել, զի զեռ նոր է բորբոքեալ հուրս այս։ Զոր Տէրն Յիսուս հոգւով զօրութեան իւրոյ փուքիւ չիջուսցէ եւ յամօթ արասցէ ինքնամեծարն Բէ|հէմովթ հանդերձ գործակցովք իւրովք։ Եւ զսուրբ զեկեղեցի իւր պահեսցէ հաստատուն եւ անշարժ ի վերայ վիմի սրբոյ հաւատոյ մինչեւ ի գալուստն իւր սուրբ։ Եւ ինքն օրհնեալ եղիցի յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն»։

VIII. *Թ.* 311ա—316բ՝ «*Ի մեկնութենէ բանի սուրբ աւետարանչին, որ ա|սէ թէ՝ Զի եթէ յայտնեսցի նա նը|ման նմա լինեսցեմք . . . .*» *եւն.։ Վ.*՝ «*. . . . անհնար է յազեալ որովայնի սուրբ խորհրդոց ծնանիլ*»։

* * *

ՀԱՄԱՐ 8.

ԹԵՐԹ 95։ — ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ 20×15,5 սմ. [գրութիւն միասիւն 15×10 սմ.]։ — ՏՈՂ. 19 [նախ ճեմամբ հորիզոնական գծուած, ապա յղկուած, կապարով ուղղաձայեաց գծուած]։ — ՆԻՒԹ բուղթ։ — ԴԻՐ բոլորագիր, յիշատակարանները բացի ճ. շղագիր։ — ՎԵՐՆԱԳԻՐ եւ ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ կարմիր։ — ԶԱՐԴԱԳԻՐ կարմիր եւ շագանակագոյն 1ա, 18ա, 28ա, 35ա, 48ա, 61ա, 70բ եւ 94բ։ — ԽՈՐԱՆԱԶԱՐԴ 1ա։ — ԲԱՒԱՆԴԱՑՈՒՄ համարեա միշտ։ — ԿԱԶՄ փայտեայ, կաճեպատ։ — ԹՈՒԱԿԱՆ անյայտ, բայց 1631-ից առաջ։ — ԴՐԻՋ եւ ՏԵՂ. անյայտ։ — ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 10բ, 18ա, 28ա, 35ա, 47բ, 48ա, 61ա, 70ա, 94բ, 95բ, տես 2, 4, 6, 8, 10, 11, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 21 եւ 22։ — ՎԻՃԱԿ կազմից ելած, մի ֆանի թերթ դուրս հանուած, այսինքն մէկը թ. 39 եւ 40-ի մէջ, ինչ հաս թ. 62 եւ 63-ի մէջ եւ վերջից երկու հաս։

ՄԱՏԵԱՆՆ Է

ՔԱՐՈԶԱԳԻՐՔ

Հմմտ. Յակ. Տաշեան, Յուցակ Հայերէն ձեռագրաց Մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 375, Համ. 102, 2. 3. 4. 5. 7. 8. 9։

1. *Թ.* 1ա—10բ՝ «*Ճարտուղ ի բան աւետարանին որ ա|սէ՝ Եղերուք խորտակտ իբրեւ զաւ|ձ եւ միամիտ իբրեւ զաղաւնիք*»։ *Սկ.*՝ «*Նախ զիտելի է զի որդ* [= որպէս] *մարդս հոգի է եւ մարմին. նոյնպէս սուրբ գրոց բանն հոգեւոր է եւ մարմնաւոր. զի եւ աստուածայինն գրոց բանն խորին է եւ ծածուկ . . .*» *եւն.։ Վ.*՝ «*. . . ապա գտցես թողութիւն մեղաց քոց, որոց աղաւթն ողորմի քեզ Քրիստոս Աստուած ըստացող ի գրոցս*»։

2. *Թ.* 10բ՝ «*Ես անարժան մեղաւոր Կարապետս գրեցի վէ|րնամայեան* [= وفا نعمت] *որ եկաւ Ըսպհանայ քաղաքն։ Ես անարժանս գնացի ասլիէան* [= اصفهان] *առ Թ. աճձգ-ումն էր որ գնացի կարդալ . . .*»։

Հմմտ. 20։

3. Թ. 11ա—18ա՝ Տաշեանի ցուցակում 102, 2 յիշուած քարոզի մի հատուած։ Սկ.՝ «. . . [ք]աղցր է. յերբ կըծէ զմարդն եւ խոցէ նայ չի ցօիլ [= ցաւիլ] եւ կըսկըծալ, այլ անուշ մրմնջայ եւ քորի, եւ մարդոյ քուն տանի. ի քուն մեռանի եւ այլ ոչ յարթնու. անբժշկելի է թիւնքն իժին . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . եւ մատն|ին ի կուրուստն յօիտենից [= յաւիտենից], յորոց եւ փրկեսցէ Քրիստոս Աստուած զամենայն հօտացեալ [= հաւատացեալ] անուան իւրոյ որ ողորմիս Քրիստոս Աստուած ստացող ի սուրբ գրոցս»։

4. Թ. 18ա՝ «Մեղայպարտ Սիմ|ոնին եւ ուր հայրն հանկուցեալ Մկէրտումին եւ մայրն իմ Սալմինաղին եւ կողակիցն Գարան|ին ընթրցողիս եւ լսողաց եւ որ զողորմեա ասէք. ամէն»։

Հմմտ. 6, 8, 10 և 15։

5. Թ. 18բ—28ա՝ «Քարոզ ի բանն Սողոմոնին՝ Որ զանձն ի գործս իւր ոչ բժշկէ, եղբայր է նայ այնոցիկ որ յանձն առկիցէ»։ Սկ.՝ «Անձն զբանական հոգին ասէ, որպէս ասէ մարգարէն. Աւրհնեայ անձն իմ զՏէր եւ մի՛ մոռանար զտուրս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . եւ լուցկի լինի յանչէջ հրոյն, յորոց փրկեսցէ Քրիստոս Աստուած զամենայն հաւատացեալս [Թ. 28ա] անուան իւրոյ եւս առաւել զստացող սուրբ գրոցս»։

6. Թ. 28ա՝ «Մեղայպարտ Սիմոնին եւ հայրն Մկերտումին եւ ծնողացն Սալմենաղին եւ կողակիցն Գարանին ընթերցողիս եւ լսողաց եւ որ զողորմեա ասէք. ամէն»։

Հմմտ. 4, 8, 10 և 15։

7. Թ. 28ա—35ա՝ «Քարոզ ի բան Սողոմոնի որ ասէ՝ Մահ եւ կեանք ի ձեռն լեզուի, եւ որք ըմբռնեն զնայ, կեր|իցեն զպտուղ նորայ»։ Սկ.՝ «Առաջին խրատ վասն մամնօոր [= մարմնաւոր] կենացս է. ճշմարիտ մահու եւ կենաց պատ|ճառ լեզուն է . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . այսպէս մերձենայ ի մարմինն քրիստոնէին, յերբ տեսանէ զահօոր [= զահաւոր] նշանն ի վերայ գերեզմանին»։

8. Թ. 35ա՝ «Մեղայպարտ Սիմոնին եւ հայրն իմ Մկերտումին եւ ծնողացն իմ Սալմինաղին եւ կողակիցն իմ Գարան|ին ընթերցողիս եւ լսողաց եւ որ զողորմեա ասէք. ամէն»։

Հմմ. 4, 6, 10 և 15։

9. Թ. 35ա—47բ՝ «Քարոզ ի բան Յովհանու որ ասէ՝ Ամենայն որ ատէ զեղբայր իւր մարդասպան է եւ գիտեմք, զի ամենայն մարդասպան ոչ ունի կեանս»։ Սկ.՝ «Զայն հրամայէ թէ ամենայն մար|դ որ ատէ զեղբայր իւր մարդասպան է, եւ որպէս մարդասպան մարդն չո[ւ]նի

արքայութեան բաժին, այսպէս մարդ որ սրտովն ատէ զընկերն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . եւ ոխակալութեան, յորոց փրկեսցէ զմեզ Քրիստոս Աստուած յայնպիսի ոխակալութենէ զամենայն հաւատացեալս անուան իւրոյ, եւս առաւել զստացող գրոցս»։

10. Թ. 47բ՝ «Մեղայպարտ Սիմունին եւ հայրն իմ Մկէրտումին եւ ծնողացն իմ Սալմինաղին եւ կողակիցն Գարանին ընթրցողիս եւ լսողաց եւ որ զող[որ]մեա ասէք. ամէն»։

Հմմտ. 4, 6, 8 և 15։

11. Թ. 48ա՝ «Դայցեայլ [= դարձեալ] յիշեցէ էրեց Մկրտիչն յիր որդին Մայրքայրն Ավապն ձեդիգայրն, յորն դրստրն Ղայփրին Մալայն յիշեցէք»։

12. Թ. 48ա—61ա՝ «Քարոզ ի բանն Յոբայ որ ասէ՝ Աղաւթք իմ սուրբ է|ին եւ ճշմարիտ առաջի Աստուծոյ»։ Սկ.՝ «Եւ նախ զայս պարտ է գիտել թէ քան զամենայն առաքինութիւն պատուակ|ան է աղաւթքն. նախ անուան իւրոյ յայտնէ զիւր փառքն . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . եւ կատարի քո հայցուածն ի բարին, որ եւ կատարեսցէ Տէր Աստուած զամենայն խնդրուածս ըստացողի գրոցս»։

13. Թ. 61ա՝ Դայրցեայլ յիշեցէք էրեցն Կիրակուս, կողայկիցն զՈւլայլն եւ որդին Գայռէչն, Նրսէս(էս), Ոսկան, Ակոբն, Շայն [= Շահէն], Դորս, Գուփրէն յիշեցէք»։

14. Թ. 61ա—70ա՝ «Քարոզ ի բան Սողոմոնի որ ասէ՝ Ողորմի աղքատին փախ տայ Աստուծոյ»։ Սկ.՝ «Այսպէս հրամայեն վարդապետքն եկեղեցոյ թէ քրիստոնէից բար|ի գործքն գ̄ ազգէ գ̄. բաժանի . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . եւ գաց|ուք ողորմութիւն ի դէպ ժամանակի, որ եւ արժանի արասցէ Տէր Աստուած ողորմութեան եւ մեղաց թողութեան ըստացող գրոցս»։

15. Թ. 70ա՝ «Մեղայպարտ Սիմոնին եւ հայրն Մկէրտումին եւ ծնողացն Սալմինաղին եւ կողակիցն Գարանին ընթրցուղիս եւ լսողաց եւ որ զողորմեա ասէք. ամէն»։

Հմմտ. 4, 6, 8 և 10։

16. Թ. 70բ—94բ՝ Քարոզ ի բան Յոբայ որ ասէր, Այր մի էր Աւսիտ աշխարհէն»։ Սկ.՝ «Այր մի էր Աւսիտ աշխարհին արդար, ողոր[մ]ած, աստուածապաշտ, հե|ռացեալ յամենայն իրաց չարեաց . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . նոյնպէս ի մէ|ջ ամենայն արդարոցն Յոբ քան զամենայն պատուական է, որ համբերութեան է նպ|ատակ. եւ Քրիստոսի մարդասիրին փառք յաւ|իտեանս. ամէն»։

17. Թ. 94բ—95ա՝ «Փառք ամենայսուրբ Երրո|րդութեան Հաւր եւ Որդոյ

եւ Հոգոյն սրբոյ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։ Արդ գրեցաւ քարոզգիրքս ի դա|ռն եւ վիշտ ժամանակիս ի խնդր|ոյ բարեմիտ եւ հեզահոգի Էլիէն եւ զծնաւղսն իւր զՀոռոմ-Կիրա|կոսն եւ զմայրն իւր զԲաղչայգուլն, որ առ Քրիստոս են փոխեցեալ. ամէն։ Դարձեալ կրկին անգամ յի|շեցէք զԷլիէն եւ զկողակիցն իւր զՈւլալն եւ զորդիքն իւրեանց զԳաբրիէլն, զԱստուածատուրն, զՏիրատուրն, եւ Գա|բրիէլի կողակիցն զՆիկարն եւ զորդ|իքն իւրեանց զՆորվարդն, զԿիրակոսն, զՄկրտիչն յիշեցէք եւ Աստուած ողորմի ասացէք։ Դարձեալ յիշեցէք զԱստուածա|տուրն եւ զկողակիցն իւր Թուրվա|նդն, զՏիրատուրն եւ զիւր կողակ|իցն զԽանտուտն եւ զորդին իւրեանց զՅովանէսն։ Դարձեալ յիշեցէք ի Քրիստոս զԵլիէն եւ զկողակիցն զՈւլալն որ ստացաւ զայս քարոզգիրքս ի հալալ արդե|անց իւրոց եւ . . . յիշեցէք եւ . . . ողորմի ասացէք. ամէն»։

18. Թ. 95ա՝ «Ես զանարժան տէր Մարքարս ԺԸ . . . որ չահ Մայմուտն եքաւ Ըսպհա[նայ քա]ղաքն խլեց չահ Սուլթան հ . . . թվականիս ռճհա-ին մարտի ամսի ԺԵ-ն»։

19. Թ. 95բ՝ «Դարձեալ յիշեցէք զԵլիէն եւ կողա|կիցն զՈւլալն եւ զդուստր իւրեանց զԵղ|իսաբեթն յիշեցէք եւ Աստուած ողորմի ասա|ցէք. ամէն։ Ստացայ գիրքս ի հայրապետութեան տէր Մովսէս կա|թուղիկոսին ի թագաւորութեան չա|հ Սէֆուն ի թվականիս Հայոց ռ եւ ձ թվին. ամէն. Հայր մեր.։ Դարձեալ յիշեցէք զԵլիի եղբայրն Սէնտիկն եւ կողակիցն Ջանխաթ|ուն եւ զորդին Նորվարդն, որ առ Քրիստոս են փոխեալ. յիշեցէք եւ Աստուած ողորմի ասացէք»։

20. Թ. 95բ՝ «Դարձեալ յիշեցէք Սարքիսի որդի սուտանուն Կարայպետն եւ մէրն նորայ Հէրիգն. թուին ռճձգ»։

Հմմտ. 2։

21. Թ. 95բ՝ «Դարձեալ յիշեցէք զԵլիի եղբայրն Սենտիկնակ»։

22. Թ. 95՝ «Արդ յիշեց|էք տէր Խաչատուր որդի Գարպարն [= Գասպարն], միւս որդի Մէլիք, միուս որդի Մէքէլ, Մալմէլ, դուրսդր Լոլայն յիշեցէք Աստուած ողորմեայ. ամէն»։

* * *

ՀԱՄԱՐ 9.

ԹԵՐԹ 303 (դաստարկ 1աբ, 4բ, 297բ—303)։ — ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ 19,7—8×12, 5—8 սմ. (գրութիւն միասիւն 12×7,5 սմ.)։ — ՏՈՂ 19 (նախ ճընշմամբ ուղղահայեաց եւ հորիզոնական զծուած, ապա յղկուած)։ — ՆԻԻԹ թուղթ, դեղնագոյն, ողորկ։ — ԳԻՐ նօտրագիր։ — ԽՈՐԱԳԻՐ (5ա) կարմիր, խորագրի սկզբնագիրը կապոյտ։ — ՎԵՐՆԱԳԻՐ կարմիր, „Առաջին“ի (5ա), „Բացայայտութիւն“ի (121ա) եւ իւրաքանչիւր „Պրակք“ի (5ա, 9ա, 13ա նւն.) սկզբնագիրը կապոյտ։ — ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ կարմիր։ Զարդագիր, կարմիր եւ կապոյտ 5ա, 38բ եւ 43ա։ — Պրակների երկու սկզբնատողերը կարմիր՝ 5ա, 43ա, 64բ, 87բ, 167բ, 173ա, 189բ, 208ա, 234բ, 253բ, 283ա։ — ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ համարեա միշտ։ — ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐԴ կապոյտ եւ կարմիր՝ 5ա, 38բ, 43ա, 122ա, 129ա, 162բ, 173ա, 189բ, 208ա, 234բ, 253բ, 283ա։ — ԿԱԶՄ փայտեայ կաշեպատ։ — ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ 5ա կնիք չորս տառերով (Յ.Ա.Ծ.Հ.) եւ թուականով 1784։ — ՎԻՃԱԿ ընդհանրապես լաւ։

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ԱՐԻՍՏՈՏԵԼԻ ԲՆԱԶԱՆՑՈՒԹԻՒՆ

լուսանցքի բազմաթիւ մեկնութիւններով

Հմմտ. Ueberweg-Heinze, Grundr. d. Gesch. d. Philos. I 197, 198, 201, 206—208։

1. Թ. 2ա—4ա՝ առաջին եօթը գրքերի ցանկը. վերջում՝ «Ծաներուք ո՛վ ուսումնասէրք, զի ահա՛ 'ի սկզբ|բանս աստ գրեցաւ զցանկ եօթեանց գրոցն գրքոյս։ Իսկ եօթեանց գրոց ցանկն՝ յաւարտումն, զի բոլոր գիրքս այս չորեքտասան մասն է»։

2. Թ. 5ա—297ա՝ «Արիստոտէլի Ստագիրացւոյ գիրք Բը|նազանցականաց, որ կոչի յունարէն Մէթա|ֆիզիկայ։ Գիրք առաջին։ Պրակք առաջին։ Յաղագս փորձի, արհեստի, եւ մակացութեան եւ թէ իմաստութիւն է՛ մակացութիւն, որ պատ|ճառաց ոմանց եւ

ՀԱՄԱՐ 11.

ԹԵՐԹ 393 [դաsարկ 1, 2, 388բ, 389—393]։ — ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ 31,8×21,3 սմ. [գրութիւն միասիւն 24×14,2 սմ., 6աբ, 81բ—87ա երկսիւն, իւրաքանչիւր 24×6,8 սմ.]։ — ՏՈՂ 40 [կարմիր թանաքով ուղղահայեաց եւ ճնշմամբ հորիզոնական գծուած, ապա յղկուած]։ — ՆԻԻԹ թուղթ։ — ԳԻՐ նosրագիր։ — ՎԵՐՆԱԳԻՐ կարմիր։ — ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ եւ ՍԿԶԲՆԱՏՈՂ շագանակագոյն։ — ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ միշs։ — ԿԱԶՄ թղթեայ, կաշեպաs։ ՎԻՃԱԿ լաւ։

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ՅՈՎՍԵՊՈՍ ՓԼԱՓԻԱՆՈՍԻ ՀՆՈՒԹԻՒՆ ՀՐԷԻՑ

(Ἰουδαϊκὴ Ἀρχιολογία)

Հմմտ. Josephi Opera. Edidit et apparatu critico instruxit Benedictus Niese, 2 Voll., Berolini 1887 seq., vol I.

Խրգ. [Թ. 3ա]՝ «Գիրք մատենի հնագոյն պատմութեանց։ Շարադրեալ եւ արարեալ ի Յովսեպոսէ Փլափիանոսէ Եբրայ|եցւոյ քահանայէ Երուսաղէմացւոյ յամէն|իմաստուն պատմչէ։ Իսկ թարգմանութեամբ ի լոյս ածեալ յԻտաղացւոց բարբառոյ ի հայ լեզու ի Կոստանդնուպօլսեցւոյ Տայի Սիմոնեան Աթանաս վարդապետէ եւ եպիսկոպոսէ ի փառս մեծին Աստուծոյ եւ ի պարծանս ազգի իւրոյ Ար|չակունւոյ։ Ի խնդրոյ ազնուազարմ եւ բարեբարոյ քրիստոսասէր պարոն . . . . . [անունը պակաս է]։ Սկսեալ եղեւ թարգմանութիւն սոյն մատենիս յամի Փրկչին 1760 յա|պրիլ ամսոյն 22 եւ աւարտեցաւ յամի Փրկ|չին 1761 ի մայիսի 16։ Ի հայրապետութեան Տեառն Տեառն Յակոբայ կաթողիկոսի Շա|մախեցւոյ։ Յաւուրս պատրիարգութեան մեծի Պօլսոյ Տեառն Տեառն Յակոբոյ աստուածաբան վարդապետի եւ արհիապատիւ եպիսկոպոսի»։

1. *Թ. 4ա—5բ՝ Յառաջաբան։ Վնգ.՝ «Բան առ բարեմիտ ընթերցօղդ»։ Սկ.՝ «Բազում են վկայք, բազում են գրիչք, բազում են, որք ապա|ցուցաբար մեզ առաջարկեն եւ ի գիրս իսկ իւրեանց արձանա-*

ցուցան|են զհեղինակի այսմիկ մեծի գործոցս, զՅովսեպոսի Փլափիանոսի զքահանային Եբրայեցւոյ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . եւ վայելելով ի բերկրութեան անձին քոյ յիշեսցես եւ զտառապեալ թարգմանս սորա՝ զԿոստանդնուպօլսեցի զՏայի Սիմոնեան զԱթանաս վարդապետս եւ թարմատար եպիսկոպոսս»։

2. *Թ. 6ա—բ՝ «Հրահանգ իմաստասիրաց ոտանաւորիւ ասացեալ Սոփեստ բանից Սենեքայի, | Մատո սիրով զականջ սրտի, | լուր հանճարեղ նորին բանի . . .» եւն.։ Վջ.՝ «Զի չնորհեաց զայս մեծ բարին | լինել ի մէջ Հայոց ազգի, | որով եւ իսկ հրահանգի | Եւ նմա փառս մեր առաքի»։*

3. *Թ. 7ա—381ա՝ «Պատմութիւն Յովսէպոսի Փլափիանոսի, առն մեծի գիտնականի եւ հմտագունի հնոյն կտակարանաց եւ բանիբուն վի|պասանի մինչեւ ի կայսերութիւնն Ներոնի։ Սկ.՝ «Գիրք առաջին, Որ պարունակէ զժամանակս երեք հազար ութ հարիւր երեսուն եւ ՟գ ամաց։ Յաղագս ստեղծման աշխարհի եւ Ադամայ եւ Եւայի եւ անհնազանդութեան նոցին եւ յաղագս արտաքսման նոցա յադինական դրախտէն։ Գլուխ նախորդ։ Ի սկզբանէ արար Աստուած զերկին եւ զերկին [= զերկիր], սակայն օրն ոչ էր յայտ, քանզի ի խորին խաւարէ ծածկեալ էր, այլ Հոգի Աստուծոյ շրջեր ի վերայ ջուրց . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . որ է երեքտասներորդ ամ իշխանութեանն Դոմիդիանոսի կայսեր եւ իմոյ ծննդեանն ՟ծզ։ Առաջ դրեցի նաեւ գրել առ ձեզ զմերոյս Հրէիցս ի ՟դ մագեանս եւ ես զԱստուծոյ եւ էութենէ նորին եւ զորինաց, յորոց է մեզ ինչ չնորհեալ առնել եւ ինչ արգելեալ։ Վախճան քսաներորդ գրքոյն»։*

4. *Թ. 381բ—387ա՝ Ցանկ։ Վնգ.՝ «Ցանկ բոլոր գործոց Յովսե|պոսի Փլափիանոսի»։ Սկ.՝ «Գիրք առաջին։ Յաղագս ստեղծման Հի [= աշխարհի] . . .» եւն.։ Վջ.՝ «Եւ յաղագս դա|տաւորութեանն Փլորոսի։ Վերջ ցանկի քսան մատենից Յովսեպոսի Եբրայեցւոյն»։*

* * *

ՀԱՄԱՐ 12.

ԹԵՐԹ 253 [դաsարկ 237ա—238բ, 240բ—241բ] 35 եւ 36-ի մեջ մի թերթ պակաս է։ — ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ 14×10 սմ. [գրութիւն միասիւն 10×5—6 սմ.] — ՏՈՂ 17 [կապարով ուղղահայեաց գծուած, ապա մասամբ յղկուած, ճնշմամբ հորիզոնական գծուած, ապա մասամբ յղկուած։ — ՆԻԻԹ թուղթ, դեղնագոյն, մասամբ բծերով։ — ԳԻՐ նosրագիր, 9բ, 123ա — 236բ, 239ա—240, 242ա—254բ շաs վաs շեղագիր։ — ՎԵՐՆԱԳԻՐ մեծ մասամբ կարմիր։ — ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ կամիր։ — ՍԿԶԲՆԱՏՈՂ մեծ մասամբ կարմիր, 47ա, 50բ, 56բ, 83բ, 84ա, 87ա, 88բ, 114բ կանաչ [հեsեւորդ sողը կարմիր]։ — ԿԱԶՄ փայsեայ, կաշեպաs։ — ԹՈՒԱԿԱՆ, ՏԵՂ անյայs։ — ԳՐԻՉ Տեր Աբրահամ։ — ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ 9բ։ — ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ կնիքներ 141ա, 253ա։ — ՎԻՃԱԿ ընդհանրապես լաւ։

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ԺՈՂՈՎԱԾՈՅ

1. Թ. 1ա—9ա՝ *մեղքերի ցուցակը խոստովանութեան համար լուծումներով։* Սկ.՝ «*Մեղա ամենասուրբ երրոր|դութեանն։ Լուծումն. Զի պարտ է յամենայն հաւատացելոց. անթերի եւ սերտ հաւատալ։ Հաւր եւ Որդոյ եւ Հոգոյն սրբոյ։ Մեղուցեալ եմ Աusուծոյ։ Լուծումն. Մեր|ժիլ յարարչէն ....*» եւն.։ Վջ.՝ «*Գիտելով զչարն կամաւ կորացայ եւ ի բարեաց գործոց ինձէն հեռացայ։ Վայ ինձ, վայ ինձ, վայ ինձ. զորն ա|սեմ, կամ զորն խոստովանիմ. զի անթիւ են յանցանք իմ, ան|ասանելի են անաւրէնութիւնք իմ, աններելի են ցաւք իմ, եւ անբժշկելի են վերք իմ։ Մեղայ Աusուծոյ*»։

2. Թ. 9բ՝ *Յիշատակագրութիւն։* «*Ես մեղայոր* [= *մեղաւոր*] *անարժան։ Այս կանունգիրք է լուսայորեալ* [= *լուսաւորեալ*] *հոգին պապային որդի Աusուածայդուրին, Գանոսին, Գրիգորին, մօրն Ոսկի,*

նանայի տան մեծի եւ փորքին [= *փոքրին*] *առ հասարակ ամենեցուն յիշայտակ։ Օվ* [= *ով*] *կարթայ ամենաբերան հար* [= *հայր*] *մեր ասէ։ Աusուած եուր* [= *իւր*] *մեղն չի յի*[*չ*]*է. ամեն* [= *ամէն*]։ *Ես անարժան Տեր Աբ*[*ր*]*ահամս գրեցի ռմխգ* [= 1796]. *մարդի ամսին ժե գրեցի*»։

3. Թ. 10ա—35բ՝ *Առաքելոց վարդապետութիւնից մի հատուած։*
Հմմտ. Հմր. 1, 2, մանաւանդ Գ և Դ։

ա. Թ. 10ա—28ա 8՝ *կանոններ, հմր. ա—լդ։* Վնգ.՝ «*Կանոնք եւ սահմանք, զոր եդին աշակերտքն Քրիusոսի ի սուրբ եկեղեցիս յետ վերանալոյ Տեառն ժողովեալք ի վերնատունն*»։ Սկ.՝ «*Կարգեցին առաքեալքն եւ եդին հաստատութեամբ, եթէ յորժամ յաղաւթս կան եւ երկիրպագանեն Աusուածութեանն՝ ընդ արեւելս կացցեն, ըստ այ|նմ, զոր ասաց Փրկիչն, եթէ որպես փայլակն ....*» եւն.։ Վջ.՝ «*... առ ամենայն ընտ|անութիւն մարմնոյ իւրոյ մի մեր|ձեսցի կամ չնութեամբ կամ ամ|ուսնութեամբ մինչեւ ի չորրորդն զարմն չունի իշխանութիւն առնել*»։

բ. Թ. 28ա 8—35բ՝ *վերջաբանից մի հատուած։* Սկ.՝ «*Եւ արդ զայս ամենայն զոր ինչ կարգեցին եւ եդին առաքեալքն՝ ոչ եթէ անձանց իւր|եանց միայն կարգեցին, այլ եւ այնոցիկ ...*» եւն.։ Վջ.՝ «*... կարգեցան կացին քահանայապետք, գլուխք ...*» [*հետեւորդ թերթը պակաս է*]։

4. Թ. 36ա—46բ [*Գրիգոր Տաթեւացու?*] *մահուան եւ աշխարհի կատարածի մասին ասած քարոզից մի հատուած։* Սկ.՝ «*... մեղս գործէ, քանզի են բազումք, որ արթնական ի գիշերի ...*» եւն.։ 44ա՝ «*... որպէս եւ Տերն պատուիրեաց ասելով՝ Արթուն կացէք, զի ոչ գիտէք երբ տեր տանն գայցէ ...*» եւն.։ Վջ.՝ «*Զի խոստացելոց բարեացն հասանել կա|րասցուք չնորհաւք եւ մարդասիրութեամբ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիusոսի, որում փառք յաւի|տեանս. ամէն*»։

5. Թ. 47ա—50ա՝ *Սուրբ գեղարդի եւ ուրիշ տնօրինականների պատմութիւնը։* Վնգ.՝ «*Պատմութիւն սուրբ գեղարդեանն եւ այլ տնաւրինականացն Քրիusոսի*»։ Սկ.՝ «*Ի սուրբ եւ փրկական տնաւրինականացն սրբութեանցն Քրիusոսի Աusուծոյ մերոյ։ Այսպէս գտաք ի գործ|ոց ոսկեգրով ի պատմա|գիրք թագաւորութեան ի քաղաքն Կոստանդինու|պաւլիս, եւ այսպէս պա|տմեցաւ. յորժամ առին զթագաւորութեան քաղ|աքն, մեծ թագաւորն Ֆռանկաց բացեալ զմեծ յեկեղեցին զսուրբն Սոփիայ ...*» եւն.։ Վջ.՝ «*... բերեալ զերկնայ|ին պսակն սուրբ հաւատա|ցելոցն Քրիusոսի եւ յամենայն սուրբ եկեղեցիս հռչակայ պարծանք*»։

6. Թ. 50բ—55ա՝ Գրիգոր Տաթեւացու կենսագրութիւնը։ Վնգ.՝ «Վարք եւ յիշատակ մեծ վարդ|ապետին մերոյ Գրիգորի Տաթ|եւացուն»։ Սկ.՝ «Սուրբ եւ երջանիկ եւ անճա|ռելի շնորհաւք Հոգւոյն լցեալ վարդապետս Գր|իգորիոս էր բարեպաշտ ծնողաց զաւակ, հաւր անունն ամիր Սարգիս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . որոյ յիշատակն աւր|հնութեամբ եղիցի, մանա|ւանդ ստացողի գր|ոցս»։

7. Թ. 55բ—56բ՝ «Ասաց Պղատոն եւ Արիստոտէլ եաւթէ կարգէ աշխ|արհի եւ եաւթէ գործք են բարութեան, որ զմարդն կա|տարելութիւն հասուցանէ։ Նախ՝ իմաստնոյն գիրք, ո|ր է գիտութիւն յԱստուծոյ։ Երկր|որդ՝ իշխանին ուղիղ դա|տաստան։ Երրորդ՝ առաքինոյն գիտութիւն անձին։ Չորրորդ՝ մեծատան ողոր|մութիւն։ Հինկերորդ՝ երիտասարդին դարձն ի բար|ին։ Վեցերորդ՝ աղքատ|ին համբերութիւն։ Եւթներ|րորդ՝ կին մարդոյ ամօթ։ Յորժամ այս լինի, մերձ է Աստուած աշխարհս եւ ընդունի ի նմանէ զշնորհս։ Իմաստուն բա|նիւ միայն նման է ծա|ռոց, որ ոչ տա պտուղ։ Իշխանին առանց դա|տաստան նման է ամպոյ, որ ոչ տա անձրեւ։ Առաքինի տգէտ նմա|ն է ճրագի, որ ոչ ունի լոյս։ Մեծատուն ան|ողորմ նման է անբեր երկրի։ Աղքատ անհամ|բեր նման է անլոյս լուսնի։ Կին անամաւթ նման է անհամ կերակր|ոյ։ Յորժամ այս լինի իմաստնոյ լռել պարտ է, զի ժամանակն չար է եւ մարդն մարմնասէր»։

8. Թ. 56բ—67բ՝ Վերջին դատաստանի քարոզից մի հատուած։ Վնգ.՝ «Քարոզ վասն աւուր կատարածի ի բան առաքելոյն, որ ասէ՝ քանզի փող հարկանի եւ մեռեալք ի Քրիստոս յարիցեն»։ Սկ.՝ «Նախ պարտ է գիտել, զի զմահու աւրն եւ զկատար|ածին ծածկեալ է Աստուած, այլ թէպէտ զաւրն ծա|ծկեալ է, այլազգ նշա|նաւ յայտնեալ է։ Նոյն|պէս զաւր կատարածին, թէպէտ ծածկեալ է, բայց այլազգ նշանաւ յայտնեալ է . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . զամենայն հաւատացեա|լքս այնպիսի փառաւոր եւ վայելուչ յարութեան հասանել, մանաւանդ զՄաթէոսս . . . . . .»։

9. Թ. 68ա—88բ՝ քարոզի մասին մի խրատ [սկիզբը պակաս է]։ Հատուածը սկսւում է՝ «. . . . . դք։ Արիական ճգնութեամբ հովւին հսկողի եւ նուիր|ական աղաւթիւքն ի հաւատս հաստատեալք եւ աստուածաբուխ նորա վարդապետութեամբն ի ճշմարիտ եւ յուղիղ դաւանու|թիւն հաւատոյն պարապեալք . . . .» եւն.։ 71ա՝ «Եւ սկիզբն բանիս այսպէս արաս|ցուք։ Յաղագս հաւատոյ։ Նախ պարտ է իմանալ . . .» եւն.։ 78ա՝ «Յաղագս մկրտութեան»։ 82բ՝ «Յաղագս պսա|կի խրատ»։ 83բ՝ «Կանոնք սուրբ հարցն»։ 84ա՝

«Յաղագս սուտ երթմանց»։ 87ա՝ «Յաղագս սուտ վը|կայից»։ Վջ. [88բ]՝ «. . . վասն որոյ սովորեցուցէք ըզ|բանս ձեր ճշմարտու|թիւն, զի բնակեսցէ ի ձեզ Հոգին սուրբ»։

10. Թ. 88բ—92բ՝ Լուսաւորչի հարցումները եւ հրեշտակի պատասխանները։

Հմմտ. *Н. Марръ, Изъ лѣтней поѣздки въ Арменію, Nr. XIV, S-A, 25* եւն։

Վնգ.՝ «Հարցաքննութիւն սր|բոյն Գրիգորի Հայ|ոց լուսաւորչին՝զոր եհարց ցհրեշտակն Տեառն, մինչ էր յայրին Մանեա»։

ա. Թ. 88բ—89ա՝ Ներածութիւն։ Սկ.՝ «Յաւուր միում շրջէր յանապատին սուրբն Գր|իգորիոս եւ յանկարծա|կի զմտաւ ածեալ եթէ՝ զինչ են հոգիք մարդ|կան եւ ուր երթան . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «Եւ առաքեաց Տէր զհրեշտակ իւր առ նա եւ ասէ՝ զի՞նչ խնդրես զի կատարեցից»։

բ. Թ. 89բ—92բ՝ հարցումները եւ պատասխանները. [վերջը պակասէ]։ Սկ.՝ «Ասէ սուրբ Գրիգոր՝ ո՞վ ես դու։ Ասէ հրեշտակն . . .» եւն.։ Հատուածի վերջը՝ «. . . . եւ ծաղր առնէաք եւ ոչ մտեր պատգամն Աստուծոյ ի յականջս մեր. եւ յորժամ . . .»։

11. Թ. 93ա—114ա՝ «Եղերուք խորագէտ իբրեւ զաւձ» բնաբանով քարոզ։ Սկ. պակաս է։ Հատուածը սկսւում է՝ «. . . . մին. Նոյնպէս սուրբ գրոց բա|նըն հոգեւոր է եւ մարմնաւ|որ. եւ զի աստուածային գրոց բանն խորին է եւ ծածու|կ է, ամէն մարդ ոչ կարէ հասկանալ, ու մեք մարմը|նաւոր բանն ճարտար գիտեմք. վասն զայն Տէրն աւրինակաւ խաւսի, որ մարմնաւոր աւրինակաւ զիւր աստուածային եւ զհոգեւ|որ բանն մեզ հասկանալ տալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ապա թէ դու քո պարտականին մեղացն թողութիւն անես, յայնժամ գտանես թողութիւն մեղաց քոց»։

12. Թ. 114բ—122բ՝ «Մի՛ տայք սրբութիւն շանց եւ մի՛ արկանէք զմարգարիտն առաջի խոզաց» բնաբանով քարոզ։ Վնգ.՝ «Քարոզ ի բան աւետարա|նին, որ ասէ՝ Մի՛ տայք սրբ|ութիւն շանց եւ մի՛ արկա|նէք զմարգարիտն առաջի խոզաց»։ Սկ.՝ «Առաջին սրբութիւն անուանի հաղորդութիւն. եւ շուն եւ պոռնիկ եւ պոզարած մարդն ասէ. հալալ այր ու կին ոչխ|ար են Քրիստոսի, ոչխար ան|ուանին . . .» եւն.։ Վերջը պակաս է։ Հատուածի վերջ՝ «զերկոտա|սան մասն աշխարհի վիճակ(եց)աւ բաժանեցին նախ իւրեանց մէջն . . .»։

13. Թ. 123ա—140՝ Գրիգոր Լուսաւորչի պատմութիւնը։

Հմմտ. Տաշեան, Ցուցակ Հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 580։

Վնգ.՝ «Գրիգորի Լուսաւորչին պատմու|թիւն է վասն Տրդատա-խողից»։ Սկ.՝ «Յետ մահուանն Աղէկ|սանդրի Մակեթոնացոց Ար|չակ քաչն ինքն գրաւեաց զար|եւելն եւ թագաւորեաց նոցա մեծաւ զաւր|ութեամբ. եւ առագեաց զեղբայրն իւր զՎաղարչակն թագաւորել Հայոց . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ԸԸ [= ընդ] այլ բազմութեան սրբոցն, որ անդ հաւաւրեալ կան, բայց զաջն թողեալ մեզ ի պահպանութիւն եւ ի պարծ|անս ազգիս Հայոց եւս առաւել ստացողի գրոցս .ամէն»։

14. Թ. 140բ—151բ՝ Աբգար թագաւորի եւ սուրբ դաստառակի պատմութիւնը։

Հմմտ. Յ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 566։ M. Samuelian, Historisch-kritische Abhandlung über das wunderthätige, ohne menschliche Kunst verfertigte Bild unseres Herrn und Heilandes, das er dem König Abgar von Armenien nebst einem Briefe nach Edessa gesandt hat, Wien 1847. Արարատ, Վաղարշապատ 1869, էջ 185—191, 214—220, 241—243։

Վնգ.՝ «Պատկին [= Պատկեր] Քրիսոսի, որ ի սուրբ դա[ս]տ|առակն նկարեցաւ իւր հրօն [= հրամանաւն] Ասուծոյ»։ Սկ.՝ «Աբգար արգայն Հայոց եւ Ասորոց լուաւ վասն Քրիսոսի եւ եթէ մեծամեծ սքանչելիս առնէ երկիրն Հրէաստանի, առաքեաց առ նայ զհաւատ|աբիմ նախարարն զտէրն Ապահունեաց Ժ արա|մք եւ պատկերագործ մի Ոհանէս անուն եւ ընծ|այս պատուականս եւ պատմուճան մի առան|ց կարանի եւ գրեաց թ|ուխտ մի աւրինակ զայս. Աբգար որդի Արշամայ, իշխան աշխարհայ Հայոց եւ Ասորոց, առ Յիսուսդ բ|արերար, որ երեւեցաւ յԵրու|սաղէմ . . .» եւն.։ — Հմմտ. Մովսէս Խորենացի, Պատմ. Բ. XXI եւն.։ — Վջ.՝ «Հայք դաստառակ ասեն եւ ոյնգն [= Յոյնքն] մանդիլ, Ասորիքն թաչկինաք, Եպրայեցիք վարշամակ, որումն նկարեցաւ պատկերն Քրիսոսի Ասուծոյ մերոյ աւրհնելոյն ի բարձ|ունս. ամէն»։

15. Թ. 152ա—157բ՝ Եփրեմ Ասորու կամաւոր աղքատ Յովհաննէսի կենսագրութիւնը։

Հմմտ. Վարք սրբոց հարանց և քաղաքավարութիւնք նոցին, ըստ կրկին թարգմանութեան նախնեաց, Վենետիկ 1855, Ա, էջ 126—137։

Վնգ. «Եբրեմի սուրբ հաւրն ասացեալն վասն Ոհանն|ու կամաւոր աղքատին»։ Սկ.՝ «Սուրբ եւ փառաւորե|ալ այսր Ոհանէս էր ի Հռոմ քաղաքէ մե|ծատան որդ[ի]. եւ [յ]որժամ մեծացաւ յուսաւ զամենայն գիրս եւ վարժ|եցաւ իմաստութեամբ եւ խնդրեաց ի ծընողացն . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . . բար|եխաւսութեամբ սրբոյն Ովհաննու կամաւոր աղք|ատին եւ համբերող ճգնաւորին ողորմեա

Տէր եւ ինձ մեղապարտ գրչիս», որից յետոյ ուրիշ գրով «Ղուկաս սու|տանուն քահա[նա]յիս»։

16. Թ. 158ա—160ա՝ Աթանասի Բիւրիտոնի տէրունական պատկերի պատմութիւնը։

Հմմտ. Յ. Տաշեան, Տուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 29, 351 և 567։

Վնգ.՝ «Պատմութիւն սքանչելեաց տէրունական պա|տկերին, որ ի Բիւրիտոն»։ Սկ.՝ «Պատմեաց մեզ սուրբ Աթ|անաս Աղէկսանդր|ու հայրապետն, թէ ի Բ|իրիտոն քաղաք, որ է մերձ Երուսաղէմի ի սահմանս սիւրոսի [= Տիւրոսի] եւ Սիթոնի, բազում Հրէայք բնակեալ խառն ընդ քրիստոնեայս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «Եւ [յ]ետ բազում ժամանակաց թագաւոր Զմշկիկ գնաց ի Համս եւ էառ զՔրիսոսի պատ|ուական հողաթաբն, եւ եկ|եալ ի Բիրիտոն էառ զպատուական պատկերն եւ տարաւ ի Կոստանդիանուպ|(պ)աւլիսն եւ եդեր այլ ԸԸ [= ընդ] սրբ|ութիւնս ի փառս Քրիսոսի Ասուծոյ մերոյ»։

17. Թ. 160ա—161բ՝ «Վասն առն որ գնեաց զո|ղորմութիւն անողորմին»»։

Հմմտ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 567։

Սկ.՝ «Պատմեաց մի ոմն անա|պատականացն վասն առն մի մեծատանն, թէ հիւանդացաւ ծանտր եւ երկուցեալ ի մահուանէ՝ բաշխեաց ընչ|ից իւրոց .լ. լիտր դեկ|անս աղքատաց, եւ Ասուած ողորմեցաւ նմայ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . եւ արժանեցաւ Քրիսոսի տեսոյն, որով ողորմեսցի ի Քրիսոս Ասուած եւ բացցէ զդուռն վերինն Երուսաղէմի ըստ|ացողի գրոցս»։

18. Թ. 161բ—163բ՝ «Պատմութիւն վասն պանադր|անաց [= բանադրած] քահանային»։

Հմմտ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 567 [12ը]։

Սկ.՝ «Յորժամ կռապաշտքն հալածէին զքրիստոնեայս|ն, Մային քաղաքն եկիսկոպոս մի քահանա միոյ է|առ զկարքն եւ ընդ բան|իւն կապեաց. եւ նա ի բազ|ում սրտմտութենէն եւ ամաւթոյն գնաց այլ քաղաք . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . . եւ այլ ոչ չարժեցաւ տապանն ի տեղոչէն իւրմէ. եւ Քրիսոսի մար|դասիրին փառք յաւիտեանս. ամէն»։

19. Թ. 164ա—168ա՝ Հռոմայ Կղեմէս հայրապետի վկայաբանութիւնը։

Հմմտ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա. Վիեննա 1895, էջ 572։

Վնգ.՝ «Վկայաբանութիւն Կղիմա հայրապետին սրբոյ»։ Սկ.՝ «Սուրբն Կըղիմէս հայրապետն Հռոմայեցի էր ազգ|աւ եւ էր յոյժ յուսեալ զհելենական դպրութիւնս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . եւ այնմ աւր|է լուցանէր եպիսկոպոսն զկանդեղսն ի վերայ տապանին եւ ելանէին եւ ի միուս այլ տաւն|ին գային եւ գտանէին զկանդեղսն ի վառ եւ գոհութեամբ փառս տային Աստուծոյ»։

20. Թ. 168ա—171ա՝ Բ սքանչելիք մեռեալների մասին։

ա. Թ. 168ա—169ա՝ Վնգ.՝ «Պատմութիւն զի վասն մեռելոյն»։ Սկ.՝ «Այլ սքանչելեաց վասն վարդապետի միոյ հ|անդիպեցաւ ի տան քրիստոն|էի միում եւ գիշերն այն կիր|ակմուտ լինի, եւ տանտէրն զճրագն ի վառ թողու, եւ վարդապետն այն ասէ ցտէր տան . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ասացին՝ թէ այտ զոր ասես, վարդապետ, ամենեքեան ի տանէս պակասեալ են ի մեզ|անէ եւ աւելեալ ի ննջեց|եալսն. եւ յոյժ հիացեալ փառ ետուն Աստուծոյ»։

բ. Թ. 169բ—171ա։ Վնգ.՝ «Այս վկա պա[տ]մեմ ձեզ մի եւս»։ Սկ.՝ «Սքանչելիս վարդապետ մի գնայր յԵրուսաղեմ եւ հանդիպեց|աւ աւթագայիլ ի տուն մի քրիստոնէի. եւ ունէր տան|ուտէրն բարի տեսակ տըղ|ա մի .ը. ամաց . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . եւ զգուշանան անձանց իւրեանց քաղաքավարութեամբ պահաւք եւ աղաւթիւք զըղջմամբ եւ խոստովանութեամբ եւ գործովս ապ|աշխարութեամբ, որով քաւեն ի մեղաց եւ արդարանան»։

21. Թ. 171ա—183ա՝ «Վասն զի ծնընդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի»։

Հմմտ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 561։

Սկ.՝ «Յելանելոյն Աթամայ ի դրախտէն որ ի .ե. .ռ. եւ հարիւր նսուսուն [= իննսուն] .ը. ամի, ի թագաւորութեան Հռամ|եցոց Ոգոստոսի կայսեր .խբ. ամին եւ Աբգարու Հայ|ոց եւ Ասորոց թագաւորին .ի. ամ[ին] եւ Հերովդէի Հրէից թագաւորին .լբ. ամին Տէրն մեր Յիսուս աւծեալ|ն Քրիստոս ծնաւ ի Բեթղէհեմ . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . . վասն որոյ խոնարհեցուցեալ մեծ թագաւորն Վասիլ գլաւխ [= գլուխ] ընդ ձեռ|ամբն տեառն Պետրոսի, եւ նայ էարկ աւրհնեալ ջրոյն ի վերայ գլխոյ թագաւորին ի փառս Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ»։

22. Թ. 183բ—188բ՝ Կոստանդիանոսի Պատմութիւնը։ Վնգ.՝ «Կոստանդիանոսի թագ|աւորին պատմութիւն է»։ Սկ.՝ «Բարեպաշտ եւ մեծ|ն ինքնակալն Կոստանդիան|ոս որդ[ի] էր Կոստասագային որ Խլորոս անուանեցաւ եւ եղեւ զաւրականացն ոմանց գալ ի քաղաքն Ելի-

նուպաւլիս եւ իջեւանեցաւ առ կին . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . . ժողով|եաց բարեպաշտ ինքնակալն Կոստանդիանոս ամենայն աշխարհ|աց եպիսկոպոսունս .գ.ճ. եւ .ժը. ի .ի. ամի թագաւորութեան իւրոյ ի քաղաքն Նիկիայ Բիւտացւ|ոց, որք նզովիւքն արմատախ|իլ արարին զչար հերծվածողն Արիոսի եւ ինքնագա կայր ի սպ|ասաւորութիւն սուրբ հայ[ր]ապետացն»։

23. Թ. 188բ—194բ՝ «Վասն բորոտիլ Կոստանդ|եանոսի, զի հայրապետ|ն բախըստական արար»։ Սկ.՝ «Եւ եղեւ բորոտ|իլ Կոստանդիանոս իբր|եւ տապաս եւ ամէնեւին ոչ կարէին բժ[շ]կել զնայ բաղ|ում բժ[իշ]կ զորս ժողովեալ իցէն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . եղեւ առաջին սունհոթ|ոսն ի Նիկիայ որ ժողովեց|ան եպիսկոպոսունք .գճ. եւ .ժը. եւ հասեալ ի բարի|ոք ծերութեան սուրբ հայր|ապետն Սեղբեստրիոս հան[գ]եաւ խաղաղութեամբ ի Քրիստոս»։

24. Թ. 194ր—201ա՝ «Գովասանութիւն գեղեցիկ եւ պիտանի|ք ի վերայ սուրբ Կարապե|տին է ասացեալ Քոչակին ի շնորհաց սուրբ Հոգոյն աղաւթ|իւք սուրբ մըկրտչին Տեառն»։ Սկ.՝ «Աւրհնեալ է հայրն երկնաւ|որ անքննելի եւ անճառ ինքն արարիչն արարածոց . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . բերան մի ասէք զհայր մեղան, սուրբ Կարապետ զձեր մուրատն տայ»։

25. Թ. 201ա—205բ՝ «Մարիամ մաւրն գովասանք»։ Սկ.՝ «Ով Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս բան հաւր եւ որդի կուսիս, տուր ինձ անձ զկարտիս զկարգեալն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . գիտութեամբդ քո գալ ի տես|ութիւն բանիս որ ասէ՝ աւրհնէ Աստուած»։

26. Թ. 205բ—206ա՝ «Կայր Մովսէս յեզր կար|միր ծովուն, աղաւթ|եաց, արդ[ա]ս(ո)վեաց եւ կաթ|եամբ [= կաթեան բ] արտասունք ի յա|թոռն Աստուծոյ. եւ լուաւ Աստուած աղօթ|իցն Մովսէսի եւ ընկըղմ|եաց Փարաւոն ի ծովուն կարմիր. նոյնպէս կապես|ցէ Տէր Աստուած հզաւր զաւրութեամբ իւրով։ Սուրբ Ովանն|էս հարցանէր զնայ եւ ասէր՝ զի՞նչ ես դու պեղծ դժնիկ եւ կամ զի՞նչ գործ|ակեալ ես։ Ասէ պեղծն. ես եմ որ ելանեմ ի գլուխն որդոյ մարդոյ, ոսկերքն բեկեմ, զըղեղն ծըծեմ, .բ. աչացն լոյսն խաւար ածեմ։ Ասէ ցնա սուրբ Ովանէս. չուն|իս հրաման ի յանեղէն ան|մահէն, ի անճառելի սուրբ երրորդութենէ ել ի դմ|անէ ծառայն Աստուծոյ գլխացաւութենէ բանիս»։ Յետոյ՝ «Ես անարժանս զրեսե . . .»։

Հմմտ. Յ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 510 [հմր. 191 Ա 8]։

27. Թ. 206բ՝ Աղօթք դիւահարութիւնից զերծ մնալու համար։

Լուսանցքում՝ «յ . . . ն դիւահարի . . . .» Հետեւեալը, 5 սմ. երկայնութեամբ՝ չփելով աղտեղած եւ անընթեռնլի է:

«Ե[ւ]ս ի թուղթս Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս զրեալ է իւր սուրբ ան|արատ զօրա|որ ձեռօքն. երանի է քեզ Ապկար թագաւորս: Երկոտասան աչակերտ բազում ետես հաւատաց, դու բազում չի տեսիր, հաւատացիր. աչակերտանաս անու|ամբն իմօվ, մէկ Թաթ|էոս առագեալ պըժ|կեսցէ (ա̅մ) զքեզ ամենայն հիւանդութենէ:

Ով կիտէ, օրն երեք անկամ ասէ. օվ չի գիտէ, գրէ, առ ինքն պահէ:

Ոչ ի սուր եւ ոչ ի հուր եւ ոչ անար|ժան մահ, ոչ դեւն»:

28. Թ. 207ա—208բ՝ օրհնութեան աղօթք: Սկ.՝ «Զաւր աւրհնութիւն աստուածային եւ աղաւթք սուրբ լուսաւորչին եկեսցէ եւ հանգիցէ ի վերայ ձեր եւ ի վերայ որդոց ձերոց . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . զի մի՛ սասանեսցի, Աստուած աւրհնէ զքեզ ի խորին ծերութեան, հասցուցէ որդովք եւ դս|տերաւք. ամէ[ն]. Հայր մեր»:

29. Թ. 209ա — 233ա՝ աղօթքներ ջերմի եւ դիւահարութեան դէմ՝ ուրբաթագրքից»:

Հմմտ. Կար. Զարպհանալեան, Հայկական մատենագիտութիւն, Վեն. 1883, էջ 300— 301 և Յ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 1004 (համ. 535, 9):

ա. Թ. 209ա՝ ներածութիւն՝ «Ուրբաթ աւուր, չորեգշաբտի ա|ւուր տանին զհ|իւանդ ի դուռն եկ|եղեց[ւոյ] նաեւ ասեն հարցըն, սաղմոսն ասեն մինչեւ ի փոխ եւ ապա ասեն .ժբ. տէր ողորմեայ եւ ասէ զաղաւթս»:

բ. Թ. 209ա — 218բ՝ աղօթք: Սկ.՝ «Կարդամ առ քեզ, Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, Տէր զաւրութեանց, որ զգազանն կապեցեր եւ դիւաց զխանութիւն դատապարտեցեր . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . . պահեսցէ եւ առողջաց|ուսցե զծառայս Աստուծոյ հոգով եւ մարմնով: Եւ ամենայն|ի փառաւորեսցէ զՀայր եւ զՈրդի Աստուծոյ. ամէն»:

գ. Թ. 218բ — 227բ՝ «Երդումն եւ բժշկ|ութիւն հոգոյ եւ մար|մն[ոյ] յանուն Տեառն մերոյ եւ փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի ի սուրբ քաղաքն Երուսաղէմ»: Սկ.՝ «Երդմեցուցանեմ զամենայն դեւս եւ զջերմն յանուն այն, որմէ գողան երկինք եւ երկ|իր, հրեշտակք եւ հրեշտակապ|ետք . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . երդմնեցուցանեմ զքեզ ի սուրբ Գրիգոր, որ (զ)զբաղինն կործանեաց եւ զդեւսն հալ|ածեաց բարեխաւսութեամբ սրբոյհոյ Աստուածածնին եւ Ովաննու կարապետին եւ սրբոյն Ստեփաննոսի նախ|ավկային եւ սրբոյն Գր|իգորի

մերոյ լուսաւոր|չին եւ ամենայն սրբոց քոց. եւ քեզ վայելէ փառք, իշխանութիւն Հաւր եւ Որդ|ոյ եւ սուրբ Հոգոյն յաւիտեան. ամէն»:

դ. Թ. 227բ—229բ՝ «Եւ ասեն սաղմոս՝ Տէր մի՛ սրտութեան: Եւ ապայ կարդայ աւետարան ըս[տ] Մաթ|էոս: Եւ մտեալ ի Կաբ|առնամումն, մատեաւ հարիւրապետ մի աղաչ|էր զնա եւ ասէր. ման|ուկ իմ յանկեալ կայ ի տան . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . եւ զամենայն հիւանդս բժշկե|աց, զի լցցէ բան որ ասա|ւ ի ձեռն Եսայիայ մարգարէին, նա զհիւանդ|ութիւնս մեր (վեր) վերաց|ոյց եւ զցաւս մեր եբարց»:

ե. Թ. 229բ—233ա՝ «Եւ ասէ զաղաւթս: Տէր ամենակալ, հզաւր եւ փառաւոր|եալ անքննին եւ անհաս մեծութիւն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . անարատ|ութեամբ զկատարումն բարեաց գտանել. եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն Հաւր եւ Որդոյ եւ Հոգոյն սրբոյ»:

30. Թ. 233ա—236բ՝ Յուստիանէ կուսի պատմութիւնը (Կիպրիանոս-գրքից):

Հմմտ. Կար. Զարպհանալեան, Հայկական մատենագիտութիւն, Վեն. 1883, էջ 301: Յ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 510:

Վնդ.՝ «Պատմութիւն Ուստիանէ կուսին»: Սկ.՝ «Յայնժամ կայր ի քաղաքն Անտիոք կոյս մի գեղեցիկ յոյժ, դուստր մեծատան, եւ անուն կուսին Ու[ս]տիանէ: Եւ տեսեալ ոմն երիտա|սարդ զնա . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . ի ձեռն Ուստէանէ կուսին եւ աղաւթ|իւք ամենայն սրբոց ար|ձակեալ եւ հեռացեալ եղիցի ծառայն Աստուծոյ, այս անուն, Մըկըրտիչ վարդապետին. ամէն: Թիւի .ռճժէ. ունիսի .ժէ. անպիտան եւ անարժան գծ|ող յիշեա Միւգոն չերէցս»:

31. Թ. 239ա — 240ա՝ Բարսեղ Կեսարացու հարցումները եւ Գրիգոր Նիւսացու պատասխանները:

Հմմտ. Թ. 242ա եւն. (32): Յ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձերագրաց մատենադարնի Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 663 և 797:

Վնդ.՝ «Հարցմունք սրբոյն Բարսեղի առ սուրբ Գրիգոր Աստուածաբանն»: Սկ.՝ «Բարսեղ ասէ. որո՞վ պարծին Հայք: Գրիգոր ասէ. գալըստ|եամբ Յիսուսի ի աշխարհս պարծին Հայք ի մարդեղութիւն, խաչելութիւն: Բարսեղ ասէ. քա՞նի եկաց Ադամ ի դրախտին . . .» եւն.: Վջ.՝ «Բարսեղ ասէ. ո՞վ որ մետօ [= մեռաւ] եւ ոչ հոտաւ: Գրիգոր ասէ. կինն էր Ղովդայ»:

32. Թ. 242ա—250բ՝ Բարսեղ Կեսարացու հարցումները եւ Գրիգոր Նիւսացու պատասխանները՝

Հմմտ. Թ. 239ա եւն. [31]:

Վնդ.՝ «Վարդապետութիւն սրբոյն Գրիգորի եւ սրբոյն Բարսեղի»:

Սկ.՝ «Բարսեղ ասէ. յորժամ ոչ երկինք էին եւ ոչ երկիր եւ յո՞յր վերայ հանգչէր աթոռ աստուածութեանն։ Գրիգոր ասէ. ի վերայ տարրական . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . ըստ չնորհողին չափու այլ ըս|տ իմ փոքր, ընկալ սրտի անաւթ|ոյս, դանդաղկոտ փութոյս»։

33. Թ. 250բ—253բ՝ մի քարո՝զի հատուած։ Սկ.՝ «Զոր աւրհնութիւն աստուածային եւ աղաւթքն սուրբ Լուսաւորչին եւ սուրբ կարապետին եւ սրբոյն Ստ|էփանոսի նախայվկային միշտ եւ հանապազ եկեսցէ եւ հանգ|իցէ ի վերայ ձեր. ամէն» եւն.։ Հատուածի վերջը՝ «Յանուն Լուսիմոսի միայ|նայկեցին, որ կացեալ էր ի ծե|րպս վիմաց. չարչարէին զնայ չար դեւքն եւ երկաթի սրով խո|ցէին զգլուխն եւ ի ժամ վաղճ . . .»։

* * *

ՀԱՄԱՐ 13.

ԹԵՐԹ 55 [դաստարկ 12բ]։ — ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ 22×16 սմ. [գրութիւն երկսիւն, իւրաքանչիւր 17×5 սմ.]։ — ՏՈՂ 27 [ճնշմամբ ուղղահայեաց եւ հորիզոնական գծուած, ապա յղկուած]։ — ՆԻԻԹ թուղթ։ — ԳԻՐ շղագիր։ — ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ կարմիր, 1ա՝ զարդագիր, կարմիր եւ կապոյտ։ — ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ համարեա միշտ։ — ԶԱՐԴ 1ա լուսանցազարդ եւ խորանազարդ, կարմիր եւ կապոյտ։ — ԿԱԶՄ թուղթ։ — ԹՈՒԱԿԱՆ, ՏԵՂ եւ ԳՐԻՉ անյայտ։ — ՎԻՃԱԿ լաւ, բայց պակասաւոր։

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

1. Թ. 1ա — 10ա՝ Իչաւխանի գիրքը բնութեան մասին։

Հմմտ. Գարեգին Զարպհանալեան, Մատենադարան հայկական թարգմանութեանց նախնեաց, Վեն. 1889, էջ 483—484։ Յ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 385—368 և 1094։

Սկ.՝ «Ի սկզբանէ գոյ|ացոյց Աստուած զէսս յոչ էից զտեղի բնակութեան մարդկան կազմեաց ԵՆ [= աչխաւրհ] ձեղմամբ յերկն|ից յօրինեալ։ Եւ յորժամ գոյացուցաւ ի սմա մարդն կենդանեօք, զոր ի պաչտօն նմա հաստատեաց . . .» եւն.։ — Թ. 7ա՝ «Վասն համոց։ Յայտնին. Է. ա փոթոթ. Բ. թըթու. Գ. քաղցր. Դ. դառն. Ե. աղին. Զ. կծու. Է. ալանի եւ անհամն եւ գէրն։ Առաւել հովն առնէ զթըթուն եւ զփոթոթն . . . .» եւն.։ — Թ. 7բ՝ «Վասն գունոյ։ Հաւասարքն առանց զգայութեանց են՝ զոր յստակս կոչեմք, եւ մեծագոյ|նքն եւ փոխունքն . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . Այս|պէս եւ հուր չիջեալ եւ ի բաց եդ|եալ զչարութիւն, լինի օդ։ Այսչափս բաւական լիցի իմաստնոցդ»։

2. Թ. 10ա—12աբ՝ Այլեւայլք:

ա. Թ. 10ա—10բբ՝ «... արութեան իւրոյ գոյացոյց զէսս յոչ էից եւ զերեւելիս մեղուցամբ երկնից փակեաց, որ ունի աստեղ մոլարս ...» եւն.: Վջ.՝ «... որպէս տեսան|ելոց եմք առաջիկայդ օգնութեամբ բարերարին Աստուծոյ»:

բ. Թ. 11ա՝ Խոնարհութեան աստիճանների մասին մի ասացուածք: Սկ.՝ «Քանի՞ են աստիջանք խոնարհութեան: Պատասխանի. բ̄ժան, ասէ սուրբն Բենեդ[իկտոս]. նախ այս է՝ որ ի սրտէ եւ ի մարմնոյ զխոնարհ|ութիւն ցուցանել ...» եւն.: Վջ.՝ «... որպէս եւ այլ մարգարէից մարմինքն ի գեր|եզմանի, բայց զինքեանս ոչ կարացին յարուցանել»:

գ. Թ. 11բ՝ «Զի՞նչ է որ ասէ Եսայի թէ՝ լուր երկինք եւ ունկն դիր երկիր. զի լսելն եւ ունկն դնելն բանականաց եւ զգայնոց է: Պատասխանի. զերկինք եւ զ ȣ̄ [= զերկին] կոչելով ...» եւն.: Վջ.՝ «... եթող զնոսա եւ կամ մոռացօ [= մոռացաւ] զուխտն որ առ հարս նոցա»:

դ. Թ. 12ա—12աբ՝ «Ասէ հայրապետն Ներսէս Տարսոնացին թէ յոլովք յառ|աքինութեանցն զինւորաց ինքնակատարք յամայութեան վայրի լինին ...» եւն.: Վջ.՝ «... եւ մտօոր [= մտաւոր] ջերմա|գոյն եւ անբ̄միջելի [= անընդմիջելի] մշտազեղ արտասւօք»:

ե. Թ. 12աբ՝ «Յոհան Ոսկէբերան հրամայէ, զի չիք ինչ եւ չիք իսկ որ այնպէս անօրէնս եւ անմիտս գործէ ...» եւն.: Վջ.՝ «... վասն որոյ եւ վարձքն մեծ է»:

զ. Թ. 12աբ՝ «Ասէ Զերօնիմոս. ազգ կանանց են դրունք Սատանայի ...» եւն.: «Դարձեալ ասէ Սիկոնդոս փիլիսոփոս՝ զի՞նչ է կին ...» եւն.: Վջ.՝ «... կենդանի չար, բեռն ծանր, իսկ մարդն ըսպասաւոր»:

3. Թ. 13ա—55բ՝ Վարք հարանց-ից մի քանի հատուած: Հմմտ. հմր. 10, 4:

Հմմտ. Գար. Զարպհանալեան, Հայկական մատենագիտութիւն, Վեն. 1883, էջ 337—339. Գար. Զարպհանալեան, Մատենադարան հայկական թարգմանութեանց նախնեաց, Վեն. 1889, էջ 539—553. Յակոբոս Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 295—304:

Սկ.՝ «Եհարց ոմն ցհայրն Անդոնիոս եւ ասէ. զի՞նչ պահեցից, որով հա|ճոյ եղէց Աստուծոյ: Պատասխանի ետ ծերն եւ ասէ. զոր պատուիրեմ քեզ՝ արաս|ջիր. ուր եւ երթիցես՝ զԱստուած ուն|իցես ամենեւիմ[բ] առաջի աչաց քոց ....» եւն.: — 13ա՝ «Եւ երեք բան միւս հայր ասաց, եթէ լաւ համարեա զանարգանս ...» եւն.: —

13ա՝ «Այսպէս ասէր հայրն Պիմէն, թէ ոմն բնակեալ էր ...» եւն.: — 13բա՝ «Ասաց հայր Անտոնիոս, եթէ առաջին հարքն մեր ....» եւն.: — 13բա՝ «Ասաց երանելին Յոհան Ոսկ|էբերանն, եթէ նստելով քոյ ընթերցումն աստուածային գրոց ....» եւն.: — 13բա՝ «Եղբայր ոմն եհարց զհայրն Պիմէն եւ ասէ՝ ասայ ինձ բան, որով կարացից կեալ ...» եւն.: — 13բբ՝ «Եղբայր ոմն եհարց ցծերն, եթէ որպէս եղիցուք յիմար յաղագս Աստուծոյ ...» եւն.: — 14ա՝ «Երանելին Մակար գրել ետուր գիրս ի պէտս յինքեան ...» եւն.: — 14ա՝ «Զծերի միոյ զինչս եւ զգրեանս գողացաւ դրացի իւր ...» եւն.: — 14աբ՝ «Ոմն ի ծերոցն գնեաց կտաւ ...» եւն.: — 14բա՝ «Ասէին վասն հօրն Իսդորի թէ յոր|ժամ ոք երթայր ...» եւն.: — 14բա՝ «Ասէր հայրն Դոյլաս եթէ հատեալ էր բազմաց ...» եւն.: — 14բա՝ «Մեծն Մակար ասէր բ̄ [= ընդ] եղբարս իւր ...» եւն.: — 14բա՝ «Ասէր հայրն Մովսէս որ փախ|չի ի մարդկանէ ....» եւն.: —14բբ՝ «Յոհաննէս կարճոյհասակն ասէ. ո՞վ կամի զքաղաք առնուլ ....» եւն.: — 14բբ՝ «Հարցաւ ոմն բ̄ [= ընդ] ծեր, եթէ բ̄ [= ընդ] յոլ|ով խորհուրդս որպէս կուեսցուք ...» եւն.: — 14բբ՝ «Պատմեր ոմն մեզ ի ծերոցն եթէ էին արք երեք ուսեալք զիմաստութիւն ...» եւն.: — 15աբ՝ «Դարձեալ ասաց եթէ որպէս զամբար մինչ մտեալ ի տուն ....» եւն.: — 15աբ՝ «Ասաց հայրն Եւժենիոս. լաւա|գոյն է մեզ մուրացիկ գոլ միայն ....» եւն.: — 15աբ՝ «Հարցին բ̄ [= ընդ] հայրն Մակար թէ Կ [= որպէս] պարտ է կրօնաւորի կեալ ...» եւն.: — 15աբ՝ «Հարց. զի՞նչ պարտ է առնել մարդոյ, զի եղիցի կրօնաւոր ...» եւն.: — 15բա՝ «Հարց. որո՞վ խորհրդով հանեն դեւք ....» եւն.: — 15բբ՝ «Զի պատերազմէն զերծանել ոչ է կարող ...» եւն.: — 16բա՝ «Եկն ոմն ի Սկիտոյ եւ առեալ իւր առաջնորդ ի մերձակայ վանիցն չոգաւ առ հայրն Արսէնիոս ...» եւն.: — 16բբ՝ «Ասաց հայրն Անդոնիոս, եթէ հնազանդութիւն ...» եւն.: — 17ա՝ «Ասէր հայրն Յակոբ, եթէ տես|ի զմանուկ մի զի էր այրի ուրեմն ...» եւն.: — 17ա՝ «Ասաց եւ հայրն Եպրեպիէ, եթէ ունիցիս յանձին քո զհաւատսն ....» եւն.: — 17աբ՝ «Եղբայր ոմն ասա[ց] ցհայրն Պանբո ...» եւն.: — 17աբ՝ «Ասաց հայրն Զենոն. եթէ կամես|ցի ոք, արագ լըւիցէ Աստուած աղօթից ...» եւն.: — 17աբ՝ «Ասաց դարձեալ եթէ ոք կարդասցէ զԱստուած բոլորով սրտիւ ...» եւն.: 17բա՝ «[Ա]սաց ոմն ծեր եթէ պահեսցէ ոք զանձն ոչ վնասել ...» եւն.: — 17բա՝ «[Ա]սաց ոմն ցհայր Անտոնիոս. աղօթեայ վասն իմ ...» եւն.: — 17բա՝ «[Ը]նտիր միայնակեաց միմիայն աղօթէր մինչեւ ցերեկոյ ...» եւն.: — 17բբ՝ «[Ե]ղբայր ոմն եհարց ցհայրն Աղօթուն եւ ասէ ...» եւն.: —

18աա՝ «[Մ]իայնակեաց ոմն ծեր ետես զդեւ, որ հրաման տայր . . .» եւն.: — 18աա՝ «[Ա]սաց ծերն որ ունի խոնարհ|ութիւն . . .» եւն.: — 18աա՝ »[Ա]սաց ոմն ծեր եթէ կամիք մա|րմնով . . . .» եւն.: — 18աա՝ «[Ա]սաց ծերն եթէ տեսի զեղբայր ոմն՝ զի ուսանէր սաղմոս ի սենեակի եւ եկեալ դիւին ի դուռն մտան|ել իներքս . . . .» եւն.: — 18աբ՝ «[Ե]հարց եղբայր ոմն ցհայրն Սիւղնէ եթէ զի՞նչ արարից զքուն եւ զծուլ|ութիւն . . . .» եւն.: — 18բբ՝ «[Հ]արցաւ եղբայր ոմն եթէ լաւ իցէ ծունդր . . .» եւն.: — 18բբ՝ «[Հ]օրն Մակարի, ասի հարցին ոմանք թէ Կ [= որպէս] պարտ է մեզ աղօթել . . .» եւն.: — 18բբ՝ «[Ե]հարց ոմն եթէ ընդէ՞ր ոմանք դիւրաւ գործեն զգործն Աստուծոյ . . .» եւն.: — 19աա՝ «[Ծ]եր ոմն ձանձրացեալ ի հեռ|ութենէ ջրոյն, զի Ի մղոնաւ հեռի էր . . . .» եւն.: — 19աա՝ «[Ե]կին ոմանք առ հայրն Փիլիկ եւ ասեն. ասայ մեզ բան . . .» եւն.: — 19աա՝ «[Ա]սաց հայրն Անտոնիոս. ոչ թող|ուցու Աստուած . . . .» եւն.: — 19աբ՝ «[Ե]հարց ոմն ցհայրն Անտոնիոս եւ ասէ. զի՞նչ արարից հայր առաւել օգուտ . . .» եւն.: — 19աբ՝ «[Ա]սաց հայրն Եպիփանէ. Քան|անացին աղաղակէր եւ լսելի եղեւ . . .» եւն.: — 19աբ՝ «[Ե]ղբայր ոմն եհարց ցհայրն Կուն|կինոս եւ ասէ, ո՞ր առաքինութիւն մեծ իցէ . . .» եւն.: — 19բա՝ «[Ա]սաց հայրն Յոհանն|էս կարճիկն թէ խոնարհութիւն է դուռն երկնից . . .» եւն.: — 19բբ՝ «[Ա]սաց հայրն Անտոնիոս եթէ տեսի զամենայն որոգայթսն Սատանայի . . . .» եւն.: — 20աբ՝ «[Ա]սաց ծեր ոմն միայնակեաց ցդեւն եթէ ԷԵր [=ընդե՞ր] այսչափ պատեր|ազմիս ԷԸ[= ընդ] իս. դեւ դու . . .» եւն.: — 20աբ՝ «[Ո]մն մի յանապատական միայն|ակեցաց ունէր եղբայր աշխարհ|ական եւ մեռաւ . . .» եւն.: — 20բբ՝ «[Ե]ղբայր ոմն ասէ ցծերն իւր. ասայ ինձ բան, հայր, որով կեցից . . .» եւն.: — 20բբ՝ «[Ա]սաց դարձեալ եթէ սովորեցոյ զմիտս քո . . .» եւն.: — 20բբ՝ «[Ա]սաց ծերն եթէ խոնարհութիւն առանց այլ առաքինութեան կեցոյց . . .» եւն.: — 21աա՝ «[Ա]սաց հայրն Անտոնիոս թէ տեսի ես կրօնաւորս, որ զկնի աշ|խատութեանց . . .» եւն.: — 21աա՝ «[Ա]սաց դարձեալ եթէ հնար է որ|քան քայլս դիցէ . . . .» եւն.: — 21աբ՝ «[Կ]րօնաւոր մի մանուկ ճգնեց|աւ զամս .Ի. ուտելով ի չաբաթ|ուն բըռամբ մի ոսբն . . .» եւն.: — 21բա՝ «[Ա]սաց հայրն Իսիդորէ. որք ԸԱ [= ըստ] օր|ինին ճգնէք . . . .» եւն.: — 21բբ՝ «[Ա]սաց դարձեալ եթէ պարտ է եղբօր զի սիր|եսցէ որպէս զծնօղս . . .» եւն.: — 21բբ՝ «[Ա]սաց հայրն Թէոնայ. թէպէտ եւ ոք ըստանայ զառաքինութիւն ինք|եամբ . . . .» եւն.: — 21բբ՝ «[Ե]ղբայր ոմն եհարց ցհայրն Պիմէն եւ ասէ. զի՞նչ արարից զհոգի իմ . . . .» եւն.: — 22աա՝ «[Ա]սաց դարձեալ. եթէ ոք մտանիցէ ի տ|ուն անուշահոտ խնկեփեցաց . . . .» եւն.: —

22աա՝ «[Ա]սաց ոմն ցծերն. ահայ ես գնամ առ ծերսն . . .» եւն.: — 22աբ՝ «[Ե]հարց եղբայր ոմն եթէ բարւոք իցէ հայր . . .» եւն.: — 22աբ՝ «[Ե]ւ վասն հեղգաց ասացեալ են սուրբ հարքն թէ Կ [= որպէս] հիւանդ . . .» եւն.: — 22բա՝ «[Ա]սէին վասն հօրն Եսայեա թէ երբ|եմն առեալ զզամբեղ իւր եւ գն|աց առ երկրագործ ոմն . . .» եւն.: — 22բբ՝ «[Ա]սաց ծերն. եթէ ոք բնակեաց|է ի տեղի ուրեմն եւ ոչ առնիցէ . . . .» եւն.: — 22բբ՝ «[Հ]արցին ցհայրն Եսաեայ վասն բանին՝ որ ասէ. Հայր մեր որ յերկ|ինս ես . . . .» եւն.: — 22բբ՝ «[Ա]սաց երանելին Զոսիմոս, եթէ եկի ես ի սուրբ քաղաքն Երուսաղէմ եւ եկն առ իս ոմն կրօնաւոր . . .» եւն.: — 23աբ՝ «[Ա]սաց ոմն ծեր. եթէ գնաց եր|բեմն մեծն Բասիլիոս եպիսկոպոս ի վանս միաբանակեցաց եղբարց . . .» եւն.: — 23բա՝ «[Ծ]երոյ ումեմն էր աշակերտ եւ կամ|էր գնայ . . . .» եւն.: — 23բբ՝ «[Ա]սաց հայրն Դիոս եթէ կատ|արեալ հնազանդութիւնն օրին|ակ հնազանդութեանն Աստուծոյ է . . . .» եւն.: — 23բբ՝ «[Հ]այրն Մովսէս գնայր աշակերտիւ միով . . . .» եւն.: — 23բբ՝ «[Ե]ւ տըւեալ եղեւ երբեմն պատ|ւէր յերիցանցն ի Սկիտէ պահել ըզ|չաբաթն ողջոյն. եւ եկին եղբարք ոմ|անք յԵգիպտոսէ առ հայրն Մով|սէս . . .» եւն.: — 24աա՝ «[Ա]սէին վասն հօրն Պափնոտի եթէ ոչ ըմպէր գինի երբէք . . . .» եւն.: — 24աբ՝ «[Ա]յր ոմն ծեր բնակէր յԱսորիս ի վերայ ճանապարհի . . .» եւն.: — 24բա՝ «[Ա]սաց ծեր ոմն եթէ ի գալ հիւր|ոցն կամաւոր պահքն լուծցին . . .» եւն.: — 24բա՝ «[Ի] հայրն Իլարիոն ի պատիւ կոչ|եաց սուրբ հայրապետն Եպիփան եւ եդ առաջի նորա միս զի կէրիցէ . . .» եւն.: — 24բբ՝ «[Ե]ղեւ երբեմն տօն ի սենեակս, եւ ճաշակէին եղբարքն ի միասին . . .» եւն.: — 24բբ՝ «[Ա]սաց ոմն ցհայրն Մակար եթէ ունիմ երեսուն ամ՝ յորմէ հետէ ոչ ճաշակեալ եմ միս . . .» եւն.: — 25աա՝ «[Ա]սաց ծերն թէ յորում աւուրս ոչ կերիցես . . .» եւն.: — 25աա՝ «[Ե]ղբայր ոմն եհարց ցծերն եւ ասէ. են մեզ .Բ. եղբարք . . .» եւն.: — 25աա՝ «[Ե]ղբայր ոմն ոչ երբէք ճաշակէր հաց, եւ եղեւ՝ զի գնաց նայ տեսանել ծեր ոմն մեծ . . . .» եւն.: — 25աբ՝ «[Մ]իայնակեայց մի ամբարտաւան եւ անըզգամ հանապազ խոտ կերակրէր . . . .» եւն.: — 25բա՝ «[Ե]հարց հայրն Յովսէփ ցհայրն Պիմէն եւ ասէ. ո՞րպէս պարտ իցէ պահել հայր . . . .» եւն.: — 25բա՝ «[Ա]սաց եղբայր ոմն եթէ գնամ ես ի վանս ուրեմն, եւ դնեն առաջի մեր կերակուրս . . .» եւն.: — 25բբ՝ «[Ա]սացին ցհայրն Մեգեթի եւ ասեն թէ մնասցէ կերակուր եփեալ . . . .» եւն.: — 25բբ՝ «[Ե]ղբայր ոմն եհարց զհայրն Պիմէն եւ ասէ. ո՞ւմ ումեք անդ իցէ բանն որ գրեալ է՝ թէ մի՛ հոգայք վասն վաղուի . . .» եւն.: — 26աա՝ «[Ո]մն ի Սկիթոյ եկն ի Թիբայիթ եւ

արար բազում աւուրց հաց, որպէս էր սովորութիւն Սկիթացոց . . . » ևն.: — 26աա՝ «[Ա]սաց Բ ևն իամին հայրն. իբրեւ եկայք ի հնձոց ի Սկիտէ, բերին մեզ օրհնութիւն յԱղէքսանդրէ . . . . » ևն.: — 26աբ՝ «[Ե]հարց ումն ցհայրն Աբրահամ թէ ծ [= ծրպէս] պա(ր)տաւորին ը [= ընդ] մեզ դեւք . . . » ևն.: — 26աբ՝ «[Կ]երպարանօք հրեշտակի չոգաւ Սատանայ . . . » ևն.: — 26աբ՝ «[Ե]կն Սատանայ առ Ասրէ [= Արսէն] կերպ|այուսկեալ զինքն ի նմանութիւն առն եւ ասէ ցԱսրէնիոս . . . » ևն.: — 26բա՝ «[Գ]նացեալ երբեմն եղբարք ոմ|անք առ հայրն Անդոնիոս հար|ցանել վասն ցնորից տեսլեանց . . . » ևն.: — 26բա՝ «[Ո]մն եղբայր Սիմոն անուն չոգս [= չոգաւ] առ Անտոն եւ ասէ ցնայ . . . . » ևն.: — 26բբ՝ «[Ա]սաց հայրն Իլարիէս եթէ ծեր ումն օթեւան կալաւ ի տան կոց ի գիշերի . . . » ևն.: — 27աա՝ «]Հ[իւանդացաւ եղբայրն ումն եւ ոչ ոք եկն ի տեսանել զնայ . . . . » ևն.: — 27աա՝ «[Ե]ղբայր ումն ասէ ցծերն եթէ ը|է՞ր [= ընդէ՞ր] վախիմ գնալով յանապ[ատ] . . . . » ևն.:— 27աա՝ «[Ե]ւ ասաց նմա ծերն եթէ Հրէայ ումն . . . » ևն.: — 27աբ՝ «[Հ]այրն Պրուտես եւ աչակերտն իւր տեսին առջ մի գի հարկանէր թաթոխն . . . » ևն.: — 27բա՝ «[Ա]սաց հայրն Մովսէս եթէ պահո|ցուք զպատուիրանս հարցն մերոց . . . » ևն.: — 27բա՝ «[Ա]սէր երբն [= երբեմն] հայրն Մակար վասն աւ|երման ի Սկիտոյ . . . » ևն.: — 27բա՝ «[Ծ]եր ումն աղաչէր զԱստուած գի ցուցէ նմայ տեսանել զդեւս թէ ծ [= ո՞րպէս] լեին . . . » ևն.: — 27բբ՝ «[Ա]սէ մարգարէն Դաւիթ. ակն ունէին յԱստուծոյ փրկել զիս . . . » ևն.: — 27բբ՝ «[Ա]սաց հայրն Բիսարիոն եթէ յորժամ խաղաղութիւն կեանք եւ ոչ ուն|ցեամ պատերազմ . . . . » ևն.: — 28աա՝ «[Ծ]եր ումն ճգնեալ զյոլով ամս եւ պահեալ լինէր ի չնորհացն Աստուծոյ . . . » ևն.: — 28աբ՝ «[Է]ր ումն եղբայր՝ որ բնակէր ի անմեակս եւ յամենայ գ֊ի. ամ զտիս եւ զիչեր յընթերցումն առաջ զրոց . . . » ևն.: — 28բա՝ «[Ց]որժամ նոր եղբարք գային յՀ [= յաչխարհէ] կրճնաւորել . . . . » ևն.: — 28բա՝ «[Ե]հարց երբեմն հայրն Աղօթիոն ցհ|այրն Անտոնիոս եւ ասէ ցնա, որպէս կարաց|իցէ ունել . . . » ևն.: — 28բբ՝ «[Ա]սաց հայրն Նեղոս եթէ եղբայրն կարօտ լինէ եւ խնդրէ ի քէն . . . . » ևն.: — 28բբ՝ «[Ե]հարց ումն եղբայր ցծերն եւ ասէ ծ [= ո՞րպէս] լեցէ, հայր, զի ամենայն տեսանին տեսիլս եւ յայտնութիւնս հրեշտակաց . . . . » ևն.: — 29աա՝ «[Ա]սաց հայրն Պիտիրոն՝ աչակերտ մեծին Անտոն. եթէ ոք կամեցի զդեւս հանել . . . » ևն.: — 29աա՝ «[Ե]ղբայր ումն հարց ցհայրն Պիմէն եւ ասէ. զի՞նչ արարից, հայր, զի պատերազմիմ ես պորնկութեամբ . . . » ևն.: — 29աա՝ «[Ա]սէ եղբայրն եւ ունկի արկանի՛ք մեզս վասն մտածելոյ . . . » ևն.: — 29աա՝ «[Ա]

սաց զարձեալ թէ լեր նման առն անց|աւորի . . . » ևն.: — 29աբ՝ «[Հ]արցաւ ումն ը [= ընդ] ձեր եթէ խորհուրդ պոռնկութեան ունիմ . . . » ևն.: — 29աբ՝ «[Ե]ղբարք ոմանք հարցին ցհայրն Սկ|իտոյ եւ ասեն. եթէ տեսցուք զդեմս գողեցիկս . . . . » ևն.: — 29բա՝ «[Հ]արցին ցծերն վասն խաբէութեանց գիշ|երային . . . » ևն.: — 29բա՝ «[Ա]չակերտ ծերոյ ումնեն պատեր|ազմեալ եղեւ ի պոռնկութենէ . . . » ևն.: — 29բա՝ «[Ա]սաց առաքն Մակար եթէ չար. որ ոչ կատարի՝ չէ չար . . . . » ևն.: — 29բբ՝ «[Ե]ղբայր ումն ասաց ցծեր եթէ կնոջ միոյ ուղեկից լեալ կամեցայ պոռնկ|իլ . . . » ևն.: — 29բբ՝ «[Հ]այրն Պիմէն ասէր յաղագս այսորիկ . . . » ևն.: — 30աա՝ «[Հ]այր Յովսէփ հարց ցհայրն Պիմէն վասն աղաղակի խորհրդոց . . . » ևն.: — 30աա՝ «[Մ]իայնակեացք մի իջանէը ի լեռն|էն եւ հասս հաւատաւոր մի . . . . » ևն.: — 30աա՝ «[Ա]սէին վասն ծերոյ ումնեն մեծի, եթէ զնաց երբեմն ի միաբանաց վանս . . . . » ևն.: — 30աբ՝ «[Ա]սաց հայրն Պիմէն. կրճնաւոր, որ ունկնի մատնուկ ի խայ եւ զիտէ զվնաս մտաց եւ ոչ արտաքոյ զնայ . . . . » ևն.: — 30աբ՝ «[Ա]սաց ծերն եթէ զեւ մի չոգաւ եւ բախեաց զդուռն վանացն . . . » ևն.: — 30բա՝ «[Ա]սէին վասն ծերոյ ումնեն եթէ գնալով ի ճանապարհի հասս զը|հաս ոմից կնոջ եւ ծածկեաց գնայ . . . . » ևն.: — 30բա՝ «[Ա]սաց զարձեալ եթէ նեղեսցին զքեզ չար խորհուրդ քո . . . . » ևն.: — 30բբ՝ «[Ա]սէր հայրն Կասիանէ. եթէ հայրն Մովսէս ուսուցաներ մեզ . . . » ևն.: — 30բբ՝ «[Ա]սաց եւ հայրն Կասիանէ. եթէ բնակի մանուկ ը [= ընդ] ծերոյ՝ զոր տակաւ լոկ ի խոտս կորըստան . . . » ևն.: — 31աա՝ «[Ի]անգի եղբայր ումն երկիւղ Աստուծոյ նեղեալ եղեւ ի պոռնկական խորհրդոյ, չոգաւ առ ծեր ումն . . . . » ևն.: — 31բա՝ «[Պ]ատմէին մեզ զեղբօրէ ոմանիկ, որ անկաւ ի մեղս եւ գնացեալ առ հայրն Դ.ովս . . . » ևն.: — 31բա՝ «[Ե]ղբարք երկք գնացին առ հայրն Աքիլաս եւ աղաչեցին գնայ . . . » ևն.: — 32աա՝ «[Ե]ղբայր ումն եկն առ հայրն Պիմէն եւ ասէ ցնայ. սերմանեցից զարտ . . . » ևն.: — 32աբ՝ «[Ա]րձնէն զհեթանոս եւ զկախարդս ընսան ասէր . . . » ևն.: — 32բա՝ «[Ե]ղբարք երկու գնացին ի քաղաքն վաճառել զձեռագործս իւր|անց . . . » ևն.: — 32բբ՝ «[Ա]սաց հայրն Յոհաննէս կարճ|ագլուխն. զոր օրինակ ոչ կարէ|մ է չինել տուն ի վերուստ եւ վայր, այլ ի հիմանէ սկսեալ . . . » ևն.: — 32բբ՝ «[Ե]ղբայր ումն եհարց ցհայրն Պիմէն եւ ասէ. արք երկու էին առ մեզ . . . . » ևն.: — 33աա՝ «[Ա]սաց ումն ծեր եթէ աղօթեմք առ Աստուած եւ ասեմք՝ մի՛ տաներ զմեզ ի փորձ|ութիւն . . . » ևն.: — 33աա՝ «[Յ]աւուրս Մօրկայ այր մի Մեսիդ անուն գիւղի, որ զբազումս կորուս|անէր յաղանդ իւր ի ծածուկ . . . » ևն.:—

33բա՝ «[Ա]սաց ոմն ծեր եթէ ոչ չարժէր ի հողմոյ ծառ ոչ մեծա-
նայր ....» եւն.: — 33բա՝ «[Ծ]եր ոմն երեւելի էր ի Թեբ|այիթ.
սովորութիւն էր միշտ յամէն երեկոյի՝ զի խրատէր զաշակերտն
....» եւն.: — 33բբ՝ «[Ե]ղբայր ոմն նեղեալ ի խորհրդոց կա-
մէր ելանել ի միաբանակեցայց վանիցն ....» եւն.: — 33բբ՝
«[Է]ր ոմն ծեր եւ ունէր աշակերտ լաւ եւ նեղեալ եհան զնայ ի
խցէն եւ վարեաց ....» եւն.: — 34աա՝ «[Ո]մն եղբայր գնաց առ
ծերն Աքիլաս եւ ետես զնայ զի արիւն եթուք ը̄ [= ընդ] բե-
րանն ...» եւն.: — 34աա՝ «[Ա]սաց ծերն եթէ դիպեսցի քեզ փոր-
ձութիւն, մի՛ ելցես վասն այնորիկ ի տեղոյն ...» եւն.: — 34աբ՝
«[Մ]ի ոմն զայրացկոտ յոյժ տրտմէր յեղբարցն եւ ասաց. երթայց
յայս ինչ տեղի անապատ, որ ոչ կայցէ ոք պատճառ բարկութեան
...» եւն.: — 34աբ՝ «[Ա]սաց դարձեալ ծերն եթէ վասն այս|որիկ
ոչ ճանաչեմք զչափ մեր ...» եւն.: — 34աբ՝ «[Ա]սաց եւ հայրն
Իպիրիքսէ. ոմն ի ծերոցն հարցեալ եղեւ թէ զի՞նչ արարից զծոյլ
եւ զքնեայ անձնս ...» եւն.: — 34բա՝ «[Ա]սաց դարձեալ թէ յա-
մենայն փորձութիւնս, որ դիպեսցեն քեզ ....» եւն.: — 34բա՝
«[Ե]ղբայր ոմն եհարց ցհայրն Պիմէն եւ ասէ եթէ տեսից ինչ
գործ, պարտ է զի պատմեցից զնայ ...» եւն.: — 34բա՝ «[Ա]սաց
հայրն Եսայիաս. սիրես|ցես դու զլռութիւն առաւել քան զխօսել
....» եւն.: — 35աա՝ «[Ա]սէին վասն հօրն Պիմէնի եթէ ոչ
երբեք կամէր տալ զբան իւր ի վերայ բանի այլում ծերոյ ...» եւն.:
— 35աա՝ «[Ե]հարց ոմն ցհայրն Պիմէն եւ ասէ. հայր, բարի՞ իմն է
գովել զն|կերն ...» եւն.: — 35աբ՝ «[Ա]սաց հայրն Անտոնիոս.
յորժամ ոք ծածկեսցէ զյանցանս եւ զմեղս ընկերին ...» եւն.: —
36աա՝ «[Հ]արցաւ ոմն եթէ զի՞նչ է բանն՝ որ ասէ թէ ամենայն
դատարկ բանի համ|արս տալոց էք ...» եւն.: — 36աա՝ «[Ե]հարց
ոմն եթէ զի՞նչ է չարախօսութիւն ...» եւն.: — 36աբ՝ «[Ե]ղբայր
ոմն գնաց առ ծեր ոմն եւ ասէ թէ զի՞նչ արարից, հայր, զի խոր-
հ|ուրդք իմ նեղեն ...» եւն.: — 36աբ՝ «[Կ]րօնաւոր ոմն ժրաջան
ի ժամ առնելոյ զաղօխս [= զաղօթս] ունէր սար|[36բա]սուռ եւ
գլխացաւ ...» եւն.: — 36բա՝ «[Ա]սէին վասն ծերոյ ումեմն եթէ
յորժամ ասէին խորհուրդք իւր ...» եւն.: — 36բա՝ «[Ո]րսորդ ոմն
յանապատին տես|եալ երբեմն զհայրն Անտոն զի ուր|ախանայր ընդ
եղբարսն ...» եւն.: — 36բբ՝ «[Հ]այրն Աբրահամ հաց ոչ ուտէր
եւ գեղեցիկս գրէր ...» եւն.: — 36բբ՝ «[Ա]սաց ծերն եթէ անձն,
որ բանք միայն ունիցի եւ գործ ոչ, նման իցէ նայ ծառոյ, որ ու-
նիցի տերեւ եւ պտուղ ոչ բերիցէ ....» եւն.: — 36բբ՝ «[Ա]րդ
գնացեալ երբեմն եղբարք երեք ի Սկիթէ եւ երթեալ առ ծեր ոմն
...» եւն.: — 37աա՝ «[Ե]րբեմն հայրն Անտոն աղօթէր ի խրճիթն

իւր եւ եղեւ առ նայ ձայն ...» եւն.: — 37աբ՝ «[Գ]նացեալ եր-
բեմն հայրն Իսահակ առ հայրն Պիմէն եւ տեսեալ, զի արկանէր
սակաւ ջուր ...» եւն.: — 37աբ՝ «[Ծ]եր ոմն ուտէր երիս տաք-
սիմատս [= պաքսիմատս] եւ եկն առ նայ հիւր ....» — 37բա՝
«[Ա]սաց ծերն եթէ տեսանես զեղ|բայրն քո մեղուցեալ ինչ ...»
եւն.: — 37բբ՝ «[Հ]այրն Իսահակ գնացեալ ի վանս ...» եւն.: —
37բբ՝ «[Ա]սէր հայրն Մովսէս թէեւ մեռ|անիս յեղբօրէն դու
մի՛ բնաւ դատեր զնայ ....» եւն.: — 38աա՝ «[Ծ]եր ոմն նստէր ի
լերինն Անտիոք|այ եւ ունէր զոմն եղբայր բնակակ|ից իւր ....»
եւն.: — 38աբ՝ «[Կ]րօնաւոր ոմն եղեւ ը̄ [= ընդ] կնոջ զի լու|ա-
նայր զինքն ...» եւն.: — 38աբ՝ «[Ա]սաց ծեր եթէ էր ոմն մի-
այնա[կ]եաց [38բ], որ արար չնութիւն երեք տարի ...» եւն.: —
38բբ՝ «[Ա]սաց հայրն Եղիայ եթէ տես|ի զեղբայր ոմն զի ունէր
զինի դըդմով գողացեալ ...» եւն.: — 38բբ՝ «[Ե]ղեւ երբեմն ժո-
ղով մեծ ի Սկիտէ ...» եւն.: — 39աա՝ «[Ա]սաց ծերն եթէ եղբայր
ոմն անարգեալ յումեքէ ասաց ....» եւն.: — 39աա՝ «[Մ]երձ առ
ծեր ոմն բնակեալ էր եղբայր ոմն ծոյլ ի ջանս կրօնաւոր|ականս
...» եւն.: — 39աբ՝ «[Ա]սաց հայրն Եսայիաս եթէ յոր|ժամ ե-
կեսցէ ի միտս քո ...» եւն.: — 39աբ՝ «[Ա]սէին զհաւրէ ումեմն
մեծէ եթէ յորժամ զայր ոք առ նայ հարցան|ել ինչ բան ....»
եւն.: — 39աբ՝ «[Ե]ղբայր ոմն եհարց Սիսոյի եւ ասէ. զի՞նչ ա-
րարից, հայր, զի անկայ ի մեղս ...» եւն.: — 39բա՝ «[Հ]աւատոյ
հին սառայ ասաց ընդ քոյրս իւր ....» եւն.: — 39բա՝ «[Ա]սաց
ցաբբայն Մինովս զինւոր մի ...» եւն.: — 39բբ՝ «[Ե]ղբայր ոմն
ասէ ցհայրն Պիմէն եթէ մեղս մեծս գործեցի ....» եւն.: —
39բբ՝ «[Ե]հարց եղբայր ոմն ցծեր եւ ասէ թէ յորժամ անկանիմ ի
մեղս ....» եւն.: — 40աա՝ «[Ա]սաց հայրն Պիմէն եթէ կամք
մարդոյն պարիսպ պղընձի է ...» եւն.: — 40աա՝ «[Ե]ղբայր ոմն
անկեալ ի մեղս եւ ապաշխարէր, եւ եղեւ ...» եւն.: — 40աա՝
«[Ա]սէին վասն հօրն Սիսոյի, եթէ հիւ|անդացաւ երբեմն ...» եւն.:—
40աբ՝ «[Ե]ղբայրն Պիմէնի՝ Յոբ դիպեցաւ հիւանդի միոյ ....»
եւն.: — 40աբ՝ «[Ա]սաց հայրն Եպերիքսէ եթէ աղօ|թք սուրբ
եղիցին ....» եւն.: — 40աբ՝ «[Ա]սի Անանիայ վարդապետն թէ
օրինակ արայ քեզ ....» եւն.: — 40բբ՝ «[Ա]սաց ծերն. եթէ ոք
կորուսան|է ոսկի եւ արծաթ ...» եւն.: — 40բբ՝ «[Ա]սաց ծերն.
եթէ զայ քեզ արտասուք զամենայն գործս քո ....» եւն.: —
40բբ՝ «[Ա]ռ ծերոյ ոմն սրբոյ մերձ կացեալ դեւն ի ժամ ելանելոյ
....» եւն.: — 40բբ՝ «[Ա]սաց հայրն Պիմէն. եթէ սկսան|իցես
գործել զբարին ...» եւն.: — 41աա՝ «[Ա]սաց հայրն Նեղոս. եթէ
չուն|իս քեզ աղօթս հոգեւորս ...» եւն.: — 41աա՝ «[Ե]ղբայր ոմն

եհարց զհայրն Յովսէփ եւ ասէ. զի՞նչ արարից, հայր, զի ոչ եմ կարող ճգնել . . .» եւն.: — 41աբ՝ «[Ա]սաց ծերն. եթէ կամիցես գիտել թէ արար Տեր ը [= ընդ] քեզ ողորմութիւն . . .» եւն.: — 41աբ՝ «[Հ]արցաւ եղբայր ոմն ծերն միոյ եթէ կամիմ մարտիրոսավասն Աստուծոյ . . . .» եւն.: — 41աբ՝ «[Ա]սաց դարձեալ. եթէ մարդ որ կամաւ տայ զանձն իւր . . . .» եւն.: — 41բա՝ «[Ա]սաց ոմն ծեր. եթէ որպէս ամենայն մեղք արտաքոյ մարմնոյ են, իսկ որ պոռ|ընկի . . .» եւն.: — 41բա՝ «[Ա]սաց դարձեալ. եթէ պարտ է կրօնաւ|որին աղօթս առանձնակիս ստանեալ . . . .» եւն.: — 41բա՝ «[Զ]որս մոնոզոն ուխտեցին կալ ի միասին ի մի վայրս . . .» եւն.: — 42աա՝ «[Ե]րկու կրօնաւորք ուխտեց|ին առ իրեարս եւ ստացան ճգն|ութիւնս խիստս . . .» եւն.: — 42բա՝ «[Ե]ւ ասացեալ են սուրբ հարքն թէ վասն աղօթից եւ ուխտից ոչ է պարտ ի հեռագոյն տեղիս գնալ . . . .» եւն.: — 42բա՝ «[Ե]ղբայր ոմն եհարց ցծերն եւ ասէ. զի՞նչ իցեն եւ այն եղբարք՝ որ չրջին յամենայնի . . .» եւն.: — 42բբ՝ «Ասացին քեզ եւ օրինակ սոցին որ եղեւ այս յաղագս մեր: Ծեր ոմն էր սուրբ եւ հաճոյ Աստուծոյ, որ էր հայր հասարակաց վանից . . . .» եւն.: — 43բա՝ «[Ս]ուրբն Կիւրեղ Աղէքսանդր|ացին հարցեալ եղեւ վասն միակեցաց եւ բազմակաց եղբարց . . .» եւն.: — 43բբ՝ «[Հ]այրն Ղովտ հարցեալ եղեւ ի Պետրոսէ թէ կամիմ առ միաբան|ակեացս երթեալ Ֆ [= ո՞րպէս] կացից անդ . . .» եւն.: — 43բբ՝ «[Բ]անզի ոմն միայնակ|եաց եհարց զաշակերտն իւր. որդեակ, ասէ, յառաջին աւուրն յե՞րբ եկիր առ իս . . . .» եւն.: — 43բբ՝ «[Ե]ղբայր ոմն եհարց Զոյիլէ եւ ասէ հայր, եթէ դիպեաց|իմ ուրէք եւ կերայց երից հացս . . . .» եւն.: — 44աա՝ «[Ա]սաց հայրն Պիմէն եթէ Նայ|բուզարդան եկեալ ոչ էր, ոչ էր այր|եալ տաճարն Աստուծոյ . . . .» եւն.: — 44աա՝ «[Ա]բբան Թէոդորոս ի Սկիւթ եղեւ սարկաւագ եւ երկեաւ աս|տիճանէն . . .» եւն.: — 44աբ՝ «[Ա]ռեալ երբեմն հայր Անտոն|իոս ի ձեռն իւրում նամակ գրեալ ի Կոստանդիանոսէ արքայէ եթէ՝ եկ առ իս ի Կոստանդինուպօլիս . . .» եւն.: — 44աբ՝ «[Ե]ղբայր ոմն տարակուսեցաւ ի բանս ինչ գրոց եւ խնդրեաց . . .» եւն.: — 44բբ՝ «[Ե[ղբայր ոմն եհարց ցհայրն Ամոն եւ ասէ. ընդէ՞ր է այս, զի առնէ մարդ բարի ինչ գործ . . .» եւն.: — 44բա՝ «[Հ]այեցաւ երբեմն հայրն Անտոնի|ոս ի դատաստանս Աստուծոյ եւ ասէ. Տեր ո՞րպէս իցեն՝ զի ոմանք փոքր ինչ աւուրբք կեան եւ մեռանին, եւ այլք . . . .» եւն.: — 44բբ՝ «[Ի] ժամանակաց անտի ի Մովսէս|է մարգարէէ, որ զօրէնս առ եւ ետ որդոցն . . .» եւն.: — 45աա՝ [Ա]յլ եւ տեսցես ի գիրս երան|ելոյն Եզրի թէ որպիսի աղերսան|օք . . . .» եւն.: — 45աբ՝ «[Ժ]ողովեցան երբեմն հարքն

Ըս|կիտոյ եւ արարին խնդիր վասն Մելք|իսեդեկի թէ ո՞վ էր . . .» եւն.: — 45աբ՝ «[Ե]կին երբեմն ոմանք առ հա|յրն Զենոն եւ հարցին վասն բանին այն|որիկ, եթէ զի՞նչ է որ ասէ Յոբ, թէ եւ ոչ երկինք . . . .» եւն.: — 45բա՝ «[Ե]ւ ասէին զհօրէն Զենոնէ եթէ փոքր ինչ ուսեալ էր ի գրոց . . .» եւն.: — 45բա՝ «[Ե]հարց ոմն ը [= ընդ] իմաստուն բժիշկ մի եթէ ամենայն ցաւոց դեղ գիտե՞ս. եւ նայ՝ ասէ յոյժ գիտեմ . . .» եւն.: — 45բբ՝ «[Հ]արցին ոմանք ի հարցն Աթ|անասիոս Աղէքսանդրու եպ|իսկոպոսն եթէ ո՞րպէս հաւասար է Որդի Հօր . . . .» եւն.: — 45բբ՝ «[Ե]ղբայր ոմն եհարց ցհայրն Սիսին եւ ասէ. տանջիմ, հայր, վասն Երր|որդութեանն . . .» եւն.: — 46աա՝ «[Ա]սէ ոմն ի հարանցն. եթէ ոմն իմաստասէր Տիւլիւս անուն գրեալ է . . .» եւն.: — 46բա՝ «[Գ]րէ ոմն ծեր՝ որ եւ հոգեւոր տեսութեանցն արժանացեալ էր . . . .» եւն.: — 47աա՝ «[Ա]սէր ոմն ի հար(ց)անցն եթէ նստ|էին Երբեմն ծերք ի միասին խօս|էին վասն չահու անձանց . . .» եւն.: — 47աա՝ «[Պ]ատմեաց մեզ աշակերտն Բիս|արիոնի եթէ երթայեաք երբէմն ը [= ընդ] եզր ծովուն . . . .» եւն.: — 47աբ՝ «[Ա]սաց ծէրն եթէ գիտէ ոք տեղի, որ լաւ է հոգոյ եւ ոչ գնայ անդ վասն պիտոյից . . . .» եւն.: — 47աբ՝ «[Ե]ղբայր ոմն ի սովու տանէր մօր իւրոյ հաց . . . .» եւն.: — 47աբ՝ «[Է]ր ոմն կրօնաւոր, որոյ էր հա|յր զռեհիկ աղքատ . . . .» եւն.: — 48աա՝ «[Ե]ւ կրօնօր ոմն էր Թեբայիդայ եւ առեալ էր չնորհոյ Աստուծոյ . . .» եւն.: — 48աբ՝ «[Ա]սէին վասն հօրն Զենոնի, եթէ ոչինչ առնոյր զումեքէ . . .» եւն.: — 48բա՝ «[Ա]սաց ծերն եթէ խնդրեաց|ես յումեքէ ինչս . . .» եւն.: — 48բա՝ «[Ծ]եր ոմն ի ժամ աղօթիցն մեծ չնորհս տեսանէր . . . .» եւն.: — 48բբ՝ «[Մ]իայնակեաց ոմն անկեալ էր յագարակ Կոստանդինուպօլսի յաւուրս Թէոդոսի նորոյ թագաւորի . . .» եւն.: — 49աա՝ «[Ա]սաց հայրն Պիմէն եթէ կամիս ծանօթ լինել Աստուծոյ, անծանօթ լեր ի մ|արդկանէ . . .» եւն.: — 49աա՝ «[Ե]հարց հայրն Թէոդորէ ցհայրն Պամբոյ եւ ասէ. զի՞նչ արարից . . .» եւն.: — 49աբ՝ «[Ե]ղբայր ոմն եհարց ցհայրն Պիմէն եւ ասէ ցնայ եթէ տայցեմ եղբարցն հաց սակաւ մի . . .» եւն.: — 49աբ՝ «[Ա]ղքատքն գային ի տէրունոյթքն եւ խնդրէին ողորմութիւն . . .» եւն.: — 49բբ՝ «[Ա]սէին զհօրէն Սրապիոնէ եթէ դիպեսցաւ նմա յԱղէքսանդրեայ մերկ ոմն . . .» եւն.: — 50աա՝ «[Ա]սաց ծերն. եթէ ոք ինչ խնդր|է ի քէն եւ դու բռնագատեալ . . . .» եւն.: — 50աա՝ «[Է]ր ոմն յԱղէքսանդրիայ այր մեծատուն յոյժ . . .» եւն.: — 50բա՝ «[Ա]բբայն Պօղոս պատմեաց եղ|բարցն, եթէ դուստր իմ . . .» եւն.: — 50բբ՝ «[Մ]ագիստրոս ոմն գնայր հրամ|անաւ թագաւորին ի գործ . . .» եւն.: — 51աա՝ «[Ա]սեն վարդապետք թէ կան

մարդիք՝ որ ողորմած են եւ . . .» եւն.։ — 51աբ՝ «[կ]ին մի պատմեաց զրուցասրութեամբ . . .» եւն.։ — 51բա՝ «[ե]զբայր ումն հարց ցծերն եւ ասէ. անուն է մեծ առաջի Աստուծոյ վասն իչխանութեան այլոց . . . .» եւն.։ — 51բբ՝ «[Ա]սաց հայրն Յովսէփ եթէ բազում տեսակք են ողորմութեան . . . .» եւն.։ — 52աբ՝ «[Ա]ռ հայրն Լուկիոս եկեն երբեմն ծերք ոմանք, որ աղօթասուրք կոչէին . . . .» եւն.։ — 52բա՝ «[Պ]ատմեաց մեզ հայրն Դանիէլ եթէ էր ումն քարահատ եւ լուժի ան|ուն . . . .» եւն.։ — 53աբ՝ «[Ի]աղաք մի կայր թագաւորի ումեմն յայժ հռչակաւոր վեղեցկութեամբ . . . .» եւն.։ — 53բա՝ «[Ա]սաց ումն ծեր եթէ մեծ բարի է խոկալ եւ խորհել յօրէնս Աստուծոյ . . . .» եւն.։ —53բբ՝ «[Լ]աւ է յըստակ խորհրդով ննջել քան պիղծ խորհրդով աղօթս մատուցանել . . .» եւն.։ — Վջ.՝ [55բ] «եւ զինչ աւելի է ապայ զկեղծաւորքն, որ ինքեանք բարի գործ ինչ ոչ ունի|ն, այլ պարսաւ ասէր եղեալ . . . . .» եւն.։

* * *

Թերթ 226 եւ 2 կազմի մազաղաթեայ թերթ։ — ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ 14× 10 սմ. [գրութիւն միասիւն, 11—12×7—8 սմ.]։ — ՏՈՂ. 14—17 [ճնշամբ ուղղահայեաց եւ հորիզոնական գծուած, ապա յղկուած]։ — ՆԻՒԹ բուղթ։ — ԳԻՐ բոլորագիր։ — ՎԵՐՆԱԳԻՐ մասամբ կարմիր։ — ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ մասամբ կարմիր, թերթ 9ա եւ 27բ՝ սեւ զարդագիր։ — ԲԱՒԱՆԴԱՏՈՒՄ համարեա միշտ։ — ԿԱԶՄ փայտեայ, կաշեպատ [տախտակների մէկը պակաս է]։ — ԹՈՒԱԿԱՆ, ՏԵՂ. եւ ԳՐԻՉ անյայտ։ — ՕՐԻՆԱԿԻ ՏՈՒՈՂ. Յովհաննէս աբեղայ [տես թերթ 131ա, համ. 21]։ — ԳԾՈՂ. Ախմար [տես թերթ 131ա, համ. 21]։ — ՎԻՃԱԿ վաս։ Սկզբում կազմի տախտակը եւ բազմաթիւ թերթեր պակաս են, թերթ 45 եւ 46-ի միջ, 55 եւ 56-ի միջ 64 եւ 65-ի միջ, 91 եւ 92-ի միջ մէկը, թերթ 183 եւ 184-ի միջ եւ 207 եւ 208-ի միջ երկու հատ պակաս են։

ՄԱՏԵԱՆՆ Է

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

1. *Թ. 1ա—15բ՝ Մխիթար վարդապետի ճառերը Քրիստոսի բնութեան եւ մարմնաւորութեան մասին։*

ա. Թ. 1ա—6ա՝ ճառի մի հատուած։ Սկ.՝ «. . . . . լոյսափայլ եւ մեծ[ախրա]չ յարութեանն իւրոյ ի կեանսն յաւիտենական|ս եւ ի միչանչենաւոր երանութիւնս։ ·լբ. Եւ զարձեալ արար ինքեան նման զի եղիցի մեզ նման, զի արասցէ զարձեալ ինքեան նման հան|զերձեալ յարութեանն իւրում։ ·լգ. Որդին Որդի եղեւ եւ Հայրն՝ Հայր եւ Հողին՝ Հողի։ Որդին Աստուծոյ Որդի մարդոյ եղեւ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . եւ եթէ զմին ի սոցանէ ի վայր կո|րծանես խաւարային մտաւք եւ ամենայնին ես ապականիչ ամբարչա|եալ հոգով»։

բ. Թ. 6ա—9ա՝ Վնգ.՝ «Նորին Մխիթար վարդապետի» Սկ.՝ «Առաջին արարչագործութիւն զոր արար միածին Բանն Հաւր. ըստ որում

ասէ Մովսէս։ Ի սկզբանէ արար Աստուած զերկին եւ զերկիր. եթէ՝ Յաշխարհի էր եւ աշխարհ նովաւ եղեւ. եւ այս ըստ կ|ամացն Հաւր . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . զնոյն արար հաւա|տարիմ, զի ի սկիզբն լինելութեան մար|դկան ասաց Աստուած՝ Աճեցէք եւ բազմա|ցարուք. եւ՝ Հող էիր եւ ի հող դարձցիս։ Որում փառք եւ երկրպագութիւն ընդ Հաւր եւ ամենասուրբ Հոգոյն յաւիտենից յաւիտեանս. ամէն»։

գ. Թ. 9ա—15բ՝ Վնգ.՝ «Նորին Մխիթար վարթապետի»։ Սկ.՝ «Բանն Աստուած Որդ|ին Հաւր միածին արարչագոր|ծեալ զերկինս եւ զերկիր եւ ի սմ|անէ բղխեցուցեալ զբոյսս եւ զ|տունկս եւ զզանազան սեռս կ|ենդանեաց, ընդ որս եւ զտեսա|կս . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . եւ ի գովեստս ինքեան յա̅ [= յամենայն] էից արարածոց իւրոց ընդ Հ|աւր հզաւրի եւ ամենասուրբ Հո|գոյն յաւիտեանս յաւիտենից. ամ|էն»։

2. Թ. 15բ—17ա՝ Հարցումներ եւ պատասխաններ աստուածաբանական նիւթերի մասին։ Սկ.՝ «Զի՞չ մտօք ասեմք մեռ[ել]ոցն ամբի|ծք։ Պատասխանի։ ՅԱդամայ գերեզմանին վերայ ասացեալ է Դօրիթ [= Դաւիթ]. վասն այնորիկ շատ օ|րէնք եւ պատվիրանք կայ ի նմա եւ ճանապարհ, զոր [Ա]դամ ոչ պահեաց . . . .» եւն.։ Վջ.՝ «. . . Մարկոս Աղէքսանդրիայ, Շմօոն [= Շմաւոն] նա|խանձայոյզ յերկիրն Վիրիկոց, Յակոբ|ոս Ալփեայ չերեւի ուրեք»։

3. Թ. 17բ—27ա՝ Քաղկեդոնի ժողովի պատճառը։ Սկ.՝ «Եւ առաքեաց կոչեաց զամենա|պիղծն Փլաբիանոս, եւ յորժամ լուաւ զերկաբնակ դաւանութիւն նորա, յոյժ հաճեցաւ ընդ պզծա|լի բանս դիւաբերան հայհոյու|թեան նորա։ Եւ ասէ Փլաբիանոս ցԼեւոն, եթէ Նեստորական ասա|ց զքեզ Դէոսկորոս եւ ընդ նմին նզովեաց զքեզ եւ զամենայն հաւան|ալսն քո։ Իսկ Լեւոն անկեալ ի մեծապէս տարակոյսս, խնդրէր հնարս իմանալ՝ որով կարասցէ ընկենուլ զսուրբն Դէոսկորոս ի պա|տուական աթոռոյն։ Յայսմ ժամանակի ի պատճա|[18ա]ռս աղաւթից գնացին ի Հռոմ՝ կին թագաւորին Թէոդոսին փոքու եւ Պողքեր քոյր նորա . . .» եւն.։ Վջ.՝ «Որ թէպէտ յետոյ եւ յառաջոյ եղեւ սքանչելի իրք տեսլեանց, սակայն մեք մի՛ հասց|ուք զաստուածային բանս պատգամաց սրբոյ առն Աստուծոյ Յոհաննու . . . . է»։

4. Թ. 27բ—53բ՝ Խրատներ հաւատի մասին։

Հմմտ. Բանք խրատականք վասն հաւատոյ զոր յայտնեալ է հոգին սուրբ աստուածասէր արանց աւգտակարք ի ժամանակս ժամանակս. [Գիրք Թղթոց, Թիֆլիս 1901, էջ 510—525]։

Սկ.՝ «Պատմեաց մեզ հայրն մեր եւ հայրապետն սուրբն Պետրոս, թէ սկիզբն աղանդի|ն Քաղկէդոնի Ն[ե]ստորիոս եղեւ։ Քանզի էի ես, ասէ, ի Կոստանդին|ուպաւլիս, ի տաւնի սրբոց քառ|ասնիցն, եւ էաք յաւաք եկեղե|ցին. հայեցաւ Նեստոր ի պա|տկեր Տիրամաւրն եւ ասաց. Ո՛վ Մարիամ, մի՛ պարծիր թէ զԱստուած ծընար, զի դու մարդ ես, եւ մարդ ծն|ար, որպէս ասաց . . . .» եւն.։ — Գիրք թղթոց՝ ԼԲ, ԼԴ, ԼԵ, ԼԶ, ԼԸ, ԼԹ, ԽԱ, ԽԴ պակաս են, յետոյ ԽԷ մինչեւ ԾԲ «. . . . եւ բուռն հարեալ զուրարէն Յուբնաղայ պա . . . . .» դուրս է հանուած, յետոյ ԾԶ եւ Հ պակաս են, յետոյ՝ [Թ. 51ա] «Սուրբն Տիմոթէոս պատմեաց հօրն Յոհ|աննու, յորժամ յաքսորս էր . . . .» եւն.։ — 51բ՝ «Պոտիմոն միայնաւոր Սկիւթացի եկն յԵգիպտոս . . . .» եւն.։ — 51բ՝ «Սարկաւագ ոմն Վասիլ անուն աշակերտ Պետրոսի Թեսբացւոյ . . .» եւն.։ — 52բ՝ «Զուրախութիւն մարմնական տրտմու|թիւն հոգոյ . . .» եւն.։— 52բ՝ «Պատմեաց մեզ ոմն սարկաւագ, թէ յուսկ յետոյ քան զռո [= զօրինակ] այս է խրատական բանքն երանելի վարդապետին Մխիթարայ ի ժամ վախճանի նորա ի հարցանելն մեր զնա վասն վարուց առաքինութեան, թէ ո՞րպէս կարող իցէ ոք ելանել յաշխ|արհէ եւ ծառայել միայնոյ ճշմար|տին։ Եւ նա սկսաւ խաւսել բանս երիս, որով կարողասցի ոք զերծանել [53ա] [պ]ատրողականս կենաց։ Նախ եւ ա[ռա]ջին՝ պարտ է ատել զսէր աշխարհ[ի]ս, քանզի թշնամի եւ դաւաճանող է ճշմա|րիտ սիրոյն Աստուծոյ. զտ̅ [= զամենայն], որ սիրէ զաշխարհ, թ|շնամի առնէ զանձն Աստուծոյ։ Իսկ երկրորդ թէ պարտ է սիրել առն զընկեր իւր ըստ անձին, որ առաւել քան զպատարագ եւ զզոհս մերձաւոր առնէ զնա սիրոյն Աստուծոյ, եւ մի՛ յաչ|աղել եւ մախանալ, որով յետնեալ գտան ի հաւատոյ, որք այնպէսն գնացին։ Բայց երրորդն ըստ այսմ աւրինակի թէ արժան է եւ պարտ զժամ վախճանի եւ զօր մահու եւ հանապազ տպաւորել առաջի աչ|աց եւ ոչինչ ջանալ եւ հոգալ զաշխարի, ըստ որում եւ առաք հրաման ի Տեառնէ, բայց մի|[53բ]այն զմինն եւ այս տ̅ [= ամենայն] յաւելցի մեզ։ Եթէ ոք յերիցս այսոցիկ վերջասցի, կար|ող է նա ճշմարտապէս ծառայել սիրոյն Աստուծոյ եւ ելանել յաշխարհէ։ Եւ կաց|ին մինչեւ ցայս վայր խրատական բա|նք երանելոյն, եւ աւանդեաց զո|գին ի փառս Աստուծոյ. ամէն»։

5. Թ. 53բ—56ա՝ Հարցումներ եւ պատասխաններ փիլիսոփայական նիւթերի մասին։ Սկ.՝ «Էակ յեակի՞ միաւորութիւնն թէ ոչ յէակի։ Պատասխանի. [illegible]ակ յէակի, եւ միացեալ էակքն։ Հարց. Եթէ միութեամբ մնա[illegible]ակքն, վասն է՞ ոչ երկուս։ Պատասխանի.

Ուր միութիւն, անդ ոչ երկութիւն . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . [56ա] միաւորութեամբ։ Որում փառք ընդ Հօրն եւ ամենասուրբ Հոգւոյն յաւիտեանս. ամէն»։ Թերթ 55 եւ 56-ի մէջ մէկ հատ պակաս է, 55բ-ի վերջն է՝ « , . . կրեաց միութեամբ, եւ ոչ երկուս . . . .»։

6. *Թ. 56ա—63ա՝ Նեղոսի խրատներէն մի տասբեր խմբագրութիւն եղնիկ Կողբացու անունով։*

Հմմտ. Եղնըկայ Կողբացւոյ Բագրեւանդայ եպիսկոպոսի՝ եղծ ազանդոց. Վեն. 1826, էջ 299—313, Փարիզ 1860, կ. Պօլիս 1864. 1869, էջ 275—280։ P. E. Levaillant de Florival, Préceptes du docteur Eznig [Coup d'œil sur l'Arménie, Paris 1847, p. 1 et suiv.]։ Գիրք որ կոչի Հարանց վարք։ Եղև տպեցեալ . . .» եւն. [Գաբր. Զարպհանալեան, Հայկական մատենագիտութիւն, Վենետիկ 1883, էջ 338], կ. Պօլիս 1720, էջ 520—524։ J. P. Migne, Patrologiæ cursus completus, Ser. I, tom LXXIX, p. 1239 seq.։

Վնդ.՝ «Եղնկա վարդապետի Կողբացո ասացեալ խրատք ոգեշահք»։ Սկ.՝ «Աստուածասէրն [իւր կա]մացն որպէս [ի] թշնամոյ զգուշան[ա]. լաւ է յատակ խորհրդով ննջելւ, քան պիղծ . . .» եւն.։ Վջ.՝ «Պարտ է կրաւնաւորին արեամբ չափ հակառակ կալ ընդդէմ մարմնա|կան ցանկութեանց եւ այնպէս պատար|ագ լինել Աստուծոյ»։

7. *Թ. 63ա—63բ՝ Հարցումներ եւ պատասխաններ։ «Հարցումն։ Ընդէ՞ր լինի կրաւնաւորն անժոյժ։ Պատասխանի. Ի չափազանցն Աստուծոյ։ Հարց. Ընդէ՞ր չափնէ Աստուած։ Պատասխանի. Զի չարաչարեալ ի սիրոյն։ Հարց. Ընդէ՞ր լցեալ [63բ] չարաչ։ Պատասխանի. Զի պղերգ է։ Հարց. Ընդէ՞ր է պղերգ։ Պատասխանի. Զի վատ է։ Հարց. Ընդ|է՞ր է վատ. Պատասխանի. Զի անյոյս է։ Հարց. Ընդ|է՞ր է անյոյս։ Պատասխանի. Զի թերահաւատ է։ Հարց. Ընդէ՞ր է թերահաւատ։ Պատասխանի. Զի չէ զինքն ուրացեալ։ Հարց. Ընդէ՞ր չէ զ|ինքն ուրացեալ։ Պատասխանի. Զի չհաւա|տա, թէ դատաստան լինելոց է եւ հատուցումն։ Եւ այս ամենայն ի կամ|ապաչաւութենէ է»։*

8. *Թ. 63բ—65բ՝ Քարոզի մի հատուած։ Թերթ 64 եւ 65-ի մէջ մէկ հատ պակաս է։ Սկ.՝ «Քրիստոս ասաց։ Ես եմ ճանապարհ եւ կեա|նք եւ ճշմարտութիւն. եւ որ կամի գալ ած իս, ուրացի զանձն իւր եւ առ|ցէ զխաչ իւր եւ եկեսցէ զկնի իմ։ Եւ որ ոչ ուրանա . . .» եւն.։ Հատուածի վերջն է՝ « . . . եւ կրաւնաւորական հանդիսիս փորձէ, որպէս զոսկե| . . . . եւ անաղտ սրբութեամբ զեղք . . . .»։*

9. *Թ. 66ա — 70բ՝ Աբձան Արծրունի [ուրիշ խմբագրութեամբ*

Աչոա երկաթ] հարցումներից եւ եղնիկ կողբացու պատասխաններից մի հատուած։ Հմմտ. համ. 10։

Հմմտ. Մասեաց Աղաւնի և Սիածան Հայաստանեայց, հնգետասաներորդ Հանդես ազգային կենցաղագրութ և քաղաքական դիտելեաց, Զ. տարի, Թէոդոսիա 1861, էջ 125 եւն., 166 եւն.։

Հատուածի սկիզբն է՝ « . . . . ի կրաւնաւորական կարգի առաւ|ել քան զամենայն։ եղնիկ. Ուրանալ զի|նքն։ Արձան. Կրօնաւորի՞ն միայն թէ եւ առաքինորդին։ եղնիկ. Թէպէտ եւ զամենայն առաքինութիւն ի գլուխ հանեալ . . .» եւն.։ Վջ.՝ « . . . զի փոխանակ Աստուծոյ զմարդի|կ պաշտէ, որպէս զի ոչ կարմն սիրով յընկերին կարիս մատուցա յիրաւ|ի ի նախանձմն վտանգին տապնապ|եալս առնում»։

10. *Թ. 70բ—82բ՝ Ներսէս Լամբրոնացու դեսպանութիւնը Կոստանդինուպօլիս։*

Հմմտ. Վիճաբանութիւն ընդ Ցոյնս, կ. Պօլիս 1757։ Ղ. Ալիշանեան, Սիսուան, համագրութիւն հայկական կիլիկիոյ և Լեւոն Մեծագործ, Վեն. 1885, էջ 461—462։

Վնդ.՝ « Տեառն Ներսէսի սուրբ եպիսկոպոսի Տարսոնի կիլիկեցւոյ, յորժա|մ չոգաւ դեսպանութեամբ ի թագաւորէն Հայոց Մեծաց Լեւոնէ ի Կոստանդինուպաւլիս։ Հարցումն պատրիարգին եւ պատասխանի սրբոյն Ներսէսի»։ Սկ.՝ « Իբրեւ յառաջ|եաց սուրբն Ներսէս առաջի թագաւոր|ին Յունաց եւ ետ ողջոյն, մատուցին զպատուէրս եւ զերամանս եւ զթուղթս Տեառն Գրիգորիսի Հայոց կաթուղիկոսին եւ զթագաւորին Հայոց Մեծաց Լեւոնի. եւ նա մեծաւ ուրախութեամբ եւ պատո|ւով ընկալաւ զսուրբն Ներսէս եւ մեծա|րեաց մեծաւ պատուով։ Իբրեւ յառա|ջեցին . . .» եւն.։ Վջ.՝ « Աւէ սուրբն Ներսէս, եթէ ա|յդպէս էք արարեալ, որ նանիր քննութեամբ զա|չխարհս յաթոռոյս պատառեալ էք եւ որո|շեալ։ Եւ զտեալ սուրբն յաղթաւղ ամենայն Յունաց։ Եւ Քրիստոսի փառք յաւիտեանս. ամէն»։

11. *Թ. 83ա — 84բ՝ Ս. Երրորդութեան մասին մի մեկնութիւն Նիկիայի կանոններէն համեմատ։ Սկ.՝ « Սուրբ հայրապետն ութաւտասանքն ժողովեցան ի Նիկ|[ի]այ Բիւթանացւոց հրամանաւ Մեծին Կոստանդիանոսի թագաւորին ի քակտումն Արիոսի չարութեանն. եւ քարոզե|ցին զամենասուրբ Երրորդութիւնն՝ երեք ա|նձինք, երեք դէմք, երեք երեսք, երեք կերպարանք, երեք յայտնութիւնք, երեք հնթակաւութիւնք, այսինքն՝ Հայր եւ Որդի եւ Հոգի սուրբ՝ մի բնութիւն, մի տէրութիւն . . .»*

եւն.: Վջ.՝ «Իսկ Հոգին սուրբ ոչ ծնաւղ է եւ ոչ ծն|ունդ, այլ միշտ զելողութիւն ունի. որում փառք յաւիտեանս. ամէն»:

12. Թ. 84բ՝ Ս. Երրորդութեան անունով աղօթք: «Սուրբ Երրորդութիւն, ողորմեայ մեղու|ցեալ անձին իմոյ բազմամեղի. առ քեզ հոգի իմ պաղատի, Տէր իմ գթած յամենայնի զհոգիս վիրաւք իմ խոցեցի, բժիշկն դու, Տէր իմ բարի, զքեզ հաւ|ատամ երիս եւ մի, մի եւ երիս անքակտելի»:

13. Թ. 84բ—89ա՝ Պօղոս Տարօնեցու Հայաստանեայց եկեղեցու կարգաւորութիւնը հաւատի մասին համառօտ խմբագրութեամբ: Վնգ.՝ «Կարգաւորութեամբ սուրբ եւ ուղղափառ հա|ւատոյ Հայաստանեաց եկեղեցոյ, որով յամաւթ առնես զհերձուածաւղսն»: Սկ.՝ «Յառաջ քան զամենայն տուր նոցա պատասխանի, [85ա] որ հայհոյենն զմեզ այսպէս. Ո՛վ դ|ուք որդիք եւ աշակերտք Նեստորի եւ Պա|ւղոսի Սամոստացոյն եւ ժողովոյն Քաղկե|դոնի . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . այլ քաջալերեայ զի զրես|ցեն եւ կարդասցեն եւ խընդրեսցեն զթող|ութիւն մեղաց քոց. ով անձն եղկելի եւ բազմամեղ ոգի Յովաննէս: Եւ Քրիստոսի փառք յաւիտեանս. ամէն:

14. Թ. 89ա—89բ՝ Անուան եւ էութեան մասին: Սկ.՝ «Մի անուն եւ մի էութիւն զմի իր նշանակ|են, որպէս մարդ եւ կամ քար. քանզի ի|ւրաքանչիւր յայսպիսեաց միով անո|ւամբ զմի իր նշանակեն . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . որպ|էս բարի եւ չար, եւ կամ լոյս եւ խաւար. զի անուամբ եւ իւրաւք ը̄ գոն զը̄ իրս նշանակեն եւ եւ այլ, որ ինչ սոցին նման են»:

15. Թ. 89բ—90ա՝ Ինը դարագլուխների մասին:

Հմմտ. Հանդէս Հայագիտութեան. Zeitschr. für arm. Philologie, Marburg 1902, I, էջ 102 եւն.:

«Դարագլուխք որ եղեն ի վերայ ծի [= աշխարհի], այս է: Յառաջին դարուն Ենովք փոխեցաւ: ը̄ դարն ջրհեղեղն եկն: գ̄ դարն աշտարակն շինեցաւ: գ̄ դարուն աւետիս Աստուծոյ առ Աբրահամ վասն [90ա] որդեծնութեան: ե̄ դարն Սողոմոն զտաճարն շինեաց: զ̄ դարն Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ի կուսէ ծնաւ: ե̄ դարն վախճան է ռ̄ո [= ամենայն] տիեզերաց: ը̄երորդ դարն յարութիւն լինի ամենայն տիեզերաց: Ոչ թէ ի մտանել դարուն կամ յելան|ելն դարագլուխք կոչեցան, այլ ուր մեծ սքանչելիքն եղեն, այն դար|ագլուխ կոչեցաւ: Աւրհնեալ է Աստուած»: Հմմտ. 17:

16. Թ. 90ա—91բ՝ Մովսէս մարգարէի օրէնսդրութեան համառօտ պատմութիւնը [վերջը պակաս է]: Սկ.՝ «Զառաջին պատարագն

որթ մատ|ուցին երիտասարդքն ի լիութիւն, զի չեւ աւծ|եալ էր ոք քահանայ: Վասն այնորիկ նախանձե|ցաւ սատանա եւ որթ յետ երկրպագել. եւ ոչ գիտէր Ահարոն, եթէ զորոյ նման|ութիւն առնիցէ . . .» եւն.: Հատուածի վերջն է՝ «. . . եւ մեռաւ ի Նաբաւ լեր|ինն յետ ի̄ ամի յելիցն յԵգիպտոսէ, եւ էր ինքն ամաց ճ̄ եւ ի̄-ից. եւ Ահար|ոնն գ̄ ամաւք երիցագոյն քան զՄո[վսէս] . . .» Թերթ 91 եւ 92-ի մէջ մէկ հատ պակաս է:

17. Թ. 92ա—92բ՝ Ութ դարագլուխների սկզբի եւ վերջի մասին: Հմմտ. 15: Սկ. պակաս է [հմմտ. 16]: Հատուածի սկիզբն է՝ «. . . հինգշաբաթի եմուտ եւ յուրբաթի կատարեցաւ, որ եղեւ շինումն աշտարակին եւ բաժան|ումն լեզուացն . . . .» եւն.: Վջ.՝ «Եւ մտանէ ը̄-երորդ [92բ] դարն Կիրակէի որ կոչի աւր ութերորդ, զոր Սողովմոն ասաց»:

18. Թ. 92բ—96ա՝ աստղաբաշխական եւ ժամանակագրական կտորներ. Սկ.՝ «ՅԱդամա մինչեւ ի կատարած աշխարհի է̄ռ ամ է, ը̄ բիւր երկու ճ̄ ամիս է, լ̄զ բիւր մ̄հ շաբաթ է, ճ̄իգ բիւր ս̄մ բիւր ժամք են, ց̄մհ բիւր մասունք են, ռ̄ծ նահանջ է, ճ̄ի յոբելեանք են: Տարին փ̄չկ ժամ է: Եւ իմաստասէրն Ան|դրէաս . . . . . այսպէս ասէ . . . .» եւն.: — 93բ՝ «Ապա իջանեն աւդք ը̄ յերկնից . . .» եւն.: — 94ա՝ «. . . եւ այս են անու|անք ժամուցն: Այդ ծաղեալն, զաւրացեալն . . . .» եւն.: — 94բ՝ «Ընդէ՞ր է շաբաթն է̄ աւր: Պատասխանի: Ըստ է̄ դարեաց սահմանաց . . .» եւն.: — 95ա՝ «Զի՞նչ են ան|ուանք աւուրց . . . .» եւն.: — Վջ.՝ «. . . . այսպէս ժամն լ̄ մասամբ բովանդակեալ ժամանակ անուանեցաւ. եւ ժ̄ կատարելութիւն լ̄ ժամ բաւանդակէ. գ̄ ժամաց գ̄ բաւանդակութեամբ ծանեաք զ|միասնական զմիութիւնն»:

19. Թ. 96ա—126ա՝ Վարդան Բարձրբերդեցու սուրբ գրոց լուծմունքը: Հմմտ. թերթ 126բ [Համ. 20]:

Հմմտ. Արարատ [ամսագիր], Վաղարշապատ 1896, էջ 52—56: Prud'homme, Solutions de passages de l'écriture sainte par le vartapet Vartan, trad. de l'arménien vulgaire [Journal Asiatique ou recueil des mémoires, d'extraits et de notices relatifs à l'histoire, à la litterature, aux langues etc. des peuples orientaux, Paris 1867]:

Վնգ.՝ «Լուծմունք ի սուրբ գրոց Վարդան վարդապետի ի խնդրոյ բարեպաշտութեան թագաւորին Հեթմոյ»: Սկ.՝ «Հրաման պատկառ|եցուցիչ՝ զոր պատուիրեցէք, զրել զա|նուանս խնկարկոյ կանանցն զեր|եզման պատիւ: Յոհան Ոսկի|բերանն եւ Կիւրեղ Աղէքսանդրոյ չորք են ասացեալ . . .» եւն.: Վջ.՝ «. . . եւ դուք հանդերձեալ էք տիրասպան լինել եւ աստուածասպան թէ չապաշխարէք.

նոյնպէս կորնչիցիք եւ ըմբռնիք յորոգայ|թն Տիտոսի եւ Վեսպիա-
նոսի թագաւորացն Հռովմայեցւոցն առ հօատչեա յատենական հա-
տուցմանն. ի Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ փառք յաւիտեանս. ամէն »։
Ստորին լուսանցքում՝ « Զանարժան գծողս յիշեցէք ի Քրիստոս »։

20. Թ. 126բ—131ա՝ Հեթում թագաւորի հարցումները եւ Բարձր-
բերդեցու պատասխանները աւետարանի մասին։ Հմմտ.
Թ. 96ա [համ. 20]։ Վնգ.՝ « Վարդան վարդապետի առ Հեթում թա-
գաւորն զրեալ յաւետարանէն »։ Սկ.՝ « Հարցումն Հեթմոյ։ Զի՞նչ է
ասացեալ Տէրն ցայրն, որ ասաց. Վարդապետ եկից եւ ես զկը|նի քո,
ասաց Տէրն՝ աղուեսուց երկնից բոյնք։ Պատասխանի։ Ասեն թէ
այրն այն Սիմոն կախարդն էր. կամեցաւ ի պատճառս ագահութեան
աչա|կերտել . . . » եւն.։ Վջ.՝ « Այն որ Պիղատոսի կնոջն երեւեցաւ
եւ չարչա|րեց՝ ասեն թէ գեւ էր եւ ոչ հրեշտակ. զի սակաւ մի
կասկածեց սատանայ եւ կամաւ գալուն ի խաչ թէ Աստուած է եւ
ջանայր խափանել եւ Հրեայքն ինք|եանք դիւացեալք էին եւ
աւելորդ որ ինչ ոչ պիտէր։ Եւ Քրիստոսի փառք յաւիտեանս։ Ամէն »։

21. Թ. 131ա՝ « Զտուաւղ այսմ աւրինակի զՅովհան աբեղայն յիշե-
ցէք ի Քրիստոս. եւ զիս՝ զան|պիտան Ախմար գծողս աղաչեմ
յիշ|ման արժանի արէք մի տէրողորմեայիւ », յետոյ ուրիշ գրու-
թեամբ՝ « . . . եւ Աստուած զձեզ յիշէ. ամէն »։

22. Թ. 131բ — 136՝ « Կիրակոս վարդապետի վասն շրջողացն »։ Սկ.՝
« Վասն երկրորդ մկրտելոցն ա|սեմք։ Պաւղոս գրէ Յեբրայեցւոց
թըխթին է գլուխն՝ թէ անհնար է միանգամ մկրտելոցն, որք ճա-
շա|կեցին յերկնաւոր պարգեւացն, հա|ղորդք եղեն Հոգւոյն որբոյ
. . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ մեք հաւատամք թէ որպէս Քրիստոսի
մարմինն կենդանի է, նոյնպէս եւ այն հաց. զի ասէ Տէրն՝ եթէ ես
կենդանի եմ վասն Հաւր, եւ որ ուտեն զիս եւ նա կեցցէ վասն
իմ. այս բաւական է հաւատացելոց »։

23. Թ. 136ա — 138բ՝ « Վասն ջրոյն զոր ասեն հերձուածողք թէ պարտ է
արկանել ի սուրբ խորհուրդն »։

Հմմտ. Յակ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխի-
թարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 191։

Սկ.՝ « Պատասխանի։ Զպաստարագն նախ եւ առա|ջին Քրիստոս մա-
տոյց ի սուրբ վերնատունն, եւ ջուր բնաւ ոչ յիշեաց՝ զի աւանդ|ող
խորհրդոցդ Քրիստոս է, եւ ոչ այլ ոք. եւ նա ջուր ոչ աւանդեաց
այլ գինի . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . եւ զայլն ամենայն նշանակսն որ
յաստուածա|շունչ գիրս խառնեալ կայ ի մարմնաւոր (չ)նշանակսն

հոգեւոր տեսութիւն եւ ոչ մեկնէ [138բ] Դէոնէսիոս զխառնարանն
ի վերայ ջրին եւ գինոյն, այլ ի վերայ իմաստութեանն խառնա-
ր|անին, 9 [= որպէս] ասացաք. բաւ է »։

24. Թ. 138բ—141ա՝ « Վասն քաւարանին »։

Հմմտ. Յ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթար-
եանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 190։

Սկ.՝ « Զայդ ոչ Տէրն եւ ոչ առաքեալքն եւ ոչ սուրբ հայրքն ա-
սացին մինչեւ ի Գրիգոր պապն, որ եւ գրեալ է ի Բենեդի-
կորոն գիրքն։ Ապայ այլ առաջին սուրբքն՝ որ զբերկաթուրն
չգիտէին, նոքա չեն Աստուծոյ հաճոյ, Ա|թանաս, Կիւրեղ, Բալ-
սիլիոս, Աստուածաբան, Սեղբեստրոս, Արիոս, Ոսկեբե-
րան եւ մեր Լուսաւորիչն եւ այլ(ն)քն . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . .
մի՛ հաւատայք նոցա, որ հակառակ քարոզեն սուրբ առաքեալքն,
զի Պաւղոս ասէ եթէ հրեշտակք յերկնից [141ա] կամ մեք գամք
եւ այլ ազգ քարոզեն, նը|զովեալ են. այդ բաւ են որ լսեն »։

25. Թ. 141ա — 156բ՝ Է խորհրդների եւ Է մահացու մեղքերի
մասին։

Հմմտ. Յակ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխի-
թարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 190—191։

Վնգ.՝ « Եւ որ ասեն թէ Հայք զէ խորհուրդս եկեղե|ցոյն չգիտեն
եւ ոչ զէ մահու մեղսն մեկնել »։ Սկ.՝ Ասեմք առ այդ թէ ոչ է
պարտ զմիոյ կամ զբազմաց ագիտու|թիւն ի վերայ բոլոր ազգին
ասել, զի բազո|ւմք ի նոցա ազգն գտանի ազէտ . . . . » եւն.։ —
141բ՝ « . . . Է խորհուրդն եկեղեցոյ, զոր սուրբն Դէոն|եսիոս
պատմէ։ Առաջին է . . . » եւն.։ — 143ա՝ « . . . Եւ ի դրախտն
եդաւ եւ հասակակից է մարդոյն, որպէս Բասիլիոս մեծն ասէ,
վասն որոյ պարտ է հնազանդել Աստուծոյ եւ սրբոց իւրոց եւ ոչ
դոցա փափկութեանն, որ մեղաց եւ պղծութեան է պատճառ։ Զի
ի ձուկն եւ ի գինին [144բ] անխտիր արձակին . . . » եւն.։ — [Ի]սկ
վասն զատկին եւ ծնը[նդեան], որ իրիկունն լուծանենք, այսպէս
գիտասջիք։ Յառաջն առաքեալքն եւ սուրբ հայրապետ Կիւրեղ եւ
այլքն իրիկունն պատարագ ոչ առնէ|ին . . . » եւն.։ — 147բ՝ « Այլ
որ ասեն թէ Հայք զխոս|տովանութիւնն ոչ գիտեն առնուլ եւ ոչ
զդեղն դնել մեղուցելոյն, ասեմք թէ . . . . » եւն.։ — 150ա՝ « Եւ
որ ասեն թէ լոկ մարդ էր ի խաչին եւ արտաքսելան էր իբրեւ
զամենայն մարդ, ասեմք առ այդ, թէ . . . . » եւն.։ Վջ.՝ « . . . .
այլ վասն մարդեղութեան գուշակեցին, որպէս զՅիսուս անուն՝ որ
թարգմանի փրկիչ, որ են տնաւրինակ|ան անուանք մարդացելոյն
վասն մեր. որում փառք յաւիտեանս. ամէն »։

26. Թ. 156բ — 164բ՝ Յովհաննէս Երզնկացու պատմութիւնը Ադամից մինչեւ Մովսէս։

Հմմտ. Յակ. Տաշեան, Յուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 191։

Վնգ.՝ «Յովհաննէս վարդապետի Երզնկացոյ համառօտ ասացեալ ի սուրբ հարցն բանից պատմութիւն պիտանացու յաւգուտ ուսումնասիրեաց»։ Սկ.՝ [157ա] «Յորժամ յանցաւոր եղեւ Ադամ պատուիրանացն Աստուծոյ, հան զնա Աստուած ի դրախտէն փափկութիւնեան. իսկ Ադամ եւ Եւա զամս երեսուն ողբացեալ եւ ապա մերձեցան առ միմեանս եւ ծնան զկայէն եւ քոյր մի ընդ նմա՝ Կիլիմաս անուն ...» եւն.։ Վջ.՝ «... ոչ միոյ մեղայ, այլ բազում չարեաց պարտական է, որով խափանեսցէ Տէր եւ ըղմեզ կեցուսցէ. եւ նմա փառք յաւիտեանս. ամէն»։

27. Թ. 165ա—182բ՝ Յովհաննէս Մայրավանեցու [կամ Մայրագոմեցու] խրատը պատարագի սուրբ խորհրդին զգուշութեամբ մօտենալու մասին։

Հմմտ. Յակ. Տաշեան, Տուցակ հայերէն ձեռագրաց մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վիեննա, Վիեննա 1895, էջ 191, Համ. 34, Գ 2 ժզ։

Վնգ.՝ «Յոհաննու Մայրավանեցոյ վասն երկիւղի եւ զգուշութեան սուրբ պատարագին եւ խորհրդոյն մերձենալոյ»։ Սկ.՝ «Սոսկան ոսկերք իմ դողութեամբ, ապաւաճ անձն իմ հիացեալ, յորժամ յիշեմ զմերձաւորութիւն ահարկուն եւ մեծ խորհրդոյն եւ յերկոցունց կողմանց միաբ իմ ծիւին հանապազ ...» եւն.։ Վջ.՝ «... զի այսպէս աւետեայն առաքինութեամբ եւ արդարութեամբ եւ ամեղութեամբ արժանաւոր լիցուք մեծի մեծի խորհրդոյն բազում փափագանաւք եւ կատարեալ սրբութեամբ վայելեսցուք յամենատուրբ ի կենարար մարմնոյ եւ յարենէ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որում փառք եւ զաւրութիւն այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։ Ոհ սոսկալի խորհուրդ»։

28. Թ. 183 — 199ա՝ Յովհաննէս Մանդակունու ճառը բամբասանքի մասին, որ այսոհետ Եփրեմ Ասորու անունն է կրուում։

Հմմտ. Տեառն Յովհաննու Մանդակունւոյ Հայոց հայրապետի ճառք, Բ տպ., Վեն. 1860, էջ 89—96։ J. M. Schmid, Heilige Reden des Johann Mandakuni, Regensburg 1871, S. 104—113։

Վնգ.՝ «Երանելոյն Եփրեմի ասացեալ վասն բամբասողաց եւ ոչ գաղտելոյ զընկերն եւ զվարդապետս»։ Սկ.՝ «Մեծաբոյ աշխատասիրութեան եւ աղջամղջին տրամութիւն կուսաի ի վերայ իմ հանապազ, զի ախտ չար ...» եւն.։ Վջ.՝ «... զի այս է ճանապարհ ի վերին քաղաքն վախճանի վայելչութիւնն, որում լիցի ամենեցուն մեզ վայելել եւ փառս տալ Հաւր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն»։

29. Թ. 199ա—207բ՝ Յովհաննէս Մանդակունու ճառը ապաչխարութեան մասին, որ այսոհետ Եփրեմ Ասորու անունն է կրուում։ Վերջը պակաս է. թերթ 207 եւ 208-ի մէջ երկու հատ դուրս են հանուած։

Հմմտ. Տեառն Յովհաննու Մանդակունւոյ Հայոց հայրապետի ճառք, Բ տպ., Վեն. 1860, էջ 11—19։ J. M. Schmid, Heilige Reden des Johann Mandakuni, Regensburg 1871, S. 17—25։

Վնգ.՝ «Երանելոյն Եփրեմի ասացեալ յաղագս ապա(ր)չարութեան»։ Սկ.՝ «Որք սուրբ Հոգւոյն են ցանկացեալք եւ աստուածային սիրոյն են բաղձացեալք զալըստեան Որդւոյն ...» եւն.։

30. Թ. 208ա — 226բ՝ Յովհաննէս Երզնկացու խրատը հաւատաւոր քրիստոնեաներին եւ նրա կանոնից մի հատուած [Սկիզբն ու վերջը պակաս է]։ Հատուածը սկսւում է՝ «... լղ գաւանութիւն հաւատոյն պ|արապեալք եւ պահեալք ...» եւն.։ Այս յառաջաբանի վերջն է՝ «Այլ ուղիղ եւ անխոտոր զարքունեան գնասցին ճանապարհ ոչ յայլ խոտորելով եւ ոչ յահեակ, եւ սկիզբն բանիս այսպէս արասցուք»։ Յետոյ [211ա]՝ «Յաղագս հաւատոյ դաւանութեան։ Նախ պարտ է խնամալ թէ ք[ի]նչ է [211բ] քրիստոնէութիւնն եւ ք[ի]նչ հաւատ ...» եւն.։ — 217ա՝ «Յաղագս մկրտութեան։ Արդ քրիստոնէութեան սկիզբն եւ գլուխ մկրտութիւնն է ...» եւն.։ — 222բ՝ «Յաղագս չնութեան։ Քրիստոնէք մի՛ անկցին յախտ չնութեան եւ մի՛ չունք եւ պոռնիկք կոչեսցին ...» եւն.։ — 225բ՝ «Եւ[ա]ղերորդ վասն գողութեան։ Զի գողն Աստուծոյ հառակ [= հակառակ] է ...» եւն.։ Հատուածի վերջն է՝ «... ապա ք[ի]նչ պատասխանի ունի[ն] յաւրն գտաստանի, որ զայլոց գող|անան։ Արդ գիտացիք եթէ գող .....»։

* * *

ՀԱՄԱՐ 15.

ԹԵՐԹ 98 [դաsարկ 1, 2, 94ա, 96—98]։ — ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ 31,5×20,5 սմ. [գրութիւն միասիւն 25×13, բազմաթիւ պաsկերներով եւ sախsակներով]։ — ՏՈՂ մինչեւ 34 [կարմիր թանաքով ուղղահայեաց եւ ճնշմամբ հորիզոնական գծուած։ — ՆԻՒԹ թուղթ, մինչեւ թերթ 82 յղկուած։ — ԳԻՐ շղագիր։ — ԽՈՐԱԳԻՐ, ՎԵՐՆԱԳԻՐ եւ ՍԿԶԲՆԱԳԻՐ մինչեւ թերթ 82 կարմիր։ — ԲԱՌԱՆՋԱՏՈՒՄ միշs։ — ԿԱԶՄ փայsեայ, կաշեպաs։ — ՎԻՃԱԿ ընդհանրապես լաւ։

ՄԱՏԵԱՆՍ Է

ՈՒՍՈՂԱԿԱՆ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

1. Թ. 3ա — 82բ՝ համարողական դասագիրք։ Խրգ.՝ «Աբիքմաթիկայ ֆ [= այսինքն] Համարողական արհեստ»։ Սկ.՝ «Հարց։ Զի՞նչ է համարողութիւնն։ Պատասխանի։ Համարողութիւնն է արհեստ պատուական, աննախանձ եւ յամե|նից դիւր ուսանելի, բազմաց չահաւէտ եւ յոյժ զովելի ի հնոց եւ ի նորոց իմաստասիրաց համարողական արհեստաւորաց ի վաղուց գտեալ եւ հաւաքեալ եւ բարեգոյնս յայտնեալ։ Հարց։ Ի քա՞նիս բաժանի արհեստն համարողական։ Պատասխանի։ Եւ բաժանի յերկուս հատորս, ֆ [= այս] է պօլիտկայ՝ որ է քաղաքա|կան, եւ լողիստիկայ՝ որ է ոչ միայն քաղաքական, այլ եւ վասն երկնային չրջա|գայութեանն։ Գիրք առաջին համարողական որ ասի՝ քաղաքական։ Հարց։ Զի՞նչ է համարողական արհեստն քաղաքական։ Պատասխանի։ Քաղաղական համարողութիւնն է յօրինեալ հեշտ եւ դիւր կերպիւ . . .» եւն.։ Հարց. Ի քա՞նիս մասն բաժանի համարողական արհեստն քաղաքական։ Պատասխանի։ Ի հինգ մասն բաժանի . . .»։

Ձեռագիրս միայն առաջին գրքի առաջին չորս մասն է բովանդակում։

2. Թ. 83ա — 95բ՝ զանազան երկրաչափական, մանաւանդ եռանկիւնաչափութեան եւ հաստատաչափութեան դասեր։

* * *

1.

Kanonsammlung.

I. 1. Bruchstück des Inhaltsverzeichnisses. — 2. Lehre der Apostel. ա. Bruchstück des Vorworts. բ. Inhaltsverzeichnis. գ. die Kanones. դ. Nachwort. ա. geschichtlicher Teil. բ. geographischer Teil. — 3. die apostolischen Konstitutionen des Pseudo-Clemens. ա. Inhaltsverzeichnis. բ. die Kanones. — 4. Kanones des Apostels Thaddaeus. ա. * Einleitung. բ. die Kanones. գ. * Nachwort. — 5 u. 5ա. Kanones des Apostels Philippus. — 6. Kanones der Nachfolger der Apostel. ա. Inhaltsverzeichnis. բ. die Kanones. — 7. Kanones des Konzils von Ancyra. ա. Inhaltsverzeichnis. բ. * Einleitung. գ. die Kanones. — 8. Kanones des Konzils von Nicäa. ա. Inhaltsverzeichnis. բ. Einleitung. գ. die Kanones. դ. * Erlass des Kaisers Konstantin an die Bischöfe und das Volk. — 9. Auszug aus den Kanones von Nicäa, Ancyra, Neocäsarea, Konstantinopel, Ephesus und anderer Konzilien. — 10. Kanones des heil. Gregor, des Apostels der Armenier.— 11. Kanones von Timotheus von Alexandrien, dem Athanasius zugeschrieben. ա. Inhaltsverzeichnis. բ. * Einleitung. գ. die Kanones. — 12. der kanonische Brief des Patriarchen Makar von Jerusalem an Verthanes und die Armenier. ա. Einleitung. բ. die Kanones. գ. * Nachwort. — 13. Kanones des zweiten Konzils von Konstantinopel. ա. Inhaltsverzeichnis. բ. Einleitung. գ. die Kanones.— 14. Kanones des Gregor v. Nazianz über den rechten Glauben. — 15. kanonisches Sendschreiben des heil. Basilius an Akacius (Aklius). ա. Inhaltsverzeichnis. բ. die Kanones. — 16. kanonisches Sendschreiben des heil. Basilius an Diodor. — 17. Kanones des heil. Basilius über verschiedene und tausendfache Laster. — 18. aus Ephräms des Syrers Rede über die Jungfräulichkeit. — 19. Kanones des Katholikos Nerses und des Bischofs der Mamikonier Nerschapuh. ա. Inhaltsverzeichnis. բ. die Kanones. — 20. Kanones des Konzils von Caesarea. ա. Inhaltsverzeichnis. բ. die Kanones. — 21. Kanones des Konzils von Neocaesarea. ա. Inhaltsverzeichnis. բ. * Einleitung. գ. die Kanones. — 22. Kanones des Konzils von Gangra. ա. Inhaltsverzeichnis. բ. Einleitung. գ. die Kanones. դ. Nachwort. — 23. Kanones des Konzils von Antiochia. ա. In-

haltsverzeichnis. ր. * Einleitung. ղ. die Kanones. ղ. * Nachwort. ի. * Symbolum des Konzils von Antiochia. — 24. Kanones des Konzils von Laodicea. ա. Inhaltsverzeichnis. ր. * Einleitung. ղ. die Kanones. — 25. Kanones des Konzils von Sardika. ա. Inhaltsverzeichnis. ր. die Kanones. — 26. * kanonisches Sendschreiben des Epiphanius von Cypern. — 27. * ein Kanon von Elisäus. — 28. Kanones des Konzils von Ephesus. ա. Inhaltsverzeichnis. ր. * Einleitung. ղ. die Kanones. — 29. Kanones Kyrills von Alexandria. — 30. Kanones des heil. Sahak. ա. über die Chorbischöfe. ա. Inhaltsverzeicheis. բ. die Kanones. ր. über den Klerus. ա. die Kanones. բ. * Nachschrift. ղ. über die Bischöfe. ղ. über die Verwaltung der Kirche. ի. über den Priesterstand. — 31. Kanones des Konzils von Schahapiwan. ա. Inhaltsverzeichnis. ր. * Einleitung. ղ. die Kanones. — 32. Brief des Bischofs Sevandus. ա. Inhaltsverzeichnis. ր. der Brief. — 33. Kanones des zweiten Konzils von Antiochia. ա. * Einleitung. ր. die Kanones. — 34. Kanones von Johannes Mandakuni. ա. Inhaltsverzeichnis. ր. die Kanones. — 35. Verordnung des Johannes Mandakuni. — 36. Kanones von Abraham, Bischof der Mamikonier, an Wadschagan, den König der Albanen, gerichtet. ա. Inhaltsverzeichnis. ր. die Kanones. — 37. kanonische Fragen des Johannes des Styliten und Antworten des Katholikos Sahak. ա. Inhaltsverzeichnis. ր. die Kanones. — 38. Kanones des Johannes Ostnetsi. ա. Inhaltsverzeichnis. ր. die Kanones. — 39. Kanones des Katholikos Sion. ա. Einleitung. ր. die Kanones. — 40. Kanones des Königs Wadschagan von Albanien. ա. * Einleitung. ր. die Kanones. ղ. * Nachwort. — 41. Kanones des Konzils von Dovin. ա. Inhaltsverzeichnis. ր. die Kanones. ղ. * Nachwort. — 42. Kanones von Elisäus. ա. über die vom Teufel Besessenen. ր. über die Renegaten. ղ. über die Kinder. — 43. zwei Kanones von Johannes Chrysostomus. — 44. Bruchstück des Martyriums der heil. Gajane von Agathangelus. — 45. Kanones Nerses' des Grossen. — 46. ein Kanon von Mesrop Maschtots. — 47. Kanones von Johann Mandakuni. — 48. des Johann Mandakuni Ruf zur Busse. — 49. Priesterbekenntnis. — 50. drei Kanones des heil. Epiphanios von Cypern. — 51. * ein Auszug aus den Kanones der Väter. — 52. * über die Kirchengrade v. Clemens von Rom. — 53. * eine Bestimmung des Dionysios Areopagita. — 54. * eine Bestimmung des Dionysios Areopagita. — 55. Kanones des Konzils von Theodosiopolis (Karin, Erserum). ա. * Einleitung. ր. Inhaltsverzeichnis. ղ. die Kanones. — 56. des heil. Hippolytus Schrift über die Geburt und Taufe Christi. — 57. Briefs des Bischofs Melitus an den Bischof Toi. — 58. Auszug aus den Gesetzen des Kaisers Manuel. — 59. zwei Auszüge

aus der Kirchengeschichte des Sokrates. — 60. Kanones des Katholikos der Albanier Simeon. ա. * Einleitung. ր. die Kanones. — II. Erklärung der (arm.) Liturgie von Johannes Artschesch. 1. Vorwort. 2. die Erklärung. — III. * Nachschrift. — IV. über die Grade der Blutsverwandtschaft. 1. von Nerses Schnorhali. ա. Verwandtschaftstabelle. ր. Bemerkungen. 2. von Nerses Schnorhali. 3. von Wardan, Georg und Johannes von Erzenka. — V. * Bruchstück einer Rede des Johannes von Erzenka.

2.

Psalter.

3.

Hymnarium.

I. Offizium der grossen Fastenzeit: 1. erste Woche. ա. Fastnachtssonntag. ր. Montag. ղ. Dienstag. ղ. Mittwoch. ի. ?. ղ. Donnerstag. ն. Freitag. ր. Samstag. ա. * Anweisung für den Geistlichen. բ. Hymnus auf den heil. Theodorus. — 2. zweite Woche. ա. So. (Invocavit). ր. Mi. ղ. Do. ղ. ?. ի. Fr. ղ. Sa. Hymnus auf den heil. Kyrillus v. Jerusalem. — 3. dritte Woche. ա. So. (Reminiscere). ր. Mo. ղ. ?. ղ. ?. ի. Di. ղ. ?. ն. Mi. ր. Do. ֆ. ?. դ. ?. դա. Fr. — 4. vierte Woche. ա. So. (Oculi). ր. Mo. ղ. Di. ղ. ?. ի. Mi. ղ. ?. ն. Do. ր. ?. ֆ. Fr. դ. Sa. Festoffizium zu Ehren der vierzig Märtyrer von Sebastia. — 5. fünfte Woche. ա. So. (Laetare). ր. Mo. ղ. Di. ղ. ?. ի. Mi. ղ. Do. ն. Fr. ր. ?. ֆ. Sa. Festoffizium zu Ehren Gregors des Erleuchters. — 6. sechste Woche. ա. So. (Judica). ր. Mo. ղ. ?. ղ. Di. ի. Mi. ղ. Do. ն. ?. ր. Fr. ֆ. Sa. Festoffizium zur Erinnerung an die Auferstehung des Lazarus. — 7. Karwoche. ա. Palmsonntag. ր. Mo. ղ. Di. ղ. Mi. ի. Gründonnerstag. ղ. Karfreitag. ը. Hymnus des Kath. Nerses Schnorhali auf den Karfreitag. բ α—δ. Hymnus des Kath. Nerses Schnorhali auf den Karfreitag. ն. Karsamstag. — II. Offizium der Osterzeit: 1. Osterwoche. ա. Ostersonntag. ր. ?. ղ. Di. ղ. Mi. ի. Do. ղ. Fr. ն. Sa. Offizium zur Erinnerung an die Enthauptung Johannes des Täufers. — 2. zweite Woche. ա. So. (Quasimodogeniti). ր. Mo. ղ. Di. ղ. Mi.

ﻫ. Do. ﻕ. Fr. ﻍ. Sa. — 3. dritte Woche. ﻡ. So. (Misericordias Domini). ﻑ. Mo. ﻕ. Di. ﻕ. Mi. ﻫ. Do. ﻕ. Fr. ﻍ. Sa. — 4. vierte Woche. ﻡ. So. (Jubilate). ﻑ. Mo. ﻕ. Di. ﻕ. Mi. ﻫ. Do. ﻕ. Fr. ﻍ. Sa. — 5. fünfte Woche. ﻡ. So. (Cantate). Fest der Erscheinung des heil. Kreuzes in Jerusalem. ﻑ. Mo. ﻕ. Di. ﻕ. Mi. ﻫ. Do. ﻕ. Fr. ﻍ. Sa. — 6. sechste Woche. ﻡ. So. (Rogate). ﻑ. Mo. ﻕ. Di. ﻕ. Mi. ﻫ. Himmelfahrtsfest. ﻕ. Fr. ﻍ. Sa. — 7. siebente Woche. ﻡ. So. (Exaudi, zweiter Palmsonntag). ﻑ. Mo. ﻕ. Di. ﻕ. Mi. ﻫ. Do. ﻕ. Fr. ﻍ. Sa. — III. Offizium der Pfingstzeit: 1. Pfingstwoche. ﻡ. So. ﻑ. Mo. ﻕ. Di. ﻕ. Mi. ﻫ. Do. ﻕ. Fr. ﻍ. Sa. — 2. Festoffizium zu Ehren der Geburt Johannes des Täufers (irrtümlich der Pfingstzeit zugerechnet). — 3. Festoffizium zu Ehren Johannes des Täufers und des Bischofs Athanagines. — 4. Festoffizium zur Erinnerung an Gregor des Erleuchters Heraussteigen aus der Grube. — 5. Festoffizium zu Ehren der Söhne und Enkel Gregors des Erleuchters (irrtümlich der Pfingstzeit zugerechnet). — 6. Festoffizium zu Ehren Nerses des Grossen. — 7. Hymnus auf den heil. Sahak. — 8. Festoffizium zu Ehren der heil. Hripsime und ihrer Genossinnen. — 9. Hymnus auf die heil. Sanducht (irrtümlich der Pfingstzeit zugerechnet). — 10. Offizium zur Erinnerung an den alten Bund und das Fest der neuen Kirche. — IV. Offizium der Zeit vom Fest der Verklärung Christi (d. h. dem 6. Sonntag nach Trinitatis) bis Mariae Himmelfahrt: 1. erste Woche. ﻡ. Verklärung Christi. ﻑ. Mo. ﻕ. Di. ﻕ. Mi. — 2. Festoffizium zur Erinnerung an die Lichtergiessung über Etschmiadsin nach der Vision des heil. Gregor. — V. Offizium der Zeit von Mariae Himmelfahrt bis zum Fest der Kreuzeserhöhung (zur Erinnerung an die Auffindung und Aufstellung des heil. Kreuzes durch die Kaiserin Helene): 1. erste Woche. ﻡ. Mariae Himmelfahrt. ﻑ. Mo. ﻕ. Di. — 2. Offizium der Vorfeier des Festes der Kreuzeserhöhung. — VI. Offizium der Zeit vom Feste der Kreuzeserhöhung bis Advent: 1. erste Woche. ﻡ. Kreuzeserhöhung. ﻑ. Mo. ﻕ. Di. ﻕ. Mi. ﻫ. Do. ﻕ. Fr. ﻍ. Sa. — 2. dritter So., Erscheinung des Kreuzes auf dem Berge Varag. — 3. siebenter So., Auffindung des heil. Kreuzes. — 4. Fest aller Propheten. — VII. Festoffizium zu Ehren der heil. Übersetzer. — VIII. Festoffizium zu Ehren des heil. Jakob von Nisibis. — IX. Festoffizium zu Ehren des unschuldigen Kindlein von Bethlehem. — X. Festoffizium zu Ehren der Erzengel Gabriel und Michael. — XI. Festoffizium zu Ehren der heil. Patriarchen. — XII. Hymnus auf den heil. Ignatius. — XIII. Hymnus auf den heil. Johannes Chrysostomus. — XIV. Hymnus auf den heil. Basilius. — XV. Hymnus auf Gregor Theologus. — XVI. Hymnus auf den heil. Nikolaus von Smyrna. — XVII. Festoffizium zu Ehren des heil.

Ephräm des Syrers. — XVIII. Hymnus zu Ehren des heil. Eustratius, Auxentius, Eugenius, Orestes und Mardarius. — XIX. Hymnus auf die 20000 in Nikomedien durch Feuer umgekommenen Märtyrer. — XX. Festoffizium zu Ehren des Märtyrers Stephan von Ulni. — XXI. Hymnus zur Weihe des heil. Salböls. — XXII. Lied beim Salben der Neugeborenen. — XXIII. Hymnus beim Anlegen des Messgewands. — XXIV. Hymnus beim Weihrauchschwenken durch den Messe Lesenden beim Rundgang durch die Kirche. — XXV. Hymnus auf die sieben nur von Pflanzenkost lebenden Einsiedler. — XXVI. Hymnus auf die heil. Sukiasianer. — XXVII. Hymnus auf Wahan von Golthn. — XXVIII. Hymnus auf David von Duin. — XXIX. Hymnus auf den heil. Kyriakos u. seine Mutter Julitta. — XXX. Hymnus auf den heil. Minas, Hermogenes und Grabus. — XXXI. Hymnus auf die heil. Oskianer. — XXXII. Hymnus auf die heil. Atomianer. — XXXIII. Hymnus auf die heil. Vardanianer. — XXXIV. Festoffizium zu Ehren der heil. Leontianer. — XXXV. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den ersten Schöpfungstag sowie auf das Geheimnis der Schöpfung und Auferstehung Christi. — XXXVI. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den zweiten Schöpfungstag und die himmlischen Heerscharen. — XXXVII. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den dritten Schöpfungstag, das dritte Zeitalter und Johannes den Täufer. — XXXVIII. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den vierten Schöpfungstag, das vierte Zeitalter und die Verkündigung Mariae. — XXXIX. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den fünften Schöpfungstag, das fünfte Zeitalter und die heil. Apostel. — XL. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den sechsten Schöpfungstag, das sechste Zeitalter und die Kreuzigung Christi. — XLI. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den siebenten Schöpfungstag, das siebente Zeitalter und das Geheimnis des Todes (Christi). — XLII. Tagesanbruchs-Gesang. — XLIII. Gesang der Tagesanbruchzeit nach Psalm 99 (Jubilate Deo, omnis terra). — XLIV. Gesang der Tagesanbruchzeit nach Psalm 62 (Deus, Deus meus, ad te de luce vigilo). — XLV. Gesang der Tagesanbruchzeit nach Psalm 22 (Dominus regit me, et nihil mihi deerit). — XLVI. Gesang der dritten Tagzeit (Terz) nach Psalm 50 (Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam). — XLVII. Gesang der sechsten Tagzeit (Sext). — XLVIII. Gesang der neunten Tagzeit (None) nach Psalm 50 (Miserere mei, Deus, secundum magnum misericordiam tuam). — XLIX. Gesang der neunten Tagzeit. — L. Nerses Schnorhalis Gesang für die Friedenstagzeit (zwischen Vesper und Complete). — LI. Festoffizium für die Märtyrer. — LII. Nachschrift. — LIII. Offizium für alle Verstorbenen. — LIV. der große Hymnus auf dir Auferstehung. — LV. Nachschrift.

4.

Hymnarium.

I. 1. Offizium der Epiphanias-Woche: ա. Bruchstück des Epiphanias- bezw. Weihnachtsoffiziums. բ. zw. Tag. գ. dr. Tag. դ. v. T. ե. f. T. զ. s. T. է. sieb. T. ը. acht. T. — 2. Magnifikate betr. die Auferstehung des Herrn. — 3. Offizium für Mariae Reinigung (Lichtmeß). — 4. Festoffizium für den heil. Antonius (den Großen). — 5. Festoffizium für den König Theodosius. — 6. Festoffizium für den Propheten David und den Apostel Jacobus, den Bruder des Herrn. — 7. Festoffizium für den heil. Stephanus, den ersten Märtyrer. — 8. Festoffizium für die Apostel Petrus und Paulus. — 9. Festoffizium für den Apostel Jacobus und den Evangelisten Johannes. — 10. Festoffizium für alle Apostel. — 11. Festoffizium für die 72 Jünger. — 12. Festoffizium für den Propheten Jonas. — II. Offizium der großen Fastenzeit bis zum Fest der Auferstehung des Lazarus: 1. Woche. ա. Fastnachtssonntag. բ. Montag. գ. Dienstag. դ. Mittwoch. ե. Donnerstag. զ. Freitag. է. Samstag. — 2. zweite Woche. ա. So. (Invocavit). բ. Mo. գ. Di. դ. Mi. ե. Do. զ. ?. է. Fr. — 3 dritte Woche. ա. So. (Reminiscere). բ. Mo. գ. ?. դ. ?. ե. Di. զ. ?. է. Mi. ը. Do. թ. ?. ժ. ?. ժա. Fr. — 4. vierte Woche. ա. So (Oculi). բ. Mo. գ. Di. դ. ?. ե. Mi. զ. ?. է. Do. ը. ?. թ. Fr. ժ. Sa. Festoffizium zu Ehren der vierzig Märtyrer von Sebastia. — 5. fünfte Woche. ա. So. (Laetare). բ. Mo. գ. Di. դ. ?. ե. Mi. զ. Do. է. Fr. ը. ?. թ. Sa. Festoffizium zu Ehren Gregors des Erleuchters. — 6. sechste Woche. ա. So. (Judica). բ. Mo. գ. ?. դ. Di. ե. Mi. զ. Do. է. ?. ը. Fr. — III. Offizium der Zeit vom Fest der Auferstehung des Lazarus bis Ostern: 1. Festoffizium zur Erinnerung an die Auferstehung des Lazarus. — 2. Offizium der Karwoche. ա. Palmsonntag. բ. Mo. գ. Di. դ. Mi. ե. Gründonnerstag. զ. Karfreitag (Gesänge des Katholikos Nerses Schnorhali wie Nr. 3. I. 7 զ ը, Ի α β γ δ, außerdem noch ein Gesang, Կարգաւորութիւն հասարակաց աղօթից etc., Venedig 1898, S. 164—165). է. Karsamstag. — IV. Offizium der Osterzeit: 1. Osterwoche. ա. Ostermontag. բ. ?. գ. Mo. դ. Mi. ե. Do. զ. Fr. է. Sa. Offizium zur Erinnerung an die Enthauptung Johannes des Täufers. — 2. zweite Woche. ա. So. (Quasimodogeniti). բ. Mo. գ. Di. դ. Mi. ե. Do. զ. Fr. է. Sa. — 3. dritte Woche. ա. So. (misericordias Domini). բ. Mo. գ. Di. դ. Mi. ե. Do. զ. Fr. է. Sa. — 4. vierte Woche. ա. So. (Jubilate). բ. Mo. գ. Di. դ. Mi. ե. Do. զ. Fr. է. Sa. — 5. fünfte Woche. ա. So. (Cantate). Fest der Erscheinung des heil. Kreuzes in

Jerusalem. բ. Di. գ. Mi. դ. Do. ե. Fr. զ. Sa. — 6. sechste Woche. ա. So. (Rogate). բ. Mo. գ. Di. դ. Mi. ե. Himmelfahrsfest. զ. Fr. է. Sa. — 7. siebente Woche. ա. So. (Exaudi, zweiter Palmsonntag). բ. Mo. գ. Di. դ. Mi. ե. Do. զ. Fr. է. Sa. — V. Offizium der Zeit von Pfingsten bis zur Vorfeier des Tags der Kreuzeserhöhung: 1. Pfingstwoche. ա. So. բ. Mo. գ. Di. դ. Mi. ե. Do. զ. Fr. է. Sa. — 2. Festoffizium zu Ehren der Geburt Johannes des Täufers. — 3. Festoffizium für Johannes den Täufer und den Bischof Athenogines. — 4. Festoffizium zur Erinnerung an Gregors des Erleuchters Heraussteigen aus der Grube. — 5. Festoffizium zu Ehren der Söhne und Enkel Gregors des Erleuchters. — 6. Festoffizium zu Ehren Nerses des Großen. — 7. Hymnus auf den heil. Sahak. — 8. Festoffizium zu Ehren der heil. Rhipsime und ihrer Genossinnen. — 9. Hymnus auf die heil. Sanducht. — 10. Offizium zur Erinnerung an den alten Bund und das Fest der neuen Kirche. — 11. ա. Offizium des Verklärungsfestes. բ. Mo. գ. Di. — 12. Festoffizium zur Erinnerung an die Lichtergießung über Etschmiadsin nach der Vision des heil. Gregor. — 13. ա. Festoffizium für Mariae Himmelfahrt. բ. Mo. գ. Di. — VI. 1. Offizium der Kreuzeserhöhungswoche. ա. Sa. (Vorfeier). բ. So. գ. Mo. դ. Di. ե. Mi. զ. Do. է. Fr. ը. Sa. — 2. Offizium des Fests der Erscheinung des Kreuzes auf dem Berge Varag. — 3. Offizium des Fests der Auffindung des heil. Kreuzes. — 4. Offizium für alle Propheten. — 5. Offizium für den heil. Mesrop und die heil. Übersetzer. — 6. Festoffizium zu Ehren des heil. Jakob von Nisibis. — 7. Festoffizium zu Ehren der unschuldigen Kindlein von Bethlehem. — 8. Festoffizium zu Ehren der Erzengel Gabriel und Michael. — 9. Festoffizium zu Ehren der heil. Patriarchen. — 10. Hymnus auf den heil. Ignatius. — 11. Hymnus auf Johannes Chrysostomus. — 12. Hymnus auf den heil. Basilius. — 13. Hymnus auf Gregor Theologus. — 14. Hymnus auf den heil. Nikolaus von Smyrna. — 15. Hymnus auf den heil. Kyrillus. — 16. Hymnus auf den heil. Eustratius, Auxentius, Eugenius, Orestes und Mardarius. — 17. Hymnus auf die 20000 in Nikomedien durch Feuer umgekommenen Märtyrer. — 18. Hymnus auf die heil. Taragosianer. — 19. Hymnus auf den Krieger Theodoros. — 20. Festoffizium zu Ehren des heil. Märtyrers Stephan von Ulni. — 21. Hymnus zur Weihe des heil. Salböls. — 22. Lied beim Salben der Neugeborenen. — 23. Hymnus auf die heil. Sukiasianer. — 24. Hymnus auf Vahan von Golthn. — 25. Hymnus auf David von Duin. — 26. Hymnus auf den heil. Kyriakos und seine Mutter Julitta. — 27. Hymnus auf die heil. Oskianer. — 28. Hymnus auf die heil. Atomianer. — 29. Hymnus auf die heil. Wardanianer. — 30. Festoffizium zu Ehren der heil. Leon-

tianer. — 31. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den ersten Schöpfungstag sowie auf das Geheimnis der Auferstehung Christi. — 32. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den zweiten Schöpfungstag und die himmlischen Heerscharen. — 33. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den dritten Schöpfungstag, das dritte Zeitalter und Johannes den Täufer. — 34. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den vierten Schöpfungstag, das vierte Zeitalter und die Verkündigung Mariae. — 35. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den fünften Schöpfungstag, das fünfte Zeitalter und die heil. Apostel. — 36. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den sechsten Schöpfungstag, das sechste Zeitalter und die Kreuzigung Christi. — 37. Nerses Schnorhalis Hymnus auf den siebenten Schöpfungstag, das siebente Zeitalter und das Geheimnis des Todes (Christi). — 38. Tagesanbruchsgesang. — 39. Gesang der Tagesanbruchzeit nach Psalm 99 (Jubilate Deo, omnis terra). — 40. Gesang der Tagesanbruchzeit nach Psalm 62 (Deus, Deus meus, ad te de luce vigilo). — 41. Gesang des Tagesanbruchzeit nach Psalm 22 (Dominus regit me, et nihil mihi deerit). — 42. Gesang der dritten Tagzeit (Terz) nach Psalm 50 (Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam). — 43. Gesang der sechsten Tagzeit (Sext). — 44. Gesang der neueten Tagzeit (None) nach Psalm 50 (Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam. — 45. Nerses Schnorhalis Gesang für die Friedenstagzeit (zwischen Vesper und Complete) — VII. Festoffizium für die Märtyrer. — VIII. 1—8 Offizium für die Verstorbenen. — 9. Hymnus auf die sieben nur von Pflanzenkost lebenden Einsiedler. — 10. Offizium zu Ehren der zwölf Apostel. — 11. Festoffizium für den heil. Feldherrn Sargis. — 12. Hymnus beim Anlegen des Meßgewands. — 13. Nachschrift. — 14. Nerses Schnorhalis Gesang auf die Verstorbenen. — IX. Der große Hymnus auf die Auferstehung.

5.

Rituale.

1. Bruchstuck des Trauungsritus. — 2. Gebet gegen das Fieber. — 3. Gebet an die Mutter Gottes. — 4. Vorschrift für die Erteilung der Kommunion. — 5. Begräbnisritus. — 6. Vorschrift für den folgenden Tag nach dem Begräbnis. — 7. Vorschrift für den siebenten Tag. — 8. Vorschrift für das Begräbnis eines Kindes (darin: Lektio aus der Lehre des heil. Gregor bei Agathangelos). — 9. Vorschrift für den zweiten Tag beim Begräbnis eines Kindes. — 10. Vorschrift für den siebenten Tag. —

11. Vorschrift für die Kreuzwaschung. — 12. Vorschrift für die Salzweihe. — 13. Vorschrift für die Weihe eines neuen (Meß-)Buches. — 14. Klagelied auf einen Verstorbenen von Vardapet Manuel. — 15. Klagelied auf Verstorbene. — 16. Klagelied auf Verstorbene von Mkrtitsch Nalasch. — 17. Klagelied auf einen Ausgewanderten von Mkrtitsch Nalasch. — 18. Klagelied auf verstorbene Kinder von Mkrtitch Nalasch. — 19. u. 20. Klagelieder auf verstorbene Kinder von Wardapet Aristakes. — 21. Klagelied auf einen Verstorbenen von Johannes Kherobents. — 22. Klagelied eines dem Tode Widerstrebenden von Gregor von Althamar. — 23. Klagelied auf einen in der Fremde verstorbenen Ausgewanderten. — 24. Klagelied auf Verstorbene von Vardapet Aristakes. — 25—27. Klagelieder auf verstorbene Kinder von Johannes aus Amida. — 28. Klagelied von Johannes aus Tulkuran. — 29. Psalm 43.

6.

Kommentar zu den Briefen des Apostels Paulus.

Zusammengestellt aus Schriften von Johannes Chrysostomus, Origines, Kyrillus, Euthalius und Ephraem.

1. Komm. zum Briefe an die Römer: ա. Vorwort von Chrysostomus. բ. Vorwort von Ephraem. գ. Komm. von Chrysostomus. դ. Nachwort. — 2. Komm. zum ersten Briefe an die Korinther: ա. Vorwort von Ephraem. բ. Vorwort von Chrysostomus. գ. Komm. v. Chrysostomus. դ. Nachwort. — 3. Komm. zum zweiten Brief an die Korinther: ա. Vorwort von Ephraem. բ. Komm. von Chrysostomus. գ. Nachwort. — 4. Ephraems Vorwort zum dritten (apokryphen) Korintherbrief. — 5. Komm. zum Briefe an die Galater: ա. Vorwort von Ephraem. բ. Vorwort von Chrysostomus. գ. Komm. von Chrysostomus. դ. Nachwort. — 6. Komm. zum Briefe an die Epheser: ա. Vorwort von Ephraem. բ. Vorwort von Chrysostomus. գ. Komm. von Chrysostomus. դ. Nachwort. — 7. Komm. zum Briefe an die Philipper: ա. Vorwort von Ephraem. բ. Vorwort von Chrysostomus. գ. Komm. von Chrysostomus. դ. Nachwort. — 8. Komm. zum Briefe an die Kolosser: ա. Vorwort von Ephraem. բ. Vorwort von Chrysostomus. գ. Komm. von Chrysostomus. — 9. Komm. zum ersten Briefe an die Thessalonicher: ա. Vorwort von Ephraem. բ. Vorwort von Chrysostomus. գ. Komm. von Chrysostomus. դ. Nachwort. — 10. Komm. zum zweiten Briefe an

die Thessalonicher: ա. Vorwort von Ephraem. բ. Vorwort von Chrysostomus. գ. Komm. von Chrysostomus. դ. Nachwort. — 11. Komm. zum Briefe an die Hebräer: ա. Vorwort von Euthalius. բ. Vorwort von Ephraem. գ. Komm. von Kyrillus. դ. Vorwort von Origines. ե. Vorwort von Chrysostomus. զ. Komm. von Chrysostomus. է. Nachwort. — 12. Komm. zum ersten Briefe an Timotheus: ա. Vorwort von Ephraem. բ. Vorwort von Chrysostomus. գ. Komm. von Chrysostomus. դ. Nachwort. — 13. Komm. zum zweiten Briefe an Timotheus: ա. Vorwort von Ephraem. բ. Vorwort von Chrysostomus. գ. Komm. von Chrysostomus. դ. Nachwort. — 14. Komm. zum Briefe an Titus: ա. Vorwort von Ephraem. բ. Vorwort von Chrysostomus. գ. Komm. von Chrysostomus. դ. Nachwort. — 15. Komm. zum Briefe an Philemon: գ. Vorwort von Chrysostomus. բ. Komm. von Chrysostomus. դ. Nachwort. — 16. und 17. Nachschriften.

7.

Kommentar zum hohen Liede von Gregor von Narek und Kommentar zur Apokalypse von Andreas von Caesarea.

I. Schreibernotiz. — II. Gregors Kommentar: 1. Vorwort. 2. Kommentar. 3. * (Gregors) Nachschrift. 4. * Nachschrift des Schreibers. 5. Schreibernotiz. — III. Ein anonymes Stück über Krankheit. — IV. ein Fragment aus den Reden des Basilius von Caesarea. — V. Schreibernotiz. — VI. verschiedene Gebete. — VII. Andreas' Kommentar: 1. * Einleitung von Thessalius. 2. Inhaltsverzeichnis. 3. Vorwort von Andreas und Arethas. 4. Kommentar. 5. * Nachschrift Erzbischofs Nerses von Lambron. 6. Nachschrift des Schreibers. — VIII. Auszug aus einem Kommentar zu einem Evangelienzitat.

8.

Predigtbuch.

1. Predigt über das Wort des Evangeliums [Matth. 10, 16] „Seid klug wie die Schlangen und ohne Falsch wie die Tauben". — 2. * Nachschrift. — 3. Bruchstück einer Predigt über das Wort des Propheten David [Ps. 57, 5] „Ihr Wüten ist gleich wie das Wüten einer Schlange, wie eine taube Otter, die ihr Ohr zustopft. — 4. * Nachschrift. — 5. Predigt über das Wort Salomons [Spr. 18, 9] „Wer laß ist in seiner Arbeit, der ist ein Bruder deß, der das Seine umbringt". — 6. * Nachschrift. — 7. Predigt über das Wort Salomons [Spr. 18, 21] „Tod und Leben steht in der Zunge Gewalt; wer sie liebt, der wird von ihrer Frucht essen". — 8. * Nachschrift. — 9. Predigt über das Wort des Johannes [1. Ep. 3, 15] „Wer seinen Bruder hasset, der ist ein Totschläger; und ihr wisset, daß ein Totschläger nicht hat das ewige Leben bei ihm bleibend". — 10. * Nachschrift. — 11. * Nachschrift. — 12. Predigt über das Wort Hiobs [11, 4] „Meine Rede ist rein, und lauter bin ich vor deinem Augen". — 13. * Nachschrift. — 14. Predigt über das Wort Salomons [Spr. 19, 17] „Wer sich des Armen erbarmet, der leihet dem Herrn". — 15. * Nachschrift. — 16. Predigt über das Wort Hiob [1, 1]: „Es war ein Mann im Lande Uz. — 17. bis 22. * Nachschriften.

9.

Aristoteles' Metaphysik mit zahlreichen Erläuterungen am Rand.

1. Inhaltsverzeichnis der ersten sieben Bücher. — 2. Text.

10.

Ēvond's Geschiechte Armeniens zur Araberzeit.

11.

Des Flavius Josephus *ΙΟΥΔΑΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ.*

1. Vorwort. — 2. gereimte philosopische Lehren nach Seneca. — 3. Text. — 4. Inhaltsverzeichnis.

12.

Sammelwerk.

1. Beichtspiegel. — 2. * Nachschrift. — 3. Auszug aus der Lehre der Apostel. Vergl. Nr. 1, 2. — 4. Bruchstück einer Predigt über den Tod und das Ende der Welt [von Gregor von Tathew?]. — 5. Geschichte der heil. Lanze und andere Legenden. — 6. Lebensbeschreibung Gregors von Tathew. — 7. * Über sieben zur sittlichen Vollkommenheit führende Tugenden im Anschluß an Überlieferungen der platonischen und aristotelischen Lehre. — 8. Bruchstück einer Predigt über das jüngste Gericht. — 9. Bruchstück einer Anleitung zum Predigen. — 10. Fragen Gregors des Erleuchters und Antworten des Engels. *ա.* Einleitung. *բ.* Fragen und Antworten. — 11. Predigt über das Wort [Matth. 10, 16] „Seid klug wie die Schlangen und ohne Falsch wie die Tauben". — 12. Predigt über das Wort [Matth. 7, 6] „Ihr sollt das Heiligtum nicht den Hunden geben, und eure Perlen sollt ihr nicht vor die Säue werfen". — 13. Geschichte Gregors des Erleuchters. — 14. Geschichte Abgars und des heil. Tuchs mit dem Bildnis des Herrn. — 15. Leben Johannis des freiwillig Armen von Ephraem dem Syrer. — 16. Geschichte des Bildnisses des Herrn zu Byriton von Athanasius. — 17. Geschichte eines Mannes, der die Barmherzigkeit des Unbarmherzigen erkaufte. — 18. Geschichte eines exkommunizierten Priesters. — 19. Acta des heil. Klemens von Rom. — 20. Zwei Wundergeschichten von Verstorbenen. — 21. Über die Geburt Jesu Christi. — 22. Geschichte Konstantins des Großen. — 23. Die Geschichte der Erkrankung Konstantins am Aussatz und der Heilung durch Sylvester. — 24. Lobrede auf Johannes den Täufer. — 25. Lobrede auf die Jungfrau Maria. — 26. Zwei Zaubergebete, eins gegen Stummheit, eins gegen Kopfschmerz. — 27. Zaubergebete gegen Dämonenbesessenheit. — 28. Segensgebet. — 29. Zaubergebet gegen Fieber und Dämonenbesessenheit aus dem Cyprianus- bezw. Freitagsbuch. — 30. Geschichte der Jungfrau Justine aus dem Cyprianusbuch. — 31. Fragen des Basilius von Caesarea und Antworten Gregors von Nyssa. — 32. Fragen des Basilius von Caesarea und Antworten Gregors von Nyssa. — 33. Bruchstück einer Predigt.

13.

Sammelwerk.

1. Ischauchans Buch über die Natur. — 2. *ա.* Verschiedenes: *բ.* über die Grade der Demut mit Berufung auf Benedictus. *գ.* Bibelauslegungen in Fragen und Antworten etc. — 3. Auszüge aus dem Leben der Väter.

14.

Sammelwerk.

1. Mechithar [Gosch?]'s Reden über die Natur und Menschwerdung Christi. — 2. Fragen und Antworten betreffend theologische Themata. — 3. Vorgeschichte des Konzils zu Chalcedon. — 4. Mechithar [Gosch?]'s Ermahnungen zum Glauben. — 5. Fragen und Antworten philosophische Themata betreffend. — 6. Sentenzen des heil. Nilos unter dem Namen Esniks von Kołb. — 7. * Fragen und Antworten. — 8. Bruchstück einer Predigt. — 9. Bruchstück der Fragen Ardzan Artzrunis (in anderen Rezensionen auch Aschot Erkath's) und der Antworten Esniks von Kołb. — 10. Nerses von Lambron's Gesandtschaftsreise nach Konstantinopel. — 11. Erklärung der Dreieinigkeit gemäß den Kanones von Nicäa. — 12. Gebet an die Dreieinigkeit. — 13. Paulus von Taron's Abhandlung über den rechten Glauben der armenischen Kirche in kürzerer Rezension. — 14. über Namen und Wesen der Dinge. — 15. über die neun Weltalter. — 16. kurze Geschichte der Gesetzgebung des Propheten Moses. — 17. über Anfang und Ende von acht Weltaltern. — 18. astronomische und chronologische Stücke. — 19. Vardan von Bardzrberds Erläuterungen zur heiligen Schrift. — 20. Fragen des Königs Hethum über das Evangeliums und Antworten Vardans von Bardzrberd. — 21. * Nachschrift. — 22. Abhandlung des Vardapet Kyriakos über die Konvertiten. — 23. über das Wasser, das nach Ansicht der Ketzer in den Wein zu Sakraments zu gießen ist. — 24. über das Fegfeuer. — 25. über die sieben Sakramente und die sieben Todsünden. — 26. Johannes von Ersnka's Geschichte der Patriarchen von Adam bis Moses. — 27. Johannis von Mairavani Ermahnung zur Ehrfurcht vor dem heil. Meßopfer. — 28. Johannes Maedakunis Rede über die Verleumdung

unter dem Namen Ephraems des Syrers. — 29. Johannes Mandakunis Rede über die Undankbarkeit unter dem Namen Ephraems des Syrers. — 30. Bruchstück der kanonischen Belehrung für alle Christen von Johannes von Ersnka.

15.

Lehrbuch der Mathematik.

1. Elemente der Arithmetik. — 2. verschiedene geometrische, besonders trigonometrische und stereometrische Aufgaben.

Աբայի, Կազբեգայ (Զեռ. «Կազբեթայ») երէց 27։

Աբգար, Ուռհայի (Եդեսիայի) թագաւոր 178։ Աբգար թագաւորի եւ սուրբ դատարակի պատմութիւն 174, հմր. 12, 14։

Աբու-Սահլ (Ապու-Սահլ) Համազասպ, Վասպուրականի թագաւոր 152։

Աբրահամ նահապետ 198։

Աբրահամ ճգնաւոր 186. 188։

Աբրահամ Մամիկոնեանց եպիսկոպոսի Աղուանից Վաջագան թագաւորին ուղղած կանոններ 24, հմր. 1 I 36։

Ագաթանգեղոսի Գայիանէի մասին պատմածից մի կտոր («ի բանէն որ զԿայինէ») 29, հմր. 1 I 44։ «Ի վարդապետութենէ սրբոյն Գրիգորի» 129։

Ագապիոս, Անտիոքի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 16։

Ադամ նախահայր 124. 169. 176 եւն.։

Ադդէ, Թադէոս առաքեալի աչակերտ 4, հմր. 1 I 4գ։

Աթանագինէի՝ Սեբաստիայի եպիսկոպոսի տօնի կանոն 77. 115, հմր. 3 III 3. 4 V 3։

Աթանաս, Աղէքսանդրիայի հայրապետ 35. 154. 191. 201։ Բիւրիտոնի տէրունական պատկերի պատմութիւն 175, հմր. 12, 16։ Կանոններ տես Տիմոթէոս Աղէքսանդրացի։

Աթանաս, Անտիոքի պատրիարք, Անդրէաս Կեսարացու Յովհաննու յայտնութեան մեկնութեան ստացող 158։

Աթանաս Տայի-Սիմոնեան Կոստանդնուպոլսի եպիսկոպոս, Յովսեպոս Փլաւիանոսի Հրէից հնախօսութեան թարգմանիչ 168. 169։

Աթենք քաղաք 142. 143. 146։ Աթենացիք 31։

Աղեքսան, Մովսէս քահանայի հայրը 153. 159, հմր. 7 II 4. 7 VI 6։

Աղեքսան դպիր, Մովսէս քահանայի որդին 153. 159, հմր. 7 II 4. 7 VI 6։

Աղոնիոս ճգնաւոր 186։

Աղփեայ տես Յակոբ։

Ակակ Կոստանդնուպոլսեցի 14։

Ակակիոս տես Բարսեղ։

Ահարոն, Մովսէս մարգարէի եղբայրը 199։

աղ օրհնելու կանոն 131, հմր. 5, 12։

Աղէքսանդր (Աղէքսանդրոս) Մակեդոնացի 7. 174։

Աղէքսանդրիա քաղաք 8. 154. 175. 186. 191. 194։

Աղէքսանդրոս, Անտիոքի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 16։

Աղուանք 24. 26. 27. 32. 33։

Աղուէնի ժողովի կանոններ 26—27, հմր. 1 I 40։

աղուհաց տես պաս։

Աղօթիոն կամ Աղօթուն ճգնաւոր 183. 186։

աղօթքներ 154, հմր. 7 VI։ Աստուածածնին ուղղուած աղօթք 125, հմր. 5, 3։ Ս. Երրորդութեան անունով աղօթք 198, հմր. 14, 12։ Գլխացաւի դէմ 177, հմր. 12, 26։ Դիւահարութեան դէմ 177—178, հմր. 12, 27. 29։ Համբոյթեան դէմ 177, հմր. 12, 26։ Ջերմի դէմ 125. 178, հմր. 5, 2. 12, 29։ Օրհնութեան աղօթք 178, հմր. 12, 28։
Ամասիա քաղաք 5։
Ամաթունիք 28։
Ամիր-ըլ-Մումնիք 167։
Ամոն ճգնաւոր 190։
Անանիա, Աղուէնի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 27։
Անանիա վարդապետ 189։
Անդրէաս Կեսարացի 156։ Յովհաննու յայտնութեան մեկնութիւն 154. 156—157, հմր. 7 VII 3. 4։
Անդրէաս տոմարագէտ 199։
Անկիւրիա քաղաք 12. 149։ Անկիւրիայի ժողովի կանոններ 5. 6. 7, հմր. 1 I 7. 9։
Անձեւացիք 28. 151։ Հմմտ. Գրիգոր եւ Խոսրով։
Անձիանձ քաղաք 10։ Հմմտ. Գրիգոր Աստուածաբան։
անողորմ տես ողորմութիւն։
անուան եւ հութեան մասին 198, հմր. 14, 14։
Անտիոք Մեծ, քաղաք 5. 11. 157. 158. 179. 189։ Անտիոքի Ա. ժողովի կանոններ 13—16, հմր. 1 I 23։ Անտիոքի ժողովի խոստովանութիւն 14—16, հմր. 1 I 23ե։ Անտիոքի Բ. ժողովի կանոններ 23, հմր. 1 I 33։ — Անտիոքացիք 23։ Անտիոք Պիսիդացւոց 5։
Անտոն (կամ Անտոնիոս) անապատական 182. 183. 186. 188. 190։ Ս. Անտոնի տօնի կանոն 108, հմր. 4 I 4։
աշակերտների (ՀԲ) տօնի կանոն 109, հմր. 4 I 11։
աշխարհամատրան տօնի կանոն 66. 113, հմր. 3 II 3ա, 4 IV 3ա։
Աշմուոնիք 28։
Աշոտ Երկաթի հարցումները եւ Եզնիկ Կողբացու պատասխանները տես Արձան Արծրունի։
Աշոց գաւառ 26։
Ապահունիք գաւառ 174։
Ապողինար, Ղաւոդիկէի եպիսկոպոս 14։
Ապու-Սահլ տես Աբու-Սահլ։
Ապփիա (Եապրի = եւ ապփի) 148։
Առաստան ազգապետ տես Էոաստան։
Առաքեալներ։ — «Վարդապետութիւն առաքելոց» 2—3, հմր. 1 I 2. 171, հմր. 12, 3։ Երկրորդ առաքելական կանոններ 3, հմր. 1 I 3. հմմտ. Կղեմէս։ Առաքեալների տօնի կանոն 109. 122, հմր. 4 I 10, 4 VIII 10։ «Երգ ի սուրբ առաքեալսն» տես Ներսէս Շնորհալի։ Առաքեալներին յաջորդող հայրերի կանոններ 5, հմր. 1 I 6։
Ասայէլ, Ամատունեաց եպիսկոպոս 28։
Ասիացիք 140։
Ասորիք 23. 174. 185։ Սուրացիք 16։ Հմմտ. Հովիտ Ասորոց։
ասցղաբաշխական եւ ժամանագրական հատուածներ 199, հմր. 14, 18։
ասուածաբանութիւն։ Հարցումներ եւ պատասխաններ աստուածաբանական խնդիրների մասին 194, հմր. 14, 2։

Աստուածածնի գովասանութիւն 177, հմր. 12, 25։ Աստուածածնի վերափոխման կանոն 82. 116, հմր. 3 V 1ա, 4 V 13ա։ Աստուածածնին ուղղուած աղօթք 125, հմր. 5, 3։ — «Երգ վասն աւետեաց Աստուածածնին» տես Ներսէս Շնորհալի։
Աստուածայաստութեան կանոն 104—106, հմր. 4 I 1։
Աստուածատուր, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի որդին 164։
Աստուածատուր, հմր. 12 ձեռագրի գրիչ Տէր Աբրահամի ազգական 170։
Ավապ տես Մակար։
Ատոմեանց տօնի չարական 93. 119, հմր. 3 XXXII, 4 VI 28։
Ատրներսէհ, Սիւնեաց տէր 26։
Արաբարդի քաղաք 37։
Արաբացիք 3. 16։
արարչութիւն։ — «Երգ ի խորհուրդ արարչութեան» տես Ներսէս Շնորհալի։
Արդեմիս տես Արտեմիս։
Արեթաս, Կեսարիայի եպիսկոպոս, Անդրէաս Կեսարացու Յովհաննու յայտնութեան մեկնութեան աշխատակից 156, հմր. 7 VII 3։
արեւագալի երգեր տես Պաշտամունքի ժամերի երգեր։
արիական ազգ 149։
Արիոս հերետիկոսապետ 6. 7. 14. 32. 177. 197. 201։
Արիսպագացի տես Դիոնեսիոս։
Արիստակես տաղասացի հանգուցեալների համար տաղ («Ողբ վասն ննջեցելոց») 133, հմր. 5, 24։ Հանգուցեալ երախաների համար երկու ողբ («Ողբ տղայոց» եւ «Ողբ ի վերայ ննջեցելոց մանկանցն ասա։») 133, հմր. 5, 19. 20։
Արիստոտելի բնազանցութիւն 165—166, հմր. 9։ Հմմտ. Պլատոն։
Արծրունի տես Արձան եւ Մերուժան։
Արձան Արծրունու (ուրիշ խմբագրութեամբ Աշոտ Երկաթ) հարցումները եւ Եզնիկ Կողբացու պատասխանները 196—197, հմր. 14, 9։
Արճիշեցի տես Յովհաննէս։
Արշակ Մեծ, Պարթեւաց թագաւոր 174։
Արշակունի 168։
Արշարունիք 28։
Արշէս, Աղուէնի ժողովի ազգապետներից մէկը 27։
Արջամ, Աբգար Ուքամայի հայրը 174։
Արսէնիոս Մեծ, ճգնաւոր 183. 186։
Արտաւազ, Աշոցի տէր 26։
Արտեմիս դիք 140։
Արտեմոն աղանդաւոր 13. 32։
Արցախ նահանգ 27։
աւագ երեքշաբթի օրուայ կանոն 59. 112, հմր. 3 I 7գ. 4 III 2գ։
աւագ երկուշաբթի օրուայ կանոն 58. 112, հմր. 4 I 7բ. 4 III 2բ։
աւագ հինգշաբթի օրուայ կանոն 59—60. 112, հմր. 3 I 7ե. 4 III 2ե։
աւագ շաբաթ օրուայ կանոն 61. 112—113, հմր. 3 I 7է. 4 III 2է։
աւագ ուրբաթի կանոն 60—61. 112, հմր. 3 I 7զ. 4 III 2զ։
աւագ չորեքշաբթի օրուայ կանոն 59—112, հմր. 3 I 7դ. 4 III 2դ։
աւագ օրհնութեանց կանոն 103. 123, հմր. 3 LV, 4 IX։
Ասիտ աշխարհ 163։
Աւքսենտիոսի տօնի կանոն 91. 119, հմր. 3 XVIII, 4 VI 16։
Աքիլաս ճգնաւոր 187. 188։

Բագրատունիք 28։ Հմմտ. Շապուհ, Սահակ, Սմբատ։
Բագրեւանդ գաւառ 9։
Բակուր, Կաղանկատուաց նահապետ 27։
Բաղչայգուղ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի մայրը 164։
բանադրած քահանայի պատմութիւն 175, հմր. 12, 18։
«բանք խրատականք» 194—195, հմր. 14, 4։
Բասեան (կամ Բասան, Բասեն, Բասեն) գաւառ 9։
Բասիլ կրօնաւոր 158։
Բասիլիոս տես Բարսեղ։
Բարայ Մծբնացի, հերետիկոս 14։
բարեկենդան տես բուն բարեկենդան։
Բարթուղիմեոս առաքեալ 125։
Բարսեղ (կամ Բասիլիոս) Մեծ, Կեսարացի 128. 155. 185. 201։ Նրա անունով չարական 91. 118, հմր. 3 XIV, 4 VI 12։ — Վեցօրեայ արարչութեան ճառերից մի հատուած 153, հմր. 7 IV։ Հարցումներ եւ Գրիգոր Նիւսացու պատասխանները 179—180, հմր. 12, 31. 32։ Գիրք կանոնական առ Ակակիոս 10, հմր. 1 I 15։ Գիրք կանոնական առ Դիոդորոս 11, հմր. 1 I 16։ Կանոններ պէսպէս եւ բիւրապատիկ ախտերի մասին 11, հմր. 1 I 17։
Բարսեղեւս, Ամասիայի եպիսկոպոս 5։
Բարսոս, Անտիոքի ժողովի եկիսկոպոսներից մէկը 16։
Բեթղեհեմ 176։ Անմեղ երախաների տօնի կանոն 89. 118, հմր. 3 IX. 4 VI 7։
բենեդիկորոն (բենեքտիկոն) տես Գրիգոր պապ։
Բենեդիկտոս աբբայ 182։
բենեքդիկոն տես Գրիգոր պապ։
Բենիամին ճգնաւոր 186։
Բեսարիոն (Բիսարիոն) ճգնաւոր 186. 191։
Բզնունիք 28։
Բիա հերետիկոս 14։
Բիսարիոն տես Բեսարիոն։
Բիւթանացիք 7։
Բիւրիտոն քաղաք 175։
բուն բարեկենբանի երգ տես Ներսես Շնորհալի։

Գաբրիէլ եւ Միքայէլ հրեշտակապետների տօնի կանոն 90. 118, հմր. 3 X. 4 VI 8։
Գաբրիէլ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի որդին 164։
Գալիլեա 131։
գալուստ Տեառն յԵրուսաղէմ տես ծաղկազարդ։
Գաղատացիք 130. 139։
Գայեգոյն քաղաք 27։
Գայիանէ կոյս տես Ագաթանգեղոս։
Գայոէշ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Կիրակոսի որդին 163։
Գանգրայի ժողովի կանոններ 13, հմր. 1 I 22։ — Գանգրացիք 13։
գանձ տես մաշտոց։
Գանոս, հմր. 12 ձեռագրի գրիչ Տէր Աբրահամի ազգական 170։
Գասպար, հմր. 8 ձեռագրի տէր Խաչատուրի որդին 164.
Գարան, հմր. 8 ձեռագրի տէր Սիմոնի կողակից 162. 163, հմր. 8, 4. 6. 8. 10. 15։
Գարդման գաւառ 27։
ս. գեղարդի պատմութիւն 171, հմր. 12, 5։
Գերմոսան աղուան 27։

Գեորգ, Ոստան եպիսկոպոս 26։
Գեորգ Երզնկացի վարդապետ՝ ազգականութեան աստիճանների մասին 38, հմր. 1 IV 3։ Հմմտ. Յովհաննես Երզնկացի եւ Վարդան Արեւելցի։
ս. Գեորգի վանք Տօրոսի լեռների վրայ 159։
գիրք օրհնելու կանոն 131—132, հմր. 5, 13։
գլխացաւի դէմ աղօթք. տես աղօթքներ։
Գնունիք 28։
Գողթն գաւառ 26։ Հմմտ. Վահան։
Գորգիոս տես Գրիգորիոս։
Գուրգեն, Վասպուրականի թագաւոր 152։
Գուփրէ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Կիրակոսի որդին 163։
Գրաբոսի անունով չարական 92, հմր. 3 XXX։
Գրիգոր Աղթամարցու ընդդիմադրական տաղ 133. հմր. 5, 22։
Գրիգոր, Անձեւացեաց եպիսկոպոս, Դուինի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 28։
Գրիգոր Աստուածաբան Նազիանզացի 155. 157. 201։ Նրա անունով չարական 91. 118, հմր. 3 XV. 4 VI 13։ Կանոններ 10, հմր. 1 I 14։ — Հմր. 12, 31, էջ 179 = Գրիգոր Նիւսացի։
Գրիգոր, Արշարունեաց եպիսկոպոս, Դուինի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 28։
Գրիգոր Լուսաւորիչ 19. 20. 21. 22. 38. 178. 180. 201։ Նրա պատմութիւնը («Գրիգորի Լուսաւորչին պատմութիւն է վասն Տրդատախոզից») 173—174, հմր. 12, 13։ Նրա տօնի կանոն 54—55. 111, հմր. 3 I 5թ. 4 II 5թ։ Նրա որդիների եւ թոռների տօնի կանոն 78. 116, հմր. 3 III 5. 4 V 5։ Նրա վիրապից ելնելու յիշատակին կանոն 78. 115, հմր. 3 III 4, 4 V 4։ — Կանոններ 7, հմր. 1 I 10։ Լուսաւորչի հարցումները և հրեշտակի պատասխանները 173, հմր. 22, 10։ Լուսաւորչի վարդապետութիւնից մի հատուած 129։
Գրիգոր, Խոռխոռունեաց եպիսկոպոս 28։
Գրիգոր Կողոնացի երէց, գրիչ 148. 149։
Գրիգոր Նարեկացի 34. 35. 151։ Երգ երգոց-ի մեկնութիւն 150—153, հմր. 7 II։
Գրիգոր Նիւսացի 151. 155։ Բարսեղ Կեսարացու հարցումները եւ Գրիգոր Նիւսացու պատասխանները 179. 180, հմր. 12, 30. 31։
Գրիգոր Մեծ պապ 201։ Նրա բենեքտիկոն յիշուած 201։
Գրիգոր վարդապետ 36. 38։
Գրիգոր Ծաթեւացու կենսագրութիւն 172, հմր. 12, 6։ — Հմմտ. 171, հմր. 12, 4։
Գրիգոր տիրացու 103։
Գրիգոր (կամ Գրիգորիոս) Դ. Տղայ 158. 197։
Գրիգոր, հմր. 12 ձեռագրի գրիչ Տէր Աբրահամի ազգական 170։
Գրիգորիոս (Գորգիոս), Կոկիսոնու եպիսկոպոս 8։

Դանիէլ մարգարէ 155։
Դանիէլ, Սկիւթական անապատի ճգնաւոր 192 (Եւլոժի քարահատի մասին)։

դաստառակ, սուրբ տես Աբգար։
դաստաստան։ — Վերջին դատաստանի քարոզից մի հատուած 172, հմր. 12, 8։
Դասուան լեառն 125։
դարագլուխների մասին 198. 199, հմր. 14, 15. 17։
Դարահոյճ քաղաք 27։
Դաւիթ մարգարէ 15. 40. 41. 131. 151. 186. 194։ Նրա տօնի կանոն 108, հմր. 4 I 6։ — Սաղմոսներ 40—41, հմր. 2։
Դաւիթ Դունեցու անունով չարական 92. 119, հմր. 3 XXVIII. 4 VI 25։
Դեմասրոս, Անտիոքի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 16։
Դեռնեսիոս, Դեռնեսիոս տես Դիոնեսիոս։
Դեռսկորոս տես Դիոսկորոս։
Դիոդորոս Անտիոքացի, Տարսոնի եպիսկոպոս 11։ Հմմտ. Բարսեղ։
Դիոդորոս հերետիկոս 14։
Դիոնեսիոս Արիսպագացի 201։ Նրա կանոնները 31, հմր. 1 I 53. 54։
Դիոս վկայ ճգնաւոր 185։
Դիոսկորոս (Դէոսկորոս) Աղէքսանդրացի 194։
դիւահարութեան դէմ աղօթք տես աղօթքներ։
Դոմեսիանոս (Դոմիդիանոս) կայսր 169։
Դոյլաս տես Դուլա։
Դորս, հմր. 8 ձեռագրի տէր Կիրակոսի որդին 163։
Դուինի ժողովի կանոններ 27—29, հմր. 1 I 41։ Հմմտ. Ներսես Շինող։ — Դունեցի տես Դաւիթ։
Դուլա (Դոյլաս) ճգնաւոր 183։
Եապրի տես Ապփիա։
Եբրայեցիք 17. 129. 131. 143. 144. 145. 174։
Եգիպտոս 185. 195. 199։
Եզնիկ Կողբացի տես Արձան Արծրունի եւ Նեղոս։
Եզր մարգարէ 190։
Եթերիոս (Եւթերիոս), Անտիոքի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 16։
Ելիէ, հմր. 8 ձեռագրի տէրերից մէկը 164, հմր. 8, 17. 19։
Ելիի, հմր. 8 ձեռագրի տէրերից մէկը 164, հմր. 8, 19. 21։
Ելինուպոլիս 176—177։
Եղլադա 137։
Եղիա կաթողիկոս 33։
Եղիա ճգնաւոր 189։
Եղիշէ պատմագրի կանոններ 18. 28—29, հմր. 1 I 27. 1 I 42։
Եղիսաբեթ, հմր. 8 ձեռագրի տիրոջ՝ Ելիէի աղջիկը 164։
Ենովք նահապետ 198։
Եպափրէ (ձեռ. «Եփրփրէ») 141։
Եպիրիքսէ տես Իպերիքիս։
Եպիփան Կիպրացի 184։ — Կանոններ 17. 30, հմր. 1 I 26. 1 I 50։
Եպիփան հայրապետ 185։
Եպրեպիէ ճգնաւոր 183։
եռանկիւնաչափութեան դասեր 204, հմր. 15, 2։
Եսայի մարգարէ 124. 126. 128. 129. 130. 131. 179. 182։
Եսայի (կամ Եսայեաս) աբբայ, ճգնաւոր 185. 188. 189։
Եսայի, Գողթան եպիսկոպոս 26։
երեւումն խաչի տես խաչ։
Երզնկացի տես Յովհաննէս։
Երինճակ տես Երնջակ։
երկնային զինուորութեան անունով երգ տես Ներսես Շնորհալի։

երկու բիւրերի անունով չարական 91. 119, հմր. 3 XIX. 4 VI 17։
երկրաչափութեան դասեր 204, հմր. 15, 2։
Երմոգինէս եպիսկոպոսի անունով չարական 92, հմր. 3 XXX։
Երնջակ (ձեռ. «Երինճակ») գաւառ 159։
Երուսաղէմ 3. 9. 174. 175. 176. 178։
Ս. Երրորդութեան անունով աղօթք տես աղօթքներ։ — Ս. Երրորդութեան մեկնութիւն Նիկիայի կանոնների համեմատ 197—198, հմր. 14, 11։
Եւա նախամայր 169. 202։
Եւարեղաոս, Անտիոքի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 16։
Եւգենիոսի անունով չարական 91, 119, հմր. 3 XVIII. 4 VI 16։
Եւթաղի Պօղոսի Եբրայեցոց թղթի յառաջաբան («պատճառ Եբրայեցոց») 143—144, հմր. 6, 11ա։
Եւթերիոս տես Երերիոս։
Եւժենիոս ճգնաւոր 183։
Եւլոժի(ոս) քահանայ, ճգնաւոր 192։
Եւսեբիոս, Գանգրայի եպիսկոպոս 13, հմր. 1 I 22բ։
Եւսեբիոս Կեսարացի պատմիչ 14, հմր. 1 I 23գ։ Անտիոքի ժողովի կանոնների ներածութիւն («Եւսեբիոսի բան») 13—14, հմր. 1 I 23բ։ — Տես եւ Որոգինէս։
Եւսեբիոս, Անտիոքի ժողովին մասնակցող երկու եպիսկոպոսներ 16։
Եւսաթեոս, Անտիոքի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 16։
Եւսրաթիոսեանց անունով չարական 91. 119, հմր. 3 XVIII. 4 VI 16։
Եփեսոս 14. 32. 140։ Եփեսոսի ժողովի կանոններ 7. 18, հմր. 1 I 9. 1 I 28։ — Եփեսացիք 124. 140. 141. 145. 146։
Եփրաս գետ 159։
Եփրեմ Խորին Ասորի։ — Շարական նրա անունով 91, հմր. 3 XVII։ — Գրուածքներ. Պօղոսի թղթերի յառաջաբաններ՝ Հռոմայեցոց 136, հմր. 6, 1բ. Կորնթացոց Ա. 137, հմր. 6, 2ա. Բ. 138, հմր. 6, 3ա. Գ. 138—139, հմր. 6, 4. Գաղատացոց 139, հմր. 6, 5ա. Եփեսացոց 139—140, հմր. 6, 6ա. Փիլիպեցոց 140, հմր. 6, 7ա. Կողոսացոց 141, հմր. 6, 8ա. Թեսաղոնիկեցոց Ա. 142, հմր. 6, 9ա. Բ. 143, հմր. 6, 10ա. Եբրայեցոց 144, հմր. 6, 11բ. Տիմոթեոսի Ա. 145, հմր. 6, 12ա. Բ. 146, հմր. 6, 13ա. Տիտոսի 147, հմր. 6, 14ա։ — Ճառ կուսութեան մասին 11, հմր. 1 I 18։ — Կամաւոր աղքատ Յովհաննէսի կենսագրութիւն 174—175, հմր. 12, 15։ — Ճառեր բամբասանքի եւ ապաշխարութեան մասին, որոնք նրա անունն են կրում, տես Յովհան Մանդակունի։
Եփրփրէ տես Եպափրէ։

Զատկի կանոն 61—62. 113, հմր. 3 II 1ա. 4 IV 1ա։
Զաքարիա, Թադէոս առաքեալի աշակերտ 4։
զգեստաւորութեան չարական 92. 122, հմր. 3 XXIII. 4 VIII 12։
Զեբեդիա, Յակոբ եւ Յովհաննէս առաքեալների հայրը 155։
Զենոն ճգնաւոր 183. 191։
Զոյիլէ ճգնաւոր 190։
Զոսիմոս միայնակեաց 185։

Եութեան եւ անուան մասին 198, հմր. 14, 14։
Էջմիածին 36. 149։
Էոաման (կամ Առաման) ազգապետ 27։
Էրզրում տես Կարին։

Ըսպահան տես Սպահան։
Ըսպրակոս ազգապետ 27։

Թաղեոս առաքեալ 178։ Նրա կանոնները 4, հմր. 1 I 4։
թաղման կանոն։ Առաջին օրուայ կանոն 126—127, հմր. 5, 5։ Երկրորդ օրուայ կանոն 128, հմր. 5, 6։ Եօթներորդ օրուայ կանոն 128, հմր. 5, 7։ — Երախաների թաղման (տղայաթաղի) կանոն։ Առաջին օրուայ կանոն 128—130, հմր. 5, 8։ Երկրորդ օրուայ կանոն 130, հմր. 5, 9։ Եօթներորդ օրուայ կանոն 130, հմր. 5, 10։
թարգմանիչների տօնի կանոն 88—89. 118, հմր. 3 VII. 4 VI 5։
Թեբայիդ քաղաք 185. 191։
Թեղթափ, Սուրբ 36։
Թեսաղոնիկեցիք 127. 128. 142. 143։
Թեսբացի տես Պետրոս։
Թեսալիոսի Յովհաննու յայտնութեան ներածութիւն 154—156, հմր. 7 VII 1։
Թեոդոս Ա. կայսր 9. 191։ Նրա տօնի կանոն 108, հմր. 4 I 5։
Թեոդոս Բ. փոքր 18. 194։
Թեոդոս (ձեռ. «Օդէոս»), Գնունեաց եպիսկոպոս 28։
Թեոդոս (= Թէոդոր կամ Թէոդոտ Լաւոդիկեցի), Անտիոքի երկրորդ ժողովի նախագահ 14։
Թեոդոսիոս, Անտիոքի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 16։
Թեոդորէ ճգնաւոր 191։
Թեոդորոս աբբայ 190։
Թեոդորոս։ Անտիոքի ժողովին մասնակցող երկու եպիսկոպոսներ 16։
Թեոդորոս Զօրավարի անունով շարական 45. 119, հմր. 3 I ը Բ. 4 VI 19։
Թեոդորոս Մամուեստացի 14. 18։
Թեոդուպօլիս 32։ Հմմտ. Կարին։
Թեոփիլոս, Աշմուռնեաց եպիսկոպոս 28։
Թեքիրտաղ քաղաք 36։ Հմմտ. Յոաստ։
Թլկուրանցի տես Յովհաննէս։
Թովմա, Թագաւորական դրան երէց 27։
Թովմաս առաքեալ 36։
Թովմա Մեծոփեցի 38 («մեծ ուխտին Յոբա» = ուխտին Մեծոփայ)։
Թովմաս, Թովմա Մեծոփեցու աշակերտ 38։
Թորգոմ 21. 22. 167։
Թուրկուրանցի տես Յովհաննէս։
Թուրվանդ, Աստուածատուրի, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի որդու կողակիցը 164։

Ժամանակագրական հատուածներ 199, հմր. 14, 18։
Ժողովածուներ հմր. 12, էջ 170—180. հմր. 13, էջ 181—192. հմր. 14, էջ 193—203։
Ժողովներ տես Աղուէն, Անկիւրիա, Անտիոք, Գանգրա, Դուին, Եփեսոս, Լաւոդիկէ, Կարին, Կեսարիա, Կոստանդնուպոլիս, Նէոկեսարիա, Նիկիա, Շահապիվան, Սարդիկէ, Քաղկեդոն։

Իգնատիոս Անտիոքացու անունով շարական 91. 118, հմր. 3 XII. 4 VI 10։

Իլակրէս ճգնաւոր 186։
Իլարիոն, Գազացի կրօնաւոր 185։
Իկոնիոն քաղաք 5։
իմաստասիրական խնդիրների մասին հարցումներ եւ պատասխաններ 195—196, հմր. 14, 5։
Իշաւխան Ասորու «գիրք բնութեան» 181, հմր. 13, 1։
Իպերիքէս (ձեռ. «Եպիրիքսէ» եւ «Իպիրիքսէ») միայնակեաց 188. 189։
Իսահակ ճգնաւոր 189։
Իսիդոր ճգնաւոր 183. 184։
Իսրայէլ, Վանանդի եպիսկոպոս 28։
Իսրայէլ, Տայոց եպիսկոպոս 28։
Իտալիա (ձեռ. «Իտաղիա») 145։
Իտալացիք 167։
Իրինէոս (ձեռ. «Իրինիոս») 155։

Լամբրոնացի տես Ներսէս։
Լաւոդիկէ 5։ Լաւոդիկէի ժողովի կանոններ 16—17, հմր. 1 I 24։
Լեւոն պապ, Մեծն 15. 32. 194։
Լեւոն Բ. թագաւոր 197։
Լիկիանոս Սամոստացի 5։
Լոլայ հմր. 8 ձեռագրի տէր Խաչատուրի աղջիկը 164։
Լուկիոս ճգնաւոր 192։
Լուսաւորիչ տես Գրիգոր։
Լուսիմոս միայնակեաց 180։

խաղաղականի երգ տես պաշտամունքի ժամերի երգեր։
Խանտուտ, Տիրատուրի, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի որդու կողակիցը 164։
խաչ։ — Խաչի գիւտի կանոն 87. 118, հմր. 3 VI 3. 4 VI 3։ Խաչի երեւման կանոն 69. 114, հմր. 3 II 5ա. 4 IV 5ա։ Խաչի նաւակատեաց կանոն 83. 117, հմր. 3 V 2. 4 VI 1։
Վարագայ խաչի կանոն 86—87. 118, հմր. 3 VI 2. 4 VI 2։ Խաչլուայի կանոն 130—131, հմր. 5, 11։ Խաչվերացի կանոն 83—84. 117, հմր. 3 VI 1ա. 4 VI 1բ։
Խաչատուր, հմր. 8 ձեռագրի տէրը 164։
խաչելութեան երգ տես Ներսէս Շնորհալի։
խաչլուայ տես խաչ։
բաչվերաց տես խաչ։
Խլորոս տես Կոստաս։
խնկարկութեան շարական 92, հմր. 3 XXIV։
խոնարհութեան աստիճանների մասին 182, հմր. 13, 2բ։
Խոռխոռունիք 28։ Հմմտ. Վահրամ։ Վրիւ։
Խոսկեան ազգապետ 27։
խոստովանութիւն քահանայի 30, հմր. 1 I 49։ — Մեղքերի ցուցակ խոստովանութեան համար 170, հմր. 12, 1։ — Հմմտ. Անտիոք։
Խոսրով, Անձեւացեաց եպիսկոպոս, Գրիգոր Նարեկացու հայրը 34. 151։
խոտանարակների անունով շարական 92. 122, հմր. 3 XXV. 4 VIII 9։
Խորխորունիք տես Խոռխոռունիք։
խորհուրդ։ — «Վասն ջրոյն զոր ասեն հերձուածողք թէ պարտ է արկանել ի սուրբ խորհուրդն» 200, հմր. 14, 23։ Է խորհուրդների եւ է մահացու մեղքերի մասին 201, հմր. 14, 25։ — Հանգստեան խորհուրդի յիշատակին երգ տես Ներսէս Շնորհալի։
Խուար ազգապետ 27։
խրատներ։ — Խրատ քարոզի մասին 172—173, հմր. 12, 9։ Հաւատի

մասին 194—195, հմր. 14, 4։ — Հմմտ. Նեղոս։

ծողկազարդի կանոն 58. 112, հմր. 3 I 7ա. 4 III 2ա։ Երկրորդ ծաղկազարդի կանոն 72—73. 114, հմր. 3 II 7ա. 4 IV 7ա։

Կազբեգ (ձեռ. «Կազբէթ») 27։
Կաղանկատուք 27։
Կայեն 202։
կանոնագիրք հմր. 1, էջ 1—39։
կանոններ տես ժողովներ, կանոնագիրք, մաշտոց, շարականներ։
Կապադովկիա 8։
Կապաղակ քաղաք 27։
Կասիանէ Մասիլիայի աբբայ 187։
Կարապետ տես Յովհ. Մկրտիչ։
Կարապետ, հմր. 8 ձեռագրի տէր 161. 164։
Կարնոյ (Թէոդուպօլսի, Էրզրումի) ժողովի կանոններ 31—32, հմր. հմր. 1 I 55։
Կարմիր ծով 177։
Կափառնաում քաղաք 179։
Կեսարիա Կապադովկացոց 12. 156։ Կեսարիայի ժողովի կանոններ 12, 1 I 20։
Կեսարիա Պաղեստինացոց 3։
Կեսարացի տես Անդրեաս, Բարսեղ։
Կլայեցի տես Ներսես։
Կիլիկիա 159։ — Կիլիկեցիք 16. 197։
Կիլիմաս, Կայէնի քոյրը 202։
Կիպրացի տես Եպիփան։
Կիպրիանոս-գրից երկու հատուած 178. 179, հմր. 12, 29. 30։
Կիրակոս Գանձակեցու «վասն չըրջողացն» 200, հմր. 14, 22։
Կիրակոս, հմր. 1 ձեռագրի գրիչ 36։
Կիրակոս երէց, հմր. 8 ձեռագրի տէր 163։

Կիրակոս, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի որդի Գաբրիէլի որդին 164։
Կիւրակոսի եւ նրա Յուղիտայ մօր անունով չարական 92. 119, հմր. 3 XXIX. 4 VI 26։
Կիւրեղ Աղէքսանդրացի 155. 190. 199. 201։ — Պօղոսի Եբրայեցոց թղթի մեկնութիւն 144, հմր. 6, 11գ։ Կանոններ 18, հմր. 1 I 29։
Կիւրեղ Երուսաղէմացու անունով չարական 46, հմր. 3 I 2զ։
Կիւրիովն, Անտիոքի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 16։
Կղեմէս, Հռոմայ հայրապետ։ — Վկայաբանութիւն 175—176, հմր. 12, 19։ — Երկրորդ առաքելական կանոններ («ի ձեռն Կղեմայ») 3, հմր. 1 I 3։ Եկեղեցական կարգեր («սահմանք եւ հաստատութիւնք») 31, հմր. 1 I 52։
Կողոնիա քաղաք 141. 149։
Կողոսացիք 141։
Կոնիոն տես Իկոնիոն։
Կոստանդ Բ. (ձեռ. Կոստանդիանոս) 27։
Կոստանդիանոս Մեծ, կայսր 14. 33. 197։ Կենսագրութիւն 176—177, հմր. 12, 22։ Նրա հիւանդութիւնն ու բժշկութիւնը Ս. Սեղբեստրոսի օգնութեամբ 177, հմր. 12, 23։ — Հրովարտակ 6—7, հմր. 1 I 8գ։ Ս. Անտոն Անապատականին ուղղուած նամակ, յիշուած 190։
Կոստանդիանոս տես Կոստանդ։
Կոստանդին, Յերապոլսի մետրապոլիտ 158։
Կոստանդնուպոլիս 14. 18. 29. 32. 154. 171. 190. 195. 197. — Ա. ժողովի կանոններ 7, հմր. 1 I 9։ Բ. ժողովի կանոններ 9, հմր. 1 I 13։

Կոստաս Քլորոս (ձեռ. «Խլորոս») Կոստանդիանոսի հայրը 176։
Կորնթոս քաղաք 137։ — Կորնթացիք 126. 127. 130. 131. 137. 138. 139. 147։
Կրետէ (ձեռ. «Կրիտէ») կղզի 147։ Կրետացիք 147։

հաղորդութիւն տալու կանոն 126, հմր. 5, 4։
Համազասպ տես Աբու-Սահլ։
համարողական դասագիրք 204, հմր. 15։
համբարձման տօնի կանոն 71—72. 114, հմր. 3 II 6ե. 4 IV 6ե։
Համս քաղաք 175։
համրութեան գէմ աղօթք տես աղօթքներ։
Հայասանեայք 158. 198։
հայրապետների տօնի կանոն 90. 118, հմր. 3 XI. 4 VI 9։
հայրերի կանոններից մէկը 31, հմր. 1 I 51։ հայրերի վարք տես վարք։
Հայք 20. 21. 22. 22. 29. 32. 37. 149. 151. 153. 158. 159. 164. 167. 173. 174. 179. 201։ Մեծ Հայք 197։
հասասաչափութեան դասեր 204, հմր. 15, 2։
հարցումներ եւ պատասխաններ 196, հմր. 14, 7։ — Հմմտ. Արձան Արծրունի, աստուածաբանութիւն, Գրիգոր Լուսաւորիչ, իմաստասիրական, Հեթում։
Հարք գաւառ 28։
Հեթում Բ. թագաւոր 199։ Հեթում թագաւորի հարցումները եւ Բարձրբերդցու պատասխանները աւետարանի մասին 200, հմր. 14, 20։
հեսեւողք առաքելոց։ — Առաքեալներին յաջորդող հայրերի կանոններ 5, հմր. 1 I 6։
Հերովդէս, Հրէից թագաւոր 129. 176։
Հիպոդիտոս Բոստրացի, Հռոմայ հայրապետ 155։ — Քրիստոսի ծննդեան և մկրտութեան մասին 32—33, հմր. 1 I 56։ Դանիէլ մարգարէի մեկնութիւն յիշուած 155։
Հմիր Հօրիկ հազարապետ 27։
հոգեգալստի կանոն 74—80. 115—116, հմր. 3 III. 4 V 1—10։
Հոռոմ-Կիրակոս, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի հայրը 164։
Հռոմկլայ 159։
Հոռոսք 27 (ձեռ. «Հռոմոց»). 158։
Հովիտ Ասորոց 16։
Հռիփսիմեանց տօնի կանոն 79. 116, հմր. 3 III 8. 4 V 8։
Հռոմ կամ Հռովմ 31. 32. 140. 141. 146. 174։ — Հռոմայեցիք 136. 137. 144. 155. 176. 200։
Հրեայք 169. 176։
հրեշտակի պատասխանները տես Գրիգոր Լուսաւորիչ։
հրեշտակապետներ տես Գաբրիէլ եւ Միքայէլ։
Հրեասան 174։
Հրոշ քաղաք 27։
Հօվոց քաղաք 27։

Ղազարոսի յարութեան տօնի կանոն 57. 111, հմր. 3 I 6թ. 4 III 1։
Ղայփրի Մալայ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Մկրտչի աղջիկը 163։
ղարիպի համար տաղ 133, հմր. 5, 23։ Տես նաեւ Մկրտիչ Նաղաշ։
Ղեւոնդ պատմագրի պատմութիւն հմր. 10, էջ 167։
Ղեւոնդեանց տօնի կանոն 93. 120, հմր. 3 XXXIV. 4 VI 30։

Ղովs (ձեռ. «Ղովդ»), Աբրահամ նահապետի եղբօրորդին 179։
Ղովs ճգնաւոր 187. 190։
Ղուկաս աւետարանիչ 32. 125. 128. 130. 131. 137. 141. 145։
Ղուկաս քահանայ 175։
Մաղայ տես Ղայփրի Մաղայ։
Մաղմէղ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Խաչատուրի որդին 164։
Մակաբայեցիք 5։
Մակար աբբայ Եգիպտացի 183. 184. 185. 186. 187։
Մակար կամ Մակարիոս, Երուսաղէմի հայրապետ 9։ Վրթանէսին ուղղած կանոնական նամակ 8—9, հմր. 1 I 12։
Մակեդոն կամ Մակեդոնիոս հոգեմարտ, Կոստանդնուպոլսի եպիսկոպոս 9 (ձեռ. հմր. 1 I 13ա «Մաքսիմոս»). 16. 32։
Մակեդոնացիք 141. 174։
մահացու մեղքեր տես մեղքեր։
Մահմէs, Արաբացոց մարգարէ 167։
Մամիկոնեանք 11. 12. 22։ Հմմա. Աբրահամ, Ներշապուհ, Վարդան։
Մային քաղաք 175։
Մայրավանեցի տես Յովհաննես։
Մանասէ, Կապաղկայ եպիսկոպոս 27։
Մանդակունի տես Յովհան։
Մանէ կոյս 173։
Մանեացիք տես Մանիքեցիք։
Մանիկոս, Անտիոքի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 16։
Մանիքեցիք 6. 7. 32 (ձեռ. «Մաքինեցիք»)։
մանկունք, անմեղ տես Բեթղեհեմ։
Մանուէլ կայսրի օրէնքներից մի հատուած 33, հմր. 1 I 58։
Մանուէլ վարդապետի «Մինդ ի յէէն» գանձը 132, հմր. 5, 14։
Մանուշեայք 27։
մաշտոց կամ մաշթոց հմր. 5, էջ 124—134։
Մաթէ, Դարահոյճի երէց 27։
Մաթէ, Պարտաւայ երէց 27։
Մաթէոս աւետարանիչ 125. 129. 137. 172. 179։
Մաթէոս արքեպիսկոպոս (վարդապետ), Երնջակ գաւառի առաջնորդ 153. 159։
Մարգար (ձեռ. «Մարքար, Մայրքայր»), հմր. 8 ձեռագրի տէր Մկրտչի որդին 163. 164։
մարգարէների տօնի կանոն 87—88. 118, հմր. 3 VI 4. 4 VI 4։
Մարդաղ քաղաք 28։
Մարդարիոսի անունով չարական 91. 119, հմր. 3 XVIII. 4 VI 16։
Մարիամ Աստուածածին 15։ Տես նաեւ Աստուածածին։
Մարկեղոս, Անկիւրիայի եպիսկոպոս 5։
Մարկիոն աղանդաւոր 32։
Մարկիոնացիք 7։
Մարկոն, Անտիոքի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 16։
Մարկոս աւետարանիչ 129. 194։
Մարութ ազգապետ 27.
մարտիրոսների կանոն 95—100. 121, հմր. 3 LI. 4 VII։
Մաքինեցիք տես Մանիքեցիք։
Մաքսիմոս տես Մակեդոն։
Մեգեթի ճգնաւոր 185։
Մեթոդիոս, Ողիմպեայ եպիսկոպոս 155. 157։ — «Բանն որ յաղագս յարութեան» յիշուած 155։ «Բանն որ վասն արքեցութեան»-ից մի հատուած Անդրէաս Կեսարացու Յովհաննու յայտնութեան մեկնութեան մէջ 157.

Մելիտոս եպիսկոպոսի Տոյ եպիսկոպոսին ուղղած նամակ 33, հմր. 1 I 57։
Մելքիսեդէք քահանայ 191։
մեծացուցեներ յարութեան կանոններից 106—107. հմր. 4 I 2։
մեծ երեքշաբթի, մեծ երկուշաբթի եւն. տես աւագ երեքշաբթի եւն.։
Մեհնունիք 28։
մեղքերի ցուցակ խոստովանութեան համար 170, հմր. 12, 1։ Է խորհուրդների եւ Է մահացու մեղքերի մասին 201, հմր. 14, 25։
միւռոն օրհնելու չարական 92. 119, հմր. 3 XXI. 4 VI 21։
Մեսիդ դիւթ 187։
Մեսրոպ Մաշտոց 21. 22. 118։ — Մէկ կանոն 29—30, հմր. 1 I 46։
Մերուժան Արծրունի 26։
Մէլիք, հմր. 8 ձեռագրի տէր Խաչատուրի որդին 164։
Մինաս Եգիպտացու անունով չարական 92, հմր. 3 XXX։
Մինաս վարդապետ, Անկիւրիայի առաջնորդ 149։
Մինաս վարդապետ Տաթեւացի, Անկիւրիայի Մինաս առաջնորդի եղբայրը 149։
Մինովս աբբայ 189։
Միջագեսք 16։
Միւգոն երէց, գծող 179։
Միքայէլ հրեշտակապետ 125։ Նրա անունով չարական տես Գաբրիէլ։ — Ս. Միքայէլի վանք 122։
Միքայէլ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Խաչատուրի որդին 164։
Մխիթար (Գոշ) վարդապետ 195։ Ճառեր Քրիստոսի բնութեան եւ մարմնաւորութեան մասին 193—194, հմր. 14, 1։
Մծբին 14. 89. 118։
Մկրտիչ տես Յովհաննես Մկրտիչ։
Մկրտիչ Նաղաշի հանգուցեալների տաղ («Տաղ ի Նաղաշէ վասն նընջեցելոց») 132, հմր. 5, 16։ Ղարիպի տաղ. («Տաղ ի Նաղաշէ ասացեալ վասն Ղարիպի») 132, հմր. 5, 17։ Հանգուցեալ երախաների տաղ («Ողբ վասն մանկանցն նընջեցելոցն ասա») 132, հմր. 5, 18։
Մկրտիչ վարդապետ ոմն 179։
Մկրտիչ երէց, հմր. 8 ձեռագրի տէրերից մէկը 163։
Մկրտիչ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի որդի Գաբրիէլի որդին 164։
Մկրտում, հմր. 8 ձեռագրի տէր Սիմոնի հայրը 162. 163, հմր. 8, 4. 6. 8. 10. 15։
Մովսես Գ. կաթողիկոս 164։
Մովսես մարգարէ 4. 137. 177. 190. 194։ Նրա օրէնսդրութեան պատմութիւնը 198—199, հմր. 14, 16։
Մովսես միայնակեաց 183. 185. 186. 187. 189։
Մովսես քահանայ, հմր. 7 ձեռագրի գրիչ 153. 157. 159։
Մովսես, Անտիոքի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 16։
Մուծիկ արքայ 27։
Մօրիկ կայսր 187։

Յազկերտ Բ., Պարսից թագաւոր 22։
Յակոբ կամ Յակովբոս առաքեալ, Տեառնեղբայր 108. 139։ Նրա տօնի կանոն 108, հմր. 4 I 6։
Յակոբ կամ Յակոբոս առաքեալ, Զեբեդեայի որդին 3. 109։ Նրա տօնի կանոն 109, հմր. 4 I 9։
Յակոբայ, Մծբնայ հայրապետի տօնի

կանոն 89. 118, հմր. 3 VIII. 4 VI 6։
Յակոբ Ղրիմեցի 38։
Յակոբ ճգնաւոր 183։
Յակոբ Ե. կաթողիկոս Շամախեցի 168։
Յակոբ, Կոստանդնուպոլսի պատրիարք 168։
Յակոբ, հմր. 8 ձեռագրի Կիրակոս տիրոջ որդին 163։
Յակոբոս Ալփեայ 194։
Յակոբոս, Անտիոքի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 16։
Յակոբոս, Պալունեաց եպիսկոպոս 22։
Յակովբ նահապետ 126։
Յակովբ երէց, Աղուէնի ժողովի անդամներից մէկը 27։
յարութիւն տես աւագ օրհնութիւն, զաստիկ, Ներսես Շնորհալի։
Յերապոլիս 158։
Յերոնիմոս տես Զերոնիմոս։
յինանց կանոն 61—74. 113—115, հմր. 3 II. 4 IV։
Յիսուս Քրիստոս 2. 3. եւն. եւն.։ Նրա ծննդեան մասին 176, հմր. 12, 21։ Քրիստոսի յարութիւն տես Զաստիկ, Ներսես Շնորհալի։
Յոբ 163։ Հմմտ. Թովմա Մեծոփեցի։
Յոբ, Պիմէն ճգնաւորի եղբայրը 189։
Յոյնք 32. 136. 174. 197։
Յովել երէց, Աղուէնի ժողովի անդամներից մէկը 27։
Յովհաննես, Յովհան, Յոհան, Յովանես, Ովաննես եւն.։ —
Յովհ., հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի որդի Տիրատուրի որդին 164։
Յովհ. աբեղայ, հմր. 4 ձեռագրի գրիչ 122։
Յովհ. աբեղայ, հմր. 14 ձեռագրի տուողը 200։
Յովհ. Ամթեցու հանգուցեալ երախաների տաղեր («ֆանյ . . . վասն ննջեցեալ տղայոցն», «ողբ տղայոց. Յարարչէն հրաման . . . . .» եւն., «Ողբ տղայոց. Ով ֆեզեցիկ . . .» եւն.) 134, հմր. 5, 25. 26. 27։
Յովհ. Արճիչեցու պատարագի մեկնութիւն 34—35, հմր. 1 II։
Յովհ. Աւետարանիչ 126. 127. 128. 131. 140. 150. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 162։ Նրա տօնի կանոն 109, հմր. 4 I 9։ Նրա յայտնութեան մեկնութիւն տես Անդրեաս Կեսարացի։
Յովհ. գրիչ 198։
Յովհ. եպիսկոպոս. — Յովհ. Բզնունեաց եպիսկոպոս 28։ — Յովհ. Մարդաղի եպիսկոպոս 28։— Յովհ. Ոստան եպիսկոպոս 28։ — Յովհ., Հրոչի եպիսկոպոս տես Յովհնան։
Յովհ. Երզնկացու խրատ հասարակ քրիստոնեաներին 203, հմր. 14, 30։ Պատմութիւն Ադամից մինչեւ Մովսէս 202, հմր. 14, 26։ Աղքականութեան աստիճանների մասին 38, հմր. 1 IV 3։ Հմմտ. Գեորգ Երզնկացի եւ Վարդան Արեւելցի։ «Նախադրութիւն և աղերսանք . . .» եւն. 38—39, հմր. 1 V։
Յովհ. Թլկուրանցու կամ Թուրկուրանցու «Է մահ քան զքեզ . . .» տաղը 134, հմր. 5, 28։
Յովհ. կամաւոր աղքատ («այր Աստուծոյ») 174. 194։
Յովհ. կարճահասակ կամ կարճիկ 183. 184. 187։
Յովհ. ճգնաւոր 195։

Յովհ. Մայրավանեցու կամ Մայրագոմեցու խրատ պատարագի սուրբ խորհուրդին զգուշութեամբ մօտենալու մասին («վասն երկիւղի և զգուշութեան սուրբ պատարագին և խորհրդոյն մերձենալոյ») 202, հմր. 14, 27։
Յովհ. Մանդակունոյ կանոններ հմր. 1 I 34. 35. 47, էջ 23—24. 30։ Ապաշխարութեան կոչում 31, հմր. 1 I 48։ Ճառեր՝ ապաշխարութեան մասին 203, հմր. 14, 29. բամբասանքի մասին 202—203, հմր. 14, 28։
Յովհ. Մկրտիչ Կարապետ 17. 126. 153. 159. 177. 178. 180։ Գովասանութիւն նրա մասին 177, հմր. 12, 24։ Նրա ծննդեան տօնի կանոն 77, 115, հմր. 3 III 2. 4 V 2։ Գլխատման տօնի կանոն 63—64. 113, հմր. 3 II 1է. 4 IV 1է։ Յովհ. Մկրտչի եւ Աքանագինեսի տօնի կանոն 77. 115, հմր. 3 III 3. 4 V 3։ Երգ նրա անունով տես Ներսես Շնորհալի։
Յովհ. վարդապետ Նորաշինկեցի 150. 153։
Յովհ. Ոսկեբերան 35. 148. 182. 183. 199. 201։ Նրա անունով չարական 91. 118, հմր. 3 XIII. 4 VI 11։ Գրուաթքներ. կանոններ 29, հմր. 1 I 43։ Պօղոսի թղթերի մեկնութիւն՝ Հռոմայեցոց 136. 137, հմր. 6, 1 ա. գ. դ. Կորնթացոց Ա. 137. 138, հմր. 6, 2բ. գ. դ. Բ. 138, հմր. 6, 3բ. Գաղատացոց 139, հմր. 6, 5բ. գ. Եփեսացոց 140, հմր. 6, 6բ. գ. Փիլիպեցոց 141, հմր. 6, 7բ. գ. Կողոսացոց 141. 142, հմր. 6, 8բ. գ. Թեսաղոնիկեցոց Ա. 142, հմր. 6, 9բ. գ. Բ. 143, հմր. 6, 10բ. գ. Եբրայեցոց 144. 145, հմր. 6, 11ե. գ. Տիմոթեոսի Ա. 145. 146, հմր. 6, 12բ. գ. Բ. 146, հմր. 6, 13բ. գ. Տիտոսի 147, հմր. 6, 14բ. գ. Փիլիմոնի 147. 148, հմր. 6, 15։
Յովհ. պատկերագործ 174։
Յովհ. Սիւնականի կանոնական հարցումները եւ Սահակ վերջին կաթողիկոսի պատասխանները 25, հմր. 1 I 37։
Յովհ. Քերոբենցի «Ողբ մեռելի» 133, հմր. 5, 21։
Յովհ. Օձնեցու կանոններ 25, հմր. 1 I 38։
Յովնան, Հրոչոյ եպիսկոպոս 27։
Յովսեպոս Փլաւիանոսի հնախօսութիւն Հրէից 168—169, հմր. 11։
Յովսէփ ճգնաւոր 185. 187. 190. 192։
Յովսէփ, Կաղանկատուաց երէց 27։
Յուդա նահապետ 144։
Յուլիանոս իշխան 7։
Յուղիտա, Ս. Կիրակոսի մայրը տես Կիրակոս։
Յուսան մարգարէ 109։
Յուստիանէ կուսի պատմութիւն 179, հմր. 12, 30։
Յուստիանոս Բ. կայսր 32։
Յոտսօզ քաղաք 36։ Հմմտ. Թէքիրտաղ։

Նաբաւ լեառն 199։
Նաբուզոդոնոսոր (ձեռ. «Նայբուզարդան») 190։
Նահապետ կաթողիկոս 159։
Նաղաշ տես Մկրտիչ Նաղաշ։
Նայբուզարդան տես Նաբուզոդոնոսոր։
Նարեկ վանք 151։ — Նարեկացի տես Գրիգոր։
նաւակաստիք խաչի տես խաչ։

Նեղոս Ս. հայր 186. 189: Խրատներ 196, հմր. 14, 6:
Նեստոր (կամ Նեստորիոս) հերետիկոսապետ 14. 18. 195. 198:
Ներշապուհ, Մամիկոնէից եպիսկոպոս 11—12: Կանոններ 11—12, հմր. 1 I 19: Հմմտ. Ներսես Աշտարակեցի:
Ներոն կայսր 146. 169:
Ներսես Բ. կաթողիկոս Աշտարակեցի 11—12: Ներսէս կաթողիկոսի եւ Ներշապուհ եպիսկոպոսի կանոններ 11—12, հմր. 1 I 19:
Ներսես, Աղուանից կաթողիկոս 33:
Ներսես, Հարքայ եպիսկոպոս 28:
Ներսես Լամբրոնացի, Տարսոնի արքեպիսկոպոս 34. 182: Դեսպանութիւն Կոստանդնուպոլիս 197, հմր. 14, 10: Անդրեաս Կեսարացու Յովհաննու յայտնութեան մեկնութեան թարգմանութիւն տես Անդրեաս:
Ներսես Մեծ 22. 38: Նրա տօնի կանոն 79. 116, հմր. 3 III 6. 4 V 6: Կանոններ («Սահմանք եւ կանոնք կարգի եկեղեցոյ») 29, հմր. 1 I 45:
Ներսես Գ. կաթողիկոս Շինող 27. 28: Դուինի ժողովի կանոններ 27—28, հմր. 1 I 41:
Ներսես Շնորհալի կամ Կլայեցի: — Աշգականութեան ասպիճանների մասին 37—38, հմր. 1 IV 1. 2: Շարականներ 60—61. 112, հմր. 3 I 7զ ը. թ. 4 III 2զ: Երգեր արարչութեան օրերի յիշատակին 93—94. 120, հմր. 3 XXXV—XLI. 4 VI 31—37: «Երգ բուն բարեկենդանին» 43. 109, հմր. 3 I 1ա. 4 II 1ա: «Երգ խաղաղականին» 95. 121, հմր. 3 L. 4 VI 45: «Վասն ննջեցելոց» 123, հմր. 4 VIII 14:
Ներսես, հմր. 8 ձեռագրի տէր Կիրակոսի որդին 163:
Նեոկեսարիայի ժողովի կանոններ 7. 12, հմր. 1 I 9. 1 I 21:
Նիկար, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի Գաբրիէլ որդու ամուսինը 164:
Նիկիա 10. 12. 14. 23. 32. 147. 177: Նիկիայի ժողովի կանոններ 6—7, հմր. 1 I 8. 9: Ս. Երրորդութեան մեկնութիւն Նիկիայի կանոնների համեմատ 197—198, հմր. 14, 11:
Նիկողայոսի, Զմիւռնիայի հայրապետի, անունով չարական 91. 119, հմր. 3 XVI. 4 VI 14:
Նիկոմեդիա քաղաք 5:
Նիւսացի տես Գրիգոր Նիւսացի:
ննջեցեալք: «Կանոն համօրէն ննջեցելոց» 100—102. 121—122, հմր. 3 LIII. 4 VIII 1—8: «Վասն ննջեցելոց» տես Ներսես Շնորհալի:
նորածնեալ: «Մեղեդի մեռոնի ի վերայ նորածնելոյ» 92. 119, հմր. 3 XXII. 4 VI 22:
Նորաշեն(ք) (կամ Նորաշինիկ) գիւղ 153. 159: — Նորաշինկեցի տես Յովհաննես:
նոր գիրք օրհնելու կանոն 131—132, հմր. 5, 13:
նոր կիրակէի կանոն 64. 113, հմր. 3 II 2ա. 4 IV 2ա:
Նորվարդ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի որդին 164, հմր. 8, 19:
Նորվարդ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի որդի Գաբրիէլի որդին 164, հմր. 8, 17:
Նունեքսիոս, Ղաւոդիկէի եպիսկոպոս 5:

Շահապիվանի ժողովի կանոններ 21—23, հմր. 1 I 31:
Շահեն, հմր. 8 ձեռագրի տէր Կիրակոսի որդին 163:
Շամաբեկուռ ազգապետ 27:
Շամախեցի տես Յակոբ:
Շապուհ Բագրատունի 167:
Շաֆիկ բերդ 150. 153:
Շարականներ 42—123, հմր. 3. 4:
Շինող տես Ներսես:
Շմաւոն առաքեալ 194:
Շմաւոն, Ցրոքորի եպիսկոպոս 27:
Շնորհաւոր, Մովսէս քահանայի մայրը 153. 159:
Շողակաթի կանոն 81—82. 116, հմր. 3 IV 2. 4 V 12:
Շոփեղիշոյ, Պարտաւի եպիսկոպոս 27:

ողբ տես մաշտոց եւ տաղ: «Ողբ ննջեցելոց» 132, հմր. 5, 15:
ողորմութիւն: «Վասն առն որ զընեաց զողորմութիւն անողորմին» 175, հմր. 12, 17:
Ոսիոս, Սարդիկէի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 17:
Ոսկան, հմր. 8 ձեռագրի տէր Կիրակոսի որդին 163:
Ոսկեանց անունով չարական 92—93. 119, հմր. 3 XXXI. 4 VI 27:
Ոսկեբերան տես Յովհաննես:
Ոսկի, հմր. 8 ձեռագրի գրիչ Տէր-Աբրահամի ազգական 170:
Ոսան գաւառ 26. 28:
Ովաննես տես Յովհաննես:
Ովրեսեսի անունով չարական 91. 119, հմր. 3 XVIII. 4 VI 16:
Որոգինես 155: Պօղոսի Եբրայեցոց թղթի յառաջաբան Եւսեբիոս Կեսարացու եկեղեցական պատմութիւնից 144, հմր. 6, 11դ:
Ուղայլ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Կիրակոսի ամուսինը 163:
Ուղայլ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի ամուսինը 164:
Ուղնեցի տես Ստեփան:
Ուղիպոլիս 5:
Ուռհա քաղաք 4:
ուսողական դասագիրք 204, հմր. 15:
ուրբաթ: Աւագ ուրբաթի չարականներ տես Ներսես Շնորհալի:
Ուրբաթայր, Մանուչէից երէց 27:
ուրբաթագրքից կամ Կիպրիանոսգրքից հատուածներ 178. 179, հմր. 12, 29. 30:
Ուրտալիոս տես Վիտալիոս:

Զմշկիկ Յովհաննէս կայսր 175:

Պալունիք 28:
Պաղեստինացիք 3. 23:
Պաղովն տես Պօղովն:
Պամբոյ կամ Պանբո ճգնաւոր 183. 191:
Պաշտամունքի ժամերի երգեր: Արեւագալի երգեր 94—95. 120, հմր. 3 XLII—XLV. 4 VI 38—41: Երրորդ ժամի երգ 95. 120, հմր. 3 XLVI. 4 VI 42: Վեցերորդ ժամի երգ 95. 121, հմր. 3 XLVI. 4 VI 43: Իններորդ ժամի երգեր 95, 121, հմր. 3 XLVII, XLIX. 4 VI 44: Խաղաղականի երգ 35. 121, հմր. 3 L. 4 VI 45:
պաս: Մեծ պասի կանոն 43—61. 109—113, հմր. 3 I. 4 II, III:
Պատակիոս, Անտիոքի ժողովի եպիսկոպոսներից մէկը 16:
Պատարա Լիկիացոց 155:

պարարագի մեկնութիւն տես Յովհաննէս Արճիշեցի։
պաստեր, տէրունական տես Աբգար եւ Աթանաս։
Պաստոս կղզի 156. 158։
Պարպմիգէ (նաեւ Պրապմիդէ, Պարգմիգէ) երէց, Աղուանի ժողովի անդամներից մէկը 27։
Պարսիկներ (Պարսիկք, Պարսք) 22. 159։
Պարսաւ կամ Պերսեւ, Աղուանից մայրաքաղաք 26. 27։
Պաւղոս տես Պօղոս։
Պաֆնոս ճգնաւոր 185։
Պենսակոսէ տես հոգեգալուսս։
Պեսրոս առաքեալ 15. 108. 139։
Պեսրոս, Անտիոքի ժողովին մասնակցող երկու եպիսկոպոսներ 16։
Պեսրոս Թեբացի 195։
Պեսրոս երէց 36. 37։
Պեսրոս, Իկոնիայի եպիսկոպոս 5։
Պեսրոս Գետադարձ կաթողիկոս 176։
Պեսրոս եպիսկոպոս Վիրիացի 195։
Պեսրոս ոմն 190։
Պերսեւ տես Պարսաւ։
Պեթիաս վանք 158։
Պիղասոս Պոնտացի 200։
Պիմեն ճգնաւոր 183. 184. 185. 187. 189. 190. 191։
Պիտիրոն, Անտոն անապատականի աշակերտ 186։
Պլուզ տես Յովհաննէս Երզնկացի։
Պղասոն եւ Արիստոտէլ։ «Ասաց Պղատոն եւ Արիստոտէլ եաւթէ կարգէ աշխարհի եւ եաւթէ գործք են բարութեան . . . .» եւն.։ 172, հմր. 12, 7։
Պողքեր (ձեռ. «Պօղքեր») Թէոդոս փոքրի քոյրը 194։
Պոտիմոն միայնակեաց Սկիւթացի 195։
Պորփիւր իմաստասէր 6։
պսակ օրհնելու կանոն 124—125, հմր. 5, 1։
Պրոկղիա կոյս 157։
Պրուսեւ ճգնաւոր 186։
Պօղոս աբբայ Աղէքսանդրացի 191։
Պօղոս առաքեալ 108. 124. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 136. 137. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 155. 158։ Թղթերի մեկնութիւն 135—149, հմր. 6։
Պօղոս, Անտիոքի ժողովին մասնակցող եպիսկոպոսներից մէկը 16։
Պօղոս, Գայէգուճի երէց 27։
Պօղոս Սամոստացի 7. 14. 18. 32. 198։
Պօղոս Տարօնացու ասածը ուղղափառ հաւատքի մասին 198, հմր. 14, 13։
Պօղովն (կամ Պաղովն) իշխան 7։
Պօղքեր տես Պողքեր։

Ջանխաթուն (թէ՞ ջան Խաթուն), հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի ամուսինը 164։
ջերմի դէմ աղօթք տես աղօթքներ։
ջուր. — ս. խորհուրդի մէջ ∽ խառնելու մասին։ «Վասն ջրոյն զոր ասեն հերձուածողք թէ պարտ է արկանել ի սուրբ խորհուրդն» 200—201, հմր. 14, 23։

Ռշտունիք 28։
Ռուսք 149։

Սաբէլ կամ Սաբելիոս հերետիկոսապետ 7։
Սաղովկ, Սիւնեաց եպիսկոպոս 26։
Սալմինաղ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Սիմոնի մայրը 162. 163, հմր. 8, 4. 6. 8. 10. 15։

Սահակ, Անտիոքի ժողովին մասնակցող եպիսկոպոսներից մէկը 27։
Սահակ Բագրատունի պատրիկ 26։
Սահակ, Գողթնի տէր 26։
Սահակ Ա. Պարթեւ, կաթողիկոս 19. 20. 21. 22. 24։ Նրա անունով շարական 79. 116, հմր. 3 III 7. 4 V 7։ Կանոններ 18—20, հմր. 1, I 30։
Սահակ Գ. կաթողիկոս 32։
Սահակ Վերջին։ Կանոններ 24—25, հմր. 1 I 37։
սաղմոս ԽԳ 134, հմր. 5, 29։ — Սաղմոսարան հմր. 2, էջ 40—41։
Սաղոմոն տես Սողոմոն։
Սամարացիք 3։
Սամոսացի տես Պօղոս։
Սամուէլ մարգարէ 41։
Սամուէլ, Մեհնունեաց եպիսկոպոս 28։
Սանդուխս կուսի անունով շարական 79—80. 116, հմր. 3 III 9. 4 V 9։
Սարգիս զօրավարի տօնի կանոն 122, հմր. 4 VIII 11։
Սարգիս ամիր, Գրիգոր Տաթեւացու հայրը 172։
Սարգիս, հմր. 8 ձեռագրի տէր Կարապետի հայրը 164։
Սարդիկէի ժողովի կանոններ 17, հմր. 1 I 25։
Սաւուղ թագաւոր 41։
Սեբաստիա տես Քառասունք։
Սեբէոս, Բագրատունեաց եպիսկոպոս 28։
Սելեւկիա քաղաք 8։
Սեկունդոս իմաստասէր 182։
Սեղբեստրոս, Հռոմի հայրապետ 177. 201։ Հմմտ. Կոստանդիանոս։
Սենեքա իմաստասէր 169։
Սենտիկ կամ Սենտիկնակ, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի եղբայրը 164, հմր. 8, 19. 21։
Սերգիանոս, Պիսիդացոց Անտիոքի եպիսկոպոս 5։
Սեւանդոս եպիսկոպոսի կանոնական նամակ 23, հմր. 1 I 32։
Սեւերիանոս, Անտիոքի եպիսկոպոս 15։
Սեփի(ի) Ա. չահ 164։
Սիդոն քաղաք 175։
Սիմեոնի, Աղուանից կաթողիկոսի կանոններ 33, հմր. 1 I 60։
Սիմեոն, Ռշտունեաց եպիսկոպոս 28։
Սիմոն մոգ 200։
Սիմոն, հմր. 8 ձեռագրի տէրերից մէկը 162. 163, հմր. 8, 4. 6. 8. 10. 15։
Սիմոն եղբայր ճգնաւոր 186։
Սիմոնեան տես Աթանաս Տայի-Սիմոնեան։
Սիոն քաղաք 3. 144։
Սիոն կաթողիկոսի կանոններ 25—26, հմր. 1 I 39։
Սիսոյ տես Սիսին։
Սիսին Կոստանդնուպոլսեցի 191։ Սիսոյ 189։
Սիրաք 5. 26։
Սիւղիանոս (Շիղա) աշակերդ 142. 143։
Սիւղնէ հայր 184։
Սիւնական տես Յովհաննէս Սիւնական։
Սիւնիք 22. 26։
Սկիւթ (Սկիթէ, Սկիտիա, Սկիւթէ եւն.) անապատ 183. 185. 186. 187. 189. 190. 191։ Սկիւթացիք 186. 195։
Սմբաս Բագրատունի, Աշոտ կուրացեալի որդին 26։

Սոկրաս Սկոլաստիկոսի եկեղեցական պատմութիւնից երկու հատուած 33, հմր. 1 I 59։
Սողոմոն թագաւոր 151. 152. 162. 198. 199։
Սուրացիք տես Ասորիք։
Սուքիասեանց անունով չարական 92. 119, հմր. 3 XXVI. 4 VI 23։
Ս. Սոփիա եկեղեցի Կոստանդնուպոլսում 171։
Սպահան քաղաք 161։
Սպեր գաւառ 122։
Սսագիրացի տես Արիսոտել։
Ստեփան Ուլնեցու անունով չարական 91. 119, հմր. 3 XX. 4 VI 20։
Ստեփանոս նախավկայ 149. 153. 178. 180։ Նրա տօնի կանոն 108, հմր. 4 I 7։
Ստորեղիոս, Նիկոմիդիայի եպիսկոպոս 5։
Ստուփդ, Աղուէնի ժողովին մասնակցող եպիսկոպոսներից մէկը 27։
Սրապիոն աբբայ 191։
սքանչելիքներ 176, հմր. 12, 20։

Վահան Ամատունի Բ., հազարապետ 22։
Վահան Գողթնացու անունով չարական 92. 119, հմր. 3 XXVII. 4 VI 24։
Վահան, Վանանդի տէր 26։
Վահրամ Խոռխոռունեաց եպիսկոպոս 26։
Վաղենտինացիք 7։
Վանանդ գաւառ 26. 28։
Վանկոյ սուրբ նշան 159։
Վաջագան (կամ Վաչական), Աղուանից թագաւոր 24։ Կանոններ 26—27, հմր. 1 I 40։
Վասակ Սիւնի, ուրացող 22։
Վասիլ Բ. կայսր 176։
Վասիլ սարկաւագ, Պետրոս թեբացու աշակերտ 195։
Վարագ տես խաչ։
Վարդան Արեւելցի՝ ազգականութեան աստիճանների մասին 38, հմր. 1 IV 3։ Հմմտ. Գեորգ Երզնկացի եւ Յովհաննէս Երզնկացի։
Վարդան Բարձրբերդցու սուրբ գրոց լուծմունք 199—200, հմր. 14, 19։ Հեթում թագաւորի հարցումներ եւ Վարդան Բարձրբերդցու պատասխաններ աւետարանի մասին 200, հմր. 14, 20։
Վարդան, Գարդմանի տէր 27։
Վարդան Մեծ Մամիկոնեան 22։ — Վարդանանց անունով չարական 93. 119, հմր. 3 XXXIII. 4 VI 29։
վարդապետութիւն առաքելոց 2—3. 171, հմր. 1 I 2. 11, 3։
վարդավառի կանոն 80—81. 116, հմր. 3 IV 1. 4 V 11։
վարք հարանց-ից հատուածներ 182—192, հմր. 11, 3։
Վեսպիանոս կայսր 200։
վերափոխման կանոն 82. 116, հմր. 3 V 1ա. 4 V 13ա։
վերջին դատաստանի մասին քարող 172, հմր. 12, 8։
Վիտաղիոս (ձեռ. «Ուրտալիոս»), Անտիոքի եպիսկոպոս 5։
Վիրք 32. 194։
վկաներ տես մարտիրոսներ։
Վրթանես կաթողիկոսին ուղղած կանոնական նամակ տես Մակար։
Վրիւ Խոռխոռունի 22։
տաղեր տես Արիստակես Տաղասաց, Գրիգոր Աղթամարցի, դարիպ, մաշտոց, Մկրտիչ Նաղաչ, Յովհաննէս Ամթեցի, Յովհաննէս Թլկուրանցի, Յովհաննէս Քերոբենց, ողբ։

Տաճիկք 149։
Տայի-Սիմոնեան տես Աթանաս։
Տայք աշխարհ 28։
տապանակի կանոն 80. 116, հմր. 3 III 10. 4 V 10։
Տարագոսեանց տօնի կանոն 119, հմր. 4 VI 18։
Տարսոն քաղաք 34. 159. 197։
Տեառնընդառաջի կանոն 108, հմր. 4 I 3։
Տեր-Աբրահամ գրիչ 171։
տերունական պատկեր տես Աբգար եւ Աթանաս։
Տիմոթեոս, Պօղոս առաքեալի աշակերտ 17. 138. 141. 142. 143. 145. 146. 148։
Տիմոթէոս Աղէքսանդրացի 195։ Կանոններ (որոնք Աթանաս Աղէքսանդրացու անունն են կրում) 8, հմր. 1 I 11։
Տիտոս, Պօղոս առաքեալի աշակերտ 17. 147։
Տիտոս կայսր 200։
Տիրագգ Աղուանից իշխան 27։
Տիրատուր, հմր. 8 ձեռագրի տէր Ելիէի որդին 164։
Տիւլիւս իմաստասէր 191։
Տիւրոս քաղաք 175։
տղայաթաղ տես թաղման կանոն։
Տոյ եպիսկոպոս 33։
Տուրգե(ոս), Բասենի եւ Բագրեւանդի եպիսկոպոս 9։
Տրդատախոզ 174։
Տօրոս լեառն 159։
Ցրոքոր գաւառ 27։
Փաղադոփոս, Ուղիպոլսի եպիսկոպոս։
Փարաւոն 177։
Փիբի սարկաւագուհի 137։
Փիլիկ հայր 184։
Փիլիմոն աշակերտ 141. 147. 148։
Փիլիպիա քաղաք 138։ — Փիլիպեցիք 140. 141. 142։
Փիլիպպոս առաքեալի կանոններ 4—5, հմր. 1 I 5։
Փիլիպպոս կաթողիկոս 36։
Փիրոգ Աղուանից նահապետ 27։
Փիւնիկէ 3։ — Փիւնիկեցիք 16։
Փլաբիանոս, Կոստանդնուպոլսի հայրապետ 14. 194։
Փլաւիանոս տես Յովսեպոս։
Փլորոս (Փղաւրիոս) 169։
Փղշացիք 3։
Փոտիանոս հերետիկոսապետ 7։
Փոիւգեցիք 16։

քահանայի խոստովանութիւն 30, հմր. 1 I 49։ Բանադրուած քահանայի պատմութիւն 175, հմր. 12,18։
Քաղկեդոն 33. 197. 198։ Քաղկեդոնի ժողովի պատճառը 194, հմր. 14, 3։
քառասնորդք տես պաս։
քառասունք Սեբաստիոյ։ Սեբաստիայի Խ մարտիրոսների տօնի կանոն 52. 111, հմր. 3 I 4ժ. 4 II 4ժ։
քարոզներ 161—164, հմր. 8. 171, հմր. 12, 4. 173, հմր. 12, 11. 12. 180, հմր. 12, 33. 196, հմր. 14, 8։
քաւարանի մասին 201, հմր. 14, 24։
Քերոբենց տես Յովհաննէս Քերոբենց։
Քլորոս տես Կոստաս։
Քրիստոսատուր գրիչ 41։

Օգոստոս կայսր 176։
Օդեոս տես Թեոդոս։
օրհնութիւն տես աղօթքներ եւ աւագ օրհնութիւնք։
Ֆոանկք 149. 158. 171։

Aaron, Bruder des Moses, erster Hoherpriester 199.
Abaji, Presbyter von Kasbek 27.
Abendmahl s. **Kommunion.**
Abgar, König (Toparch) v. Edessa 178. Geschichte Abgars und des heil. Tuchs mit dem Bild des Herrn 174, Nr. 12, 14. — Vergl. Thaddaeus.
Abraham, Erzvater 198.
Abraham, Eremit 186, 188.
Abraham der Mamikonier, Bischof. Kanones an Vadschagan, den König der Albanen 24, Nr. 1 I 36.
Abu-Sahl Hamasasp, König von Vaspurakan 152.
Achilas, Eremit 187, 188.
Adam, Stammvater 124, 169, 176, 179, 194, 199, 202.
Addai, Adde, Schüler des Apostels Thaddaeus 4.
Aegypten 185, 195, 199.
Agapius, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.
Agathangelus, Geschichtsschreiber. Bruchstück aus den Akten der heil. Gajiane 29, Nr. 1 I 44. Aus der Lehre des heil. Gregor 129.
Agathon, Eremit 183, 186.
Aghuen s. **Aluen.**
Akacius s. **Basilius.**
Albanien u. **Albanen** 24, 26, 27, 32, 33.
Alexan, Sekretär, Sohn des Geistlichen Moses 153, 159.
Alexan, Vater des Geistlichen Moses 153, 159.
Alexander der Große v. Mecedonien 7, 174.
Alexander, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.
Alexandria 8, 154, 175, 186, 191, 194.
Alonius, Eremit 186.
Aluen in Albanien. Kanones des Konzils zu Aluen 26—27, Nr. 1 I 40.
Amasia, Stadt in Pontus 5.
Amatunier 28.
Amir-el-Mumnikh 167.
Ammon, Eremit 190.
Ananias, einer der Bischöfe des Konzils zu Aluen 27.
Ananias, Vardapet 189.
Ancyra 12, 149. Kanones des Konzils zu Ancyra 5, 7. Nr. 1 I 7. 9.
Andreas v. Caesarea 156. Kommentar zur Apokalypse, übersetzt v. Nerses v. Lambron 154, 156—157. Nr. 7 VII 3. 4.
Andreas, Chronolog 199.
Andzevatsikh, Gau in der Provinz Vaspurakan 28, 151.
Anleitung zum Predigen 172—173; Nr. 12, 9.
Antiochien in Syrien 5, 11, 157, 158, 179, 189. Kanones des ersten Konzils zu Antiochien 13—16; Nr. 1 I 23 (Symbolum 14—16; Nr. 1 I 23*b*). Kanones des zweiten Konzils zu Antiochien 23, Nr. 1 I 33.
Antiochien in Pisidien 5.
Antonius der Große, Stifter des Coenobitenlebens 182, 183, 186, 188, 190. Festoffizium zu Ehren des heil. Antonius 108; Nr. 4 I 4.
Apahunikh, Gau in der Provinz Turuberan 174.
Apokalypse s. **Andreas v. Caesarea.**
Apollinaris v. Laodicea der Jüngere 14.
Apostel. Festoffizium zu Ehren der Apostel 109, 122; Nr. 4 I 10, 4 VIII 10. Lied auf die Apostel s. **Nerses Schnorhali.** Lehre der Apostel 2—3, 171; Nr. 1 I 2; 12, 3. Apostolische Kanones des Pseudo-Clemens s. **Clemens.** Kanones der Nachfolger der Apostel 5; Nr. 1 I 6.
Apphia (Vgl. Ph. 2) 148.
Arabardi 37.
Arabien 3, 16.
Aratan s. **Eratan.**
Ardscham, Vater Abgars V. Ukhamā 174.
Ardsan der Artsrunier. Fragen Ardsans (in anderer Redaktion Aschots) und Antworten Esniks von Kolb 196—197; Nr. 14, 9.
Areopagita s. **Dionysius.**
Arethas v. Caesarea, Mitarbeiter am Kommentar zur Apokalypse v. Andreas 156; Nr. 7 VII 3. Vgl. **Andreas** v. Caesarea.
Arier 149.
Aristakes der Dichter, Vardapet. Klagelied auf einen Verstorbenen 133; Nr. 5, 24. Klagelieder auf verstorbene Kinder 133; Nr. 5, 19. 20.
Aristoteles. Metaphysik 165—166; Nr. 9. Vergl. auch **Plato u. Aristoteles.**
Arithmetik. Elemente der Arithmetik 204; Nr. 15, 1.
Arius, Presbyter v. Alexandrien, Begründer des Arianismus 6, 7, 14, 32, 177, 197, 201.
Armenien und **Armenier** 20, 21, 22, 28, 29, 32, 37, 149, 151, 153, 158, 159, 164, 167, 173, 174, 179, 198, 201.
Arsaciden s. **Arschakunier.**
Arschak d. Große, Partherkönig 174.
Arschakunier, Arsaciden 168. Vgl. **Athanasius Taji-Simonean.**
Arscharunikh, Gau in der Provinz Airarat 28.
Arsches, albanischer Stammfürst, Teilnehmer am Konzil zu Aluen 27.
Arsenius, aegyptischer Eremit 183, 186.
Artavas, Herr v. Aschots 26.
Artemis, Göttin 140.
Artemon, Sektierer 13, 32.
Artsach, Provinz 27.
Artsrunier s. **Ardsan** und **Merushan.**
Asajel d. Amatunier, Bischof 28.
Aschmunikh, Gau in der Provinz Turuberan 28.
Aschot s. **Ardsan.**
Aschots, Gau in der Provinz Airarat 26.

Asien, Asiaten 140.
astronomische u. chronologische Angaben 199; Nr. 14, 18.
Astuatsatur, Sohn des Elie, eines der Besitzer der Hdschr. Nr. 8, S. 164.
Astuatsatur, Vetter des Schreibers Ter-Abraham 170.
Athanasius v. Alexandrien 35, 154, 191, 201. Geschichte des Bildnisses des Herrn zu Berytus 175; Nr. 12, 16. Kanones s. **Timotheus** v. Alexandrien.
Athanasius, Patriarch v. Antiochien 158.
Athanasius Taji-Simonean, Bischof v. Konstantinopel, Übersetzer der *Ἰουδαϊκὴ Ἀρχαιολογία* des Flavius Josephus 168, 169.
Athen und **Athener** 31, 142, 143, 146.
Athenogines, Bischof v. Sebastia. Festoffizium zu Ehren Johannes des Täufers und des Bischofs Athenogines 77, 115; Nr. 3 III 3; 4 V 3.
Atomianer. Hymnus auf die Atomianer 93, 119; Nr. 3 XXXII, 4 VI 28.
Atrnerseh, Herr v. Siunikh 26.
Auferstehung. Der große Hymnus auf die Auferstehung 103, 123; Nr. 3 LIV, 4 IX. — Vgl. außerdem **Nerses Schnorhali** und **Ostern.**
Augustus, Kaiser 176.
Ausgewanderter. Klagelied auf einen in der Fremde verstorbenen Ausgewanderten 133; Nr. 5, 23. — S. außerdem **Mkrtitsch Nalasch.**
Auxentius. Hymnus auf den heil. Auxentius 91, 119; Nr. 3 XVIII, 4 VI 16.
Avap s. **Makar.**

Bagratunier 28. Vergl. **Sahak, Smbat, Schapuh.**
Bagrevand, Gau i. d. Provinz Airarat 9.
Bakur, Fürst (Nahapet) von Kalankatukh in Albanien 27.
Baltschagul, Mutter des Elie, eines der Besitzer der Hdschr. 8. S. 164.
Bara v. Nisibis, Sektierer 14.
Barmherzigkeit. Geschichte eines Mannes, der die Barmherzigkeit des Unbarmherzigen erkaufte 175; Nr. 12, 17.
Barsos, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.
Bartholomaeus, Apostel 125.
Basen, Bassen, Gau in der Provinz Airarat 9.
Basileus, Bischof v. Amasia 5.
Basilius v. Caesarea 128, 155, 185, 201. Hymnus auf den heil. Basilius 91, 118; Nr. 3 XIV, 4 VI 12. — Bruchstück aus dem Hexaemeron 153; Nr. 7 IV. Fragen des heil. Basilius und Antworten Gregors v. Nyssa 179—180; Nr. 12, 31. 32. Kanonisches Schreiben an Akacius 10; Nr. 1 I 15. Kanonisches Schreiben an Diodor 11; Nr. 1 I 16. Kanones über verschiedene und tausendfache Laster 11; Nr. 1 I 17.
Basilius, Mönch 158.
Basilius II., Kaiser 176.
Basilius, Schüler des Petrus von Theben 195.

Begräbnisritus. Für den Begräbnistag 126—127; Nr. 5, 5. Für den zweiten Tag 128; Nr. 5, 6. Für den siebenten Tag 128; Nr. 5, 7. — Kinderbegräbnis: Für den Begräbnistag 128—130; Nr. 5, 8. Für den zweiten Tag 130; Nr. 5, 9. Für den siebenten Tag 130; Nr. 5, 10.
Beichtspiegel 170; Nr. 12, 1.
Benedictus, Abt 182. Vgl. **Demut.**
Benjamin, Eremit 186.
Berytus, Stadt an der phönikischen Küste, j. Beirut 175.
Bessarion, Eremit 186, 191.
Bestattungsritus s. **Begräbnisritus.**
Bethlehem 176. Festoffizium zu Ehren der unschuldigen Kindlein zu Bethlehem 89, 118; Nr. 3 IX, 4 VI 7.
Bia, Sektierer 14.
Bild des Herrn s. **Abgar** u. **Athanasius.**
Bithynien 7.
Bsnunikh, Gau in der Provinz Turuberan 28.
Bund, alter u. neuer. Offizium zur Erinnerung an den alten Bund und das Fest der neuen Kirche 80, 116; Nr. 3 III 10, 4 V 10.

Caesarea in Kappadocien 12, 156. Kanones des Konzils zu Caesarea 12; Nr. 1 I 20.
Caesarea in Palästina 3.
Cantate s. **Kreuzeserscheinung.**
Canones s. **Kanones.**
Caparnaum s. **Kaparnaum.**
Cappadozien s. **Kappadozien.**
Caspar s. **Kaspar.**
Cassianus, Abt zu Massilia 187.
Chalcedon 33, 195, 198. Vorgeschichte des Konzils zu Chalcedon 194; Nr. 14, 3.
Chantut, Frau des Tiratur, des Sohnes des Elie, eines der Besitzer der Hdrschr. Nr. 8, S. 164.
Charfreitag, Charwoche s. **Karfreitag, Karwoche.**
Chatschatur, einer der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.
Cherobents s. **Kherobents.**
Chlorus s. **Konstans.**
Chorchorunikh, Gau in der Provinz Turuberan 28. Vergl. **Vahram** und **Vriv.**
Choskean, albanischer Stammfürst 27.
Chosrov, Bischof von Andsevatsikh, Vater Gregor's von Narek 34, 151.
Christosatur, Schreiber 41.
chronologische u. astronomische Angaben 199; Nr. 14, 18.
Chrysostomus s. **Johannes Chrysostomus.**
Chusr, albanischer Stammfürst 27.
Cilicien s. **Kilikien.**
Cilimas s. **Kilimas.**
Clemens s. **Klemens.**
Coelesyrien 16.
Colonia s. **Kolonia.**
Colosser s. **Kolosser.**
Communion s. **Kommunion.**
Complete s. **Tagzeit.**
Constans s. **Konstans.**
Constantin s. **Konstantin.**
Constantinopel s. **Konstantinopel.**
Constitutionen s. **Konstitutionen.**
Concil s. **Konzil.**
Corinth u. **Corinther** s. **Korinth, Korinther.**

Creta und **Creter** s. **Kreta, Kreter.**
Cyprianus-Buch. Bruchstücke aus dem Cyprianus-Buch 178, 179; Nr. 12, 29. 30.
Cyriakos s. **Kyriakos.**
Cyrillus s. **Kyrillus.**
Cyrion s. **Kyrion.**

Daniel, Prophet 155.
Daniel, Eremit der sketischen Wüste 192.
Darahoitsch, Stadt in Albanien 27.
Datuan, Berg 125.
David, Prophet 15, 40, 41, 131, 151, 186, 194. Festoffizium 108; Nr. 4 I 6.
David v. Duin. Hymnus auf David v. Duin 92, 119; Nr. 3 XXVIII, 4 VI 25.
Dematrus, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16. (od. mit dem vorhergehenden Namen zusammen zu lesen: Markondematrus?).
Demut. Über die Grade der Demut mit Berufung auf Benedictus 182; Nr. 13, 2μ.
Devin s. **Duin.**
Diodor v. Antiochien, Bischof von Tarsus 11. Vergl. **Basilius.**
Diodor, Häretiker 14.
Dionysius der Areopagite 201. Kanones 31; Nr. 2 I 53. 54.
Dios, Märtyrer, Eremit 185.
Dioskur v. Alexandrien 194.
Domitian, Kaiser 169.
Dors, Sohn des Kyriakos, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.
Dovin s. **Duin.**
Dreieinigkeit. Gebet an die Dreieinigkeit 198; Nr. 14, 12. Erklärung der Dreieinigkeit gemäß den Kanones von Nicäa.
Dschanchathun, Frau des Elii, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.
Duin. Kanones des Konzils zu Duin 27—29; Nr. 1 I 41.
Dula, Eremit 183.

Edessa 4.
Elia(s), Katholikos 33.
Elia(s), Eremit 189.
Elie, einer der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.
Elii, einer der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.
Elisabeth, Tochter Elie's 164.
Elisaeus, Geschichtsschreiber. Kanones 18, 28, 29; Nr. 1 I 27, 1 I 42.
Engel s. **Gregor der Erleuchter.**
Enoch, Erzvater 198.
Epaphre 141.
Eperiches, Eremit 188, 189.
Epiphanias-Offizium 104—106; Nr. 4 I 1.
Epiphanius v. Konstantia (Cypern) 184. Kanones 17, 30; Nr. 1 I 26, 1 I 50.
Epiphanius, Patriarch 185.
Ephesus 14, 32, 140. Kanones des Konzils zu Ephesus 7, 18; Nr. 1 I 9, 1 I 28. — **Epheser** 124, 140, 141, 145, 146.
Ephraem der Syrer. — Hymnus auf den heil. Ephraem 91; Nr. 3 XVIII. — Schriften: Einleitungen zu den Briefen des Apostels Paulus an die Römer 136; Nr. 6, 1μ; an die Korinther A. 137; Nr. 6, 2$\mu\mu$; B. 138; Nr. 6, 3$\mu\mu$; C. 138—139; Nr. 6, 4; an die Galater 139; Nr. 6, 5$\mu\mu$; an die Epheser 139—140; Nr. 6, 6$\mu\mu$; an die Philipper 140; Nr. 6, 7$\mu\mu$; an die Kolosser 141; Nr. 6, 8$\mu\mu$; an die Thessalonicher A. 142; Nr. 6, 9$\mu\mu$; B. 143; Nr. 6, 10$\mu\mu$; an die Hebräer 144; Nr. 6, 11μ; an Timotheus A. 145; Nr. 6, 12$\mu\mu$; B. 146; Nr. 6, 13$\mu\mu$; an Titus 147; Nr. 6, 14$\mu\mu$. — Kanones aus der Rede über die Jungfräulichkeit 11; Nr. 1 I 18. — Lebensbeschreibung Johannes des freiwillig armen 174—175; Nr. 12, 15. — Die unter Ephraems Namen überlieferten Reden über die Verleumdung u. die Undankbarkeit s. unter **Johann Mandakuni.**
Eprepias, Eremit 183.
Eratan oder **Aratan,** albanischer Stammfürst 27.
Erleuchter s. **Gregor.**
Ermahnungen zum Glauben 194—195; Nr. 14, 4.
Erndschak, Gau in der Provinz Siunikh 159.
Erserum s. **Karin.**
Erzengel s. **Gabriel** und **Michael.**
Esnik v. Kolb s. **Ardsan** u. **Nilus.**
Esra, Prophet s. 190.
Etschmiadsin 36, 149.
Eugenius, Eremit 183.
Eugenius. Hymnus auf den heil. Eugenius 91, 118; Nr. 3 XVIII, 4 VI 16.
Eulogius, Eremit 192.
Euphrat 159.

Eusebius, Bischof von Gangra 13; Nr. 1 I 22μ.
Eusebius v. Caesarea 14; Nr. 1 I 23η. Einleitung zu den Kanones des Konzils zu Antiochien unter seinem Namen 13—14; Nr. 1 I 23μ. — Vergl. **Origines.**
Eustathius, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.
Eustratius. Hymnus auf den heil. Eustratius und seine Genossen 91, 119; Nr. 3 XVIII, 4 VI 16.
Euthalius v. Alexandrien. Einleitung zum Briefe Pauli an die Hebräer 143—144; Nr. 6, 11$\mu\mu$.
Eutherius, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.
Eva, Stammmutter 169, 202.
Evangelium. Auszug aus einem Kommentar zu einem Evangelienzitat 160; Nr. 7 VIII.
Evarchelaus, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.
Exaudi s. **Palmsonntag,** zweiter.
exkommunizierter Geistlicher. Geschichte eines exkommunizierten Geistlichen 175; Nr. 12, 28.

Fastenzeit-Offizium 43—61, 109—113; Nr. 3 I, 4 II. III.
Fastnachtssonntag-Offizium s. **Nerses Schnorhali.**
Fegfeuer. Über das Fegfeuer 201; Nr. 14, 24.
Felix, Vater 184.
Festoffizium s. **Offizium.**
Fieber. Gebet gegen das Fieber 125; Nr. 5, 2.
Flavian, Patriarch von Konstantinopel 14, 194.

Flavius Josephus. Jüdische Altertumskunde 168—169; Nr. 11.
Florus 169.
Fragen und Antworten 196; Nr. 14, 7. — S. auch **Ardsan Artsruni, Gregor d. Erleuchter, Hethum, Philosophie, Theologie.**
Franken (Abendländer) 149, 158, 171.
Freitagsbuch. Auszüge aus dem Freitagsbuch 178—179; Nr. 12, 29. 30.
Friedenstagzeit s. **Tagzeit.**

Gabriel u. Michael, Erzengel. Offizium zu Ehren der Erzengel Gabriel und Michael 90, 118; Nr. 3 X, 4 VI 8.
Gabriel, Sohn des Elie, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.
Gajegutsch, Stadt in Albanien 27.
Gajiane, d. Hlge. s. **Agathangelus.**
Galater 130, 139.
Galiläa 131.
Gangra. Kanones des Konzils zu Gangra 13; Nr. 1 I 22.
Ganos, Vetter des Schreibers Ter-Abraham 170.
Garan, Frau Simons, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 162, 163; Nr. 8, 4. 6. 8. 10. 15.
Gardman, Gau in der Provinz Uti 27.
Garesch, Sohn des Kyriakos, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.
Gebete 154; Nr. 7 VI; gegen Dämonenbesessenheit 177—178; Nr. 12, 27. 29; an die heilige Dreieinigkeit 198; Nr. 14, 12; Gegen das Fieber 125, 178; Nr. 5, 2; 12, 29; gegen Kopfschmerz 177; Nr. 12, 26; an die Mutter Gottes 125; Nr. 5, 3; gegen Stummheit 177; Nr. 12, 26; Segensgebet 178; Nr. 12, 28.
Geheimnis des Todes Christi, Lied auf d. ✓ s. **Nerses Schnorhali.**
geometrische Aufgaben 204; Nr. 15, 2.
Georg, Bischof v. Ostan 26.
Georg v. Ersnka, Vardapet. Über die Grade der Blutsverwandtschaft 38; Nr. 1 IV 3. Vergl. **Johannes v. Ersnka** u. **Vardan Areveltsi.**
Georg. Kloster St. Georg auf dem Taurus-Gebirge 159.
Georgier, Georgien s. **Iberer, Iberien.**
Gericht. Predigt über das jüngste 172; Nr. 12, 8.
Germosan, Albane 27.
Gh- s. **L̄-.**
Gnunier 28.
Goltʰn, Gau in der Provinz Vaspurakan 26. Vergl. **Vahan.**
Gottesmutter s. **Maria,** Jungfrau und **Gebete.**
Grabus. Hymnus auf den heil. Grabus 92; Nr. 3 XXX.
Gregor v. Althamar, Katholikos. Klagelied eines dem Tode Widerstrebenden 133; Nr. 5, 22.
Gregor, Bischof von Andsevatsikh, Mitglied des Konzils zu Duin 28.
Gregor, Bischof v. Arscharunikh, Mitglied des Konzils zu Duin 28.
Gregor, Bischof von Chorchorunikh, Mitglied des Konzils zu Duin 28.

Gregor d. Erleuchter (Illuminator, Aufklärer) 19, 20, 21, 22, 38, 178, 180, 201. Geschichte des heil. Gregor 173—174; Nr. 12, 13. Festoffizium zu Ehren des hl. Gregor 54—55, 111; Nr. 3 I 5*β*, 4 II 5*β*. Festoffizium zu Ehren der Söhne und Enkel des hl. Gregor 78, 116; Nr. 3 III 5, 4 V 5. Festoffizium zur Erinnerung an das Heraussteigen des heil. Gregor aus der Grube 78, 115; Nr. 3 III 4, 4 V 4. — Kanones 7; Nr. 1 I 10. Fragen des heil. Gregor und Antworten des Engels 173; Nr. 12, 10. Bruchstück aus der Lehre des heil. Gregor 129; Nr. 5, 8. — Vergl. **Lichtergießung.**
Gregor, Presbyter von Kolonia, Schreiber 148, 149.
Gregor, Bischof v. Kokisson 8.
Gregor von Narek 34, 35, 151. Kommentar zum Hohen Liede 150—153; Nr. 7 II.
Gregor v. Nazianz, Theologus 155, 157, 201. Hymnus auf Gregor v. Nazianz 91, 118; Nr. 3 XV, 4 VI 13. Kanones 10; Nr. 1 I 14. — Nr. 12, 31; S. 179 = Gregor v. Nyssa.
Gregor v. Nyssa 151, 155. Fragen des Basilius v. Caesarea und Antworten Gregors v. Nyssa 179, 180; Nr. 12, 31. 32.
Gregor d. Große, Papst 201.
Gregor von Tathev. Lebensbeschreibung 172; Nr. 12, 6. — Vergl. 171; Nr. 12, 4.
Gregor, Tiratsu 103.
Gregor IV Tl̄ay, Katholikos 158, 197.
Gregor, Vardapet 36, 38.
Gregor, Vetter Ter-Abrahams, des Schreibers der Hdschr. 12. S. 170.
Griechen 32, 136, 174, 197.
Großarmenien 197.
Grusiner, Grusien s. **Iberer, Iberien.**
Guphre, Sohn des Kyriakos, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.
Gurgen, König v. Vaspurakan 152.

Hamasasp s. **Abu-Sahl.**
Hams, Stadt 175.
Harkh, Gau in der Provinz Turuberan 28.
Hebräer 17, 129, 131, 143, 144, 145, 174.
Heerscharen. Lied auf die himmlichen Heerscharen s. **Nerses Schnorhali.**
Helenopolis 176—177.
Hellas 137.
Hermogenes. Hymnus auf den hl. Hermogenes 92; Nr. 3 XXX.
Herodes 129, 176.
Hethum II., König 199. Fragen des Königs Hethum und Antworten Vardans v. Bardsrberd 200; Nr. 14, 20.
Hieronymus 182.
Hieropolis 158.
Hilakres, Eremit 186.
Hilarion, Mönch 185.
Himmelfahrtsfestoffizium 71—72, 114; Nr. 3 II 6*h*, 4 IV 6*h*. Vergl. **Mariae Himmelfahrt.**
Hippolytus v. Bostra, Kallists Gegenpapst 155. Über die Geburt und Taufe Christi 32—33; Nr. 1 I 56.

Hmir Horik, Chiliarch 27.
Horae, Horen s. **Tagzeiten.**
Hovots, Stadt in Albanien 27.
Hripsime s. **Rhipsime.**
Hrosch, Stadt in Albanien 27.
Hymnarium 42—123; Nr. 3 u. 4.

Iberer, Iberien 32, 194.
Ignatius von Antiochien. Hymnus auf den heil. Ignatius 91, 118; Nr. 3 XII, 4 VI 10.
Ikonium 5.
Irinaeus 155.
Isaak, Eremit 189.
Isaias s. **Jesaias.**
Ischauchan, syrischer Priester. Buch der Natur 181; Nr. 13, 1.
Isidor, Eremit 183, 184.
Ispahan 161.
Isprakos, albanischer Stammfürst 27.
Israel, Bischof v. Taikh 28.
Israel, Bischof v. Vanand 28.
Italien 145.
Italiener 168.

Jakob, Eremit 183.
Jakob, Erzvater 126.
Jakob, Patriarch v. Konstantinopel 168.
Jakob v. d. Krim 38.
Jakoh v. Nisibis. Festoffizium 89, 118; Nr. 3 VIII, 4 VI 6.
Jakob, Presbyter auf dem Konzil zu Aluen 27.
Jakob V. von Schamachi, Katholikos 168.
Jakob, Sohn des Kyriakos, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.
Jakobus, Apostel, Bruder des Herrn 108, 139. Festoffizium 108; Nr. 4 I 6. Jakobus, Sohn des Alphaeus 194.
Jakobus, Apostel, Sohn des Zebedaeus 3, 109. Festoffizium 109; Nr. 4 I 9.
Jakobus, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.
Jakobus, Bischof v. Palunikh 28.
Je- s. auch **E-.**
Jerusalem 3, 9, 174, 175, 176, 178.
Jesaias, Prophet 124, 126, 128, 129, 130, 131, 179, 182.
Jesaias, Abt 185, 188, 189.
Jesais, Bischof v. Golthn 26.
Jesdegerd II, pers. König 22.
Jesus Christus 2, 3 usw. usw. Über die Geburt Jesu Christi 176; Nr. 12, 21. Vergl **Ostern** u. **Nerses Schnorhali.**
Job, Hiob 163.
Job, Bruder des Eremiten Pimen 189.
Joel, Presbyter, Mitglied des Konzils zu Aluen 27.
Johannes, (unverheirateter) Geistlicher 200.
Johannes, (unverheirateter) Geistlicher, Schreiber 122.
Johannes von Amida, Vardapet. Klagelieder auf verstorbene Kinder 135; Nr. 5, 25. 26. 27.
Johannes der freiwillig Arme 174, 194.
Johannes von Artschesch. Erklärung der armenischen Liturgie 34—35; Nr. 1 II.
Johannes, Bischof v. Bsnunikh 28.
Johannes Chrysostomus 35, 148, 182, 183, 199, 201. Hymnus auf ihn 91—118; Nr. 3 XIII, 4 VI 11. Schriften: Kanones 29; Nr. 1 I 43. Kommentar zu den Briefen des Apostels Paulus: an die Römer 136, 137; Nr. 6, $1_{\alpha\cdot\eta\cdot\eta}$; an die Korinther A 137, 138; Nr. 6, $2_{\rho\cdot\eta\cdot\eta}$; B 138; Nr. 6, 3_{ρ}; an die Galater 139; Nr. 6, $5_{\rho\cdot\eta}$; an die Epheser 140; Nr. 6, $6_{\rho\cdot\eta}$; an die Philipper 141; Nr. 6, $7_{\rho\cdot\eta}$; an die Kolosser 141, 143; Nr. 6, $8_{\rho\cdot\eta}$; an die Tessalonicher A 142; Nr. 6, $9_{\rho\cdot\eta}$; B 143; Nr. 6, $10_{\rho\cdot\eta}$; an die Hebräer 144, 145; Nr. 6, $11_{\iota\cdot\eta}$; an Timotheus A 145, 146; Nr. 6, $12_{\rho\cdot\eta}$; B 146; Nr. 6, $13_{\rho\cdot\eta}$; an Titus 147; Nr. 6, $14_{\rho\cdot\eta}$; an Philemon 147, 148; Nr. 6, 15.
Johannes, Eremit 195.
Johannes v. Ersnka, Plus. Kanonische Belehrung für alle Christen 203; Nr. 14, 30. Geschichte der Erzväter von Adam bis auf Moses 202; Nr. 14, 26. Über die Grade der Blutsverwandtschaft 38; Nr. 1 IV 3. Vergl. **Georg v. Ersnka** und **Vardan Araveltsi.** Bruchstück einer Rede 38—39; Nr. 1 V.
Johannes der Evangelist 126, 127, 128, 131, 140, 150, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 162. Festoffizium 109; Nr. 4 I 9. Offenbarung s. **Andreas v. Caesarea.**
Johannes Kherobents. Klagelied auf einen Verstorbenen 133; Nr. 5, 21.
Johannes der Kleine 183, 184, 187.
Johannes, Maler 174.
Johannes v. Mairavani (Mairagomi). Ermahnung zur Ehrfurcht vor dem heil. Meßopfer 202; Nr. 14, 27.
Johannes Mandakuni. Kanones 23—24, 30; Nr. 1 I 34, 35, 47. Ruf zur Buße 31; Nr. 1 I 48. Rede über die Undankbarkeit 203; Nr. 14, 29. Rede über die Verleumdung 202—203; Nr. 14, 28.
Johannes, Bischof v. Mardal 28.
Johannes v. Noraschenkh, Vardapet 150, 153.
Johannes Odsnetsi Kanones 25; Nr. 1 I 38.
Johannes, Bischof v. Ostan 28.
Johannes, Schreiber 198.
Johannes der Stylit. Kanonische Fragen Johannes des Styliten und Antworten des Katholikos Sahak des Letzten 25; Nr. 1 I 37_{ρ}.
Johannes der Täufer 17, 126, 153, 159, 177, 178, 180. Lobrede auf Joh. d. Täufer 177; Nr. 12, 24. Offizium des Festes seiner Geburt 77, 115; Nr. 3 III 2, 4 V 2. Offizium zur Erinnerung an seine Enthauptung 63—64, 113; Nr. 3 II 1_{ζ}, 4 IV 1_{ζ}. Festoffizium zu Ehren Joh. d. Täufers und des Bischofs Athenogines 77, 115; Nr. 3 IV 3, 4 V 3. Lied auf Joh. den Täufer s. **Nerses Schnorhali.**
Johannes v. Tulkuran. Klagelied 134; Nr. 5, 28.
Johannes, Sohn des Tiratur, des Sohns des Elie 164.

Jonas, Prophet 109.
Jonas, Bischof v. Hrosch 27.
Joseph, Presbyter v. Kalankatukh 27.
Josephus s. **Flavius.**
Josephus, Eremit 182, 185, 190, 192.
Juda, Erzvater 144.
Judaea 174.
Juden 169, 176.
Jünger Christi. Festoffizium für die 72 Jünger 109; Nr. 4 I 11.
Julianus, Fürst 7.
Julitta, Mutter des heil. Kyriakos s. **Kyriakos.**
Justine. Geschichte der heil. Justine 179; Nr. 12, 30.
Justinian II., Kaiser 32.

Kain 202.
Kalakatukh in Albanien 27.
Kanones s. **Hymnarium, Kanonsammlung, Konzilien, Rituale.**
Kanonsammlung Nr. 1, S. 1—39.
Kapalak, Stadt in Albanien 27.
Kaparnaum 179.
Kappadocien 8.
Kaparet, einer der Besitzer der Hdschr. 8, S. 161, 164.
Karfreitag. Hymnen auf den Karfreitag s. **Nerses Schnorhali.**
Karin (Theodosiopolis, Erserum). Kanones des Konzils zu Karin 31—32; Nr. 1 I 55.
Karwoche. Festoffizium 58—61, 112—113; Nr. 3 I 7, 4 III 2.
Kasbek 27.
Kaspar, Sohn des Chatschatur, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.
Kassiane s. **Cassiane.**
Kherobents s. **Johannes Kherobents.**
Kilikien u. **Kilikier** 16, 159, 197.
Kilimas, Schwester Kains 202.
Kinderbegräbnis s. **Begräbnisritus.**
Kindlein, unschuldige s. **Bethlehem.**
Kirakos s. **Kyriakos.**
Kirchenrecht s. **Kanonsammlung.**
Klagelieder 132; Nr. 5, 15. Siehe außerdem **Aristakes d. Dichter, Ausgewanderter, Gregor v. Althamar, Johannes v. Amida, Johannes v. Tulkuran, Johannes Kherobents, Mkrtitsch Nalasch, Rituale.**
Klemens v. Rom. Acta 172—176; Nr. 12, 19. — Apostolische Kanones 3; Nr. 1 I 3. Über die Kirchengrade 31; Nr. 1 I 52.
Kolonia 141, 149.
Kolosser 141.
Kommunion. Vorschrift für die Erteilung der Kommunion 126; Nr. 5, 4.
Konstantin d. Große, Kaiser 14, 33, 197. Lebensbeschreibung 176—177; Nr. 12, 22. Erkrankung Konstantins und Heilung durch den heil. Sylvester 177; Nr. 12, 23. — Erlaß an die Bischöfe und das Volk 6—7; Nr. 1 I 8 *q*. Ein Brief des heil. Antonius des Großen an den Kaiser Konstantin erwähnt 190.
Kanstantin II., Kaiser 27.
Konstantin, Metropolit v. Hieropolis 158.
Konstantinopel 14, 18, 29, 32, 154, 171, 190, 195, 197. Kanones des ersten Konzils zu Konstantinopel 7; Nr. 1 I 9. Kanones des zweiten Konzils 9; Nr. 1 I 13.
Konstantius Chlorus 176.
Konstitutionen, apostolische siehe **Klemens.**
Konzilien s. **Aluen, Ancyra, Antiochien, Caesarea, Duin, Ephesus, Gangra, Karin, Konstantinopel, Laodicea, Neocaesarea, Nicaea, Sardika, Schahapivan.**
Korinth 137. **Korinther** 126, 127, 130, 131, 137, 138, 139, 147.
Kreta 147. **Kreter** 147.
Kreuz. Offizium des Festes der Auffindung des Kreuzes 87, 118; Nr. 3 VI 3, 4 VI 3. Offizium des Festes der Erscheinung des Kreuzes in Jerusalem (Sonntag Cantate) 69, 114; Nr. 3 II 5 *m*, 4 IV 5 *m*. Offizium des Festes der Erscheinung des Kreuzes auf dem Berge Varag 86—87, 118; Nr. 3 VI 2, 4 VI 2. Offizium des Festes der Kreuzeserhöhung 83—84, 117; Nr. 3 VI 1 *m*, 4 VI 1 *p*. Offizium der Vorfeier des Festes der Kreuzeserhöhung 83, 117; Nr. 3 V 2, 4 VI 1.
Kreuzigung. Lied auf die Kreuzigung Christi s. **Nerses Schnorhali.**
Kreuzwaschungsritus 130—131; Nr. 5, 11.
Kyprianusbuch s. **Cyprianusbuch.**
Kyriakos. Hymnus auf den heil. Kyriakos und seine Mutter Julitta 92, 119; Nr. 3 XXIX, 4 VI 26.
Kyriakos v. Gandsak. Über die Konvertiten 200; Nr. 14, 22.
Kyriakos, Presbyter, einer der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.
Kyriakos, Schreiber der Hdschr. 1, S. 36.
Kyriakos, Sohn Gabriels, des Sohnes des Elie 164.
Kyrillus v. Alexandrien 155, 190, 199, 201. Kommentar zum Briefe des Apostels Paulus an die Hebräer 144; Nr. 6, 11 *q* Kanones 18; Nr. 1 I 29.
Kyrillus v. Jerusalem. Hymnus auf den heil. Kyrillus v. Jerusalem 46; Nr. 3 I 2 *q*.
Kyrion, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.

Lanze. Geschichte der heil. Lanze 171; Nr. 12, 5.
Laodicea 5. Kanones des Konzils zu Laodicea 16—17; Nr. 1 I 24.
Laphri Mala, Tochter Mkrtitschs, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.
Lazarus. Offizium des Festes der Auferstehung des Lazarus 57, 111; Nr. 3 I 6 *p*, 4 III 1.
Leben der Väter s. **Väter.**
Leben der Apostel 2—3, 171; Nr. 1 I 2; 12, 3.
Leo d. Große, Papst 15, 32, 194.
Leo II., König der Armenier 197.
Leontianer. Offizium des Festes der Leontianer 93, 120; Nr. 3 XXXIV, 4 VI 30.
Levond, Geschichtsschreiber. Geschichte 167; Nr. 10.
Lichtergießung. Festoffizium zur

Erinnerung an die Lichtergießung über Etschmiadsin nach der Vision des heil. Gregor 81—82, 116; Nr. 3 IV 2, 4 V 12.
Lichtmess s. **Mariae Reinigung.**
Liturgie. Erklärung der Liturgie s. **Johannes v. Artschesch.**
Lola, Tochter Chatschaturs, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.
Lot, Neffe des Erzvaters Abraham 179.
Lot, Eremit 187, 190.
Lucianus v. Samosata 5.
Lucimus, Eremit 180.
Lucius, Eremit 192.

Macedonien, Macedonier 141, 174.
Macedonius, Bischof v. Konstantinopel, Bekämpfer der Gottheit des heil. Geistes 14, 16, 32.
Märtyrer. Festoffizium zu Ehren aller Märtyrer 95—100, 121; Nr. 3 LI, 4 VII. Vergl. **Vierzig.**
Magnifikate, die Auferstehung betreffend 106—107; Nr. 4 I 2.
Majin, Stadt 175.
Makarius der Ägypter 183, 184, 185, 186, 187.
Makarius, Patriarch v. Jerusalem. Kanonisches Sendschreiben an Vrthanes und die Armenier 8—9; Nr. 1 I 12.
Makkabäer 5.
Mała s. **Łaphri Mala.**
Malmel, Sohn des Chatschatur, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.
Mamikonier 11, 12, 22. Vergl. **Abraham, Nerschapuh u. Vardan.**
Manasse, Bischof v. Kapalak 27.
Mandakuni s. **Johannes.**
Mane, Heilige 173.
Manichäer 6, 7, 32.
Manikos, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.
Manuel, Kaiser. Auszug aus dem Gesetzbuch der Kaiser 33; Nr. 1, I 58.
Manuel, Vardapet. Klagelied auf einen Verstorbenen 132, Nr. 5, 14.
Manuschäer 27.
Marcellus v. Ancyra 5.
Marcion, Häretiker 32. — **Marcioniten** 7.
Mardaï 28.
Mardarius. Hymnus auf den heil. Mardarius 91, 119; Nr. 3 XVIII, 4 VI 16.
Margar, Sohn des Mkrtitsch, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163, 164.
Maria, heil. Jungfrau 16. Gebet an die Mutter Gottes 125; Nr. 5, 3. Lobrede auf die Jungfrau Maria 177; Nr. 12, 25. Mariae-Himmelfahrt-Offizium 82, 116; Nr. 3 V 1 *m*, 4 V 13 *m*. Mariae-Reinigung (Lichtmeß)-Offizium 108; Nr. 4 I 3. Lied auf Mariae Verkündigung s. **Nerses Schnorhali.**
Markon, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16 (oder mit dem folgenden Namen zusammen zu lesen: Markondematros?).
Markus, Evangelist 129, 194.
Maruth, albanischer Stammfürst 27.
Maschtots s. **Mesrop u. Rituale.**

Mathematik. Lehrbuch der Mathematik 204; Nr. 15.
Matthaeus, Evangelist 125, 129, 137, 172, 179.
Matthaeus, Erzbischof (Vardapet), Vorsteher von Erndschak unter dem Patriarchat des Katholikos Nahapet 153, 159.
Matthaeus, Presbyter v. Darahudsch 27.
Matthaeus, Presbyter v. Partav 27.
Mauricius, Kaiser 187.
Mchithar, Vardapet 195. Reden über die Natur und Menschwerdung Christi 193—194; Nr. 14, 4.
Megethius, Eremit 185.
Mehnunier 28.
Melchiscdech 191.
Melikh, Sohn des Chatschatur, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.
Melitus (Meletus), Bischof. Brief an den Bischof Toi 33. Nr. 1 I 57.
Merushan der Artsrunier 26.
Mesid, Zauberer 187.
Mesopotamien 16.
Mesrop der Große **(Maschtots)** 21, 22, 118. — Ein Kanon 29 bis 30; Nr. 1 I 46.
Meßbuch. Ritus für die Weihe eines neuen Meßbuchs 131—132; Nr. 5, 19.
Meßgewand. Hymnus beim Anlegen des Meßgewands 92, 122; Nr. 3 XXIII, 4 VIII 12.
Methodius v. Olympus 155, 157. Sein Dialog über die Auferstehung erwähnt 155. Ein Bruchstück aus der Abhandlung über die Trunkenheit im Kommentar zur Apokalypse von Andreas 157.
Michael, Erzengel 125. Vergl. **Gabriel.** — Kloster St. Michael 122.
Michael, Sohn des Chatschatur, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.
Minas aus Ägypten. Hymnus auf den heil. Minas 92; Nr. 3 XXX.
Minas, Vardapet, Vorsteher v. Ancyra 149.
Minas v. Thathev, Vardapet 149.
Minos, Abt 189.
Misericordias Domini. Offizium des Sonntags Misericordias Domini 66, 113; Nr. 3 II 3 *m*, 4 IV 3 *m*.
Mkrtitsch Nałasch, Klagelieder: 132; Nr. 5, 16. 17. 18.
Mkrtitsch, Vardapet 179.
Mkrtitsch, Presbyter, einer der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.
Mkrtitsch, Sohn Gabriels, des Sohns Elie 164.
Mkrtum, Vater Simons, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 162, 163; Nr. 8, 4. 6. 8. 10. 15.
Mohamed 167.
Moses, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.
Moses, Eremit 183, 185, 186, 187, 189.
Moses, (verheirateter) Geistlicher, Schreiber der Hdschr. 7; 153, 157, 159.
Moses III, Katholikos 164.
Moses, Prophet 4, 137, 177, 190, 194. Geschichte der Gesetz-

gebung des Propheten Moses 198—199; Nr. 14, 16.
Mutsik, König 27.
Mutter Gottes s. **Maria.**
Mygon, Presbyter, Linienzieher der Hdschr. 12, S. 179.

Nachfolger der Apostel. Kanones 5; Nr. 1 I 6.
Nahapet, Katholikos 159.
Nalasch s. **Mkrtitsch Nalasch.**
Namen und Wesen der Dinge 198; Nr. 14, 14.
Narek, Kloster 151. Vergl. **Gregor** v. Narek.
Nazianz in Kappadocien 10, 151. Vergl. **Gregor** v. Nazianz.
Nebo, Berg in Moab 199.
Nebukadnezar 190.
Neocaesarea. Kanones des Konzils zu Neocaesarea 7, 12; Nr. 1 I 9. 21.
Nero, Kaiser 146, 169.
Nerschapuh d. Mamikonier, Bischof. Kanones 11—13; Nr. 1 I 19. Vergl. **Nerses II. v. Aschtarak.**
Nerses, Katholikos der Albanen 33.
Nerses II. v. Aschtarak, Katholikos. Kanones des Kath. Nerses und des Bischofs Nerschapuh 11—12; Nr. 1 I 19.
Nerses der Große 22, 38. Festoffizium zu Ehren des heil. Nerses 79, 116; Nr. 3 III 6, 4 V 6. Kanones 29; Nr. 1 I 45.
Nerses, Bischof v. Harkh 28.
Nerses v. Lambron, Erzbischof v. Tarsus 34, 182. Gesandtschaftsreise nach Konstantinopel 197; Nr. 14, 10. Übersetzung des Kommentars zur Apokalypse v. Andreas v. Caesarea s. **Andreas.**
Nerses III. Schinol, Katholikos. Kanones des Konzils zu Duin 27—28; Nr. 1 I 41.
Nerses v. Klai, Schnorhali. Über die Grade Blutsverwandtschaft 37—38; Nr. 1 IV 1. 2. Hymnen 60—61, 112; Nr. 3 I 7 ՀԸ·Ք, 4 III 2 Ի. Gesänge auf die Schöpfungstage 93—94, 120; Nr. 3 XXXV bis XLI, 4 VI 31—37. Gesang für das Fastnachtssonntagoffizium 43, 109; Nr. 3 I 1 ա, 4 II 1 ա. Gesang der Friedenstagzeit (zwischen Vesper und Complete) 95, 121; Nr. 3 L, 4 VI 45. Über die Verstorbenen 113; Nr. 4 VIII 14.
Nerses, Sohn des Kyriakos, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.
Nestorius, Bischof von Konstantinopel, Schismatiker 14, 18, 195, 198.
Neugeborener. Lied beim Salben der Neugeborenen 92, 119; Nr. 3 XXII, 4 VI 22.
Nicäa in Bithynien 10, 12, 14, 23, 32, 147, 177. Kanones des Konzils zu Nicäa 6—7; Nr. 1 I 8. 9. Erklärung der Dreieinigkeit gemäß den Kanones des Konzils zu Nicäa 197—198; Nr.
Nikar, Frau Gabriels, des Sohnes des Elie 164.
Nikomedien 5. S. auch **Zweitausend.**
Nikolaus v. Smyrna. Hymnus auf denselben 91, 119; Nr. 3 XVI, 4 VI 14.

Nilus, heil. 186, 189. Sentenzen (unter dem Namen Esniks v. Kolb) 196; Nr. 14, 6.
Nisibis 14, 89, 118.
None s. **Tagzeit.**
Noraschenkh, Dorf im Gau Erndschak 153, 159. Vergl. **Johannes.**
Norvard, Sohn des Elii 164.
Norvard, Sohn Gabriels, des Sohnes des Elie 164.
Nunechius, Bischof v. Laodicea 5.
Nyssa 155. Vergl. Gregor v. Nyssa.

Odeos s. **Theodosius.**
Offizium, Festoffizium s. **Hymnarium,** außerdem u. a. auch **Fastenzeit, Fastnachtssonntag, Gregor d. Erleuchter, Karfreitag, Karwoche, Kyrillus, Lazarus, Nerses Schnorhali, Ostern, Palmsonntag, Patriarchen, Pfingsten, Propheten, Theodoros, Vierzig.**
Orestes. Hymnus auf den heil. Orestes 19, 119; Nr. 3 XVIII, 4 VI 16.
Origines 155. Vorwort zum Brief des Apostels Paulus an die Hebräer (aus der Kirchengeschichte des Eusebius) 144; Nr. 6, 11 Ի.
Osios, einer der Bischöfe des Konzils zur Sardika 17.
Oskan, Sohn des Kyriakos, eines der Besitzer der Hdschr. 8; S. 162.
Oski, Tante des Ter-Abraham, des Schreibers der Hdschr. 8; S. 170.
Oskianer. Hymnus auf die heil. Oskianer 92—93, 119; Nr. 3 XXXI, 4 VI 27.
Ostan, Gau in der Provinz Airarat 26, 28.
Ostern. Offizium der Osterzeit 61 bis 74, 113—115; Nr. 3 II, 4 IV. Ostersonntagoffizium 61—62, 113; Nr. 3 II 1 ա, 4 IV 1 ա.
Ostrom 27. **Ströme**r 158.

Palästina 3, 23.
Palmsonntagoffizium 58, 112; Nr. 3 I 7 ա, 4 III 2 ա. Offizium des zweiten Palmsonntags (Sonntag Exaudi) 72—73, 114; Nr. 3 II 7 ա, 4 IV 7 ա.
Palunikh, Gau in der Provinz Vaspurakan 28.
Pambo, Eremit 183, 191.
Paphnos, Eremit 185.
Parpmige, Presbyter, Mitglied des Konzils zu Aluen 27.
Partav in Albanien 26, 27.
Patacius, einer der Bischöfe des Konzils zu Antiochien 16.
Patara in Lycien 155.
Patmos, Insel 156, 158.
Patriarchen. Offizium des Festes der heil. Patriarchen 90, 118; Nr. 3 XI, 4 VI 9.
Paulus v. Alexandrien, Abt 191.
Paulus, Apostel 108, 124, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 136, 137, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 155, 158. Kommentar zu seinen Briefen 135—149; Nr. 6.
Paulus, Bischof, Mitglied des Konzils zu Antiochien 16.
Paulus, Presbyter v. Gajegudsch 27.
Paulus v. Samosata 7, 14, 18, 32, 198.

Paulus aus Taron. Abhandlung über den rechten Glauben 198; Nr. 14, 13.
Perser 22, 159.
Pethias, Mönch 158.
Petrus, Apostel 15, 108, 139.
Petrus. Zwei Bischöfe auf dem Konzil zu Antiochien 16.
Petrus I Getadards, Katholikos 176.
Petrus, Bischof v. Ikonium 5.
Petrus, Presbyter 36, 37.
Petrus v. Theben 195.
Petrus v. Viria, Bischof 195.
Petrus, ein gewisser 190.
Pfingsten. Offizium der Pfingstzeit 74—80, 115—117; Nr. 3 III, 4 V. Offizium der Pfingstwoche 74—77, 115; Nr. 3 III 1, 4 V 1.
Pharao 177.
Philadelphus, Bischof v. Ulipolis 5.
Philemon, Jünger 141, 147, 148.
Philippi 138. — **Philipper** 140, 141, 142.
Philippos, Apostel. Kanones 4 bis 5; Nr. 1 I 5.
Philippos, Katholikos 36.
Philister 3.
Philosophie. Fragen und Antworten, philosophische Themata betreffend 195—196; Nr. 14, 5.
Phirog, albanischer Nahapet 27.
Phoebe, Diakonissin von Kenchrea 137.
Phoenicien 3, 16.
Photinus v. Sirmium, Häretiker 7.
Phrygien 16.
Pilatus 200.
Pimen, Eremit 183, 184, 185, 187, 189, 190, 191.
Pitiron, Schüler d. heil. Antonius 186.
Plato und Aristoteles. Über sieben zur sittlichen Vollkommenheit führende Tugenden im Anschluß an Überlieferungen der platonischen und aristotelischen Lehre 172; Nr. 12, 7.
Plus s. **Johannes v. Ersnka.**
Polonius, Fürst 7.
Porphyrius d. Neuplatoniker 6.
Potimon, Eremit der sketischen Wüste 195.
Predigen. Anleitung zum Predigen 172—173; Nr. 12, 9.
Predigten 161—164; Nr. 8; 171; Nr. 12, 4; 173; Nr. 12. 11. 12; 180; Nr. 12, 23; 196; Nr. 14, 8.
Priesterbekenntnis, Priesterbeichte 30; Nr. 1 I 49.
Proklia, die heil. 157.
Propheten. Offizium des Festes aller Propheten 87—88, 118; Nr. 3 VI 4, 4 VI 4.
Prutes, Eremit 186.
Psalm XLIII 134; Nr. 5, 29. — **Psalter** 40—41; Nr. 2.
Pulcheria, Schwester des Kaisers Theodosius II. 194.

Quasimotogeniti-Offizium 64, 113; Nr. 3 II 2 ***, 4 IV 2 ***.

Rhatos = Thekhirtaī 36.
Rhipsime u. Genossinnen. Festoffizium 79, 116; Nr. 3 III 8, 4 V 8.
Rituale 124—134; Nr. 5.
Rom 31, 32, 140, 141, 146, 174. — **Römer** 136, 137, 144, 155, 176, 200.
Romklai 159.

Rom-Kyriakos, Vater des Elie, eines der Besitzer der Hdschr. 8, 164.
Rotes Meer 177.
Rschtunikh, Gau in der Provinz **Russen** 149. [Vaspurakan 28.

Sabellius, Presbyter, Häretiker 7.
Saduk, Bischof v. Siunikh 26.
Sahak der Bagratunier, Patricius 26.
Sahak, Bischof, Mitglied des Konzils zu Aluen 27.
Sahak, Herr v. Golthn 26.
Sahak der Große 19, 20, 21, 22, 24. Hymnus auf denselben 79, 116; Nr. 3 III 7, 4 V 7. Kanones 18—20; Nr. 1 I 30.
Sahak III., Katholikos 32.
Sahak der Letzte. Kanones 24 bis 25; Nr. 1 I 37.
Sakramente. Über die sieben Sakramente und die sieben Todsünden 201; Nr. 14, 25. Über das Wasser, das nach Ansicht der Ketzer in den Wein des Sakraments zu gießen ist 200; Nr. 14, 23.
Salböl. Hymnus zur Weihe des heil. Salböls 92, 119; Nr. 3 XXI, 4 VI 21.
Salmenaī, Mutter Simons, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 162, 163; Nr. 8, 4. 6. 8. 10. 15.
Salomon 151, 152, 162, 198, 199.
Salzweihe. Ritus der Salzweihe 131; Nr. 5, 12.
Sammelwerke Nr. 12, 13, 14; S. 170—203.
Samaria 3.
Samuel, Prophet 41.
Samuel d. Mehnunier, Bischof 28.
Sanducht. Hymnus auf die heil. Sanducht 79—80, 116; Nr. 3 III 9, 4 V 9.
Sardika. Kanones des Konzils zu Sardika 17; Nr. 1 I 25.
Sargis s. **Sergius.**
Saul, König 41.
Schahapivan. Kanones des Konzils zu Schahapivan 21—23; Nr. 1 I 31.
Schahen, Sohn des Kyriakos, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 163.
Schamabekur, albanischer Stammfürst 27.
Schapuh der Bagratunier 167.
Schatik, Burg 150, 153.
Schemacha s. **Jakob.**
Schinoī s. **Nerses.**
Schmavon, Bischof v. Tsrokhor 27.
Schnorhavor, Mutter des Geistlichen Moses 153, 159.
Schöpfungstage. Gesänge auf die Schöpfungstage s. **Nerses Schnorhali.**
Schopheīischo, Bischof v. Partav 27.
Sebastia s. **Vierzig.**
Sebeus der Bagratunier, Bischof 28.
Secundus, Philosoph 182.
Sefi I., Schah v. Persien 164.
Seleukia 8.
Seneca 169.
Sentik, Bruder des Elii, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164; Nr. 8, 19. 21.
Serapio, Abt 191.
Sergianus, Bischof v. Antiochien in Pisidien 5.
Sergius der heil. Stratelat. Offizium seines Festes 122; Nr. 4 VIII 11.

Sergius, Emir, Vater Gregors v. Tathev 172.
Sergius, Vater des Karapet, eines der Besitzer der Hdschr. 8, S. 164.
Sevandus, Bischof. Kanonisches Sendschreiben 23; Nr. 1 I 32.
Severianus, Bischof v. Antiochien 15.
Sext s. **Tagzeit.**
Sidon, Stadt 175.
Simeon, Apostel 194.
Simeon, Katholikos der Albanen. Kanones 33; Nr. 1 I 60.
Simeon d. Rschtunier, Bischof 28.
Simon der Magier 200.
Simon, Eremit 186.
Simon, einer der Besitzer der Hdschr. 8; S. 162, 163; Nr. 8, 4. 6. 8. 10. 15.
Simonean s. **Athanasius Taji-Simonean.**
Sion, Stadt 3, 144.
Sion, Katholikos. Kanones 25—26; Nr. 1 I 39.
Sirach 5, 26.
Sisinnius s. Konstantinopel 189, 191.
Siunikh 22, 26.
Sketische Wüste 183, 185, 186, 187, 189, 190, 191.
Smbat der Bagratunier 26.
Sokrates Scholasticus. Zwei Bruchstücke aus der Kirchengeschichte 33; Nr. 1 I 59.
Sophienkirche in Konstantinopel 171.
Sper, Gau in Hocharmenien 122.
Stagirite s. **Aristoteles.**
Stephanus, Protomartyr 149, 153, 178, 180. Festoffizium 108; Nr. 4 I 7.
Stephanus v. Ulni. Hymnus auf denselben 91, 119; Nr. 3 XX, 4 VI 20.
Stereometrische Aufgaben 204; Nr. 15, 2.
Storelius, Bischof v. Nikomedien 5.
Stuphd, Bischof auf dem Konzil zu Aluen 27.
Stylit s. **Johannes.**
Sukiasianer. Hymnus auf die Sukiasianer 92, 119; Nr. 3 XXVI, 4 VI 23.
Sylne, Eremit 184.
Sylvester v. Rom 177, 201. Vergl. **Konstantin d. Große.**
Sylvianus, Jünger 142, 143.
Syrien und **Syrer** 16, 23, 174, 185. Vergl. **Coelesyrien.**
Tagzeiten (Horae, Horen). Gesänge: der Tagesanbruchzeit 94—95, 120; Nr. 3 XLII—XLV, 4 VI 38—41; der dritten Tagzeit (Terz) 95, 120; Nr. 3 XLVI, 4 VI 42; der sechsten Tagzeit (Sext) 95, 121; Nr. 3 XLVII, 4 VI 43; der neunten Tagzeit (None) 95, 121; Nr. 3 XLVIII, XLIX, 4 VI 44; der Friedenstagzeit (zwischen Vesper und Complete) 95, 121; [Nr. 3 L, 4 VI 45.
Taikh 28.
Taji-Simonean s. **Athanasius Taji-Simonean.**
Taragosianer. — Hymnus auf die heil. ∼ 119; Nr. 4 VI 18.
Tarsus 34, 159, 197.
Taurus, Gebirge 159.
Ter-Abraham, Schreiber 171.
Terz s. **Tagzeiten.**
Thaddäus, Apostel 178. Kanones 4; Nr. 1 I 4.
Theben in Ägypten 185, 191.
Thekhirtal̄, Stadt 36.

Thelthaphius, heil. 36.
Theodorus s. **Theodotus.**
Theodorus, Abt 190, 191.
Theodorus v. Mopsuestia 14, 18.
Theodorus, Stratelat. Hymnus auf denselben 45, 119; Nr. 3 I ԓ, 4 VI 19.
Theodorus. Zwei Bischöfe auf dem Konzil zu Antiochien 16.
Theodosiopolis s. **Karin.**
Theodosius I., Kaiser 9, 191. Offizium seines Festes 108; Nr. 4 I 5.
Theodosius II., Kaiser 18, 194.
Theodosius d. Gnunier, Bischof 28.
Theodosius, Bischof auf dem Konzil zu Antiochien 16.
Theodotus od. **Theodorus** v. Laodicea, Vorsitzender des zweiten Konzils zu Antiochien 14.
Theologie. Fragen und Antworten, theologische Themata betreffend 194; Nr. 14, 2.
Theophilus d. Aschmurnier, Bischof 28.
Thessalius, Patriarch v. Konstantinopel. Einleitung zum Kommentar zur Apokalypse v. Andreas v. Caesarea 154—156; Nr. 7 VII 1.
Thessalonicher 127, 128, 142, 143.
Thomas, Apostel 36.
Thomas v. Metsoph 38.
Thomas, Schüler des Thomas v. Metsoph 38.
Thomas, Presbyter am königl. albanischen Hofe 27.
Thorgom 21, 22, 167.
Thurvand, Frau des Astuatsatur, des Sohnes des Elie 146.
Timotheus, Schüler des Apostels Paulus 17, 138, 141, 142, 143, 145, 146, 148.
Timotheus v. Alexandrien. Kanones (unter dem Namen des Athanasius v. Alexandrien) 8; Nr. 1 I 11.
Tirasg, albanischer Stammfürst 27.
Tiratur, Sohn des Elie 164.
Titus, Schüler des Apostels Paulus 17, 147.
Titus, Kaiser 200.
Todsünden. Über die sieben Sakramente und die sieben Todsünden 201; Nr. 14, 25.
Toi, Bischof.
Trauungsritus 124—125; Nr. 5, 1.
Trdat (in ein Schwein verwandelt) 174.
Trigonometrische Aufgaben 204; Nr. 15, 2.
Tsrokhor 27.
Tuch. Das heil. Tuch mit dem Bild des Herrn s. **Abgar.**
Türken, Tataren 149.
Turgeos, Bischof von Basen und Bagrevand 9.
Tylias, Philosoph 191.
Tyrus 175.

Übersetzer. Offizium des Festes der heil. Übersetzer 88—89, 118; Nr. 3 VII, 4 VI 5.
Ulal, Frau des Kyriakos, eines der Besitzer der Hdschr. 8; S. 163.
Ulal, Frau des Elie, eines der Besitzer der Hdschr. 8; S. 164.
Ulipolis 5.
Unschuldige Kindlein s. **Bethlehem.**
Urbathair, Presbyter 27.
Urha s. **Edessa.**
Uz (vergl. Job 1, 1) 163.

Vadschagen, König der Albanen 24. Kanones 26—27; Nr. I 40.
Väter. Bruchstücke aus dem Leben der Väter 182—192; Nr. 13, 3. Auszüge aus den Kanones der Väter 31; Nr. 1 I 51.
Vahan der Amatunier 22.
Vahan v. Golthn. Hymnus auf denselben 92, 119; Nr. 3 XXVII, 4 VI 94.
Vahan, Herr v. Vanand 26.
Vahram d. Chorchorunier 26.
Valentianer 7.
Vanand, Gau in der Provinz Ararat 26, 28.
Vank, Kirche bei Romklai 159.
Varag s. **Kreuz.**
Vardan Arevelsti, Geschichtsschreiber. Uoer die Grade der Blutsverwandtschaft 38; Nr. 1 IV 3. Vergl. **Georg v. Ersnka** u. **Johannes v. Ersnka.**
Vardan v. Bardsrberd. Erläuterungen zur heiligen Schrift 199—200; Nr. 14, 19. Fragen des Königs Hethum das Evangelium betreffend und Antworten Vardans 200; Nr. 14, 20.
Vardan, Herr v. Gardman 27.
Vardan d. Mamikonier 22.
Vardanianer. Hymnus auf die heil. Vardanianer 93, 119; Nr. 3 XXXIII, 4 VI 29.
Vasak v. Siunikh 22.
Vegetarier. Hymnus auf die sieben heil. Vegetarier 92, 122; Nr. 3 XXV, 4 VIII 9.
Verklärung Christi. Festoffizium 80, 116; Nr. 3 IV 1 ա, 4 V 11.
Vespasianus, Kaiser 200.
Verstorbene. Offizium für alle Verstorbenen 100—102, 121—122; Nr. 3 LIII, 4 VIII 1—8. Vergl. **Klagelieder** u. **Nerses Schnorhali.**
Vesper s. **Tagzeiten.**
Vierzig (Märtyer) v. Sebastia. Festoffizium 52, 111; Nr. 3 I 4 ժ, 4 II 4 ժ.
Vitalis, Bischof v. Antiochien 5.
Vo- s. **O-.**
Vriv d. Chorchorunier 22.
Vrthanes, Katholikos s. **Makarius.**

Wasser im Sakrament s. **Sakramente.**
Weihnachtsoffizium 104—106; Nr. 4 I 1.
Weihrauchschwenken. Hymnus beim Weihrauchschwenken 92; Nr. 3 XXIV.
Weltalter 198, 199; Nr. 14, 15. 17.
Wesen und **Namen** der Dinge 198; Nr. 14, 14.
Wundergeschichten 176; Nr. 12, 20.

Zacharias, Schüler des Apostels Thaddäus 4.
Zaubergebete, Zaubersprüche s. **Gebete.**
Zebedäus, Vater der Apostel Jakobus und Johannes 155.
Zenon, Eremit 183, 191.
Zimiskes, Jokannes, Kaiser 175.
Zoilus, Eremit 190.
Zosimus, Eremit 185.
Zweitausend (Märtyrer) v. Nikomedien. Hymnus auf dieselben 91, 119; Nr. 3 XIX, 4 VI 17.

ЛНВ № 2857